Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Canadiana

HERODOTI
HISTORIARUM LIBRI IX.
GRAECE ET LATINE.

TOMUS V.

Adnotationes ad lib. I — IV.

ARGENTORATI

TYPIS PHILIPPI IACOBI DANNBACH.

H562Sc

HERODOTI MUSAE

SIVE

HISTORIARUM LIBRI IX.

AD VETERUM CODICUM FIDEM
DENUO RECENSUIT
LECTIONIS VARIETATE
CONTINUA INTERPRETATIONE LATINA
ADNOTATIONIBUS
WESSELINGII ET VALCKENARII
ALIORUMQUE ET SUIS
ILLUSTRAVIT

IOHANNES SCHWEIGHAEUSER
IN ACAD. ARGENT. ET SEM. PROT. LITERAR. GRAEC. PROF.
ACADEMIAE REG. INSCRIPT. ET HUM. LITERAR. ADSCR.

TOMUS QUINTUS.

ARGENTORATI ET PARISIIS
APUD TREUTTEL ET WÜRTZ, BIBLIOPOLAS.
MDCCCXVI.

18342
27/11/91

HERODOTI HISTORIAR.

T. V. P. I.

ADNOTATIONES

AD LIB. I. ET II.

ADNOTATIONES

AD

HERODOTI LIBRUM PRIMUM.

PROOEM. *Lin.* 1. Ἡροδότου Ἁλικαρνησσῆος) *Aristotelis* aetate [in nonnullis certe *Historiarum Herodoti* apographis] Ἡροδότου Θουρίου ἥδ' ἱστορίης ἀπόδεξις legebatur, *Rhetor.* lib. III. 9. [aliis cap. 5. sect. 1. sic in ed. Oxon.] neque deinceps defuerunt, qui, inducto Ἁλικαρνασσέως titulo, Θουρίου maluerunt apud *Plutarchum de Exil.* p. 604. et *de Malign. Herodoti* p. 868. Addiderat se Herodotus colonis, qui Thurios in magnam Graeciam abierant: qua in urbe cum hoc opus absolverit, Θούριον nominare se potuit, sicuti haud pauci adpellarunt, *Strabone* teste lib. XIV. p. 970. [p. 656. ed. Casaub.] In his Imp. *Iulianus*, cuius λογοποιὸν Θούριον, [i. e. *Historiarum Scriptorem Thurium*] *Oratorem Thurium* cum inprudenter *Bourdelotius* explicuisset, poenas doctis viris dedit ad *Lucian. Quom. Scrib. Histor. c.* 29. Scripti libri, quorum quidem notitia est, *Halicarnasseum* summa consensione vocant, ancipites tamen in vocabuli scriptione. Ἁλικαρνησσὸς, Ἁλικαρνησὸς, Ἁλικαρνησσεὺς, Ἁλικαρνασσεὺς, Ἁλικαρνησεὺς reperiuntur lib. I. 144. II. 178. III. 4. VII. 99. Par etiam discordia alibi. Vid. *Wasse* in *Thucyd.* lib. VIII. 42. Equidem Ἁλικαρνησὸν et Ἁλικαρνησῆα, uti in MSS. *Archiepiscopi* Cantuariensis et *Vindobonensi* saepe numero, praeferrem, nisi ipsimet Halicarnassenses obsisterent, geminatam sibilantem litteram in numis ostentantes. At quid ἱστορίης ἀπόδεξις, et quo vertendum modo? *D. Heinsius* ad *Hesiodi Interpr.* p. 108. nihil esse aliud censuit ac ἱστορίην sive *historiam*, cui ego sententiae non accedo. *L. Küsterus* in *Bibl. Vet.* et *Recente Io. Clerici* p. 386. Tom. V. Gronovianum *curae demonstratio* acerbissime ta-

xavit, reiectisque *Vallae* et *Stephani* opinionibus, *rerum curiose observatarum specimen hoc est*, vertit. Est sane ἱστορίη *rerum inquisitio.* Ἱστορίῃσι φάμενοι εἰδέναι παρ' αὐτοῦ Μενέλεω, *adfirmantes inquirendo sese ex Menelao intellexisse* lib. II. 118. Et 119. τούτων δὲ τὰ μὲν ἱστορίῃσι ἔφασαν ἐπίστασθαι. Est ἀπόδεξις ἔργων *operum*, quae absoluta fuerunt, *specimen* lib. II. 101. et 148. Ἀπόδεξις itaque ἱστορίης *inquisitionis rerum*, ab Herodoto institutae, *specimen* erit atque argumentum. *Cura*, nisi accuratam in quaerendo vir clarissimus, quod opinor, intellexerit, ἱστορίης vim non aequiparat, nec digna tamen acerbiore exprobratione erat, neque erit fortasse *historicae inquisitionis specimen*, quod malui. *Plutarchi* ἱστορικὸν ἀποδεικτικὸν T. II. p. 243. paullo diversius abit. WESS. — Ἱστορία, sive ionico idiomate ἱστορίη, non modo *inquisitio rerum* est, ut ait Vir doctissimus; verum etiam (per metonymiam antecedentis pro conseq.) intelligitur *notitia* vel *doctrina, contemplando, percunctando, inquirendo comparata;* II. 29, 4. VII. 96, 6. qua notione id vocab. h. l. accipiendum, sicut in titulis librorum *Aristotelis* et *Theophrasti*, qui Ζώων ἱστορία et Φυτῶν ἱστορία inscribuntur: quo pertinet quod etiam geometria a Pythagora (teste *Iamblicho* in eius Vita p. 74.) ἱστορία vocata est. Tum vero ἀπόδειξις, sive (ut Iones efferunt) ἀπόδεξις, non *specimen* significat; quod graece ἐπίδειξις, δεῖγμα aut ἐπίδειγμα sonat: quo modo *Archestratus* apud *Athen.* lib. I. cap. 7. ἱστορίης ἐπίδειγμα, *doctrinae specimen*, dixit. Quaenam autem vis sit vocabuli ἀπόδεξις, ex usu verbi ἀποδείκνυσθαι vel ἀποδέξασθαι intelligitur, quo nullum in Herodoti Musis frequentius. Atqui γνώμην ἀποδέξασθαι, ut hoc utar, non significat *specimen edere suae sententiae*, sed *sententiam suam edere, promere, exponere.* μεγάλα ἀποδέξασθαι ἔργα, non est *specimen edere praeclare factorum*, sed *praeclara facta ostendere*, id est, *edere:* qua notione ipsum etiam nomen ἀπόδεξις ἔργων μεγάλων I. 207, 39. occurrit. Similiterque in locis a Wesselingio citatis, II. 101, 1. et 148, 7 seq. ἀπόδεξις ἔργων non est *specimen operum*, sed sunt *ipsa opera* et *monumenta prodita, in publicum edita*, nempe publice exstructa et oculis hominum exposita. Denique, quod hîc ait Herodotus, ἱστορίης ἀπόδεξις ἥδε, haud dubie hoc dicit, *se hisce libris ea, quae inquirendo cognovit, in publicum*

edere. Quam fere in sententiam iam olim *Laur. Valla* locum hunc interpretatus erat, *Herodoti Halicarnassei historiae explicatio haec est.* Et *H. Stephanus* in ora suae editionis latino-graecae: *Historia ab Herodoto Halicarnasseo edita, haec est.* Caeterum consuluisse iuvabit quae in hunc locum erudite, ut solet, *Wyttenbachius* commentatus est in Selectis Principum Historicor. pag. 338 seqq. *S.*

l. 2. ὡς μήτε τὰ γενόμενα *etc.*) In his adquiescunt scripti editique omnes, et longe omnibus priores, *Dionysius Halic.*, *Aristides*, *Lucianus Quom. Scrib. Histor.* c. 54. Tamen *St. Berglerus* in *Act. Lipsiens.* MDCCXVI. pag. 379. levi ad speciem mutatione, τὰ λεγόμενα ἐξ ἀνθρώπων *quae ab hominibus dicuntur*, ne δὶς ταυτὸν ἡμῖν ὁ σοφὸς Ἡρόδοτος, corrigit: esse enim τὰ γενόμενα nihil aliud ac ἔργα, et τὰ ἔργα ac γενόμενα. Ego vero id scriptum nollem. Sunt, fateor, ἔργα μεγάλα τε καὶ θωϋμαστὰ *ingentia atque admiranda opera* γενόμενα; vicissim minime. Memini quoque γίνεσθαι ἐξ ἀνθρώπων homines perhiberi, cum mortalium numero eximuntur, nec propterea τὰ γενόμενα ἐξ ἀνθρώπων *res* dici, *quae ex hominibus evanuerunt.* Namque Herodoti more *hominum facta* exprimunt, ut pulcre *Tan. Faber* lib. I. *Epist.* 8. Ἐκ τῶν Σαμίων γενόμενον, *quod Samii designarant* lib. III. 48., quemadmodum τὰ πρησσόμενα ἐκ Μιτυληναίων lib. I. 160. Hoc amplius, si τὰ λεγόμενα scripsisset, vulgi fabulas et rumores operis principio spectasset, quod merito inconcinnum atque absurdum *I. Ph. D'Orvillius*, nuper nobis litterisque ereptus, arbitratus est ad *Chariton.* lib. I. p. 9., [p. 202 seq. ed. Lips.] *Bergleri* audaciam strenue retundens. Ceterum Herodotea haec quodam modo aemulatus est *Basilius Seleuc. Vit. S. Theclae* lib. I. p. 4. WESS. — Conf. III. 14, 32. VI. 13, 1. *S.*

[*l.* 5 *seq.* τά τε ἄλλα, καὶ δι' ἣν αἰτίην ἐπολέμησαν ἀλλήλοισι.) Ad verbum: *et reliqua, et qua de caussa inter se* (Graeci et Barbari) *bella gesserunt.* Quae verba non debere ad proxime praecedentia referri in aprico est: nam ea, *quae caussam mutuis Graecorum et Barbarorum bellis praebuerunt*, non erant profecto *magna et admiranda facinora, quae merita non fraudari laude* voluit Herodotus. Itaque aut ad ista paullo remotiora, *ne oblivione deleantur*, referenda erunt; aut,

quod mihi visum erat, ad prima illa Ἡροδότου Ἁλικ. ἱστορίης ἀπόδεξις ἥδε, ut haec sit scriptoris sententia: *quum reliqua*, quae de rebus inter homines gestis, ac praesertim de bellis inter Graecos et Barbaros gestis, hisce in libris traduntur, *tum quae de caussa illorum bellorum disputantur, sunt expositio eorum quae Herodotus inquirendo cognovit.* Quod autem verba ista in fine periodi posuit, id eo fecit, quo his ipsis verbis transitum sibi ad ipsam argumenti sui tractationem pararet: est enim perinde ac si dixisset, *et primum quidem exponam quaenam fuerit dissidii inter Graecos Barbarosque caussa.* Scilicet Homeri aemulator Herodotus, quemadmodum universum suum opus, quo et multas alias res memorabiles exponere, et victorias maxime Graecorum de potentissima lateque dominante Persarum gente celebrare voluerat, velut unum aliquod et illustre drama, multis quidem interspersis episodiis, pertexuit: sic et in hoc Poëtam est imitatus, ut, quemadmodum ille in ipso carminis principio, iram Achillis caussamque dissidii Pelidae cum Atrida se expositurum, professus est, sic et Historicus noster in ipso operis exordio profiteatur, se, quum propositum habeat bella exponere Graecos inter et Barbaros gesta, ab eo facturum esse initium, ut dissidiorum primam caussam et originem declaret. Itaque postquam statim e vetustiorum temporum memoria (cap. 1-4.) semina quaedam dissidiorum inter Graecos Barbarosque, ex *Persicorum Historicorum* persona, repetiit; mox c. 5. suo nomine *Croesum* tamquam *primum iniuriarum Graecis inlatarum auctorem* designat. Caeterum, quod *Ptolemaeus Hephaest.* ait, (lib. III. p. 314. ed. Galei) totum istud exordium non ab ipso Herodoto, sed ab eius amasio et bonorum haerede Plesirrhoo esse adiectum, id et per se lubrico nititur fundamento, et ob arctam Exordii huius cum ipso narrationis principio connexionem neutiquam probabile est, denique ab homine profectum videri debet priscae illius simplicitatis ignaro, qua librorum auctores in ipso principio et nomen suum et scribendi argumentum simillima ratione profiteri solitos esse novimus Hecataei exemplo, (referente *Demetrio* περὶ Ἑρμην. sect. 12.) tum Thucydidis, Timaei Locri, aliorumque. *S.*]

CAP. I. Lin. 1. Περσέων μέν νυν οἱ λόγιοι) Quod *Th. Gale*

τοὺς λόγους *Plutarchum* hic olim legisse monuit, id vero foret simile, si liber de *Herodoti Malignit.* [in cuius cap. 10. locum hunc excussit, T. XII. ed. Hutt. pag. 290 seq. Edit. Wechel. p. 856.] semper bonae fidei esset, quod longe secus habet. Legerit tamen; vulgatum valide adserunt *Ptolemaeus Hephaest.* in *Codic. Photii* CXC. p. 478. [lib. III. p. 314. ed. Gal.] *Pollux* lib. II. 122. et *Thomas Magister.* Οἱ Περσέων quoque λογιώτατοι et μάλιστα λογιώτατοι his in libris frequentes. Vid. *Iac. Gronov.* in lib. II. 3. et adnotationes meas ad *Diodori Siculi* lib. II. 4. Alia vir doctus in *Miscell. Observ. Vol.* II. p. 152. WESS.

l. 2 *seq.* ἀπὸ τῆς Ἐρυθρῆς καλεομένης θαλάσσης *etc.*) De *Phoenicibus a Rubro mari in Palaestinam transgressis* iterum lib. VII. 89. et *Dionysius* Perieges. vs. 906. Herodoti, ut saepe, vestigia legens. WESS. — Eamdem rem ex aliis auctoribus *Trogus Pompeius* accepisse videtur; ex quo *Iustinus* lib. XVIII. c. 3. haec habet: *Tyriorum gens condita a Phoenicibus fuit, qui terrae motu vexati, relicto patrio solo, Assyrium stagnum primo, mox mari proximum littus incoluerunt.* Conf. *Michaëlis* Spicilegium Geographiae Hebraeorum exterae. (Gött. 1769.) pag. 168. et quae ad *Hesych.* voc. Σιδόνιοι a viris doctis adnotata sunt. Herodoti in hac re fidem labefactare frustra conatus erat *Bochartus*, Geogr. Sacr. P. II. lib. 1. cap. 43. ἥδε ἡ θάλασσα, *mediterraneum mare*, familiaris Herodoto formula; de qua consuli possunt quae olim ad *Appianum* adnotavimus, T. III. p. 110. *S.*

l. 14. κατὰ τωυτὸ, τὸ καὶ Ἕλληνες) *Iac. Gronovius*, vir clarissimus, deque Herodoto praeclare meritus, cum legem sibi de schedis Mediceis sequendis dixisset, immutavit quod *Aldus* dederat et MSS. plures prae se ferebant; neque consilio defuerunt exempla, sed eiusmodi, quae librariis, Herodoti dictionem toties totiesque invertentibus, transscribi pleraque debent. Satis mihi quidem exploratum est, nullum usquam Herodoti exemplar exstare, ab hac labe immune; quamquam sparsim Ionici commatis plura latent, quae revocari possunt et postliminio reddi scriptori debent. Erat is quondam τῆς Ἰάδος ἄριστος κανών, *Dionysio*, optimo huius rei arbitro, teste. [in Epist. ad Cn. Pompei. T. VI. ed. Reisk. p. 775. Ed. Wechel. p. 130 med.] Nunc vero, *quantum mutatus ab illo Hectore.* WESS.

l. 15. Ἰοῦν τὴν Ἰνάχου) Vide quae dixi ad secundum Apollodori. Vide et Parthenium cap. 1. Sed Iasi filiam fuisse veri est similius. Vide Strabonem lib. 14. et 16. TH. GALE. — Scripsisse videtur Herodotus, Ἰοῦν: sciolus adiecisse postea, τὴν Ἰνάχου. *Iasi* fuerit, an *Inachi* filia, nihil huc faciebat: Regis Argivi filiam fuisse noverant Περσέων οἱ λόγιοι, (*Polluci* quoque memorati II. 122. πολυίστορες *Moeridi*, et *Thomae*:) ad Phoenicum naves venisse narrantes, praeter ceteras, τοῦ βασιλέως θυγατέρα· τὸ δέ οἱ οὔνομα εἶναι (κατὰ τωὐτὸ τὸ καὶ Ἕλληνες λέγουσι) Ἰοῦν: addi non potuit ab *Herodoto* τὴν Ἰνάχου. Similiter ex eorumdem narratione memorat cap. seq. τοῦ βασιλέως τὴν θυγατέρα Εὐρώπην, et τοῦ βασιλέως τὴν θυγατέρα Μηδείην. Europam rapuisse dicebant Ἑλλήνων τινάς· οὐ γὰρ ἔχουσι (sic scribit *Herod.*) τοὔνομα ἀπηγήσασθαι. VALCKENAR. — Ἰοῦν τὴν Ἰνάχου vidit hîc *Plutarchus* de Malign. Herod. p. 856. D. et *Libanius* T. I. p. 207. A. WESS. — Pluribus argumentis *Larcherus* in Chronol. Herod. cap. 10. sect. 2. probatum ivit, non fuisse Io *Inachi* filiam, sed *Iasi*, unius ex Inachi posteris. Verumtamen vulgo a Graecis, atque etiam a tragicis poëtis, *Inachi filiam* dictam fuisse satis notum est. cf. *Apollodor.* II. 1, 3. Quidquid vero sit, non satis idonea caussa fuit, cur duo verba, quae Herodotei libri et hodie omnes agnoscunt, et iam olim agnoverunt, a recentioribus Editoribus eiicerentur. Miram vero huius loci scripturam nuper *Creuzerus* noster (in Praepar. ad Plotin. de Pulcro, p. LXXXII.) ex *Hortis Adon.* excitavit; ubi memoratur, *Herodianum* Grammaticum τὴν Ἰναχοῦν hîc scriptum legisse, tamquam a recto casu ἡ Ἰναχώ. Nempe corrupta et mutilata Grammatici verba sunt, qui monuerat legi apud *Herodotum* Ἰοῦν τὴν Ἰνάχου, a recto casu ἡ Ἰώ; sicut apud eumdem Βουτοῦν, a recto casu ἡ Βουτώ. *S.*

CAP. II. 2. οὐκ ὡς Ἕλληνες) *Aldinum* οὐκ ὡς Φοίνικες, quod praeter *Venetum* schedae *Britannicae*, mihi spectatum missae, adfirmant, *St. Berglerus*, cuius ad Herodotum collectanea inter manus habeo, vulgato longe praeponit, nec, uti opinor, iniuria. Duae nobis de *Iûs* in Aegyptum accessu exponuntur sententiae: Persae a Phoenicibus raptam, Phoenices sponte se avehendam dedisse adseverabant: quibus uberius explanatis, ταῦτα μέν νυν, inquit

cap. 5, Πέρσαι τε καὶ Φοίνικες λέγουσι. De *Graecis* nihil; neque necesse erat in re tota gentis regione decantatissima. Haud equidem ignoro, *Pausaniam* a *Th. Galeo* patronum receptae lectioni advocari, cuius si lib. II. 16. evolveris, in alia omnia ibis. Sed suum cuique iudicium. Ἕλληνας sedibus evertere nolui; neque enim omnia Herodoti editori licent. WESS. — Ex *Pausaniae* verbis, II. 16. quid h. l. *Herodotus* scripserit, in neutram partem certo definiri potest. Recte vero *H. Stephanus* scripturam Ἕλληνες, in quam cum *Valla* meliores omnes codices consentiunt, in contextum recepit, alterâ ad oram reiectâ. Dixerat modo Scriptor, *in nomine cum Graecis Persas consensisse*; nunc *illos in reliqua narratione ab eisdem dissentire* ait. In aprico res est; quo magis miror in diversa abiisse doctos viros. *S.*

7. ἴσα πρὸς ἴσα σφι) Fortasse non satis consulto unis ex membranis haec mutata fuerunt, indigna tamen, cum plures suffragentur, quae turbas cierent. Rever. *Pet. Horreus Observat. Herodot. cap.* 1. verborum ordinem conmutatum indignatur. Saepe tamen numero, ut *Gronovius* maluit, seu metro postulante, seu scribentium arbitrio, huiuscemodi structura placuit. *Herodotus* IX. 48. ἴσοι πρὸς ἴσους ἀριθμὸν μαχεσόμεθα. *Sophocles Antig.* vs. 146. ταχθέντες ἴσοι πρὸς ἴσους. et *Philoct.* vs. 695. ἀλλ' ἴσος ἐν ἴσοις ἀνήρ. Mitto *Lycophronem Alex.* vs. 1302. haec Herodotea imitatum. WESS.

[11. ἀπίκατο) Monuerat *Reiskius*, Animadv. ad Graecos Auctores Tom. III. p. 81. aut servandum vulgare ἀπίκοντο, aut ἀπικέατο scribendum pro ἀφιγμένοι ἦσαν. At ἀπικέατο est ionica forma aoristi aut imperfecti, idem valens ac ἀπίκοντο. I. 15, 5. 152, 1. 169, 3. ἀπίκατο autem est ipsum plusquamperf. cui hic proprius locus erat. cf. IV. 140, 17. VII. 153, 1. ibique Var. Lect. VII. 157, 1. VIII. 46, 13. *S.*]

13. τὸν Κόλχον) Profiteor, non alienum me a probanda futurum lectione, quam *Archiep.* et *Vindobon.* habent, πέμψαντα δὲ τὸν Κόλχον ἐς τὴν Ἑλλάδα, si comites alii accederent. Adsolet τὸν Λυδὸν, τὸν Ἀράβιον, τὸν Πέρσην lib. I. 80. III. 7. VII. 117. [et frequenter alibi.] *Lydorum, Arabum, Persarumque regem* adpellitare. Τὰς δίκας τῆς ἁρπαγῆς hinc sumtas explicat *Eustathius in Homer.* p.

415, 43. WESS. — *Eustath.* Iliad. pag. 351, 21. ed. Bas. Vocab. *βασιλῆα* ad *τὸν Κόλχον* ex glossa olim accessisse, non modo reliquus Herodoti usus, sed h. l. etiam lectionis varietas et idem vocab. pauca ante verba suo loco recte positum evincit. *S.*

CAP. III. 7. *τοὺς δὲ, προϊσχομένων ταῦτα, προφέρειν*) *H. Stephano προϊσχομένοις* inputatur, [in *Gronovii* Notis,] sed invito: *προϊσχομένους* margini adlevit, adsentientibus msstis, quamquam paucis, ipso quoque *Eustathio* p. 405, 18. [p. 307, 16. ed. Bas.] ut docti viri significarunt. Vulgatum haud male post *Gronovium* tuetur Rev. *Horreus*, inplicatius, quam vellem, conmentatus, *Observat. Herodót.* c. 1. *Philostratum* addo, quantumvis haud parili verborum serie, *ὡς ἡ τῶν Μεσσηνίων ἀπολογία κατὰ ξυγγνώμην ἵσταται, τὸν Ἀλέξανδρον προϊσχομένων καὶ τὸν ἐκείνου φόβον. de Vit. Soph.* II. 15. WESS. — Tales *ἀνακολουθίας* in sermonis structura, ac praesertim in participiorum usu, non modo non repudiavit Herodotus, verum etiam amasse videtur. Simillimum huic exemplum *Gronovius* ex III. 31, 15. citavit, *Εἰρομένου οὖν τοῦ Καμβύσεω, ὑπεκρίνοντο αὐτῷ.* Cf. I. 90, 4 seqq. IX. 51, 14. 58, 14. *etc.* Similiter h. l. in proxime sequentibus *ἐκδόντες ἀπαιτεόντων* ait, ubi ex latini sermonis normâ *ἀπαιτέουσι*, in tertio casu, dicendum erat. Quo et pertinet I. 91, 8. et 10. ex codicum *Arch.* et *Vind.* scriptura, quam haud praeter rationem ibi secuti sunt *Schaef.* et *Borh. S.*

CAP. IV. 9. *εἰ μὴ αὗται ἐβουλέατο*) Mallem *αὐταὶ*, *ipsae*, cum *Berglero*. [Vide *Var. Lect.*] *Plutarchus* non sine quadam loligine haec traducit *de Malign. Herod.* p. 856. Nolentibus Leuctri filiabus et Cassandrae vim oblatam ait. Quis negat? Raptas plerumque rapi gestiisse, in dubio non est. Nostra certe aetas plures vidit, quae *εἰ μὴ αὐταὶ ἐβουλέατο, οὐκ ἂν ἡρπάζοντο.* Valèt in hoc genere, in fraudem licet sanctissimarum legum, Euripideum,

Ἐρῶν ἐρῶσαν ᾤχετ' ἐξαναρπάσας.

Iphigen. in Aulid. vs. 75. WESS. — Poterat *Plutarcho* responderi, ex Persarum sententia haec tradere Herodotum: sed fere non est dubium, (quod etiam Plutarchus innuit) ex Persarum persona suam illam sententiam dixisse. *S.*

16. *ἔθνεα βάρβαρα οἰκειεῦνται οἱ Πέρσαι*) *L. Valla* verterat *sibi necessitudine coniunctas putant*, pro quibus *sibi iunctas*

tenent maluit *Gronovius*. Aliud voluit: τούτων γὰρ ὧν τὴν ἐξεύρεσιν οὐκ οἰκηϊοῦνται Λυδοὶ, *horum inventionem sibi non vindicant Lydi*, huius libri c. 94. Persae *suum esse ferebant, sibique* omnem Asiam, armorum iure a maioribus occupatam, *vindicabant*. τὴν Ἀσίην πᾶσαν νομίζουσι Πέρσαι ἑωϋτῶν εἶναι, lib. IX. Confer doctissimum *Abresch Dilucidat. Thucydid.* p. 145. WESS.

CAP. V. 3 *seq.* In οὐκ ὁμολογέουσι Πέρσῃσι οὕτω excidisse arbitratur diligentissimus *Reiskius* λέγουσι, quod nescio, an Herodotus admissurus sit. Solet aliter lib. IV. 154. etc. WESS. — Nempe Πέρσῃσι οὕτω λέγουσι *Reiskius* desideraverat, *Persis ita dicentibus*. Equidem οὕτω γενέσθαι malueram: at potest γενέσθαι e superioribus h. l. subintelligi. *S.*

10. οὐκ ἔρχομαι ἐρέων) Per quidem hoc frequens. At ἐρέων hic esse ἐρευνήσων, ζητήσων, in opinionem venit *Io. Iac. Reiskio*, legi etiam posse ἐρεείνων. De posteriore dicam nihil. ἐρέων *inquisitionem* notare posse, haud inficior, eorum non oblitus, quae *Schol. Apollonii Rhod.* I. 1354. Herodotum vero id spectasse, dubito: minime certe homo Lucianeus, bellum Romanorum et Parthorum stilo Herodoteo scripturus, ἔρχομαι ἐρέων περὶ Ῥωμαίων καὶ Περσέων *Quom. Scrib. Histor.* c. 18. Inepte quidem ille, sed a vocabuli usu minime aberrans. Bene *Lucian. Dea Syr.* c. 1. Lege *P. Victorii* Var. Lect. IX. 4. Mox idem vir clarissimus, τὸν δὲ οἶδα αὐτὸς ὠκούσας, ut I. 19. II. 52. Verum id haud perpetuum. Exsequitur praeterea non ea duntaxat hac scriptione, quae auditione accepit, sed et aliunde intellecta. Add. *Lucian. Dea Syr.* c. 49. WESS.

CAP. VI. 3. μεταξὺ Σύρων καὶ Παφλαγόνων) Demiror coniurasse msstos in Σύρων titulo, neque *Strabonem*, *Dionysium*, atque alios hilum discrepare. Solet hos Συρίους nuncupare. Docte *Iac. Gronovius* in lib. II. 104. In *Schol. Apollon. Rhodii* II. 948. quibus Herodoti nomen, prorsus ad sententiam necessarium, abest, omnia eadem. De amnis Syrios hos sive Cappadocas, et Paphlagonas distinguentis cursu lis est. *Arrianus Peripl. Pont. Euxini* p. 17. οὐκ ἀπὸ μεσαμβρίας, ἀλλ' ἀπ' ἀνίσχοντος ἡλίου, *non a meridie*, ut Herodotus, *sed ab ortu solis labi* perhibet. At quid si ille ortum solis hibernum in animo habuerit? WESS. — Duos fuisse cognomines fluvios, alterum influentem in alterum,

et alterum quidem ab oriente decurrentem, alterum vero *a meridie*, post *Danvillium* monuit *Larcher* ad h. l. De *Syris* sive *Syriis*, qui hîc memorantur, conf. I. 72. ubi ipse docet *Herodotus*, eosdem esse qui aliàs *Cappadoces* nominantur. *S.*

[4. ἐξίει) Scil. ἑαυτὸν, vel potius, τὸ ῥεῦμα, usitatâ in hoc verbo ellipsi. *S.*]

11. τὸ γὰρ Κιμμερίων στράτευμα) *Strabo* lib. I. p. 12. et III. p. 222. [p. 6. et p. 149. ed. Casaub.] multo priorem, et circa Homeri aetatem, aut citius paullo, Cimmericum hunc incursum facit. Potior Herodoti sententia, quippe antiquioris et expeditionem eam suis temporibus accuratissime dividentis atque adligantis, I. 15. IV. 12. etc. Mecum sentit Amplissimus *Bouherius Dissert. Herodot.* c. 5. p. 55. WESS.

CAP. VII. 5 *seqq.* Ἄγρων μὲν γὰρ ὁ Νίνου *etc.*) Vere *Henr. Valesius* ad *Nicol. Damascenum* p. 68. et *Gronovius* ex *Mediceo*, cui tot mssti cum suppetias ferant, [vide *Var. Lect.*] quis obluctabitur? Si tamen, quod vix opinor; auxilio occurret *Pollux* IX. 12. opportune à *Berglero* in *Actis Lipsiens.* MDCCXVI. p. 417. excitatus, nec minus defensurus, (quibus citra caussam *Ill. Scaliger* [Can. Isag. lib. III. p. 327.] offensus fuit, et librariorum nonnulli.) Agronis patrem avumque, origine Heraclidas, sed ἐκ δούλης Ἰαρδάνου ex *Iardani ancilla*, non Omphale, eius sive uxore seu filia potius, proseminatos. Abeunt ab ea Herodoti sententia, quod *Palmerius* principio *Exercitat. in Gr. Auctor.* conmonefecit, recentiorum plures, quibus cur ille concedere debeat, caussa defit: Herculi, Omphalae servienti, ex ancilla natum filium fuisse, adgnoscit *Diodorus* lib. IV. 32. nec negat *Hellanicus*, etsi in filii nomine, quemadmodum et *Diodorus*, discors, in *Stephani* Ἀκέλη. Optime omnium *Dio Chrysostomus*, qui *Berglerum* non fugit, Orat. XV. p. 236. de Hercule, regii generis inter Lydos auctore, ὃς οὐδὲ τῇ Ἰαρδάνου δούλῃ συγγενέσθαι ἀπηξίωσεν, ἐξ ἧς ἐγένοντο οἱ Σαρδέων βασιλεῖς. Nati ergo ex Iardani ancilla reges sunt, qui Sardibus deinde imperarunt, neque adeo opus erit, ut aut cum *Tan. Fabro* lib. I. *Epist.* 13. ἐκ Ὀμφάλης τῆς Ἰαρδάνου, aut ἐκ Λυδῆς τε τῆς Ἰαρδάνου cum amico corrigamus. WESS.

[14. ἐπὶ δύο τε καὶ εἴκοσι γενεὰς ἀνδρῶν) Loco *duarum et*

viginti generationum, quas libri omnes praeferunt, praeter ius et fas, quum nulla satis idonea corrigendi caussa subesset, circumspectior alioqui *Larcherus* non nisi *quindecim* posuit; castigatus eo nomine a *Volneyo*, in *Chronol. d'Herodote*, *Paris* 1808. p. 76 seqq. *S.*]

CAP. VIII. [4. ἦν γάρ οἱ *etc.* Vide Adnot. ad. I. 24, 17. *S.*]

8. χρῆν γὰρ Κανδαύλῃ γενέσθαι κακῶς) Placuit dicendi genus Scriptori II. 161. IV. 79. V. 92, 4. IX. 109. eiusque aemulatori in *Lucian. Q. Scrib. Hist.* c. 18, tum *Procopio Belli Goth.* I. 4. et *Persici* I. 26. Quo magis miror, adhaesisse doctos interpretes ad haec *Lucii de Asino* c. 28. ἐχρῆν δὲ ἄρα κἀνταῦθα ὥσπερ τῷ Κανδαύλῃ κἀμοὶ γενέσθαι. Adde, quod ille voluit intellectum, κακῶς, et expedita omnia erunt. *Agathiae* Epigr. χρῆν γὰρ Κανδαύλην παθέειν κακῶς belle *Opsopaeus* correxit *Anthol.* III. 7. [Anal. *Brunckii* T. III. p. 63. n. 79.] Τὰ σπουδαιέστατα τῶν πρηγμάτων [*lin.* 6.] bene habent, stabilita testimonio *Eustathii* in *Odyss.* p. 1441, 16. [p. 89, 45. ed. Bas.] Nam σπουδεέστερα *Archiep.* erranti librario debentur, neque sunt Atticae aut Ionicae formationis, quod in opinionem venisse *Th. Gale* demiror. Tu vide *Etymologum* p. 31. et *Gronov.* I. 133. [vid. *Var. Lect.* I. 133, 15.] In *Heliodori Aethiop.* VII. 1. dederant Basileenses τῆς ἐπὶ τὴν Μέμφιν ὁδοῦ σπουδέστερον εἶχοντο. *Xylandri* et *Falkoburgii* schedae σπουδαιότερον, non male, nec pulcrius tamen prisco, si σπουδαιέστερον [ut habet doctissimi *Corayi* editio] scribatur. WESS.

11. ὥτα γὰρ τυγχάνει *etc.*) Et huic, ex populari usu derivato, sua gratia. Laudat *Philo Iud. de Iudic.* p. 719. D. Auctorque Homiliae inter *Chrysostomi* Oper. T. VIII. p. 209. B. Sitne vero generatim et semper verum, in controversia versatur. *Strabo* lib. II. p. 178. [p. 117. D. ed. Casaub.] iudicium aurium ad scientiam parandam oculis longe praestare censuit: ἥτις πρὸς ἐπιστήμην, inquit, ὀφθαλμοῦ πολὺ κρείττων ἐστί. Ab Herodoto plures stant; utrimque, quod *Casaubonus* docuit, haud absurde. Quae oculis subiecta fidelibus sunt, adgnoscuntur clarissime; sed non admodum ea multa sunt. πρὸς ἐπιστήμην, seu ad adquirendam rerum variarum notitiam, aptior saepe conmodiorque ἀκοή. Quod quidem ad animum si revocasset *Theodoretus*, *Orat.*

X. *ad Graec.* p. 151. parcior in Herodoto taxando fuisset: in cultu sane religioso suum auribus est officium, suum quoque oculis, *Iobo* indice c. XLII. 5. WESS. — Dicto isto *Herodoti* usum etiam esse *Lucianum*, de Saltat. c. 78. monuit ad h. l. *Gronovius*. *S.*

13. ὁ δὲ μέγα ἀμβώσας codicum consensu tutum est et Scholiastae *Hermogenis* p. 407. cui Aeolicae videtur monetae. WESS. — Cf. III. 38, 20. VII. 18, 3. II. 121, 71. *S.*

15. ἅμα δὲ κιθῶνι ἐκδυομένῳ etc.) Spectavit haec *Clemens Alex.* Paedag. II. 10. III. 5. neque Graecos eius Scholiastas latuit: tetigit etiam *Theodoretus Or. ad Graec.* IX. p. 130. memoriae tamen peccato lapsus. Si *Plutarchum* audis T. II. p. 139. c. οὐκ ὀρθῶς Ἡρόδοτος εἶπεν, ὅτι ἡ γυνὴ ἅμα τῷ χιτῶνι ἐκδύεται καὶ τὴν αἰδώ· τοὐναντίον γὰρ ἡ σώφρων ἀντενδύεται τὴν αἰδώ. Cui quidem de casta et modesta femina nullam fortasse litem Herodotus movebit, de procace merito, similibusque aliis. Bene *Ennius*, etsi de maribus,

Flagiti principium est nudare inter civis corpora,

in *Ciceronis Quaest. Tusc.* IV. 33. Melius idem *Plutarchus* p. 37. c. Porro σκοπέειν τινὰ τὰ ἑωϋτοῦ non moveo, quamtumvis *Georgius Raphelius* σκοπεύειν magis Ionicum habuerit in *Paulli Ep. ad Philipp.* II. 4. Vide cap. 32. et *Musonium* in *Stobaei Serm.* 67. p. 425. WESS.

CAP. IX. 3. ὁ δὲ ἀμείβετο τοῖσδε) Ita praestat, ut c. 35. et 38. atque alibi; nec dissentit *Dionysius*, qui et ὡς πειρώμενος λέγω λόγον, egregie concors cum vetustis *Codd.* quibus *Archiep.* schedas *Th. Gale* accensens lectores frustratur: πειρώμενον λέγω praeferunt clarissime. Verum istis vir doctus non usus semper est, uti oportuit. WESS.

8 *seq.* ἐγὼ γάρ σε - - - ὄπισθε τῆς θύρης θήσω) Legendum arbitror: ἀγαγὼν γάρ σε ἐς τὸ οἴκημα, ἐν τῷ κοιμώμεθα, ὄπισθε τῆς θύρης στήσω: *collocabo*, ex *Dionys. Halic.* II. p. 6, 25. Ionica quidem ille convertit in Atticam loquendi formam; verba quoque σκοπέειν in ὁρᾶν· παρέξει in παρέσται· στείχῃ in πορεύηται. Sed ista sic scripta legerat, ni fallor, *Dionysius*. *Herodotus* infra, c. 10, 3. ἤγαγε τὸν Γύγεα ἐς τὸ οἴκημα. lib. I. c. 132. ἐς χῶρον καθαρὸν ἀγαγὼν τὸ κτῆνος καλέει τὸν θεόν. III. 85. ταύτην ἀγαγὼν ἐς τὸ προάστειον κατέδησε. VALCK. — Imprudens *H. Stephanus* Aldinum scriptorumque *Codicum* στήσω mutavit atque aliis exemplum, quod inconsulte imitaren-

tur, praebuit, *Kustero* haud iniuria indignante in *Io. Clerici Bibl. Vet. et Rec.* T. V. p. 388. Non dissimile negligentiae indicium erit VII. 214. Nunc inspice hoc *Sophoclis Oedip. Colon.* vs. 1407.

Ὥστ' ἐν δόμοισι τοῖσι σοῖς στήσω σ' ἄγων,
στήσω δ' ἐμαυτόν. ———

Mox ἐς κοῖτον servavi. Noti sunt οἱ ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος sive cubiculi praefecti ex *Arrian. Diss. Epict.* IV. 7. et Artabanus εἰσαχθεὶς εἰς τὸν κοιτῶνα apud *Diodorum* XI. 69. At illud *Herodotus* maluit VII. 17. Tale et *Parthenii Erotic.* c. 8. ὡς δὲ ἐς κοίτόν ποτε ἀπετράπετο. WESS. — Verbo ἀγαγὼν, quod hic desideraverat *Valckenarius*, nil erat opus. *S.*

13. ἐπεὰν δὲ ἀπὸ τοῦ θρόνου στείχῃ) Haud repugno membranis. στίχῃ *Medic.* defendi alio debuit modo, ac factum a *Gronovio* est: a στιχάω non venit, nec formari potest. Solent στείχοντας et στίχοντας amanuenses conmutare III. 76. IX. 11. Legitimum praeterea est, indice *Dionysio*, μή σε ὄψεται. Quo de genere argutam et uberem disputationem dabit *Horreus Observat. Herod.* cap. 3. WESS.

CAP. X. 2. ἦν ἑτοῖμος) Quia nihil interserit Herodoteis, praeter dialectum οὐδὲν ἄλλο περιεργασάμενος, hic quoque legisse videtur *Dionysius* ἑτοῖμος ἦν ποιέειν ταῦτα, vel saltem, ποιέειν ἦν ἑτοῖμος. Verbum sic collocatum a praecedenti facilius potuit absorberi. Nuspiam apud *Herodotum* ἦν ἑτοῖμος simpliciter invenietur; semper ποιέειν vel simile quid adiectum: *Gronovii*, quam sequor, Editio praebebit exempla: p. 16, 26. [I. 42, 8.] ποιέειν εἰμὶ ἑτοῖμος ταῦτα. p. 190, 21. [III. 75, 1.] Φαμένου δὲ ταῦτα ἑτοίμου εἶναι ποιέειν. Simillima p. 328, 37. 428, 22. 528, 1. VALCK. — At nude ἔσαν ἑτοῖμοι habes I. 70, 4. ἑτοῖμοι ἔσονται, V. 31, 20. et simillima alibi. *S.*

6. ἐθηεῖτο) ἐθηῆτο in ἐθηεῖτο mutat *Mediceus*: ego non muto, ubi mutare non opus. θηῆσθαι, θεωρεῖσθαι est in *Suida*: in *Herodoto* lib. IV. 85. ἐζόμενος ἐθηῆτο τὸν πόντον. quod non nego expulsum esse; sed quo iure? Θηητὴρ est in fragmento *Perictionae* apud *Stob.* Serm. LXXXIII. p. 488. Vide lib. III. 24. WESS. — At IV. 85, 6. ἐθηεῖτο, tamquam a themate θηέομαι, optimi quique praeferunt libri; in eamdemque verbi formam I. 68, 4. et VII. 56, 2. ad unum omnes consentiunt: quo et pertinent ἐθηεῦντο, et θηεύμενος,

et similia coniugata. Nec obstat locus III. 42, 2. ad quem Vir doctus provocavit: nam ἐθηήσαντο, quod ibi legitur, quemadmodum etiam nomen θηητὴρ, ab eodem themate θηέομαι legitime formatur. conf. mox c. 11, 14. Inanem autem falsamque *Suidae* subtilitatem, docentis θηεῖσθαι valere θαυμάζεσθαι, θηῆσθαι vero θεωρεῖσθαι, ignorat *Herodotus*. *S.*

12. ἐς αἰσχύνην μεγάλην φέρει) Haud refert addatur an auferatur praepositio. Adstruxit eandem vir doctissimus [*Gronov.*] lib. III. 133. ex membranis *Florentinis*, ubi aliae τῶν ὅσα αἰσχύνην ἐστὶ φέροντα. [conferri iussit *Gron.* I. 120, 12. et IX. 33, 14. quae tamen nonnihil differunt.] Tale *Sophoclis* Trachin. vs. 65. τὸ μὴ πυθέσθαι ποῦ 'στιν, αἰσχύνην φέρει. Tale *Platonis Sympos.* p. 184. E. ἐπὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι - - καὶ τῷ ἐξαπατωμένῳ αἰσχύνην φέρει. Quod vero *Vindob.* et *Archiep.* significarunt, *omnibus* barbaris, si mares nudarentur, turpe visum, in eo nimii fuerunt: de plerisque verum fuit. Recte *Plato Politic.* lib. V. p. 452. c. *haud multum*, inquit, *temporis praeteriit*, ἐξ οὗ τοῖς Ἕλλησιν ἐδόκει αἰσχρὰ καὶ γελοῖα, ἅπερ νῦν τοῖς πολλοῖς τῶν βαρβάρων, γυμνοὺς ἄνδρας ὁρᾶσθαι. Adiunge *Philostrati* lib. I. Icon. c. 30. p. 818. WESS.

CAP. XI. [11. οὕτω, *sic.* Videtur digito monstrasse satellites, ad obtruncandum, si conditionem recusaret, paratos. *S.*]

16. ἀπεθώυμαζε) Invitus cum Cl. *Gronovio* dissentio: sed parendum codicum imperio est, tum certe, si nihil a sermonis ingenio alienum prae se ferunt. Nolo θωμάζειν et θῶμα, si illi conspirent, in exilium mittere; nec alteri, pari lege, bellum indicere. Saepe illud, quod pristinam sedem reciperavit, recurret. Tuetur et *Luciani Dea Syria*, et verissimum istud *Eusebii* philosophi οἱ μάταιοι τῶν ἀνθρώπων τοὺς μεγάλα χρήματα ἔχοντας - - τιμῶσι τε καὶ τεθωὔμάκασι in *Stobaei Serm.* IV. p. 58. WESS. — τεθωυμάκασι absque punctis diaereticis apud *Stobaeum* scribitur, sicut equidem adsuevi: sic et θῶυμα et θώυματα apud *Lucian.* Caeterum passim in sequentibus θῶμα et θωμάζω simplici vocali edidi, ubi plures, quorum notitiam habui, codices praeiverunt. *S.*

[20. αἱρέεται αὐτὸς περιεῖναι.) Nisi supra ἀλλ' ὡς ὥρα legatur, h. l. saltem coniunctivam particulam exspectasses, αἱρέεται ὤν. Sed amat subinde ita ἀσυνδέτως loqui Scriptor noster. Vide ad c. 59, 14. *S.*]

CAP. XII. 2 *seq.* οὐ γὰρ μετίετο ὁ Γύγης) Solae, et sine fulcro, schedae *Mediceae*: nam ἐμετείθη c. 114. quod proscribunt, auxilio esse non potest. Memini pulcre, in huius verbi formationibus varium videri Herodotum; nec tutum tamen existimo, uni libro, nisi sermonis indoles expostulet, ita se addicere, ut ceteri tanquam umbrae volitent. Vide quae *Cl. Abresch* commentatur *Dilucid. Thucyd.* p. 666. Id quaerere libet, vero-ne simile sit, quod de Gyge, reginae artibus post mariti necem, ad regnum evecto perscriptum est: non enim constat inter veteres. *Plato* lib. II. de Rep. p. 259. si pastoralem Gygis conditionem (quamquam Croesus in *Xenophontis* Cyropaed. lib. VII. p. 183. c. servilem agnoscit) et fabulosum annulum, ut oportet, secernas, in Candaulis nece conspirare poterit. Longius abeunt *Plutarchi Quaest. Graecae* p. 302. de civili bello, copiis auxiliaribus Arselis regis, interemtoque armorum iure Candaule memorantes: quae quidem cum sine locuplete testimonio tradantur, Herodoto priores non nego, in Lydiae vicinia nato. Consistit pro eiusdem partibus Abbas *Sevinus* in *Comment.* Acad. Inscript. T. VII. p. 400. WESS.

9 *seq.* τοῦ καὶ Ἀρχίλοχος *etc.*) Omnia haec de *Archilocho* in rationes librarii transscribo. *Herodotus* huiusmodi scriptorum testimoniis uti recusavit. Constat praeterea atque egregie inter se apta oratio est, his amotis. Augent opinionem membranae *Venetae*, eorum plura negligentes. Sint tamen *Herodoti;* minime propter ea reprehendi debuerat, uti taxatus est ad *Eusebii* Chron. p. 57. *Ed. Opt.* ab illustri viro, ac si futili argumento coniecisset, Archilochum floruisse sub Gyge, quia in trimetris suis eius regis meminisset. Nihil simile in his scriptoris verbis. *Archilochi* trimetra nota sunt, et leguntur ibidem. WESS. — De *Archilochi* aetate consuli possunt quae ad h. l. *Larcherus* congessit testimonia veterum. Cur vero νοθείας damnarem haec, quae de hoc poëta obiter hic memorantur, caussam equidem nullam prorsus vidi. Qui *Homeri, Hesiodi*, aliorum poëtarum testimonia passim refert Scriptor noster, (vide II. 53. II. 116. III. 38. IV. 29. IV. 35. VI. 52, 1. VII. 6. VIII. 77. etc.) cur idem dedignetur *Archilochum* testem advocare? Sed ne testem quidem illum

advocat: nil ait aliud, nisi *Gygem*, de quo hîc agitur, *eumdem esse cuius Archilochus in suis senariis mentionem fecit.* Pari certe ratione idem Noster, lib. V. c. 102. postquam in Eualcidae mentionem incidit, monet esse hunc eum quem *Simonides* carmine illustravit: et V. 113. mentione Philocypri facta, Solensium regis, monet hunc esse quem versibus suis *Solon* celebravit. Senarium *Archilochi*,

Οὔ μοι τὰ Γύγεω τοῦ πολυχρύσου μέλει,

habes in Analect. *Brunckii*, T. I. p. 42. n. x. ad quem conf. quae notavit *Iacobs*, Animadv. T. I. p. 155. Caeterum imprudenti mihi, quum *Var. Lect.* ad h. l. conscriberem, accidit, ut cum *Reizio* (Praef. p. xx.) adnotationem istam, quae *Wesselingii* est, *Valckenario* tribuerem. Nempe alioqui *Valckenarius* is erat, qui multas Scriptoris nostri pericopas, haud satis idonea semper ratione usus, in νοθείας suspicionem conatus est adducere. *S.*

CAP. XIII. 4. καὶ ἐν ὅπλοισι ἦσαν) Optime hoc instauratum est. *Heliodorus* lib. IX. p. 428. καὶ γυμνῶν τοὺς ἐν ὅπλοις κωλύειν ἀδυνατούντων: ubi itidem τοὺς ἐνόπλους mss. *Palatinus* et *Xylandri*. Simile est Sophocleum *Oedip. Tyr.* 570. τότ' οὖν ὁ μάντις οὗτος ἦν ἐν τῇ τέχνῃ. Mitto ἥκειν ἐν τοῖς ὅπλοις, apud *Procopium* aliosque frequens: potius erit addere, *Salmasium* multis ante T. *Fabrum* lib. I. *Ep.* 39. annis Iungermanno, τοῦ Γύγου στασιῶται scriptum olim fuisse, probasse, idemque *Palatino* Codice stabiliri, ad *Pollucem* lib. VIII. 153. illo teste. WESS.

10. ἐς τὸν πέμπτον ἀπόγονον) Croesum, ut lib. I. 91. WESS.

CAP. XIV. 3 *seq.* ὅσα μὲν - - - πλεῖστα) Errantem *Vallam* comiter vir clarissimus [*Gronov.*] in viam reduxit. Nihil dictione tritius. *Lucius* in *Asino* c. 21. κομίζοντες σκεύη πλεῖστα ὅσα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ. Quo de genere docte *Rittershusius* in *Oppiani Halieut.* IV. 191. WESS.

9. οὐ Κορινθίων τοῦ δημοσίου) *Strabo* de opibus templi Delphici, δηλοῦσι δ' οἵ τε θησαυροὶ, οὓς καὶ δῆμοι καὶ δυνάσται κατεσκεύασαν. lib. IX. p. 641. [p. 419. ed. Cas.] Pravum-ne ergo Κορινθίων τοῦ δήμου? [vide *Var. Lect.*] Equidem non adseveravero: praesertim Herodoto in usu posterioris sibi quodammodo placente. Nec moveo tamen receptum. Tangit eandem hanc rem *Plutarchus* in *Sapient. Conviv.* p. 168.

Ceterum Κυψέλλου, quod scripti saepe dabunt, [cf. c. 20. et 23.] dudum proscripserunt viri praeclari, *Casaubonus* et *Menagius* ad *Diogen. Laërt.* I. 94. WESS.

12. μετὰ Μίδην τὸν Γορδίεω) Fortasse *Midas* est, quem *Eusebius* Olymp. X. 4. Phrygiae regnum obtinuisse adfirmat. Vidit ea regio plures *Midas* et *Gordios*, quos praeter *Henr. Dodwellum* de Cyclis p. 909. certiore serie descripsit Ampl. *Bouherius Diss. Herodot.* c. 8. Primum autem barbarorum Gygem Delphis dona aurea et argentea dedicasse, agnoscit *Athenaeus*: ante eum regem pauper Pythius erat, sive ἀνάργυρος καὶ ἄχρυσος, lib. VI. p. 231. WESS. — *Athen.* T. II. p. 390. nostrae edit. *S.*

17. καλέεται Γυγάδας) Illustravit *P. Leopardus lib.* XIII. *Emendat.* c. 9. ex *Pollucis* III. 87. et VII. 98. *Himerius in Excerpt.* p. 63. *Edit. Steph.* ὁ δὲ ἡμέτερος πλοῦτος, οὐ χρυσός τις Γυγάδας ἢ Λύδιος: quorum duo postrema, nisi Scholion sint, quod opinor, redundanti Rhetoris orationi tribuenda erunt. WESS.

21. δυῶν δέοντα) Non praeopto *Suidae* δυοῖν, quamtumvis liber *Archiep.* suffragetur. *Herodotus* I. 94. ἐπ' ἕτσα δυῶν δέοντα εἴκοσι. IV. 89. ἀναπλώσας — δυῶν ἡμερέων πλόον. Adde *Gronovium*, lib. III. 131. WESS. — Nempe etiam III. 131, 9. δυῶν dabant meliores libri, et IV. 1, 8. quem locum ibi *Gronov.* citavit. *S.*

CAP. XV. 4. Κιμμέριοι ἐξ ἠθεων - - ἐξαναστάντες *etc.*) De *Cimmeriis* gemina *Arrianus*, forte in *Bithynicis*, apud *Eustath. in Homer.* p. 1671, 26. [*Odyss.* p. 416, 14. ed. Bas.] haec Herodotea non oblitum. *Strabo* testimonio Callisthenis, Sardes primum a Cimmeriis, deinde a Treribus, gente Cimmerica, occupatas docet, lib. XIII. p. 930. [p. 627. et dein p. 647 seq. ed. Cas.] sequente vero libro p. 958, illis non dissimilia ex Archilocho et Callino; qui cum paene pares fuerint et Gygi aequales, meminisse, videre etiam potuerunt provectiore aetate, Sardes a Cimmeriis interceptas: ut necesse haud videatur, inpressionem Cimmericae nationis, contra ac Herodoto placet, multo antiquiorem perhibere. De Callino vise *Clementem Alex.* Stromat. lib. I. p. 398. WESS.

CAP. XVI. 4. Οὗτος δὲ Κυαξάρῃ *etc.*) Vide I. 74. Aetas conpetit. Phraortes, Cyaxaris pater, Ardyis, avi

Alyattae, tempore in Media regno praefuit apud *Pausaniam* I. 24. WESS.

6. τὴν ἀπὸ Κολοφῶνος κτισθεῖσαν) Clariss. *Reiskius*, τὴν ἄνω Κολοφῶνος, quod Herodoto Halicarnasseo Smyrna ultra Colophonem Boream versus posita fuerit: id si displiceat, atque ἀπὸ aut ὑπὸ bene habeat, Colophonem non urbis, sed viri, et conditoris quidem, nomen videri. Par *Corn. de Pauw* opinio. Melius *Palmerius*, finita, qua tenebatur, haesitatione *Exercit.* p. 3. *Si tamen scripsit Herdotus* Κολοφῶνος, *intellexit credo, Colophonem fuisse Smyrnae metropolin, et urbem ipsam pro incolis posuit synecdochice.* Justum profecto est ἀπὸ Κολοφῶνος. Colophonii Smyrnam colonis suis, exactis Aeolensibus, occuparunt, ut est I. 150. et in *Strabone* XIV. p. 940. [p. 634. Cas.] Nec morari consensensum poterit κτισθῆναι, in deductis coloniis vulgatissimum, I. 149. 167. etc. WESS. — In vocabulis ἀποικία, ἄποικος, et in verbo ἀποικίζω, praepositioni ἀπὸ eadem vis inest, quae hîc in illa phrasi, ἀπὸ Κολοφ. κτισθ. *S.*

CAP. XVII. 5. ἐστρατεύετο δὲ ὑπὸ συρίγγων etc.) Reprehendit Alyattae luxum barbaricum, quod, praeter *concinentes fistulatores et fidicines, feminas etiam tibicinas in exercitu atque in procinctu* habuerit, *A. Gellius Noct. Att.* I. 11. At de *feminis* Herodotus, quem testem advocavit, nihil, nisi αὐλοῦ γυναικηίου vocibus inclusas censueris. Dictionis genus passim obvium in *Arriani Ind.* c. 5. *Plutarch. Is. et Osir.* p. 364. F. Tale Sophocleum *Elect.* vs. 633. Οὔκουν ἐάσεις οὐδ' ὑπ' εὐφήμου βοῆς θῦσαί με. Alii saepe ὑπ' αὐλῷ καὶ τυμπάνῳ, de quibus *Cl. Reitzius* ad *Lucian. de Saltat.* c. 16. Ego vero ex *Suida* Herodoto suum, hoc est Ionicum, reddidi. WESS. — Nempe *muliebres tibiae* non sunt quae a mulieribus inflantur, sed quae molliorem quemdam et acutiorem sonum edunt. In variis tibiarum generibus, quae ab *Athenaeo* lib. IV. c. 79. et lib. XIV. c. 36. itemque a *Polluce* IV. 80 seq. recensentur, γυναικεῖοι non memorantur αὐλοὶ, sed παρθένιοι, *virginales;* nempe, *quarum ad cantum virgines saltabant*, ut *Pollux* ipse interpretatur. Conf. *Aristoxenum*, Harmon. p. 20. *S.*

9. ἕα δὲ κατὰ χώρην ἑστάναι) Nolo diffiteri, *Aldi* totque msstorum ἑστάμεναι me ferme expugnasse, ut bonis avibus revocaretur. Scio simile infinitum, ut vocant, nunc

libris Herodoti negari: at habent eiuscemodi *Aretaeus Cappadox*, *Lucianus* atque alii, qui Herodoteam, sive Ionicam dialectum, probarunt. Putabimus-ne, tot exempla casu in unum conspiratum ivisse, indoctosque, ut plerique adprime erant, librarios Ionicum istud hic deposuisse? Mihi quidem vero non fit simile: reliqui tamen ex *Mediceo* et *Suida* derivatum, criminationem de mutandi pruritu veritus. Id adiungo, dare *Aldum* c. 76. similis monetae ἐπειρᾶτο - - ἀπιστάμενοι, ubi alii omnes ἀπιστάναι: et *Pausaniam*, ut saepe número solet, Herodotea haec culte aemulatum fuisse in simili Spartanorum negotio lib. IV. 7. WESS. — In *Gronovii* honorem multa passim tenuit *Wess.* quae alioqui mutaturus fuerat. Nos et hîc et cap. 76, 13. priscam formam, quam ibi cum *Aldo* quatuor etiam e nostris msstis servarunt, auctori restituimus. Quod paulo ante legitur, οὔτε θύρας ἀπέσπα, conf. III. 159, 3. *S.*

CAP. XVIII. 3. ἔν τε Λιμενηίῳ) Large Celeb. *Gronovius* pro *Mediceo* ἔν τε ἐν Λιμενηίῳ disputavit, sed locis haud profecto adsimilibus, ut bene Rev. *Horreus Observ. Herod.* c. 4. Differunt usu sermonis ἐν δὲ et ἔν τε: illud absolute et sine casu locari solet, non item hoc. Noster lib. III. 38. πολλοῖσί τε καὶ ἄλλοισι τεκμηρίοισι πάρεστι σταθμώσασθαι, ἐν δὲ δὴ καὶ τῷδε. Inculcatur his [a *Gronov.* in Notis ad locum in quo versamur] et iteratur ex coniectura praepositio: at ipse Herodotus c. 15. eiusdem libri πολλοῖσι μέν νυν καὶ ἄλλοισί ἐστι σταθμώσασθαι - - - ἐν δὲ δὴ καὶ τῷδε: quibus si odiosam [nescio an *otiosam* scribere voluerit] vocem inserueris, debilitabitur loquendi bellum genus. Tale, ut uno utar lib. VII. 214. τοῦτο μὲν γὰρ τῷδε χρὴ σταθμώσασθαι. Sic enim legi oportuerat ex scriptis. Itaque, nisi librarii culpa in *Florentinis* membranis repetita sit praepositio, quod suspicari licet, refingi posset, ἔν τε ἐν Λιμενηίῳ - - - καὶ ἐν (aut ἓν ἐν) Μαιάνδρου πεδίῳ, quod Latina *Vallae* exprimunt: quae doctissimorum virorum *I. Iac. Reiskii* et *Pet. Horrei*, quamquam in ea non constantis, opinio. Mihi tutius visum codicibus adhaerescere. WESS. — Quum vero in aliis etiam libris nonnullis (ut in *Var. Lect.* dictum) eadem scriptura, quae in Mediceo, occurrat; poterit ἐν λιμενηίῳ ex prisco scribendi usu idem

valere ac ἐλλιμενηίῳ, ut ἐλλιμενήϊον intelligatur fuisse loci nomen, (sive proprium, sive commune) ubi pugnata illa pugna est; quam in cogitationem ante me, *Reiskium* video incidisse, Animadv. ad Graecos auctores T. III. p. 82. *S.*

CAP. XIX. 4. Ἀθηναίης, ἐπίκλησιν Ἀσσησίης) Laudat, ut *Th. Gale* admonuit, *Stephanus* in Ἀσσησοί. In *Polyaeno* lib. VI. 47. optimo iure docti viri Minervae titulum restituerunt. Haud vero decerno, viri-ne an oppidi nomen sit in isto *Alexandri Aetoli*, Ἀσσησοῦ βασιλῆος ἐλεύσεται ἔκγονος Ἀνθεύς, inter *Erotic. Parthenii* c. 14. [p. 372. in *Galei* Historiae poëticae Scriptorib.] WESS.

9. καὶ αὐτῷ ἔδοξε πέμψαντα etc.) Confer *Gronov.* in lib. IV. 81. [ubi ille ad IV. 81, 22. de hoc structurae genere, Nostro familiari, monuit.] Supra lib. I. 3. τοῖσιν Ἕλλησι δόξαι, πρῶτον πέμψαντας ἀγγέλους ἀπαιτέειν. *Apollonius Rhod.* I. 440. Ὑμῖν μὲν δὴ μοῖρα θεῶν χρειώ τε περῆσαι Ἐνθάδε κῶας ἔχοντας: ubi Critici veteres alia, et *Raphelius* ex *Nostro* in *Act. Ap.* xv. 22. et *Epist. ad Galat.* II. 6. WESS. — Simile est quod *Gronov.* l. c. ex V. 109, 6. adfert, ὥρη ἂν, εἴη ὑμῖν, ἐκβάντας etc. Cuius quidem structurae ratio haud aegre intelligitur. *S.*

CAP. XXI. 4. ὁ μὲν δὴ ἀπόστολος ἐς τὴν Μίλητον ἦν) In motu significando πάρειμι quidem adhibetur aliquoties, sed quantum commemini, non item εἰμί. Corrigendum itaque suspicor ἐς τὴν Μίλητον ἤϊε, *Miletum abiit.* Hac quoque structura frequentatur ἤϊα *Herodoto*: p. 47, 26. ἤϊε ἐς πόλιν: p. 85, 22. ἤϊε ἐς Πέρσας: p. 304, 25. ἤϊε ἐς τὰ οἰκία: p. 297, 22. ἀπήϊε ἐς Μίλητον. [Leguntur ista lib. I. 113, I. 210. V. 50. V. 32.] Potuit et ab *Herod.* scribi: ἐς τὴν Μίλητον παρῆν, *venerat Miletum*: quod verbum sic usurpavit lib. VI. c. 24. ἐκ δὲ ταύτης παρῆν ἐς τὴν Ἀσίην, *advenerat in Asiam*: lib. I. c. 9. παρέσται - - - ἐς κοιτῶνα. *Thucydides* VI. c. 62, 20. c. 88, 58. παρῆσαν ἐς τὴν Λακεδαίμονα. VII. c. 50. init. παρῆσαν ἐς τὰς Συρακούσας. In *Xenophontis* Κύρου Ἀναβ. I. p. 145, 28. Parisini Codicis est lectio, παρῆταν εἰς Σάρδεις: qua ratione legitur in *Eiusdem* Ἑλλ. III. p. 294, 38. παρεῖναι ἐς Ἁλίαρτον. et VII. p. 373, 21. VALCK. — Non displicet elegans iunctissimi viri coniectura. Vide tamen, etsi nonnihil diversum, hoc de Phidippide lib. VI. 106. δευτεραῖος ἐκ τοῦ Ἀθηναίων ἄστεως ἦν ἐν Σπάρτῃ: *secundo die, postquam Athenis*

exierat, Spartam pervenit. Tum de Aristagora V. 38. δεύτερα αὐτὸς ἐς Λακεδαίμονα τριήρεϊ ἀπόστολος ἐγίνετο: quo quidem loco navigando eum Lacedaemonem delatum, docemur: de Alyattae nuncio eiusque itinere marítimo, quod *Gronovius* opinatus fuit, nihil hic simile. Scio τὸν ἀπόστολον de *classe*, τὸ ἀπόστολον de *navi* poni, idque alibi opportunum videri. Confer elegantes *Ruhnkenii* adnotationes in *Timaei* Lexic. p. 31. WESS. — In constanti librorum consensu lubrica res est, talia (quale istud ἦν) ire mutatum. Recte utique *Valckenarius* fecit, quod dubitationem suam in Adnotatione significavit: an idem vir doctissimus, si Herodotum edidisset, refragantibus codicibus omnibus, coniecturam in contextum fuerit recepturus, etiam atque etiam dubito. Caeterum videndum, ne ἐς h. l. idem ac ἐν valeat; quemadmodum IX. 6, 5. pro ἐν τῇ Βοιωτίῃ εἶναι, plures iique probati codices ἐς τὴν Βοιωτίην praeferunt: et omnes III. 80, 12. στάντα ἐς ταύτην τὴν ἀρχήν, pro ἐν ταύτῃ τῇ ἀρχῇ: similiaque alia. *Ruhnkenii* adnotatio, quam laudavit *Wess.*, legitur p. 43. edit. sec. nec tamen ad hunc Herodoti locum spectat. *S.*

10. κώμῳ χρέεσθαι) Sequor libros, Ionicum hoc amplexos. Noster I. 187. τῇσι πύλῃσι ταύτῃσι μηδὲν χρέεσθαι. *Eusebius* Philosophus in *Stobaei* Serm. XVI. p. 154. οἷός τε ἐὼν αὐτοῖς χρέεσθαι. Esse in *Plutarcho* ἐχρῶντο κώμοις καὶ παννυχίσι T. II. p. 77. E. vere adscripsit *St. Berglerus*. Non addo, neque enim obscurum est, de Biante et Prieneis paria ferme a *Diogene Laërtio* tradi lib. I. 83. WESS.

CAP. XXII. 7. ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, δι' οὐδὲν ἄλλο etc.) Luxata haec et egregie prava doctissimo *Reiskio*, in cuius ad me litteris οὐδὲν μᾶλλον ἐγένετο ἡ διαλλαγή. Namque Herodotum velle, tunc temporis quidem et protinus pacem inter Alyatten et Milesios haud coiisse; nihilo tamen magis animorum reconciliationem deinde contigisse. Contra ea *Fr. L. Abreschio Diluc. Thucyd.* p. 672. copula deficere videtur, καὶ ὡς πυνθάνομαι, ut in *Vallae* Latinis, aut ὥς τε ἐγὼ πυνθάνομαι. Sic certe mollius oratio labetur, nisi tu malueris maiore inciso ab anterioribus haec avellere. WESS. — Nodum in scirpo quaesiverunt doctissimi viri. In plano sunt omnia; nec ulla mutatione est opus. ὡς - - - ὁ κήρυξ - - - ἀπῆλθε ἐς τὰς Σάρδις, δι' οὐδὲν ἄλλο ἐγένετο ἡ διαλ-

λαγὴ, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι. *Inducias* solummodo in tempus aliquod pacisci Alyattes voluerat, nempe exactis induciis bellum instauraturus: nunc vero, postquam nuncius, quae Mileti viderat, ei renunciavit, illam ipsam ob caussam *amicitiam* etiam et *societatem* cum Thrasybulo contraxit. *S.*

CAP. XXIII. [1. Περίανδρος) De *Periandro* plura infra, III. 48 *seqq.* et V. 92. Nunc paullo ante (cap. 20.) eo tantum consilio mentionem eius iniecisse Scriptor noster videtur, quo sibi aditum pararet ad hanc de *Arione* fabulam, antiquitus celebratam, narrandam; cui fabulae etiam monumentum aliquod, quod Herodoti adhuc aetate visebatur, (cap. 24 extr.) fidem in vulgus faciebat. *S.*]

5. Ἀρίωνα τὸν Μεθυμναῖον etc.) *Cui non dictus Hylas, inter delphinas Arion?* [*Virg.* Ecl. VIII. 56. et *Georg.* III. 6.] Id monuisse satis erit, *Dionem Chrysostomum* Or. XXXVII. p. 455. haec Herodoti planissime expressisse; nec de *dithyrambo*, quod *Galei* editioni adpositum, [*scil. ab Arione inventum esse*,] dissentire Criticos veteres ad *Pindari* Olympion. XIII. 25. WESS. — De *dithyrambo* et poëtis dithyrambicis, praeter viros doctos qui ex professo de Poësi veterum scripsere, consuli possunt quae ad hunc locum a *Larchero* disputata sunt. De *Arione, Delphini dorso per mare transvecto*, confer *A. Gellium* XVI. 19. aliosque quos laudavit *Harduinus* ad *Plin.* IX. 8, 8 extr. quibus adde *Plutarch.* in Sept. Sap. Conviv. p. 160. et seq. *S.*

[9. διδάξαντα) Sicut dicunt δρᾶμα διδάσκειν, VI. 21, 11. *fabulam docere*, id est, *agere, peragere, exsequi. S.*]

CAP. XXIV. 9. τὸν δὲ, συνέντα τοῦτο) Nihil novant Codices. Alibi συνιέντα VI. 2. συνιεῖσα I. 205. ex *Medic.*, συνιεὶς V. 92, 7. et συνιέναι V. 80. e *Florentino*. At συνέντες V. 92, 3. et συνεὶς eiusdem lib. cap. 19. quamquam ibi mss. συνιείς. Par discordia apud alios. Equidem συνιέντα melius opinor. Vide *Io. Davisium* ad *Iustin. Mart. Apol.* I. p. 441. WESS. — Ego vero, cur praesentis temporis participium aoristo nunc maxime praeferrem, nullam potui caussam exputare. *S.*

12. ὡς ἂν ταφῆς ἐν γῇ τύχῃ) Salebrosa haec atque intellectu difficilia viro docto [*Reiskio*] in *Miscell. Lips. Nov. vol.* VII. p. 612. mihi satis expedita. Spem nautae Arioni,

si ipse sibi manus consisceret, sepulturae fecerunt: hoc verba prae se ferunt. Non dissimilia *Fr. L. Abresch Diluc. Thucyd.* p. 430. WESS.

16 *et* 21. στάντα ἐν τοῖσι ἑδωλίοισι) Animi pendeo, Herodotus-ne ἐδώλοισι, an ἑδωλίοισι dederit, ut *Aeschylus* VII. *c. Theb.* 461. *Coëph.* 69. tum *Euripid. Helen.* 1587. *Sophocles Aiac.* 1295. atque alii de hac officina; quorum quidem auctoritate scriptorumque numero librorum standum si fuerit, id profecto maluit: nam singulare quiddam atque exquisitius in altero spectasse, unde noverimus? Favet ἐδώλοισι, neque diffiteor, Lexicon Herodoteum. At *Suidas* eodem usus, transscripsit enim paene universum, ἑδωλίοισι, neque dissentit *Hesychius.* WESSEL. — ἐδώλοισι ex *Mediceo*, pro more suo, adoptaverat defenderatque *Gronov.* Pro vulgata vocabuli forma (quam revocavit *Wess.*) cum aliis facit etiam *Etymologus*, quem vide p. 317. *l.* 5 seqq. Denique *Harpocrationem* si inspicias, vix dubitabis mendosam ibi esse vocem ἑδωλίαι, et ἑδώλια scripsisse lexicographum. *S.*

[17. καὶ, τοῖσι ἐσελθεῖν γὰρ ἡδονὴν *etc.*) Quum vulgo in omnibus editionibus continuo tenore, nullâ post καὶ distinctione interpositâ, καὶ τοῖσι ἐσελθεῖν γὰρ scriberetur, vitii suspectum hunc locum habuit *Hemsterhusius*, in Adnot. ad Luciani Dial. Mort. XXV. 1. Nempe non recordatus erat vir longe doctissimus loquendi genus, quum aliis priscis scriptoribus, tum *Herodoto* inprimis familiare; cuius exempla apud Nostrum habemus I. 8, 4. 82, 38. 85, 11. 114, 11. 119, 5. 121, 3. 124, 5. etc. apud *Homer.* Iliad. β'. 803. η'. 328. etc. apud *Thucyd.* III. 70. III. 107. etc. Sed propriam generis huius vim rationemque aliis etiam Viris, in graecarum notitia literarum consummatissimis, haud satis perceptam fuisse video. Nec enim *Clarckius* probari potest, (Not. ad Homeri loca cit.) in eiusmodi locutionibus ellipsin quamdam statuens: cum quo *Hermannus* facit, (Not. 301. ad Viger.) Nostri locum I. 124, 5. respiciens; ubi idem Vir doctus haud immerito quidem, sed iusto durius, *Wesselingium* reprehendit, particulam γὰρ pro οὖν, *certe*, cum *Abreschio* accipientem. Nec *Ernestus* facit satis, (ad Iliad. η'. 328.) abundare γὰρ particulam, aut pro μὲν positam, censens: cum quo hactenus *Heynius*

sentiebat, (Observ. ad Homer.) quod γὰρ in eiusmodi locutionibus tantumdem ac μὲν, δὴ, et similia, valere censuit. Denique, quid ad explicandum Herodoteum istud et Homericum structurae genus valeat Platonica formula τί γάρ; cum qua illud *Wyttenbachius* contulit, (Annot. ad Herodot. I. 121, 3. in Selectis princip. Historicor. p. 352.) haud adparet. Quanto fuerat simplicius, cum *Dion. Longino* περὶ Ὑψ. sect. 22. et cum *Eustathio* ad Iliad. β'. 803. (p. 264, 36. ed. Bas. p. 394. ed. Rom.) particulae γὰρ in eiusmodi locutionibus propriam notionem *caussalem* vindicare; et *hyperbaton*, ut grammatici vocant, id est *traiectionem* agnoscere; nempe *caussam* enunciatam, *ante rem* cuius redditur ratio. Ita nempe fit, ut in huiusmodi sermonis constructione particula γὰρ eamdem vim ac ἐπεὶ vel ἐπειδὴ, *quum*, *quia*, *quoniam*, habeat: de quo praeter *Eustath.* l. c. uterque etiam Poëtae *Scholiastes* a *Villoisono* editus monuit. Possis vero etiam usitatissimam voculae γὰρ vim, *nam*, *namque*, tenere; et id quidem duobus modis. Primo, si cogitando permutes inter se duarum propositionum sedes; quod ex professo *Longinus* l. c. in exemplo ex *Herodoti* lib. VI. c. 11, 4 seqq. petito ostendit. Altero modo, si eam propositionem, quae caussam continet particulâ γὰρ indicatam, tamquam in parenthesi positam cogites: qua ratione subinde Editores, adpositis *parentheseos* signis, difficultatem omnem, quae videri poterat orationi inesse, sustulerunt. Nos promiscue, vel parentheseos signis adpositis, vel idoneo loco nonnisi *commate* incisâ oratione, levavimus difficultatem. *Valckenarium* quidem non praeterierat structurae huius ratio; cuius vide Adnot. ad Nostri lib. VIII. 137, 9. De eademque commode monuit *Damm*, in Lexico graeco etymologico p. 316. nec neglexit eam *Aug. Matthiae* in uberiore Grammatica graeca, Lipsiae 1807. edita, p. 906. Hoc loco, in quo versamur, magis usitata sermonis structura haec foret, καὶ τούτους ἀναχωρῆσαι ἐκ τῆς πρύμνης, ἐσελθεῖν γὰρ αὐτοῖς ἡδονὴν etc. Sed, verum si quaerimus, naturae convenientiorem eam structuram reperiemus qua usus est Scriptor noster, quoniam per rerum naturam caussa praecedit effectum. *S.*]

29. ὡς δὲ ἄρα παρεῖναι αὐτοὺς) Vir doctiss. [*Reiskius*] ὡς δὲ ἄρα, *quum autem videret*, aut ὡς δὲ εἶδε, *quum autem conspe-*

risset, offensus fortasse infinitivo, quo capitur delectaturque Herodotus. [nempe in oratione obliqua quae vocatur.] Sic II. 139. ὡς δ' ἄρα οἴχεσθαι τὸν Αἰθίοπα ἐξ Αἰγύπτου, *ut Aethiops ex Aegypto abiit.* et VIII. 94. ὡς δὲ ἄρα φεύγοντας γίνεσθαι κατὰ τὸ ἱρόν. Mitto lib. I. 86. WESS.

30. ἱστορέεσθαι εἴ τι λέγοιεν) Ἱστορέειν frequentanti *Herodoto* nuspiam alibi fuit adhibitum ἱστορέεσθαι: fortasse ne hic quidem, ubi, si quis Codex antiquus faveret coniecturae, praeoptarem εἰρωτέεσθαι, verbum certe Herodoteum, obvium VI. 3. et lib. II. c. 32. εἰρωτεωμένους, εἴ τι ἔχουσι πλέον λέγειν περὶ τῶν ἐρήμων τῆς Λιβύης, φάναι. qua structura hoc in loco posuisset: ὡς δὲ ἄρα παρεῖναι, αὐτοὺς κληθέντας εἰρωτέεσθαι, εἴ τι λέγοιεν περὶ Ἀρίονος. *Gellio*, scribenti XVI. c. 19. *navitas requisitos — dissimulanter interrogasse, ecquid quidissent — super Arione*, verbum εἰρωνεύεσθαι videri posset obversatum; nisi sua quaedam reliquis etiam Herodoteis immiscuisset: nihil iuvat, ubi hac etiam in historia *Herodoti* vestigia premit, *Dion Chrys.* Or. XXXVII. p. 455. c. Sed *Gellii* paraphrasin felicior forte coniector utiliter comparabit ad ista, quae supra leguntur [*l. 17. huius cap.*] καὶ τοῖσι ἐσελθεῖν γὰρ ἡδονήν, vitii suspecta *Ti. Hemsterhusio* ad *Lucian.* p. 432. VALCK. — Verbum ἱστορέεσθαι activa notione usurpatum nusquam utique, nec apud Nostrum, nec apud alium Scriptorem reperiri arbitror. Sed quidni, quemadmodum εἰρωτέεσθαι in locis a Viro docto citatis, sic et h. l. ἱστορέεσθαι passiva notione accipi possit? Nihil certe, quod impediat, adparet: nec adiecto pronomine αὐτοὺς erat opus. Passivum τὰ ἱστορημένα, paullo quidem diversa notione, habes II. 44, 19. De ista loquendi forma, καὶ τοῖσι ἐσελθεῖν γὰρ ἡδονήν, paullo ante suo loco dictum est. *S.*

35 *seq.* ἀνάθημα χάλκεον οὐ μέγα *etc.*) Meminerunt donarii *Pausan. Lacon.* c. 25. *Aelianus Nat. Anim.* XII. 45. sed nihil de eius magnitudine, quam Codicum quidam, deleta negatione, adaugent: non item *Dio Chrysostom.* Or. XXXVII. p. 455. Ἀρίων δέ· οὐ γὰρ Περίανδρος, ἀλλ' Ἀρίων ποιησάμενος μίμημα χαλκοῦ οὐ μέγα ἀνέθηκεν ἐπὶ Ταινάρου: Nostro prorsus conspirans, atque epigramma explodens, quo Periandro doni dedicatio contribuitur *Florileg.* [Anthol. ed. *Wech.*] lib. IV. 16. p. 488. [Anal. *Brunck.* T. II. p. 154.] Dat aliud, et verum, ut opinor, melius certe, *Aelianus:*

Ἀθανάτων πομπαῖσιν Ἀρίονα, Κύκλονος υἱὸν,
ἐκ Σικελοῦ πελάγους σῶσεν ὄχημα τόδε. WESS. — Vide *Aelian.* l. c. et Analecta *Brunckii*, Vol. III. p. 328. num. 2. Carmen, quod cecinisse fingitur ipse Arion, ex *Aeliani* loco cit. exhibet idem *Brunck* T. III. p. 327. de quo conf. *Iacobs* Animadv. Vol. I. P. I. p. 179 seqq. Pro scriptura μέγα, absque *negatione*, stat utique plurium probatorum codicum consensus: facile tamen patiar, si cui probabilius videtur, temere ab his omissam esse *negantem particulam*, quam ab aliis adiectam. *S.*

CAP. XXV. 5. ὑποκρητηρίδιον σιδήρεον) Sic *Hegesander* apud *Athen.* lib. V. 13. [T. II. nostr. ed. p. 309.] ex Herodoto, et *Philostratus* VI. *Vit. Apoll.* c. 11. p. 247. In *Plutarcho Defect. Orac.* p. 436. nunc ἐπικρατηρίδιον, sed olim, ut in Herodoto, teste Turnebiano libro. Ὑποκρατήριον in *Eusebio* lib. I. *adv. Marcellum* c. 3. cuius ex verbis *Th. Reinesius*, vir longe doctissimus, lib. III. *Observ.* c. 6. non citra rationem conficit, vocabulum iniuria a doctis interpretibus in diminutivorum numero censeri: nam haud exiguum hoc ὑπόθημα τοῦ Ἀλυάττου κρατῆρος fuisse ex *Pausan.* X. 16. et *Hegesandro* abunde liquere. ΚΡΗΤΗΡΑ ΚΑΙ ΥΠΟΚΡΗΤΗΡΙΟΝ, *craterem cum sua basi*, habet quoque *Sigea* inscriptio, p. 34. WESS.

8. σιδήρου κόλλητιν ἐξεῦρε) *Ferri inter se glutinum excogitavit* vertit *Hieronymus* in *Eusebii Chron.* Olymp. XXV. 4. Id vero quale fuerit, an simile ferruminationi, qua adhibito aeris genere fabri ferrarii defunguntur, finire non puto necesse. *Pausanias* tamen innuit: μόνη δὲ κόλλα συνέχει τε καὶ ἔστιν αὕτη τῷ σιδήρῳ δεσμός. *Solum glutinum basin, sive* τὸ ὑπόθημα τοῦ κρατῆρος, *ligat, estque hoc ferro vinculum.* De *Glauco* plura *Fr. Iunius in Catalogo Artific.* p. 92. WESS. — De *Glauci* arte haec Reiskius adnotavit: „Κολλητὸν est quod Latini *coelatum* seu *stellatum* appellant; hoc est, eiusmodi opus, quo diversi generis metallum in alio infixum est, et quod maculis quasi aut stellulis, ad coeli instar, nitet; ἐμβλημωτικόν. *Livius* [IX. 40.] *arma*, ait, *auro argentoque coelata*, hoc est, interstincta." — Haec ille, cum quibus conferri possunt quae *Larcherus* ad h. l. disputavit. Sic nempe λυθοκόλλητον opus, est *gemmis distinctum*; χρυσοκόλλητον, *auro* (adglutinato) *distinctum*,

auro coelatum. Istud autem ὑποχρητηρίδιον *sua adhuc aetate Delphis exstitisse*, ait *Athenaeus* l. c. *vere dignum spectatu propter coelatas in eo varias animantium figuras, et alias insectorum plantarumque.* S.

CAP. XXVI. 6 *seq.* ἔστι δὲ μεταξὺ --- ἑπτὰ στάδιοι) *T. Fabri* coniecturam [ἔστι δὲ τὸ μεταξὺ legendum suspicantis] *Iac. Gronovius* valere iussit; ἑπτασταδιον, ut oratio constet, refingens: stabit eadem, si ἑπτὰ στάδια cum *St. Berglero* malueris; neque incondita erit, si εἰσὶ δὲ reperiatur. Noster VI. 36. εἰσὶ δὲ οὗτοι στάδιοι ἕξ τε καὶ τριήκοντα τοῦ ἰσθμοῦ. Tum, de ipso hoc templi ab Epheso intervallo, *Xenoph. Ephes.* I. p. 2. ἀπὸ τῆς πόλεως ἐπὶ τὸ ἱερὸν στάδιοι δέ εἰσιν ἑπτά. Itaque optio est. De belli huius occasione atque eventu *Aelian. V. H.* III. 26. et *Polyaen. Strateg.* V. 50. WESS. — Nil opus erat constantem sollicitare librorum scripturam: satis sibi oratio constat, subintellecto nomine τὸ διάστημα, quod menti Scriptoris obversabatur. S.

11. αὐτέων) *Nullum sine patrocinio vitium*, in re diversi generis *Seneca* ait. Αὐτέων, τουτέων etc. Ionum sunt, huius dialecti scriptoribus frequentata. *Iensium* vide in *Luciani* Astrol. c. 1. Mediceae membranae in horum usu variae: modo probant, modo inprobant, ut I. 135. 142. 143. etc. quae mihi mobilitas non adridet. Suum Herodoto reddam, quoties occasio feret. WESS. — Nempe αὐτῶν h. l. *Gronovius* suo e codice, quem ipsius Herodoti genuinam repraesentare scripturam putaverat, adscivit. Noster cod. *F.* in masc. et neutr. gen. tantum non constantissime αὐτῶν et τούτων, in foem. vero αὐτέων, τουτέων praefert. *Herodotum* ipsum in masc. et neutro gen. constanter αὐτέων, τουτέων, scripsisse nec negare equidem nec adfirmare ausim. Illud profiteor, saepe mihi obortam esse suspicionem, a viro docto qui *Aldinae* praefuit editioni, multis locis invectas esse ionicas verborum formas, quas nullus codex mstus exhibebat: quibus in locis ex silentio eorum hominum, qui in gratiam Editorum alios codices conferunt, et multa saepe, quae ipsis minutiae esse videntur, negligere solent, non continuo colligi potest, codices illos cum *Aldina* scriptura consentire. S.

CAP. XXVII. 15. εἰκότα ἐλπίζων) Sic lib. V. 10. VII. 5. etc. Medicei ἐοικότα melius non est: adplauderem si οἰκό-

τα foret, quod I. 137. 155. etc. rectissime edit. *Cl. Reiskius* ante haec existimat deesse, ἵνα ῥᾳδίως ὑπαγάγῃ αὐτούς: modo tamen certum sit, Herodotum Isocrateo more cola sibi aequalia et respondentia voluisse fingere, quod ego certum esse minime mihi persuadeo. WESS. — Vide *Var. Lect.* Scripturam οἰκότα, quae in nostris excerptis Parisiensibus non nisi ex uno *Pb.* enotata est, perinde in codd. *Pa. Pb.* et *Pd.* reperiri docuit *Larcher* in Notis ad h. l. *S.*

17. λαβεῖν ἀρώμενοι Ανδονὺς ἐν θαλάσσῃ) Quod *Steph.* vulgavit, λαβεῖν ἀρᾶσθαι Ανδονὺς, id *Codd.* auctoritatem secutus fecit: tueri quoque factum potest, quod ἀρώμενοι lenem orationem nonnihil turbent. Quare tollendum ἀρᾶσθαι *Cor. de Pauw* decrevit. *Reiskius* revocandum censuit, aut in ἀράμεναι, [?] quod Ionum ore idem, vertendum. Equidem consensui tot msstorum non obnitar. Vide *Gronovium.* WESS. — Monuerat *Gron.* speciosum esse *Stephani* ἀρᾶσθαι, sed obluctari msstis. Iam compertum quidem habemus, sic scriptum in codd. nonnullis: sed utique speciem hoc habet correctionis ex coniectura docti cuiusdam hominis profectae, qui corruptum esse intellexisset, ἀρώμενοι, quod in vetustis codd. hîc legebatur. Blandiri egregie posset, ni a librorum scriptura nimis recederet, ingeniosa *Toupii* (Epist. Crit. p. 64 seq. ed. Lips. p. 79. ed. Lond.) coniectura αἰωρεομένους, qua lepide opposita forent ista duo, ἱππευομένους λαβεῖν ἐν ἠπείρῳ, et λαβεῖν αἰωρεομένους ἐν θαλάσσῃ. conf. Herod. VI. 116, 6. Quam coniecturam secutus, sed simul a veteris scripturae vestigiis minus discedens *Werferus* in Actis Philologor. Monac. T. I. p. 74. αἰωρεύμενοι corrigit, intelligens insulanos scientia navali αἰωρευμένους (id est *elatos, confidentes*, coll. VIII. 100, 7.) superaturos se sperasse imperitos adversarios. Equidem suspicatus sum, ἀειράμενοι scripsisse Herodotum, (coll. VIII. 56, 5. 94, 3. et I. 165, 20. 170, 6.) quod primum in ἀράμενοι, ac dein in ἀρώμενοι fuisset mutatum. *Reiskius* ἀράμενοι ea notione coniectaverat, qua λαβεῖν ἀράμενος dicitur ille qui medium sublatum, sublimem gerens, tenet, eumque ad solum adfligere minatur. Ne quem vero turbet permutatio casus, ἀειράμενοι, quod ad praecedens νησιώτας referri debebat; opportune *Werferus* l. c. simillimas ἀνακο-

λουδίας adnotavit apud Nostrum occurrentes, I. 56, 2 seq. IV. 15, 8-10. IV. 137, 7 seq. Eiusdem generis est I. 63, 13. *S.*

CAP. XXVIII. 5. Λυδοὶ, Φρύγες *etc.*) *Lydorum* minime opportuna hic ponitur mentio, siquidem eos non domuit, sed a maioribus accepit, imperio subditos: reliquas nationes Lydis rex addidit, προσεπικτωμένου Κροίσου Λυδοῖσι, uti sequitur. Vidit et hoc *Corn. de Pauw.* Thraces Europaeos Croesus non subegit, sed Asiae incolas, *Thynos* et *Bithynos*, ex *Thracia* progressos. Bene *Claudianus* II. *in Eutrop.* vs. 247.

Thyni Thraces erant, quae nunc Bithynia fertur.

Adde infra VII. 75. WESS. — *Lydorum* nomen, quod ad unum omnes libri hîc praeferunt, delere equidem non sum ausus. Lydos non κατεστρέψατο quidem Croesus, sed eos tamen ὑπ' ἑαυτῷ εἶχε, nempe a maioribus accepto imperio: quare hos ante caeteros nominavit Scriptor. *S.*

CAP. XXIX. 3 *seqq.* ἄλλοι τε οἱ πάντες ἐκ τῆς *etc.*) Cur, obsecro, οἱ πάντες σοφισταί? aptius equidem hac in sede indicarem ἐπιφανέες: ut Sardes isto tempore venisse dicerentur ἄλλοι τε ἐπιφανέες ἐκ τῆς Ἑλλάδος σοφισταὶ, - - - καὶ δὴ καὶ Σόλων. VALCK. — Membranae coniecturae robur negant. Videtur Herodotus illos, qui uno tempore et habiti et vocati *Sapientes* sunt, innuere. Nihil sane erat, cur *Plut. de Malign. Herod.* p. 857. F. σοφιστὰς eos nuncupari indignaretur, cum Solonem *Isocrates*, *Themistius* atque alii, quibus testimonium *Io. Meursius in Solone* c. 4. denuntiavit, non alio ornarint titulo, nec in contemtum tamen, uti neque Herodotus, cui Pythagoras σοφιστὴς IV. 95. et σοφισταὶ quotquot tota Graecia sapientiae fama illustres II. 49. Belle *Aristides* T. III. p. 517. οὐχ Ἡρόδοτος Σόλωνα σοφιστὴν κέκληκεν; οὐ Πυθαγόραν πάλιν; οὐκ Ἀνδροτίων τοὺς ἑπτὰ σοφιστὰς προσείρηκε; λέγω δὴ τοὺς σοφούς. *Demosthenes*, (nisi Androtion fuerit, de quo *Aristides*,) in *Erotic.* p. 757. de Solone, ἐπ' οὐδενὶ μᾶλλον ἐσπούδασεν, ἢ τῶν ἑπτὰ σοφιστῶν ὅπως γένηται. [*Demosth.* ed. *Reisk.* Vol. II. p. 1416.] Verum ea turbato animo *Plutarchus*; pacatior Chilonem τὸν σοφιστὴν T. II. p. 96. et reliquos de hoc numero σοφιστὰς salutavit. WESS.

CAP. XXX. 1 *et seqq.* Αὐτῶν δὴ ὧν τούτων καὶ τῆς θεωρίης *etc.*) Adsentitur in decennali peregrinatione, Croesique et Solonis congressu *Plut. in Solon.* p. 92. non infitiatus fuisse

qui eum τοῖς χρόνοις ὡς πεπλασμένον, sive temporum ratione commentitium, haberent: neque nostra aetate deficiunt, eadem illis opinati, Solonisque cum Croeso colloquium fabulis adnumerantes, in quis *Iac. Bruckerus, Histor. Philosoph.* T. I. p. 444. et *Freretus Conment. Acad. Inscript.* T. VII. p. 433. Solonem aiunt Olymp. XLVI. 3. leges Atheniensibus tulisse; obiisse, nec in Lydia tamen, tyrannidis Pisistrateae anno secundo sub Olymp. LIV. qua regnare Croesus inter Lydos coeperit: itaque *pergula pictorum, veri nihil.* Sed fac certum ratumque esse, quod ex Heraclide Pontico *Plut. in Solon.* p. 96. F. perhibet, Solonem συχνὸν χρόνον conplures annos post occupatam a Pisistrato tyrannidem superstitem fuisse; quid inpediet, quo minus in Lydiam, gemente sub unius dominatione civitate, peregre abire potuerit, quorsum et ea ducunt, quae *Diogen. Laërt.* lib. I. 90. 99. habet, tum *Libanius* T. II. p. 297. A. Atque hoc secutus est *Io. Meursius in Solone* suo c. 28. At tum Herodotus et Plutarchus cum *Proclo* in *Timaeum Platon.* p. 29. quibus illud iter et colloquium ante Pisistrati tyrannidem figere libuit, in errore, quem et illis exprobravit *Io. Meursius*, manifesto erunt. Fac tamen, (et quid morabitur, quo minus ponatur,) Solonem non statim a latis legibus, sed illis annorum lapsu stabilitis, itineri se tradidisse: porro Croesum Alyattae patri regni consortem fuisse, quod Noster significare videtur I. 92. eiusdemque auspiciis bella gessisse, ut apud *Suidam* in Κροῖσος: quo quidem tempore, si iuvenem principem et fortunae successibus ebrium, Sardibus Solon convenerit, nihil profecto erit, cur fabulosum hoc colloquium censeatur, ne ipsa quidem Amasis, Aegyptiorum regis, mentio. At hae coniecturae sunt; tales tamen, quae scriptoris fidem ex tanta volutatione extrahere queant. Vide et Ampl. *Bouherii Diss. Herodot.* c. 16. WESS. — Cum his contulisse iuvabit quae de Solonis aetate *Larcherus* ad h. l. disputavit. *S.*

12. Φιλοσοφέων γῆν πολλὴν θεωρίης *etc.*) Vulgatum τῆς πολλῆς iustissime *Gronovius*, quippe in sermonis indolem arietans, in exilium ire iussit; qui si et γῆν correxisset, ut in *Homer.* Iliad. ὁ. 80. ὅς τ' ἐπὶ πολλὴν γαῖαν ἐληλυθὼς, locum persanasset. Amplexi id merito sunt, trium msstorum

auctoritate probe munitum, *Küsterus in Cler. Bibl. N. et V.* T. V. p. 389., *D'Orvilius ad Chariton.* lib. II. pag. 160. [pag. 297. ed. Lips.] Abbas *Geinoz, Comment. Acad. Inscript.* T. XVI. p. 58. et *Reiskius.* Ipse *Herodotus*, quod sedulitatem *Gronovii* haud latuit, IV. 76. ἐπεί τε γῆν πολλὴν θεωρήσας, in re non dissimili. Tale quoque hoc *Democriti* apud *Euseb. Pr. Evang.* X. 4. p. 472. ἐγὼ δὲ τῶν κατ' ἐμαυτὸν πλείστην γῆν ἐπεπλανησάμην ἱστορέων τὰ μήκιστα. Neque dubium mihi est, quin *Medic.* scriptura et similis ferme *Vatic.* ex frequenti Τ et Γ confusione progenita fuerit: ferri tamen potuerat, si Croesus Ἀσίης τὴν πολλὴν, quemadmodum in *Arriani Indic.* c. 5., memorasset, uti Λιβύης τὴν πολλὴν *Ioseph. c. Apion.* I. 19. et Καρίης τὴν πολλὴν Noster V. 103. At τὴν πολλὴν, nullo regionis adposito vocabulo, quis *plurimam mundi partem* iure explicuerit? WESS.

19. Τέλλῳ, τοῦτο μὲν τῆς πόλιος etc.) Demiratus saepe sum, nemini leve, quod haec occupaverat vitium [vide *Var. Lect.*] suboluisse, praesertim sequentibus id manifesto prodentibus. *Medicei* quidem ope ἐς τοῦτο δὲ aliam faciem induit, nec speciosam tamen: meliorem putabat *Cl. Reiskius* οὕτω δέ. Mihi scripsisse semper visus, quod editum cum maxime est. Auctorem opinionis S. *Remigii* codicem habeo, ipsumque Herodotum, τοῦτο μὲν et τοῦτο δὲ toties totiesque iterantem: exemplorum affatim est in *Porti Lex.*, nec Herodoti studiosum fugere possunt. Quem autem Τέλλον adpellat, is Τέλλως *Tzetzae Chil.* I. 30. et VIII. 197. Vide *T. Hemsterhusii*, longo mihi usu iunctissimi, adnotationes in *Luciani Contemplant.* cap. 10. WESS. — Quod *Wyttenbachius* malit, (Select. princ. Historic. pag. 346.) τῆς πόλιος εὖ ἥκοντι, potuerat utique sic scribere Herodotus: at tunc sententia haec foret, *felicem fuisse Tellum quod ad civitatem spectat*, scil. hanc ei felicitatem contigisse ut patriâ fuerit Atheniensis. Nunc consentientibus libris omnibus, iisque etiam vetustissimis, πόλιος εὖ ἡκούσης ait, *quum prosper et florens esset civitatis status*; quae nimirum haud minima pars felicitatis boni civis est, si ad vitae usque finem constanter florentem videt suam civitatem. Neque caussam video, cur εὖ ἥκειν (quod idem fere ac εὖ ἔχειν significat) non possit absolute poni; quum praesertim genitivus casus, si quis

adiicitur, (veluti εὖ ἥκων τοῦ βίου) non a verbo εὖ ἥκειν regatur, sed a subintellecta praepositione ἕνεκα. *S.*

CAP. XXXI. 1. Ὡς δὲ τὰ κατὰ Τέλλον προετρέψατο) Mutavit vir doctissimus [*Reisk.*] *Miscell. Lips. Vol.* VII. p. 613. ultimum in προσετρέψατο, neque aliud in scripto ad me, nisi προστρέπεσθαι esse *aliquem ad se convertere, attentum sibi facere*: itaque, nam cetera consulto omitto, verborum sententiam videri: *postquam dixisset res Telli valde beatas, eoque attentum et animi suspensum fecisset Croesum, Solon.* Quin credidisse olim se, τοῖς κατὰ Τέλλον praestare. Quo quidem molimine, adiumentis codicum deserto, non opus erit, modo ex consequenti ad sententiam cum Cl. *Abreschio Diluc. Thucyd.* p. 332. adsciscatur προετρέψατο ἐπερωτᾶν, *incitavit ad porro interrogandum.* In *Parthenii* Erotic. cap. 1. ἐκεῖνος αὐτὸν ὑποδεχόμενος εἰς πολὺν οἶνον προετρέψατο, *ille hospitio exceptum multo vino provocavit.* Herodoti mentem *Valla* bene adsecutus est. WESS. — Mihi haec visa erat sententia fuisse Herodoti, *dictis illis admonitum Croesum voluisse Solonem, ut de beatitudine hominis rectius iudicare disceret.* Quod *Reiskius* τοῖς κατὰ Τέλλ. maluerat, idem fere valet τὰ κατὰ Τέλλον. *S.*

4. Κλέοβίν τε καὶ Βίτωνα) Creberrima utriusque mentio; sed, quemadmodum *Archiep.* Κλέοβιν adpellitant priorem. [cf. *Var. Lect.*] Opportune monuit *Hemsterhusius*, metri necessitate hunc scribendi modum Epigramma probare in *Stobaei* Serm. CXIX. p. 603. Οἵδε Βίτων Κλέοβίς τ' ἐπὶ σώμασιν οἰκείοισι Ζεύγλαν ζευξάμενοι etc. Sic ergo praestat. Adde *Io. Alb. Fabricium* ad *Sexti Hypotyp.* lib. III. 24. p. 186. ubi pars haec Musae Herodoteae λόγος περὶ τῆς Ἀργείας ἱερείας, et *Jo. Davisium* ad *Cicer. Tusc. Disp.* I, 47., recte *Stobaei* μητρὸς αὐτῶν δεξαμένης corrigentem: quod tamen non *Stobaei*, sed *Gesneri* videtur peccatum: nam in *Veneta* editione εὐξαμένης vulgatum primitus fuit. WESS. — *Epigramma* istud *in Cleobin et Bitonem* latinis versibus reddidit *Grotius*, Floril. pag. 494. Graecum habes ibid. p. 495. et in *Brunckii* Analectis T. III. in Lectionib. et Emend. p. 274. T. IV. p. 123. ed. Lips. *S.*

9. ἔδεε πάντως τὴν μητέρα αὐτῶν ζεύγεϊ κομισθῆναι) Iunonis Argivae sacerdotio fungebatur, nec sacris per legem abesse poterat. De ea, praeter *Aeschin. Socrat. Dial.* III. 10.

Choricium Or. in Procop. Gazaeum c. 33. *Palaephat. Incredib. cap. ult. Servius* ad Georgic. III. 532. Herodoti Historiam primam laudans. WESS. — Ut hîc *Argivae*, sic et Athenienses mulieres ad celebranda magna Eleusinia curribus vehi solitas esse docet *Schol.* ad *Aristoph.* Plut. 1015. *S.*

11. ἐκκληϊόμενοι) De iisdem *Cicero*, Tusc. I. 47. *Juvenes hi, --- veste posita corpora oleo perunxerunt, ad iugum accesserunt: ita sacerdos advecta in fanum. Ciceronem* in *Herodoto* legisse suspicor: ἐκδυόμενοι δὲ (*veste posita*) τῇ ὥρῃ οἱ νεηνίαι, ὑποδύντες αὐτοὶ ὑπὸ τὴν ζεύγλην, εἵλκον τὴν ἅμαξαν. Atque illud ἐκδυόμενοι antepono lectionibus vulgatis, ceterisque, quas ad istum *Ciceronis* locum excogitavit Ampliss. *Bouhierii* sollertia. VALCK. — Liberior *Ciceronis* narratio neminem morari debet; quum praesertim ipse non unius *Herodoti*, sed plurium etiam aliorum auctorum invocet testimonium. Bene *Valla*, ad verbum, *tempore exclusi*; nempe, urgente tempore prohibiti exspectare iumentorum adventum, coactique ad templum properare. Simillimâ formulâ, in re quidem diversa, *Polybius* usus est, XVII. 8, 2. βουλόμενος ἐκκλεῖσαι τῷ καιρῷ τὴν κατηγορίαν. Conf. *Epictet.* Diss. III. 22, 70. et Indicem nostrum Graecitatis in Epictet. p. 306. *S.*

19. τῶν νεηνιέων τὴν ῥώμην) In msstorum dissensu eligendi arbitrium est: ego γνώμην praeferrem. Iuvenum ῥώμην supra adtigerat, fuitque in Bitone sane quam eximia: ὁ Βίτων ὑπὸ ῥώμης τε καὶ ἰσχύος ταῦρον ἀράμενος ἤνεγκε in *Pausaniae* lib. II. 29. At pium hoc iuvenum in matrem studium supra omne corporis robur conspectius erat et laudabilius. Imaginem, de qua mox, vidit et Argis *Pausanias*, an huic plane similem non dixero. Refert huc vetus marmor *L. Begerus* Spicileg. Antiq. p. 146. WESS. — Numeri testium si ratio habenda, utique praeferri debebat scriptura γνώμην, quam et *Larcher* et *Wyttenbach* unice probarunt, et *Schaefer* revocavit. Mihi vero hoc ipsum γνώμην bono quidem consilio olim a probo quodam viro huc invectum, ῥώμην autem visum erat ab Herodoto profectum; qui haud obscure innuere videtur, aliud quidpiam *Argivos*, aliud *Argivas* laudasse. Iam Argivae, matrem beatam praedicantes quod tales filios haberet, quid

aliud spectarunt, nisi filiorum τὴν γνώμην, *pium in matrem animum?* At viri τὴν ῥώμην laudarunt, *robur iuvenum.* Nec obstat, quod robur eorum supra (*l.* 6. et 12-14.) iam significaverat Scriptor; quin potius id, quod hic ait, ad ipsum istud quod supra dixerat, manifeste referri mihi videbatur. *S.*

CAP. XXXII. 6. τὸ θεῖον πᾶν ἐὸν φθονερόν τε καὶ etc.) Similia his Amasis ad Polycratem III. 40. et Artabanus ad Xerxem VII. 46. Verius et de summo numine honestius *Plato*, ὁ φθόνος ἔξω τοῦ θείου χοροῦ ἵσταται, quod eius ex *Phaedro* dictum merito praedicant *Philo Iud. Q. Omn. Prob. Lib.* Tom. II. p. 447. et *Maximus Tyr. Dissert.* XLI. 3. Haud aegre itaque fero *Plutarchi* castigationem Herodoteam *de Malign.* p. 857. F. Scio, *Homeri* exemplo, modo inpia in Deum male dicta excusationem admittant, excusari ab *Eustath.* p. 444, 38. 946, 44. [p. 338, 15. et 922, 52. ed. Bas.] Alios praeterea de Deo nihilo prudentius ac reverentius opinatos, quos *Olearius* dabit ad *Philostrat. Vit. Soph.* lib. II. pag. 575.; neque ab hac labe inmunes Christianorum esse plures, quorum inprudentiam magnus *Casaubonus* haud dissimulavit in *Gregorii Nysseni Epist. ad Eustath.* p. 70. Praeclarius *Plutarchus* de Deo Opt. Max. T. II. p. 1102. D. Ἀγαθὸς γάρ ἐστι, ἀγαθῷ δὲ περὶ οὐδενὸς ἐγγίνεται φθόνος, οὔτε φόβος, οὔτε ὀργὴ ἢ μῖσος. Alia pro Herodoto in Apologia adversus *Plutarchi* criminationes Abbas *Geinoz*, *Comment. Acad. Inscript.* T. XIX. p. 117. etc. sed quibus non utor. WESS. — Multa multi Viri docti huc spectantia disputarunt, quae cum fructu consuli poterunt. Lectoribus harum Adnotationum, instar omnium esse queant quae ad Nostri lib. III. c. 40, 8. *Valckenarius* commentatus est. Adiiciamus, quod inter alia ad h. l. *Larcherus* adnotavit, sententiam hanc, quam hic Solonem dicentem inducit Noster, eamdem esse, quam idem Scriptor VII. 10, 58. Artabani persona, postquam dixit ἐπέαν σφι ὁ θεὸς φθονήσας etc. his verbis declarat, οὐ γὰρ ἐᾷ φρονέειν μέγα ὁ θεὸς ἄλλον ἢ ἑωυτόν: et ibid. paullo ante dixerat, φιλέει γὰρ ὁ θεὸς τὰ ὑπερέχοντα πάντα κολούειν. Scilicet, *solere Deum immissis gravibus calamitatibus arrogantiam castigare eorum, qui ob felicitatem, quam Ipsius benignitati debent, altos sibi spiritus sumunt et insolenter de sese gloriantur.* Conf. c. 34, 1-3. *S.*

11 *et seqq.* παρέχονται ἡμέρας διηκοσίας *etc.*) Constat ratio, si annus fuerit dierum CCCLX. et menses tricenarii sive τριακονθήμεροι. Sequetur tamen, ut, facta alternis intercalatione, XV. dies anno adcesserint, atque ita evaserit annus dierum CCCLXXV., denis auctior, quam annuo cursu sol absolvit: sequetur praeterea, ut brevi temporum lapsu aestas in autumnum, hiems in ver incurrerit, et prorsus anni modus fuerit conturbatus. Atqui intercalabatur alternis annis, ἵνα δὴ αἱ ὧραι συμβαίνωσι παραγινόμεναι ἐς τὸ δέον: *ut anni tempestates opportune recurrerent sibique responderent.* Hoc vero quid aliud erit, quam vineta sua caedere, et ipso remedio malum adaugere. *Ioseph. Scaliger* eiusmodi id esse scribit, ut *non solum propter absurditatem explodendum sit, sed etiam tanquam temere pronunciatum praetereundum,* extremo lib. I. *de Emend. Tempor.* Vehementer id displicuit, cui raro Scaligerana placent, *D. Petavio* lib. I. *Doctr. Temp.* cap. 38. Nec probare se potuit *L. Allatio* de Mens. temp. c. 15. Et hic quidem veteres, dum hac intercalatione cursum solis exaequare studerent, mirum quantum ab eo exorbitasse agnoscit: qua quidem confessione id, quod in *Scaligero* damnabat, admittit ultro. Ille vero auctiori per intercalationem anno *dierum aliquot exemtione atque omissione fortasse intercalarium,* ut ad metas suas revocetur, succurrit. At nihil de dierum exemtione *Herodotus;* qua quoque recepta, quod neglectum demiror, summa dierum in annis LXX. et intercalaribus XXXV. mensibus minime congruet. Durant proinde anni huius inconmoda, quibus mederi conatur *Vignolius, Chronolog.* lib. VI. 5. p. 838. sed manu minime leni et Herodoto noxia. Salubrius auxilium paravit *Stanisl. Grsepsius de Multipl. Siclo* etc. in *Fasciculo secundo Rotterodam.* p. 452.: annum, quo de agitur, dierum fuisse ait CCCL., cui alternis intercalationibus dies XV. adiecti fuerint, ut cursui solis adconmodaretur, sic aequasse dies CCCLXV. Paria *Iulius Pontedera, Rom. et Graec. Antiq. Epist.* XV. p. 176. Sed valide refragatur utrique adgregata dierum summa: neque negant docti viri, utramque a sciolo et harum rerum inperito, cum solam CCCLX. dierum anni formam recordaretur, inmutatam videri et corruptam: fuisse olim ἡμέρας πενταχοσίας καὶ τετρακισχιλίας καὶ δισμυρίας, *viginti quatuor millia et quingen-*

tos dies ex annis LXX.; tum additis intercalariis, *πεντήκοντα καὶ πεντακοσίων καὶ πεντακισχιλίων καὶ δισμυρίων, viginti quinque millium, quingentorum et quinquaginta.* Quae, si Lydis anni dierum CCCL. ratio probata fuerit, et Solon, posthabitis suae civitatis moribus, eam spectarit, haud mala erunt. Vellem tamen liquidius conprobatum, talem anni habitum in Lydorum fuisse usu. *Herodotus* nonnisi dierum CCCLX. memorat lib. III. 90. Vellem quoque aliquid ex msstis praesidii; quamquam de eo facile transigerem, si prius planissime liqueret: salva tum *Herodoti*, quem enormiter in re satis obvia aberrasse, ad credendum difficile est, fides. WESS. — Quod ad firmandam sententiam sibi probatam desideraverat *Wesselingius*, id non modo ipsum, sed aliquanto etiam amplius et magis ad rem pertinens, repertum hodie confectumque haberemus, si in plano istud esset quod haud ita pridem a nescio quo Viro docto in Novellis Literariis Halensibus monitum legere memini; nempe, ex *Plutarchi* libello *ne Animae procreatione quae in Timaeo Platonis describitur* intelligi, prisco aevo ex ipsorum etiam Graecorum ratione *annum nonnisi CCCL. dierum* fuisse; eamdemque rationem firmari quoque *Ovidii* versibus illis, *Iupiter antiqui contraxit tempora veris, etc.* Metamorph. I. 116 seqq. Mihi vero, quamquam nondum contigit vel apud *Plut.* vel apud *Ovidium* id quod ibi Vir doctus vidit, liquido reperire, tamen etiam nunc nulla probabilior ratio solvendae *Herodotei* huius loci difficultatis occurrit, quam ea ipsa quae *Wesselingio* se probaverat: nisi plane statuere velimus, crassiore quadam ratione haec Solonem Lydo Croeso dicentem induci ab Herodoto. Nec enim *Wyttenbachii* probare possum rationem; qui, tenens id quod in vulgata huius loci scriptura primum ponitur, nempe *LXX. annos conficere dies XXVM. CC.* intelligensque adeo *singulos annos CCCLX. dierum*, deinde in sequentium numerorum notatione suspicatur multiplices errores esse invectos. Igitur, ne funditus turbentur *tempestatum rationes, quarum conservandarum caussa inventos esse menses intercalares* significat Herodotus, vulgatam scripturam ex ipsius Herodoti mente sic corrigendam Vir doctissimus censet, ut mox pro *τούτερον τῶν ἐτέων*, (*l.* 13.) *τοὔκτον τῶν ἐτέων* legatur, id est, *sextum quemque*

annum, tum ut loco *intercalarium mensium* XXXV, ponantur XI. *cum* $\frac{2}{3}$, nempe δώδεκα δέοντος τριτημορίου: porro, loco *dierum* M L, *dies* CCCL; denique, in universa summa, loco *dierum* XXVIM. CCL, *dies* XXVM. DL. Quae quidem ratio, quantumvis et erudita et ingeniosa, *Larcheri* etiam suffragio comprobata, fieri tamen non potest quin nimis violenta debeat videri. Taceo, quod, quemadmodum hoc loco, sic et lib. II. 4, 6. diserte Scriptor noster docet, *Graecos tertio quoque anno mensem intercalarem adiecisse. S.*

22. πᾶν ἐστι ἄνθρωπος συμφορή.) Si πᾶς malueris, quo modo Aldinum emendavit *Chytraeus* in *Adnotat. Herodoteis*, et Codicum nonnulli cum *Clemente Alex.* et *Theone* legerunt, nihil est, quod offendat: omnis utique homo aerumnosus est. Tale Alexandrinorum Interpretum *Iobi* XXV. 6. πᾶς ἄνθρωπος σαπρία. et Scythae cuiusdam πᾶς γὰρ μέτωπόν εἰμι in *Aeliani Var.* VII. 6. tum *Democriti* in *Hippocratis Epist. ad Damagetum* p. 229. *Ed. Ald.* ὅλος ἄνθρωπος ἐκ γενετῆς νοῦσος ἐστίν. At plures cum *Stobaeo* mssti πᾶν ἐστι ἄνθρωπος συμφορή. Pro quo vir quidam doctus, citra caussam tamen, ad marginem Aldinae meae πᾶν ἐστι ἀνθρώποισι συμφορή. Idem in opinionem venit Cl. *Reiskio*, fatenti tamen, omnia stare posse, modo κατὰ ad structuram adsciscatur: tendit et huc desiderium Cel. *Gesneri* ad *Luciani* Asin. c. 56. neque longe deflectit in larga disputatione *P. Horreus*, *Obs. Herod.* c. 6., varius tamen, ut solet. *Lud. Küsterus* versionem *Gronovii* et distinctionem, *igitur, universum est, homo calamitas*, taxat, suffectis his, *ita igitur, o Croese, homo totum casus est*: neque enim verum esse, omnes homines calamitosos esse; ipsum fateri Solonem in hac adlocutione, quosdam felices videri. Quod equidem non infitior, nec συμφορὴν contra scriptoris morem *casum* puto. Gaudemus mortales prospero saepe rerum successu; at quot non incurrunt, quae felicitati isti fraena iniiciunt, manifestantque, ἡμᾶς οὐδὲν ὄντας ἄλλο πλὴν Εἴδωλ', ὅσοιπερ ζῶμεν, ἢ κουφὴν σκιάν, ut in *Sophocl. Aiac.* 125. Sive ergo *universum* Gronovii, sive *totum* Küsteri praetuleris, ad summam res eodem deveniet. Mihi tamen, ne dicam dolo, aequius meliusque videtur, *omnino homo calamitas est*, sive *calamitosus*, uti *Valla*.

Ὁ βίος ἀληθῶς οὐ βίος, ἀλλὰ συμφορά·

alia in re *Euripid. Alcest.* 802. WESS. — In istam sententiam *calamitatem mortalium* deplorat apud Nostrum Artabanus, VII. 46, 11 seqq. et ipse Iupiter apud Poëtam, Iliad. ρ'. 445. Sed hoc quidem loco, si connexionem spectes disputationis, videtur utique συμφορὴ in eam sententiam intelligenda, quam in latina versione expressi. Quod si constanter in malam partem acceptum vocab. συμφορὴ posuisset Herodotus, non opus fuerat adiecto epitheto ἄχαρις συμφορὴ, quo utitur I. 41, 3. VII. 190, 11. Bene habet πᾶν adverbialiter accipiendum, ut supra *l.* 22. quemadmodum vulgo compositum πάμπαν. *S.*

23. πλευτέειν μὲν μέγα φαίνεαι) Voculam μὲν, elisam a vicina, *Stobaei* praebet Florilegium pag. 564, 47. πλουτέειν μὲν μέγα φαίνεαι: necessariam monstrant sequentia, ἐκεῖνο δέ. In vicinis nonnulla quoque *Stobaeus* habet vulgatis meliora: τελευτῆσαι εὖ τὸν βίον, [*l.* 28.] quod Codices firmant Anglicani. δυοῖσι προέχει τοῦ εὐτυχέος μούνοισι, [*l.* 32.] pro μοῦνον. ὦ βασιλεῦ. [*l.* 49.] Ibidem ἄπειρος male vulgatum, ut hic, [*l.* 37.] ante alios dudum correxit *Dan. Heinsius.* VALCK.

28. πάντα καλὰ ἔχοντα τελευτῆσαι εὖ τὸν βίον) Rectissime *Gronov.* ἔχοντα recepit, a quo vellicando consultius fuerat manus abstinere. Structurae exempla si requirantur, sumi ex lib. VI. 7. et 13. VIII. 100. et 111. etc. possunt. Ego vero εὖ, quod *Valla* in suo habuit, *Stobaeus*que et Britanniei libri edunt, sua in sede collocavi: postulabant iteratae locutiones καλῶς, εὖ et εὐχαρίστως τὸν βίον τελευτῆσαι, tum orationis habitus. Neque enim ad perfectam felicitatem satis est iucundus bonorum cumulus, si molesta decessio accedat. De Polycrate Amasis lib. III. 43. ὅτι οὐκ εὖ τελευτήσειν μέλλει εὐτυχέων τὰ πάντα. Haec, quae sub manu sunt, imitatus est *Dionysius* tyrannus in *Stobaei* Serm. XCIII. p. 560. WESS.

37. ἄπηρος δέ ἐστι) Quod olim ex coniectura *D. Heinsius*, indice *Iungermanno* ad *Polluc.* II. 61. tum *Küsterus*, Abbas *Geinozius*, et *Reiskius*, id certum praestat *Vaticanus* codex. Ἄπειρος, quidquid dicatur, valere non potest: addi debuerat, cuius rei expers esset, ut infra I. 207; nec latuit hoc *H. Stephanum*, qui *expers autem est malorum*: at ita ἄπειρος idem erit ac ἀπαθὴς κακῶν, quod et ille propter-

ea in Latinis neglectui habuit: perperam profecto. Natum ἄπειρος est ex soni adfinitate, quae in *Aldino* c. 196. ἔμπειρος ex ἔμπηρος progenuit: *Reiskius* admonuit, ἄπηρον *membris omnibus integrum* dixisse *Gregor. Nyssen.* Epist. ad *Eustath.* p. 10; vocarunt et alii. Naevus plane similis vitiavit haec *Libanii* T. II. p. 665. D. ἢ γὰρ οὐδὲν ἐγίγνετο ἂν, ἢ κομιδῇ τινα εὐαρίθμητα, αὐτὰ οὐδὲ ἄπειρα. Sententia oratoris postulat ἄπηρα. WESS.

49. ὦ βασιλεῦ) Difficiles habere explicatus ὡς βασιλεὺς et longe arcessitos, doctissimorum Virorum *Gronovii* et *Horrei* defensiones ostendunt. Si ex Stoa Solon loqueretur, cui *dives, qui sapiens est, Et sutor bonus, et solus formosus et est* REX, non abnuerem. Planissima *Stephani* est pluriumque aliorum coniectatio, quam *Stobaei* patrocinio protectam, non repudiavi. Ipse plus vice simplici in hac oratione, ὦ βασιλεῦ. In celeberrimo, quod consequitur, dicto [σκοπέειν δὲ χρὴ etc.] *Aristoteles* haesitat *Ethic. Eudem.* II. 1. et *Nicomachic.* I. 10; non item *Sophocles Euripidesque*, ad cuius *Andromach.* vs. 100. *Ios. Barnesium* vide. WESS.

CAP. XXXIII. 1 seqq. Ταῦτα λέγων τῷ Κροίσῳ etc.) Scabra haec et salebrosa Abbati *Geinozio*, cui ex scriptura *Paris.* et *Remig.* adlubuit ταῦτα λέγοντι Κροῖσος οὔκως οὔτε ἐχαρίζετο, *haec dicenti Croesus nihil neque gratificabatur* etc. At satis tum inportunum ἀποπέμπεται, transeunte, ut aiunt, potestate, et sine suo casu, ne de nimia mutatione memorem. *Reiskius*, nisi mox ἀμαθὴς legatur, pro οὔκως mallet οὗτος, ultro agnoscens, minime Herodoteae facilitati respondere omnia: contra ea *Vallae* Latina, *saneque est visus indoctus*, laudat *St. Berglerus*, ἀμαθὴς ad eorum exemplum refingens; quod et mihi, auctoritate libri Britannici munitum, se probavit. Sic certe omnia plana. *Plutarchus* eundem ferme in modum ἥδη μὲν ἀλλόκοτος (*Solon*) ἐδόκει εἶναι τῷ Κροίσῳ καὶ ἄγροικος in Solon. pag. 93. E. WESS. — Locum istum cum *Valla* (cuius in latina versione nihil hîc vel ab *H. Steph.* vel *Gronov.* vel a *Wess.* mutatum est,) sic vulgo interpretantur: *Haec Solon, neque assentando Croeso, neque ullius eum momenti faciendo, loquutus dimittitur: saneque visus est indoctus*, etc. A qua sententia, ne *Larcherus* quidem, quamquam me-

liora a populari suo *Geinozio* edoctus, vel latum unguem discessit. Iam pridem vero *Io. Matth. Gesnerus* (in Chrestom. Graeca p. 9.) perspecte viderat, longe commodiorem huic loco inesse sententiam huiusmodi: *Haec cum diceret Croeso Solon, neque benigne illum tractavit Croesus, neque ullo eum loco habens a se dimisit, vehementer inscitum hominem ratus*, etc. Iamque olim in eamdem sententiam locum hunc *Aem. Portus* in Lexic. Ion. voce λόγος, interpretatus erat. Nempe hi ambo δόξας ἀμαθέα εἶναι cum edd. ante *Wess.* et msstis tantum non omnibus recte legebant: nam ἀμαθὴς, quod ex uno *Arch.* Wesselingius recepit, et post eum alii tenuerunt, vix dubitari potest quin ex imprudente correctione natum sit. Quod autem importunum Wesselingio visum est verbum ἀποπέμπεσθαι activa notione (*dimittere, a se dimittere*) accipiendum; non recordàtus erat vir doctissimus vel ex *Xenophonte* notum hunc verbi usum, Cyrop. I. 3 extr. et Memor. III. 1 extr. Iam iidem, quos paullo ante nominavi, *Portus* atque *Gesnerus*, quo sententia ista, quam dixi, verbis Herodoti inesse intelligatur, nihil prorsus mutandum censuerunt: nempe in illa dictione, Ταῦτα λέγων τῷ Κροίσῳ, aliquod ἀνακολουθίας genus agnoscentes, non alienum ab Herodoti stylo, quum nominativus participii absolute ac veluti pendens ponitur, cui in reliqua verborum structura nihil ad amussim respondet; cuius generis exempla et alibi passim apud Nostrum et VIII. 83, 3. et 87, 7. coll. vs. 9. exstant, Et in hac ratione adquiescere forsan poteramus, ni duo codd. mssti, Wesselingio etiam citati, vestigia prodere nobis visi essent veteris scripturae λέγοντι Κροῖσος, quam partim ex his ipsis codicibus partim ex *Geinozii* coniectura, (*Hist. de l'Acad. des Inscript.* T. XVI. p. 59 seq.) adoptavimus. Caeterum in editis a nobis Herodoti graecis commodius post οὐδενὸς delebitur comma; quo clarius adpareat, pronomen μιν non minus ad verbum ποιησάμενος, quam ad ἀποπέμπεται, referri. *S.*

CAP. XXXIV. 6. ἦν γὰρ δὴ κωφός) Vide infra c. 85. et *Diodor. Sicul.* T. II. p. 553. ubi *Maximi Tyrii* μνημονικὸν ἁμάρτημα tetigimus, et *Valer. Maxim.* somnium Croesi hinc describentem lib. I. 7. ext. 4. WESS. — Monuit *Eustathius*, (ad Od. ι. p. 230, 8 seq. ed. Bas. pag. 1539 extr.

Rom.) prisco sermone graeco κωφὸν *mutum* intelligi, recentiore *surdum*. conf. Nostrum I. 47, 14. et Adnot. ad c. 38, 10. *Hippocrati* κωφοὶ omnino dicuntur οἱ ἀμαυροὶ καὶ ἀσθενεῖς (*hebetes et debiles*) interprete *Galeno* in *Glossar. S.*

11. κατορῤῥωδήσας) Semper *Herodotus* καταῤῥωδήσας et καταῤῥωδῆσαι: quod et hic olim fuisse existimo. In *Luciani Dea Syr.* c. 19. 21. etc. ὀῤῥωδέειν et c. 29. ὀῤῥωδίη, quae nisi librariis accepta referantur, Nostri Ionismus proscribet. WESS. — Nempe, quod in *Var. Lect.* adnotare neglexi, scripturam κατορῤῥωδ. cum superioribus edd. tenuerat *Wesselingius*, praeter librorum auctoritatem non ausus ionicam formam auctori restituere. καταῤῥωδ. primus edidit *Reiz.* eamque scripturam nostri codd. *Pa. Pc.* firmant. *S.*

CAP. XXXV. 6. ἔστι δὲ παραπλησίη ἡ κάθαρσις etc.) Vide de lustrandi conscleratos Graecorum ritu *Euripid.* Orest. 511. et Iphig. Taur. 950. et Schol. ad Iliad. Ω. 480. WESS.

10. ἐπίστιος ἐμοὶ ἐγένεο) Scholiastes *Apollon. Rhod.* ἐφέστιον, ἐπὶ τῇ ἑστίᾳ ὄντα, recte: IV. 747. *Supplex* est, *ad focum* pro more *adsidens*. Vide *Des. Heraldum* in *Tertullian.* Apolog. I. *Digression.* 26. pag. 252. Iterum *Apollon.* IV. 703. ῥέζε θυηπολίην, οἵη τ' ἀπολυμαίνονται Νηλῆες ἱκέται, ὅτ' ἐφέστιοι ἀντιόωσιν. *Aeschylus* Eumenid. 580. ἔστι γὰρ δόμων ἱκέτης ὅδ' ἀνὴρ καὶ δόμων ἐφέστιος ἐμῶν. Scio et *domesticum* adsignificare ex Criticis ad *Apollon.* I. 909., non hîc. WESS.

12. Γορδίεω μὲν τοῦ Μίδεω εἰμὶ παῖς) Errantem *Vallam* bene in ordinem coëgit *Gronovius*. *Gordius* eius *Midae* filius fuisse videtur, de quo supra c. 14. Neque opinari absurdum erit, Phrygiae, sed Croeso tributariae, regno praefuisse. Conf. Ampl. *Bouherii* Dissert. Herodot. cap. 8. pag. 85. WESS.

18. μένων ἐν ἡμετέρου) Sic VII. 8, 4. τὰ τιμιώτατα νομίζεται ἐν ἡμετέρου, nec sine msstorum discordia, quae et in his *Heliodori* lib. VI. pag. 265. ὧν, ὡς οἶμαι, φιλανθρώπων ἐν ἡμετέρου πεπείρασθε: namque *Xylandri* scriptus ἐν ἡμετέρῳ. Paullo diversum, obportunum tamen, uti admonuit *St. Berglerus*, Poëtae *H. in Mercur.* vs. 370. ἦλθεν ἐς ἡμετέρου διζήμενος εἰλίποδας βοῦς. *Barnesii* certe audacia, corrigentis ἡμέτερον, excusari non debet. WESS.

CAP. XXXVI. 2. συὸς χρῆμα γίνεται μέγα) φαίνεται, quod olim docto viro adriserat, spretum recte fuit. Imi-

tatur *Athenaeus* in leone, quem Imp. Adrianus confecerat, μέγα χρῆμα ὄντα καὶ πολλῷ χρόνῳ κατανεμηθέντα πᾶσαν τὴν Λιβύην lib. VIII. p. 677. E. et Schol. *Homeri* Iliad. *i.* 525. Haud vero scio an adscribenda sint *Heliodori* loca, satis cognita, quae *St. Berglerus* male conversa animadvertit. *Aethiop.* lib. VIII. p. 364. ubi βασιλείου αὐλῆς praeoptat. lib. V. p. 233. et p. 246. de Chariclea, ἔστι γάρ τι χρῆμα σοφώτατον, καὶ καιρὸν διαθέσθαι δραστήριος: *est enim sapientissima, et sollers ad utendum occasione.* Copulam de suo, nec male, addidit. Copiose et erudite de hoc genere *Valckenarius* ad *Euripid.* Phoeniss. p. 71. WESS. — Notum illud *Xenophontis*, Cyrop. I, 4, 8. de cervo, καλόν τι χρῆμα καὶ μέγα. *S.*

15. ταῦτά οἱ νῦν μέλει) Proxime praecessere, νεόγαμός τε γάρ ἐστι. Phidippidem lib. VI. c. 105. dicit ἡμεροδρόμον τε καὶ τοῦτο μελετῶντα. Nonnihil hinc distant in *Luciani* Prom. [c. 5.] T. I. p. 189. ῥήτωρ ἐστὶ, καὶ τὰ τοιαῦτα οὐ παρέργως μεμελέτηται αὐτῷ: quaeque dantur similia. VALCK. — ταῦτα, sc. τὰ τοῦ γάμου. *S.*

CAP. XXXVII. 7. νῦν δὲ ἀμφοτέρων με τούτων ἀποκλήσας ἔχεις) Vallae *exclusum me tenes* necessarium negat *Berglerus*: satis fuisse *exclusisti me*, ut in *Aristophan. Eccles.* 355. ἀχράς τις ἐγκλείσας' ἔχει τὰ σιτία, *pyrum quoddam silvestre inclusit in alvo cibum.* Atticos sic solere, praeterque ceteros *Sophoclem.* Quod verissimum. Exempla olim dedi *Observ. Var.* I. 24. Nec multum referet tamen, *Laurentium*-ne sequaris, an *Berglerum.* WESS. — Nec vero prorsus perinde est. Periphrastico tali praeterito (cuius generis plura ex *Herodoto* exempla *Portus* in Lexic. ion. voce Ἔχω collegit) maiorem quamdam, quam simplici, vim inesse, facile intelligitur. Vide modo ex. gr. I. 27, 19. 41, 4. 73, 7. etc. *S.*

8. οὔτε τινὰ δειλίην μοι παριδὼν etc.) His Herodoteis respondet quodam modo Sophocleum, *Oedip. Tyr.* 544. δειλίαν ἢ μωρίαν ἰδὼν τίν' ἐν ἐμοὶ, ταῦτ' ἐβουλεύσω ποιεῖν; Confer lib. I. 108. et *Paull. Leopardum Emend.* VII. 11. WESS.

9. νῦν τε τεοῖσί με χρὴ ὄμμασι etc.) Scribendum puto: νῦν τοι τέοισί με χρὴ ὄμμασι - - - φαίνεσθαι; *Te* (patrem) *quibus me oculis oportet intueri? Sophocles* Aiac. 462. Καὶ ποῖον ὄμμα πατρὶ δηλώσω φανεὶς Τελαμῶνι; Plurima huius generis ad *Ciceron.*

Or. pro Rabir. sub finem congessit *Nic. Abramus.* VALCK.

Ibid. νῦν τε τέοισι *etc.*) Sic [pro eo, quod olim scribebatur] *Portus*, *Berglerus*, *Reiskius*, quibus auscultavi. Noster II. 82. τέοισι ἐγκυρήσει ex *Florentino*, hoc est τίσι, *quibus?* et IV. 155. τέῳ δυνάμει, κοίῃ χειρί; *qua copia? quave manu? Homerus Iliad.* Ω. 387. τέων δ' ἔξ ἐστι τοκήων; *qui te genuere parentes?* WESS.

CAP. XXXVIII. 7. ἐπὶ τὰ παραλαμβανόμενα) Non male Laurentius, *ad ea quae suscipiuntur*, sive quae Mysi urgent, ut te duce in manus sumantur et peragantur. Coniecturae doctorum virorum παραβαλλόμενα, παρεμβαλλόμενα, παρακαλούμενα nimiae sunt. *Plato*, sed alia forma, in *Critia* p. 109. D. τὰ δὲ ἔργα, διὰ τὰς τῶν παραλαμβανόντων φθορὰς καὶ τῷ μήκει τῶν χρόνων, ἠφανίσθη. Adi *Abresch. Dilucid. Thucyd.* p. 665. et 679. WESS. — Ut παραλαμβάνειν ἀρχὴν est *suscipere magistratum*, et παραλαμβ. λόγον *sermonem suscipere*; (cf. Lexic. nostrum Polybian.) sic haud incommode παραλαμβ. ἔργον dixeris, *opus* vel *negotium suscipere.* S.

[10. τὸν γὰρ δὴ ἕτερον, διεφθαρμένον τὴν ἀκοὴν) Duo postrema verba primus non modo in suspicionem νοθείας adduxit, sed omnino tollenda censuit REIZIUS in Praefat. ad Herodot. p. XXII seq. „Si non tantum (inquit) *mutus*, „ut I. 85. dicitur, verum etiam, ut h. l. significatur, „*surdus* erat ille Croesi filius, quo modo unquam fieri „potuit, ut is loqui disceret? Annon Herodotus I. 85, 2. „diserte ait eum duntaxat *mutum*, ceteroquin autem *integrum* „fuisse? Verba τὴν ἀκοὴν adscripserat lector aliquis, no„tare sibi volens quonam sensus vitio Croesi filius labo„rasset: qui lector, cum esset recordatus illum dici ab „Herodoto I. 34, 7. κωφὸν, id vocabulum ea significatione „acceperat, non qua id scriptores antiquiores adhibue„runt, sed qua recentiores." Eodem argumento inductus *Larcherus* verba ista e gallica Herodoti versione exsulare iussit. Et speciosa utique ratio est, quae dubitationem quidem gravem poterat iniicere: nec tamen ita certa, ut spreto librorum omnium communi consensu prorsus eliminari verba ista debuerint. Denique nihil impedit, quo minus credamus utroque vitio laborasse hunc iuvenem; et quoniam surdum, idcirco mutum fuisse; nec tamen prorsus aurium usu caruisse, aut successu temporis ita

levatum fuisse id vitium, ut vocem loquentium percipere aliquatenus ille potuerit, nec tamen prius ipsum articulatam vocem edidisse, quam ea occasione quae infra cap. 85. refertur. Nec vero usquam Herodotus ait, praeterquam quod *mutus* puer fuerit, caeterum *sensus* omnes *integros* habuisse: nam vocab. ἐπιεικὴς, quo c. 85, 2. utitur, haud dubie non ad *corporis facultates*, sed ad *ingenium* et ad *mores* refertur. *S.*]

CAP. XXXIX. 4. ἀλλά λέληθέ σε τὸ ὄνειρον) Offendit et legentem moratur τὸ ὄνειρον hoc quidem loco: si abesset, revocandi nulla foret caussa gravis; vix certe locum tuebitur, nisi adscitâ ad sententiam voculâ κατά. Mecum sentit *Corn. de Pauw* opinio, coniectantis insuper τοῦ ὀνείρου, nec dissidet *Reiskius*. WESS. — In τὸ ὄνειρον consentiunt libri omnes; nec adparet quid inducere quempiam olim potuisset, ut ista verba, si abfuissent libris, adiiceret. Potest vero aut κατὰ τὸ ὄνειρον intelligi, aut (quod mihi magis adridet) καὶ κατὰ τὸ (*i. e.* καθ' ὃ) λέληθέ σε τὸ ὄνειρον. *S.*

[8. ὑπὸ ὀδόντος τοι εἶπε. Foedum erratum h. l. graeca a nobis edita invasisse video, quod nescio an omnia huius editionis exempla occuparit: εἶχε, pro εἶπε. *S.*]

CAP. XL. 4. μετίημί τέ σε ἰέναι) *Galeus* μέτημι ex *Cod. Arch.* vero propius ait: mihi in excerptis eius libri, quae adcuratissima inter manus sunt, nihil simile obfertur. Fuerit tamen; genio sermonis non congruit; clarum errantis librarii specimen. Nam πολλὰς εἶχε ἐλπίδας μετήσεσθαι ἐπὶ θάλασσαν, V. 35. quo vir eximius male descripto nititur, praesidio non est. Id enim legitimum, μετήσασθαι futile. WESS.

CAP. XLI. 3. ἐγώ σε συμφορῇ πεπληγμένον ἀχάριτι, τήν τοι οὐκ etc.) *Aldinum* ἄχαρί τι τοι οὐκ ὀνειδίζων ἐκάθηρα, *ego te procul obprobriis amaris lustravi*, mutatum noluerunt *Berglerus*, in *Act. Lips.* MDCCXVI. pag. 419., *Horreus*, *Reiskius*, alii; quibus quo minus calculum addam, consensu schedarum msstorum inpedior. Pleraeque omnes συμφορῇ ἄχαρι, τήν τοι οὐκ ὀνειδίζω: et si quae ἄχαριτὴν edunt; gemino tono, ut secandam innuant in duas vocem, ornant. Ita *Paris. B.* fors quoque *Mediceus*. Namque ἀχαρίτην ea notione, quam viri doctissimi [Gronovii] voluntate ade-

ptum est vocabulum, haberi posse, vereor ut inpetretur. Quid ergo? Abbas *Geinoz* T. XVI. *Acad. Inscript.* p. 61. de schedarum lectione nihil demutat, συμφορῇ πεπληγμ. ἄχαρι, τήν τοι οὐκ ὀνειδίζω, ἐκάθηρα, *ego te calamitate percussum ingrata, quam tibi non exprobro, purgavi*: per utique commode, si ἄχαρι eo casu Ionum ore usurparetur. Malui, uti mos fert, συμφορῇ πεπλ. ἀχάριτι, secutus ex parte quadam *Aldum*. Qua quidem in re audacior si videar, non deerit venia. Συμφορὴ ἄχαρις, τιμὴ ἄχαρις recurrent VII. 36. et 190. Oborture *Euripides Alcest.* 855.

Ὅς μ' εἰς δόμους ἐδέξατ', οὐδ' ἀπήλασε,
καίπερ βαρείᾳ συμφορᾷ πεπληγμένον.

Per vero humaniter, atque uti oportet, addit rex τήν τοι οὐκ ὀνειδίζω. Namque, uti vere *Plutarch. de Adul.* p. 64. πᾶσα ὀνειδιζομένη χάρις ἐπαχθὴς καὶ ἄχαρις. WESS. — Vide *Var. Lect.* Merito vero *Wess.* dubitaverat, ἄχαρι dativo casu usurpari Ionum more: at nec ἀχάριτι scriptum oportebat. Unice verum erat ἀχάρι, tono in penult. posito, ob ultimam syllabam productam. Sic ἀπόλι VIII. 61, 4. ultimâ syllabâ ex ἀπόλιι contractâ, quod ionicum est, pro communi ἀπόλιδι: item Ἴσι II. 40, 5. ex complurium librorum scriptura, ex Ἴσιι contractum, quo Iones utebantur pro communi Ἴσιδι, sicut Ἴσις II. 41, 4. pro Ἴσιδος, et Θέμις II. 50, 6. pro Θέμιδος vel Θέμιτος, et id genus alia. *S.*

Ibid. ἄχαρί τί τοι οὐκ ὀνειδίζων) *Triste quid tibi non exprobrans*, sive calamitatem, in quam invitus incidisti: quodvis *malum* ἄχαρι dicitur *Herodoto*, apud quem οὐδὲν παθεῖν ἄχαρι saepe recurrit: non equidem dubito, quin olim vulgata lectio melior sit Mediceâ: ἀχαρίτην τοι οὐκ ὀνειδίζω. Ista tamen si sic scripta Codex exhiberet antiquus: ἐγώ σε συμφορῇ πεπληγμένον ἀχαρίτῳ, τήν τοι οὐκ ὀνειδίζω, ἐκάθηρα· *ego te tristi pressum calamitate, quam tibi non exprobro, lustratum expiavi*, haec genuina iudicarem: ἀχάριτι ponere non ausim; ἀχαρίτῳ scribatur an ἀχαρίστῳ nihil interest; nisi quod Codices Herodotei praebent ἀχάριτα παθήματα p. 83, 36. [I. 207, 7.] et ἀχαριτώτατον p. 431, 31. [VII. 156, 20.] Utrumque fuit in usu, sicut ἀθέμιστος et ἀθέμιτος. *Tristis calamitas*, *Herodoto* dicitur ἄχαρις συμφορὴ, VII. 190. Alterum illud, τήν τοι οὐκ ὀνειδίζω, harum rerum peritis facile posset adprobari: *Andocides* p. 20, 18. τὰς ἐμὰς συμ-

φορὰς ἐπὶ παντὶ ὀνειδίζειν. *Demosthenes* c. Androt. p. 397. §. 108. [ed. Dion. Lambini.] τὰς ἰδίας συμφορὰς ὀνειδίζειν καὶ προφέρειν ἑκάστῳ: quod homine indignum facinus merito iudicabat in Or. pro Cor. p. 182. §. 431. ἐγὼ δ' ὅλως μὲν, ὅστις ἄνθρωπος ὢν ἀνθρώπῳ τύχην προφέρει, παντελῶς ἀνόητον ἡγοῦμαι. *Aeschines* c. Ctesiph. p. 64, 40. οὐ τὸ δυστύχημα ὀνειδίζω. VALCK.

9. πρὸς δὲ τοῦτο) Nuspiam alibi reperietur apud *Herodotum;* nonnunquam legitur, πρὸς τούτοισι: quinquagies minimum πρὸς δέ. Corrigo: πρὸς δὲ, ἐς τοῦτο καὶ σέ τοι χρεὼν ἐστι ἰέναι, ἔνθα ἀπολαμπρύνεαι τοῖσι ἔργοισι: in quibus ἀπολάμπρύνεαι haud equidem mutaverim multo deteriore Codicum lectione *Galeo* probata. Demaratus inter Lacedaemonios dicitur ἔργοισί τε καὶ γνώμῃσι ἀπολαμπρυνθεὶς lib. VI. c. 70. Ἔργοισι ἀπολαμπρύνεσθαι perparum distat a locutione obvia III. 134. φαίνεσθαί τι ἀποδεικνύμενον. ἐς τοῦτο - - - ἰέναι dixerit Croesus: respondet Adrastus, [c. 42, 2.] ἄλλως - - οὐκ ἂν ἧϊα ἐς ἄεθλον τοιόνδε. Lib. II. c. 15. ἐς διάπειραν ἰέναι, Tandem πρὸς δὲ, *praeterea*, *Herodoti* certe lector sibi non postulabit exemplis adfirmari. VALCK. — Ni πρὸς δὲ τούτῳ cum *Reiskio* scripseris, certissima erit superior coniectura. WESS. — *Reiskii* coniecturam librorum nostrorum auctoritate firmatam in *Var. Lect.* vidimus. *S.*

CAP. XLII. 5. πολλαχῇ τε ἀνίσχον ἐμεωυτόν) ἂν ἴσχον ex *Aldo* et *Remig.* instauravi. *Multis me*, inquit, *modis continuissem.* WESS. — Mihi plane id dicere voluisse visus erat, quod in versione lat. expressi, *saepe me* (scil. in huius modi occasionibus) *continui.* Nunc, ubi animadverti, quod ineunte cap. 35. refertur, nuperrime demum hominem hunc Sardes venisse, intelligo minus commodam esse istam interpretationem, et *Wesselingii* sententiae ultro accedens, corrigi in Graecis nostris ἂν ἴσχον velim. *S.*

CAP. XLIII. 5. καθαρθεὶς) Bene *Arch.* liber. Neque enim dialecti indoles, ut καταρθεὶς scribatur, permittit. καθάρσιος, κάθαρσις, ἐκάθηρα, quae passim hic reperiuntur, scripturam firmant. Contra peccatur c. 46. ἐν πένθεϊ μεγάλῳ καθῆστο, quod κατῆστο fuisse, κατήμενος et hoc de genere alia ostendunt. Vide III. 83. Quae vero de infelice Adrasto produntur, in *Luciani* animo fuerunt *Iovem Confut.* exhibentis c. 12. WESS.

8. τοῦ ὀνείρου τὴν φήμην) *Eustathius* in *Homer.* p. 1965, 62. [immo p. 1956. ed. Rom. et p. 828, 38. ed. Bas.] ἐν δὲ τῷ, χαλεπὴν φῆμιν ὄπασσε, (*Odyss.* Ω. 200.) φανερῶς ἡ φῆμις ἐστὶν Ἰωνικῶς, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ. Confer in *Iliad.* pag. 799, 10. [p. 716, 38. ed. Bas.] Cuius decreto si obtemperamus, nihil verius *Arch.* τοῦ ὀνείρου τὴν φῆμιν. Idem III. 153. πρὸς ταύτην τὴν φῆμιν Ζωπύρῳ ἐδόκεε ἁλώσιμος εἶναι ἡ Βαβυλὼν, sed solus. Discrimen exiguum, non negligendum tamen. WESS. — Optandi cuique libera potestas: et longe equidem absum, ut ionicam formam φῆμιν asperner. Sed et communi φήμην uti licuit *Herodoto*, sicut V. 72, 14. φήμη habemus, nullâ codicum discrepantiâ. *S.*

CAP. XLIV. 4. *et* 6. Καθάρσιον - - - Ἐπίστιόν τε *etc.*) Tetigit et haec *Eustath.* in Odyss. p. 1562, 33. [ed. Bas. p. 262. sub fin.] Notissimi Iovis tituli sunt, expliciti a *Dione Chrys.* Or. I. p. 8. D. et XII. p. 226. A. uberiusque a Cl. *Ioann. Taylor* ad *Lysiae Or. Parentàl.* p. 35. WESS. — Conf. veteres Interpretes ad *Aristoph. Eq.* 498. et ad *Euripid. Hec.* 345. quos ad h. l. *Larcherus* laudavit. *S.*

CAP. XLV. [12. ϑεῶν κου τις) Sic accentum signat noster cod. *F.* Editi vulgo omnes, ϑεῶν κοῦ τις. Commode ϑεῶν κού τις codd. *Pa.* et *Pe.* ϑεῶν κου τὶς *Pc. S.*]

14. Κροῖσος μέν νυν ἔθαψε ὡς εἰκὸς ἦν *etc.*) Nolui msstis reniti; quibus οἰκὸς, quorsum *Medic.* ducit, si placuisset, cupide adsensus fuissem. Haud scio vero, sperni-ne oporteat *Arch.* Κρ. μέν νιν ἔθαψε, ὡς εἰκὸς ἦν ϑάψαι τὸν ἑωϋτοῦ παῖδα. Convenit scribentis mori abundans illa repetitio, ut Vl. 109. IX. 11. etc. WESS. — Vide Var. Lect. *S.*

17. ἐπεί τε ἡσυχίη - - - περὶ τὸ σῆμα) Et hoc, et mox ἧεισε servo. Posterius ob *Homeri Iliad.* χ'. 280. Ἐκ Διὸς ἠείδεις τὸν ἐμὸν μόρον. et *Odyss.* ί. 205. οὐδέ τις αὐτὸν ἠείδει δμώων. [At, ob hoc ipsum ἠείδει, videtur apud Nostrum ἠείδεε scriptum oportuisse, quomodo *Schaeferus* edidit.] Illud, quoniam sententiae reique ordini melius congruit. Non bene mihi apta nexaque videntur παρὰ τὸ σῆμα - - - ἑωϋτὸν ἐπικατασφάζει τῷ τύμβῳ. Ita enim δὶς ταυτόν. Verum in frequentissima harum praepositionum commutatione suum cuique, sine acerbitate tamen, iudicium esse debet. De Adrasto *Diodorus* T. II. p. 553. [in Excerpt. Peiresc.] ὁ δὲ οὐδὲν ἧττον κατ' ἰδίαν ἐπὶ τὸν Ἄτυος τάφον πορευθεὶς

ἑαυτὸν κατέσφαξεν. *Plutarchus* de Stratone *Narrat. Amat.* p. 772. ὁ δὲ Φανερῶς ἐπικατέσφαξεν ἑαυτὸν τῇ παρθένῳ. WESS.

21. ἐν πένθει μεγάλῳ καθῆστο) Citasse haec *Eustathium* monuit *Portus*. Tristitiae indicium, et apud alios poenitentiae, habitus iste erat. *Iosephus Ant. Iud.* XIX. 8, 2. ἡ πληθὺς αὐτίκα -- ἐπὶ σάκκου καθεσθεῖσα τῷ πατρίῳ νόμῳ τὸν θεὸν ἱκέτευεν. Verum hoc illi nationi Syrisque paene sollemne. Male certe mutat *Arch.* cum *Vind.* WESS. — Nusquam hunc *Herodoti* locum citavit *Eustathius;* nec hoc *Portus* ait. Sed respexerat *Portus* (in Lex. Ion. voce Καθῆστο) ea quae de hoc verbo *Eustathius* disputavit ad Iliad. ά. 569. p. 113. ed. Bas. et quae idem *Eustath.* ad Iliad. δ'. 412. p. 374, 13. adnotavit, ubi ἧσο ait idem valere ac δίαγε καὶ μένε. Scripturam κατῆστο, quam et h. l. cum *Schaef.* et III. 83, 14. cum eodem et cum *Reizio* adoptavi, commendaverat *Wess.* ad c. 43, 5. iterumque ad III. 83, 14. Vereor autem, ne cauti *Wesselingii* potius, quam audaciorum aliorum doctorum virorum, sequi vestigia debuerim. Nam in κάτησαι quidem per τ scriptum III. 134, 5. consentiunt libri omnes, itemque in κατήμενος VIII. 90, 19. IX. 56, 4. et alibi. At in καθῆστο scrupulum iniicere debebat, quod et h. l. et III. 83, 14. ne unus quidem ex omnibus codicibus, qui adhuc excussi sunt, κατῆστο praeferat, communi consensu omnes scripturam per θ teneant. Nam quod in *Var. Lect.* ad III. 83. scripturam καθῆστο ita adposui, ut videri possit solum cod. *F.* illam exhibere, oblitus eram ibi diserte adiicere *F. cum aliis msstis omnibus et edd. ante Reiz.* Quare, ut quidem nunc stat sententia, sicut veterem scripturam in contextu mutare *Wesselingius* non consultum duxit, sic et ego utroque loco καθῆστο rescriptum velim. Nam, quod in *Var. Lect.* ad h. l. de scriptura dixi, quam cod. *F.* lib. III. c. 83. exhibeat, id incauto exciderat. Deleta ibi (p. 42. l. 5.) velim ista: „Sed quoniam III. 83." et quae sequuntur; eorumque loco adscripta haec; „Adhibui tamen cum *Schaef.* formam „verbi, quae reliquo *Herodoti* usui consentanea videba„tur. Sed vide *Adnotat.* ad h. l." *S.*

CAP. XLVI. 1. Ἀστυάγεος) Melius fortasse Ἀστυάγεω, quo modo *Archiep.* plerumque semper, rarius *Ask.* et *Vindob.* semel *Aldus* I. 111. quod ex *Mediceo* Ἀστυά-

γεος constanter edente, mutatum fuit. Ego Ionum consuetudini, cui Κυαξάρεω, Καμβύτεω et huius formae plura debentur, adscribo. WESS.

5. καταλαβεῖν) Male *Gronovius* audit ob *Medicei* καταλαβεῖν probatum, quod tamen aliae schedae ratum habent atque obportunum est. Nondum id animo rex versabat, ut gliscentem Persarum potentiam *obprimeret* ac prorsus *everteret*: *accisam* et *coërcitam* desiderabat. Itaque legatis, ut sciscitarentur, iniunxit, εἰ στρατεύηται ἐπὶ Πέρσας καὶ εἴ τινα στρατὸν ἀνδρῶν προσθέοιτο, *an in Persas expeditionem susciperet et aliquem virorum exercitum adscisceret*; c. 53. Quod utique omnibus in more est, qui ex aucto vicinorum et magis crescente imperio rebus suis formidant, ut bene *S. Pufendorfius* VIII. 6, 5. *Iur. Nat. et Gent.* Ut vero intellexit ex oraculo, in fatis sibi esse μεγάλην ἀρχὴν καταλῦσαι, tum demum cupido incessit et spes evertendi Persarum Cyrique regni, καταλύσειν τὴν Κύρου βασιληίην. Haec *Noster* clarissime. Καταλαβεῖν *coërcendi* et *conpescendi* notionem non recusat. *Suidas*, κατέλαβεν· ἐπέλαβεν, ἐπέσχε τῆς ὁρμῆς, additis *Herodoti* verbis V. 21. quibus respondent III. 36. et 52. VII. 9. ne alia adnumerem. Conf. *Abresch. Diluc. Thucyd.* p. 509. WESS.

CAP. XLVII. 4. ἑκατοστῇ ἡμέρῃ χρῆσθαι τοῖσι χρηστηρίοισι) *H. Stephanus* vulgatae lectionis (ἕκαστον τῇ) faber est, parens schedis suis. Offendit eum, neque inmerito, ἕκαστος hac vocum in serie: ἕκαστον maluit; nec quidquam de vitio suspicatus, reiectis prioris interpretis Latinis, vertit, *singuli eodem die oraculum consulerent*, τῇ ἡμέρῃ interpretatus ac si esset τῇ αὐτῇ vel ταυτῇ ἡμέρῃ. Placuit hoc doctis viris, *Horreo Obs. Herodot.* c. 12. *Elsnero Schediasm. Critic.* c. 6. et aliis. At finitus a rege dies fuit, κυρίη τῶν ἡμερέων, c. 48. quo legati omnes, postquam Sardibus profecti erant, oracula sciscitarentur. Itaque, clanculum a Croeso illis dictum constitutumque fuisse, ne ad oraculorum praesides eius notitia manaret, *Elsnerus* adseverat, tametsi finitionis eius in scriptore et re ipsa vestigium nullum, vola nulla. Cui enim bono clandestina ista diei determinatio? Satis utique regi erat, ne nuncii, illive, ad quos amandabantur, rei, quam animo agitabat, scientiam haberent. A *Stephani* opinione nonnihil defle-

ctit *D. Heinsius*, ἕκαστον ἰῇ ἡμέρῃ, id est, *eodem die*, corrigens, monente *Iungermanno* ad *Polluc.* I. 67. Verum, quae supra posita sunt de constituto ab rege consultationis signatoque die, et hanc suspicionem urguent, sicuti quoque *Georg. Arnaldi Animadv. in Herodot.* c. 29. μίῃ ἡμέρῃ. Non addo, ἰὴν usurpasse Herodotum nusquam, atque ab eius loquendi more discrepare. Longius abit Cl. *Reiskii* ἑκάστους ῥητῇ ἡμέρῃ, quasi singulis statutus consulendi dies fuerit; non, quorsum Nostri oratio pertinet, omnibus unus atque idem. Ῥητὴν ἡμέρην sive κυρίην fuisse adgnosco, neque inprobo Scholiasten *Luciani Iov. Trag.* c. 30. ἔταξεν αὐτοῖς ῥητὴν ἡμέραν μετὰ τὸ ἀφικέσθαι. Sed quotus ille fuerit, in controversia manet. *Gronovius* ex *Medic.* ἕκαστος τῇ ἡμέρῃ χρῆσθαι, *quique ista die oraculis uterentur.* Qua quaeso? Eane, qua legati Sardibus proficiscebantur? Id quidem, si nunciis alas aptasset Croesus, inpetrari haud potuit. Soloecum praeterea, ut lenissime dicam, ἡμερολογέοντας - - - ἕκαστος - - - ἐπειρωτῶντας, cui similem bonae notae scriptores structuram ignorant. Habet, nec me fugit, vir eximius gemina, uti opinatur, exempla, quae, si sedulo excusseris, aliena adparebunt. Abstineo cum maxime ab ea opera, quod otium mihi fecerit *Küsteri* diligentia in *Cierici Biblioth. Vet. et Rec.* T. V. p. 396. *Küsterus* ipse, *Stephani* versionem sententiamque collaudans, excidisse coniicit notam numeralem K'. vel Λ'. aut aliam quamvis, qua *Herodotus* τὴν κυρίην τῶν ἡμερέων designaverit: cui facile adstipulor in numerato die et clare a rege expresso: miror tamen, neque eum, nec quemquam, quod sciam, praeter *St. Berglerum* in Herodoteis illum animadvertisse. *Aldi, Medic. Paris. C.* ἕκαστος τῇ ἡμέρῃ χρῆσθαι signant adnumeratum diem liquidissime, modo una omissa litera ἑκατοστῇ ἡμέρῃ *centesima die* reponatur. Haec κυρίη τῶν ἡμερέων, qua legati deorum ingrederentur templa, Croesus culinam. Ἑκατοστὴν dixisse et statuisse videtur, quod eorum alii in Graeciae ultimos fines, alii in intimas Libyae arenas oraculorum caussa penetrare deberent. Ut ut illud fuit, gloriam instaurati feliciterque sanati loci *Steph. Berglerus* aufert. Vide *Act. Lipsiens.* anni MDCCXVI. p. 42 [redacted] WESS.

14. καὶ οὐ φωνεῦντος ἀκούω) Docta Grammaticorum

natio uno fere ore καὶ οὐ λαλέοντος ἀκούω, *Ammonius*, *Suidas*, *Eustathius*, atque alii, a *Valkenario* laudati ad *Eranium Philon.* [cum Ammonio editum,] p. 170. Consentit *Apollonius* in Glossis *Herodoti* apud *Etymolog.* [v. Κωφός.] p. 552, 7. tum *Aristides*, *Oenomaus* in *Eusebii Praep. Evang.* [V. 39.] et *Porphyrius Vit. Plotini* c. 22. [item *Lucian.* de Salt. c. 62.] Scripti codices in vulgato adquiescunt, nec non et lapidis monumentum, Delphis a *Cyriaco Anconitano* visum, *Inscript.* p. 28. Neque ego obluctor. Grammaticorum οὐ λαλέοντος ex interpretamento venit. WESS.

15. Ὀδμὴ --- κραταιρίνοιο χελώνης Fr. *Vigerii* [ad *Euseb.* Praep. Evang. lib. V. c. 21.] et *Gronovii* praesidio munita satis est. Testudo oraculi κραταίρινος, ex duriore testa, λιθόρρινος *Empedocli* est in *Plutarchi Sympos.* I. p. 618. de quo eius titulo docte *Piersonus Verosimil.* lib. II. 2. Id dissimulare nefas, inclementius *H. Stephanum* [a Gronovio] exagitari. Auctor non fuit spretae scripturae κρατειρὴ οἵα χελώνης. Dedit quod in Codice repererat, et in marmore *Cyriaci* legitur. Adde *Muratorium Thesaur.* T. II. p. 587, 3. sed memoriae peccato errantem. WESS. — Κρατερήνοιο, quod nullis machinis tuearis, relictum fuit in *Schol.* ad *Lucian.* II. p. 676. [ad Iov. Trag. c. 30.] licet et in eisdem *Scholiis* p. 637. [ad Iov. confut. c. 14.] alterum genuinum legeretur. Quod alibi reperitur Ὀσμὴ δ' ἐς φρένας ἦλυθέ μευ, positum a tali videtur, cui fuit ignota vetus et Homerica loquendi ratio, *Alcaeo* restituenda apud *Athen.* III. p. 85. F. ἰαίνοι σε φρένας ἀ θαλασσία λεπάς. *Aeschyl.* Pers. 161. καί με καρδίαν ἀμύσσει φροντίς. Suppl. 384. φόβος μ' ἔχει φρένας. *Eurip.* Or. 606. ὥστε μ' ἀλγῆσαι φρένας. Grammaticis ista scribendi figura vocatur ὅλον κατὰ μέρος. VALCK.

17. χαλκὸν δ' ἐπίεσται) In *Suidae* Κροῖσος, χαλκὸς δ' ἐπίεσται, cui *Galeus*, *Pauw*, alii, primas dant contra tabulas et marmor. Non ego. *Portus* ex ἐπιέω sive ἐπιέννυμι recte propagavit. *Cui* testudini *substratum quidem aes, verum aes quoque induta est;* χάλκεον ἐπίθημα mox adpellat. WESS. — ἐπίεσται penacute, ut nos membranas secuti edidimus, sic et apud *Suidam* l. c. scribitur, recte, secundum Grammaticorum canonem ab *Eustathio* traditum ad Iliad. ά. p. 113, 32. ed. Bas. (p. 150. ed. Rom.) nempe a prima pers. ἔσμαι, ἐπιέσμαι; ut ἧσμαι, καθῆσμαι; ἥσμην, καθήσμην, unde καθῆστο. *S.*

CAP. XLVIII. 5. τῶν μὲν δὴ οὐδὲν προσίετό μιν) Latina [*Gronovii*], *quorum quidem nullum admittebat eum*, non intelligo: quanto clarius prior interpres, *quorum quidem nullum probavit.* Positum est καθ' ὑπαλλαγήν. Vulgus dixisset τῶν μὲν δὴ οὐδὲν αὐτὸς προσίετο, uti *Portus* admonuit. Sic *Aristophanes Equit.* 358. ἓν δ' οὐ προσίεταί με τῶν πραγμάτων. Quod his subditur; ὁ δὲ - - - αὐτίκα προσεύχετό τε καὶ προσεδέξατο, *Reiskio* olim vitii reum fuit ac mutandum: nunc minime, ob c. 60. προσεύχοντο τὴν ἄνθρωπον. Esse enim idem atque εὔλογα πρὸς αὐτὸ εἶπε, *praeclara et honorifica de eo dicebat.* Non opinor. Uterque *Nostri* locus *adorationem* ponit. *Croesus*, turpi superstitione dementatus, *oraculi responsum*, ut vidit, *adoravit*, prorsus ac Ciliciae praefectus accepto oraculo: ὁ δ' ἡγεμὼν ἐκεῖνο ἐξεπλάγη καὶ προσεκύνησε, in *Plutarcho de Defect. Oracul.* p. 434. E. WESS.

CAP. XLIX. 6. μαντήϊον ἀψευδὲς ἐκτῆσθαι) *Eustath.* in *Homer.* p. 759, 41. [Iliad. p. 662, 39.] τὸ ἐκτῆσθαι Ἀττικόν ἐστι καὶ αὐτὸ, καὶ Ἰωνικὸν δὲ, ἀποβληθέντος τοῦ συμφώνου τῆς αὐξήσεως. Itaque non repudio. *Florentinus* liber inconstantia laborat; mutat hic et cap. 155. 170. retinet III. 100. IV. 190. etc. Proxime [*l.* 5.] οὐ γὰρ ὢν οὐδὲ τοῦτο λέγεται, reponit vir doctus οὐδὲ τούτου vel οὐδὲ περὶ τούτου. Non sequor. Λέγειν utraque in forma id locutionis genus non renuit. WESS.

CAP. L. 2. κτήνεα - - - πάντα τρισχίλια) *Gronovium* vide. Qui veri fidem hunc victimarum numerum excedere decernunt, non recordantur liberalissimae Salomonis pietatis in templi Hierosolymitani dedicatione I. *Reg.* VIII. 63. nec Graecanicae superstitionis, qua saepe, uti *Theodoretus* ait *Orat.* VII. *ad Graec.* p. 104. καὶ ἑκατόμβας καὶ χιλιόμβας κατέθυον, καὶ ποίμνια κατέσφαττον καὶ βουκόλια. Genio Croesi prodigum id non fuit. WESS. — Post *Is. Casaubonum* docuerat *Gronov.* ad h. l. πάντα idem valere ac ἑκάστου γένους, *de quoque genere.* Conf. *Wess.* et *Valck.*, ad *Nostri* lib. IV. c. 88, 3. *S.*

5. νήσας πυρὴν μεγάλην) Fui in ambiguo, refingerem-ne νηήσας ex *S. Remigii* schedis; sed praestat parco esse. Περινηῆσαι bis obvium est II. 107. *Apollonius Rhod.* III. 1033. αὐτῷ πυρκαϊὴν εὖ νηήσας, et vs. 1207. νήησε σχίζας. Adde *Eustath. Homer.* p. 741, 59. [Iliad. p. 638, 10 seqq. ed. Bas.] Quod

additur de Lydis [*l.* 7.] θύειν - - ὅ τι ἔχοι ἕκαστος, victimas utique spectat atque ad sententiam verborum requirit, ut intelligas τιμιώτατον, ut *Reiskius*, sive θύσιμον, ut ego malo. Quis enim putet, imperatum fuisse, ut quidquid haberent, inmolarent? WESS. — Quod adiicitur τούτῳ, facile intelligitur τούτῳ τῷ θεῷ. Sed et, si abesset τούτῳ, per se intelligebatur, sacra ista Delphico deo fieri voluisse Croesum. Mori autem Scriptoris nostri convenire videtur id quod noster cod *F.* praefert, τοῦτο ὅ τι *etc.* quod videndum ne et alii dent libri, neglectum ab his qui illos excusserunt. *Vallam* certe in suo exemplari vocem τούτῳ non reperisse, ex illius versione colligitur. *S.*

[9. ἡμιπλίνθια *etc.*) *Diodorus Sicul.* XVI. 56. aliique auctores, qui ab *Hemsterhusio* ad *Luciani* Contempl. c. 12. nominantur, πλίνθους, *lateres* vocant, quos Noster *dimidiatos lateres*, ἡμιπλίνθια: quasi latine *semilateres* vel *semilateria* dicas. Nempe illi latiore quadam notione voc. πλίνθος acceperunt; *Herodotus* vero, quum πλίνθοι plerumque intelligerentur lateres formam exacte quadratam et quatuor latera aequalia habentes, satis declarat cur ipse ἡμιπλίνθια nominet; mode rationem illius recte interpreteris. Nam, quod ait ἐπὶ μὲν τὰ μακρότερα, ποιέων ἑξαπάλαιστα, *etc.* id qui (ut vulgo ab interpretibus factum video) sic interpretantur, ut *alios lateres* fuisse *longiores* intelligant, *alios breviores;* hi profecto egregie falluntur. Lateres sive semilateres, quos dicit Scriptor, pari figurâ mensuràque omnes fuere, nempe formâ non usquequâque quadratâ, sed oblongâ; et quidem *in longiorem partem*, ἐπὶ τὰ μακρότερα, (scilicet μέρη; sicut in illis dictionibus ἐπὶ τάδε, ἐπὶ θάτερα, ἐπὶ δεξιά, ἐπ' ἀριστερά) *sex palmas metiebantur, in breviorem tres palmas;* ita ut duo talia ἡμιπλίνθια, alterum iuxta alterum posita, unius integrae πλίνθου figuram referrent. Praeclare etiam olim (ut ex *Larcheri* ad h. l. adnotatione discimus) illustris *Itinerum minoris Anacharsidis* Auctor viderat, de triplici dimensione, in longum, latum, et profundum, quod aiunt, hîc agi: sed idem, difficultate ea impeditus, de qua mox dicam, in *Larcheri* aliorumque interpretum sententiam concedens, longiora alia ἡμιπλίνθια, alia breviora, statuit; longiora nempe ea, quae ex albido auro confecta fuisse Herodotus ait; breviora

quatuor illa, quae ex auro perpurgato. Vide *Voyage du jeune Anacharsis*, T. II. p. 431. ed. in form. oct. *S.*]

10. ἑξαπάλαιστα) Habuisse *Nostrum* ex doctrina, vel more patriae, aut alia consuetudine, ἑξαπάλαστα, τριπάλαστα etc. fallax [*Gronovii*] suspicio est. Τῶν ποδῶν μὲν scribit ipse II. 149. τετραπαλαίστων ἐόντων, τοῦ δὲ πήχεος ἑξαπαλαίστου, nullâ Codicum discordiâ. Minime παλαστὴν damno. *Phrynichus*, [p. 130 ed. Nunnesii,] παλαστὴ τὸ μέτρον καὶ ϑηλυκῶς λέγεται καὶ ἄνευ τοῦ ι. Neque nescio criticorum veterum contentiones de Homerico τὸν δὲ παλαστήσασα *Odyss.* A. 252. Sed amo, haberi si possit, scriptionis in Herodoto consensionem. WESS. — Monuit *Schneiderus* in Lexico critico Linguae graecae, etiam in *Chandleri* Inscript. Attic. p. 2. n. 1. plus semel παλαστὴν absque iota scribi. Suspicari vero licitum erit, scripturam istam nonnisi vulgari usu, brevitatis caussa, obtinuisse: nam quod apud *Phrynichum* legitur, homines indoctos παλαστὴν cum iota scribere, id quidem vel ipsius Grammatici culpâ, vel librariorum, turbatum videtur. *S.*

12. ἀριθμὸν δὲ, ἑπτακαίδεκα καὶ ἑκατόν) In πλίνθων sive ἡμιπλινθίων numero *Diodorum Sicul.* ab *Herodoto* discrepare nota res est: adnumerat cxx. lib. XVI. 53. [immo cap. 56.] ubi in *Adnotationibus* plura. WESS. — Nempe rotundo numero usus est *Diodorus;* qui nec ita subtiliter, ut Noster, materiae et ponderis diversitatem memoravit. *S.*

[13. ἀπέφθου χρυσοῦ) Consentiunt interpretes omnes, *purissimum aurum* hoc nomine intelligi: sed in explicanda nominis ratione in partes abeunt contrarias. *Larcherus* cum *Salmasio* (Exercit. Plin. p. m. 762 et 791. cui etiam *Niclas* suffragatur in Notis ad *Aristot.* Mirab. Auscult. p. 88.) ἄπεφθον *aurum* idem intelligit quod aliàs ἄπυρον vocatur, scilicet quod *absque coctione* statim perfectum et purum reperitur. At hanc interpretationem nec usus sermonis nec analogia admittit. ἄπεφθον enim *aurum* Graeci dixere τὸ πολλάκις ἑφθὸν, ὥστε γενέσθαι ἄβρυζον, *saepius excoctum, quo fiat obryzum;* ut perspicue *Suidas* cum vetere *Thucydidis* Interprete ad II. 13. docet. Quibus *Etymologus* adsentitur, loco a *Wess.* in Var. Lect. citato, monens ἄπεφθον *aurum* ab *Herodoto* dici fere ut ab *Hesiodo* πάνεφθον, ἀπὸ τοῦ ἑφθός. Nempe non est hîc τὸ ᾰ στερητικὸν: sed ex ἀπὸ et ἑφθὸς com-

positum vocabulum ἄπεφθος, *decoctus, percoctus;* quemadmodum etiam a verbis ἕψω et ἑψέω fiunt composita ἀφέψω et ἀφεψέω. Itaque recte faciunt qui cum *Laur. Valla* ἄπεφθον χρυσὸν *aurum* intelligunt *excoctum*, id est, *igne bene purgatum:* quo de vocab. in eamdem sententiam diligenter *Aem. Portus* in Lexic. Ion. disputavit. conf. *Pollucis* Interpp. ad III. 87. Pari ratione in *Alexidis* versiculo apud *Athen.* III. 122. f. *aqua decocta*, quae *crudae* opponitur, ὕδωρ ἄπεφθον vocatur.

Iam ab excocto illo purioreque auro mox (*l.* 14.) distinguitur λευκὸς χρυσὸς, id est, *candidum* sive (ut commode *Valla* reddidit) *albidum aurum;* nempe, quod minus fuerit perpurgatum, multumque argenti habuerit immixtum: nam *omni auro* (ut *Plinius* ait, veteres auctores secutus, lib. XXXI. sect. 23.) *inest argentum vario pondere.* Et apud nullum quidem alium scriptorem λευκὸν χρυσὸν (hoc ipso nomine) memoratum legimus: sed, quoniam *de* CXVII. *hemiplinthiis* nonnisi *quatuor ex puriore auro* confecta ait Noster, *reliqua omnia ex albido auro*, consentaneum est ut *albidum aurum* minus purum intelligamus, quum praesertim nonnisi baseos vice fungi debuerint ista ἡμιπλίνθια, cui basi leo ex purissimo auro conflatus insisteret.

At quod de *pondere* hemiplinthiorum utriusque generis vulgo apud Nostrum adiicitur, ἀπέφθου χρυσοῦ τέσσαρα, τρία ἡμιτάλαντα ἕκαστον ἕλκοντα· τὰ δὲ ἄλλα - - - σταθμὸν διτάλαντα, id quidem, si verum illud est quod de *pari omnium hemiplinthiorum mensura* paullo ante diximus, mirum utique et absurdum debet videri; *pondus hemiplinthiorum ex puro auro factorum quartâ parte minus fuisse quam eorum quae argentum auro mixtum habuerunt!* Nam τρία ἡμιτάλαντα non, quod *Valla* in versione expressit, *duo talenta cum dimidio* significat, sed *unum cum dimidio.* (conf. *Polluc.* IX. 55. et Lexic. nostrum Polybianum, voc. ἡμιδακτύλιον, ex *Polyb.* VI. 23, 11. tum voc. ἡμιπόδιον, et ἡμισταδιον.) Neque ignorasse Herodotum putabimus, gravius aurum esse argento. Quam difficultatem non aliter levari posse viri doctissimi existimarunt, nisi statuerent hemiplinthia ex puro auro facta multo breviora fuisse reliquis. At hoc quoniam non modo gratis sumitur, sed etiam superioribus Herodoti verbis manifeste repugnat, alia quaerenda

medela erat. Intelligi par erat, non τρία ἡμιτάλαντα h. l. scripsisse *Herodotum*, sed id ipsum quod *Valla* sive ex felici coniectura hic expressit, sive in suo graeco exemplari repererat; nempe τρίτον ἡμιτάλαντον, quod *duo talenta cum dimidio* significat, prorsus sicut apud eumdem Nostrum ἕβδομον ἡμιτάλαντον sunt *sex talenta cum dimidio*, et τέταρτον ἡμιτάλαντον, *tria talenta cum dimidio*. Atque haec pluribus abhinc annis ita in commentariis meis scripseram, quum eamdem huius loci emendationem a viro de bonis literis praeclare merito *Fr. Chr. Matthiae* propositam vidi in Programmate, Francofurti ad Moenum anno 1810. vernaculo sermone edito. Eamdem vero, quam auctori restituimus, scripturam haud dubie olim in suis *Herodoti* codicibus veteres Grammatici repererant. Certe, quum *Pollux* IX. 54. ait, priscos auctores τρίτον ἡμιτάλαντον et ἕβδομον ἡμιτάλαντον ea quam dixi notione usurpasse, utique videri debet *Herodoti* hunc locum et paulo inferiorem (*l.* 20.) in animo habuisse: quodque idem adiicit πέμπτον ἡμιτάλαντον, fortasse memoriae lapsu sic scripsit pro eo quod est τέταρτον apud *Nostrum*. Paria *Etymologus* habet p. 744. et *Didymus* apud *Priscian.* p. 1350. et p. 1347. diserte auctorem *Herodotum* citans. Adnotare obiter liceat, (quod et Priscianus et Didymus locis citatis monuerunt) ex simillima loquendi formula derivatum esse latinum nomen *Sestertius*, quod idem valet ac *semis tertius*, scil. *assis*, id est, *duo asses cum dimidio*. *S.*]

[15. λέοντος εἰκόνα) Forsan in *leonis* illius memoriam, de quo Noster infra, cap. 84. Conf. *Creuzeri* Historicor. Graec. Fragm. p. 103 seq. Aliam huius donarii rationem *Pignorius*, finxerat ad Tab. Isiac. p. 23. referente *Gronovio* ad h. l. *S.*]

17. κατεκαίετο ὁ ἐν Δελφοῖσι νηός.) De templo Delphico Pisistratidarum tempore deflagrante, II. 180. WESS.

19 *seq.* ἕλκων σταθμὸν ἕβδομον ἡμιτάλαντον) Vide *Gronov.* [at is quidem hîc nihil docet] doctosque interpretes *Pollucis* IX. 54 seq. Usus praeter alios his est *Didymus*, cuius in *Prisciani de Ponder.* Conmentario p. 1350. [ed. Putsch.] verba sic scribenda videntur: Ἴωνες καὶ Ἀττικοὶ τὰ δύο ἥμισυ, ἥμισυ τρίτον φασὶ, καὶ τὰ ἓξ ἥμισυ τάλαντα, ἕβδομον ἡμιτάλαντον, καθάπερ φησὶν Ἡρόδοτος. Quae adduntur, nihil ad *Nostrum*,

nec vera omnia sunt, sed vitio temporum turbata. Lege Conmentar. ad *Marm. Sandvicense* Clar. *Io. Taylor.* p. 32. WESS. — De ista loquendi formula paullo ante dixi. Quod vero hîc *Wesselingius* ait, *Quae apud Priscianum adduntur, nihil ad Nostrum, etc.* in eo memoriam fefellisse doctissimum virum observavit nuper (de quo me per literas *Boissonadus* meus monuit) alius Vir doctus in *Diario classico*, quod in Britannia editur. (*Classical Iournal*, N°. 10. Vol. 5. p. 334.) Scilicet post verba ἕβδομον ἡμιτάλαντον a *Wessel.* relata, haec vulgo leguntur: καὶ τοὺς τέσσαρας ἥμισυ πήχεις, πέμπτην ἡμισπιθαμὴν, καθάπερ φησὶν Ἡρόδοτος προθεὶς τὸ ἑνδεκάτους. Ἰάδης ἐν τῷ περὶ Μουσικῆς. Ἐπιφέρει τρίτον ἡμιπόδιον. Quae utique nonnihil corrupta sunt: nempe πέμπτην ἡμισπιθαμὴν imperitus aliquis librarius sive etiam editor huc invexit, pro eo quod *Didymus* scripserat, πέμπτην σπιθαμὴν, respiciens *Herodoti* locum II. 106, 9. docensque πέμπτην σπιθαμὴν idem valere ac τέσσαρας ἥμισυ πήχεις, id est, *quatuor cubitos cum dimidio*, sive (quod eodem redit) *quatuor cubitos cum una spithama*, ut equidem illa in versione latina posui priusquam *Didymi* auctoritas mihi innotuisset. Iam quae deinde apud eumdem Didymum sequuntur verba, ea ad *Herodotum* utique non spectant, sed prava distinctione laborant. Post φησὶν Ἡρόδοτος interpungenda erat oratio, quae dein sic procedit. Προθεὶς τὸ ἑνδεκάτους Ἰάδης ἐν τῷ περὶ Μουσικῆς, ἐπιφέρει τρίτον ἡμιπόδιον. *S.*

CAP. LI. 3. μεγάθεϊ) Movit controversiam vir celeberrimus τῷ μεγάθεϊ, quod Florentiae μεγέθεϊ reperiatur et hic et alibi: nusquam ergo *Herodotum* videri μέγαθος scripsisse. Aliud visum *Gr. Corintho;* [Dialect. ion. §. 59.] τὸ μέγεθος, ait, μέγαθος λέγουσιν *Iones.* Ἡρόδοτος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Ἱστοριῶν II. 76. πρόσωπον - - μέγαθος ὅσον κρέξ. Quo tamen loco *Arch.* μέγεθος. At is hoc in vocabulo varius est, sicuti et *Vind.* Saepe hoc, saepe illud probatur. Μεγάθεα, μέγαθος I. 202. 203. II. 92. III. 107. IV. 52. etc. uterque. Par discordia in *Remig.* et *Ask.* Retineamus vulgatum, donec aliunde certius adfulgeat. Dictio ipsa tuta et protecta est. Μεγάθεϊ σμικροὶ II. 74. IV. 52. μικκός γα μᾶκος οὗτος *Aristoph. Acharn.* 909. κάλλει καλῆς, μεγέθει μεγάλης, τέχνῃ σοφῆς *Theophilus* in *Athen.* XII. 2. p. 563. A. WESS.

9. χωρέων ἀμφορέας ἑξακοσίους) Scythici aheni par capaci-

tas, IV. 81. WESS. — Quod ait ἐπὶ τοῦ προνηΐου τῆς γωνίης, sic rursus VIII. 122, 7. Nescio vero cur τῆς γωνίης adiecto articulo dicat, nec tamen adiiciat ad dextram-ne, an ad sinistram. *S.*

10. Θεοφανίοισι) Dum scriberentur qui supersunt codices Herodotei, notissima fuerunt Θεοφάνεια. Festum Delphicum hoc velut proprio nomine dictum fuisse, haud opinor. Fortasse scripserat *Herodotus* Θεοξενίοισι. Delphis Θεοξένια celebrata, quod *Castellanus* et *Meursius* ignorarunt, aestimare licet e *Plutarcho* T. II. p. 557. F. et *Polemone* apud *Athen.* IX. p. 372. A. Utrobique narratis congruit grandis ille Croesi κρητὴρ, quo Delphos hoc die festo scribit usos *Herodotus*. VALCK.

16. ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ, φαμένων εἶναι ἀνάθημα) Optime distinxit *Gronovius*. Prior interpres male verterat, dederatque occasionem *I. Corn. de Pauw* negligentiae istius corripiendae. Quod statim consequitur de homine, Delphis oriundo, qui gratificatus Lacedaemoniis fuerit, *Ptolemaeus Hephaestio* adripuit, ut nugaretur, in *Photii Biblioth. Cod.* CXC. p. 481. [p. 321. ed. Gal.] WESS.

[22. ἀναθήματα οὐκ ἐπίσημα) Latinum interpretem secutus *Larcherus*, *minoris pretii donaria* intelligebat. Sane *simulacrum aureum tricubitale*, quod mox memoratur, non adeo vilis erat pretii. *S.*]

25. τὸ Δελφοὶ τῆς ἀρτοκόπου - - - λέγουσι) Habet hinc *Plutarchus*, addita dedicationis caussa, T. II. p. 401. E. [scil. quod per mulieris illius fidem servatus fuisset, quum venenato pane interfectum voluisset noverca.] Dedit et Croesus τὰ ἀπὸ τῆς δειρῆς, sive *monilia*, *collo uxoris detracta*, ne quid Apollini negasse videretur: avarus enim ille et hominum credulitati illudens hoc genus dona captabat. Menelao anxio et sciscitanti

Πάγχρυσον φέρε κόσμον ἑλὼν ἀπὸ σῆς ἀλόχοιο
δειρῆς, - - -

propterea apud *Athen.* VI. p. 232. Eadem *Eustath. Homer.* p. 1697, 44. [Od. p. 453, 23. ed. Bas.] monente *Berglero*. WESS.

CAP. LII. 4. τὸ ξυστὸν τῇσι λόγχῃσι ἐὸν ὁμοίως χρύσεον) Ex *Mediceo* iure instauratum belleque explicitum est. Λόγχη hastae *spiculum* est. *Noster* VII. 69. αἰχμὰς εἶχον, ἐπὶ

δὲ κέρας δορκάδος ἐπῆν ὀξὺ, πεποιημένον τρόπον λόγχης: et cap. 77. εἶχον -- αἰχμὰς σμικρὰς, λόγχαι δὲ ἐπῆσαν μεγάλαι. Quae his ferme gemina sunt. Mitto itaque *Bacchylidae* ἔγχεα λογχωτὰ ex *Stobaei Serm.* LIII. p. 367. *Strabonis*que ἀκόντιον λελογχωμένον σιδήρῳ μικρῷ lib. III. p. 255. B. [p. 168. A. ed. Cas. Vocab. ξυστὸν ex h. l. citavit *Ammonius* p. 100. nec vero absque macula, de qua vide *Valck.* ibid. et in Animadv. p. 170. Conf. infra et II. 71, 7.] Potius erit inquirere, iure-ne *C. Barthius*, ad *Papinii Statii Theb.* I. 399. p. 137. reposuerit [*l.* 5.] κείμενα ἐν θήκῃσι Θηβαίων ἐν τῷ νηῷ τοῦ Ἰσμηνίου Ἀπόλλωνος. Habet ex *Stephani* margine θήκῃσι, opinatus, uti arbitror, τὰς θήκας thesauros rerumque sacrarum esse favissas: hinc copula exulare quoque debuit. Non laudo. Aliud veteribus θήκη. Chrysothemis patris Agamemnonis loculum bustumque θήκην πατρὸς in *Sophoclis Elect.* vs. 899. memorat: frequens *Nostro* θάψαι ἐν ἱρῇσι θήκῃσι II. 67. 69. Dabit etiam τὴν θήκην τοῦ Ὀρέστεω I. 67. quam σορὸν *loculum* interpretatur. Cultius *Reiskii* καὶ Θηβέων, etsi non districte necessarium: passim scribentium audientiumque peccato Θηβαίων receptum, ubi Θηβέων verius fuerat. Vide II. 9. WESS. — De confusione literarum β et κ saepius olim ad *Polyb.* et nuper ad *Athenaeum* monui, quum alibi, tum Animadv. T. II. p. 395 seq. *S.*

CAP. LIII. 9. τῶν ἐξευρημάτων) Exputare non valeo, quamobrem [*Gronovio* iudice] plebeium nimis sit, ἐξευρήματα *inventa* interpretari. Croesus ut oraculi vires et divinationem periclitaretur, ea conmentus erat, quae inventu ac cognitu per erant difficilia, ἐπινοήσας τὰ ἦν ἀμήχανον ἐξευρεῖν τε καὶ ἐπιφράσασθαι, cap. 48. Invenit personatus Apollo atque explicuit, quod fieri posse rex ambigebat. Sed nolo in re clara operam abuti. *Vallae* abesse deinde mentio debebit. Defuerunt eius libro eadem omnia, quibus msstos plures defectos esse indicavi. WESS. — De *Valla* vide mox extremam Adnot. ad cap. 54, 7. *S.*

14. μεγάλην ἀρχὴν μιν καταλῦσαι) Potuisset καταλύσειν sedem tueri, sicuti c. 91. ni *Codicibus* placuisset aliud; neque illi tamen hoc in genere sibi constant, saepissime in dubium vocantes, quid scriptor ipsemet voluerit. Haec vero celeberrima illa sors est,

Croesus Halym penetrans, magnam pervertet opum vim.

Qua de *Cicero de Divin.* II. 56. et *Davisius* ibidem. WESS.

CAP. LIV. 4. πέμψας αὗτις ἐς Πυθὼ, Δελφοὺς δωρέεται) Diu ante *Gronovium*, interpretis prioris lapsu damnato, locum expedivit Cl. *Lamb. Bos*, *Obs. Critic.* c. 2. Bene in *Iliad. i*, 405. Πυθὼ, πόλις Φωκίδος, ἧς οἱ οἰκήτορες Δελφοὶ, Critici Graeci. WESS. — Perperam olim neglexerant intercidere orationem inter voces Πυθὼ et Δελφούς. *S.*

7. προμαντηίην καὶ ἀτελείην) Ionice scripserat προμαντηίην καὶ ἀτεληίην, prouti recte legitur lib. III. c. 67. ἀτελείη τε καὶ προεδρίη iterum occurrit lib. IX. c. 72. Ista talia censerem equidem uno eodemque modo semper exaranda. VALCK. — Ἀτεληίην sermonis indoles postulat. Disputatur, utrumnam *Valla* ἀτελείην sive ἀτελίην, quod *H. Stephanus* adseveravit, hic legerit, idque eius ex Latinis cognosci queat? De *Valla*, ut significavi, cessare lis debet. Prioris interpretis, sive is *Pet. Phoenix* seu *Conr. Heresbachius* fuerit, res enim liquida non est, Latina fuerunt: *Delphi vicissim Croeso Lydisque donarunt primas in consulendo oraculo partes, primumque in sedendo locum, atque immunitatem et ius perpetuum cuique* etc. Quae ἀτελείην, etsi vocabulum sedem migraverit, vertisse eum clamant, atque ex coniectura quidem: nam de membranis apud utrumque silentium. Lectio ipsa dubio caret, demirorque *Corn. de Pauw* προμαντηίην καὶ προαγγελίην reposuisse. Delphorum in hoc genere gratum erga bene de oraculo meritos animum testantur formulae conplures. Addo descriptis a *Gronovio* ex lapidibus *Cyriaci Anconitani* pag. 30. ΔΕΛΦΟΙ ΕΔΩΚΑΝ ΦΙΛΙΠΠΩι ΚΑΛΥΜΝΙΩι ΑΥΤΩι ΚΑΙ ΕΚΓΟΝΟΙΣ ΠΡΟΞΕΝΙΑΝ ΠΡΟΜΑΝΤΕΙΑΝ ΠΡΟΕΔΡΙΑΝ ΠΡΟΔΙΚΙΑΝ ΑΣΥΛΙΑΝ ΑΤΕΛΕΙΑΝ ΠΑΝΤΩΝ. Aliam *Cyriacus* excerpsit ἐπιγραφὴν corruptissimam p. 27. iteravitque *L. A. Muratorius Thes.* p. DLXXXIX. facili opera, modo cura haud defuerit, ex priore sanabilem. WESS. — Simillimam ex *Wheelero* et *Sponio* inscriptionem adposuerat *Gron.* aliamque ex Marmoribus Oxoniensibus: conferrique iussit Nostri locum, IX. 73, 14. Quod ad scripturam vocabuli spectat, ἀτεληίην utique III. 67, 8. editum est, ubi quidem ἀτελίην quatuor codices dabant; quo modo etiam h. l. in eis codicibus, qui in ἀγγελίην deflexerunt, scriptum olim fuisse videtur; sed IX. 73, 14. in ἀτελείη consentiunt om-

nes. Quarum formarum nulla est, qua non uti potuerit *Herodotus*: neque enim adhuc mihi persuaserunt viri docti, eadem constanter formâ idem verbum ab illo scriptum fuisse. Sin certum etiam exploratumque esset hanc illum sibi legem scripsisse, tamen lubricum institutum foret Editoris, qui quoque in loco (quod *Schaefero*, Musas edenti, initio constitutum fuerat) *expulsis verborum formis communibus, etiam tum cum codices tacerent, Ionicas sufficere* vellet. Sed, quod idem Vir doctissimus, abiecto mox illo consilio, professus est in Praef. ad suum Herodotum, id et ego diligenti observatione mihi videor intellexisse: *Plane cognovi*, inquit ille, *Herodotum perinde, ac ceteros Scriptores graecos, dialectum ad grammaticam ἀκρίβειαν non ea exegisse qua vulgo creditur constantia atque perpetuitate.* Qua de re ut in *Var. Lect.* saepius a me monitum est, sic in *Adnotationibus* hisce semel monuisse sufficiat. Caeterum facile crediderim, variandi studio *Herodotum* h. l. diversis duorum nominum terminationibus προμαντηίην et ἀτελείην scripsisse. De *Valla* quod in *Adnot.* ad h. l. et ad 53, 9. *Wesselingius* monuit, errorem suum ipse in *Addendis et Emendandis* professus est. „Quae de *Valla* et graeco eius codice „dixi, a vero abire serius, deprehendi, nactus exemplar „Venetum anni 1474. benevolentia amplissimi *Meermanni*. In eo nullus hic hiatus, qualis in cod. *Arch.* cuius „cum *Valla* in plerisque consensio errandi hanc caussam „praebuit. ἀτελείην Laurentius *immunitatem* vertit.“ — Hoc verbum *immunitatem* dein *H. Stephanus*, licet caeteroquin *Vallae* versionem ubique sine mutatione exhibens, e versione eiecit, in ora tamen monens ἀτελίην legere *Vallam* pro ἀγγελίην. Denique, quod et in eadem ad h. l. *Adnot.* et in *Dissert.* Herod. c. 8. p. 77. idem *Wesselingius* in dubitationem adduxerat, quisnam auctor esset veteris latinae versionis in eis sectionibus huius primi libri, quae codici *Vallae* defuerant, etiam hunc errorem Vir egregius ingenue retractavit in *Praef.* p. v. interpretem istorum supplementorum non alium, nisi *Conr. Heresbachium*, agnoscens. *S.*

CAP. LV. 7. Λυδὲ ποδαβρὲ, πολυψηφίδα παρ' Ἕρμον) *Hesychio* ἁβρὰ βαίνων est τρυφερόβιος, neque discrepat ποδαβρός. *Themistius* recte Or. XIX. p. 226. D. ἀλλὰ τρυφῆς ἦν καὶ οὐκ

ἀρετῆς ὁ ποδαβρὸς ἐπωνυμία. Convenit etiam Euripideum ἄγειν ἀβρὸν πόδα, *Troad.* 506. De tono vocis πολυψηφίδα disquirit *Eustath. Hom.* p. 26, 35. et 1473, 53. [Iliad. pag. 20, 25. Od. . . . . ed. Bas.] atque utrobique πολυψήφιδα [conf. *Var. Lect.*] παρ' ὅρμον φεύγειν, quasi fuga ad navium stationes commendaretur. Nihil simile mssti. *Hermi* quoque obportuna mentio. Vid. c. 80. WESS. — De *mulo*, quem dicit oraculum, vide c. 91. *S.*

CAP. LVI. 10. τὸ μὲν οὐδαμῆ κω ἐξεχώρησε) Supra, οὐδαμᾶ βασιλεύσειν, ubi *Galeus* οὐδαμῆ ex *Arch.* maluit, nullo successu; utrumque promiscue ponitur. [At οὐδαμᾶ *numquam* et *neutiquam* significat; οὐδαμῆ, *nusquam*, *nullam in partem.*] Verum leve hoc. Inquirendum est, qua de natione haec praedicentur, Hellenica-ne, an Pelasgica? Cel. *Gronovius* ad Hellenicam transtulit, *altera* vertens *Pelasgica*, *altera Hellenica*, *quarum haec nunquam ex illo solo excessit, illa valde multumque est vagata;* sed iniuriâ, praeterque scriptoris opinionem. Docet, *Athenienses originis esse Pelasgicae*, *Lacedaemonios Hellenicae: illos sedibus suis non migrasse; Dores*, quo cum genere *Spartani* mixti fuerunt, *multum pervagatos et diu fuisse.* Omnia quae subiunguntur, hanc sententiam expostulant; inprimis καὶ ἐκ τῆς Δρυοπίδος οὕτως ἐς Πελοπόννησον ἐλθὸν, Δωρικὸν ἐκλήθη, innuunt Doriensem et Heraclidarum in Peloponnesum introitum. Atque hi πολυπλάνητοι: neque fugit *H. Stephanum*, sine causa spretum. *Stephanus Byz.* [voc. Δώριον] clarissimè: Ἡρόδοτος ἐν τῇ ά. περὶ τοῦ Δωρικοῦ γένους φησὶ, πολυπλάνητον αὐτὸ καλῶν καὶ δεικνὺς οὕτω, additis *Nostri* verbis. Par de Hellenibus aliorum narratio. *Lesbonax* Protrept. p. 173. [in *Reiskii* Oratorib. Graec. T. VIII. p. 22.] οἱ μὲν ἄλλοι πάντες Ἕλληνες ἐκ τῆς σφετέρας αὐτῶν μεταστάντες οἰκοῦσιν ἕκαστος αὐτῶν, ἐξελάσαντες ἑτέρους καὶ αὐτοὶ ἐξελασθέντες ὑφ' ἑτέρων. Athenienses vero nunquam sua regione migrasse, neque alios inde expulisse: οὔτε γὰρ ἐξηλάθητε, addit, ὑπὸ (ἀπὸ) τῆς σφετέρας αὐτῶν ὑπ' οὐδαμῶν ἀνθρώπων κ. λ. Ipsi de se Athenienses gloriose ad Gelonem, [apud *Nostrum*] VII. 161. ἀρχαιότατον μὲν ἔθνος παρεχόμενοι, μοῦνοι δὲ ἐόντες οὐ μετανάσται Ἑλλήνων. Non equidem nescio Pelasgorum vagationes, multifariam susceptas et absolutas: *Straboni* ea propter πολύπλανον esse ἔθνος καὶ ταχὺ πρὸς ἐπαναστάσεις lib. XIII. p. 922. [pag. 625. ed. Cas.] neque

dissimilia litteris mandasse *Dionysium Ant.* lib. I. pag. 14. At *Herodotus* de universa natione non loquitur, sed de Atheniensibus, inde genus suum ducentibus. Id porro memorabile accidit, doctam hanc de Pelasgis, Doribus, Atheniensibus, Spartanis, et Ionibus dissertationem, XIII. ferme sectionibus inclusam, pluribus ex schedis exulare, absentiaeque eius caussam a doctissimo inter Italos viro [*Assemanno*; conf. *Wess.* Diss. Herod. p. 76. et *Gerbr. Bruining* in Actis Soc. Traiect. T. II. p. 160. et T. III. p. 310.] in *scholio* quaeri: neque enim *Herodoti* esse: antiquum scholiasten nimia sedulitate adscripsisse suo exemplari; hinc illis abesse libris, his adesse. Non placet conmentum. *Herodoto*, ne longius evager, *Dionysius*, *Strabo*, *Plutarchus*, *Athenaeus*, *Stephanus Byz.*, ut Grammaticos praeteream, disquisitionem istam constanter adiudicant, estque doctior multo quam pro scholiastae ingenio. Neglecta a librariis videtur, ut suavissima rerum Croesi narratio lenissime decurreret atque inter se aptior cohaereret. Habetur adfine lacunae exemplum c. 131. WESS. — Plura ad hanc et ad proximas duas sectiones spectantia dabit *Larcher*: multaque praesertim huc facientia erudite disputarunt *Parisienses Academici* in Actis Acad. Inscr. T. XIV. XVI. XXIII. et XXV. *Atheniensium originem Pelasgicam* rursus tangit *Noster* II. 51. VII. 94. VIII. 44. Fuisse vero Athenienses origine Pelasgos, praecise negat idem *Larcher* in Chronol. Herod. pag. 262 seqq. At nimirum cum priscis Ionibus Atticam incolentibus coaluerat olim numerosa stirps Pelasgica, et linguam eorum moresque adoptaverat, unumque cum illis populum confecerat: quod et ipse Herodotus c. 57. et seq. haud obscure significat. Conf. *Heyne* ad Iliad. N'. 625. p. 388. *S.*

CAP. LVII. 1. Ἦν τινα δὲ γλῶσσαν ἵεσαν οἱ Πελασγοὶ *etc.*) Torsit haec *Nostri* disputatio doctissimorum virorum ingenia. *H. Stephani* et *Ph. Cluverii* in arbitraria vocum transpositione audaciam, cui inprudenter adstipulatur Ampl. *Bouherius Diss. Herod.* c. IX. pag. 109., recte conpescuerunt *Gronovius* et *Geinozius*. Sunt quoque spectabiles et temerariae Illust. *Maffei* in *Origin. Etruscis Histor. Diplomat.* pag. 242. machinationes. Interpunctio loci turbas dedit; cuius, uti opinor, haec genuina sententia. De bar-

baro Pelasgorum sermone coniecturam, si fas sit, sumi posse ex eorum reliquiis, Crestonem supra Tyrrhenos incolentibus, qui quondam Doribus, Thessaliam tum temporis habitantibus, fuerant finitimi. Haec aperta cuivis. De *Crestone* et *Tyrrhenis* dubitatur. Cl. *Reiskio* probabile non fit, Pelasgos adeo fuisse evagatos, ut derepente ex Graeciae oris in Etruriam transmiserint; nedum Herodotum eam rem sic nude fuisse elocuturum: nusquam praeterea tota Italia urbem Crestonem inveniri. Itaque, Τυρσηνῶν loco, Γυρτώνην reponendam, supra quam Macedoniae urbem Crestonica Thraciae regio fuit; cui quidem suspicioni, msstis nihil iuvantibus, tanquam nimiae, non adsurgo. Mihi *Creston* et regio Crestonica visa olim fuit satis hic obportuna. *Tyrrheni*, Pelasgicae gentis propago, Lemnum olim Imbrumque insederunt, occuparunt dein varia Chersonesi atque ad Hellespontum loca; tum ad montem Atho, testibus *Thucydide* lib. IV. 109. et *Conone* XLI. Supra hos in Thraciae finibus natio fuit Crestonica, forsan et urbs *Creston*, Thucydidis aetate paene barbara et δίγλωσσος, cuius et *Noster* VII. 124. VIII. 116. meminit. Quae cum bene habeant, possunt pro veris putari. Quoniam tamen Tyrrhenos Etruriae passim Herodotus memorat, non intercedam valde, si ex *Dionysii* auctoritate [cf. *Var. Lect.*] *Corton* seu *Cortona* Etruriae intelligatur, modo ne Κρηστῶνα πόλιν moveant. WESS.

7. καὶ τὴν Πλακίην) Iungit haec artissime *Corn. de Pauw* praecedentibus, omnia ab οἴκεον δὲ usque in μετέβαλε parenthesi includens: par *Reiskii* sententia, sed post Σκυλάκην terminum parenthesi statuentis. Quo modo barbari Pelasgorum sermonis in Placianis nullum argumentum, quod sequentia manifesto postulant. Arbitror articulum deesse, adsciscendum certe ad verborum structuram, καὶ τῶν τὴν Πλακίην, *et ex illis Pelasgorum, qui Placiam et Scylacem in Hellesponto condiderunt, et quae alia Pelasgica oppida sunt, quae nomen mutarunt*: his interseritur, istos ex eo Pelasgorum numero esse, qui Atheniensibus olim adfines fuerunt, de quibus VI. 137., sicuti de oppidis istis *Thucydides* IV. 109. Et haec plana videntur. Praetuli cum *Corn. de Pauw* οἰκισάντων. Caussam dabit *Mela* I. 16. [I. 19.] *Post, Placia et Scylace, parvae Pelasgorum coloniae, qui-*

bus a tergo inminet mons Olympus. Quid nunc facies Illustri *Maffeio*, Placiam urbem ad Hellespontum Propontidemque nusquam fuisse adfirmante? Nostri verba Scholion aut redolere, quod fuerit *καὶ τὴν Πακτύην κατὰ Σκύλακα*, *et Pactyen secundum Scylacem*, scriptorem videlicet *Peripli*, aut in Placianis latere Picenos. Praeclarius de Herodoteis meritus est doctissimus Abbas *Geinoz*, mihi in plerisque consentaneus, T. XVI. *Comment. Acad. Inscript.* p. 62. WESS.

[9. *ὅσα ἄλλα Πελασγικὰ etc.*) In latina vers. scriptum oportebat, *sive quae sunt alia Pelasgica oppida. S.*]

14 *seq. οὔτε οἱ Κρηστωνιῆται - - - οὔτε οἱ Πλακιηνοί.*) Non sollicitantur a me *Κρηστωνιῆται*, tametsi in *Dionysio* *Κροτωνιᾶται.* Vulgavit *Bouherius Diss. Herod.* c. x. lapidis inscriptionem, Placiae, eius ex opinione, depositi, in qua *τῆς μητρὸς Πλακιανῆς* sive *Cybeles* memoria, barbari nihil. Fuerunt fortasse inscripti marmoris tempore Placiani, si tamen illorum ea *ἐπιγραφὴ*, ut Pelasgicae gentis lapsu temporis plures, *δίγλωσσοι.* At non est. Venit Cyzico, quae vicini oppidi *matrem Placianam* honoris cultu dignata fuit. Vide Comitis *Caylus Antiq.* T. II. p. 198. WESS.

CAP. LVIII. 6. *καὶ ἄλλων ἐθνέων βαρβάρων*) Delendam *ἐθνέων* vocem *Corn. de Pauw* censuit: sine caussa. Passim *ἔθνεα βάρβαρα* in hoc scriptore. Vocabuli iterationi punctione succursum est. WESS. — Nempe ante ed. *Gronov.* post *πλῆθος* et post *αὐτῷ* comma intersertum erat, non post *πολλῶν.* Sed et, ut nunc distinguitur, scabra et vix sana oratio videri debet. Denique prope absum ut existimem recte olim distinctam fuisse orationem, hac sententia: *Hellenica gens, quamdiu discreta fuit a Pelasgica, infirma fuerat: postquam vero maior pars Pelasgicorum populorum, et multi alii populi barbari, cum illa coaluerunt, in magnitudinem crevit: contra illi ex Pelasgis, qui manserunt barbari, nulla incrementa fecerunt. S.*

7. *ὡς δὴ ὧν ἐμοί τε δοκέει οὐδὲ - - - αὐξηθῆναι*) *Reiskius πρὸς ὧν δὴ* aut *πρὸς δὴ ὧν*, *a quibus nempe mihi videtur.* Tu *Gronovium* adi. WESS. — Istam notulam *Reiskius*, cum multis aliis, privatim per *Wesselingium* miserat. Deinde vero in editis ad h. l. Notis idem REISKIUS haec posuit: „Aut „ὧν legendum pro *ὧν*, - - - aut standum a vetusta lectione

„ὡς δὴ ὤν, id quod ego malim.“ Nempe facilitate quidem sua blanditur scriptura πρὸς, quam suo e codice (cui etiam alii suffragantur) adscivit *Gron.* aliique post eum Editores tenuerunt. Sed vulgatam olim scripturam, quae difficiliorem videri poterat explicatum habere, tuetur Scriptoris nostri usus. Est autem elliptica locutio, in qua subintelligitur repetitum verbum δοκέει. Simillima exempla habes I. 65, 20. IV. 5, 1. VI. 137, 13. ubi repetitum intelligitur verbum λέγουσι. IV. 76, 24. ubi ἥκουσα repetendum. II. 8, 8 seq. repetendum ἐπυνθανόμην. Quod loquendi genus minus commode expedivit subtilissimus alioquin *Hermannus*, Not. 177. ad *Viger.* p. 737. et seq. *S.*

CAP. LIX. 2. καὶ διεσπασμένον) *H. Stephanus*, in Prolegomenis, in καὶ δεσποσυνόμενον mutatum voluit. Satis audacter. Δεσπόσυνος, δεσποσύνη Graecorum usu valent; at quis δεσποσύνεσθαι dixit adhibuitque? Rectum est κατεχόμενον τε καὶ διεσπασμένον. Namque et Pisistrati dominatione *continebantur* premebanturque Athenienses, et *divulsi in partes erant*, Alcmaeonidis, et quotquot eiusdem erant factionis, domo profugis, ut docetur cap. 64. et V. 62. WESS.

8. Χίλων) Ex *Florentino*, cui consentit *Aldus*, Χίλων receptus est. Alibi ex eodem Χείλων VII. 235.; tum Χίλων VI. 65. Memini *Pausaniae* ac *Plutarcho* Χίλωνα probari, Χείλωνα *Diogeni Laërt.* In uno eodemque scriptore talis discordia cessare deberet. WESS. — In scribendo proprio nomine constare sibi Scriptor utique debet. Nos cum *Wess.* ubique Χίλων restituimus. Pro vocali ι, ubi producitur, frequenter ει poni a librariis nota res est. *S.*

9. συνεβούλευε) Verum hoc. In cod. *Med.* συνεβούλεε lenitas Ionica frustra invenitur. Mox c. 71. συνεβούλευσε Κροίσῳ τάδε. VIII. 101. νῦν τε συμβούλευσον: quibus locis *Medic.* a scribendi peccato sibi cavit. Quam vero [*l.* 10.] γυναῖκα τεκνοποιὸν hic et V. 40. adpellat, ea aliis παιδοποιὸς et τεκνογόνος, *Euripidi* princ. *Andromachae*, *Aeshylo* VII. *Theb.* 935. *Sophocli Elect.* 590. WESS.

[13 *seq.* οὔκων, *sive* οὐκ ὤν, - - - πείθεσθαι θέλειν) Intellige φασὶ, λέγουσι, vel λέγεται. Sic et alibi apud *Nostrum*, c. 86, 13. ac deinde in eodem cap. saepius. Tum deinde γενέσθαι οἱ ex abrupto et per asyndeton dictum, cuius ge-

neris exemplum ad I. 11, 20. notavimus: simile habes c. 72, 13. conf. *Var. Lect.* ad III. 12, 9. Exspectasses καὶ γενέσθαι οἱ etc. aut πείθεσθαι θέλοντι τῷ Ἱπποκράτεϊ γενέσθαι μετὰ ταῦτα etc. *S.*]

18. καταφρονήσας τὴν τυραννίδα) *Affectandi meditandique* hinc in Lexicis nova verbo καταφρονεῖν attributa fuit significatio, quam certe poscit huius loci sententia. Pisistratus Athenis *regnum appetens*, qualis alias ἐρασθεὶς τυραννίδος *Herodoto* dicitur, et ἔρωτα σχὼν τύραννος γενέσθαι. Hic ex vulgari verbi notione potius dici potuisse videretur οὐ καταφρονήσας τὴν τυραννίδα: loquendi ratione satis usitata, qua οὐ καταφρονέειν, *non temnere*, et Homeréum οὐ φιλέειν, *detestari*, sunt opposita. Sed secundum *Aem. Portum* apud Ionas peculiaris viguit in verbo καταφρονεῖν *existimandi* vel *arbitrandi* significatio: in duobus, quae mihi quidem innotuerunt, *Herodoti* locis obtinet quidem *opinionis* potestas, vel *arrogantis* potius de se suisque viribus *persuasionis*, sed *quam* aliorum vel parit vel *comitatur contemtus*. *Thucyd.* II. 62. ἰέναι τοῖς ἐχθροῖς ὁμόσε, μὴ φρονήματι μόνον, ἀλλὰ καὶ καταφρονήματι. Apud *Herod.* I. 66. καταφρονήσαντες Ἀρκάδων κρέσσονες εἶναι praegnans est locutio: *Arcadibus, quos contemnebant, se praestantiores arbitrati Lacedaemonii.* VIII. 10. καταφρονήσαντες ταῦτα, *ista cum contemtu considerantes.* Dum liquido constiterit, nulla habita *contemtus* ratione, καταφρονεῖν pro φρονεῖν vel ἄγαν φρονεῖν a veteribus (recentiorum abusum corrigit *Ammonius* in voc. Φρονεῖν) usurpatum; suspicabor equidem pro καταφρονήσας leni mutatione corrigendum hoc in loco καὶ φρονήσας. Dum in Attica civitate Megacles et Lycurgus suae quisque factioni, cuius erat caput, tantum studebat; Pisistratus, καὶ φρονήσας τὴν τυραννίδα, *etiam tyrannidis occupandae studiosus*, τρίτην ἤγειρε στάσιν. *Aristophanes* Vesp. vs. 505. αἰτίαν ἔχω ταῦτα δρᾶν ξυνωμότης ὡς, καὶ φρονῶν τυραννίδα: vulgato ὢν voculam ὡς isto versu substituendam censeo. VALCK. — At non satis causae fuit, cur constans librorum omnium scriptura, quae etiam *Prisciani* testimonio firmatur, sollicitaretur. Quidni, quemadmodum καταδοκεῖν idem ac simplex δοκεῖν valet, sic et olim καταφρονεῖν eadem notione atque simplex φρονεῖν usurpari potuerit? Sane et VIII. 10, 8. καταφρονήσαντες ταῦτα nihil aliud, nisi *haec cogitantes* sonat. Sic igitur hîc

ait, *de regno cogitans, regnum meditans.* Conf. Adnot. ad cap. 66, 6. *S.*

20. τῶν ὑπερακρίων προστὰς) *Gronovium* vide, et *Marshami* Can. Chronol. p. 647. edit. Franeq. WESS. — Servatum graecum nomen *Hyperacriorum* voluerat *Gronov.* qui Διάκριοι a *Plut.* nominantur, in Solone p. 85. et 94. et Διακρεῖς vel Διακριεῖς apud *Steph. Byz.* et *Hesych.* Intelligi autem *montanos*, et ipsum nomen, et oppositi *litorales campestresque* ostendunt, et *Dionis Halic.* verba a *Gron.* citata ex Ant. Rom. I. 13. ἀρχαϊκὸν τὸ φιλοχωρεῖν ὄρεσιν· ὡς ὑπερακρίους τινὰς Ἀθήνησι. *S.*

26. Νίσαιάν τε ἑλών) De hac Pisistrati in Megarenses expeditione *Aeneas* Tactic. c. 4. Νίσαια an Νισαία rectius pingatur, Grammatici quaerunt apud Cl. *Dukerum* in *Thucyd.* I. 104. WESS.

34. ἐπί τε τοῖσι κατεστεῶσι ἔνεμε τὴν πόλιν) *Aldi* ἔμενε longe praefert *Reiskius.* Favere videtur *Plutarchus* in Solon. pag. 96. ἐφύλαττε γὰρ τοὺς πλείστους νόμους τοῦ Σόλωνος, ἐμμένων πρῶτος αὐτὸς καὶ τοὺς φίλους ἀναγκάζων: sed diversum longe est. *Nostro* illud placuit: adstruo exemplis, a *Gronovio* in unum conductis ex lib. V. 71. οἵπερ ἔνεμον τότε τὰς Ἀθήνας. Sic enim ibi *Arch.* et *Vind.* De intervallo temporis, quod abiit ab obpressis prima vice Athenis ad eversam priorem Pisistrati tyrannidem multa *Bouherius*, sed minime constituta, *Diss. Herodot.* c. XIV. Tu confer *Eduardi Corsini Fastor. Attic.* T. III. pag. 101. WESS. — Conf. *Nostrum* V. 29, 11. 71, 7. 92, 20. *S.*

CAP. LX. [7. περιελαυνόμενος) Proprie, *circumactus*; id est, *fatigatus*, ut commode *H. Steph.* nec ita male *Valla, satagens*: poteras etiam *vexatus* intelligere, ut apud *Basilium* interpretatus est *Budaeus*, Comment. Ling. Gr. p. 429. Nec enim Gronovianum *obsessus* placet, quod *Wess.* etiam tenuit. *S.*]

12 *seq.* τοῦ βαρβαρικοῦ [βαρβάρου] ἔθνεος τὸ Ἑλληνικὸν) Sive hoc, quod reposui, seu *Medic.* malueris, verum manebit, Hellenicum genus a barbaro fuisse seiunctum, et vicissim. At *Aldum* si sequare, oratio constabit pulcerrime, ex *Florentino* vehementer conturbata. Qua enim Ἑλληνικοῦ, ἐὸν, δεξιώτερον, ἀπηλλαγμένον, concordia coibunt, uti necesse est? Athenienses quidem συνέσει οἰκείᾳ τὸ Ἑλληνικὸν ὑπερεβάλοντο,

uti scribit *Pausanias* IV. 35.; Barbari nunquam. Novi patrocinium *Mediceo* quaesitum sedulo fuisse, verum debile, et, si consideretur, alienum. Geminati genitivi ἐκ παλαιτέρου τοῦ βαρβάρου ἔθνεος, ambiguitatem quandam parientes, librarios, ut mutarent, permoverunt. Mecum sentit *Steph. Berglerus Act. Lips.* MDCCXVI. p. 421. WESS.

17. τῇ οὔνομα ἦν Φύη) Qua ostentata cives decepit Pisistratus, fuisse dicitur [*l.* 19.] εὐειδής. *Phylarchus Athenaei* XIII. p. 609. c. τὴν κατάγουσαν Πεισίστρατον ἐπὶ τὴν τυραννίδα, ὡς Ἀθηνᾶς πεῖραν εἶδος ἔχουσαν, καλὴν φησι γεγονέναι. Insanabile *Casaubono* vulnus non attigit in Pisistr. c. IV. *Meursius*: meo quidem arbitratu conmode corrigi poterit, ὡς Ἀθηνᾶς σωτείρας εἶδος ἔχουσαν. Ἀθηνᾶς τῆς σωτείρας meminit *Lycurgus* c. Leocr. p. 150, 5. [in *Reiskii* Or. Gr. Vol. IV. p. 148.] Locum adhibuerunt *Meursius* in Cecrop. c. 27. et plus una vice *Ez. Spanhemius*: eiusdem Minervae et alibi fit mentio, et in *Antipatri* epigr. quod vulgavit *L. Küster* ad *Suid.* in Φυγοδέμνιος. *Phya* tum *ad habitum Deae reducentis* ipsum *in arcem formata* fuisse traditur *Valerio Max.* I. c. 2. VALCK. — Nos nuper, Viri docti monitum secuti, *Athenaeo* suum restituimus. Conf. *Hesychii* Interpp. ad voc. Σώτειρα. *S.*

20. προδέξαντες σχῆμα οἷόν τι etc.) Fuit, qui προσάψαντες refingeret: ego olim προσδήσαντες ex IV. 195. VI. 119. Nunc repudio. *Hesychius*, προδέξαντες, προδείξαντες haud dubie hoc ex loco. *Ostentarunt* ergo magnificam *illam speciem*, ut incautos fallerent. *Polyaenus* hanc fraudem non neglexit lib. I. 21, 1. ubi καὶ τὴν τυραννίδα τῶν Ἀθηναίων κατέσχεν cum *Berglero* si scripseris, suum auferet iste. WESS. — *Larcher* vertit, *parée de tout ce qui pouvoit relever sa beauté.* Mihi persuasum est, eam esse *Herodoti* sententiam, quam in lat. versione expressi. *S.*

29. καὶ [οἱ] ἐν τῷ ἄστεϊ πειθόμενοι) Ut mulierem pro dea adorarent, incessere animos *persuasio* debuit *divinitatis.* Πυθόμενοι natum est ex eo, quod restitutum. Simile amanuensium delictum lib. III. 78. Δαρεῖος δὲ πυθόμενος ὥστε τὸ ἐγχειρίδιον, ubi *eui Darius obtemperans* etc. vertit Valla, qui quidem πειθόμενος, quo modo *Codd.* plures, in suo habuit. Facit mecum *Reiskius.* De Phya *Athenaeus* ex *Clidemo* lib. XIII. p. 609. et Critici in Comici *Equit.* vs. 447. varie errantes. Vid. *Io. Meursii Pisistrat.* c. 16. WESS.

CAP. LXI. 4. λεγομένων ἐναγέων εἶναι *etc.*) Tituli causam explanat Scriptor lib. V. c. 70. WESS.

11. τοῖσι στασιώτῃσι) Vide *Paull. Leopard. Emend.* VII. 7. ubi *Aldinum* στρατιώτῃσι prudenter corrigitur. Est in *Herodoti* scriptis *Codd.* frequentata harum vocum confusio, efficitque [interdum] ut electio in ambiguo sit. Sic I. 59. III. 144. V. 104. IX. 2. etc. WESS.

14. Ἱππίεω δὲ γνώμην νικήσαντος) Opinor ex schedis *S. Remigii* in marginem *Stephani* venisse γνώμῃ: videor enim animadvertisse, mirum harum membranarum inter et *Stephani* excerpta consensum intercedere. Amplectuntur *Galeus*, *Pavius*, *Reiskius*, alii, eam *Remig.* lectionem, estque conmoda satis. Αὐτὸς — βουλόμενος κορυφαῖος εἶναι, γνώμῃσί τε νικᾷν scribitur III. 82. Nec propterea tamen unice vera. *Aristophan. Nub.* 431. ὥστε τολοιπόν γ' - - - ἐν τῷ δήμῳ γνώμας οὐδεὶς νικήσει πλείονας ἢ σύ. *Aeschines* in Ctesiph. p. 63. ἐνταῦθα ἕτερον ψήφισμα νίκᾳ Δημοσθένης: et p. 80. ἦν μὲν γὰρ ὁ τὸ ψήφισμα γράψας καὶ νικήσας Ἀρχῖνος. [ed. *Reisk.* p. 457. et 576.] Haec gemina sunt. Valet in praeliis, νικᾷν μάχῃ et μάχην, πολέμους etc. Conf. ad *Diodori* XI. 26. adscripta. WESS. — Sic et νικᾷν Ὀλύμπια, et similia. *S.*

16. αἵ τινές σφι προηδέατό κού τι) Sic *Regior.* unus et *Remig.* consentiente fere *Mediceo.* Ex προήδομαι repetitum ivit *Gronovius*, additis Latinis, *quae ipsis nonnihil ante placuerant*, sed verbo isti non respondentibus. Προαιδεῖσθαι Herodoteo sermone non aliud est, ac *reverentiam, ob acceptum ante beneficium, et gratum animum testari;* ut III. 40. καὶ τίς ἐστι Ἑλλήνων εὐεργέτης, ᾧ ἐγὼ προαιδεῦμαι, νεωστὶ μὲν τὴν ἀρχὴν ἔχων: *cui ego reverentiam ante debeo*, non male interpres. Certe ut ea exscripta hic sunt, ita mssti conplures. De verbi formatione ut conmenter, necesse non est; qui Herodotum novit, hanc non ignorat: addi oportet, doctissimum *Geinozium* eadem mecum fuisse opinione. *Reiskius* προείδοντο, aut προκήδοντό κού τι: *qui prospiciebant quodammodo et factum volebant: nisi malueris* προεδέατο *loco* προεδέδεντο, *prius obligati beneficiis erant.* Non muto sententiam. WESS.

CAP. LXII. 4. τούτῳ τῷ χώρῳ) Nescio quos duo Codices, in quibus χρόνῳ, *Galeus* designavit. Schedis *Arch.* omnia haec desunt. Ergo-ne *Etonensem*, editumque *Aldinum*? quos quidem inprudenter duces legit, quippe errantes.

Marathonis mentio reique series τῷ χώρῳ postulant. Similis menda vitiavit lib. IX. 69. aliàs detergenda. Id bene, quod οὕτω δὴ βωθέουσι infra [*l.* 11.] maluit ex Ionum more et specie. Equidem sine ullo offensionis metu, si vel unus *Codex* praeiret, id reponerem. Nam, genuinum et Herodoteum esse, ex *Eustathio* in *Homer.* p. 288, 16. [Iliad. p. 218, 10 seq. ed. Bas.] atque aliunde demonstrabitur lib. VIII. 14. et 72. WESS.

14. Παλληνίδος Ἀθηναίης ἱρὸν) Δίας πάροιθε παρθένου Παλληνίδος cadaver suum humandum praedicit Eurystheus in *Eurip.* Heraclid. 1031. ubi vs. 849. leguntur ista: Παλληνίδος γὰρ σεμνὸν ἐκπερῶν πάγον Δίας Ἀθάνας. Templi forsan donaria, quaeque illis inscripta fuerint cognosceremus, si *Themisonis* ad nos pervenisset ἡ Παλληνίς. vid. *Athen.* VI. pag. 234. F. 235. A. *Polyaenus* I. 21. §. 1. Πεισίστρατος, inquit, ὁρμᾶται Εὐβοίας ἐστράτευσεν εἰς Ἀττικὴν ἐπὶ Παλληνίδος. His in *Pallenes* demo locum dare potuisset *Meursius.* VALCK.

17. Ἀμφίλυτος ὁ Ἀκαρνὰν) Vates atque id genus hominum ferebat Acarnania et vicina Leucas. Qui sacros hos exercituum comites in primis studiosissime commemorat, ab ingenio *Thucydidis* hac etiam in parte multum diversus, *Herodotus* Μεγιστίην habet Ἀκαρνῆνα, VII. 221. et Hippomachum Λευκάδιον ἄνδρα, IX. 37. Acarnani quoque, quod fatendum est, non disconvenit *Amphilyti* nomen: Κύνητα τὸν Θεολύτου Acarnanis nominat *Thucyd.* II. cap. 102. Sed multo tamen plures Attici nobis, nec mirum, innotuerunt χρησμολόγοι. Quando itaque qui bene ominatus accessit Pisistratum Amphilytus, *Platonis* Socrati dicitur in Theage p. 124. D. (quod *Paull. Leopardus* iam animadvertit Em. VII. c. 7.) ὁ ἡμεδαπὸς Ἀμφίλυτος: Ἀθηναῖος autem *Clem. Alex.* Strom. I. p. 398, 21. ubi notat *Hudsonus;* his ego quidem testibus fidere malim, quam descriptoribus Codicum *Herodoti;* suspicatus *Acharnensem* fuisse Amphilytum, atque adeo dedisse Nostrum Ἀμφίλυτος ὁ Ἀχαρνεύς, aut si quis illud ob morem praeferat Ionicum, ὁ Ἀκαρνεύς. Inventum *Eustathio* et βάθρακος παρὰ τῷ Ἴωνι Ἡροδότῳ, ad Od. H'. p. 271, 46. [p. 1570. ed. Rom.] alia quaedam idem habet huius formae rarissima. Ἀκαρνὰν et Ἀχαρνεύς et alibi permutata sunt a librariis, et in *Luciani* Ἑταιρ. Διαλ. VII. T. III. p. 297. ubi conflatum e duplici lectione, quod

libri praebent scripti, Ἀκαρνανεὺς et Ἀχαρνανεύς. Bene monenti *Guieto* debuerat obtemperari: vera enim est procul dubio lectio, ὁ γεωργὸς ὁ Ἀχαρνεύς, qui Acharnis a patre missus in urbem ὄνου τιμὴν ἀπειλήφει: sic corrigo vulgatum οἴνου: noti sunt Ἀχαρνικοὶ ὄνοι. VALCK. — *Gronovium* vide, et *Themistium* Or. III. p. 46. WESS. — Ἀχαρνάν, sive ionico idiomate Ἀκαρνάν, perinde ac Ἀχαρνεύς, de Atticae populo olim dici solitum censuit *Gronov.* provocans etiam *Senecae* Tragici Hippolyt. vs. 22. *S.*

19 *seq.* Ἐρρίπται δ' ὁ βόλος *etc.*) Responsum harioli *Aeliani* se memoriae obtulit, cum thynnorum piscationi, cultissime descriptae, subderet *Histor. Anim.* XV. 5. οὐκοῦν - - - καὶ Ἐρετριεῖς ἴσασι ταῦτα καὶ Νάξιοι, κατὰ κλέος τῆς θήρας τῆς τοιαύτης παθόντες, ὅσα Ἡρόδοτός τε καὶ ἄλλοι λέγουσι. *Norunt haec et testantur tum Eretrienses, tum Naxii, hac piscatione insignes, ut Herodotus et alii testantur.* Sic *Gillius* et *Gesnerus*, minime eius sententiam, ut dicam lenissime, adsecuti. Eretriensibus, ait, Naxiisque et Atheniensibus ex fama eiusmodi thynnorum capturae usu venisse, quae Herodotus atque alii litteris prodiderint. *Atheniensibus*, inquam, qui excidisse videntur, nisi si scribentis oblivione sint neglecti. Hoc obiter. WESS. — Perspecte *Schneiderus* ad Aeliani locum citatum monuit, respici verbum σαγηνεύειν, quod de populis dicitur, qui thynnorum instar quasi verriculo capiuntur. Conf. *Valck.* ad Herod. III. 149. *S.*

CAP. LXIII. 1. συλλαβὼν τὸ χρηστήριον) συλλαβὼν optime vir clariss. [*Gronov.* contra *Galeum*, συμβαλὼν corrigentem] defendit, quem ad *Arriani* Exped. Alex. I. 19. consulere opportunum erit. WESS. — Conf. *Herod.* III. 64, 23. ad quem locum *Gron.* provocavit. *S.*

4. τετραμμένοι ἦσαν) Leve videbitur, notandum tamen; sollemne Ionibus esse ἔσαν, idque hoc in libro nonnunquam, veluti c. 31. 71. etc. sed frequentius ἦσαν scribi; in aliis prius esse crebrius. Quae mihi discrepantia amanuensium, non scriptoris arbitratu accidisse visa semper fuit. WESS. — At, quod *Homero* licitum fuit, augmenta verborum modo adiicere, modo negligere; eamdem, puto, veniam sibi sumere *Herodotus* potuit. *S.*

13. καὶ ἀπιέναι ἕκαστος) *H. Stephanus* veterem scripturam,

ut oratio lenior curreret, mutavit. In *Parisino* ἕκαστον librarius, supra scripto *sigmate*, idem fortasse atque ille arbitratus, aut certe scriptionis peccatum esse corrigendum. Salva res erit, modo infinitivi, quae *Gronovii* opinio, imperantium vicem fungantur. Saepissime hoc genus noster amavit, lib. IV. 126. σὺ δὲ στὰς καὶ παυτάμενος πλάνης μάχεσθαι: sic libri mssti et *Eustathius*, e quibus et VII. 159. σὺ δὲ μὴ βοηθέειν refingendum erit. *Küsterum* in *Clerici Bibliotheca*, alia omnia amplexum, ardor obloquendi a vero avertit. WESS. — At adiectum h. l. verbum κελεύοντες non sinit nos nunc de infinitivo notione imperativi posito cogitare. Quin potius agnoscamus hîc idem ἀνακολουθίας sive enallages genus, de quo supra ad cap. 27, 18. diximus. *S.*

CAP. LXIV. [7 *seqq.* ἐς Νάξον· καὶ γὰρ ταύτην *etc.*) Commodius in hunc modum distinguetur oratio: ἐς Νάξον. καὶ γὰρ ταύτην ὁ Πεισίστρατος κατεστρέψατο - - - Λυγδάμι· πρός γε (sive πρός τε) ἔτι τούτοισι τὴν νῆσον Δῆλον, (scil. κατεστρέψατο, καθήρας (scil. αὐτὴν) ἐκ τῶν λογίων. *Ad haec etiam Delum insulam* (subegerat,) *quam ex oraculi responso purgavit. S.*]

10. καθήρας δὲ ὧδε) *Io. Meursium* correptum [a *Gronov.*] nollem: Eadem scripsit in *Pisistrato* cap. 8. quae *Noster*. Eleganter atque ad hunc locum obportune *Thucydides* III. 104. ἐκάθηρε μὲν γὰρ καὶ Πεισίστρατος ὁ τύραννος πρότερον αὐτὴν, οὐχ ἅπασαν, ἀλλ' ὅσον ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἐφεωρᾶτο τῆς νήσου. Verbis discrepat; in lustrandae insulae ritibus et modo discordia nulla. WESS.

15. μετὰ Ἀλκμαιωνίδεω) Vetus interpres Ἀλκμαιωνιδέων ex coniectura, quae absurda minime est. *Alcmaeonidae* omnes Athenis ob Pisistratidarum tyrannidem excesserunt, civiumque plures secum traxere, sicuti lib. V. 62. uberius commemorat. Ducem non nego *Megaclem* fuisse, universae tamen gentis potior mentio. Praeclare *Plutarchus* in *Solone* extremo: ὁ μὲν Μεγακλῆς εὐθὺς ἔφυγε μετὰ τῶν ἄλλων Ἀλκμαιωνιδῶν. WESS.

CAP. LXV. 4. ἐπὶ γὰρ Λέοντος) Confer *Pausaniam* lib. III. 3. *Nostrum* aemulantem, nec dextre tamen suis partibus functum. WESS. — Quem *Hegesiclen* Herodotus nominat, is Spartanis *Agesicles* erat, pater Aristonis, qui c. 67, 3. memoratur. *S.*

9. ξείνοισι ἀπρόσμικτοι) *Peregrinis intolerabiles* Interpres. Ἄμικτοι, ἀνεπίμικτοι, ἀπρόσμικτοι omnes illi, *qui peregrinos iure conmercii excludunt, eorumque consociationem atque aditum recusant.* De Britannia *Diodorus* V. 21. αὕτη δὲ τὸ μὲν παλαιὸν ἀνεπίμικτος ἐγένετο ξενικαῖς δυνάμεσι. Hinc ἄμικτοι ἄνθρωποι *Lucian.* H. V. II. 27. et ἄμικτα ἔθνη καὶ θηριώδη *Phil. Iud. Leg. ad Cai.* p. 1013. c. homines gentesque, omne familiaritatis genus detrectantes. *Polybii* ἀνεπιμιξία τῶν ἐθνῶν de neglecto conmercii usu et accessu *Excerpt.* p. 1023. [lib. XVI. 29, 12. nostrae ed.] huc pertinet, sicuti ἐπιμιξίη πρὸς τοὺς Τεγεήτας infra c. 68. et 185. in aliam partem. WESS. — Conf. Lexic. Polyb. in Ἀμιξία. *S.*

14. Λυκόοργε) Potuisset vir clariss. aliud robur *Cod. Florentino* addere ex *Apollon. Rhod.* I. 162. τὸν μέν ῥα πατὴρ Λυκόοργος ἔπεμπε: et ex principe Poëta, a criticis veteribus ibi laudato, *Iliad.* H'. 144. ac Z'. 130. In oraculi versu tertio [*l.* 16.] ἢ ἄνθρωπον iustum est. *Themistius* sibi non constat, fortasse aliorum culpa. Tametsi *Orat.* XIX. principio, nunc quidem ἢὲ καὶ ἄνδρα scriptum inveniatur, in sequentibus bis terve οὐκ ἂν ἐδίστασα, εἰ θεὸς ἢ ἄνθρωπος ἦν. Fuit autem Pythiae id responsum multo celeberrimum, et, si *Plutarcho adv. Colot.* pag. 1116. F. fides, ἐν ταῖς παλαιοτάταις ἀναγραφαῖς insertum apud Spartanos. WESS.

[20. ὡς δ' αὐτοὶ Λακεδ. *etc.*) Vide Adn. ad c. 58, 7. *S.*]

21. ἐπιτροπεύσαντα Λεωβώτεω) Laborant haec premunturque insigni difficultate, etsi *Pausanias*, lib. III. 2. haud aliter, ac nos cum maxime, legerit. *Labotas*, sive *Leobotes*, ex regia Eurystenidarum familia, fratris Lycurgi (quippe Proclidae, atque ex alia gente) filius non fuit: si sororis filium dixeris, oberit Labotae aetas, qua suae is tutelae erat, cum hic nasceretur. Praeterea *Charilli*, sive *Charilai*, fratris Polydectae filii, tutelam Lycurgus, magno scriptorum consensu, administravit. Haec atque alia *Io. Meursius* Herodoto, uti censet, manifeste erranti, obiicit *Regn. Laconici* cap. 9. et *Miscell. Lacon.* II. 5. Sequitur *Meursium* et amplius centum annis inter Labotae obitum et Lycurgi legislationem intercessisse contendit *Bouherius*, *Diss. Herodot.* c. 13. Cui equidem largiri debeo, si *Apollodori*, *Clementis Alex.*, *Africani*, *Eusebii* rationes constent, id verum videri. Ergo-ne Noster erravit? Fieri potuit:

quamquam si consideretur accurata utriusque regiae familiae recensio, VII. 204. VIII. 131. res ea ad credendum fit difficilis. An Χαρίλλου cum viro Amplissimo refingendum, culpaque in librarios, qui nimis scioli Λεωβώτεω correxerint, est referenda? Sic profecto in vado res erit, et Herodotus ab errore inmunis: vitium vero antiquissimum et *Pausania* prius; neque id mirandum, cum suo iam tempore *Philemon* apud *Porphyrium Quaest. Hom.* VIII. [Vol. I. Homeri Barnes. pag. XCII.] de corruptis Herodoti exemplaribus querelam moverit. *Marshamus Can. Chronol.* p. 452. aliam, et forte planiorem, ingressus medelae viam fuit: mutata vocum sede fuisse censet Ανκ. ἐπιτροπ. ἀδελφιδέου μὲν ἑωυτοῦ, βασιλ. δὲ Σπαρτιητέων Λεωβώτεω, *cum esset tutor filii fratris sui, Leobotas autem Spartanorum rex.* Sunt sane huiuscemodi vocabulorum transpositiones non insolitae, neque oberit multum Leobotae Lycurgique aetas. Certum est, de tempore legum latarum vitaeque Lycurgi vero principio antiquos scriptores discordiis distineri; id ne operosius ostendatur, otium *Meursius* fecit. Constat praeterea, Eunomum, legislatoris patrem, et fratrem Polydectem breve regni spatium habuisse: vixisse Leobotam diutissime, Doryssum atque Agesilaum, filium nepotemque, exiguo intervallo, et rege Agesilao leges Spartanis perlatas ex *Pausania* III. 2. Quae utique constare posse videntur: opus enim minime est, ut *Apollodori* temporum rationibus *Noster* adsentiatur, neque ut scripsisse censeatur, rege Leobota conponendis legibus operam inpendisse Lycurgum: ad eius regnum tutela pertinet, quam Creticum iter excepit deinde, quo de praeter alios *Strabo.* WESS. — *Larcherus*, in priore editione *Herodoti* in Gallicum sermonem conversi interpretationem *Marshami* secutus, in posteriore editione plane *Charilli* nomen in locum *Leobotae* vel *Labotae* substituere non dubitavit: cuius consilii rationes in Cronol. Herod. cap. XVII. p. 489. seqq. exposuit. *S.*

25. ἐνωμοτίας καὶ τριηκάδας) Utrumque Glossae Herodoteae explanant; unde *Suidas*, sed non sine peccato, descripsit, ut ad Glossatorem suo tempore docebitur. [Conf. *Koen.* ad Gregor. Dial. ion. §. 93.] Bene *Polyaenus* de Lacedaemoniis κατὰ λόχους καὶ μοίρας, ἐνωμοτίας καὶ συσσίτια

στρατοπεδεύοντες lib. II. 3, 11. Ephoros, a Lycurgo Spartanis fuisse inpositos, *Marshamus* infitiatus fuit inprudenter. *Nostri* patrocinium docte professus Clar. est *Iac. Perizonius* ante laudabilem *Gronovii* operam ad *Aelian.* V. H. III. 17. Ceterum μετέστησε τὰ νόμια πάντα *Cod. Remig.* si νόμαια fuerint, cupide probarem: *mores* atque *instituta* indicant. Vide III. 99. et de Lycurgi post obitum divinis honoribus *Nic. Damascenum* Exc. p. 449. WESS.

CAP. LXVI. 4. ἀνά τε ἔδραμον αὐτίκα) Sic VII. 156. αἱ δὲ παραυτίκ' ἀνά τ' ἔδραμον καὶ ἔβλαστον. Et *Diodorus* V. 12. ταχὺ τοῖς τε βίοις ἀνέδραμον καὶ ταῖς δόξαις ηὐξήθησαν: qui eum in modum saepe alias, ut ibi ostensum fuit. Adde *Paull. Leopardum Emend.* VII. 7. WESS.

6. καταφρονήσαντες Ἀρκάδων κρέσσονες εἶναι) Imitatur *Abydenus* de turris Babylonicae structoribus, καὶ δὴ θεῶν καταφρονήσαντας ἀμείνονας εἶναι in *Eusebii Pr. Euang.* IX. 14. Putabam καταφρονέειν, *Erotiano* praeeunte, Ionibus tantundem fuisse ac κατανοεῖν *considerare, opinari*, non sine contemtu quodam. Nec alia mens doctissimo *Reiskio*. Ansam dedit *Herodotus* VIII. 10. et huius libri c. 59. ubi *Valckenarii* animadversionem expende. WESS. — At accedentem *contemtus* notionem ignorat *Erotianus*. Conf. Adnot. ad cap. 59, 18. *S.*

15. οἱ δὲ, πέδας φερόμενοι) Ita multo post Carthaginienses, sed pari eventu, in *Diodori* lib. XX. 13. Suscepta infelix haec et temeraria expeditio fuit rege Charillo, docente *Pausania* III. 7. et VIII. 49. Calamitatem vero captivorum Laconum alia in re *Libanius* tetigit *Prosphonet. ad Iulian.* p. 179. A. ὥσπερ γὰρ ἦν ἕτεμον Σπαρτιάται γῆν Τεγεατῶν, ταύτην εἰργάζοντο τοῖς νενικηκόσι, χοίνικας ἔχοντες: i. e. si interpretem audis, *modios tenentes*. At noli auscultare; χοίνικες nihil aliud ac *Nostro* πέδαι, isto quidem oratoris loco. WESS.

22. τῆς Ἀλέης Ἀθηναίης) Bene Minervae hunc titulum instauravit *Gronov.* etsi in vocis origine error inest. Constanter Ἀλέαν adpellat *Pausanias*, regique *Aleo* acceptum refert, oblitus Homericum *Iliad.* χ'. 301. In *Strabone* VIII. pag. 595. [p. 388. D. ed. Cas.] Ἀλαίας nomen habet ex doctorum coniecturis. De conpedibus, quae inter templi donaria *Pausaniae* aevo durabant, ipse lib. VIII. 47. WESS. — Conf. *Nostrum* IX. 70, 17. *S.*

CAP. LXVII. 11. ἐγινέατο) Herodoteum hoc, ex Ionum more. *Florentinus* dialecti rationem non duxit, mox quoque τουτέων, ὁρέων aliaque inmutavit, quae tangenda non fuerant. Sustuli praeterea τὴν, cui sedem inter αὖτις ἐς θεὸν concesserat. Nam turbat orationem, neque praesidium accipit ex cap. 153. τὴν πρώτην εἶναι, quippe plane diverso. *Reiskius*, retineri si debeat, mavult ἔπεμπον τὴν αὖτις ἐς θεὸν, et πομπὴν ad structuram adsciscit: posset geminum videri Sophocleum *Trachin.* 665. πρὶν ἢ τάνδε πρὸς πόλιν ἀνύσειε, nisi discreparet recte expensum. WESS. — Ad τὴν ἐς θεὸν nullo incommodo ὁδὸν intelligi poterit, sive πομπὴν malueris, nomen ex cognato verbo repetitum. Conf. quae ad I. 109, 2. monemus. *S.*

15. Τεγέη λευρῷ ἐνὶ χώρῳ) Cl. *Pauw* Τεγέη λευρῷ ἐνὶ χῶρος: cui *Reiskius* consentit, λευρᾷ tamen scribens. Aliter Poëta *Odyss.* H'. 121.

τῆς ἕτερον μὲν θειλόπεδον λευρῷ ἐνὶ χώρῳ
τέρσεται - - - WESS.

17. καὶ τύπος ἀντίτυπος) Rixantur nimis quam fuerat ex usu *Gronovius* et *Küsterus*; in adnotationibus ille, hic *Clerici* in *Bibl. Vet. et Rec.* T. V. p. 405. Cui bono? Scriptor ipse [c. 68, 18.] τὸν ἄκμονα καὶ σφύραν, *incudem et malleum*, esse τὸν τύπον καὶ τὸν ἀντίτυπον ait, quod malleus incudem feriat, et incus vicissim malleum repellat: id fieri solere, officinae ferrariae adspectu omnes et sono edocent; et utrumque *H. Stephanus* et *Chytraeus* dudum monuerunt. Τύπος in oraculi ambagibus atque ex vi quadam originis *malleum* non male; ἀντίτυπος, quia eius ictum repellit, *incudem* exprimere aptus est: πῆμ' ἐπὶ πήματι, *ferrum*, quod malleo super incude tunditur. Qua in explicatione ab *Herodoti* sententia non deflexit *Pausanias* III. 3. p. 210. WESS.

19. Τεγέης ἐπιτάρροθος ἔστῃ) *Corn. de Pauw* reponebat Τεγέης ἐπιτάρροθον ἕξῃ, *Tegeae auxiliatorem habebis tibi*, de auxiliatore, cuius tamen notitia requirebatur, ipso tacens. WESS. — Auxiliatorem *Pavius* Orestem intellexerit. At hunc non *Tegeae*, sed *contra Tegeam*, auxiliatorem desiderabant Spartani. Itaque *Aem. Portus* in Lex. ion. versionem *Vallae* secutus ait: „Ἐπιτάρροθος apud *Herodot.* non pro „*auxiliatore* (ut passim apud Poëtam) accipitur, sed pro

„*victore.*“ Nec ita male. Nempe verbum ἐπιῤῥοθεῖν, indeque derivatum nomen ἐπίῤῥοθος, eique geminum ἐπιτάῤῥοθος, mediam habet significationem, *cum strepitu accedere, adstrepere*, ut in fragm. Sophoclis apud *Athen.* VII. 277. b. Itaque, fere ut βοηθεῖν, de eo dicitur qui *cum strepitu et impetu* adest, sive *ad opem ferendam amico*, sive ad *depellendum hostem*; quemadmodum et de eo qui vel *adplaudit amico*, vel *insultat hosti*. Caeterum, quum et verbum istud, et nomen, cum dativo casu potius, quam cum genitivo construatur, rectius fortasse Τεγέῃς scribetur: quo ducit scriptura codicis Vossiani apud *Steph. Byz.* in Τέγεα. Nam oppidi huius nomen non solum in singulari numero efferebatur, verum etiam in plurali. Sic certe ἐν Τεγέαις ait *Archestratus* apud *Athen.* III. 112. b. *S.*

[20. ἀπεῖχον τῆς ἐξευρέσιος οὐδὲν ἔλασσον *etc.*) Haec *Gronov.* sic convertit, *nihilo minus inventione abstinuerunt*, absurde prorsus: quam interpretationem miror a *Wess.* absque notatione servatam esse. Recte ad sententiam *Valla: nihilo minus inventione frustrabantur.* Ad verbum *H. Stephanus: nihilo minus ab inventione aberant. Lŭrcherus* vertit, quasi in Graecis esset, ἔτι μᾶλλον ἀντείχοντο τῆς ἐρεύνης. *S.*]

21 *seq.* ἐς οὗ δὴ Λίχης, τῶν ἀγαθοεργῶν) Proscribitur a *Pavio* et *Reiskio* ἐς οὗ: praestare aut ἕως οὗ: aut ἐς ὅ. Sic enim usu receptum esse. Contra veniunt schedae *Florentinae* IV. 12. 160. et 166. ubi *Gronov.* tum reliquae omnes V. 51. Ellipsis defectui mederi potest. De Spartanorum *Agathoërgis*, *Ruhnkenius* ad *Timaeum* et doctorum alii ad *Hesychium.* WESS. — In ἐς οὗ ellipsin *Aem. Portus* statuit huiusmodi, ἐς ἐκεῖνον τὸν χρόνον οὗ, *ad illud tempus quo.* Quidni dicamus, ἐς in ista formula pro ἕως usurpari, adeoque regimen huius particulae aemulari. Quidquid sit, de *Herodoti* usu dubitari non debet. Locis a *Wess.* citatis adiici poterunt III. 31, 11. V. 86, 14. etc. *S.*

26. ἐλινύειν) Sic lib. VIII. 71. καὶ ἐλίννυον οὐδένα χρόνον: at VII. 56. ἐλιννύτας οὐδένα χρόνον, discordibus msstis et litteram iteratam recusantibus, *Suida* non dissentiente. *Hippocratis* Codd. in Ionico verbo abeunt in partes itidem, uti *Foësius* conmonstravit. Vide *Apollonii Rhod.* I. 589. interpretes, et *Paull. Leopardum* Emend. lib. I. 24. WESS. — Conf. *Koen.* et *Schaef.* ad *Gregor.* Dial. ion. §. 92. *S.*

CAP. LXVIII. 6. ὁ χαλκεὺς) *Faber aerarius* vetus interpres; Heresbachius *ferrarius*, insecutique editores. *Gronov.* sinè caussa *aerarium* praetulit. Dudum est, cum *Pausanias* III. 3. doceret, officinam ferrariam fuisse, in quam Lichas penetraverit, minime neglecta notionis eius ratione. Patefacit id quoque res ipsa eiusque series. *Pollux* VII. 106. χαλκεύειν δὲ καὶ τὸ σιδηρεύειν ἔλεγον, καὶ χαλκέας, τοὺς τὸν σίδηρον ἐργαζομένους, quorum ultima sunt *Aristotelis* de *Poëtic. Art.* cap. 25. p. 256. Confer Fragmenta *Pythagor.* p. 706. *Ed. Gal.* Schol. in *Apollon. Rhod.* I. 430, et *Aemil. Portum* ad *Xenophontem* p. 1178. et de Orestis corpore, cubita longitudinis habente septem *Philostratum Heroic.* I. 2. p. 668. tum *A. Gellium* N. A. III. 10. cui *Noster* propter illud litteris, tametsi ex Spartanorum sermonibus, proditum, *homo fabulator.* WESS.

7 *seq.* Ἦ που ἂν - - - ἐθώυμαζες) Haec minus sincere scripta prostant in Etymolog. M. p. 434, 28. VALCK.

11. μὴ μὲν γενέσθαι) Si faverent codices, praeferrem μηδαμοὺς γενέσθαι μηδαμᾶ μέζονας ἀνθρώπους τῶν νυν, *nullos uspiam fuisse.* lib. II. c. 91. μήθ' ἄλλων μηδαμᾶ μηδαμῶν ἀνθρώπων. Opinio non absurda fabri ferrarii Tegeatae nitebatur ea propemodum ratione, quam *Celsi* verbis apud *Origen.* IV. p. 207. exprimas: τὰ αὐτὰ ἀεὶ καὶ γεγονέναι καὶ εἶναι καὶ ἔσεσθαι. Simillima dantur *Epicuri:* istam ἀπιστίαν, valde probatam *Palaephato*, expugnare nititur *Plutarchus* T. II. p. 732. D. VALCK. — At recte in vulgatam consentiunt libri. In ista formula μὴ μὲν, particula μὲν Herodoteo more pro vulgata μὴν ponitur: de qua particula idem *Valck.* cui h. l. suspecta fuit, recte praecepit ad III. 99, 7. ubi ἄπαρνός ἐστι μὴ μὲν νοσέειν: parique modo III. 66, 14 seq. ἔξαρνος ἦν μὴ μὲν etc. Caeterum conf. III. 15, 5. ibique notanda. *S.*

20. πῆμα ἐπὶ πήματι) *Aldinum* ἐπὶ πήμασι *Sophocles* verum praestaret *Antig.* vs. 605. ἀρχαῖα - - - πήματα θθιμένων ἐπὶ πήμασι πίπτοντα, nisi alia in re occuparetur, et in formulae usu variarent veteres. Responsum Pythiae apud *Aelian.* Var. Hist. III. 43. καὶ πῆμα δόμοις ἐπὶ πήματι βαίνει. *Manetho* V. 57. Ἐνθ' ἀκαταστασίαι καὶ πῆμ' ἐπὶ πήματι δεινῷ. Refer huc, ut alia praetereantur, *Iuvenalis* Sat. XV. 165.

Ast homini ferrum letale incude nefanda
produxisse parum est. - - - WESS.

26. ἐμισθοῦτο παρ' οὐκ ἐκδιδόντος) *Reiskio*, si ἐκδιδόναι hic significet *locare* pro certa mercede, negans particula visa fuit supervacanea. Non accedo. Vetat enim *Pollux*, haec eadem citans I. 75. Ἐμισθοῦτο, *conducere cupiebat et conabatur*. Quo modo saepe cultissimus quisque. *Noster* III. 53. ὁ μὲν Περίανδρος ἐστέλλετο ἐς τὴν Κερκύραν. et cap. 139. ἐπεθύμησε τῆς χλανίδος, καὶ αὐτὴν προσελθὼν ὠνέετο. Utrobique *conatus* et *voluntas* [pro ipsa *actione*] indicatur, sicuti et cap. seq. χρυσὸν ὠνέοντο. [et c. 165, 2.] Vide *Io. Taylor* ad *Lysiam* p. 146. *Valkenarium* in *Euripid. Phoeniss.* vs. 1406. et *Paull. Leopardum Emend.* VII. 7. WESS.

CAP. LXIX. 2. ἔπεμπε ἐς Σπάρτην *etc.*) Hinc Messeniorum exprobratio in Lacedaemonios, a Croeso, Graecos Asiae incolas premente, donis illectos, et primos omnium, Κροίσῳ τε αὐτοῖς δῶρα ἐπιστείλαντι γενέσθαι φίλους βαρβάρων πρώτους in *Pausaniae* lib. IV. 5. Addunt alii, missum et Eurybatum fuisse ad milites conducendos, sed ad Cyrum omni cum pecunia perfide transiisse apud *Suidam* in Εὐρύβατος. WESS.

11. δι' ἀγγέλων ἐπεκηρυκεύετο) Aberrat liber *Archiep.* Infra c. 99. δι' ἀγγέλων δὲ πάντα χρέεσθαι. VII. 203. λέγοντες δι' ἀγγέλων ὡς etc. *Alcidamas Or. Ulyss.* p. 185. πέμποντες διὰ τοιούτου εἴδους, καὶ μὴ δι' ἀγγέλων. *Strabo* XV. p. 1040. B. τοῖς δὲ βασιλεῦσι συνεῖναι δι' ἀγγέλων. Sed desino. WESS.

[16. χρυσὸν ὠνέοντο) Vide ad c. 68, 26. notata. *S.*]

18. ἐν Θόρνακι) Hoc de Laconicae monte et Apolline Pythaeo, Croesique auro, *Pausanias* III. 10. WESS.

CAP. LXX. [5. ζωδίων) ζώδια hic non modo *animalia* dicuntur, ut vulgo intelligunt; sed *cuiuslibet generis figurae*, animalium, florum, fructuum, etc. Sic ζῶα, I. 203, 11. et 12. et alibi. Sic idem ζώδια apud *Athen.* V. 197. b. *S.*]

7. ἀμφορέας χωρέοντα ἄγον) De eodem cratere III. 47. τὸν ἦγον Κροίσῳ. *Aldus* dederat ἄγον hoc loco, quemadmodum c. 166 et 170. Mutavit *Stephanus* aut scriptum secutus *Cod.* aut Ionum haud esse arbitratus; quod utique secus habet. Neglectae αὐξήσεως cumulum congessit *Portus*. WESS. — *Aem. Portus* in Lex. ion. sub voce αὐξήσεις. *S.*

16. ἐς τὸ Ἡραῖον) Verum est iustumque. [conf. Var. Lect.] Vide IV. 88. et 152. *Apuleius* Florid. p. 350. *Enimvero fanum Iunonis antiquitus famigeratum: id fanum secundum litora, si recte recordor, viginti haud amplius stadiis oppido abest; ibi donarium deae perquam opulentum.* Sic ille de Samiorum *Heraeo*. WESS.

CAP. LXXI. 7. Ὦ βασιλεῦ) Minutae voces, Herodoteae tamen, forsan e codicibus, ex *Athenaeo* certe III. p. 78. E. restitui poterunt: ὦ βασιλεῦ, σὺ δὲ ἐπ' ἄνδρας τοιούτους στρατεύεσθαι παρασκευάζεαι; Similiter lib. VII. c. 10. σὺ δὲ, ὦ βασιλεῦ, μέλλεις ἐπ' ἄνδρας στρατεύεσθαι πολλὸν ἀμείνονας ἢ Σκύθας; Nostro loco, σὺ fuerat elisum a proxime praecedentibus literis. VALCK.

11. χώρην ἔχοντες τρηχείην) Fatentur Persae, γῆν γὰρ ἐκτήμεθα ὀλίγην καὶ ταύτην τρηχέην, magis ex Ionum consuetudine, lib. IX. 121. Qua etiam de caussa ἐπιπονώτατα ζῶντες διὰ τὴν τῆς χώρας τραχύτητα Xenophonti *Cyropaed.* VII. p. 197. B. Quod *Athenaeus* vero exscripsit πρὸς δὲ, νὴ Δι', οὐκ οἴνῳ χρέονται, id illi privum est et relinquendum. Variat et alia, atque adversos experitur *Codd.* omnes. *Noster* autem sibi contrarius non est, quando c. 133. οἴνῳ δὲ κάρτα προσκέαται, *vino* Persae addictiores sunt. Olim pauperes erant et tenui victu contenti: Cyri et insecutorum principum victoriae potentiam et divitias; opes, ut fit, luxum pepererunt. Lege *Strabonem* XV. p. 1068. [p. 735. ed. Cas.] WESS.

CAP. LXXII. 9. ἔνθεν μὲν Συρίους Καππαδόκας ἀπέργει) Sic *Eustathius*, msstis consentiens. *Corn.* tamen *de Pauw* aut Συρίους aut Καππαδόκας erasos mallet. Potuerat profecto alterutro *Noster* defungi, ut c. 76. Nunc praegnans ratio nulla delendi est. Tractum illum, quem in Pontum demergens Halys radit, Συρίαν, Ἀσσυρίην, Λευκοσυρίαν saepe adpellitant *Apollon. Rhod.* II. 947. 966. ubi docte Critici Graeci, *Dionys. Perieg.* vs. 733. Adi et *Gronov.* II. 104. [At ibi nihil quod huc spectet reperitur.] Mox *Reiskius* πάντα τῆς Ἀσίης τῆς κάτω. WESS.

13. ἐστὶ δὲ αὐχὴν οὗτος τῆς χώρης ταύτης ἀπάστης) Bene *Io. Fr. Gronovius* [referente *Iacobo* filio, in Nota ad h. l.] haec parenthesi includenda, aut maiore distinctionis nota ab insequentibus seiungenda, arbitratus fuit. Αὐχὴν, *cervix*, angustus meatus *Nostro* est, et terrae etiam angustior tractus,

cervicisque instar porrectus. De Bosporo Thracio IV. 85. μῆκος δὲ τοῦ στόματος, ὁ αὐχὴν, τὸ δὴ Βόσπορος κέκληται. Consimiliter Istri, antequam in ostia scinditur, tenor, τοῦ ποταμοῦ αὐχὴν ibid. c. 89. Alibi αὐχένα τῆς Χερσονήσου adpellat Isthmum ab urbe Cardia ad Pactyam protensum, lib. VI. 36. et τὸ εὐρύτατον τοῦ αὐχένος, Thermopylarum angustias, [VII. 223, 9.] ubi paullo erant laxiores. Adderem *Euripidis Elect.* 1288. quaeque in Scholiis leguntur ad *Sophoclis* Oedip. Colon. 688. si in obscuro res maneret. Ruit certe doctissimi *Waltheri* correctio, qua citra necessitatem ἔστι δὲ αὐχὴν οὖρος τῆς χώρης in *Observat. Histor. et Critic.* refinxit. Non agitur de *termino* Asiaticae eius regionis, sed quo illa situ sit, ubi raditur ab amne Halye, et quam anguste a Ciliciae finibus in Pontum extendatur. Idem Cl. *Reiskius* pulcre vidit, stabiliturque his *Scymni Chii*, Asiae ad Amisum Ponti urbem σχεδὸν στενότατος αὐχήν ἐστιν εἰς τὸν Ἰσσικὸν κόλπον διήκων. [Quibus cunctis in locis graecum αὐχὴν commodissime latinum vocab. *fauces* reddet.] Mox *D. Heinsius* μῆκος δὲ ὁδοῦ εὐζώνῳ etc. teste *Iungermanno* in *Polluc.* II. 214. haud absurde quidem. In ipsa tractus longitudine, tametsi repetatur lib. II. 34. nonnihil adhaeresco: sive enim diurno itineri stadia CL. uti lib. V. 53. seu CC. quemadmodum IV. 101. contribueris, Asiae illa cervix in angustias, oppido arctas, concludetur. Neque latuit hoc *Scymno Chio*, qui VII. dierum itinere Asiae has angustias, sive Pontum ab ora Ciliciae maritima disiungi ubi admonuerat, continuo Ὁ δ' Ἡρόδοτος ἐοίκεν ἀγνοεῖν, λέγων· Ἐκ τῆς Κιλικίας πέντε ἡμερῶν ὁδὸν εἰς Πόντον. WESS. — Vide *Scymni Chii* Fragmenta cum Holstenii Notis ad Steph. Byz. a Ryckio edita, p. 380. extr. et 382. et in Hudsonii Geogr. Min. Vol. II. p. 54. *Scylax* quidem in Periplo maris mediterranei, cap. de Cilicia, (p. 97. ed. Gron.) *Herodoto* adsentitur: *Eratosthenes* vero, teste *Strab.* II. p. 68. ed. Cas. tria millia stadiorum numerabat; *Plinius* lib. VI. c. 2. ducenta M. P. Caeterum consuli possunt quae in hunc Herodoti locum commentati sunt Academici Parisienses, *De la Barre*, T. VIII. p. 352 seqq. et *De la Nauze*, T. XXXVI. *Hist. de l'Acad. des Inscr.* p. 65. Particulam δὲ, quam desideraverant viri docti, ignorant libri. Vide ad c. 59, 13 seq. notata. *S.*

CAP. LXXIII. 8. εἴλη ἀνδρῶν) Parum refert, εἴλη

praeoptes, an ἴλη. In membranis perpetua est discordia. Εἴλη tamen, si originem consideres, vetustior. Dixi ad *Diodor.* XVII. 33. dixerunt et alii. In ἀνδρῶν vocabulo latere regis titulum, cuius obsequium fugitivi Scythae detrectaverint, *Reiskius* coniicit. Mihi tali nomine rex Scytha cognitus minime est. Scytharum νομάδες ἄνδρες non alii sunt ac νομάδες lib. IV. 19. uti ἄνθρωποι νομάδες *Arriani Indic.* c. 29. Recurret alias ἀνὴρ αὐλητὴς et ἀνὴρ βασιλεὺς etc. WESS. — At equidem h. l. τῶν νομάδων non tam cum ἀνδρῶν, quam cum Σκυθέων iunctum intelligam: nempe εἴλη ἀνδρῶν, quae εἴλη ἀνδρῶν fuit (ἐκ) Σκυθέων τῶν νομάδων. *S.*

13. παῖδας σφι παρέδωκε) Ita vetus interpres ex coniectura, *Galeus*, *Barbeyracius Histor. Foed.* Part. I. p. 46. *Corn. de Pauw*, *Reiskius* et Abbas *Geinoz* T. XVI. *Conm. Acad. Inscript.* p. 66. et merito: nam quae *Noster* [*l.* 21.] subiungit, plures postulant pueros. Indignor itaque, *coecum inpetum* illis [a *Gronovio*] inpactum, quibus puerorum multitudo, ipso scriptore viam monstrante, potior visa fuit. Mssti, quorum auctoritas desiderabatur, adsunt. WESS.

17. κεινῇσι χερσί) Sic decuit. Κειναὶ χώματα lib. IX. 84. et κεινοὺς ἀμφορέας VII. 28. veteres schedae, postulante sermonis usu, dabunt. WESS. — In nostra *Var. Lect.* perperam excusum „κείνῃσι nostri omnes:“ pro eo quod oportebat, κεινῇσι. *S.*

18. ὀργὴν οὐκ ἄκρος) Qui poterit hoc esse verum? Is ὀργὴν ἄκρος censetur, qui *iracundo animo* est, sive *in iram pronior.* De Sulla *Appianus*, ὁ δὲ κατὰ τῶν μεγίστων ἀνδρῶν τε καὶ πάλεων ἄκρος ὀργὴν γενόμενος: tum de Sertorio, καὶ γεγένητο ὀργήν τε ἄκρος δι' ὑπονοίας ποικίλας, *Bell. Civil.* lib. I. p. 692. et 790. [cap. 104 et 113. Alia loca, ubi idem Scriptor, Herodotei styli aemulus, eâdem formulâ utitur, dabit Index noster Graecitatis in Appian. voc. ἄκρος.] Accedit *Dio Cassius* ex Cl. *Reiskii* indicio, T. I. p. 59. *Edit. Noviss.* θυμοῦ τε ἐπληρώθησαν ὄντες καὶ ἄλλως ὀργὴν ἄκροι, *furore succensi sunt, alioqui in iracundiam etiam proni.* Itaque ὀργὴν οὐκ ἄκρος, *qui irae minime indulget*; qualis profecto, uti res declarat ipsa, Cyaxares non fuit. Memini geminum videri lib. V. 124. ἦν γὰρ δὴ, ὡς διέδεξε, Ἀρισταγόρης ψυχὴν οὐκ ἄκρος vertique, *non erat conpos mentis.* At discrepat; nec Latina bene procedunt. Aristagoras mentis quidem conpos erat,

sed in agendis rebus *forti ac magno animo defectus*, sive ψυχὴν οὐκ ἄκρος. Ne longum faciam, cum Cyaxares iram frenis conpescere haud valuerit, supervacanea videtur negans vox et tollenda. Mecum sentit Abbas *Geinozius*. WESS. — Negativae particulae, quam equidem cum *Schaef.* eiicere non dubitavi, patrocinium (referente *Larchero* in Notis) suscepit doctissimus *Coray*, ὀργὴν ut in *Aeschyli* Prometh. 378. pro ψυχὴν accipiens, hominemque *pusillo* intelligens *ingenio*: cui *Werferus* suffragatur in Actis Philol. Monac. Vol. I. p. 77. vocab. ὀργὴ apud Ionicos inprimis scriptores et poëtas de *ingenio* et *indole* frequentari monens, pluribusque prolatis exemplis demonstrans. *Schaeferus* ad *Gregor.* Dialect. p. 532. in sua sententia, delendam esse negativam, perstans, ortam esse voculam οὐκ suspicatur e duabus literis ακ a quibus incipit vocab. proxime sequens. Vir doctus in Actis Seminar. Philolog. Lips. Vol. II. P. II. p. 281. provocans ad V. 112, 2. ὀργὴν οὐκ ἄκρος interpretatur, *iram non vincens, irae non temperans*. Id vero graece foret ὀργῆς οὐκ ἐγκρατής. *S.*

20. ἐβουλεύσαντο τῶν παρὰ σφίσι *etc.*) Restitui, quod citra caussam inmutatum fuerat. Vid. VII. 11, 4. [voluit, puto, VII. 10, 45. seqq.] VIII. 101. Neque displicuit Κυαξάρεϊ δοῦναι φέροντες ex *Parisino*. Habebat φέροντας quod illo verborum ordine displicere poterat. WESS. — Usitatius utique βουλεύεσθαι dicitur, verbo medio, *deliberandi* notione: sed quoniam promiscue activo etiam verbo *Herodotus* utitur, conf. I. 120, 2. praesertim ea notione quae hîc obtinet, *re deliberata decernere*, (veluti III. 84, 7. et 10. tum VI. 52, 11. saepiusque alibi:) activae verbi formae primas dedi, neutiquam quidem spernens alteram scripturam. *S.*

CAP. LXXIV. [5. ἐν δὲ, καὶ νυκτομαχίην) ἐν δὲ, scil. ἐν ταῖς ἄλλαις μάχαις, vel ἐν δὲ ταύταις ταῖς μάχαις. Quam vero νυκτομαχίην dicit, ea ipsa pugna est, de qua mox uberius verba facit. *S.*]

8 *seq.* συνήνεικε - - - τὴν ἡμέρην ἐξαπίνης νύκτα γενέσθαι *etc.*) Vulgi more satisque populariter *Noster*, quoties de solis eclipsibus sermo est. Ἀντὶ ἡμέρης νὺξ ἐγένετο, VII. 37. ὁ ἥλιος ἀμαυρώθη ἐν τῷ οὐρανῷ, IX. 10. Moverunt ea *H. Dodwellum*, ut *Herodoto* omnem sideralis scientiae notitiam detraheret; quod ferri utcunque, etsi sine iusta ratione propositum,

poterat: verum grassatur ulterius, *Thaletique* peritiam astronomiae aufert, et, quem praedixerat solis defectum, talem fuisse infitiatur: *tenebras subito obortas fuisse, quas Thales e regionis tempestatisque exhalationibus observatis praedixerat*, in *Addend. ad Diss. de Cyclis* p. 912. Qua re dum Thaleti astronomiae usum et scientiam adimit, adauget eiusdem cognitionem rerum naturalium adeo, ut neminem eo in genere parem habuerit, habeatve. Quis enim regionem aliquam ingressus conplures ante menses indicavit, indicabitve, quali vaporum exhalatione aëris coelique habitus obscurandus obnubilandusque stato die sit? Ita porro fides *Eudemo* apud *Clementem Stromat.* lib. I. p. 354. [ed. Pott. p. 221. ed. Sylb.] in Historia Astronomiae, *Ciceroni*, *Plinio*, *Diogeni Laërtio*, *Apuleio*, et aliis pluribus, qui uno ore perhibent, Thaletem solis hanc eclipsin multo ante significasse, quam contigit, negatur. Verum constet ea *Herodoto* ceterisque, uti oportet. De anno, quo deliquium istud sol passus fuerit, maior contentio et controversia. *Plinius* lib. II. *Histor. Nat.* c. 12. in annum Olymp. XLVIII. 4. refert: *Clemens Alex.* in Olymp. L. circiter, ex coniectura. Utriusque sententiae officit rex Cyaxares, qui vitam in illos Olympiadum annos non prorogavit. *Cicero* I. Divinat. c. 49. solis a Thalete praedictam defectionem, Astyage regnante factam fuisse ait; idem alii dixerunt, contra *Nostri* descriptam rerum seriem, et liquidissimum *Eudemi* testimonium. Seriore aevo viri doctissimi *Scaliger*, *Calvisius*, *Petavius*, *Ricciolus*, *Usserius*, *Newtonus* defectionis tempus et indagarunt et suas secuti temporum rationes variis annis adligarunt. Examinavit dissidentes horum opiniones *Vignolius* T. II. *Chronol.* p. 254. *etc.* accurate, diemque defectioni ex arbitratu constituit. In alia abiit, *Vignolii* repudiata, neque citra caussam, opinione, *Bouherius Diss. Herod.* c. 4. Amplexus alia quoque est *T. S. Baierus* in *Memor. Scythicis*, insertis T. III. *Commentar. Acad. Petropolit.* p. 328; cuius eximii viri quaestionis huius examen, cum cura institutum, minime displicuit; animi tamen pendeo, ad quos me adiungam, in tanto conputantium dissensu, neque patitur adnotationum brevitas uberiorem excursum. WESS. — Plura quaedam *Larcherus* exhibet, qui istum solis de-

fectum cum *Petavio*, *Harduino*, *Marshamo*, *Buherio*, et *Corsino*, ad Olymp. XLV. 4. id est, ad annum ante C. N. 597. refert. Ad annum ante C. N. 585. retulit *Reizius* in sua Herodoti editione; ad annum 610. refert *Franc. Baily* in Philosoph. Transact. MDCCCXI. p. 269 seqq. ut nuper ex Novellis literar. Goetting. intellexi. Diligenter perpensis collatisque cunctis momentis, quae ad illorum temporum rationes ineundas conducentia ab *Herodoto* passim memorantur, Vir multis nominibus illustris *Volney* in *Chronologie d'Hérodote conforme à son texte* p. 4 seqq. demonstratum ivit, agi hic de eo Solis defectu, qui in *Pingrei* Tabulis ad diem tertium mensis februar. anni ante C. N. 625. refertur. *S.*

16. Συέννεσίς τε ὁ Κίλιξ, καὶ Λαβύνητος) Verum est, quod *Stanleius* in *Aeschyli Pers.* 326. et *T. Faber* lib. I. *Epist.* 39. docuerunt, Cilicum reges *Syennesis* titulo omnes olim adpellatos fuisse. Vide V. 118. VII. 98. et ad *Diodorum Siculum* XIV. 20. *Labyneti* nomen in Babylonis regibus itidem frequens, uti mox c. 77. et 118. Ille, qui pacis arbiter et sequester Medos inter et Lydos fuit, est Nabuchodonosorus, qui et Nebucadnezar: congruunt temporum rationes. Γάμων ἐπαλλαγήν, uti mox, [*l.* 18.] de *consociata adfinitate* Iones probasse videntur. De Abderitis et Democrito *Simplicius* de Coelo lib. III. pag. 150. τὴν συμπλοκὴν οἱ Ἀβδηρίται ἐπάλλαξιν, ὥσπερ καὶ ὁ Δημόκριτος. Iunge Cl. *Alberti* scholia in *Hesychii* Ἐπαλλάξαντες. WESS.

24. ἐς τὴν ὁμοχροιήν) Damnanda temeritate Editor Genevensis MDCXVIII. *Stephani*, *Chytraei*, *Porti* aliorumque coniecturam secutus, αἱμορροΐην publicavit. Vulgatum msstorum auctoritate munitum est, illis praeterea, quae viri doctissimi Is. *Vossius* et *Iac. Gronovius* in medium deposuerunt. Ἐς ὁμοιοΐην *Corn. de Pauw* aeque pravum. Sola durat controversia, quid ὁμοχροιΐη? *Ios. Scaliger Castigat. in Hippocrat. de vulneribus capitis*, principio, *Hic*, inquit, ἡ ὁμοχροΐη *est curvatura interior brachii, qua contingunt se duae partes interiores brachii, cum angulum faciunt.* Quae ibi adduntur ex medicorum principe, illam non stabiliunt vocabuli notionem, sed superficiei quamdam aequabilitatem. ἡ ὁμοχροΐη ὀστέου calvariae laevis est superficies, ut bene *Foësius*. In *Aeschinis Dialog.* III. 15. οὐδὲ ἅπτεται ταῦτα

τῆς ὁμοχροίας, bene redditur, *neque attingunt haec superficiem.* Ad quem modum si cum Rev. *Horreo* ἐπιτάμωνται ἐς τὴν ὁμοχροιΐην verteris *in summa cute*, seu *cutis superficie*, uti equidem interpretandum censeo, cessabit, si quae morata fuit, difficultas. *Tacitus* simili in ritu Ann. XII. 47. *levi ictu cruorem eliciunt.* Alia *Vossius* ad *Melam*, II. 1. [p. 668.] alia *Gronovius*, quae ipsis relinquo. WESS. — Utique *Gronovio* et absurdam interpretationem, et rustica convicia in viros doctos h. l. coniecta, relinquamus! *S.*

CAP. LXXV. 5. εἰ στρατεύηται ἐπὶ Πέρσας) εἰρωτέων, quod his liberaliter adstructum fuit, recte abest. Vide *Gronov.* [immo *Var. Lect.* vide,] et *Adnotat.* ad *Diodor.* XIV. 112. WESS.

[9. κατὰ τὰς ἐούσας γεφύρας) Pro eo quod in versione posui, *pontibus eis qui ibi erant*, rectius fuerat, *qui ibi sunt*, vel, *qui nunc ibi sunt*, ut *Larch.* et *Wyttenb.* (Select. Historic. Graec. p. 350.) intelligebant, collatis vicinis verbis οὐ γὰρ δὴ εἶναι - - τὰς γεφύρας ταύτας. *S.*]

10. ὡς δὲ ὁ πολλὸς λόγος Ἑλλήνων) Etsi *Noster* Graecorum hunc rumorem spreverit, amplexi dein eum alii sunt, uti *Apollodorus* in *Diogene Laërt.* I. 38., *Lucianus* Hipp. c. 2. [T. III. pag. 68. ed. Amst.] aliique, de quibus pro *Herodoto* ad eum Samosatensis locum Cl. *Gesnerus* erudite. WESS.

[15. ἐξ ἀριστερῆς χειρὸς ῥέοντα) Scilicet adverso fluvio, quo commodiorem ad traiiciendum locum invenirent, littus legentes, fluvium a laeva habuerunt. *S.*]

[18. ὅκως, ἂν τὸ στρατόπεδον ἱδρ. κατὰ νώτου λάβοι, etc.) *Wyttenbachium* secutus eram, qui *commate post* ὅκως interposito (quod ignorant alii) orationi consultum existimaverat, hac sententia: *ut fluvius, si a tergo sumeret* (i. e. praeterlaberetur) *castra eodem loco manentia*, (ἱδρυμένα,) *hac parte superiore* (ἄνωθεν) *se convertens in fossam* etc. De sententia equidem nihil repugno: sed de distinctione inter ὅκως et ἄν interserta, nollem factum. Nusquam, quod meminerim, particulam ἄν notione coniunctionis *si* usurpat Noster; quae illi ἤν, εἰ vel ἐάν est. Arcte iunctae particulae ὅκως ἄν, cum coniunctivo vel cum potentiali modo constructae, ut I. 99, 9. et saepius alibi, nude *ut* significant: neque ad sententiam alia particula hîc desidera-

tur. Structura enim orationis, *abiecto post* ὅκως *commate*, in hunc modum procedens facile intelligitur, ἵνα ὁ ποταμὸς, ταύτῃ - - - ἐκτραπόμενος ἐκ τῶν ἀρχαίων ῥεέθρων, λάβοι τὸ στρατόπεδον κατὰ νώτου, καὶ αὖτις ἐσβάλλοι ἐς τὰ ἀρχαῖα, παραμειβόμενος τὸ στρατόπεδον. Quare nec opus fuit, inserta τε particula fulcire orationem, quod *Schaeferus* fecit, sic edens: ὅκως ἂν τὸ στρ. ἰδρ. κ. ν. λάβοι, ταύτῃ τε κατὰ τὴν διώρ. etc. *S.*]

CAP. LXXVI. 4 *seq.* κατὰ Σινώπην - - - μάλιστά κη κειμένην) κειμένη praestaret. Praedicatur de regione Pteria, quae in finibus Sinopes ad Pontum. *Steph. Byz.* ἔστι καὶ Πτερία πόλις Σινώπης, ex hoc, opinor, *Nostri* lŏco. Pteriorum urbis mox mentio erit. WESS. — Adoptare viri docti emendatiōnem non dubitavi. Quid deceperit librarios, κειμένην scribentes, facile adparet. Nec vero *in finibus Sinopes* sitam *Pteriam* Herodotus ait, sed *ex adverso, e regione fere Sinopae. S.*

11. πρὶν δὲ ἐξελαύνειν ὁρμῆσαι τὸν στρατὸν) Est, cui ἐξελαύνειν glossatoris videtur, me dissentiente: putes simile esse lib. VIII. 106. ὡς δὲ τὸ στράτευμα - - - ὅρμα ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὰς Ἀθήνας: discrepat tamen, ut quisque videt. Hoc specta, VII. 105. πρότερον ἢπερ ὁρμῆσαι στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. Restitui ex schedarum consensione κήρυκας. Plures Cyrus misit, sicuti c. 141. traditur, ubi ultro Iones postulant, quod hic negant Cyro. WESS.

17. πεσόντων ἀμφοτέρων πολλῶν) Media vox perperam praeteritur. Vide c. 82. et illud III. 11. ubi plenius, καὶ πεσόντων ἐξ ἀμφοτέρων τῶν στρατοπέδων πλήθεϊ πολλῶν: nam praepositionem quod *Arch.* et *Vind.* omittant isthic, caussa caret. WESS.

CAP. LXXVII. 1. Κροῖσος δὲ, μεμφθεὶς *etc.*) Latina, *Croesus reprehensus propter suas copias*, non probo. A quo enim reprehensus? Immo vero ipse semet incusabat, quod copiarum numero longe inferior congressus cum Persarum rege esset. Melius *Stephanus* et *Portus*, postulante verbi usu, *caussatus exercitus sui paucitatem*, sive potius, *semet reprehendens ac incusans*. Statim οὐκ ἐπειρᾶτο ἐπιὼν *Reiskii* iussu ἐπωρᾶτο corrigendum foret, nisi si valide *Noster* resisteret. Ἐπειρᾶτο ἐπιὼν non aliud illi ac ἐπιέναι. Ecce tibi VII. 5. ἐπειρᾶτο κατιὼν ὁ Ἰστιαῖος: et cap. 50. ὡς δὲ ἐπειρᾶτο συλλαμβάνων. Consimiliter VII. 172. et IX. 52. tum I. 84.

ἐπειρᾶτο προσβαίνων. WESS. — Μεμφθεὶς non passiva aut reciproca notione dicitur, sed activa, ut III. 13, 16. VII. 146, 8. Itaque h. l. accusativum regit, τὸ στρατόπεδον: ut sententia ad verbum haec sit, *damnavit, improbavit exercitum suum propter paucitatem*: id est, *conquestus est de suo exercitu*, non quod minus fortiter pugnasset, sed *quod numero longe inferior fuisset hostibus*. *S.*

10. Λαβύνητος) Regum Babyloniorum ultimus, Croeso ad coërcendam Cyri adaugescentem potentiam foedere iunctus, et belli huius fortasse occasio. *Beroso* apud *Iosephum* Ναβόννηδος lib. I. *cont. Apion.* c. 20. Par caussa *Amasin* Aegyptium, has in partes ut transiret, inpulisse videtur. Lege *Xenophontem* VIII. *Inst. Cyr.* pag. 183. WESS. — Commode *Larcherus* monuit *Labyneti* nomen a *Nabonnedo* nonnisi literarum *l* et *n* permutatione, aliàs etiam haud infrequente, differre. Caeterum cf. c. 74. et *Xenoph.* Cyrop. VI. 2, 10. *S.*

CAP. LXXVIII. 3. φοιτέοντες) Ut alibi saepius, hic etiam obliteravit *Gronov.* ionicam scribendi rationem; et cap. 96. ἐφοίτεον e libro Flor. in ἐφοίτων transiit; cum paulo post ἐπιφοιτέοντες intactum relinquatur; alibi διαφοιτέοντες et ἐπιφοιτέωσι. Hic vero scribi malim: οἱ ἵπποι, μετιέντες τὰς νομὰς νέμεσθαι, ἐσφοιτέοντες (nempe τὸ προάστειον) κατήσθιον. Verbum adhibuerunt *Euripides* et *Lysias*. VALCK.

5. ἐς τοὺς ἐξηγητέας Τελμησσέων) Dubium est, praestet-ne Τελμήσσιες an Τελμίσσεες, cum sermo de his coniectoribus est. *Cicero* Divinat. I. 41. *Telmessus in Caria est, qua in urbe excellit haruspicum disciplina.* Habet et *Strabo* Τελμήσσεως, sive Τελμησσέων ἄκραν lib. XIII. p. 935. [pag. 630. ed. Cas.] *Arriano*, qui de hariolis et coniectoribus his diligentissime, Τελμισσεῖς *Exp. Alex.* II. 3. item *Stephano Byz.*, *Suidae* atque aliis. Infra c. 84. eadem scripturae diversitas. Non addo plura. *S. Bochartus* in *Chan.* lib. I. 6. et *Ezech. Spanhemius Diss.* IX. *de Usu et Praest. Numism.* p. 563. abunde facient satis. Verum τοὺς ἐξηγητέας mutatos nolo. Non nescio, ἐς τῶν ἐξηγητέων qua aliunde arcessita voce, defendi queat: at cur contortam sectabimur, ubi planissima et sine incilibus munita via est? Vocabuli usum ex Graecorum moribus in luce posuerunt Viri Cl. *T. Hemsterhusius* et *Ruhnkenius* ad *Timaei Lexic.* p. 81. [pag. 109. ed. sec.] WESS.

— Prope me abesse, ut istud ἐς τῶν ἐξηγητέων probem, in *Var. Lect.* professus sum; idque quum ob codicum auctoritatem, tum hoc ipso, quod paullo insolentius dictum videri poterat. *S.*

CAP. LXXIX. 4. εὕρισκε πρῆγμά οἱ εἶναι) *Ex usu suo esse.* Infra IV. 11. ὡς ἀπαλλάσσεσθαι πρῆγμα εἴη. VII. 12. πάγχυ εὕρισκέ οἱ οὐ πρῆγμα εἶναι στρατεύεσθαι, *conperit prorsus sibi consultum non esse Graeciae bellum inferre.* Quae *Florentini* imperio mox vetere possessione evertuntur, defendi non debent. WESS.

9 *seq.* παρὰ δόξαν - - - ἢ ὡς αὐτὸς κατεδόκεε) Dare quidem potuerat ὥς οἱ ἔσχε τὰ πρήγματα οὐκ ὡς αὐτὸς κατεδόκεε, prout alibi dedit οὐκ ὡς ἤθελε. Sed ut hic, semel praeterea loquitur VIII. 4. ἐπεὶ αὐτοῖσι παρὰ δόξαν τὰ πρήγματα τῶν βαρβάρων ἀπέβαινε ἢ ὡς αὐτοὶ κατεδόκεον. VALCK.

13. ἡ δὲ μάχη σφέων ἦν ἀπ' ἵππων) Nihil in his mutari oportuit. Ἀφίππων, [quod amplecti non erubuit *Gronov.*] insuper habito Ionum more, ex ἀφ' ἵππων progenitum fuisse codicum alii declarant. Est illud in pugna equestri probatum. Poëta *Odyss.* ι. 50. ἐπιστάμενοι μὲν ἀπ' ἵππων Ἀνδράσι μάρνασθαι. Cuius exemplo *Philostratus Heroic.* II. 18. p. 690. καὶ Μυσαὶ γυναῖκες ἀφ' ἵππων ξυνεμάχοντο τοῖς ἀνδράσι. Sunt praeterea rei equestris rudes et inperiti ἄφιπποι. *Themistius* Orat. XXIII. pag. 285. A. καὶ τῷ ἀφίππῳ (οὐχ ἥδυ ἐρᾷν) τὸν ἱππικόν. Atqui Lydi eo in genere praeter ceteros excellebant, ἱππεύεσθαι ἀγαθοὶ, uti *Noster*, sive φιλιππότατοι, quemadmodum *Philostratus* Icon. lib. I. 17. pag. 788. ante quos omnes *Homero* ἱπποκορυσταὶ *Iliad.* Κ'. 431. WESS.

CAP. LXXX. 4. καὶ Ὕλλος συῤῥήγνυσι) Amni verum nomen reddiderunt *Glareanus* ad *Livii* XXXVII. 38. et *Leopardus Emend.* VII. 9. neque inpediunt schedae veteres. Accedat *Strabo*, *Herodoti* testimonio usus lib. XIII. p. 928. [p. 626. ed. Cas.] cum de Hermo, εἰς ὃν καὶ ὁ Ὕλλος ἐμβάλλει - - συμπεσόντες δ' οἱ τρεῖς καὶ ἄλλοι ἀσημότεροι σὺν αὐτοῖς, εἰς τὴν κατὰ Φωκαίαν ἐκδιδόασι θάλατταν, ὡς Ἡρόδοτος φησίν. Quae Geographi tanto sunt obportuniora, quanto certius nunc adparet, *Medic.* bellissime κατὰ Φωκαίην πόλιν offerre. Cl. *Reiskius* [et recte ille quidem] συῤῥηγνῦσι multitudinis numero pingit. WESS. — De templo Δινδυμήνης μητρὸς τῶν

θεῶν conf. *Strab.* lib. XIII. p. 575. ed. Cas. et *Apollon. Rhod.* I. 1125. *S.*

19. μηδ' ἢν συλλαμβανόμενος ἀμύνηται) Nimia et paene superstitiosa, qua in *Medic.* erat vir clarissimus, reverentia in orationem *Nostri* verbum, toti Graeciae ignotum, ἀμύνηται invexit, citra dubitationem negligentiâ librarii prognatum. Ἀμύνεσθαι his libris frequens; nec aliubi, ne ab ipso quidem *Florent.* ad eam formam scribitur. *L. Küsterum*, acerbius hoc de genere *Biblioth. Vet. et Nov. Clerici* T. V. p. 409. conquestum, missum facio. *Cameli odorem et speciem equum* non ferre, sed *reformidare*, in praelii huius enarratione *Xenophon Instit. Cyr.* lib. VII. [cap. 1, 27.] pag. 176. E. et *Polyaenus Strateg.* VII. 6, 6. non praeterierunt. WESS.

24. τῷ δή τι καὶ ἐπεῖχε ἐλλάμψεσθαι ὁ Λυδός) Parum refert hoc an δή τοι praeoptes. [sed istud praetulerit *Herodotus.*] Ἐπείσθη ἐλλάμψ. placitum olim, merito vir doctus [*Reisk.*] repudiavit ob c. 153. ἐπ' οὓς ἐπεῖχε στρατηλατέειν. Addere potuisset VI. 96. ἐπὶ ταύτην πρώτην ἐπεῖχον στρατεύεσθαι. Quae mihi quidem *a navibus ad anchoras stantibus*, ἐπεχούσαις, repetita non videntur: multo conmodius τὸν νοῦν ad dictionis conplementum adsciscetur. Vide hoc *Polybii Exc. Leg.* pag. 1108. [lib. XVIII. 28, 11.] δῆλος ἦν, ἐπέχων πάλαι τοῖς κατὰ τὴν Εὐρώπην πράγμασι: et *S. Lucae Evang.* c. XIV. 7. ἐπέχων πῶς τὰς πρωτοκλισίας ἐξελέγοντο. In *Euripidis Heracl.* vs. 846. aliud requiritur. Varius enim usus. Quod autem nonnulli praeferunt libri ὁ αὐτὸς, manifestos ex ὁ Λυδὸς natales habet, prorsus uti αὐλῶν κόραις fragmenti *Autocratis* apud *Aelian. de Animal.* XII. 9. Λυδῶν κόραι genuerunt invitae, monitore *I. Rutgersio Var. Lect.* II. 1. WESS. — Proprius *Herodoto* usus verbi ἐπέχω sequente infinitivo. *S.*

CAP. LXXXI. 6. δέεσθαι βοηθέειν) Non probo βοηθήην, tametsi Ionicae notae. Mox c. 83. δεόμενος Κροίσῳ βοηθέειν πολιορκομένῳ. WESS.

CAP. LXXXII. 5. περὶ χώρου καλεομένου Θυρέης) Vide *Io. Meursium Miscell. Lacon.* IV. 13. *Barbeyracium Histor. Foeder.* T. I. p. 30. De vocabuli variante scriptura dicere memini ad *Diodor.* XIV. 44., de eadem *Ruhnkenius ad Timaei Lexic.* p. 54. [p. 74. ed. sec.] Κυθηρίη νῆσος [*l.* 8.] Gro-

novii explicatione munita satis est. WESS. — Pro τὰ Κύθηρα, quod proprium huius insulae nomen, I. 105. VII. 235. nunc Κυθηρίη νῆσος dicere placuit *Herodoto*. *S.*

20. Ἀλκήνωρ τε καὶ Χρόμιος) *Theseus* in *Stob.* VII. p. 92. ἔκειτο Ὀθρυάδης μεταξὺ τῶν ἀνῃρημένων Λακεδαιμονίων, μόνος περιλειφθείς. Ἀργείων δὲ δύο Ἀλκήνορος καὶ Χρομίου. Vitium perspexit *Gesnerus*, in corrigendo parum aberrans. Fuit, uti hic, Ἀλκήνωρ καὶ Χρόμιος. [Ἀγήνωρ καὶ Χρόμιος ex msstis edidit *Schow* pag. 201.] *Plutarchi* Ἀγήνωρ *Meursius* dudum reformavit. De Othryade praeclare *Ti. Hemsterhusius* ad *Lucian. Contemplant.* c. ult. WESS.

25. σκυλεύσας τοὺς Ἀργείων νεκροὺς) Frequentatur his in libris συννῆσαι, ubi de rogo rebusque temere congestis sermo est. Hic, tametsi ex msstis, adridere non debet. Valuitne Othryades, viribus ac sanguine defectus, in unum Argivorum corpora coacervare? Belle *Theseus* in *Stobensi*, Ὀθρυάδης πολλοὺς σκυλεύσας, τῶν πολεμίων τρόπαιον ἔστησε. Non disparia *Chrysermus* in *Plutarchi Parallel.* T. II. p. 306. WESS.

28. λέγοντες, οἱ μὲν etc.) Ut alia quaedam *Sophoclis* et *Euripidis*, quae legisse suspicor Athenis *Herodotum*, expressit hunc locum de Phoenissis *Euripidae* vs. 1471 seqq. ἦν δ' ἔρις στρατηλάταις, Οἱ μὲν etc. Verbum ἔλεγον, ἐλέγετο, supprimitur haud semel in simillimo loco *Thucydidis* VI. c. 35. ὁ δῆμος ἐν πολλῇ πρὸς ἀλλήλους ἔριδι ἦσαν, οἱ μὲν, ὡς οὐδενὶ ἂν τρόπῳ ἔλθοιεν οἱ Ἀθηναῖοι· - - - τοῖς δὲ, etc. Aliis supplementis non indigemus. VALCK.

31. τέλος δὲ, ἐκ τῆς ἔριδος etc.) Nisi *Chrysermus* [apud *Plutarch.* l. c.] fallit, Amphyctiones, capti arbitri, litem secundum Spartanos dederant. Priorem tamen victoriam sibi tribuerunt Argivi apud *Pausaniam* X. 9. Vindicarunt et sibi Lacedaemonii; unde Θυρεατικοὶ apud eos στέφανοι, de quibus docti viri ex *Athenaeo* ad *Hesychium*. WESS.

37. πρὶν ἂν Θυρέας ἀναστώσωνται) Suum Herodotus recepit. [nempe ἂν particulam.] *Platone* in re obvia non uterer teste, nisi eadem illi in animo atque oculis fuissent: ἔνορκον ἂν ποιησαίμην, ὥσπερ Ἀργεῖοι, μὴ πρότερον κομήσειν, πρὶν ἂν νικήσω ἀναμαχόμενος etc. in *Phaedone* p. 89. c. [c. 38.] WESS.

38. οὐ γὰρ κομῶντες πρὸ τούτου) Conturbare orationis seriem γὰρ non latuit *Reiskii* sollertiam. [At neutiquam

turbat, modo in parenthesi posita ista verba cogites. conf. ad I. 24, 17. notata.] Non vidisse illud, saltem sprevisse, *Eustathium* argumento sunt, Λακεδαιμόνιοι δὲ, νικήσαντες ἔνθεν τὸν (ἔθεντο voluit) νόμον, μὴ κομῶντες πρώην, ἀπὸ τούτου κομᾶν, ex *Herodoto*, in *Homer.* p. 165, 19. [pag. 125, 5. ed. Bas.] Comam-ne vero ab hac de Argivis victoria Spartani promiserint, dubia in scriptorum dissensu res est, *Plutarchi* praeter ceteros, *Nostrum*, sed clanculum, taxantis, *Vit. Lysandri* principio. Lege *Io. Meursii Miscell. Lacon.* I. 16. atque adde ex *Philostrati Vit. Apollon.* VIII. 6. p. 335. ubi Leonides κομῶν ὑπὲρ ἀνδρείας, ut amicis venerabilis et hostibus magis esset terribilis: tum ταῦτά τοι καὶ ἡ Σπάρτη ἐπ' αὐτῷ κομᾷ, μεῖον οὐδὲν ἢ ἐπὶ Λυκούργῳ τε καὶ Ἰφίτῳ: h. e. *iactat se Sparta et gloriatur Leonidâ non minus quam* etc. Doctus interpres a vero aberravit. WESS.

42. αὐτοῦ μιν ἐν τῇσι Θυρέῃσι *etc.*) De Othryadae exitu iterum discordia. Periisse Perilai, Alcenoris filii, manu Argivi ferunt in *Pausan.* II. 20. *Nicander* in culto Epigrammate cum *Herodoto* facit *Anthol.* III. 5. pag. 299. [Analect. Brunck. T. II. p. 2.] Sed partium patriaeque studio, uti nunc, plurimi olim a tramite auferebantur. WESS. — Exstat etiam in totam hanc rem Epigramma, quod *Simonidi* tribuitur, in Anal. *Brunck.* T. I. p. 130. *S.*

CAP. LXXXIV. 5. ὡς οὐ προεχώρεε) *Gronovium* laudo. [προεχ. edentem.] Vide V. 62. VIII. 102. Amanuensium in προχωρεῖν et προσχωρεῖν eminent lapsus, etiam in *Thucydidis* II. 5. Arcem Sardianam *Ti. Hemsterhusius* ea luce circumdedit ad *Lucian. Contempl.* c. 9. ut nihil supra. WESS.

10. τῇ οὐδὲ Μήλης, ὃ πρότερον βασιλεὺς) Et hoc bene. Πρότερος, si valeret, non *primum*, sed priorem Croeso regem signaret, *Scaligero* Can. Isagog. III. p. 320. animadvertente. *Eusebius* habet in *Chron.* penultimum Heraclidarum regiae apud Lydos gentis *Melem.* Sic Myrsili Candaulaeque aetatem antevertit proxime. Verum multo hoc antiquior *Meles* in fragmentis est *Nic. Damasceni.* Praeclare de *Dione Chrysost.* Or. LXIV. p. 598. in refingendo regis huius et *Mardi* nomine meritus est *Valesius* ad *N. Damasceni Excerpt.* p. 442. WESS.

[11. τὸν λέοντα) Maiuscula litera Λέοντα dabant superiores editt. quasi proprium nomen esset. Ferebatur au-

tem fabula, *catulum leonis* ex regis pellice natum esse. *S.*]

12. Τελμησσέων δικασάντων) Non erant δικασταὶ, sed *coniectores et interpretes portentorum;* quae duo coniunguntur a *Cicerone* de Divin. II. c. 28. qui lib. II. c. 5. *Est*, inquit, *quidam Graecus vulgaris in hanc sententiam versus; Bene qui coniiciet, vatem hunc perhibebo optimum:* Μάντις γ' ἄριστος, ὅστις εἰκάζει καλῶς. *Theocritus*, Eid. XXI. 82. Ὃς γὰρ ἂν εἰκάζῃ κατὰ τὸν νόον, οὗτος ἄριστός ἐστιν ὀνειροκρίτας. Tametsi non ignorem, σημαίνειν, κρίνειν, γινώσκειν, in talibus etiam adhiberi ab *Herodoto;* una tamen mutata litera hic libenter legerim: Τελμησσέων εἰκασάντων, ὡς etc. *Dio Chrys.* Or. XXXIV. p. 414. c. τὰ μὲν τῶν οἰωνῶν εἰκάζειν δεῖ. *Omnis divinatio coniectura nititur, ultra quam progredi non potest: Cicero* de Div. I. cap. 14. Sunt mihi ad manum loca veterum, in quibus τοῖς δικαίοις, εἰκαῖα videantur substituenda. VALCK. — Insolens verbi usus originem suspicionibus praebet. Varias *Reiskius* offert, *Miscellan. Lips.* vol. VII. pag. 616. praeterque alias διδαξάντων, *docentibus*, adprobat. Mihi expedita in hoc doctorum acumine omnia non sunt. Ampliabo, donec clarior e msstis lux. *Leonem circum arcis muros gestatum* spectavit *Apollonius Tyan.* Epist. LXXV. cum rixantibus Sardianis, ὑμεῖς δὲ, inquit, ποίῳ πεποιθότες ἅρα λέοντι πόλεμον ἄσπονδον ἤρασθε; WESS. — Verbum δικασάντων tuentur libri omnes, nec satis caussae video cur sollicitetur. Haud dissimili certe verbo ἔγνωσαν in re simillima usus est *Noster* I. 78, 10. *S.*

[16. κατηλόγησε τούτου) τοῦτο malebat *Reisk.* coll. cap. 144, 11. et III. 121, 6. Sed potuit cum utrolibet casu construi id verbum, neque hîc obstant sequentes accusativi, absolute positi. *S.*]

18. ὁ ὢν δὴ Ὑροιάδης αὐτὸς ὁ Μάρδος) Melius οὗτος cum *Pavio* et *Reiskio*. Confer *Xenophontem* VII. [cap. 2.] *Inst. Cyr.* p. 180. ubi nonnulla diversitas. WESS. — Mireris nullo e cod. msto οὗτος citari. Sic sane solet Noster. τοῦτον δὴ ὢν τὸν Ἄτυν, I. 33, 8. οὗτος δὴ ὁ καθαρθείς, I. 53, 5. ὁ δὲ παῖς οὗτος ὁ ἄφωνος, I. 85, 15. et frequenter aliâs. Pronomini autem αὐτὸς non erat hîc locus. *S.*

18 *seq.* τῶν τινα Λυδῶν) τόν τινα Λυδῶν prave *Florentino* scribitur. [quem secutus est *Gronov.*] De *Nostri* more abunde testabuntur exempla collata in cap. 85. ab [eo-

dem] *Gronovio*: accedent progressu operis ex msstis plura. WESS. — Vide c. 85, 11. 109, 17. 124, 17. etc. *S.*

[22. καὶ κατ' αὐτὸν ἄλλοι) Blandiri poterat μετ' αὐτὸν quod et *Valla* expressit, *et post eum alii.* Sed vetat librorum auctoritas. κατ' αὐτὸν *Gronov.* interpretatus est *ad eius exemplum.* Non repugno: sed videbatur mihi ita dictum, ut istud, μεταδιώκει δὲ, - - - ἀποστείλας τριήρεϊ κατ' αὐτὸν, III. 4, 11. *S.*]

CAP. LXXXV. [2. τὰ μὲν ἄλλα ἐπιεικὴς, ἄφωνος δέ.) Vide supra ad I. 38, 10. notata. *S.*]

3. ἐν τῇ ὧν παρελθούσῃ εὐετοῖ) Alii codd. formam dant usitatam εὐεστοῖ: inusitatam sui Codicis admirabatur *Gronovius.* Herodoteam hic fuisse suspicor εὐετύϊ, et in *Glossario Herod.* primitus scriptum: Εὐεστύϊ, (pro Εὐεστῇ, ἡ) εὐημερίᾳ, εὐετηρίᾳ. - - - Διογενιανὸς ἄνευ τοῦ σ γράφει: nempe εὐετύϊ, quod habet *Aratus* Diosem. vs. 358. Ὄφρα τις εὐετύϊ χαίρῃ ποτιδέγμενος ἀνήρ. *Schol.* τῇ εὐετηρίᾳ. Formas istiusmodi nominum Iones adamarunt praesertim: Ἰώνων istum σχηματισμὸν exemplis adfirmat *Eustathius* Iliad. τ'. pag. 1245, 39. [p. 1180. ed. Rom.] Ultimum eorum est ἡ κτιστύς: κτιστὺν, inquit, Μιλήτου φησὶν Ἡρόδοτος. Leguntur ista lib. IX. c. 96. λῃστύος lib. V. 6. τὴν καταπλαστὺν IV. 75. subministravit, ut alia multa pereximia, Mediceus iste Codex. Prae ceteris Poëtis ista talia frequentavit *Callimachus*, in cuius paucis reliquiis inveniuntur ἁρπακτὺς, διωκτὺς, γελαστὺς, μαστὺς, ἁλητὺς, ὀϊστευτύς. Horum nonnulla meus attigit *Hemsterhusius* ad *Lucian.* [Dial. Mort. VI. 3.] pag. 354. multo plura huius classis praebet *Hesychius*, quaedam etiam mendosa: Ὠρητὺς vox est nauci, *Antimachea* fuit πωρητύς. Ἐσκλητὺς probabiliter scribendum, ubi legitur Ἐσκλητὸς, ἡ τῶν ἐξόχων ἄθροισις ἐν Συρακούσαις. Ceterum, si vel Herodoteum est εὐετὺς, fatendum tamen multo frequentius dici εὐεστὼ vel εὐεστοῦν. Democriteam esse vocem omnes norunt [saltem ex *Diog. Laërt.* IX. 45.] qui has literas tractant; illud non omnes, vocem in tres male distractam apud *Stobaeum* perperam in verbis legi *Democriteis* p. 278, 53. τὰ ἀδικέοντα (τῶν ζώων) ἀθῶος ὁ κτείνων· καὶ πρὸς εὖ ἔστ' οὖν τοῦτο ἔρδειν μᾶλλον ἢ μή. Scribendum, πρὸς εὐεστοῦν. Κακεστοῦν interpretatur *Hesychius* κακὴν κατάστασιν, ἢ ἀπραγίαν. *Aeternitas Antiphonti* dicta Ἀειεστὼ, teste *Har-*

pocr. ἡ οὐσία, Ἑστὼ *Archytae Stobaei* Ecl. Phys. p. 81. vs. 8., ἡ ἀποδημία *Callimacho* apud *Suidam* Ἀπεστώ. Ubi vulgatur in *Herodoto* IX. 84. τῇ ἀπεστοῖ τῆς μάχης, olim legebatur, me iudice, ἀπεστύϊ *Hesychius*: Ἀπεστὺς, ἡ ἀποχώρησις. Formam in ὼ, quod commemini, nullam praebet Herodotus. Sed haec, fateor, modum excedunt, argutis istis Graecorum auctorum emendatoribus breviloquis displicitura. VALCK. — ἐν τῇ - - εὐεστοῖ) Sequor schedas *Ask.*, aliàs *Mediceis* consentaneas. In Glossis Herodoti variatur. In scriptis *Remig.* εὐεστὼ, εὐημερία: aliae εὐεστία, εὐεστή: cui discordiae conmodior dabitur locus. Non esse ab Ionum usu id, quod amplexus sum, alienum, *Democriti* apud *Stobaeum* verbis stabilire in animo fuerat. At illa persanata sunt. *Clemens Alex. Stromat.* II. pag. 498. Δημόκριτος μὲν ἐν τῷ περὶ τοῦ Τέλους, τὴν εὐθυμίαν, ἣν καὶ εὐεστὼ προσηγόρευσεν. Non illi itaque idem atque aliis notavit: sua enim sibi Philosophus vocabula habuit. *Nostro* congruit *Aeschylus* VII. c. Theb. vs. 192.

Μήτ' ἐν κακοῖσι, μήτ' ἐν εὐεστοῖ φίλῃ
ξύνοικος εἶην. - - -

ubi Critici εὐδαιμονίᾳ, εὐετηρίᾳ. Quo usu et *Maximus* de Elect. vs. 534. WESS. — *Maximi* philosophi *de Electionum auspiciis* carmen, quod dicit vir doctus, editum exstat in *Fabricii* Biblioth. Gr. T. VIII. p. 415. seqq. Vocab. εὐεστὼ apud *Aeschylum* iterum habes in Agamemn. 878. *S.*

12. ἀλλογνώσας Κροῖσον) *H. Steph.* coniectando iustam huius loci scriptionem adsecutus fuit in *Voc. Herodotear. recensione* p. 722. [ubi de verbo ἀναγινώσκω agit: et iterum aliquanto post.] et 739. Certam praestant mssti, et *Hesych.* Ἀλλογνώσας, ἀγνοήσας. Neque abit multum ἀλλογνοῶν in *Galeni* Gloss. Hippocratis, quo de doctissimi Viri ad *Hesych.* et *Foësius* in *Oeconom.* neque, alia in conpositione, ἀλλοφρονίων, ἀλλοφάσσων etc. WESS.

15. ὁ δὲ παῖς οὗτος ὁ ἄφωνος) *Cicero Divin.* I. 53. *eiusdem generis etiam illud est, quod scribit Herodotus, Croesi filium, cum esset infans, locutum.* Prodigiosum certe, modo verum. *Noster* non ἄφωνον tantum, quemadmodum *Xenophon, Nic. Damascenus* et *Dio Chrysost.* atque alii, sed διεφθαρμένον τὴν ἀκοὴν, *captum auribus* c. 38. et κωφὸν c. 34. fuisse prodidit. Possunt-ne ergo ab ipsis natalibus surdi articulatas voces

edere? praesertim nullo divino beneficio, verum ὑπὸ δέους καὶ κακοῦ, uti scribit. Merito hoc reprehendit *Corn. de Pauw.* Habet *Plinius* N. Hist. lib. XI. 50. semestrem Croesi filium, in crepundiis locutum, quo prodigio totum Lydiae regnum conciderit. At alius is fuit, atque ab hoc diversus, ut belle *Harduinus*, nisi si tamen in portento describendo inter veteres haud constiterit. WESS. — Conf. ad I. 38, 10. notata. *S.*

CAP. LXXXVI. 7. δὶς ἑπτὰ Λυδῶν - - - παῖδας) Sic consimilia *Nic. Damascenus* Excerpt. p. 457. in hac pyra tragoedians, sed culpam inhumanitatis a Cyro in Persas amoliens. *Ctesias* nihil de rogo, admiscet tamen prodigiosa multa. Nihil quoque *Xenophon.* Quae mihi suspicionem adaugent, ex vulgi, mira captantis, fabellis haec profluxisse. θεῶν ὀτεῳδή, quod sequitur, reddendum *Abydeno* apud *Euseb.* Pr. Eu. IX. 41. WESS.

[14. καί περ ἐν κακῷ ἐόντι τοσούτῳ) Incongrua sententia est, in quam verba ista vulgo interpretantur: *etsi in tanta calamitate posito, tamen* etc. Quasi vero mirum videri deberet, quod in ea calamitate Croesus dictorum Solonis meminerit! Nihil profecto magis consentaneum erat, quam ut tunc maxime haec cogitatio animo miseri occurreret. Itaque, quum in καί περ consentiant libri, videndum est ne alia notione particula illa hîc fuerit accipienda; v. gr. *cum maxime tanta in calamitate versanti. S.*]

16. μηδένα εἶναι τῶν ζωόντων ὄλβιον) Restitui, quod exilio traditum erat, εἶναι, schedis iubentibus. Vide c. 32. et hoc *Plinii* verissimum N. Hist. VII. 40. *Si verum iudicium facere volumus, ac repudiata omni fortunae ambitione decernere, mortalium nemo est felix.* WESS.

17. ὡς δὲ ἄρα μιν προστῆναι τοῦτο) Potuerat παραστῆναι locum tueri, quem et illi *Reiskius* relictum voluit, nisi msstorum concordia obnixa fuisset. Vide *Gronovium.* WESS. — Commode *Gronov.* citat I. 119, 24. ubi vulgatum olim προστάντες idem ac παραστάντες valet. Sic vero et προστὰς olim I. 129, 1. i. q. παραστάς. Quibus duobus posterioribus in locis sicut σ literam geminavi, sic et h. l. προσστῆναι scribi debuit: quemadmodum etiam V. 51, 4. pro vulgato olim προεστήκεε, recte προσεστήκεε libri nostri

dedere. Construitur autem hoc verbum aliàs, ubi de corpore agitur, cum dativo casu: nunc, ubi de mente, cum accusativo. Intelligo autem, minus commode me ista verba his latinis reddidisse, *Hoc ergo sibi proponens.* Rectius *Valla: Quod dictum ubi subiit Croeso. S.*]

18. ἐκ πολλῆς ἡσυχίης) Memoratam *Stephano* lectionem, quia dabat et Med. codex, recte restituit *Gronovius*: niti quoque potuerat *Eustathio*, qui ad Od. Θ'. p. 319, 23. [p. 1604. ed. Rom.] Ἡρόδοτος, inquit, ἐκπλαγεὶς δὲ τούτοισιν ἐπὶ χρόνον ἄφθογγος ἦν, μόγις δέ τε ἀνενεχθεὶς εἶπε. καὶ πάλιν. ἀνενεγκάμενόν τε καὶ ἀναστενάξαντα ἐκ πολλῆς ἡσυχίης. Horum priora leguntur I. 116. Quod hoc loco vulgabatur olim, λειποψυχίης, fluxit, opinor, ex interpretamento lectionis non absurdae ἀψυχίης: censeri certe potuit Croesus ante passus *animi deliquium*, quam ad se redeuntem subierit Solonis dictum. ἡ λειποψυχία, locis a *Foësio* designatis, saepe dicta fuit ἀψυχίη *Hippocrati*: in locum ἀψυχίης, saltem in πσυχίης, facile mutari potuit ἡσυχίης, quod genuinum iudico. VALCK. — Non audeo damnare tutum tot Codicum et *Eustathii* propugnaculo. Puto et *Nic. Damascenum* in *Nostro* reperisse. Σιωπῆς δὲ γενομένης, ait *Excerpt.* p. 461. στενάξας μέγα, εἰς τρὶς ἀνακαλεῖται πάλιν Σόλωνα. Explicationem certe seu paraphrasin huius loci ea praebent. Ἐκ πολλῆς ἡσυχίης, *postquam altum erat silentium*, sive σιωπῆς γενομένης. Stabilire praeterea *Nicolaus* lectionem *Arch.* poterit, sicuti et *Aelianus* in *Eustath.* p. 1404, 45. [Od. ά. p. 38, 41. ed. Bas.] haec planissime aemulatus: ὁ δὲ ἀνηνέγκατο ἄρα, [ἤγουν ἐκ βάθους ἐξεβόησε] καὶ εἰς τρὶς ἐκάλεσε τὸν Σόλωνα. [Eadem habes apud *Suid.* in Ἀνηνέγκατο.] Adde aliam eiusdem *Aeliani*, quam adscripsit *Berglerus*, imitationem *Var. Hist.* IX. 41. WESS. — Verbum ἀνενεγκεῖν et ἀνενέγκασθαι apud *Suid.* in Ἀνενεγκών, et *Hesych.* in Ἀνηνέχθη, exponitur *ex animi deliquio* (ἐκ λειποψυχίας) *se recipere, et vocem edere.* Qui verbi usus videtur esse sequioris aetatis: (conf. Indicem nostrum Graec. in *Appian.*) unde fortasse apud *Nostrum* λειποψυχίης pro vocab. ἡσυχίης irrepsit. Apud veteres et Ionicos praesertim scriptores nihil fere aliud, nisi, *vocem* vel *gemitum* (*ex imo pectore*) *proferre.* Vide *Heynium* ad Iliad. τ'. 314. *Apollon. Rhod.* III. 463. et 635. IV. 1748. Sic rursus apud *Nostrum* I. 116, 6. *S.*

27. ὡς ἦλθε ἀρχὴν ὁ Σόλων) Cl. *Reiskius* ὡς ἦλθε Σάρδις ὁ Σόλ. Verum ἀρχὴν notat *olim* hic atque alibi. Vide II. 27. et *Lud. Abresch Dilucid. Thucyd.* p. 714. WESS.

28 *seq.* ἀποφλαυρίσειέ οἱ. ἃ δὴ εἴπας τῇ αὐτῷ πάντα ἀποβεβήκεέ οἱ τῇπερ *etc.*) In οἷα si hae literae [οἱ et ἃ] coalescerent, huius quidem loci mihi facilior videretur intellectus ista ratione scripti: οἷα δὴ εἴπας, τὰ αὐτῷ πάντα ἀποβεβήκεε τῇπερ ἐκεῖνος εἶπε. τῇ tantum in τὰ fuit mutatum: sed fortasse Codices hic vulgatis meisque coniecturis meliora suppeditabunt. VALCK.

. *Ibid.* ἀποφλαυρίσειε· οἷα δὴ εἴπας, ὥστε αὐτῷ πάντα ἀποβεβήκεέ οἱ, τῇπερ ἐκεῖνος εἶπε) Varie haec fuerunt tentata. Cl. *Abresch* sola distinctione veteri scripturae medetur, ante τῇπερ ἐκεῖνος interpungens. *Reiskius* aut ἃ δὴ εἴπας, εἶπε αὐτοῖς ὡς πάντα etc. aut ἃ δὴ εἴπας, ἔφη, ὡς αὐτῷ πάντα ἀπ., τῇπερ etc. Laudem merentur, etsi opera male cesserit, viri egregii. Premo msstorum vestigia cum Abbate *Geinozio*, [*Hist. de l'Acad. des Inscr.* T. XVI. p. 69.] cuius ἀποβεβήκεοι, cum coniecturae [et ei quidem parum felici] debeatur, carebimus sine damno. Potius foret, si necessitas urgeret, Cod. *Ask.* ἀποβεβήκοι. Verum αὐτῷ -- οἱ per tmesin, ut alias, pro ἑωϋτῷ depositum fuit. Vide *Abresch* dicto loco, et *Gronovium*. WESS. — *Abreschii* libro aegre careo. Quae autem *Gronovius* pro vindicanda scriptura ἀποβεβήκεέ οἱ protulit exempla ex II. 175, 2. VI. 68, 2. III. 55, 9. III. 72, 28. VII. 125, 2. in eorum duobus prioribus abundat quidem dativus pronominis οἱ, sed nec in his ipsis, nec in ullo ex reliquis, αὐτῷ οἱ idem ac ἑωυτῷ valet. Nempe h. l. terminationi verbi ἐποβεβήκεε olim superne adscriptae literae οι indicabant legi in aliis codicibus ἀποβεβήκοι, quam scripturam equidem probavi. Nec vero sperno ἀποβεβήκεε: pro quo non est cur ἀποβέβηκε quispiam desideret. Amat *Noster* plusquamperfectum ponere, ubi perfectum vel aoristum exspectasses: vide I. 84, 22. 79, 8. 122. extr. etc. Quare etiam I. 132, 2. vulgatum olim κατεστήκεε teneri potuerat. Conf. *Werfer* Act. Philol. Monac. T. I. p. 239 seq. *S.*

33. καίεσθαι τὰ περιέσχατα) Obsecutus sum clarissimi viri monitis et cap. 101. lib. V. uti nunc editur. Morantur tamen et nonnihil retrahunt haec c. 191. huius libri, τῶν

περὶ τὰ ἔσχατα τῆς πόλιος ἑαλωκώτων. Liberum itaque optandi arbitrium. WESS. — Male τὰ περὶ ἔσχατα olim edebatur: quod et *Gronov.* incaute, ut ipse fatetur, tenuerat. Nec vero retrahere nos debet alter locus I. 191, 28. ubi οἱ περὶ τὰ ἔσχατα οἰκέοντες idem valet ac οἱ τὰ περιέσχατα οἰκέοντες. *S.*

39. κελεύει σβεννύναι) *H. Stephano* insultare [quod a *Gron.* factum] recuso: vidit opinor cod. *Rem.* cui et pauci alii consentiunt, maluitque leniter fluentem orationem; fortasse iniuria. Solet enim *Noster* in eo genere varietatem sectari, sicuti saepe numero alii. Conf. V. 103. et *Davis.* in *Ciceron. Tuscul. Disp.* I. 24. et *Raphel. Obs. ex Herodot.* in *Ep. ad Galat.* 2, 6. ubi tamen aliena quaedam. WESS. — Amat, novimus, *Herodotus* insolità et subità subinde constructionis mutatione animum percellere lectoris: sed durior haec utique et vix ferenda ἀνακολουθία, cuius nullum simile exemplum mihi occurrit. Nam istud quidem, quod ex lib. V. cap. 103. citatur, commoda orationis distinctione haud parum mollitum videbimus. At enim, si orationis insolentiam merito miramur, haud minus mira nobis videri debuit optimorum quorumque codicum, ac tantum non ad unum omnium, in salebrosam istam scripturam, quae adeo facile caveri poterat, coniuratio. *S.*

CAP. LXXXVII. 3. δυναμένους δὲ οὐκέτι καταλαβεῖν) *Portus* καταβαλεῖν, ut in *S. Remig.* inest, corrigebat, citra urgentem caussam. Si qui tamen ita voluerint, non pugnabo. Facit scriptionis adfinitas, ut verborum saepe oriatur confusio, de qua superius c. 46. Haud raro quoque vim patiuntur. *Nic. Damascenus* Excerpt. p. 449. ὁ δὲ θηράτωρ ἐπὶ τὸν δόρκον (ὥρμησε) καὶ καταλαβὼν ἐσπάραττε. *Salmasius* ad libri sui oram καταβαλὼν, quo *Nicolaus* nec clarius distinctiusve loquetur. Mitto alia. WESS. — At verbo καταλαβεῖν, *inhibere, coërcere*, quod alii omnes libri agnoscunt, proprius hic locus; et alienum foret καταβαλεῖν. Conf. ad I. 46, 5. notata. *S.*

4. εἴ τί οἱ κεχαρισμένον ἐξ αὐτοῦ ἐδωρήθη) Simile *Aristophanis*, uti bene *Berglerus*, *Pac.* vs. 385. εἴ τι κεχαρισμένον χοιρίδιον οἶσθα παρ' ἐμοῦ κατεδηδοκώς. Ambo imitantur Poëtam, Iliad. A'. 39. Ceterum *S. Remig.* κεχορήγηται placere posset, modo Herodotei commatis foret. Tritum usu est *Aristotelis, Strabonis*, atque aliorum, quemadmodum ad *Diodori* lib. I. 15. adscripta ostendunt. WESS.

CAP. LXXXVIII. 1. κάτισέ τε ἐγγὺς ἑωυτοῦ) Scriptor *Florentinus* erroris reus est. Nusquam in his libris κατεῖσε, tametsi verbi neque obscurus nec infrequens usus. Quae continuo succedunt, ἀπεθώυμαζέ τε ὁρέων, *Homeri* exemplo venerunt Ἰλ. Ω'. 629. Πρίαμον θαύμαζον Ἀχιλλεὺς εἰσορόωντα etc. WESS.

12. χρήματα τὰ σὰ διαφορέει) Sic oportuisse, iam dudum docuit *P. Leopardus* Emend. VII. 9. Propagatum ex *Aldino* vitium est, saepius ad hoc vocabulum offenso V. 75. VII. 10. Qui *Nostrum* versavit, nihil hic desiderabit. WESS.

CAP. LXXXIX. 11. κάτισον τῶν δορυφόρων) Solitarium incedit *Arch.* θάῤῥησον. *Galeus* operam in eius patrocinio abutitur: θάσσεσον inprudenti excidit. *Hesychius* θάσσε, κάθισον, quod ex θάασσε, quo de *Eustathius* in *Hom.* p. 1008, 47. [p. 1008, 36. ed. Bas.] contractum. Mutuum Cyri Croesique sermonem *Xenophon Inst. Cyri* VII. [cap. 2.] p. 181. suo more descripsit. WESS.

CAP. XC. 4. ἀναρτημένου σεῦ ἀνδρὸς etc.) Pareo Codicibus et dialecti consuetudini. Ipse VI. 88. μαθὼν - - ἀναρτημένους ἔρδειν Αἰγινήτας κακῶς. Eiusdem sunt speciei ἀρτέαται, ἄρτηται etc. Mox Cl. *Reiskius* βασιλέως χρηστοῦ ἔργα, coniectura fortasse arbitraria. WESS. — De orationis ἀνακολουθίᾳ dictum est ad I. 3, 7. *S.*

12. ἐπανηλόγησε) Aliena viri doctissimi comminiscebantur: legendum ἐπαλιλλόγησε. Sed hoc dudum praecepit accuratissimus *P. Leopard.* et quidquid ad illud firmandum dici poterat, Em. VII. c. 9. Atque ita legit hoc in loco *Pollux* II. 120. nam non attigit τὸ ἐπαλιλλόγητο, e lib. I. c. 118. VALCK. — In *Leopardi* partes etiam *Reiskius* ivit, optimo consilio. Ἐπαλιλλόγησε, *repetiit, eademque ipsa exposuit,* quae supra c. 37. etc. atque ita *Pollux.* Nam ἐπαντιλόγησε, quod illi et Nostro instaurat Cl. *Adr. Heringa Obs. Crit.* c. 3. p. 25. non convenit et longius deflectit. Bene *Philo Iud.* de *Fortitud.* p. 738. D. εἰρηκὼς δ' ὅσα δίδωσιν ὁ καιρὸς, παλιλλογεῖν οὐ δίκαιον. WESS. — Adsurgo docto Virorum choro ἐπαλιλλόγησε hîc corrigentium; sed in eorumdem partes concedere nunc quidem non possum. In constanti librorum omnium scriptura ἐπανηλόγησε, nisi obstare visa esset *Pollucis* auctoritas, nihil magnopere inerat quod suspectam illam nobis reddere debuisset; nisi fortasse ἐπανηλόγισε maluisses.

Nam, ut ἀναλογίζεσθαι significat *secum repetere, secum reputare et recensere;* (vide, praeter exempla a *Schneidero* citata; Athen. IX. 382. d. ubi video in lat. vers. a me omissa esse verba ista: *hic, ille; omnes nominatim recensui:*) sic ἀναλογίζειν, active, *recensere, repetere, particulatim exponere;* velut apud *Philonem*, (*de Mundo*, p. 1169. ed. Francof.) ubi ait, τοὺς ἑκάστων (μύθων) χρόνους ἀναλογίσαντες, *si singularum fabularum tempora recenseamus:* atque idem fere valebit compositum verbum ἐπαναλογίζειν. Sed quidni perinde, alia verbi terminatione, ἐπαναλογεῖν eâdem notione dicere *Herodotus* potuerit? Sic in ἐπανηλόγησε vocalis η, in media voce, fuerit geminatum augmentum, ut in ἤμελλον, ἤθελον, ἠδυνάμην, et similibus. Fortasse vero in praesenti etiam tempore ἐπανηλογεῖν, per vocalem η pro α, dixerit Noster; quemadmodum κατηλογεῖν pro καταλογεῖν, III. 121, 6, cuiusmodi usus vocalis η pro α etiam in communi Graecorum sermone in verbo κατηγορέω superest, ex κατὰ et ἀγορέω composito. Atque ita, nisi satis firmatam, ferendam certe, neque temere mutandam, codicum h. l. scripturam habemus. Nec vero scripturae huic *Pollucis* auctoritas, solummodo vulgata apud eum lectio, obstat: mssti codices firmant eam potius, quam evertunt. Nam quod *cod. Iungerm.* dabat, ἐπαλληλόγητε, non differt a nostra scriptura, nisi quod N perperam in ΛΛ sit mutatum; quod genus confusionis *Bastius*, olim noster, adtigit ad *Gregor.* Dial. p. 921. Quod vero optimus alioqui *cod. Falckenb.* habebat, ἐπαντιλογήσει, id ex alia satis prona confusione natum erat, nempe ex H factum TI. Taceo, ne satis quidem aptum huic loco fore verbum ἐπαλιλλόγησε. Hoc enim significaret *iterum dixit, repetiit quae ante dixerat.* (conf. I. 118, 5.) Atqui Herodotus quidem ista in superiori narratione exposuit; non vero Croesus eadem Cyro iam ante dixerat. *S.*

24. εἰ ἀχαρίστοισι νόμος εἶναι) Ineptiunt cum suo ἀχαριστεῖν scribae veteres, obliti iteratissimae locutionis. Satis hoc *Thucydidis* erit, VII. 35. οὐκ ἂν σφίσι βουλομένοις εἶναι διὰ τῆς σφῶν τὸν στρατὸν ἰέναι. Similia ex *Tacito* et *Sallustio* stipavit *P. Leopardus Emend.* IV. 23. habet et huc pertinens *Abresch Diluc. Thucyd.* p. 749. Egregie *Clemens Alex. Protrept.* p. 38. ὦ Κροῖσε, - - - ἀχάριστός ἐστιν, ὃν προσκυνεῖς, et plura hinc derivata. WESS.

CAP. XCI. 5. πέμπτου γονέος) Praeclare *Mediceus.* Idem ob sequentem articulum coniectando adsecutus fuerat *Steph. Berglerus;* mirumque accidit, haesitasse in re obvia interpretes. Vide c. 13. et quae docte conmentatur *Gronovius.* [Monuit *Gron.* γονέα non modo *patrem,* sed et generatim *progenitorem* dici; quem idem Noster γενέτορα, VIII. 137, 1.] Vellem is etiam mox δόλῳ -- ἐπισπόμενος scripsisset, quod mssti certum praestant et sermonis indoles expostulat. *Homer.* Od. Γ'. 215. ἐπισπόμενοι θεοῦ ὀμφῇ. *Sophocles Elect.* 973. ἀλλ' ἢ ἐπίσπῃ τοῖς ἐμοῖς βουλεύμασι. Verum scripturae haec aberratio in aliis et *Nostro* saepe se obferet, uti c. 103. III. 14. 31. 54. etc. WESS. — De *progenitoribus* commode a *Bellangero* ad h. l. monitum *Larcherus* retulit, ex Graecorum more ita eos numerari, ut pater censeatur secundus, avus tertius, quartus proavus, quintus abavus. Fuit autem Gyges abavus Croesi, hac successione: Gyges, Ardys, Sadyattes, Alyattes, Croesus. *S.*

10. οὐκ οἷόν τε ἐγένετο) Nihil demuto; οὐκ οἷον, οὐκ οἷα, οὐκ οἷος, in simili re usus sunt frequentis. Supra c. 67. IV. 152. VI. 130. Post pauca [*l.* 14.] *Reiskius* ὕστερον τρισὶ ἔτεσι τούτοισι: quod Codices si praeberent, adtentionem mereretur; nunc edito inhaereo. WESS.

23. εἶπε τὰ εἶπε Λοξίης) Neminem offenderent ista si sola legerentur: de *Phallo* agens, ποιεῦσι, ait, τὰ ποιεῦσι Ἕλληνες. II. 49. Nostro tamen loco si prius εἶπε Codicibus abesset, ob sequentia censerem adiectum, pristinamque scriptionem hanc fuisse: τῷ καὶ τὸ τελευταῖον χρηστηριαζομένῳ (I. c. 55.) τὰ εἶπε Λοξίης περὶ ἡμιόνου οὐδὲ τοῦτο συνέλαβε. Postremum Herodoteum est, ut et illud: οὐδὲ τοῦτο, --- τὰ εἶπε. Sic I. 89. Κύρῳ δὲ ἐπιμελὲς ἐγένετο, τὰ Κροῖσος εἶπε: hoc, si bene memini, (nam librum inspicere hercle non vacat) corrigi vult Reiskius lib. II. c. 51. ἱρόν τινα λόγον περὶ αὐτοῦ ἔλεξαν, τὰ — δεδήλωται. VALCK.

24. ἦν γὰρ δὴ ὁ Κῦρος οὗτος ἡμίονος) *Abydenus* ex regis Babylonii oraculo de Cyro, ἥξει Πέρσης ἡμίονος, in *Euseb. Pr. Ev.* IX. 41. Explanatius, verum ex *Nostro, Oenomaus,* Apollinem vanitatis et mendacii arguens, ὁ μὲν γὰρ ἡμίμηδος ἢ ἡμιπέρσης Κῦρος, ἢ ὁ μηδρόθεν μὲν ἐκ τυραννικοῦ, πατρόθεν δὲ ἐξ ἰδιωτικοῦ γένους ἡμίονος ὢν ἐν τῷ αἰνίγματι, παρεμφαίνει μὲν τὴν ἔκτυφον Μοῦσαν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἄμαντιν μαντικήν. Namque *Hero-*

dotea innui, *Musae* iniecta mentio testatur, quam ἔκτυφον *fumi plenam* et *insolescentem* invidiose taxat, in Eiusdem *Pr. Euang.* V. 21. Bene de se *Apuleius* Apolog. p. 289. *Non video quid mihi sit in ea re pudendum, haud minus quam Cyro maiori, quod genere mixto fuit, Semimedus ac Semipersa.* WESS. — Quod modo praecessit, οὐδὲ τοῦτο συνέλαβε, sic recte συλλαβὼν *l.* 21. non συμβαλών. Conf. c. 63, 1. ibique notata. συμβάλλεσθαι, non συμβάλλειν, *coniectare* sonat; et ne hoc quidem satis aptum huic loco foret. *S.*

CAP. XCII. 5. ἐν δὲ Προνηΐης τῆς ἐν Δελφοῖσι) Laudatissime, verborum asperitatem si praetervideas, et verissime *Iac. Gronovius.* Minervae *protemplaris* sive *vestibularis* inter Delphorum numina celebratissima est memoria, quamquam in titulo saepius peccatum. Memini quaedam adponere ad *Diodorum* XI. 14. plura *Io. Taylor* ad *Demosthenem* in *Aristogitonem* p. 517. [in *Reisk.* Appar. ad *Demosth.* Vol. I. p. 822 seqq.] WESS. — Conf. VIII. 37, 7. ibique not. *S.*

6. ταῦτα μὲν καὶ ἔτι *etc.*) Cl. *Reiskius* τῶν τὰ μὲν, facili sententiae decursu. Mirum illud oppido est, concordiam Codicum [*l.* 8.] constare in Βραγχίδῃσι τῇσι Μιλησίων, neque dissidere II. 159. Locus uterque doctorum disputationibus iam olim examinatus est, docente ex Symmictis *Philemonis Porphyrio*, [*Quaestion. Homeric.* c. 8. Vol. I. Homeri Barnes. p. XCI seq.] nec negligente *Gronovio.* Vaticinata quondam illic mulier fuit, ἡ ἐν Βραγχίδαις γυνὴ χρησμῳδὸς *Iamblicho de Myster.* II. 11. p. 74. quae insolentiori [apud *Nostrum*] articulo nihil prodest. Iuvemus *Iamblichum* apud *Stob.* Serm. LXXIX. p. 471. ἀδελφαὶ δὲ τούτων καὶ ὁ ἐν Βραγχίδῃ Διὸς ἐκφαίνει. Dederat ἐν Βραγχίδῃσι, ut *Noster*, aut sicuti ipsemet cum *Strabone* et *Pausania* ἐν Βραγχίδαις. WESS. — *Philemon* in Συμμίκτοις apud *Porphyrium* l. c. ait: „quum apud *Herodotum* h. l. ἐν Βραγχίσι (sic apud Porphyr. in ed. Barn. editur, ἐν Βραγχῖσι in ed. Bas. 1551. utrobique perperam, puto, pro Βραγχίδῃσι) τῇσι Μιλησίων legisset, gnarum se multis librariorum mendis inquinatos esse quum aliorum veterum auctorum tum Herodoti codices, in eo fuisse ut cum *Alexandro Cotyensi* τῆς Μιλησίων (sc. χώρης vel γῆς) corrigendum censeret, quoniam graecus nullus scriptor τὰς Βραγχίδας in foem. genere di-

cere auderet; postquam vero in eiusdem Herodoti libro II. (c. 159, 10.) simili ratione ἐς Βραγχίδας τὰς Μιλησίων scriptum reperisset, intellexisse se, *Herodotum* Ionum more (quemadmodum illi ἡ λίθος, ἡ χίων, ἡ Μαραθὼν dicunt) foeminino genere, pro masculino, in isto nomine usum esse." Sic ille. Cui opponere quispiam posset, apud eumdem tamen *Nostrum* I. 158, 2. codices omnes in τοὺς Βραγχίδας consentire, itemque cunctos I. 46, 11. τῆς Μιλησίης ἐς Βραγχίδας dare: itaque verisimile esse, etiam h. l. et II. 159, 10. τῆς Μιλησίων scripsisse *Herodotum*, et librariorum culpâ in utroque horum locorum revera corruptos codices esse. Quod si quis ita statuit; fuerint utique perantiquae istae codicum corruptelae; nec tamen fuerint ex tanta vetustate repetendae, quantâ si *Villoisonum* audimus. Huic enim, nescio quo casu, excidit, ut *Philemonem* illum, e quo ista *Porphyrius* retulit, Alexandro Magno coaevum faceret. (vide *Villois.* Anecd. Graec. T. II. p. 137. et Proleg. in Homer. p. XXXIV. itemque Indicem in Anecd. voce Philemon, et voc. Herodot.) At ex ipsis verbis a Porphyrio prolatis abunde adparebat, aequalem illum fuisse aut etiam paullo iuniorem *Alexandro Cotyensi* Grammatico, (de quo *Fabric.* in Bibl. Gr. IV. p. 379.) adeoque secundo post C. N. seculo vixisse. De *Branchidis* multa *Larcherus* collegit ad *Nostri* V. 36. et VI. 19. Ad id quod spectat de quo h. l. quaerebamus, ita se res habere videtur. Recte ἐς τοὺς Βραγχίδας scribitur I. 158, 2. quatenus *Branchidae* familia fuere sacerdotum, qui templum et oraculum curabant, quod *Didymis* erat *in agro Milesiorum.* Recte vero etiam fortasse et h. l. et II. 159, 10. Βραγχίδαι in foem. gen. dicuntur; quoniam ex eo, quod vulgo breviter dicere consueverant ἐς Βραγχίδας πέμπειν, (ut apud Nostrum I. 46, 12. et I. 159, 1.) usus invaluisse videtur, ut ipse *locus*, ubi oraculum erat, Βραγχίδαι diceretur, nempe αἱ Βραγχίδαι, ut αἱ Ἀθῆναι et similia. Ita quidem *Pompon. Mela* I. 17. *Oraculum Apollinis*, ait, *dictum olim Branchidae:* cui congruit quod idem templum perinde τὸ ἱρὸν τὸ ἐν Διδύμοισι, et τὸ ἱρὸν τὸ ἐν Βραγχίδῃσι nominatum legimus V. 36, 15. coll. VI. 19, 15. similiterque apud *Strabonem* IX. 421, c. coll. XIV. 634. c. Denique apud eumdem *Strab.* XVII. 814. A. iunguntur ἐν Δελφοῖς καὶ Βραγχίδαις, prorsus tamquam duorum *locorum* nomina. *S.*

14. ἀντιστασιώτης κατεστήκεε) Iure *Gronovius* ita; in usu tamen verbi, quod sensu activo sumi posse putavit, vere lapsus. *L. Küsterus*, male dictorum non inmemor, parem illi gratiam reddidit in *Clerici Bibl. V. et Rec.* T. V. p. 407. Taedet haec scribi potuisse. De *Pantaleonte*, *Serinus* in *Stob.* Serm. XLV. p. 313. quaedam innuit. WESS.

20. ἐπὶ κνάφου ἕλκων) Confidenter hoc suam in sedem reposui: auctores habeo Scholiasten *Herodoti*, qui κνάφος, ut codex mstus ostendit, hîc invenit; *Plutarchum*, cuius ἐπὶ νάφου huc ducit; tum *Hesych.* et *Suidam*, hoc ex loco ἐπὶ κνάφου ἕλκων explicantes. [Suidam vide in Κνάφος, et Ἐπὶ κνάφου.] Non addo, κναφηίου, *in fullonis officinam*, nec recte verti, nec loco satisfacere. Cur tandem interimendum *in fulloniam officinam* traxit? Nullus-ne ad caedem locus conmodior? Bene hoc perspexit, locumque persanavit *Steph. Berglerus* Act. Lips. MDCCXVI. p. 423. tum *T. Hemsterhusius* ad *Hesychii* Ἐπὶ κνάφων. Κνάφος, *carduus* sive *spina* est, qua fullones radere vestimenta solent: praeterea *tormenti* seu *carnificinae genus*, clavis aculeisque obpletum, ad miseros crudelissime enecandos: Ὄργανόν τι, ἐν κύκλῳ κέντρα ἔχον, δι' οὗ τοὺς βασανιζομένους κτείνουσι, *Suidas* et *Timaeus*. [in Lexic. Plat. p. 160.] Pertinet huc *Platonis* X. de Rep. p. 762. ἐπ' ἀσπαλάθων κνάμπτοντες, *super tribulis lacerantes*, ut viri egregii docuerunt. WESS.

CAP. XCIII. 8. αἱ ἐνεργαζόμεναι παιδίσκαι) Haec et seqq. respicit antiquus *Sophista*, qui Dissertationes aliquot Ethicas conscripsit, inter Fragmenta *Pythagor.* vulgatas p. 714. Λυδοῖς τὰς κόρας πορνευθείσας καὶ ἀργύριον ἐνεργήσασθαι, καὶ οὕτω γάμασθαι καλὸν δοκεῖ εἶμεν. Hinc etiam manifestum est, cur ad istam παιδισκέων mentionem narrationi suae quaedam de more Lydiaco interiecerit *Herodotus*; qui vocem, adiectam a Sophista, ἀργύριον, lectori subaudiendam relinquit, quam in simili loco adposuit lib. II. c. 126. eo Cheopa scribens devenisse pravitatis, ut filiam voluerit tamquam *prosedam* πρήσσεσθαι ἀργύριον ὁκόσον δή τι. *Corpore quaestum facientes*, πιπράσκουσαι τὴν ὥραν παντὶ τῷ βουλομένῳ, *Origeni* c. Cels. V. p. 260. ἐπὶ μισθῷ (χρημάτων *Xenoph.* Symp. p. 523, 7.) τὴν ὥραν ἀπεμπωλοῦσαι *Eusebio* Præp. IV. p. 162. B. Commode dicuntur ἐνεργαζόμεναι, id est, corpore vel ἐν ἑαυταῖς ἐργαζόμεναι: aliter cepit Clar. *Abresch*, Dil.

Thucyd. p. 763. [*Abresch* quomodo ceperit nescio: mihi videbatur ἐν οἰκήματι ἐργάζ. coll. II. 121, 99. et 126, 3. ubi quidem ἐπ' οἰκήματος.] Ἐργάζεσθαι, ἐργάτις, ἐργασία, ἐργαστήριον, de eadem occurrunt *opificina.* Auctor Orat. c. Neaeram p. 730, 44. ἑταίραν *suam nolunt* ὁρᾶν ἐν Κορίνθῳ ἐργαζομένην, οὐδ' ὑπὸ πορνοβόσκῳ οὖσαν· et p. 731, 57. [*Demosth. Reisk.* T. II. p. 1354, 22.] Quae venit ob istum quaestum in Aegyptum, venisse dicitur Rhodopis κατ' ἐργασίην *Herod.* II. 135. Secundum grammaticos et *Eustathium* ad Ἰλ. Ψ'. p. 1453, 45. [p. 1329. ed. Rom.] *Archilochus* istius generis mulierem Ἐργάτιν dixerat: sed ab istis dissentit *Hemsterh.* ad *Hesych.* in Ἐργάτις. τὸ πορνεῖον est Ἐργαστήριον in Attica Lege apud *Demosth.* p. 736, 105. [p. 1367. ed. Reisk.] et in *Alciphronis* Epistola, quam vulgavit *Abresch.* in Addend. ad *Aristaen.* p. 115. παιδισκεῖον dixit *Nicias, Athen.* X. p. 437. F. memorans etiam τὰς δημοσίας παιδίσκας. In *Isaei* Or. V. p. 58, 13. [p. 134. Reisk. Vol. VII.] Euctemonis ἀπελευθέρα ἐναυκλήρει συνοικίαν ἐν Πειραιεῖ, αὐτοῦ καὶ παιδίσκας ἔτρεφε, *meretriculas alebat conciliatrix:* in Orat. c. Neaer. p. 728, 28. [p. 1351. Reisk.] Charisii liberta Nicarete ἑπτὰ παιδίσκας ἐκ μικρῶν παιδίων ἐκτήσατο. VALCK. — *Lydias,* de quibus agitur, *puellas* non ex corporis quaestu pecuniam contulisse; sed praeter istum quaestum opus etiam mercede fecisse, quo maiorem sibi dotem compararent, monuit *Heyne* in Commentar. Götting. T. XVI. p. 35. Similem isti Lydorum morem apud Cyprios notavit *Iustin.* XVIII. 5. Conf. *Clearchum* apud *Athen.* libro XII. cap. 11. ubi videndum an pro τῶν ἄλλων, quod ibi, p. 316. *l.* 5. nostrae edit. legitur, τῶν δούλων cum *Larchero* (in Notis ad Herodot.) corrigendum sit. Caeterum apud *Nostrum* mox *l.* 13. ὁ Λυδῶν δῆμος non tam *populus Lydorum,* quam *plebs,* reddi debuerat; et sic in lat. vers. rescriptum velim. conf. I. 196 extr. Et ἀγοραῖοι ἄνθρωποι (*l.* 8.) rectius *circumforanei homines,* quam *forenses.* cf. II. 141, 20. *S.*

16. καὶ δύο πλέθρα) *Gronovio* scribendum videtur καὶ δύο πλέθρα τὸ μῆκος: neque enim latitudinis mentionem abesse posse, nec πλέθρα de ambitu recte poni. Contra ea *Georg. Arnaldus* venit *Animadv.* c. 29. *plethri* mensuram *altitudini, longitudini,* et *latitudini* saepe admoveri conmonstrans: nullam quoque iustae proportionis in viri doctissimi emenda-

tione rationem haberi: quod sane vero convenit. Haud scio tamen, an sana hic omnia sint. De *stagno Gygaeo* Poëta Ἰλ. Β'. 865. et *Strabo*, [XIII. p. 626. B. et 627. B.] quo teste *Coloën* postea cognominatum novimus. Referunt huc παρὰ Γύγαό τε σῆμα in *Nicandri Theriac.* vs. 633. Critici veteres, forsan male. WESS. — Nulla subest caussa, cur de integritate huius loci dubitemus, si baseos figuram oblongam cogitemus: nempe τὸ εὖρος nunc intelligit longiorum laterum mensuram. Altitudinem monumenti tantam fuisse ait *Clearchus* apud Athen. lib. IX. c. 31. ut ex quibuslibet Lydiae partibus conspici potuerit. Nam, quod monumentum a *Gyge* amasiae suae erectum Clearchus narrat, quodque *Nicander* etiam l. c. spectasse videtur, illud nullum aliud esse recte *Larcherus* monuit, nisi hoc ipsum de quo hîc *Herodotus* loquitur, et ex eo *Strabo* l. c. Cuius monumenti reliquias hodieque superesse, ex *Chandleri* Itinerario idem *Larcherus* adnotavit. Conf. *Heyn.* ad Ἰλ. β'. 865. *S.*

CAP. XCIV. 2. τὰ θήλεα τέκνα καταπορνεύουσι) *Vitam meretriciam agant* erat in Latinis. Verius *Thomas*, ἐπὶ πορνείαν δίδωσι, uti infra c. 196. πᾶς τις - - - καταπορνεύει τὰ θήλεα τέκνα. *Numos* a Lydis repertos *Xenophanes* in *Pollucis* IX. 83. itidem prodidit. Adde *Eustathium* ad *Dionysium* vs. 840. WESS.

[9. ἐπὶ Ἄτυος) Conf. c. 7, 9. et VII. 74. Adde Adnot. ad IV. 45, 16. De *Mane* conf. *Dionys. Hal.* Ant. Rom. I. 27. *S.*]

Ibid. σιτοδείην ἰσχυρὴν) Herodoti σιτοδηίην (sic recte scriptum legitur supra, c. 22.) ἀφορίαν καρπῶν interpretatur *Dionysius Halicarn.* A. R. I. p. 21, 33. ubi vs. 38. pro διανείμαντας restituendum videtur, διανείμαντα Ἄτυν ἅπαντα τὸν δῆμον διχῇ κλήρους ταῖς μοίραις ἐπιβαλεῖν, ex *Herodoto*, tradente τὸν βασιλέα αὐτῶν (Atyn) δύο μοίρας διελόντα Λυδῶν πάντων κληρῶσαι. Herodotea se *Dionysius* enarrare profitetur; e rerum Lydiacarum scriptore probabiliter, quae *Galei* suspicio est, derivata. VALCK.

12. ἄκεα δίζησθαι) Etsi non magnum videbitur operae pretium, hoc ex msto elegi: non possum in animum inducere, placuisse *Nostro* continuam scriptionis et soni in δίζεσθαι et δίζησθαι, nulla praesertim metri lege cogente, discordiam. Quod recepi, Homeri et Ionum est. Habet

Eustathius in Odyss. p. 1774, 31. [p. 564, 50. ed. Bas.] δίζηται ex *Herodoto*, quod nunc II. 38. δίζεται. Consentiunt Grammatico tamen Codices *Ask.* et *Arch.* Graviter et vere *Democritus*, διζημένοισι τἀγαθὰ μόλις παραγίνεται, τὰ δὲ κακὰ καὶ μὴ διζημένοισι, ex *Stobaeo* in Poësi Philosoph. p. 176. WESS.

13. τῶν κύβων καὶ τῶν ἀστραγάλων) Corripitur *Noster* ab *Athenaeo* I. 15. [lib. I. c. 33. nostrae ed.] p. 19. A. ob ludorum haec inventa Atyis regis tempore: esse enim ludos istos multo antiquiores, probatos usurpatosque belli Troiani tempore. De pilae et talorum lusu nota ex *Homero* res est: at ubi apud eum *tesserarum* τῶν κύβων, aut κυβείας aut κυβεύειν mentio? Quarum cum nusquam meminerit, seriori tempori inventum debetur. Docuit hoc egregie *Thomas Hyde* Histor. Aleae p. 112. et *Hemsterhusius* in *Polluc.* IX. 97. WESS.

15. πλὴν πεσσῶν) Nullum hic scriptoris *lusum* [cum *Gronov.*] agnosco. Πεσσοὺς et πεσσὰ usu terunt, non πεσούς. Semper-ne in amanuensium peccatis abscondita ruspabimur? Negatur horum origo Lydis, quod ea Palamedi contribueretur abs omnibus. *Sophoclis*, *Alcidamantis*, *Gorgiae*, *Philostrati* hanc ad rem atque aliorum loca *Hemsterhusius* antestatus est. Sint-ne vero πεσσοὶ *calculi* tantum, an *calculi tesserarii*, animose ante non multos annos disputaverunt *Io. Corn. de Pauw Diatrib. de Alea Vet.* p. 57. et *Vanni Criticae* p. 270. doctus Auctor. WESS.

25. ἑωυτὸν τὸν βασιλέα προστάσσειν) Cl. *Reiskius* προτάσσειν. Tu vide III. 89. VII. 65. *Dionysius*, his usus, de suo liberaliter adstruxit plura: Lydum, Atyis filium, uni parti a patre adsignatum, alteri Tyrrhenum ait, *Rom. Ant.* I. [c. 27.] p. 21. Λαχούσης δὲ τῆς ἅμα Λυδῷ μοίρας τὴν ἀμείνω τύχην, μὴ ἐκχωρῆσαι. ἐκχωρῆσαι δὲ τὴν ἑτέραν, ἀπολαχοῦσαν τῶν χρημάτων τὰ μέρη. Sic, puto, scribere voluit. Venerintne in Italiae oras, atque Etruscorum genti originem Lydi dederint, quod *Nostrum* secuti plures litteris tradiderunt, in magna versatur controversia; de qua *Theod. Ryckius Diss. de Prim. Ital. Colon.* [edita cum *Holstenii* Notis in Steph. Byz.] c. 6. et *Scipio Maffeius* Hist. Diplom. p. 228. atque alii. WESS. — Confer quae ad h. l. *Larcherus* commentatus est. *S.*

CAP. XCV. 6. καὶ τριφασίας ἄλλας λόγων ὁδοὺς) Vere dixit. Cyri initia et illustria facta diversis modis per Orientis plagas celebrata fuerunt. *Ctesias*, uti Persicorum fragmenta condocefaciunt, aliam ac *Noster* trivit viam, fateturque *Photius*. Quid *Xenophon* sectatus fuerit, in omnium est memoria. Forsan et suum sibi narrationis genus habuit *Aeschylus* in *Persis* vs. 770. Itaque optio datur. WESS.

8. ἐπ' ἔτεσι εἴκοσι καὶ πεντακόσια) Haec et quae succedunt *Diodorus* adripuit lib. II. 32. sed minus prudenter et considerate, sicuti ibi conmonstratum est. WESS. — *Herodotum* cum *Ctesia* aliisque, qui Assyriorum imperio (referente *Diod. Siculo*) durationem 1306. annorum tribuunt, in concordiam redigere, post alios doctos viros, (quorum nonnullos etiam *Harlesius* ad *Fabr.* Bibl. Gr. T. II. p. 742 seq. laudavit) *Larcherus* studuit in Notis ad h. l. Conf. eiusdem *Chronologiam Herodot.* p. 144 seqq. scilicet statuens, *Ctesiam* antiquitatem huius imperii a primis regni primordiis, intra artos limites conclusi, repetiisse; *Herodotum* vero ab eo tempore quo totius Asiae imperio reges Assyriae potiti sunt. *Volney* contra, post longam disputationem, qua *Herodoti* fidem historicam cum ea quae *Ctesiae* tribuenda est, contendit, (*Chronol. d'Herodote*, p. 83 seqq.) ad extremum colligit, (ib. p. 189 seq.) perquam verisimile esse, consulto *Ctesiam*, quo Persis gratificaretur, durationem Assyriaci imperii, cuius in iura Persae successerunt, immanem istum in modum auxisse. Novi quidpiam hîc molitus est *G. Bruining* in Actis Societ. Traiect. T. II. p. 162 seq. (Lugd. Bat. 1795.) qui, Ctesiae mendaciorum nullam prorsus rationem habendam censens, tantum abest ut iusto minorem existimet numerum DXX annorum, quem hîc habent Herodotei libri, ut multo etiam maiorem esse sibi persuaserit. Scil. pro certo sumens, *Semiramidem* illam, quam *Noster* c. 184. *quinque generationibus ante Nitocrin vixisse* ait, fuisse primam Assyriae reginam, Nini uxorem, regni conditoris; quo secum ipse concilietur *Herodotus*, statuit numerum annorum, qui h. l. durationi regni Assyriaci tribuitur, per librariorum sive errorem sive temeritatem *quadringentis annis auctum* fuisse; scripsisse *Herodotum* ἔτεα ΗΔΔ, id est, εἴκοσι καὶ ἑκατὸν, *annos cxx*; inde illos fecisse ἔτεα

ΗΔΔ, id est, *annos* DXX. Cuius quidem inventi laudem non invidemus auctori. *S.*

CAP. XCVI. 4. οὗτος ὁ Δηϊόκης) *Deiocem* non praeteriit *Polyaenus* Strateg. VII. 1. verum vestigiis aliorum insistens. Quaerunt docti viri idem-ne fuerit ac Arphaxadus, cuius in *Iudithae* historia c. 1. memoria durat, an Phraortes potius, *Conringius*, *Montfauconius*, *Prideaux*: de qua lite *Schroeërus Orig. Assyr.* sect. IV. 5. etc. et *Leon. Offerhaus Spicileg. Hist. Chronolog.* p. 145. egregie. WESS.

13. ἰθύς τε καὶ δίκαιος ἦν) Ecce tibi observationem docti viri, *Petri Fonlein*, cui *Theophrasti* Characterum cultiorem editionem brevi debebimus. *Quum de iudice sermo sit, idem est ac,* ἰθεῖα ἐδίκαζε: *eadem ratione Homerus,* ἰθεῖα, *et,* ἐς μέσον ἀμφοτέροισι, μήδ' ἐπ' ἀρωγῇ, δικάζειν, *Iliad.* Ψ'. 574. *et* 580. *Si vero animadvertis, pro* ἰθὺς *Atticos hoc sensu dixisse* ἴσος, *vix dubium erit, quin Herodotus in mente habuerit illud Solonis,* τὸ ἴσον πόλεμον οὐ ποιεῖ, *laudatum Plutarcho in eius Vit. pag.* 85. D. *Huc nimirum spectant, quae, paullo ante,* [*l.* 10.] *de eodem Deioce, habet,* ἐπιστάμενος ὅτι τῷ δικαίῳ τὸ ἄδικον πολέμιόν ἐστι: *ex quibus tamen verbis vitium, quod illis inhaeret, tollendum est. Quum enim Herodotus manifesto significet, hunc* δικαστὴν, *probe gnarum cives, ab iniustis iudicibus vexatos, iisdem reddi infensos, iustitiam observasse eum in finem, ne quis erga se, ad regnum adspirantem, odium conciperet; liquet, me quidem arbitro, legendum esse,* ὅτι τῇ ἀδικίῃ τὸ ἀδικεόμενον πολέμιόν ἐστι. *Neque aliter, in argumento fere pari, Euripides, et ipse Solonis dicti haud immemor, Phoeniss. v.* 541. τὸ γὰρ ἴσον νόμιμον, *vel potius* κοινὸν, ἀνθρώποις ἔφυ· Τῷ πλέονι δ' αἰεὶ πολέμιον καθίσταται Τὔλασσον. *Quinimo, huius sententiae ea est cum Historici observatione, modo verba sicuti scopus eius postulat legantur, similitudo, ut in altera exemplar alterius tantum non agnoscas: certe hoc,* τῷ πλέονι δ' αἰεὶ πολέμιον καθίσταται τοὔλασσον, *ipsum illud est Herodoti,* τῇ ἀδικίῃ τὸ ἀδικεόμενον πολέμιόν ἐστι. Haec erudite ille in litteris ad me, sed quibus membranae auxilium negant. WESS. — Nec vero etiam membranae auxilio correctoris indigebant. *S.*

CAP. XCVII. 5. ἔνθαπερ πρότερον προκατίζων ἐδίκαζε) De iudicibus, sive illi reges seu privati fuerint, hoc sollemne. Supra c. 14. *Midas* ἀνέθηκε τὸν θρόνον, ἐς τὸν

πρακτίζων ἐδίκαζε. et V. 26. Additur *dixisse Deiocem, οὐ δικᾶν ἔτι, se non ultra iudicaturum:* non aliud enim ac δικάσειν, quemadmodum doctissimi viri *Sylburgius* in *Grammat. Clenardi* p. 431. et *H. Stephanus* de *Dialect.* pag. 140. monuerunt dudum. In fragm. Philosophi *Eusebii* apud *Stobaeum Serm.* XLIII. pag. 310. καίτοι πῶς χρὴ εἰδέναι πάντα τὸν μέλλοντα ἀνθρώπου καταδικᾶν, ὅτι καὶ etc. perperam et sine ratione *Gesnerus* καταδικάζειν corrigi iussit. Praeclare Glossae Sangermanenses: Δικᾶν, ἀντὶ δικάσειν. Ἡρόδοτος ά. οὗ φησι δικᾶν ἔτι. WESS.

13. στήσωμεν ἡμέων αὐτῶν βασιλέα) Voculam ἕνα suspicabar absorptam a literis proximis, quam solet in talibus adhibere *Herod.* p. 169, 32. [III. 25.] ἕνα σφέων αὐτῶν. pag. 192, 21. 194, 23. [III. 80. et 85.] δεῖ ἕνα γέ τινα ἡμέων βασιλέα γενέσθαι: atque ita scripsisse hoc loco, στήσωμεν ἕνα ἡμέων αὐτῶν βασιλέα. VALCK.

CAP. XCVIII. 14. τὰ νῦν Ἀγβάτανα κέκληται) Demiror dilectissimis membranis haud auscultasse *Gronovium*, quibus recte obsecutus fuit c. 110. et 153. minime vero III. 64. 92. Non placet id consilii incertum. Optime codex *Florent.* cui alias plures schedae consentient. Medorum regiam hanc urbem veterum conplures, in quis et *Ctesias*, Ἀγβάτανα, teste *Stephano Byz.* adpellarunt. Nunc quidem in illius *Persicis* ἔδωκε Κῦρος - - Βαρήνην, ἐγγὺς Ἐκβατάνων: ipse dederat Ἀγβατάνων, sicuti in *Stephani* Βαρήνη legitur. Opinor latere idem vocabulum in *Aeschyli Pers.* vs. 927. nam quae de *Agdabatis*, gente Persica, a Criticis adscripta sunt, fide carent. *Sam. Bochartus* tituli originem in Arabum sermone invenit et eleganter illustravit *Phaleg.* III. 14. Culte vero de Aristotelis obscurioribus libris *Themistius* πλείοσι πεφραγμένοι εἰσὶ περιβόλοις, ἢ τὰ ἐν Ἐκβατάνοις βασίλεια, Or. XXVI. pag. 319. D. WESS.

18. κολωνὸς ἐὼν) Videtur *Diodorus* II. 13. in urbis situ dissentire, ἐν πεδίῳ, in planitie structam scribens. Ambitum idem XVII. 110. stadiis CL. absolvit, et hac parte discors. Athenarum enim amplitudo atque ambitus stadia CC. acquabat, teste *Dione Chrysostomo* Or. VI. p. 87. c. et illi tamen, ex *Nostri* finitione, *Ecbatanorum* magnitudo conveniebat. Quod editur κατὰ τὸν Ἀθηναίων κύκλον, pravum

est. Ἀθηνέων oportuerat; qui quidem naevus in his libris nimis frequens. WESS.

27. δύο δὲ οἱ τελευταῖοι, εἰσὶ etc.) *Platoni*, horum fortasse recordato, tale aedificia templaque variis coloribus distinguendi genus βαρβαρικὸν εἶδος est. Sic de Neptuni in Atlantide templo: εἶδος δέ τι βαρβαρικὸν ἔχων· πάντα δὲ ἔξωθεν περιήλειψαν τὸν νεὼν ἀργύρῳ, πλὴν τῶν ἀκρωτηρίων. τὰ δὲ ἀκρωτήρια χρυσῷ. *Critiae* p. 116. Pertinent huc, quae *Auctor* de Mundo eleganter conmentatus est, c. 6. p. 195. *Ed. Vule.* WESS. — Omnino structurae genus isti simile hodieque in multis apud Sinenses et apud Indos oppidis reperiri monuit *Caylus* in *Hist. de l'Acad. des Inscr.* T. XXXI. p. 42. *S.*

CAP. XCIX. 5. δι' ἀγγέλων δὲ πάντα χρέεσθαι) Vide c. 69. Regiam apud Medos Persasque maiestatem, illique debitam a civibus reverentiam abunde explanavit *B. Brissonius* de Regn. Pers. I. 27. et II. 91. WESS.

CAP. C. 9. καὶ κατήκοοι) Saepe numero vocabulum in Musis recurrit de subditis imperio ac dicto audientibus, rarum hac notione. Ecce tibi imitatorem *Dionem Cassium* lib. XLII. 17. p. 315. *Ed. N.* καὶ γὰρ κατάπκοποι σφῶν καὶ κατήκοοι - - πολλοὶ περιενόστουν. Aliis sunt ὠτακουστοὶ, ut in libello *de Mundo*, cuius interpres *Apuleius* non sine quadam cultus elegantia: *Sed inter eos aures regiae et Imperatoris oculi* [conf. Nostrum, I. 114, 7.] *quidam homines vocabantur: per quae officiorum genera rex ille ab hominibus deus esse credebatur, cum omnia, quaecumque ibi gererentur, ille Otacustarum delatione discebat.* Ceterum scribi debebat, quod bene vidit *Reiskius*, καί οἱ: est enim dandi casus. WESS.

CAP. CI. 1. τὸ Μηδικὸν ἔθνος συνέστρεψε) Interpretatio *Vallae*, *Deioces - - solam Medicam subegit nationem, eique imperavit*, illa homines etiam perdoctos in historia veteri tradenda decepit. *Galeus* pro συνέστρεψε legi scribit in msto συνεστρέψατο, atque ita loqui solere *Herodotum*: obversabatur eruditissimo viro κατεστρέψατο, *subegit*, veterum nulli adeo frequentatum quam *Herodoto*; apud quem nuspiam invenietur συνεστρέψατο, usurpantem τὸ συστρέψαι no to significatu IX. 18. πάντη συστρέψαντες (mutari non debuerat) ἑωυτοὺς καὶ πυκνώσαντες ὡς μάλιστα. Hoc apud alios frequentius dicitur ξυστραφέντες vel συστρεφόμενοι. Dubium nullum est, quin hoc loco συνέστρεψε notet *in unam contraxit: Deio-*

ces τό τε Μηδικὸν ἔθνος συνέστρεψε, μούνου τε τούτου ἦρξε: (sic ista leviter refingenda suspicor;) *Medos in unam gentem contraxit, atque huic soli imperavit.* Ex hac vera, ni fallor, interpretandi ratione [quam quidem perinde vulgata etiam scriptura admittit,] primum manifestum est, cur his continua diversa memorentur Medorum genera, e quibus unam ille fecerit gentem; deinde, quamobrem de filio Phraorte paulo dicat inferius: οὐκ ἀπεχρᾶτο (*Suidas* explicat, ἀρκεῖν ἡγεῖτο:) μούνων ἄρχειν τῶν Μήδων, ἀλλὰ στρατευσάμενος ἐπὶ τοὺς Πέρσας κ. τ. λ. Pater Deioces, callidus ille iustitiae satelles, pacis amans, et solos regere Medos contentus, simul atque *iustitiae fruendae causa* (*Cicero* de Off. II. c. XII. init.) rex fuerat *constitutus, locatim dispersos cives suos* adegit ἓν πόλισμα ποιήσασθαι, καὶ τοῦτο περιστέλλοντας τῶν ἄλλων ἧσσον ἐπιμέλεσθαι. *Herod.* p. 41, 5. et p. 42, 3. [c. 96, 6. et 98, 11.] Condidit itaque *Ecbatana.* His denarratis subiungit: Δηϊόκης μέν νυν τὸ Μηδικὸν ἔθνος συνέστρεψε. Hoc aliis in re simillima saepius dicitur συνῴκισε, vel συνήγαγε. Notae sunt imperantium artes, Thesei, Gelonis, similiumque: de Gelone, unis Syracusis omnia posthabente, *Herodotus* lib. VII. c. 156. VALCK.

CAP. CII. 10. Ἀσσυρίων τούτους οἳ Νῖνον ἔχον) Qui ἔσχον voluerit, etsi urgens ratio desideratur, praesidio non carebit. *Assyrios* laxiore significatione *Noster* usurpat, illis ipsos conprehendens Babylonios. Assyriorum itaque alii *Ninum*, Babylonem alii possidebant, uti c. 178. 185. etc. WESS. — De *Nino* urbe, ad Tigrin sita, conf. c. 193, 11. et II. 150, 17. *S.*

CAP. CIII. 4. ἐλόχισε κατὰ τέλεα) *Turmatim.* Adscripserat his *Scholiastes*: κατὰ τέλεα· τὰ ἀναλώματα, καὶ τὰ συνέδρια ἐν τῇ ἀρχῇ, καὶ τὸ συντελεῖν εἰς τάγμα. Habet ex eo *Suidas.* [in Κατὰ τέλ.] Ultima huc refer, cetera aliorsum deferenda. Καὶ κατὰ τέλεα καὶ παντοίως προσβάλλοντες VII. 211. et IX. 20. et 22. WESS.

[8. ὅτε νὺξ ἡ ἡμέρα ἐγένετο) Vide supra, c. 74, 8. *S.*]

15. Βασιλεὺς ὁ Σκυθέων Μαδύης) In obscuro res Scythicae loco sunt: de gentis excursionibus in Asiam plura *Iustinus* II, 4. 5., quae partim conveniunt, aliena partim sunt. Μάδυος Σκυθικοῦ expeditiones et peregrinationes tetigit obiter *Strabo* l. pag. 106. [pag. 61. ed. Cas.] sed nescio quo au-

ctore eundem *Madyem* regem *Cimmeriorum* fuisse adfirmat. WESS. — Confer *Nostrum* cap. 15. et praesertim IV. 11 seq. *S.*

CAP. CIV. [1-3. Ἔστι δὲ ἀπὸ τῆς λίμνης τῆς Μαιώτιδος - - - ἐς Κόλχους τριήκοντα ἡμερέων εὐζώνῳ ὁδός.) Iusto maior videri possit iste numerus *triginta dierum;* quum praesertim eum terrae tractum, quo inferior Asia cum superiori iungitur, intra *quinque dies* ab homine εὐζώνῳ permeari posse supra dixerit, cap. 72 extr. At hîc non de ea parte *Maeotidis paludis* agitur quae *Colchidi* proxima est, sed de ostio Maeotidis, et quidem de ulteriore ora illius ostii, ubi *Cimmeriorum* olim sedes fuerant. conf. IV. 11 seq. Caeterum meminerimus, ubi de eisdem regionibus agitur, quas Scythae dein habitarunt, diurnum iter ab eodem *Nostro* ducentis stadiis aequiparari, IV. 101, 8. *S.*]

8. ἐν δεξιῇ ἔχοντες τὸ Καυκάσιον ὄρος) Eadem, sed distinctius, IV. 12. VII. 20. Cimmerii legerunt oras Ponti et per claustra Caucasea in Asiam inruperunt; Scythae, dum profugos insequuntur, a via aberrarunt, perque Caspias portas in Mediam, regionem a fugitivis aversam, devenerunt. Lege *Th. Sig. Baierum,* Conment. Acad. Petrop. lib. III. p. 318. WESS.

CAP. CV. 2. Ψαμμίτιχος) Ita hîc. At Ψαμμήτιχος lib. II. 2. 28. 30. nec constanter tamen. Recurrit prior scriptura II. 151. VII. 7. Quae quidem discrepantia ex pronuntiationis vicinia nata fuit. Scythicam expeditionem *Hieronymus* adtigit in Fabiolae Epitaphio: *Hanc gentem Herodotus refert sub Dario Medorum rege viginti annis Orientem tenuisse captivum, atque ab Aegyptiis et Aethiopibus annuum exegisse vectigal;* non sine erroribus, de quibus *Scaliger* in *Eusebii* Chron. p. 83. Τοπροσωτέρω [*l.* 4.] non ex genio *Herodoti,* uti visum *Gronovio,* sed e Grammaticorum vetere scribendi more venit. Servavit ipse τὸ προσωτέρω III. 138. sicuti alibi τὸ πρόσω, τὸ λοιπόν, τὸ πρῶτον, quae emendatius utique scripta. Conduxit de genere hoc conpluscula *Io. Wasse,* addita in *Dukeri* praefationem *Thucydidis.* WESS.

9. πάντων ἀρχαιότατον ἱρῶν *etc.*) *Pausanias* I. 14. primos omnium mortalium Assyrios Venerem Coelestem colere ingressos perhibet, ab illis Paphios in Cypro et Phoenices

in Palaestina religionem eius accepisse; hinc venisse ad Cytherios: abduxit doctissimum scriptorem a vero Venus *Mylitta*, quam ab Assyriis cultam ex *Nostri* I. 131. et 199. didicerat. Nam quo pacto ab Assyriis, a mari remotissimis, ea superstitio ad Cyprios penetrare potuit? *Uraniam* istam Venerem Syri *Dercetun* vocitabant in *Diodori* II. 4. WESS.

15. ἐνέσκηψε ἡ θεὸς θήλειαν νοῦσον.) Ita dederat, uti rei series et *Longinus* testantur. Scio animose ὁ θεὸς a *Gronovio* defendi; quo modo, si qui velit, omnibus naevis patrocinium parabitur. Θήλεια νοῦσος quae fuerit, quaesitum ambitiose fuit. Ampl. *Bouherius* totum illi cap. 20. *Dissert. Herodot.* inpendit, spretisque plurium coniecturis, quas recensere nihil adtinet, decernit cum *Tollio* ad *Longinum* atque aliis, θήλειαν νοῦσον convenire *contaminatis morbo turpium virorum*, ut *Horatius* alicubi, [lib. I. Od. 37.] sive pathicis. Verum est, *Philonem Iud.*, *Dionem Chrysostomum*, *Herodianum*, *Clementem Alex.*, *Eusebium*, Scholiasten *Thucydidis*, quibus adiungi poterit Criticus ad *Hephaestionis Enchirid.* p. 41. circuitu θηλείας νούσου id genus descripsisse: neque absurdum erit, si profitearis, *Longino* honestam eam turpis flagitii descriptionem admirabilem atque ἀμίμητον fuisse visam, qua est sententia vir Amplissimus. Haud parum tamen metuo, ut *Noster* Scythis id inputarit. Alibi certe, cum non dissimile quidpiam exponere vult, hac verborum circuitione abstinet I. 135. usurus, uti opinor, si aperte loqui nollet: huc adde, in Scythiam delatis, uti adfirmat, morbi illud, muliebris genus statim fuisse manifestum, quod in pathicis utrum liquido omnibus adpareat extemplo, non habeo dicere. Accedo potius ad *Hieron. Mercurialis* opinationem *Var. Lect.* III. 7. *Hippocratem* et *Nostrum* conparantis. Ille de iisdem Scythis de *Aër. Aq. et Loc.* p. 293. [sect. 106. et 109. ed. *Coray.*] εὐνουχίαι γίνονται καὶ γυναικεῖα ἐργάζονται, καὶ ὡς αἱ γυναῖκες διαλέγονται ὁμοίως. Caussam morbi incolas acceptam referre deo, [ait ibid. *Hippocr.*] sed errare: habere eum suas sibi, verum naturales, caussas. Porro, qui malo tentantur isto, ἐνδύονται στολὴν γυναικείην, καταγνόντες ἑωυτέων ἀνανδρείην. γυναικίζουσί τε καὶ ἐργάζονται μετὰ τῶν γυναικῶν, ἃ καὶ ἐκεῖναι. Denique νοῦσον adpellat, qualis profecto est, et ma-

ribus turpissimus. Atque haec senex divinus eodem fere, quo *Herodotus*, commentatus est tempore; ut dubium non sit, quin eamdem uterque rem signaverit. *Noster* νοῦσον θήλειαν vocat; ille, qui morbi eius feminei effectus, quaeque indoles fuerit, declarat. *Herodotus* iratae Veneri, sicuti Scythae irae Deorum, morbi initia contribuit. *Hippocrates* ex artis suae disciplina, superstitione dissipata omni, mali caussam vestigat et explanat. Qui quidem dissensus ferendus et magni non est momenti. WESS. — Perspecte vir eximius. Plura si quis desiderat, dabunt nonnulla *Larcherus* ad h. l. et *Corayus* ad *Hippocr.* l. c. Exstat etiam singularis *Heynii* commentatio *de Maribus inter Scythas morbo effeminatis*, quos ille cum *hermaphroditis Floridae* contulit, in Commentationib. Societ. Goetting. Vol. I. P. 3. p. 28 seqq. Sed, quod maxime ad rem facit, compertum est nostra aetate, *morbum* illum, quem *muliebrem* commodissime *Herodotus* nominat, eodem prorsus modo, quo ab *Hippocrate* descriptus est, in eisdem regionibus, quae *Scytharum* olim fuerant, hodieque (quamquam haud ita frequenter) obtinere. Vide *Reineggs topographische Beschreibung des Caucasus*, Goth. et Petersb. 1796. T. I. p. 269 seq. *Histoire primitive des Peuples de la Russie, par le Comte Jean Potocki*, Petersb. 1801. p. 175. *Klaproth, Reise in den Caucasus* etc. Halae et Berol. 1712. p. 283 seqq. In *Var. Lect.* ad h. l. adnotare oblitus eram, pro θήλειαν ad Ionismi normam θηλέην corrigendum censuisse *Koenium* ad *Gregor.* Dial. ion. §. 41. atque sic h. l. edidisse *Schaeferum*. Et sic alibi quidem brevi vocali ε in medio scribitur hoc vocab. ut III. 85, 16. et 20. sed simul per α in terminatione primi et quarti casus: ἡ θήλεα ἵππος, III. 86, 5. τὴν θήλεαν καμηλον, III. 102, 17. — Ista iam non modo scripta a me, sed typothetae etiam tradita erant, quum a *Boissonado* meo, Viro clarissimo, qui incomparabili studio, quidquid ad ornandum *Herodotum* nostrum valere videtur, id mecum communicare, aut de eo me monere consuevit, per literas transmissa Notula, ad id de quo hîc agitur spectans, mihi traditur, his ipsis verbis concepta: „Παρὰ δὲ Ἡροδότῳ, ἐνέσκηψεν ἡ θεὸς θήλειαν νόσον, „ἀντὶ τοῦ, ἐποίησεν ἀνδρογύνους ἢ κατεκγότας. *Tiberius* Rhetor, „de Figuris, cap. 35. *de Periphrasi*, inedito adhuc, brevi „edendo." *S.*

18. τοὺς καλέουσι Ἐναρέας οἱ Σκύθαι) Ampl. *Bouherius* ἐναγέας, *piaculo contaminatos*, correxit. Factum non laudo. Obstant membranae. Repugnat scriptor ipse IV. 67. Contra etiam veniunt Scholiastae Ἐνάριες, οἱ ὁπλῖται: cuius explicatio, etsi sit erronea, deceperitque G. *Corinthum*, vetat mutationem. Amplius robur *Hippocrates* adderet, modo scripsisset, ut *Tollius* ad *Longinum* habet, καλοῦνται δὲ οἱ τοιοῦτοι Ἐνάριες: verum ea *Mercurialis* est correctio speciosa: Ἀνανδρίεις praeferunt veteres editi. Confer *P. Leopardum Emendat.* VII. 10. WESS. — In vulgatum h. l. Ἐναρέας, et in Ἐναρέες IV. 67, 7. consentiunt fere libri: a quo parum abest ἀνΔριεῖς, quod apud *Hippocr.* (teste *Corayo* in Notis, p. 331 seq.) in cod. Reg. 2146. et in ed. Ald. legitur. Quod si, ut probabiliter *Wesselingius* iudicavit, (in Notis ad Glossas Herodoteas) Scythicum verbum est, frustra sunt viri docti, qui illud ex graeci sermonis norma vel interpretari vel corrigere conantur. *S.*

CAP. CVI. 4. χωρὶς μὲν γὰρ Φόρων) *Reisk.* χωρὶς μὲν γὰρ, Φόρον, et mox τὸν ἑκάστοισι: aut Φόρου, ob ea quae statim iterantur. Mihi transitus a plurali ad singularem numerum non displicet. Saepe numero ita utriusque linguae scriptores. Lege *Davisii* adnotationes in *Ciceron.* I. 59. de Nat. Deor. WESS. — Ne me quidem transitus a plurali numero ad singularem offendit, sed reliqua sermonis structura: in qua ne illud quidem necesse est, ut τὸ in τὸν mutetur; sed, *hoc quod quibusque imposuerant*, est idem illud *tributum, quod exigebant.* Nempe structuram orationis non aliter percipere possum, nisi ita, ut per adpositionem iuncta intelligantur haec duo, Φόρον, et τὸ ἑκάστοισι ἐπέβαλον, (nam sic cum ms. *F.* pro ἐπέβαλλον scribendum,) et ad horum utrumque referatur verbum ἔπρησσον. Quare non magis χωρὶς μὲν γὰρ Φόρου, quam Φόρων, legi velim: cuius posterioris coniecturae idem *Reiskius* in *Notis editis* merito nullam fecit mentionem. *S.*

10. καὶ τὴν τε Νῖνον εἶλον) *Hieronymus* in Chron. *Cyaxares Medus subvertit Ninum*: ad quae *Scaliger* N°. MCCCCLX. p. 85. *Fortasse in Graeco conceptum fuit*: Κυαξάρης ὁ Μῆδος τὴν Νῖνον αἱρεῖ, *capit, expugnat. Nam procul dubio non subvertit.* Quis ergo? Scribit *Noster* c. 178. Νίνου ἀναστάτου γενομένης, Babylonem gentis regiam et metropolin fuisse: additur

c. 183. *eversam* [certe *expugnatam*] esse a Medis. Quae quidem in Cyaxarem melius congruunt, quam in *Astyagem*, uti *Bouherius* voluit *Dissert. Herodot.* p. 240. [Quod mox ait, ἐν ἑτέροισι λόγοισι δηλώσω,] *Assyriorum historiam*, λόγους Ἀσσυρίους, conposuisse *Herodotum*, credibile fit. Meminit eorum c. 184. altera vice. Perierunt cito. Nihil inde servatum, nisi unum fortasse apud *Aristotelem* fragmentum, *Hist. Anim.* VIII. 1. Nam alia, quae inde arcessuntur, perperam in hunc censum vocantur. Perierunt autem, ut innumera alia, temporum iniuriâ. Qui socorditer atque inepte digestos eos fuisse commentarios, et propterea neglectos, cum *Vignolio Chronolog.* IV. 4, 6. etc. adseverant, talia confidenter obtrudunt, quorum rationes reddere nequeunt. Verum de his in nupera *Dissert. Herodotea* c. 1. disputatum uberius fuit. WESS.

CAP. CVII. 5. ὑποθέμενος δὲ τῶν μάγων τοῖσι etc.) *H. Stephanus* [in Prolegom. de Herod. vocab. et loq. gen.] ὑπερθέμενος, quod c. 108., longe praefert; a cuius iudicio non dissideo. Ὑπερθέσθαι hoc usu in Musis frequens, non illud. Τούτῳ τῷ Γύγῃ καὶ τὰ σπουδαιέστερα τῶν πρηγμάτων ὑπερτίθετο, *cum Gyge communicabat*, I. 8. tum V. 24. VII. 8, 1. Statim μὲν ante Μανδάνην [*l.* 7.] induxi, obsecutus membranis. WESS.

11. οἰκίης μὲν ἐόντα ἀγαθῆς) οἰκηίης alibi recte legitur; sed hic ferri nequit, si vel in Codicibus bonis inveniretur. οἰκία, *familia*, non potuit οἰκηίη dici; semper Ionice scribitur οἰκίη. *Herodot.* I. 90. ἐόντες οἰκίης οὐ φλαυροτέρης. lib. IV. 76. VI. 35. Lib. II. c. 172. *Amasin primum habebant despicatui, ἅτε δὴ δημότην τὸ πρὶν ἐόντα, καὶ οἰκίης οὐκ ἐπιφανέος.* Eumdem *Hellanicus Athenaei* XV. pag. 680. B. antequam ad regnum perveniret, fuisse scribit ἰδιώτην καὶ τῶν τυχόντων. VALCK.

CAP. CVIII. 7. ἐπίτεκα ἐοῦσαν) Revocavi quod *Aldus* eumque secuti expresserant, idque licitum in mssto-rum dissensu putavi, praesertim ubi scriptor ipse viam monstravit cap. 111, 4. Memini *Damascium* apud *Photium* p. 561. novae scripturae auctoritatem conciliare videri, ἐπίτοκα οὖσαν τὴν γαμετὴν συνεπῆγεν. Sed dubia et controversa lectio est, et defendi, nisi metaplasmo declinationis in subsidium vocato, nequit. Nihil simile ἐπίτεκα, quo

Hippocrates pluresque alii fuerunt usi, requirit. Vide doctam *T. Hemsterhusii* adnotationem ad *Thom. M.* voce Ἐπίτεξ. WESS.

17. σοὶ ἑωυτῷ περιπέσῃς) Dubium est, hoccine, an σὺ ἑωυτῷ περιπ. adscisci debeat; quamquam ego non multum eo distrahor. Varie ponere solent. *Aeschin.* de Legat. Fals. p. 47. *Ed. Ald.* [p. 311. ed. Reisk.] ὡς ἐγὼ τοῖς ἐμαυτοῦ λόγοις περιπίπτω. *Io. Chrysostomus* T. V. p. 24. B. ἀλλ' ὁ μῦθος αὐτὸς ἑαυτῷ περιπίπτει. et T. VII. pag. 831. C. πανταχοῦ ἡ πλάνη ἑαυτῇ περιπίπτει. Par ratio prorsus est in μηδαμῶς, quod viro Cl. [*l.* 15.] tantopere placuit. Ecquis enim mortalium, in ea schedarum discordia, Herodoteum illud esse praestabit? Μηδαμᾶ habet cap. 68. III. 65. atque aliâs, μηδαμῇ quoque. Mox [*l.* 18.] ἐς σεωυτοῦ servavi, non ignarus defendi veterum locis ἑωυτοῦ posse, patronumque habere in *Miscell. Observ.* T. III. p. 142. WESS. — Quod modo praecessit, ἄλλους ἑλόμενος, id commode *Wyttenb.* Select. p. 351. confert cum illo *Xenophontis*, Hellen. III. 1, 2. Κῦρον ἀντ' ἐκείνου ἠρημένοι ἦσαν. *S.*

CAP. CIX. [2. ὡς οἱ παρεδόθη τὸ παιδίον κεκοσμημένον τὴν ἐπὶ θανάτῳ) *Valla* ad verbum, *quum ei puer traditus esset ornatus ad necem*: ubi quum haud adpareret, quid hoc esset, *ornatus ad necem;* clarius *H. Stephanus* reddendum censuit, *quum ei puerulus cum ornatu traditus esset ad necem*: et in eamdem sententiam *Gronov. quum ei puerulus ornatus esset traditus ad necem;* quam versionem et *Wesseling* tenuit, et *Larcherus* his verbis suo idiomate reddidit, *on remit l'enfant couvert de riches ornemens entre les mains d'Harpagus, afin qu'il le fit mourir.* Quae interpretatio (ut iam olim *Aem. Portus* in Lex. ion. v. θάνατος monuit) satis bene haberet, si παρεδόθη ἐπὶ θανάτῳ, non κεκοσμημένον τὴν ἐπὶ θανάτῳ, legeretur. Nempe tradebatur Harpago puerulus *eo cultu ornatus quo regios liberos mortis caussa* (id est *mortuos*, aut *iam iamque morituros*) *ornari moris erat.* conf. c. 111, 16 seq. et 24 seq. rursusque c. 112, 15 seq. et 113, 6. Itaque ad τὴν articulum, cum eodem *Porto*, intelligendum στολήν, sive potius κόσμησιν, scil. nomen ex cognato verbo, quod in proximo est, repetendum. Sic VII. 34, 2. ἐγεφύρουν - - τὴν μὲν - - τὴν δ' ἑτέραν, scil. γέφυραν. VII. 62, 1. τὴν αὐτὴν ταύτην ἐσταλμένοι, sc. στολήν, id est

σκευὴν, quo vocab. continuo dein utitur. VII. 84, 3. τὴν αὐτὴν (sc. σκευὴν) ἐσκευασμένοι. Pro quo VII. 72, 6. ait τὴν αὐτὴν ἔχοντες: ubi, quoniam ἔχοντες eo loci idem ac ἐσταλμένοι aut ἐσκευασμένοι valet, pariter στολὴν aut σκευὴν intelligitur. In *Aristoph.* Ran. 192. νεναυμάχηκε τὴν περὶ κρεῶν, sc. μάχην. Sic κρίνεσθαι τὴν ἐπὶ θανάτῳ, scil. κρίσιν vel δίκην, et similia multa apud optimos quosque auctores. Sic vero rursus apud Nostrum, quoniam δῆσαι ἐπὶ θανάτῳ IX. 37, 6. sonat *vincire mortis caussa, in vincula coniicere supplicio destinatum*, similiter etiam ἔδησε (σφέας) τὴν ἐπὶ θανάτῳ (scil. δέσιν) habemus III. 119, 10. et τοὺς ἄλλους κατέδησαν τὴν ἐπὶ θανάτῳ, nempe δέσιν, V. 72, 23. Neque me fugit, ad τὴν articulum aliàs etiam subinde nomen ὁδὸν intelligi; nempe cum verbis praesertim quae *mittere, ducere*, aut *proficisci* significant: (conf. I. 67, 12.) sed non idcirco equidem dixerim, in verbis ex V. 72. modo citatis *praegnans* esse verbum κατέδησαν, intelligendumque κατέδησαν ἀπάξοντες τὴν ἐπὶ θανάτῳ ὁδὸν, quod Viro docto excidit in utilissimo libello scholastico, quem *Attica* inscripsit, p. 341. ed. sec. *S.*]

3. ἐς τὰ οἰκία) Verum id est: ut ἤϊε ἐς τὰ οἰκία cap. 119. Saepe tamen operarum delicto depravatur, quem ad modum principio eiusdem capitis ἤϊε ἐς τὰ οἰκεῖα, ubi *Arch.* οἰκία. II. 129. εἶναι ἐν τεῖσι οἰκηίοισι τέκνον. III. 148. προῆγέ μιν ἐς τὰ οἰκήϊα. Quae quidem et alia similis generis ad eandem formam ex msstis redire debent. Vide *Gronov.* II. 66. WESS. — Nempe II. 66, 17. recte *Gron.* οἰκίοισι ex ms. *Med.* restituit, cui et alii libri adsentiuntur. *S.*

[11. συγγενής ἐστιν) Adhaesit ν litera e superioribus edd. Rescriptum ἐστι velim, ut alibi: et sic h. l. noster cod. *Pa.* Conf. *Var. Lect.* ad Prooem. *l.* 4. *S.*]

CAP. CX. 3. νομάς τε ἐπιτηδεωτάτας νέμοντα) Multum se hic aestuasse fatetur Cl. *Reiskius*, tandemque huc venisse, ut ἀνεπιτηδειοτάτας, *pascua maxime horrifica*, reponeret. Peperunt fortasse hos fluctus montes θηριωδέστατοι, qui utique boum pasturae minime conveniebant. At pascua erant ad montium radices, ut statim traditur: ad eas autem plerumque herbidi irriguique agri, bubus pascendis egregii: hinc et pagus illic, hominum celebritate notabilis, c. 114. Posses, si innovatione locus indigeret, ἐπιτηδεώτα-

τα ex *Aldo* recipere et bubulci sollertiam intelligere. *Hesychius*, Ἐπιτηδείως· ἐπιμελῶς. Vide II. 133. WESS. — Quidni *pascua* intelligamus *ad id, de quo nunc agebatur, maxime idonea? S.*

8. τὴν γὰρ κύνα καλέουσι Σπάκα Μῆδοι) Eadem-ne Medorum et Persarum fuerit dialectus, non liquet. In reliquiis Persicae linguae nihil doctissimi viri *G. Burtonus* et *Hadr. Relandus* invenerunt congruum. Confer huius *Diss.* de *Vet. Ling. Pers.* p. 245. et illius Λεξ. *Ling. Pers.* pag. 97. *Iustinus* I. 4. de caussa nominis *Spaco* lepidas admetitur fabellas, ex *Trogi* libris derivatas. WESS.

12. πρὸς Σασπείρων) Credo *Florentiae* non aliter scriptum, etsi super ea re silentium. Codex *Ask.* et *Vallae* idem obtulerunt. Σαππείρων *Aldi* et *Editt.*, si littera detrahatur, Σάπειρας dabit, quos Colchis confines, memorant *Orpheus* Argon. vs. 753. et *Apollon. Rh.* II. 397. atque ex illis *Stephanus Byz.* In *Nostri* Musis modo Σαρπειροὶ III. 94. modo Σάπειρες IV. 37. contra tabulas tamen. Melius I. 104. VII. 79. WESS.

20. ἐπορᾷν -- διατέταγμαι ἐγώ.) Nimium tribuitur *Mediceo.* Quia de militibus eorumque acie διαταχθῆναι frequentatur, propterea-ne uni negabitur? Apostolus Paullus, οὕτω ἦν διατεταγμένος, *Act. Ap.* XX. 13. Servus ἐποίησε τὰ διαταχθέντα αὐτῷ *Luc. Evang.* XVII. 9. Haec sufficiunt. Alii in composito amplius quam simplici esse adfirmabunt, neque illis pertinaciter obloquar. WESS. — De re, quae hic agitur, conf. c. 112, 6. 113, 11 seq. et 116, 23. *S.*

CAP. CXI. 4. ἐπίτεξ ἐοῦσα πᾶσαν ἡμέρην prave explicatur *quae per totam diem parturierat*, pulcre monente Cl. *Abresch Diluc. Thucydid.* pag. 583. WESS. — Recte vero Vir doctus, *cuius partus in dies exspectabatur*: et aut sic, aut *de die in diem*, in lat. vers. repositum velim. Sic VII. 203, 5. προσδόκιμοι πᾶσάν εἰσι ἡμέρην, *quotidie* (sive, *in proximum quemque diem*) *exspectantur*: et plena dictione, ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην, VII. 198, 3. *S.*

8. ὅτι οὐκ ἐωθὼς ὁ Ἄρπαγος μεταπέμψαιτο) Recte post pauca [*l.* 10.] hunc in modum *Gronovius*; sequor exemplum, schedarum parens imperio. Est autem omnis haec oratio cultissima et rusticae simplicitati mirabiliter apta. WESS. — Utrobique edd. ante *Gron.* μετεπέμψατο dabant;

idque priori loco (*l.* 8.) tenuit *Gron.* ubi cum plerisque msstis μεταπέμψαιτο primus *Wess.* edidit. Posteriori loco, (*l.* 10.) de quo in *Var. Lect.* oblitus eram monere, idem *Gronovius*, suum codicem, ut ait, secutus, μεταπέμψαιτο primus edidit, idque tenuit *Wess.* ubi quidem (ut idem *Wess.* adnotavit) codd. *Ask. Arch.* et *Paris. duo* (nostri *Pb. Pc. Pd.* et cod. *F.*) in μετεπέμψατο cum vett. edd. consentiunt. *S.*

9. ἐξ ἀέλπτου ἰδοῦσα) *Appianus* Punic. p. 104. [c. 104, 3.] καὶ αὐτὸν ἡ στρατιὰ μακρόθεν ἰδοῦσα ἐξ ἀέλπτου. Similiter pag. 117. [c. 116, 13.] *Sophocles* aliter Aiac. 727. ἐξ ἀέλπτων Αἴας μετανεγνώσθη. *Aeschylus* quoque Suppl. 362. *Hesychii* Ἐξ ἀελπτόης hinc docti viri corrigunt, sed frustra, uti bene in litteris ad me Cl. *Alberti.* Legendum enim ἐξ ἀελπτίης, quo *Archilochus* apud *Heraclid. Pontic.* p. 412. *Ed. Galei* utitur. WESS.

13. ἐς δεσπότεας τοὺς ἡμετέρους) Cogor saepe minuta venari. Quid facias, ubi talem se silva dat? Abigunt *Florentiae* hinc et c. 112. δεσπότεας, et retinuerunt τὸν δεσπότεα c. 11. Non sibi constant, fateor, in productione vocis descriptores, sed culpa ipsorum est. ἐξηγητέας vidimus cap. 78. Manarunt eodem ex fonte Ἀριστηγόρης, Ἀριστηγόρεω, Ἀριστηγόρεα: Καμβύσης, Καμβύσεω, Καμβύσεα, quod in Ἀστυάγης codex *Arch.* sollicite observat. WESS. — Cap. 129 extr. in δεσπότας consentiunt libri omnes. *S.*

CAP. CXII. 10. εἰ δὴ πᾶσά γε ἀνάγκη) Ita adsolet: πᾶσα ἀνάγκη ἐστὶ ὗσαι II. 22. et 35. IV. 179. V. 52. etc. *Sophocles Elect.* vs. 1527. *Plato* in *Phaedro* p. 243. D. πολλὴ ἀνάγκη in *Eutyphr.* p. 7. D. Itaque γὲ interpositum pluribus in msstis citra sententiae damnum resecatur a Viro Clarissimo recte. Saepe tamen apud alios πολλή γ' ἀνάγκη, poëtas in primis, de quibus *Valcken.* in *Euripidis Phoeniss.* 1668. WESS. — Equidem, cur abiiceretur particula et perapta huic loco, et plerorumque ac probatissimorum codicum auctoritate firmata, non satis caussae vidi. *S.*

CAP. CXIII. 9. τῶν τινα προβόσκων) Hinc in *Aem. Porti* aliorumque Lexica receptum fuit πρόβοσκος. Usitata vox αἰγοβοσκῶν facile potuit in illam deflecti. VALCK. — Per utique rarum est πρόβοσκος de pastore, sicuti et προβόσκημα, quod in *Philon. Iud. Legat.* p. 993. D. Verum hoc

naevo obsitum atque in προκόσμημα vertendum docuit *Kühnius* ad *Diogen. Laërt. Praefat.* Illud movere non audeo. Accedit proxime αἰγοβοσκῶν vocabulum; sed metuo, ut ταῖς βουκολίαις bene conveniat. WESS.

CAP. CXIV. 6. οἰκίας οἰκοδομέειν) Una mutata litera οἰκονομέειν refingit Cl. *Pauw*: neque enim eum, qui sibi δορυφόρους atque ὀφθαλμὸν eligebat, οἰκονόμους omisisse: habuisse praeterea Persarum reges μελεδωνοὺς τῶν οἰκίων III. 61. quibus aedium et rei domesticae cura erat. Hoc verum; notum quoque οἰκοδομεῖν, οἰκοδομίαν, et οἰκονομεῖν permisceri apud *Philon. Iud.* de *Fortitud.* p. 740. c. et in Paullina ad *Timoth.* priore c. 1, 4. et saepius aliàs. Neutrum tamen adigit, ut eam in sententiam eatur. Ludus puerorum describitur, quorum esse

Aedificare casas, plostello adiungere mures,
ludere par inpar, - - -

monuit *Horatius* II. Sat. III. 247. et experientia testatur. WESS.

8. τὰς ἀγγελίας ἐσφέρειν) Difficilis electio. Φέρειν et ἐσφέρειν ἀγγελίας usus admittit: illud latius se porrigit; hoc eius proprie, cui in aula ἐσαγγελέος titulus, quique ad regem deferebat quae nunciabantur. Vide *Lucianum Deae Syr.* c. 25. *Heliodorum* X. p. 491. et *Gronov.* [Commode ad III. 77, 7. provocat *Gron.* Et verisimilius est, a nonnullis hîc omissam fuisse praepositionem, quam ab aliis suo arbitratu adiectam.] Βασιλέος ὀφθαλμὸν multa in luce posuit *Brissonius* Regn. Pers. I. 190. WESS. — Conf. Adnot. ad c. 100, 9. *S.*

14. περίεσπε) Nihil demuto. [Vide *Var. Lect.* ibique ubi iterum *Arch.* nominatur, *Ask.* corrige.] Voluit *Arch.* scriba περιείπε, ut supra c. 73. quo de *P. Leopardus Emend.* VII. 8. Bene etiam [*l.* 15.] habet μετείθη, ubi in *Arch.* insignis adparet aberratio, nec ab ea inmunis *Vindob.* cui in animo μετήχθη fuisse videtur. WESS.

CAP. CXV. 7. ἀεικείῃ τοιῇδε περισπεῖν) Sic I. 73. et III. 160. ubi αἰκίῃ, uti hic, *Arch.* ex scholio, e quo et id descendit, quod in *Vindob.* Placere potest *Aldi* ἀεικίῃ, ut προμηθίη I. 88. III. 56. in *Vindob.*; verum *Aldus* in isto vocabulo varius est. Statim [*l.* 9.] malui ἐγὼ δὲ ex *Arch.* quippe significantius. *Plutarchus in Praecept. Reip. ger.* p. 811. c.

ἐγὼ δὲ, ἀνάπαλιν - - - οὐκ ἐμαυτῷ γέ φημι ταῦτα οἰκονομεῖν, ἀλλὰ τῇ πατρίδι: ita enim dederat, non οἰκοδομεῖν. WESS.

[15. ὧδέ τοι πάρειμι.) Videndum ne in aliis etiam codicibus, sicut in nostris, ὅδε τοι scriptum reperiatur: quod gallice diceres, *me voici tel que je suis*. *S.*]

CAP. CXVI. 1. τὸν Ἀστυάγεα ἐσήει) Ad eum modum VII. 46. ἐσῆλθε γάρ με λογισάμενον: namque ita *Io. Stobaeus* et scripti codices. Verum isto de genere uberrime docti viri, *T. Hemsterhusius* in *Lucian.* T. I. p. 26. et *Valken.* ad *Euripid. Phoeniss.* p. 464. Satis vero demirari non queo *Gronovii* acumen, quo προσφέρεσθαι ἐδ. ἐς αὐτοὺς [*l.* 3.] tanto paratu defenditur. Potest-ne hoc pertinere ad Cambysem et Mandanen? qui longe aberant, nec quorum ulla in Cyri hac agnitione praevertit mentio. Bonus Astyages toto corporis filo et vultus lineamentis sibi puerum respondere opinatus est. Qua quidem in re et *Iustinus* [I. 5, 4.] adsentitur, et sibi senex quid dedit. Redeat ergo suam in sedem, unde deiecta vetus est lectio. Mox [*l.* 4.] cum *Reiskio* mallem ἐλευθεριωτέρῃ, *homine ingenuo magis quam servo dignior.* Atque ita *Portus* quoque. WESS.

9. ὥστε σε καὶ τὸν παῖδα etc.) Optime *Gronovius* ex *Medic.* cui solens paria facit *Ask.* Quam longe vero abs recto illud μουνόθεν! [*l.* 13.] Paene succenseo schedis *Florent.* quae inprudentem in haec praecipitia truserunt. Si quid mutandum, μουνωθέντα δὴ ex eo libro et *Arch.* sumi levi auxilio poterit. WESS. — Immo, si quid mutandum, τε equidem, quam δὴ vel δὲ, mallem. *S.*

13. μουνόθεν τάδε) Nonnunquam dubites, serio-ne *Gronovius* de membranis loquatur Med. an lectoribus illudat: sed nimis frequentia clarissimi viri peccata avitis meritis sunt compensanda. Hoc quidem considerandum non est, ferri-ne possit μουνόθεν: nam nihil est absurdius cogitatu: verum illud, an forte scripserit *Herod.* non μουνωθέντα τάδε, verum, quia brevis est quaestio, μουνωθέντα δὴ αὐτὸν εἴρετο ὁ Ἀστυάγης, κόθεν λάβοι τὸν παῖδα καὶ τὶς εἴη παραδούς; VALCK.

19. ἀγόμενος ἐς τὰς ἀνάγκας) *Diodorus* τοῦ Δάμωνος ἀπαγομένου πρὸς τὴν ἀνάγκην T. II. p. 555. [in Excerpt. Peiresc. p. 245.] *ad supplicium.* Τὰς ἀνάγκας, *tormenta*, quibus bubulco verum exprimere constitutum erat, vocat *Noster.* Quo usu saepe *Polybius*, *Philo Iud.*, *Iosephus*, et, ne alios adiungam, *Diodorus* III. 14. ubi adnotata vide. WESS.

[21. κατέβαινε ἐς λιτάς τε, καὶ συγγνώμην ἑωυτῷ κελεύων ἔχειν αὐτόν.) Priusquam κελεύει *Schaef.* edidisset, similiter *Wyttenb.* (Select. p. 351.) aut ἐκέλευεν corrigendum censuerat, aut κελεύειν tenendum. „Recepto κελεύων, inquit, antecedens τε καὶ delendum, certe repudiandum." λιτάς τε καὶ οἰμωγάς coniectaverat *Reisk.* Immerito vero doctos viros offendit istud κελεύων, in quod optimi quique codd. consentiunt. Verbum καταβαίνω ista notione constanter cum participio construitur, I. 90, 15. 118, 5. IX. 94, 5. Igitur repetitum intelligendum verbum, καὶ κατέβαινε κελεύων. *S.*]

CAP. CXVII. 6. τέῳ δὴ μόρῳ τὸν παῖδα etc.) *Aldinum* τρόπῳ praesidium habet V. 47. Δοριεὺς μέν νυν τρόπῳ τοιούτῳ ἐτελεύτησε, sed infirmum. Non adsurgit ad vim atque elegantiam vocis dudum probatae, pluriumque munitae auctoritate, et statim [*l.* 25.] iteratae. In superioribus nonnulla auctum et mutatum ivit Cl. *Reiskius*, quae peti ex *Miscell. Lips.* T. VII. p. 618. poterunt. WESS.

20. ἢν μὴ τάδε ἐπιτελέα ποιήσῃ) Non infrequens illud. Tale Hippocrateum in *Iureiurando*, Ὅρκον οὖν μοι τόνδε ἐπιτελέα ποιέοντι -- εἴη ἐπαύρασθαι καὶ βίου etc. et *Melissae* in Epistol. ad Cleareten inter *Pythagor. Fragm.* p. 749. *Galei*, ἀρέσκειν τῷ αὐτᾶς ἀνδρὶ, ἐπιτελέας ποιεῦσαν τὰς ἐκείνῳ θελήσιας. Sunt in *Procopio* non dissimilia, quibus hunc locum nego. At abstinere haud queo ab his *Pempeli* apud *Stob.* Serm. LXXVII. p. 460. Πᾶς δὲ νόον ἔχων --- δεδιέτω γονέων εὐχὰς ἢ κατάρας, εἰδὼς πλεύνεσι πλεονάκις ἐπιτελέας συμβεβηκυίας. Sunt enim officii in parentes plenissima. Quod vero in *Arch.* legitur [*l.* 23.] καί ἑ εἶδον, illi patronus foret *Homerus* Ἰλ. Γ'. 408. καί ἑ φύλασσε, i. e. αὐτὸν, et crebro aliâs, nisi in metu essem, ne inprudenti exciderit librario. Hic quidem ad sententiam non requiritur, egetque alio fulcro. WESS.

CAP. CXVIII. 2. κρύπτων τόν οἱ ἐνείχεε χόλον) An hic forte legerat *Eustath.* πιέζων --- χόλον? alibi certe nuspiam occurrebat locus, cui congrueret illud, quod ad Ἰλ. ά. p. 40, 50. Ἡρόδοτος, ait, τὸ, χόλον καταπέψαι, χόλον πιέσαι φησίν. VALCK. — Advertit olim *H. Stephani* animum ἐνείχεε, neque inmerito: maluit ἐνεῖχε, ut VI. 119. [*Steph.* in Proleg. de Herod. voc. et loq. gen. p. 2,] cui et ego primas darem, si per *Codd.* liceret. Venit quidem insolenti vocabulo *Portus* auxilio, nec opem negavit

Gronovius. Si tamen verum amamus, ἀποβεβήκεε, κεχωρήκεε, ἐγεγόνεε etc. nihil iuvant, quippe temporis alius. *Hortus Adonid.* in ἐτετύφειν: οἱ Ἴωνες τὴν τοῦ ὑπερσυντελικοῦ ε̄ῑ δίφθογγον ἐν τρίτῳ προσώπῳ εἰς ε̄ε̄ διαλύουσι. WESS. — Si proba est scriptura ἐνείχεε, fuerit olim rarior quaedam verbi forma ἐνεχέω, idem valens ac ἐνέχω vel ἐνσχέω. Similiter quidem et συμβαλλέω dixit Noster pro συμβάλλω, et σινέομαι pro σίνομαι, aliaque talia. *S.*

9. οὐκ ἐν ἐλαφρῷ ἐποιεύμην) *Arch.* ἐλαφρῶς scholion est. *Dio Cass.* XXXIX. p. 114. Pompeius οὐκ ἐν ἐλαφρῷ τὸ πρᾶγμα ἐποιήσατο: et LVIII. p. 714. ὁ Τιβήριος οὐκ ἐν ἐλαφρῷ τὸ πρᾶγμα ἐποιήσατο. Quod post pauca [*l.* 13.] ex *Med.* inculcatum est πάρισθί μοι, non antecellit pristino. Reliqui tamen. WESS. — Mihi hoc praestare videbatur alteri. *S.*

CAP. CXIX. 12. εὔτυκτα δὲ ποιησάμενος, εἶχε ἑτοῖμα) Opinor in his ἑτοῖμα abundare. Non me fugit ex lib. III. 123. καταδήσας δὲ τὰς λάρνακας, εἶχε ἑτοίμας. Sed eius alia ratio. Hic satis utique erat εὔτυκτα. *Suidam* audiamus. Εὔτυκτα παρὰ Ἡροδότῳ, ἀντὶ τοῦ ῥᾴδια, ἕτοιμα, εἰργασμένα, καλῶς κατεσκευασμένα. Quae ille mutua sumsit ex *Nostri* Scholiaste. *Hesychius* praeterea Εὐτύκισον, εὔτυκτον ἔχε, ἑτοῖμον: cui quidem illud adlubuit ipsum, quod ob oculos est, visumque est non aliud ac ἑτοῖμον. At quid multa? rem certam praestat Codex *Arch.* suspectum vocabulum exilio damnans. WESS. — Potuit scriba codicis *Arch.* (nam sic etiam in nostra *Var. Lect.* scriptum oportuit, ubi nescio quo casu *Pass.* irrepsit) vocab. ἑτοῖμα, quod abundare censeret, omittere; potuit vero etiam fugitivo calamo praetervolare. Scholiastae vero idem vocab. ex hoc ipso loco adscivisse videntur. Utut sit, exilio damnatum nolim vocabulum huic loco peraptum: *in promtu, in parato habuit.* Neque copia sermonis offendere nos in *Herodoto* debet: similiter c. 123, 11. ait, κατειργασμένου δὲ τούτου, καὶ ἐόντος ἑτοίμου. De accentu huius vocabuli, ex Ionum et veterum Atticorum usu, dictum est in *Var. Lect.* ad c. 10, 2. Conf. *Bast* ad *Gregor.* Dial. p. 21. *S.*

Ibid. ἐπεί τε iustum est. *Gronovium* vide ad II. 52. [ubi ille ad II. 134, 16. et III. 25, 9. et ad *Porti* Lexic. ion. provocavit:] et *Eustath.* in Homer. p. 1158, 39. WESS. — Quem locum ex *Eustathio* citat vir doctus, (qui est ex

p. 1215, 33. ed. Bas.) is huc nihil facit. Nam ibi quidem monetur, pro εἶτα et ἔπειτα, quae *deinde* sonant, ionice εἶτεν et ἔπειτεν dici: at ἐπεί τε, quod huius loci est, per pleonasmum τε particulae, idem quod ἐπεὶ, *postquam*, valet. Vide *Gregor.* Dial. ion. §. 26. ibique *Koenium.* *S.*

15. τράπεζαι ἐπιπλέαι) Bene mssti; sicuti et μηλείων κρεῶν. Solet certe *Hippocrates*, quoties ovillae carnis requiritur usus, non aliter loqui. Loca, si desiderentur, signabit *Foësii Oeconomia.* Ceterum inmanibus his et plane Thyesteis epulis ex *Herodoto* locum dedit *Theophilus* ad *Autolyc.* lib. III. p. 282. *Ed. Wolf.* a *Fello* prudenter redintegratus. WESS.

[24. προστάντες) Vide ad c. 86, 17. notata. *S.*]

29. καὶ ἀρεστὸν εἶναι πᾶν etc.) Quod adsentator apud Comicum, [*Terent.* Eun. II. 2, 20.] *Quidquid dicunt laudo: id rursum si negant, laudo id quoque*, illud habent aulae mores. Insigne in Harpago specimen: ὁ δὲ τὴν γνώμην οὐδαμῶς ἠλλοιώθη τῇ θέᾳ, πᾶν εἰρηκὼς ἀρεστὸν ὑπάρχειν αὐτῷ τὸ δοκοῦν τῷ βασιλεῖ, *Nostri* vestigia premens, *Choricius* Or. in *Procop. Gazaeum* c. 31. Quo quid miserabilius? WESS.

CAP. CXX. 12. ἐς τί ὑμῖν ταῦτα φαίνεται φέρειν) Non erit ex *Rem.* incongruum ἔχειν, neque destricte necessarium. Utrumque eodem tendit. Oraculum ἐς τοὺς Ἀργείους φέρον et ἐς αὐτοὺς ἔχον permutantur VI. 19. Veniet tempus, quando illi verbo conmodior locus, sicuti V. 81. VIII. 144. ex mssstis. WESS. — Quod modo praecessit, διατάξας εἶχε, de eo loquendi genere, Nostro familiari, conf. notata ad I. 37, 7. *S.*

17. καὶ τά γε τῶν ὀνειράτων ἐχόμενα) *Quae annexa sunt somniis* in Latinis *Gronovii*, non bene capio. Tu mecum ipsa *insomnia* intellige ex scriptoris adsuetudine. De frugibus ciboque, καρπῶν ἐχόμενα I. 193. σιτίων ἐχόμενα III. 25. tum τοῖσι οὔτε χρυσοῦ ἐχόμενόν ἐστι οὐδὲν, οὔτε ἀργύρου V. 49. et, quod notabilius, καὶ τὰ ἐς πόλεμον ἄχρηστα οἰκετέων ἐχόμενα, servi domesticique, VIII. 142. WESS. — Τὰ τούτων ἐχόμενα proprie sonat id quod latine dicimus *et his finitima*, id est, *et his similia, quae de hoc sunt genere.* *S.*

[18. τελέως ἐς ἀσθενὲς ἔρχεται) Ἔρχεται nunc idem fere valet ac ἐξέρχεται, quo verbo in simillimo argumento utitur *Noster* VI. 82, 6. et VI. 107 exfr. pro quo mox h. l. ἐξήκειν. Eadem notione ἀποσκήψαντος ἐς φλαῦρον ait infra,

l. 34. Similiter *l.* 16. παρὰ σμικρὰ κεχώρηκε, ubi παρὰ (ut saepe apud *Nostrum*) idem ac πρὸς vel ἐς valet. *S.*]

27. ἐς τὸν παῖδα τοῦτον περιϊοῦσα) Vel absque Codicibus fuisset hoc reponendum. *Herod.* II. 120. οὐ μὴν οὐδὲ ἡ βασιληίη ἐς Ἀλέξανδρον περιήϊε. Regnum vel imperium sic dicitur in aliquem περιελθεῖν, περιχωρέειν, περιϊέναι, περιήκειν, *Herod.* I. 187. et 210. III. 65. et 140. VI. 111. *Xenophonti* K. II. IV. p. 67, 5. *Luciano* T. II. p. 557. III. p. 386. VALCK. — Verissime *Valckenarius.* Futile vulgatum erat atque indoli sermonis pugnans: succurrebat *Reiskius*, περιέουσα ex ἔω, pro quo εἶμι deinde receptum, refingens. Melius scripti libri, quibus obedientiam hic non detrectandam admonuit *Geinozius* Conment. Acad. Inscript. T. XVIII. p. 116. *Ed. Paris.* WESS.

[30. σέο δ' ἐνεστεῶτος βασιλῆος) Possis cum *Valcken.* ad III. 66, 13. ἐνεστεῶτος intelligere τῷ θρόνῳ. Sed et simpliciter ἐνεστεὼς idem ac καθεστηκὼς vel ὢν valere potest. Nempe quemadmodum ἐνιστάμενος est *incipiens, instans*: sic κατεστεὼς (in praet. temp.) significabit *qui iam adest, qui iam nunc est; qui est. S.*]

35. ἐς φλαῦρον) Hoc, an φαῦλον ex *Med.* et aliis probaveris, nihil admodum interierit, quamquam *Herodotus* prius videtur maluisse. Certe *Gronovius* in hoc vocabulo saepe sibi contrarius est: modo scriptori valide adserit, modo aufert. Specta I. 99. VII. 8, 1. φαυλοτέρους dabit inferius c. 126. etc. WESS. — Ionibus magis proprium vocab. φλαῦρος. Monuit etiam *Erotian.* in Gloss. Hippocr. *S.*

CAP. CXXI. [1. σὲ γὰρ ἐγὼ *etc.*) Conf. Adn. ad I. 24, 17. *S.*]

CAP. CXXII. 6. ὁ δέ σφι ἔλεγε, φάς *etc.*) Videtur *Laurentius* invenisse [ut est in nostris codd. *Pb.* et *Pd.*] σφέας πρότου μὲν, quorsum et *Arch. Vind.* quodammodo ducunt. Latina *Vallae* haec erant, *Hic se vero ait eos antea non novisse:* sed minime bona. Cyrus interrogantibus parentibus, quo tandem modo servatus esset, reponit, se *id antea non novisse, sed in itinere demum cognovisse.* Ἔλεγε φάς convenit Herodoteis ἔφη λέγων, V. 36. et 49. vel ἔφησε λέγων, quod in *Arch.* I. 114. atque in *Edd.* VI. 137. WESS.

11. ἤϊε τε ταύτην αἰνέων διὰ παντὸς) ἤϊε hîc videtur minus commodum: εἴη repertum in duobus Codd. teste *Galeo*;

voculâ interiectâ legi posset: ὡς εἴη τε ταύτην αἰνέων διαπαντὸς, ἦν τέ οἱ ἐν τῷ λόγῳ τὰ πάντα ἡ Κυνώ. Ex Herodoteis hoc accedit proximum e lib. III. 157. πάντες Ζώπυρον εἶχον ἐν στόμασι αἰνέοντες: paulo post, πάντα δὴ, inquit, ἦν ἐν τοῖς Βαβυλωνίοισι Ζώπυρος. VALCK. — Utique placere hîc ἦϊε non potest. Ut autem nihil expeditius, sic nihil certius videtur, quam ἦε esse corrigendum; qua verbi forma, pro communi ἦν, alibi etiam utitur *Noster*. Solennis vero eidem periphrasis eiusmodi, εἰμὶ cum participio. Sic praeter exemplum in *Var. Lect.* adlatum, habes ἦν γινόμενα, pro ἐγίνοντο, I. 146 extr. ἔστι ἐοῦσα σοφὴ, III. 108, 5. et similia. Quod continuo adiicitur, ἦν τε οἱ ἐν τῷ λόγῳ τὰ πάντα ἡ Κυνώ, id latine fere reddidi ut praeivit *Hermannus* ad *Viger*. Adnot. 95. num. x. Videtur autem τὰ πάντα h. l. idem sonare ac διὰ παντὸς vel ἀεί. *S.*

CAP. CXXIII. 5. Κῦρον δὲ ὀρέων ἐπιτρεφόμενον) *Valla* verterat, *sed Cyrum cernens adultum*. Dubito an bene. Cl. *Abresch Diluc. Thucyd.* p. 209. ἐπιτρεπόμενον, nimirum τὴν βασίλειαν aut ἀρχὴν, ut II. 121. et I. 7. atque alibi, reponit, *cernens* Persarum *illi traditum imperium*. Cui coniecturae verba ἑωυτοῦ ἐόντος ἰδιώτεω robur quoddam [sed illud quidem oppido exiguum] addunt. Equidem, uti eam non prorsus repudio ob tantam msstorum consensionem, *increscentem, adaugescentem*, reddere malo. WESS. — Recte vero, et nihil aliud magnopere desiderabatur; quamquam possis cum *Wyttenbachio* ex proximo vocabulo τιμωρίην intelligere ἐπιτρεφόμενον τιμωρὸν, *in spem vindictae* servatum ac *succrescentem*. *S.*

8. ἐόντος τοῦ Ἀστυάγεος πικροῦ) Stabilius omne imperium, benivolentiâ quod paratur, quam ira et crudelitate. διὰ τὴν πικρότητα suum Astyages, quemadmodum c. 130, perdidit. Neque hoc admonere Syracusanos suos neglexit senex *Nicolaus* in *Diodori* XIII. 22. neque ipse *Diodorus*, multa de Astyagis acerbitate et crudelitate memorans in Excerptis T. II. p. 553. Mox Cl. *Reiskius*, καὶ ἐόντος παντὸς ἑτοίμου aut ἐόντων ἑτοίμων, scilicet *Medorum proceribus*, multo fore suavius et verius opinatur. Tu vide ultima cap. 124. WESS.

16. λαγὸν μηχανησάμενος) Ionum est ὁ λαγὸς, λαγοῦ, docente *Athenaeo* IX. p. 400. et, eum secuto, *Eustath.* in *Homer.* p. 1534, 14. Et tamen in Musis id persaepe negli-

gitur, nulla *Herodoti*, sed scribarum culpa. Tulit id aegre *H. Stephanus* atque ubique instaurandum decrevit, *de Dialect.* p. 148. Parebo doctori, et vetustis membranis. WESS.

17. οὐδὲν ἀποτίλας) Vetus ἀποτείλας ansam *Gronovio* novae explicationis novique verbi [ἀποτέλλω] fingendi praebuit. Cl. *Abresch Animadv.* in *Aeschyl.* lib. I. c. 26. p. 184. damnato isthoc conatu, οὐδὲ ἀποτείλας vertit *nec quidquam ultra voce mandans*, quasi ἀποτείλας positum sit loco ἀποστείλας. [quod ipsum h. l. habet noster cod. *Pa.*] Laudare id possem, nisi mstus aliud et melius, me quidem arbitro, daret: idem *Portus* coniectando extuderat; nec erat dignus tamen, qui propterea alapas [a *Gronovio*] auferret. Est III. 32. λαβοῦσαν θρίδακα τὴν γυναῖκα περιτῖλαι. *Medic.* περιτεῖλαι, simili atque hîc errore, etiam alibi obvio. Non addo, τίλλειν, ἀποτίλλειν in avibus et brutorum aliis, quibus plumae pili-ve evelluntur, usu teri. Harpagus leporis artificiose tractati ventrem scidit, *nihilque pilorum vellens*, prout erat, ita indidit libellum. Hoc Graeca volunt, uti quisque videt. Adi et *Polyaenum* VII. 7. WESS. — Satis notum est, pro vocali ι, ubi producitur, frequenter ει ponere librarios. *S.*

CAP. CXXIV. 5. Ὦ παῖ Καμβύσεω, σὲ γὰρ θεοὶ etc.) Venit Cl. *Reiskio* in opinionem, post Καμβύσεω aliquid excidisse, et quidem ἢ μᾶλλον θεῶν τευ: haud dubie ob ea, quae continuo sequuntur: in quibus, si γὰρ tantumdem valet ac οὖν *certe*, ut saepe valet, caduca explendi ratio erit, uti bene *Abresch Diluc. Thucyd.* p. 36. WESS. — Vide quae ad I. 24, 17. monuimus. *S.*

16. Στρατηγὸς ἀντίασευ) Adest patronus, quem quoque *Berglerus* advocavit, *Aldino* et *Arch.* ἀντῆσαι *Homer.* Ἰλ. π'. 423. Ἀντήσω γὰρ ἐγὼ τοῦδ' ἀνέρος. Verbi paullo rarior structura turbas ciere ad mutandum potuit. οὐ πάνυ συνήθης οὐδὲ κοινὴ ἡ τοῦ ἀντᾶν αὕτη σύνταξις ἡ μετὰ γενικῆς scribit *Eustathius*. Nihil tamen de recepto, satis utique elegante, detraho muto-ve: secus in sequentibus, ubi τοι suum ex mstis locum inpetravit. WESS.

CAP. CXXV. 12. ἐξ ὧν ὧλλοι πάντες ἀρτέαται Πέρσαι) Herodoteum hoc est. Enumerat *Persicae gentis nationes* sive *tribus*, et *omnes* ait *ex Persis pendere*, *Pasargadas*, *Maraphios* etc. [Dicamus potius: Enumerat *Persicae gentis*

nationes sive *tribus omnes;* ac primum quidem *ex illis eas, quas Cyrus, a se convocatas ad deficiendum a Medis sollicitavit,* scilicet *Pasargadas, Maraphios* et *Maspios; a quibus reliquos Persas omnes* ait *pendere.*] Πέρσαι universam gentem signant, non tribum: ἀρτέαται Ionum est, Graecorum aliis ἤρτηνται. Loquendi genus consimile III. 19. καὶ πᾶς ἐκ Φοινίκων ἤρτητο ὁ ναυτικὸς στρατός: tum VI. 109. ταῦτα ὧν πάντα ἐς σε νῦν τείνει, καὶ ἔκ σεο ἄρτηται, sic mssti. Est et aliud V. 31. quod huc arcessi potest. [Adde IX. 68, 2.] Constat ita et rectissime procedit, antea horridior, scriptoris sermo. At contra venit *Stephanus* [*Byz.*] in Ἀρτεάται et Μάσπιοι: *Arteatas,* γένος Περσικὸν hoc ex loco recensens. Quid si falsus ille fuerit, atque ex insolentiore verbi formatione gentile nomen formaverit? *Herodotus* crebro alias Persicae gentis nationes memorat, Ἀρτεάτας nusquam, Ἀρταίους quidem VII. 61. qua re *Stephani* culpa evadit manifestior. Mecum sentit, doctissime in his versatus, Abbas *Geinozius Comment. Acad. Inscript.* T. XVIII. p. 119. Μαράφιοι et Μάσπιοι *Stephano* restituti a *Berkelio* sunt, leviter in paucis lapso. Critici in Ἰλ. γ'. 175. Ἑλένης καὶ Μενελάου παῖδες Δίαιθος καὶ Μοῤῥαφίων· ἀφ' οὗ τὸ τῶν Μοῤῥαφίων γένος ἐν Πέρσαις ex *Porphyrio*: corrigit priore parte Μοῤῥάφιος *Barnesius.* Melius multo *Eustathius* p. 400, 32. [p. 303, 29 seq. ed. Bas.] Μαράφιος et Μαραφίων. WESS.

14. καὶ Ἀχαιμενίδαι εἰσὶ φρήτρη) Miror tam late propagari *Aldi* errorem, [φήτρη] si tamen error sit, potuisse. *Hesychius* Φάτραι, σύστημα. Φατρία, σύνταγμα, σύστημα. Hinc φατριακαὶ ψηφοφορίαι in *Dionysii Halicarnassei* IX. p. 598. pluraque alia, quibus usus est Cl. *Reiskius* Miscell. Lips. T. VIII. p. 300. Malui membranas sequi, et de φρήτρης voce quae conduxit *Eustath.* in Ἰλ. β'. p. 239, 23. [p. 181, 23 seqq. ed. Bas.] missa facere, sicuti et *Stephani* in nationum Persicarum titulis aberrationes. De *Achaemenidis* et vocis origine *Th. Hyde* Histor. Relig. Persar. p. 416. Γερμάνιοι non alii censentur ac Καρμάνιοι, sicuti *Stephanus* scribit. Tribuit Γερμανοῖς *Sextus Philosoph.* III. Hypotyp. p. 178. ἀῤῥενομιξίας, quos cum his conponit *Io. Alb. Fabricius,* nescio an recte. Id paullo inprudentius, quod *Germanos* nostros Persicae originis statuerunt nonnulli, quoniam in Persis Γερμάνιοι. Errantes comiter in viam deduxerat *Ph. Cluverius*

Germ. Ant. lib. I. p. 30. et supersunt, qui frugibus repertis glande vesci malunt. WESS. — Nempe hi cognationem antestantur, quae Teutonicae linguae cum Persica, haud exigua ex parte, intercedere videtur. *S.*

CAP. CXXVI. 10. ὡς δεξόμενος) Sequor *Gronovium.* [Vide *Var. Lect.*] Sic Amyntas, instructâ laute coenâ, ἐδέκετο τοὺς Πέρσας V. 18. et VII. 119. ὡς δὲ δείπνου γίνοιτο ὥρη, οἱ μὲν δεκόμενοι ἔχεσκον πόνον. Mox Cl. *Reiskius* [in Notis msstis, non in editis] ὡς ἐπιπλειοτάτοισι *uberrimis* refingit, quem non sequor. WESS.

20. βουλομένοισι μὲν ἐμέο πείθεσθαι) Rarum hoc structurae specimen: alibi casum tertium adiungit I. 170. [et paullo ante, c. 124, 12. item V. 39, 16.] *Portus* auxilio advocavit *Homeri* Ἰλ. κ'. 57. κείνου γάρ κε μάλιστα πιθοίατο, foretque validum profecto, modo illi scripturae concordia constaret. Ut ut est, hîc [et quidem ter deinceps, namque iterum *l.* 22. iterumque *l.* 24.] schedarum constantissima consensio est; cui, si hoc genus ferri nequeat, succurret praepositio ὑπὸ intellecta. Sed servari potest et debet, monitore Cl. *Abresch* Dilucid. Thucyd. p. 728. cuius indicio *Plato* III. Rep. p. 391. A. ὅτι οὐδ' ὅσιον ταῦτά γε κατὰ Ἀχιλλέως φάναι, καὶ ἄλλων λεγόντων πείθεσθαι. In ἀπειθεῖν simile *Xenophontis* IV. Inst. Cyr. p. 106. B. Μῆδοι ἀκούσαντες τοῦ ἀγγέλου, ἐσίγησαν, ἀποροῦντες μὲν πῶς χρὴ καλοῦντος ἀπειθεῖν etc. WESS. — At haec duo quidem ex *Plat.* et *Xenoph.* adlata exempla ad id, de quo hîc agitur, nihil faciunt. In his enim genitivi, ἄλλων λέγοντων, et καλοῦντος, non a verbis πείθεσθαι et ἀπειθεῖν reguntur; sed sunt *genitivi* participiorum *absoluti* ex eo genere, cuius complura exempla ad I. 3, 7. adlata sunt. Nihilo vero minus in salvo res est: licet apud alios scriptores vix reperias hanc constructionem, *Herodotus* certe verbum πείθεσθαι non modo cum tertio, sed etiam cum secundo casu construere amat. Praeterquam quod ter h. l. in scripturam ἐμέο libri omnes consentiunt, rursus eodem consensu V. 33, 20. ἐμέο πείθεσθαι habemus: et VI. 12, 21. quinque probatissimi libri πειθώμεθα αὐτοῦ, pro olim vulgato αὐτῷ, dedere; et V. 29, 14. sex codices τούτων πείθεσθαι, non τούτοισι: eademque scriptura haud dubie in aliis etiam nonnullis codicibus, si recte excussi fuerint, reperietur. Quare etiam videndum, ne Iliad. κ'. 57. vera sit

scriptura, κείνου - - πιθοίατο: quemadmodum et ad Od. ά. 414. pro ἀγγελίης ἔτι πείθομαι, etiam in genit. sing. ἀγγελίης (intelligendo ὑπὸ ἀγγελίης) legi posse ait *Eustath.* p. 69. (p. 1427. ed. Rom.) Quamquam hoc quidem non urgeo, quoniam nusquam alibi apud Poëtam cum isto casu constructum id verbum reperitur. Caeterum apud *Nostrum*, sicut in omnibus paene verbis quae cum genitivo casu construuntur, elliptica utique loquendi forma est: quam expletam habemus apud *Sophocl.* Electr. 410. ἐκ τοῦ φίλων πεισθεῖσα. Rursus vero absque praepositione *Euripides* usurpavit, πείθεσθαι γὰρ εἴθισμαι σέθεν, Iphig. in Aul. 731. nisi cum *Marklando* ibi εἴθισμ' ἐκ σέθεν legas, aut εἴθισμαι 'κ σέθεν cum *Porsono*. Sed ibidem in dubium vocari poterit, utrum plerisque in codicibus praepositio ἐκ temere fuerit omissa, an in nonnullis ex scholio in contextum invecta. Caeterum ex *Porsoni Adversariis* p. 253. (nam eiusdem instaurata editione Marklandiana Iphigeniae careo) lubens intelligo, quod de exemplis a *Wess.* ex *Platone* et *Xenoph.* citatis supra dixi, similiter de eisdem *Porsonum* etiam iudicasse. *S.*

28. ὡς ὧν ἐχόντων ὧδε) Recurrit ὡς οὕτω ἐχόντων VIII. 144. In *Sophoclis Aiac.* 915. ὡς ὧδε τοῦτ' ἔχοντος, αἰάζειν πάρα. At *Elect.* 1193. ὡς ὧδε ἐχόντων: [?] quomodo *Aiac.* 996. atque *Aeschylus Agam.* 1401. WESS.

CAP. CXXVII. 10. ὡς δ' οἱ Μῆδοι - - - Πέρσῃσι συνέμισγον) Συνέσμιγον, quod ex duobus Codd. enotatum, invenit *Gronovius* Florentiae VII. 40. iocosamque professus fuit litterarum transpositionem, quae ferri possit. Similis I. 185. et VI. 14. in schedis *Vind.* atque *Ask.* an tolerari possit, non definio. Potius erit, quod ex *Xenophonte* adponam. Perhibuit is lib. VIII. *Cyropaed.* p. 228. A. [c. 5, 19.] Cyaxarem Cyro filiam uxorem collocasse, insuper in dotem addidisse Μηδίαν τὴν πᾶσαν, sive totum Mediae regnum; socero proinde sine bellorum tumultu Cyrus in Medorum principatu successit, neque diffitentur *Xenophontis* amici. Atqui idem ille lib. III. *Exped. Cyri* p. 308. de Larissa ad Tigrim urbe tradit, obsessores Persas, cum Medorum imperium acciperent, nullo eam modo expugnare valuisse: praeterea non longo intervallo oppidum fuisse Mespila, in quod regis Medorum coniux, *Media* nomine, fugerit,

Persis dominationem Medorum genti auferentibus. Quae utique sine vi et armorum strepitu haud evenerunt. Non nescio, quid de auctore τῆς Ἀναβάσεως Κύρου rescribi queat. Quicunque fuerit, in partes Herodoti concedit. WESS. — Si σμίγω pro μίσγω vel μίγνυμι usurparunt Graecorum nonnulli, (conf. *Var. Lect.* ad h. l. et ad I. 185, 33. et VI. 14, 3. et VII. 40, 5.) potuit id ex vulgari et plebeia literarum in pronunciando transpositione ortum ducere; nisi forte pro vetere verbo μίγω per prosthesin literae σ olim etiam σμίγω in usu fuit, sicut σμικρὸς pro μικρός. *S.*

CAP. CXXIX. 4 *seqq.* καὶ εἴρετό μιν - - - - ὅ τι εἴη *etc.*) Coniecturam super hoc loco proponam, quae forte partem dabit sincerae lectionis. Corrigebam: καὶ δὴ καὶ εἴρετό μιν πρὸς τὸ ἑωυτοῦ δεῖπνον, τῷ μιν ἐκεῖνος σαρξὶ τοῦ παιδὸς ἐθοίνησε, εἴ τι ἡσθείη τῇ ἐξ ἐκείνου δουλοσύνῃ ἀντὶ τῆς βασιληίης. *Interrogabat illum praeterea propter epulas, quibus ipsum filii mactati carnibus exceperat, numquid delectaretur illinc orta servitute regni loco.* Primum ad ista quadrat Astyagis responsum: εἰ ἑωυτοῦ ποιέεται τὸ Κύρου ἔργον; Praeterea, quod reponendum suspicor, atque in ὅτι εἴη degenerasse, εἴ τι ἡσθείη, nititur illud supra narratis c. 119. ubi, cum inscius filii membra devorasset Harpagus, Ἀστυάγης εἴρετό μιν, εἰ ἡσθείη τι τῇ θοίνῃ. Acerbissimum dictum hic Harpagus, si vera suspicor, in auctorem retorsit. Propter ista posuit hic, ni fallor, ἐθοίνησε, pro εὐώχησε vel ἔδαισε. Harpagus infra cap. 162. memoratur, τὸν Ἀστυάγης ἀνόμῳ τραπέζῃ ἔδαισε. VALCK. — Defluxisse atque excidisse hinc aliquid, *Reiskii* opinio quoque est: videri *Herodotum* scripsisse: „*Interrogabat Harpagus Astyagem adiurans per illas* „*dapes, πρὸς τοῦ δείπνου, quas ipsi olim devorandas proposuerat,* „sui filii carnes, ἐθοίνισε, εἰ πιστεύει ὅτι οἱ εἴη ἡ ἐκείνου etc. „*crederetne, ipsius captivitatem sibi regnum valere, aeque gra-* „*tam esse, quam si regnum ipsum accepisset.*“ Haec ille. Equidem doctissimorum virorum amplector conatus et studium probo; nec paria facio. Refert *Noster* VI. 67. Leutychiden Spartanum, misso servulo, ἐπὶ γέλωτί τε καὶ λάσθῃ, deridendi et insultandi caussa, rogasse τὸν Δημάρητον, ὁκοῖόν τι εἴη τὸ ἄρχειν μετὰ τὸ βασιλεύειν; *qualis esset ea praefectura post regnum?* Idem Leutychidae et Harpagi

consilium, nec interrogatio dispar, modo [pro vulgato ὅτι] ὅ, τι, voce dissecta, legas. Ille Demaratum, regno deiectum, ob praefecturam, hic Astyagem, itidem eversum regno, de *servili conditione*, aeque ac ille iniurius, interrogat, *qualis illa prae regno videatur?* Quae quidem acerbissima exprobatio, et vere θυμαλγὴς, praesertim abs administri ore progressa. WESS.

CAP. CXXX. 1. ἔτεα πέντε καὶ τριήκοντα) Literae Ϛ et Θ quia facillime potuerunt inter se commutari, pro Ε', sive πέντε, corrigendum arbitror Θ', id est ἐννέα. Paulo post Medi dicuntur imperium τῆς ἄνω Ἅλυος ποταμοῦ Ἀσίης per annos tenuisse 128, παρὲξ ἢ ὅσον οἱ Σκύθαι ἦρχον. Scythae τῆς ἄνω Ἀσίης ἦρξαν ἔτεα δυῶν δέοντα τριήκοντα, IV. 1. et I. 106. Vel ex horum locorum priore manifestum est, de summa annorum 128. hos 28. detrahendos esse: firmat illud usus vocularum παρὲξ ἢ ὅσον, similiumve, Herodoteus: II. 32. πλὴν ὅσον. II. 77. χωρὶς ἢ ὁκόσοι σφι ἱροὶ ἀποδεδέχαται. II. 111. πλὴν ἢ τῆς τῷ οὔρῳ νιψάμενος ἀνέβλεψε. IV. 82. χωρὶς ἢ ὅτι. lib. VI. c. 5. πλὴν ἢ ὅσοι. Reliqui itaque sunt anni duntaxat 100, non imperii Medorum; (anni enim essent 153) sed imperii Medorum τῆς ἄνω Ἀσίης, sive τῆς ἄνω Ἅλυος ποταμοῦ Ἀσίης. Flumen *Halys* Medorum Lydorumque imperii fuit limes, *Herod.* I. 72. Distinguit *Herod.* τῆς Ἀσίης τὰ κάτω, et τὰ ἄνω αὐτῆς, I. 71. et 177. Atque ita passim alii: *Asia maritima* est ἡ κάτω Ἀσία. Quod *Dion Chrysost.* pag. 566. A. Agesilaum dicit κρατήσαντα πάσης τῆς κάτω Ἀσίας, dixerat de eodem imperatore *Isocrates* p. 70. D. τῆς ἐντὸς Ἅλυος χώρας ἁπάσης ἐκράτησε. Croeso devicto, primus Cyrus οὕτω πάσης τῆς Ἀσίης ἦρξε, *Herod.* I. 130. Assyrii secundum *Herod.* (I. 95.) per annos 520. imperium tenuerunt τῆς ἄνω Ἀσίης. Ab Assyriis primi defecerunt Medi, nec tamen hi successerunt in dominationem Assyriorum; ne Regem quidem nacti Deiocem. Hic, sola Media contentus, de subiugandis Assyriis ne cogitavit quidem. Non itaque, hoc regnante, dici potuerunt Medi ἄρξαι τῆς ἄνω Ἀσίης: atque adeo anni 53., per quos regnasse dicitur Deioces, hic mea quidem opinione prorsus in censum venire nequeunt. Hoc constituto, facillimus erit annorum 100. computus. Deiocis filius Phraortes, imperio paterno non contentus, (I. 102.) primum Persas aggres-

sùs sibî subiecit; deinceps κατεστρέφετο τὴν Ἀσίην, ἀπ' ἄλλου ἐπ' ἄλλο ἰὼν ἔθνος. Itaque sub Phraorte dici potuere Medi superioris Asiae obtinuisse imperium: regnavit is per annos 22. Si anno imperii secundo sibi subiecit Persas ceterasque superioris Asiae gentes, exceptis Assyriis, Phraortis anni numerandi sunt . . . . . 21.
Cyaxares Assyrios etiam devicit, atque adeo hic primus est, ὁ τὴν Ἅλυος ποταμοῦ ἄνω Ἀσίην πᾶσαν συστήσας ἑωυτῷ, *Herod.* I. 103. Hoc vivente, per annos 28. penes Scythas summa fuit imperii. Cyaxares moritur (cap. 106.) βασιλεύσας τεσσεράκοντα ἔτεα, σὺν τοῖσι Σκύθαι ἦρξαν. . . . . 40.
Astyages nostris in exemplaribus per annos regnasse dicitur 35.; si vera est coniectura supra proposita, anni fuerunt . . . . . 39.
Atque adeo anni Medorum istius imperii fuere . . 100.
Si Scytharum anni 28. de 40. Cyaxaris fuissent detrahendi, dixisset, opinor, *Herodotus* [cap. 106 extr.] βασιλεύσας τεσσεράκοντα ἔτεα, ἐν τοῖσι Σκύθαι ἦρξαν. Sic loquitur II. 128. ταῦτα ἔξ τε καὶ ἑκατὸν λογίζονται ἔτεα, ἐν τοῖσι etc. Alterum, σὺν τοῖσι, monstrare videtur, regnasse quidem Cyaxarem per annos 40. non ante tamen mortuum, quam a Scythis per tot annos occupatum recuperasset imperium. Tamdiu vitam protraxisse Cyaxarem nihil est cur miremur; siquidem avus Deioces per annos regnaverit in Media 53., quum regnum ipsi fuit delatum, iam aetatis maturae, et ἀνὴρ σοφός: I. 96. et 97. Reges μακροβίους et recentior historia praebet et vetus. VALCK.

4. ἔτεα τριήκοντα καὶ ἑκατὸν δυῶν δέοντα) Spectatissima exstat eruditorum hominum ad hunc locum opera: vix ullus, qui antiqui temporis rationes iniit, atque Assyriorum, Medorum et Persarum imperii principia ac ambitum finivit, eum neglectui habuit; ut paene indigner, tanto silentio in novissima editione fuisse transmissum. Agam paucis: *Herm. Conringio* anni Medorum principatus a primordio his verbis terminantur: Crescunt illi, additis XXVIII. Scytharum dominationis, in numerum CLVI. Cum vero Deioces regnavit annos LIII., Phraortes XXII., Cyaxares XL., Astyages XXXV., qui anni collecti tantum sunt CL., necessum est, sex reliqui fuerint ἀβασίλευ-

τοι. *Advers. Chronol.* cap. 3. Elegans ea explicatio, et tanto commodior, quod nullam vim *Nostri* inferat orationi; a qua alii sibi haud temperarunt, naevos in numerorum notis vestigantes. *Io. Harduinus* annis XXVIII., quibus Scythae Asiae imperarunt, senos abscindit, *Chronol. V. Test.* p. 549., adplaudente *Schroeëro* Histor. Assyr. sect. IV. pag. 247. Id vero vetat *Herodotus* et temeritatis damnat, illos XXVIII. annos toties sine variatione repetens, I. 106. IV. 1. *Vignolius*, cui ista displicuit violentia, ut CLVI. anni rotundentur, Deiocis regni intervallum adauget, additis liberaliter VI. annis, in *Chronolog.* lib. IV. 5. p. 237. Praeses *Bouherius*, ne quid illi concederet, vitium scrutatur in spatio, quod Phraortes regnando absolvit c. 102. Scriptum ibi fuisse, ἄρξας ἔτεα ὀκτω τε καὶ εἴκοσι: non, uti omnibus in membranis, ἔτεα δύο τε καὶ εἴκοσι: *Dissert. Herodot.* c. 4. Tot turbas atque aestus cierunt anni sex Conringiani ἀβασίλευτοι; quos utique, si plausibilis ea fuerit opinio, uti visa haud paucis est, non respuit ἀναρχία Medorum ante Deiocem designatum regem. Ecce aliud: necdum enim hi fluctus posuerunt. Rev. *Kalinsky*, ingenio supra theologorum vulgus erectior, universum regni Medorum intervallum annis CXXVIII., inclusis XXVIII. Scytharum imperii, circumscribit: Regi Deioci aufert annos XXII., residuos XXXI. annis Phraortis XXII., Cyaxaris XL., et Astyagis XXXV., quo anni CXXVIII. consummentur, adgregat: *Comment.* in *Vaticinia Chabacuci* et *Nahumi* cap. 5. p. 70. Quae quidem manifesta audacia est, tantoque damnosior, quod *Nostri* dictio παρὲξ ἢ ὅσον exclusionem Scythicae potentiae sibi expostulet. Exempla dedit *Valckenarius*, neque iterari debent. Hi fructus ex praeiudicatis opinionibus large succrescunt: ut hypothesi fiat satis, trahendi in partes inviti scriptores sunt; si recusent, admovenda falx est. Mihi multis de caussis *Conringiana* explanatio videtur potior. Erudita sunt, quae in superiore adnotatione conspiciuntur: morantur tamen nonnulla adsensum meum, quibus alius fortasse locus erit. WESS.

[In unam summam collatis numeris annorum, qui regnis singulorum e quatuor *Medorum* regibus in libris *Herodoteis* tribuuntur, (c. 102, 3. 102, 14. 106, 13. et 130, 1.) prodeunt utique anni 150; a quibus si detrahas 28 an-

nos, quibus penes *Scythas* imperium fuit, (c. 106, 1. et IV. 1, 8.) manent anni 122, quae summa utique 6 annis minor eà, quae hîc traditur. Itaque, nisi statuere velis, secum ipsas pugnare *Herodoti* rationes aut illorum Persarum quos ille secutus est, duplex via iniri ad levandam hanc difficultatem potest. Aut enim cum *Bouherio*, cui *Larcherus* adsentitur, dicendum est, lapsos esse librarios, regnum unius ex illis quatuor regibus sex annis iusto brevius facientes; verbi caussa, in annis regni Phraortis (cap. 102, 14.) scripsisse 22, quum 26 debuissent: aut cum *Conringio* et *Wesselingio* (quibus *Volney* accedit, in *Chronol. d'Herodote* p. 116 seq.) statuendum, initium imperii Medorum hîc ab illo inde tempore repeti, quo ab Assyriis Medi defecerunt, et populari statu per sex annos usi sunt priusquam Deiocem regem nominassent. *S.*]

8. κατεστράφθησαν) Optime *Medic.* Amant Iones veteresque Attici asperiores has formas. Vide *Eustath.* in Iliad. p. 519, 41. [pag. 393, 26 seqq. ed. Bas.] WESS. — Vide Nostrum II. 81, 8. VII. 228, 1. II. 2, 15. et conf. *Porson* ad Eurip. Phoeniss. vs. 986. Adde etiam quae notamus ad I. 168, 7. *S.*

[13 *seq.* Post τούτων, rursusque post ἀδικίης, levi inciso commode distinguetur oratio. *S.*]

CAP. CXXXI. 1. ἀγάλματα μὲν καὶ νηοὺς) *Thom. Hyde* Histor. Relig. Persar. pag. 90. et 97. non esse haec absolute vera criminatur, usus coniecturis et recentium scriptorum iudicio. *Cicero*, *Strabo*, atque alii, quibus *B. Brissonius* Regn. Pers. II. 28. etc. testimonium denuntiavit, *Nostro* suffragantur. Adde VIII. 109. WESS.

4. ὡς μὲν ἐμοὶ δοκέει) Hoc malui. *Gronovius* modo hoc, modo δοκέειν laudat et inculcat, uti I. 152. IV. 168. WESS. — Vide *Var. Lect. S.*

Ibid. ἀνθρωποφυέας *Valla* verterat *ex hominibus ortos*: substituta est [a *Gronov.*] *Stanleii* opinio [ex illius Notis in *Aeschyli* Pers.] *humanae formae esse*, quales Herodoto ἀνθρωποειδέες θεοὶ II. 142. At Persae, qui nec imagines statuasve deorum nec templa probabant, eosdem humanae quoque originis et ex hominibus in deorum numerum transscriptos negabant. Conf. *Wilh. Warburton Divin. Legat. Mosis* II. *sect.* 1. p. 95. WESS.

8. Δία καλέοντες) *Hesychius* Δίαν legisse videtur, Δίαν μεγάλην ἢ ἔνδοξον· τὸν οὐρανὸν Πέρσαι: quorum ultima huc pertinere clarum est. Scio a Cl. *Relando* correctione adiuvari Grammaticum, *Dissert.* de *Veter. Ling. Persar.* pag. 175. qua carere possumus. Vide Cl. *Alberti* adnotationes. Quae autem *Gronovius* in *Io. Clericum* asperius iecit, ab hoc repulsa sunt *Biblioth. Antiq. et Recent.* T. V. p. 416. WESS.

12 *seq.* Μύλιττα· Ἀραβίοι δὲ, Ἀλίττα) Eruditissimi viri, *Scaliger, Seldenus, Bochartus, Vitringa, Millius*, has voces copiose, etsi eamdem viam non ingressi semper, illustrarunt. Vide *Hesychium* voc. Μύλητα, et quae ibi amicus meus singularis *Io. Alberti*. Quod adnectitur, [*l.* 13.] Πέρσαι δὲ, Μίτραν, id male ac per errorem scriptum quam plurimis visum fuit: *Solem* enim Persis esse *Mithram*, non *Venerem*. Unum nominabo *Ph. a Turre, Monument. Vet. Antii* p. 175. Nequit profecto *Mithras* Persis auferri, tot veterum testimoniis et monumentis expressus; Herodoti vero aut Cyri potius aetate, an eo titulo *Sol* cultus ab eadem gente fuerit, dubium facit disputatio doctissimi *Frereti* Conment. Inscript. T. XVI. p. 270. Equidem *Mithram* illis relinquam, nec patiar *Nostri* fidem labefactari. Adsentitur *Ambrosius* lib. II. contra Symmachum p. 840. *Coelestem Afri, Mithram Persae, plerique Venerem colunt, pro diversitate nominis, non pro numinis varietate*: quae *Mitram* Venerem eandem in Persarum superstitione testantur. Praeterea Persarum prisco sermone *mihr, mihir*, amor indicatur, fatente *Th. Hyde*, Hist. Rel. Pers. c. 4. pag. 107. Hinc Μίτραν, *Venerem Coelestem*, casti amoris auctorem et praesidem, recte dixerunt et formarunt. Hoc amplius: differunt scriptura Μίτρα, et Μίθρας, quod *Gronovius* vere monuit: discrepant quoque genere; hic Sol, illa Venus. Iam si *Vrania* sive *Coelestis dea*, non alia in veterum fuerit theologia ac Luna, Μίτραν utique Persae habere aeque ac *Mithram* potuere. Coluerunt certe omnes, qui sacris Mithriacis initiabantur, uti ex inscriptis lapidibus apud *Anton. van Dale, Dissert. ad Antiq. Marm.* p. 16. et *Ph. a Turre, Monum. Vet. Antii* pag. 160. adparet. Verum mysteria illa non urgeo, quippe recentioris aevi. Id mihi abunde est, constare *Herodoto* auctoritatem et fidem. Plura *Freretus* et *Moshemius* V. Cl. ad *Rhad. Cudworthi Systema Intell.* p. 327. pro Herodoto. WESS.

CAP. CXXXII. 5. οὐ στέμμασι) Scripserat, opinor, οὐ πέμμασι. Nam, ut ait *Herodotus*, [*l.* 7.] etiam Persa, dum sacra faciebat, erat ἐστεφανωμένος τὸν τιάραν μυρσίνῃ μάλιστα: et suis victima corollis erat exornata. De Persis *Strabo* XV. p. 1065. A. [pag. 732. ed. Cas.] θύουσιν, inquit, - - - παραστησάμενοι τὸ ἱερεῖον ἐστεμμένον. Verba *Strabonis*, et *Xenophontis* ex K. Π. III. p. 48, 33. repetita *Brissonius* attulit de Reg. Pers. Princ. II. pag. 222. in Herodoteis nihil vitii suspicatus; in quibus bene convenire οὐ πέμμασι, οὐκὶ οὐλῇσι, monstrant ista lib. I. c. 160. οὔτε οὐλὰς κριθῶν πρόχυσιν ἐποιέετο θεῶν οὐδενὶ, οὔτε πέμματα ἐπέσσετο καρποῦ τοῦ ἐνθεῦτεν. VALCK.

[*Ibid.* θύειν θέλει) Quis θέλει? Nempe ὁ θύων. Sic frequenter apud *Nostrum* verbum tertiae personae absque nominativo ponitur, ubi vel pronomen τὶς subintelligendum, vel potius nominativus participii ex eodem vel ex proximo verbo repetendus. *S.*]

7. τὸν τιάραν) Optime *Medic.* hactenus: τιήρην scripserat *Herodotus*. [Conf. VIII. 120, 5.] *Xenophon*, *Strabo*, *Lucianus* et plures alii τὴν τιάραν dederunt. In *Aeschyli* Persis βασιλείου τιάρα mentio vs. 663. *Philostratus* Icon. I. 30. p. 808. βλέπει δὲ ἡδὺ καὶ μετέωρον, ὑπὸ τοῦ τιάρα ἐπισοβεῖν, ἧς, οἷα etc. quo una manu largitur, altera recusat. An voluit ὑπὸ τοῦ - - - ἐπισοβῶν οὖ, οἷα λιβάδες etc.? Debuit profecto aut hoc, aut genere sequiore. Paullo supra [*l.* 5.] τῷ δὲ ὡς ἑκάστῳ, *cui autem quisque numini alius alii sacrum facere velit*, corrigit atque explicat *Reiskius*. Quod vero statim subditur [*l.* 9.] ὁ δὲ πᾶσι Πέρσῃσι κατεύχεται - - - καὶ τῷ βασιλεῖ, rectissime contenditur cum *Marci* XVI. 7. εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ τῷ Πέτρῳ. Verba ipsa nec manca neque luxata sunt; namque ista, ἐν γὰρ δὴ τοῖσι - - - αὐτὸς γίνεται, non tangunt regem, sed sacrificantem, cui non licebat ἰδίῃ μούνῳ ἀρᾶσθαι ἀγαθά. De Iudaeorum aliarumque nationum in hoc precum genere moribus praeclare *Philo Iud.* de Monarch. p. 825. B. WESS.

11 *seq.* ἐπεὰν δὲ διαμυστίλας - - - ἑψήσῃ τὰ κρέα) Ita-ne vero coquebant carnes, atque elixas, herbis prius mollibus impositas, domum asportabant? Ita quidem cepit *Brissonius* pag. 223. Sed ignis hisce sacris nullus aderat: praeterea minus placet τὸ διαμυστίλας. Felicioribus mea forte

proderit coniectura legentis: ἐπεὰν δὲ ἁλὶ, (ἁλὸς alibi meminit:) μιστύλας κατὰ μέρεα τὸ ἱρήϊον, ἐπιπάσῃ τὰ κρέα, ὑποπάσας ποίην ὡς ἀπαλωτάτην, - - - ἐπὶ ταύτης ἔθηκε ὧν πάντα τὰ κρέα: *postquam sale victimae in partes sectae carnes conspersit. ὑποπάσας* adfirmatur a *Gronovio.* Γάλα ἐπιπάσσοντες Herodoteum est, IV. 172. διαπάσας legitur lib. VI. c. 25. Carnes ἁλσὶ διαπάττειν dixit *Comicus* apud *Athen.* IX. pag. 399. F. *Menander* in Ἐπιτρέπουσιν· Ἐπέπασ' ἐπὶ τὸ τάριχος ἅλας. *Homereum* μιστύλλειν, a μίω formatum, notat, *in minuta concidere.* VALCK.

Ibid. διαμιστύλας - - - ἑψήσῃ τὰ κρέα) Mutavi διαμυστίλας ex schedis *Ask.* non nescius controversae apud grammaticos scriptionis, qua de viri praeclari *Ezech. Spanhem.* et *Tib. Hemsterh.* ad Comici *Plut.* vs. 626. Maioris momenti res, quae memoratur, videtur. Quia Persae οὔτε βωμοὺς ποιεῦνται, οὔτε πῦρ ἀνακαίουσι sacris operaturi, qui convenit ἑψήσῃ τὰ κρέα, *carnes elixarit?* An sine foco accenso? *Valckenarii* coniectura, supra deposita est. Ante quem *de la Barre*, *V. Cl.* T. V. *Histor. Acad. Inscript. Ed. Amst.* pag. 270. non dissimili de caussa aut ἕψῃ ex ἕπω maluit, et, *ubi carnes curaverit*, explicuit, aut, si parum id adriserit, ἐπεὰν ψήσῃ, *ubi carnes ossibus detraxerit.* Quibus de emendationibus placet tacere. Nisi ego aberro, salva res est. Non omnem sacris his ignem negat *Herodotus*, sed aris: hoc postulant verba οὔτε βωμοὺς ποιεῦνται, οὔτε πῦρ ἀνακαίουσι. Caesam victimam et in partes minutatim sectam quin elixarent, nihil inpediebat. Vide haec de Scythis, IV. 59. ἀγάλματα δὲ καὶ βωμοὺς καὶ νηοὺς οὐ νομίζουσι ποιεῖν: quae Persarum moribus respondent planissime: tum de hostiae inmolandae more c. 60. οὔτε πῦρ ἀνακαύσας, οὔτε κατάρξάμενος, οὔτε ἐπισπείσας, - - - τράπεται πρὸς ἕψησιν. Quid ista aliud volunt, quam in altari nullum fuisse ignem, minime autem defuisse, ubi coquenda victimae caro erat? Mox πάντα τὰ κρέα *Reiskius* quoque, me non invito. WESS. — *Reiskium*, ait, etiam τὰ πάντα corrigere, nempe sicut *Valckenar.* Scilicet (quod in *Var. Lect.* me praeterierat) in ed. *Wess.* et in superioribus omnibus nude πάντα κρέα, legebatur; nec aliter, quoad equidem novi, in msstis. Primus *Reizius*, a *Valck.* et *Reisk.* monitus, interseruit τὰ articulum, quem tenui. *S.*

15. παρεστεὼς ἐπαείδει θεογονίην) Vellicat haec *Th. Hyde* Relig. Pers. c. 3. p. 99. Scribere sibi contraria *Herodotum*. Supra dixisse, Persas existimare, *deos ex hominibus genitos non esse*, et θεογονίην tamen Graeco more gentis sacris admiscere. Sed non pugnant illa. *Theogonia* Graecorum, de qua II. 53., in censum hic venire non potest. Persae, ut plura variique generis numina profitebantur, videntur eadem alia atque alia origine, etsi minime humana, statuisse. Cogita de Gnosticorum *Aeonibus* et *emanationibus*, ex Zoroastri et Chaldaeorum Theologia arcessitis, et res in vado erit. Adiunge *Hecataei* testimonium in *Diogenis* Praefat. sect. 9. WESS.

CAP. CXXXIII. 8. καὶ οὐκ ἀλέσι) Nihil hoc verius; et vidit *Gronovius*, sed serius. Hoc significat, *Persas bellariis uti quam plurimis, sed minime confertis.* Inferebant videlicet Persae in mensam cupedias et bellaria multa, sed non confertim omnia. Ἀλής toties in Musis repetitur; infra c. 196. IV. 184. atque alibi, locis a *Porto* signatis, ut maxime mirum accidat, tam turpiter se dedisse librarios. Discimus hoc specimine, quid Herodoto hominum et temporum iniuria usu venerit. Addi his possent emendationes *Geinozii* et *Reiskii*, sed cui bono? Verum praestant mssti, quod suam in sedem remigravit tandem. WESS.

14. τὰ σπουδαιέστατα τῶν πρηγμάτων) Vide supra cap. 8. *Athenaeus* σπουδαιότατα αὐτῶν πραγμάτων: in msto, *Mureto* monitore, recte τῶν πρηγμάτων. Apud eumdem ὁ στεγέαρχος male opinor. Melius *Pollux* X. 20. WESS.

15. τῶν πρηγμάτων) αὐτῶν πρήγματα legisse videtur *Athen.* IV. p. 144. B. tum στεγέαρχος pro στέγαρχος: et εἰ δὲ μή, μετιεῖσι. Sed τὰ σπουδαιέστερα τῶν πρηγμάτων similiter memorat *Herod.* I. 8. VALCK. — Vide Animadv. nostras ad *Athen.* T. II. pag. 475. *S.*

CAP. CXXXIV. 1. Οἱ συντυγχάνοντες) Non repudio: nihilo tamen peius [immo haud dubie melius, ἐντυγχάνοντες,] quod aliis in Codicibus. Morem hunc gentis expedivit *B. Brissonius*, Regn. Pers. p. 11, 178. Addi potest *Zenobius*, Cent. Proverb. V. 25. et Scholiastes in *Dionis Chrysost.* Or. VII. in adnotationibus *Morelli* p. 28. WESS. — Ἐντυγχάνοντας malit *Benedictus*, vir doctus, in

Actis Seminar. Philol. Lips. Vol. II. P. II. p. 283. in accusativo casu, qui a verbo διαγνοίη regatur. Sed, ut omittam librorum omnium in terminatione vulgata consensum, familiaris *Nostro* est nominativus participii absolute positus: et ne est quidem h. l. absolute positus, sed commodissime refertur ad id quod sequitur, εἰ ὁμοῖοί εἰσι. *S.*

[18. προέβαινε γὰρ δὴ τὸ ἔθνος ἄρχον τε καὶ ἐπιτροπεῦον) Video me non ex auctoris mente verba ista in *Lat. versione* reddidisse, quum non animadvertissem, τὸ ἔθνος, adiecto articulo, necessario ad *Persas* referri, non ad *alium atque alium populum.* Rectius igitur *H. Steph.* in ora suae editionis: *Late enim progrediebatur illa gens imperans et praefecturas obtinens. S.*]

CAP. CXXXV. 2. Μηδικὴν ἐσθῆτα) Dictum de ea ad *Diodori* II. 6. Habet *Brissonius loricam Aegyptiam* et *stolam Medicam* illustrantia conplura, a quibus abstineo. WESS.

6. Παισὶ μίσγονται) Aegre *Plutarchus* fert *de Malign. Herod.* p. 857. B. scelus hoc a Graecis ad Persas propagatum perhiberi: contra enim evenisse. Sed pugnat suspicionibus, testes eius rei omittit. Non fuisse Persas a turpi hac macula inmunes, *Sextus Philosophus* significat, Hypotypos. I. 14. p. 38. Aevo tamen *Ammiani* Persae *puerilium stuprorum expertes* erant lib. XXIII. 6. Paria fere, uti *Valesius* adscripsit, *Curtius* X. 3. WESS. — *Herodoti* testimonio usus est *Athenaeus*, lib. XIII. c. 79. *S.*

CAP. CXXXVI. 4. τὸ πολλὸν δ' ἡγέαται ἰσχυρὸν εἶναι) Vere Persae. Quanto civium maior copia, tanto civitatis amplius robur. Legum latores propterea utilissimum censuerunt τὸ πληθύνεσθαι τοὺς τῶν πολιτῶν οἴκους, βλαβερώτατον δὲ, τὸ μειοῦσθαι, quae verba *Musonii* in *Stob.* Serm. LXXIII. p. 450. Hinc πολυτεκνίας praemia et apud Persas et aliis in gentibus, de quibus *Heineccius ad L. Iuliam et Pap.* lib. I. c. 2. doctissime. Cl. *Reiskius* coniectabat, τὸν τοιοῦτον δ' ἡγέαται, *talem autem*, qui multos liberos procreat, *existimant robustum esse*: aut τὸ πολλοὺς - - ἰσχυροῦ εἶναι. WESS. — At nulla hic locus coniectura indigebat. Ad rem quod pertinet, aliud fortasse *Herodotus* h. l. spectavit; nempe de immani hominum multitudine cogitans, in qua robur exercitus ponebant Persae: qua multitudine gloriantem

confidentemque Xerxem eiusque duces saepius ille in his Historiis inducit. *S.*

5. ἀπὸ πενταέτεος ἀρξάμενοι) *Plato* haec paullo diversius *Alcibiad.* I. p. 121. E. in regiorum liberorum educatione. *Strabo* consentit XV. p. 1066. B. [p. 733. D. ed. Cas.] Nescio autem qui factum sit, ut ἀληθεύεσθαι *Brissonius*, his usus *Regn. Pers.* II. 83. et 103. scripserit: si ex coniectura, prave. WESS. — Ad πενταέτεος intelligo παιδός. Sic frequenter *Noster* a plurali numero ad singularem transit, et vice versa. *S.*

10. μηδεμίην ἄσην) Fui in dubio, revocarem ἀηδῆ, an *Gronovii* exemplo expellerem. Vicit *Med.* et *Ask.* auctoritas. Ἄσην librarius *Arch.* et *Vind.* bene explicat βλάβην ἀηδῆ. In *Clementis Alex.* Paedag. III. 9. pro διὰ τὴν ἄσην, aut ad marginem Codicum aut ipso in contextu, διὰ τὴν ἀηδίαν dederunt ex interpretamento. *Moeris*, Ἄση Ἀττικῶς, ἀηδία Ἑλληνικῶς, ubi plura Cl. *Io. Piersonus.* Atque haec testantur de Criticorum eorum more. Non sum nescius, *Democritum* κακοδοξίην κακὴν in *Stob.* Serm. XXII. pag. 189. usurpasse, alios hoc de genere alia: posse etiam pro damnato pugnari, quemadmodum in *Horrei* Observ. ad *Herodot.* p. 112. At omnibus, ut in gustu, non sapiunt eadem. Spectavit haec *Valerius Max.* II. 6, 16. WESS. — τρεφόμενος, scil. παρὰ τῇσι γυναιξὶ, *dum apud mulieres educatur.* *S.*

CAP. CXXXVII. 10. ἤτοι ὑποβολιμαῖα ἐόντα) Hausit hinc *Nicolaus Damascenus*: Πέρσαις ὃ μὴ ποιεῖν ἔξεστιν, οὐδὲ λέγουσιν· ἐὰν δέ τις πατέρα κτείνῃ, ὑπόβλητον αὐτὸν οἴονται. Eadem patris eius suspicio, *qui cum a filio necti sibi insidias conperisset, nec inducere in animum posset, ut verum sanguinem ad hoc sceleris progressum crederet, seductam uxorem suppliciter rogavit, ne se ulterius celaret, sed diceret, sive illum adolescentem subiecisset, sive ex alio concepisset*, apud eumdem *Valerium* V. 9, 4. WESS. — Ὑποβολιμαῖα et μοιχίδια metonymice dixit, pro ὑποβολιμαίων ἢ μοιχιδίων ἔργα. *S.*

CAP. CXXXVIII. 4. μάλιστα δὲ ἀναγκαίην φασὶ) *Is. Vossius* adleverat codici suo ἀναγκαῖον, quo non indigemus. Ἀναγκαίην usus et Herodoti sermo tuetur II. 182. IV. 180. De *aere alieno* et *mendaciorum* hinc pullulante germine *Plutarchi* et *Appiani* ad Persarum opinionem verba excripsit *B. Brissonius* R. Pers. II. 94. WESS.

10. πολλοὶ ἐξελαύνουσι ἐκ τῆς χώρης) *Sylburgius* ad *Brisson.* R. Pers. II. 180. πολλὸν proponit, ut sit, *procul abigunt a sua regione. Reiskius* οἱ πολλοί. *Ruhnkenius* elegante mutatione πομποί. Illi sunt, qui aliorsum alios deducunt, supra I. 121. [Vide nostram *Var. Lect.*] *Lepra* vero et *vitiligine infectos*, non Iudaei soli, sed plerique per orientis regiones vitabant studiose. Μάλιστα οἱ βάρβαροι τὰς ἐπιλευκίας καὶ λέπρας δυσχεραίνουσι, *Plutarchus* Symp. IV. p. 670. F. Tamen Artaxerxes Atossam, filiam coniugemque, etsi vitiligo eius corpus depasceretur, ἀλφοῦ κατανεμηθέντος αὐτῆς τὸ σῶμα, aversatus non fuit, eodem teste T. I. p. 1023. B. Verum illi, quod libuit, barbarico more, legitimum fuit visum. WESS.

CAP. CXXXIX. 3 *seqq.* τὰ οὐνόματά σφι - - - τελευτῶσι πάντα ἐς τὠυτὸ γράμμα *etc.*) Satis confidenter ταῦτα μὲν ἀτρεκέως ἔχω - - εἰδὼς εἰπεῖν ait initio cap. seq. repetiturque hoc cap. 148. Falsum aiunt *Scaliger*, *Th. Hyde*, *Relandus*, et plures alii. Contra eos venit *Corn. de Pauw*, temere aiens doctos viros ex recentiore Persarum lingua criminari: verissimum fuisse, quod hic de terminatione nominum Persicorum, vetere gentis sermone: neque enim tanta adseveratione *Herodotum* potuisse defungi, nisi re bene cognita atque explorata. Fateor in dialectis lapsu temporis innumera mutari, cadere verba ut folia, surgere nova, prisca adscisci iterum. Nec expedio me tamen ex acie, quam contra *Nostrum* instruxit *Th. Gatakerus* Advers. c. 22. p. 661. Quod autem aiebat τὸ Δωριέες μὲν Σὰν καλέουσι multorum testimoniis cognitissimum est. Quis tandem ignorat varias doctissimorum hominum explicationes et emendationes, *Scholiastae* in Comici Nub. vs. 23. *Scaligeri*, *Salmasii*, *Bentleii*, *Bouherii*, cuius Dissert. de Prisc. Graecor. Litteris p. 570, [ad calcem Palaeographiae Graecae Montefalconii,] consuli poterit. Σὰν κίβδηλον in *Pindari* fragmento exposuit *Casaubonus* in *Athen.* X. 21. [ad lib. X. p. 455. c.] WESS. — Per epistolam ex WILKENIO, viro clarissimo, Persici sermonis in primis gnaro, quaerenti mihi, quid de hoc *Herodoti* loco sentiret, perhumaniter ille Heidelbergâ rescripsit, videri sibi vere iudicare eos, qui Graecis nominum Persicorum terminationibus deceptum *Nostrum* scripsisse istud autumant de *nominibus omnibus Persicis in literam*

sigma desinentibus. Quod si ita est, eo minus mirum videri debebit, quod ea res, ut ait idem *Noster*, *latuerit Persas*: quamquam alioqui haec verba, ἔληθε Πέρσας, significare poterant, *Persas ad hoc animum non advertisse.* Quod ad ista verba spectat, τὰ οὐνόματά σφι ἐόντα ὁμοῖα τοῖσι σώμασι καὶ τῇ μεγαλοπρεπείῃ, incertus aliquantisper haeseram, *propriane hominum nomina* dixerit, an omnino *verba* aut *vocabula Persici sermonis*: tum τώματα τῶν ὀνομάτων quaesieram an fortasse opposuerit *terminationi*, (τῇ τελευτῇ) ut *corpora vocabulorum* (id est, *vocabula ipsa*, quatenus a terminatione distinguuntur) dixerit esse *magnifica* et *grande sonantia.* Sed eisdem verbis, τὰ οὐνόματα - - - μεγαλοπρεπείῃ, eam fere sibi videri sententiam inesse professus est idem doctissimus *Wilkenius*, quam hisce gallicis *Larcherus* reddidit: *Leurs noms sont empruntés, ou des qualités des corps, ou de la dignité des personnes.* Caeterum uberiorem etiam nunc lucem locus hic videtur desiderare. *S.*

CAP. CXL. 5. πρὶν ἂν ὑπ' ὄρνιθος ἢ κυνὸς ἑλκυσθῆναι) Bene vetusti libri. *Is. Vossius* coniecerat, ὑπ' ὄρνιθος ἡ γλήνη ἀφελκυσθῇ, *quam ab alite pupilla oculi extrahatur*, advocato ad morem hunc cognoscendum *Teixera*, qui mihi ad manus non est. [Ad oram sui olim *Herodoti* istam coniect. adscripserat *Vossius.* Vide *Albertum* ad *Hesych.* voc. Γλήνη.] De ritu isto multa *Th. Hyde* Rel. Pers. c. 34. Emendatio necessaria non est, nec latuit doctissimum virum; siquidem paria prorsus de Persarum sepultura *Procopius* Bell. Pers. I. 12. et *Agathias* I. p. 43. Ed. Venet. WESS.

7. κατακηρώσαντες) Convertitur ab *Heilmanno* in καταπηρώσαντες, *postquam cadaver membris mutilarunt.* Vetat *Cicero*, his *Nostri* usus, *Tuscul. Disp.* I. 45. *Persae etiam cera circumlitos condunt, ut quam maxime permaneant diuturna corpora.* Vetat *Strabo* XV. pag. 1068. [p. 735. A. ed. Cas.] κηρῷ περιπλάσσοντες τὰ σώματα. Adde Cl. *Io. Alb. Fabricium* in *Sexti Hypotyp.* III. 24. p. 185. WESS.

13. κτείνοντες ὁμοίως μύρμηκας etc.). Consimilia de Magis *Plutarchus* T. II. p. 537. A. Sunt autem ex ea disciplina, qua et posteriores Persarum magi Arimanium, mali omnis auctorem, sicuti pulcri et boni Oromasdem, statuerunt: inde festus dies κακῶν ἀναίρεσις, quo summo ardore in serpentes aliasque feras et nocentes bestias irruebant

apud *Agathiam* II. pag. 45. Confer *Plutarchum* in Isid. et Osir. p. 369. et *Th. Hyde* Rel. Pers. c. 22. WESS.

[15. ἀρχήν, *omnino, revera, verum si quaeris*: gallico idiomate *au fond* vel *dans le fonds* diceres. Conf. II. 28, 1. *S.*]

CAP. CXLI. 2. κατεστρέφατο) Ionum est κατεστράφατο, uti ἀπεστράφατο I. 166. Supra c. 27. ὡς δὲ ἄρα οἱ - - - Ἕλληνες κατεστράφατο. Itaque mutari non iniuria posset, sicuti et mox mutatum est τὰ προϊσχοντο. Sic solet, c. 164. III. 137. De *piscibus*, qui *cantu illiciuntur*, *Aelianus* de Anim. I. 39. WESS. — Ex *Reiziano* exemplo κατεστράφατο tenui; et in *Var. Lect.* adnotare neglexeram, in ed. *Wess.* et superioribus κατεστρέφατο scribi, quam ad scripturam nihil nec e nostris *Paris.* nec ex aliis *Wesselingii* codicibus notatum est. Est autem, si quid video, prorsus vitiosa haec verbi forma. Ferri utcumque potuerat κατεστρεφέατο codicis *F.* tertia plur. imperf. ut ἀπικέατο, ionice pro ἀπίκοντο. Sed plusquamperfectum hic desiderabatur: quare unice verum puto κατεστράφατο, quod Ionum est, pro κατεστραμμένοι ἦσαν. *S.*

[11. ἐμέο αὐλέοντος *etc.*) Qui sacras literas curant, recordabuntur verborum Servatoris apud Matth. XI. 17. ubi hic quidem *Herodoti* locus effugit *Wetstenii* diligentiam. *S.*]

14. δεηθέντος δι' ἀγγέλων) Vide *Gronovium* [sui codicis fidem advocantem] et supra c. 76. et 99. WESS. — δι' ἀγγέλων in alia re habes I. 99, 5. πέμψας κήρυκας (in plur. num.) ἐς τοὺς Ἴωνας, c. 76, 12. in eadem re, de qua hîc agitur. *S.*

[20. ἐς Παιονίων) Conf. c. 143, 14. et 148. *S.*]

CAP. CXLII. 2. τῶν ὡρέων) Sine controversia corrigi debuerat: τῶν ὡρέων ἐν τῷ καλλίστῳ ἐτύγχανον ἱδρυσάμενοι πόλιας. Haec quum de Ionibus dicantur, tollit omne dubium lib. I. c. 149. οὗτοι οἱ Αἰολέες χώρην μὲν ἔτυχον κτίσαντες ἀμείνω Ἰώνων, ὡρέων δὲ ἥκουσαν οὐκ ὁμοίως: ubi recte *Valla*: *ad coeli tamen temperiem nequaquam accedebat.* Lib. II. c. 77. exceptis incolis Libyae, esse dicuntur Aegyptii ὑγιηρέστατοι πάντων ἀνθρώπων, τῶν ὡρέων, ἐμοὶ δοκέειν, εἵνεκεν, ὅτι οὐ μεταλλάσσουσι· (sic legerim:) ἐν γὰρ τῇσι μεταβολῇσι τοῖσι ἀνθρώποισι αἱ νοῦσοι μάλιστα γίνονται, - - - τῶν ὡρέων μάλιστα. Lib. III. c. 106. Graecia τὰς ὥρας πολλόν τι κάλλιστα κεκραμένας ἔλαχε. Atque in Graecia, praesertim Athenis,

ista tenuis coeli tribuitur ingeniis saluberrima temperies. In Timaeo *Platonis* p. 24. c. Atticam Minerva dicitur elegisse, τὴν εὐκρασίαν τῶν ὡρῶν (sic recte corrigit vulgatam vocem ὀρῶν *H. Stephanus*:) ἐν αὐτῷ (τῷ τόπῳ) κατιδοῦσα, ὅτι φρονιμωτάτους ἄνδρας οἴσει. *Chalcidius*: *electo salubri subtiliumque ingeniorum et prudentiae feraci loco.* Idem argumentum in Critia latius persequutus *Plato* pag. 111. E. [T. X. ed. Bipont. p. 45.] ubi memorat ὑπὲρ τῆς γῆς ὥρας μετριώτατον κεκραμένας. Eam in rem multa dixerat *Aristophanes* ἐν Ὥραις. vid. *Athen.* IX. p. 372. et *Casaubon.* Anim. IX. c. 3. [nobis cap. 14.] *Euripidea*, ex deperdito dramate petita, dabit *Plutarchus* de Exilio p. 604. E. Insignis in eam rem loci sic feruntur ultima: Ἃ δὲ Ἑλλὰς Ἀσία τε τρέφει κάλλιστα, Τῆς γε δέλεαρ ἔχοντες συνθηρεύομεν. *Grotius* in Excerpt. p. 433. participio ἔχοντες substituit ἐνταῦθα. Corrige, sodes: Ἃ δ' Ἑλλὰς Ἀσία τε κάλλιστα τρέφει, Γῆς τῆσδε δέλεαρ ἔχοντες οὐ θηρεύομεν. Singula possent ut *Euripidea* adfirmari. VALCK.

Non dubium est, quin recte docti viri, *Chytraeus*, *Geinozius*, *Reiskius*, *Heilmanus* ὡρέων, rescripserint. Viam monstravit *Noster* c. 149. tum *Pausanias* VII. 5. Ἴωσι δὲ ἔχει μὲν ἐπιτηδειότατα ὡρῶν κράσεως ἡ χώρα. Frequens est confusio ὀρέων et ὡρῶν sive ὡρέων et ὡραίων in schedis, de qua aliàs. Id permirum, coniurasse plerosque in οὐρέων vocabulo librarios. WESS.

[9. τρόπους τέσσερας παραγωγέων) *Valla*: *Lingua utuntur non eadem, sed eius quatuor proprietates ducunt*: incommode et obscure. *Gronovius*: *sed quatuor derivationum modis*; quam interpretationem intactam reliquit *Wess.* Mire vero *Larcher*: *leurs mots ont quatre sortes de terminaisons.* Multo commodius rectiusque *H. Stephanus*, „ad verbum, inquit, *sed quatuor modos deductionum usurparet*, id est, eâ (linguâ) utuntur in quatuor modos et proprietates deductâ.“ Agitur de quatuor *diversis formis* (χαρακτῆρας vocat *Noster* in fine huius cap.) in quas prisca lingua *abiit.* Has diversas formas nunc παραγωγὰς nominat, id est, *deflexiones*, *mutationum genera*, *varietates*; quatenus παράγειν significat *a recta via abducere*, *seducere*, *in diversum ducere*, *mutare*: quemadmodum I. 91, 10. παραγαγεῖν τὰς μοίρας est *in diversum flectere*, *mutare fatu.* Eadem notione παρατροπὰς dixit *Iohannes Grammaticus*, cuius

verba *Koenius* adposuit ad *Gregor.* Dial. ion. §. 79. ubi in ipsius *Gregorii* verbis, ἡ ἀρχαία Ἰὰς μετέπεσε παρὰ τὴν τῶν κατοικούντων περιτροπήν, rectius fecisset *Koenius*, si veterem scripturam παρατροπήν tenuisset, *Iohannis* auctoritate firmatam; tum vero et apud *Gregorium* et apud ipsum *Iohannem*, pro κατοικούντων haud dubie ἀποικούντων fuerit legendum: nempe, *prisca*, inquiunt, *Ionica lingua* (eadem vetus Attica) *mutata est, quum hi qui in colonias abierunt*, variis atque variis modis *eam inflexerunt detorseruntque.* S.]

11. Μυούς τε) *Myuntem* Cariae itidem tribuit scholiastes *Thucyd.* I. 130. invito *Brissonio* de *R. Pers.* I. 151., ad quem *Lederlinus* recte adposuit, tempora esse distinguenda; primitus Cariae, deinceps Ioniae fuisse. Paria *Dukerus* in eum Scholiasten. In *Epheso*, Lydiae olim urbe, idem valet. Bene *Ian. Rutgersius* Var. Lect. II. 1. WESS.

18. Ἐρυθραῖ) Habet *Stobaeus* Serm. XXVIII. p. 197. veteris scriptoris fragmentum, forte Philosophi *Eusebii*, quod *Herodoto* nulla caussa adscritur, in quo Archetimus ἐξ Ἐρυθραίης τῆς Ἰώνων πόλεως. Quae libuit addere, ut a *Plutarcho* vis arceatur. Iunguntur Ἐρυθραῖοι καὶ Σάμιοι, arbitri capti in lite nobili Chalcidensium et Andriorum, *Quaest. Graec.* p. 298. B. Iubentur illi esse Ἐρετριαῖοι ex Euboea, quod *Erythraei* Boeotiae et Aetoliae longius essent remoti, in *Histor. Foeder. Antiq.* P. I. p. 139. Non satis consulto. Iones intelliguntur. WESS.

CAP. CXLIII. 1. ἦσαν ἐν σκέπῃ τοῦ φόβου) Prior interpres *metus praetextu*: nuperrime [in ed. *Gron.*] *in obtegendo metu.* Vide usum locutionis. De Spartanis *Aristides* T. I. p. 476. ἐν σκέπῃ πολλῇ τοῦ πολέμου καὶ τῶν πραγμάτων εἰσί. *Magnum habent belli ac difficultatum tegumentum*, vertit *Canterus*: eumdem in modum *Libanius* T. I. p. 219. B. Ambo *Nostri* imitatione, VII. 215. et 172. *Aelianus* de Animal. VII. 6. ὡς ἐν σκέπῃ τοῦ κινδύνου καὶ ἐλευθερίᾳ γενόμενοι: tum IX. 57. pisces intra saxorum angustias recepti ἐν σκέπῃ τε τοῦ κρύους - - ἡσυχάσουσι. Quae abunde ostendunt hic indicari, Milesios habuisse *metus tutamen* in eo foedere, quo de agitur. WESS.

12. ἐπαισχύνεσθαι τῷ ὀνόματι) Sugillat haec solito sibi more *Plutarchus*, de Malign. p. 858. F. Mox *Reiskius* [*l.* 14.] ἰσχύσαντο, τῷ ἐπὶ σφέων οὔνομα ἔθεντο etc., neque id inconmo-

dum foret, modo ne verborum alius in mstis ordo esset. Malui scriptis obtemperare. Vide Rev. *Horrei* Obs. Herodot. p. 109. WESS. — Nulla prorsus mutandi caussa suberat. conf. c. 142, 19 seq. *S.*

CAP. CXLIV. 6. τοῦ Τριοπίου Ἀπόλλωνος) Dissentit Criticus ad *Theocriti* Idyll. XVII. 69. ἄγεται κοινῇ ὑπὸ τῶν Δοριέων ἀγὼν ἐν Τριόπῳ Νύμφαις, Ἀπόλλωνι, Ποσειδῶνι. Tu adi *Cl. Salmasium* ad *Inscript. Herodis Attic.* p. 29. et 58., et de tripodibus, in templis dedicatis, *Io. Taylor* in Marmor Sandvicense p. 68. WESS.

10 *seq.* τὸν νόμον κατηλόγησε) Non displicet τῶν νόμων ex Fragm. *Cod. Regii.* [In *Fragm. Paris.* haec prorsus non leguntur: codex *Pa.* τῶν νόμων habet. Conf. *Var. Lect.* et Adnot. ad I. 84, 16.] Certe simplici ἀλογεῖν casum secundum adstruere in more habet III. 125. VIII. 46. Aliter *Procopius*, qui Bell. Vand. I. 3. Βονιφάκιος δὲ οὐκ ἀλογήσας τὰ γεγραμμένα. Corrigunt τῶν γεγραμμένων: at probat is superius, Bell. Pers. II. 5. II. 20. etc. WESS.

CAP. CXLV. [4. κατάπερ νῦν Ἀχαιῶν. De *duodecim civitatibus foederatis Achaeorum* conf. *Polyb.* II. 41. *S.*]

6. Πελλήνη μέν τε πρώτη πρὸς Σικυῶνος) *Strabo* VIII. p. 591. [p. 385. ed. Cas.] haec expressit. Πρὸς Σικυῶνος solo ingenii remigio *Is. Casaubonus* [in Not. ad *Strab.* l. c.] et *Is. Vossius* [in ora, puto, sui *Herodoti*] restituerunt. De amne *Crathi* eadem *Pausanias* VII. 25. WESS.

11. Ὤλενος, ἐν τῷ Πεῖρος ποταμὸς μέγας) *Olenum* eodem genere posuit *Apollodorus* apud *Stephanum Byzant.* in voc. et *Strabo*, [IX. p. 386. A.] cui amnis, qui urbem radebat, *Melas*: haud scio, an bene. *Pausaniae* aevo Πεῖρος erat et adpellabatur, VII. 22. Δύμη optime *Casaubonus* et *Is. Vossius*, nec longe abit liber *Ask.* WESS.

CAP. CXLVI. 4. ἐπεὶ, ὡς γέ τι μᾶλλον) Defendit veterem scripturam *Horreus* Obs. ad *Herodot.* pag. 110. ita tamen, ut τὶ non plane recuset. Levis res est, et in dissensu *Codicum* ferenda. [Lubens equidem ὥς γε τι rescribam.] Sequentia [*l.* 5.] ἢ κάλλιόν τι γεγόνασι, *aut praestantius quid gessisse* prior interpres; *aut praestantius quippiam evasisse*, obscure recentior. Secutus iudicium sum Abb. *Geinozii* Conment. A. Inscript. T. XVIII. p. 126. WESS. — Recte viri docti. καλῶς γεγονέναι, *honesto loco natum esse, nobili genere esse.* conf. *l.* 13. *S.*

8. Μινύαι δὲ Ὀρχομενίοισι ἀναμεμίχαται) Iverunt in partes praeclari viri ad haec explicanda et constituenda. *Palmerius* Μινύαι δὲ Ὀρχομένιοι *etc.*, invito *Gronovio*. Sequuntur tamen plures. Ampl. *Bouherius* ex *Hesychii* Μινύαι οἱ Ὀρχομένιοι καὶ Μάγνητες, scriptum voluit Μινύαι δὲ Ὀρχομένιοι, καὶ Μάγνητες, καὶ Καδμεῖοι κ. λ., ut invidiosum ἀναμεμίχαται vitaretur; cuius ego in *Adnotation.* Cl. *Alberti* ad *Hesychii* locum correctioni, quippe audaciori neque necessariae, non accedo. *Reiskius* post Ἀρκάδες [*l.* 10.] excidisse καὶ, itemque post Δωριέες, arbitratur. At fuerunt *Arcades Pelasgi*, *Pausania* VIII. 1. *Apollodoro* II. 1. *Stephano Byz.* multisque aliis auctoribus. *Epidaurii* praeterea *Dorienses* in *Nostri* VIII. 46. Quare illa additamenta recuso. Ne longum faciam. Docet *Herodotus* „Iones [nempe illos Iones, qui duodecim civitates foederatas habuerunt, et ad Panionium congregari consueverunt] „non esse sinceriore „melioreque aliis nationibus origine: contra variorum „populorum accessione olim interpolatos; addidisse se „Abantes, admixtosque esse Minyas Orchomenios, Cad„meos, Dryopes, Phocenses et plures alios." Hoc eius consilium si fuerit, ut sane fuit, belle procedit *Palmerii* sententia. Nam Minyas Orchomeniis inmixtos fuisse, nihil ad hanc disquisitionem. Firmatur praeterea Ionicae migrationis narratione. *Pausanias*: Ἴωσι δὲ τοῦ στόλου μετασχόντες οἵδε Ἑλλήνων· *participes migrationis hi Graecorum erant*; Θηβαῖοι sive *Cadmei*; tum Ὀρχομένιοι Μινύαι, recte enim Μινύαις mutavit *Kühnius*; tandem Φωκεῖς οἱ ἄλλοι πλὴν Δελφῶν, et *Abantes*, VII. 2. tum c. 3. Τέων δὲ ᾤκουν μὲν Ὀρχομένιοι Μινύαι, σὺν Ἀθάμαντι ἐς αὐτὴν ἐλθόντες. Quibus accedere queunt de *Orchomeniis* consimilia ex eiusdem IX. 37. Quae quidem stabiliendae coniecturae si vir nobilissimus adstruxisset, non perspicio, quo colore abdicari potuisset: repetitum enim ἀναμεμίχαται arbitrarium est. [nempe suo arbitratu *Herodotus* illud verbum, paucis interiectis repetere potuit.] Stant ab his quoque partibus viri clarissimi, *Corn. de Pauw* et *Geinozius*. WESS.

9. Φωκέες ἀποδάσμιοι) Cur *Phocenses* hoc titulo insignes esse *Noster* voluerit, multis disputat *Gronovius*, sed ita ut *immunes* inprudenter amplectatur. Indoles vocis non patitur, nec usquam huius significationis exemplum. Ἀπό-

δασμος *portio* est, *a multitudine avulsa; Abydenus* Nabuchodonosorem ait ἀπὸ δασμου αὐτέων (*victarum gentium*) ἐς τὰ δεξιὰ τοῦ Πόντου κατοικίσαι, in *Eusebii* Pr. Ev. IX. 41. ἀπόδασμον τῶν Γότθων dabit *Agathias* II. p. 35. et τῶν Δελμινιτῶν ἀπόδασμον III. p. 66. Semel ἀπόδρασμον τῶν βαρβάρων V. p. 166. vitiose. *Theophylacti* τῶν Σαρακηνῶν ἀπόδασμον, lib. VIII. 1. exscripsit *Suidas* in voce. Hinc lenissime fluunt ἀποδάσμιοι, *a reliquis divisi et divulsi.* Primus *D. Heinsius*, Phocaeenses tamen et Phocenses confundens, admonuit Epist. ad *Iungerm.* in huius ad *Polluc.* Comment. IV. 177. Abierunt eamdem in sententiam *Geinozius* et *Reiskius;* nec dubia res est, ob *Pausaniae* superius excerpta, Φωκεῖς οἱ ἄλλοι, πλὴν Δελφῶν. *Phocenses* Coloniae Ionicae *sese adiunxerunt, Delphis exceptis.* Vere eapropter ἀποδάσμιοι Φωκέες. WESS.

12. ἀπὸ τοῦ πρυτανηίου τοῦ Ἀθηναίων) *Etymologus*, in Πρυτανεῖα, veterem in coloniis deducendis consuetudinem explicuit. Sacra ex metropoli secum adportabant coloni, ignemque sacrum ex patriae penetrali depromtum et accensum. Plura *Henr. Valesius* ad Excerpt. *Polybii*, p. 7. [T. VII. nostri *Polybii*, p. 90-92.] *Plutarcho* libuit et haec admordere *de Malign.* p. 858. F. sine profectu. *Iones Caricas mulieres*, quarum patres maritosque interemerant, *sibi matrimonio iunxisse*, fatetur *Pausanias* VII. 2. p. 525. WESS.

21. αὐτῇσι συνοίκεον) Iure *Gronovius* Aldinum restituit: idem *Portus* decreverat *Lex. Ion.* voce Ἐπείτε. Naevus est, operarum peccato *Stephani* edito adspersus, latiusque, quam oportuerat, diditus. Pro proximo ἐπεί τε [quod ibi tenuerat *Wess.* ubi nos ἔπειτεν posuimus, coll. *Eustath.* Iliad. pag. 1215, 33. ed. Bas.] ἔπειτα corrigit *Reiskius.* WESS.

CAP. CXLVII. 2. Γλαύκου τοῦ Ἱππολόχου) De *Glauco*, *Hippolochi* filio, Poëta Ἰλ. ή. 13. De *Cauconibus* [*l.* 3.] *Strabo* VIII. p. 531. [p. 345. ed. Cas.] WESS.

7. Ἀπατούρια ἄγουσι ὁρτήν) De festo hoc notissima omnia: levis macula, quae doctissimo viro fraudi fuit, occupavit scholion in Biblioth. *Coislin.* p. 605. καὶ διὰ τοῦτο τὴν ἑορτὴν ἐνομοθέτησεν (Melanthus) ἄγεσθαι, ἣν καὶ Κατιωνίαν συντελοῦσιν. Vertitur, *quod etiam Cationiam vocant.* κατ' Ἰωνίαν oportuerat. WESS.

CAP. CXLVIII. 2. [Post ἱρὸς e superioribus edi-

tionibus *comma* adhaesit, quod *delendum*. Sunt enim ex more *Herodoti* transiecta verba, quorum naturalis structura haec erat, χῶρος ἱρὸς πρὸς ἄρκτον Μυκάλης τετραμμένος. Quoniam vero mox adiicit ἐς τὴν (scil. Μυκάλην) συλλεγόμενοι, intelligi debet, locum hunc, cui *Panionium* nomen, in ipsa promontorii radice fuisse. *S.*]

3. Ποσειδεῶνι Ἑλικωνίῳ) Ab Helice Achaiae is Neptuno titulus. quo de *Strabo* VIII. p. 589. [p. 384. ed. Cas.] et *Pausanias* VII. 24. copiose. Coluisse et Apollinem *Panionium*, docemur vetere Inscriptione inter Pocockianas p. 52. quae cognomina Apollinis varia obfert. ΠΑΤΡΩΟΥ ΠΥΘΙΚΟΥ ΚΛΑΡΙΟΥ ΠΑΝΣΩΝΙΟΥ: sive, ut fuit olim, ΠΑΝΙΩΝΙΟΥ. WESS.

6. ἀπὸ τῶν πολίων Ἴωνες) Numerum excidisse suspicor, facile restituendum: ἀπὸ τῶν πολίων ιβ' Ἴωνες. VALCK. — At adiectus τῶν articulus satis indicabat, de duodecim illis civitatibus agi, quos supra nominaverat. *S.*

[9. κατάπερ τῶν Περσέων τὰ οὐνόματα. Vide supra, c. 139. *S.*]

CAP. CXLIX. 2. Λήρισσαι) Hoc ex *Ald.* praetuli. Non nescio ΛΑΡΙΣΑΙΩΝ numos apud *Goltzium* et *Begerum*. Θώρηξ ὁ Λαρισσαῖος infra IX. 1. atque ad eumdem passim alii modum. Vide *Schol. in Apollon. Rh.* I. 40. Mox Τῆνος optime ab *Holstenio* in Τῆμνος mutata est; neque color quaeri debuerat, ut arcessitus a *Gronovio* est, právae voci. Constat *Temnum* in Aeolicis fuisse civitatibus, non *Tenum*, Cycladum unam. Itaque Τῆμνος iure scriptori rediit. De *Cuma* Aeolica in *Vit. Homer.* c. 38. ubi Φρικῶτις, non sine peccato. WESS.

[3. Αἰγιρόεσσα) Quum nusquam alibi hoc nomine memoretur civitas, nisi quod Αἰγειρούσης, obscuri Megaridis oppidi mentio apud *Strab.* IX. p. 394. D. occurrit, quaeri cum *Mannerto* (Geogr. antiq. T. VI. p. 396.) potest, an *Elea*, (Ἑλαία) hic intelligenda sit, Aeolica civitas, (*Strab.* XIII. p. 615. A. et *Steph. Byz.* in voce) in hoc apud *Nostrum* catalogo praetermissa. Quod nisi paullo post (*l.* 5.) diserte monuisset *Herodotus* (conf. c. 151, 1 et 3.) omnes has civitates *in continenti* (ἐν ἠπείρῳ) sitas fuisse; in promtu foret ut suspicaremur, non Αἰγιρόεσσα, sed Ἀργινόεσσα hîc esse legendum: satis enim constat, Aeolicae gentis fuisse *Arginusas* vel *Argennusas*, quae vocabantur, insulas; quarum una

cum oppido, prae caeteris, singulari numero *Arginusa* nominabatur. Vide *Cellarii* Geogr. Antiq. T. II. p. 18. Mox, quod Αἰγαῖαι hîc nominatur oppidum, id aliis omnibus Αἰγαὶ sive Αἶγαι est. Vide *Cellarium* ib. p. 66. Quod Αἰγαία habet *F.*, similiter *Aegaea, Valla. S.*]

7 *seq.* ὡρέων δὲ ἤκουσαν οὐκ ὁμοίως) Vide c. 142. ὡρέων εὖ ἤκουσαν *Portus* [voc. ἥκειν] habet hoc ex loco. Intelligi id sane debet: [nempe οὐκ ὁμοίως εὖ:] namque ita mos fert. Supra c. 30. τῆς πόλιος εὖ ἠκούσης, ubi *Is. Vossius*, ἔχουσης iniuria corrigebat. *Dio Cassius*, XLIX. p. 472. de Pannoniis οὔτε γὰρ γῆς, οὔτε ἀέρων εὖ ἤκουσι: et LIX. p. 755. ἄλλως μὲν εὖ χρημάτων ἦκων, prorsus uti *Noster* V. 62. atque *Evagrius* H. Eccl. IV. 7. Defit in his *Libanii* T. II. p. 262. τοῦ γὰρ νόμου --- ἥκοντος καὶ κρατοῦντος, neque advertit *Morelli* animum. Confer Cl. *Alberti* ad *Hesychii* εὖ ἥκων. WESS.

CAP. CL. 1. Σμύρνην δὲ ὧδε ἀπέβαλον) Gemina his *Pausanias* VII. 5. Probum et Ionicae notae censeretur [*l.* 2.] si amputata litera στάσι in *Ask.* esset, uti τῇ πόλι II. 67. et 137. WESS.

CAP. CLI. 5. τὴν --- Ἀρίσβαν) Non aliter *Stephan. Byz.* in Cod. *Perusino*: Ἡρόδοτος δὲ καὶ ἰάζων Ἀρίσβαν καλεῖ, ἐν πρώτῃ: h. e. *quamtumvis Ionica dialecto utens.* Nam quae de *Iazone* scriptore adposita a *Berkelio* sunt, inprudenti exciderunt. Notavit docti viri lapsum *St. Berglerus.* WESS.

6. ἐν τῇσι Ἑκατὸν νήσοισι καλεομένῃσι) *Diodorus* XIII. 77. τότε μὲν ηὐλίσθη πρὸς τινὶ νήσῳ τῶν Ἑκατὸν καλουμένων. Aliis Ἑκάτου, qui inter Apollinis titulos, νῆσοι, aut Ἑκατόννησοι. Lege *Casaubon.* in *Strab.* XIII. p. 919. [ad p. 618. ed. Cas.] WESS.

[7. Λεσβίοισι μέν νυν *etc.*) Commode ab his verbis factum foret initium novi capitis 152. Nam, post excursum de Asiaticis Graecorum coloniis, nunc continuatur narratio, inde ab extr. cap. 141. interrupta. *S.*]

CAP. CLII. 1. ἀπικέατο) Solent scribae communiorem verbi huius formam amplecti. Ἐπεί τε δὲ οἱ Παίονες ἀπικέατο, V. 98. et brevi post *Ald. Med.*, at *Vind.* et *Arch.* Ionicam notam detrahunt, prorsus uti hic *Med.* et *Ask.* Praestat, ut in possessione ne turbetur. WESS. — Conf. Adnot. ad I. 2, 11. *S.*

15. συναμωρέειν) Priorem verbi partem *Med.* et *Ask.* bene pingunt, non mediam. *Aristophanis* συναμωρουμένη, *Nub.*

1066. et πάντα ἐσιναμώρεον VIII. 35. tum σιναμωρος *Hippocratis* et *Nostri* V. 92, 7. [ubi vide Var. Lect.] (sic enim ibi mssti *Paris.* et Scholiastes, atque ex eo *Suidas*) verum patefaciunt; *Photius* insuper, ex *Herodoti I.* σιναμωρέειν in Lexico deponens, ut Cl. *Alberti* mihi testatus est. WESS.

CAP. CLIII. 9. πάθεα ἔσται ἔλλεσχα) Aversor strictum in tot viros, de *Herodoto* non male meritos, *Gronovii* stilum. *Portus* ἔλλεσχα optime reposuit, eiusque vestigia *Ed. Genevensis* pressit. Simillimae originis πρόλεσχος *Aeschyli*, Suppl. 208. Λεσχηνοῦσά τε καὶ ἀκούουσα καλὰ *Perictione* in *Stob.* Serm. LXXXIII. p. 448. Sic enim scripserat: certe λεσχήματα habet *Hippocratis* Epist. p. 1285. λεσχηνεῖ *Hesychius.* Ἄλεσχα intensiore significatione sumebat *Corn. de Pauw*, ut ἄξυλον ὕλην *Homerus*, adpositis aliis, quae omitto. WESS.

18 *seq.* καὶ τοὺς Ἴωνας ἐν οὐδενὶ λόγῳ ποιησάμενος τὴν πρώτην εἶναι.) Leviter ista depravata mirum in modum interpretantur, sic forte redintegranda: καὶ ἐπὶ Ἴωνας ἐν οὐδενὶ λόγῳ ποιησάμενος τὴν πρώτην ἰέναι vel εἶναι. Ἐπὶ - - ἰέναι et ἐπιέναι in hunc usum adhiberi solent: non nescio tamen, qui color vulgatis possit conciliari: sed nostro loco simillimus est III. 134. ἐπὶ Σκύθας - - μὲν τὴν πρώτην ἰέναι ἔασον - - - σὺ δέ μοι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατεύεσθαι: in quibus ἔασον tantumdem fere valet ac ἐν οὐδενὶ λόγῳ ποίησαι. VALCK.

Ibid. Graecum exemplar hic sine vitio non cerni, *H. Stephanus* censuit. Subvenit *Corn. de Pauw*, ellipsi, ἐν οὐδενὶ λόγῳ ποιησάμενος τὴν Φροντίδα εἶναι πρώτην, aut τὴν ὥρην εἶναι πρ. *et Ionas non dignos reputans, quibus primam curam inpenderet.* Ita constaret oratio, modo dicendi genus constabilitum esset. Τὴν πρώτην saepe ponunt. *Heliodorus* IX. p. 409. ἀλλὰ μὴ τὴν πρώτην ἑκοντὶ Φέροντες αὐτοὺς ἐνεχείρησαν ex *Ms. Palatino.* *Libanius* T. II. p. 110. D. καὶ παγὲν τὴν πρώτην, ἀμετάστατον μένει: quorum tamen structura diversior. Ego *Nostri* haec sic ordinabam, καὶ τοὺς Ἴωνας τὴν πρώτην ἐν οὐδ. λ. ποιησάμενος εἶναι: *et Ionum nullam initio rationem habendam esse ratus.* Nunc maximopere blanditur *Valckenarii* coniectura. WESS. — In frequenti apud *Nostrum* usu dictionis ἐν οὐδενὶ λόγῳ ποιεῖσθαι, et huic similibus, nusquam alibi verbum εἶναι adiectum cernitur. Quia tamen nunc in rariorem scripturam, quae difficiliorem videatur explicatum habere, consentiunt

libri; ratio suadet, ut, si quo modo defendi illa possit, pro vero habeatur. Igitur cum *Aem. Porto* (Lexic. Ion. voce εἶναι) statuendum videtur, ex usu alioquin satis familiari *Herodoto* abundare h. l. verbum εἶναι. Cuius usus et alia multa exempla *Portus*, et *Hermannus* ad *Viger.* Adnot. 177. haec duo protulit: IV. 33, 15. τὰς ὀνομάζουσι Δήλιοι εἶναι Ὑπερόχην τε καὶ Λαοδίκην: tum II. 44, 13. Ἡρακλέος ἐπωνυμίην ἔχοντος Θασίου εἶναι. Nec desunt apud *Thucyd. Plat.* et *Xenoph.* similis abundantiae exempla. *S.*

CAP. CLV. 5. ὁμοίως γάρ μοι νῦν γε φαίνομαι etc.) *Clementem*, qui *Xenophonti* memoriae vitio adscripsit, notarunt docti viri, praeterque ceteros *N. Abramus* ad *Cicer.* pro Milon. c. 3. *Stasini*, quod ex eo [ex *Clem. Alex.* Strom. lib. VI. p. 451. ed. Sylb.] discimus, par opinio:

Νήπιος, ὃς πατέρα κτείνων, παῖδας καταλείπει.

Eadem *Gabrielis Naudaei*, inter dominationis arcana in damnosissimis, et Machiavello perniciosioribus, *Considerat. Politicis* c. 3. et 4. WESS. — Haud dubie *Herodotus* versiculum illum in animo habuerat, quem in proverbium olim abiisse ex *Aristot.* Rhetor. I. 16. et II. 17. et ex *Polyb.* XXII. 8. intelligitur: quem versum *Homero* tribuens doctissimus Editor *Demetrii* περὶ Ἑρμην. (in Not. ad sect. 156.) alio tunc occupatum, puto, animum habuerat. *S.*

16. καὶ ἐγὼ ἐμῇ κεφαλῇ ἀναμάξας) Restitui expulsum pronomen. Imitatur solemni more Poëtam *Odyss.* Τ'. 91.

- - - ὃ σῇ κεφαλῇ ἀναμάξεις.

Admovit *Nostri* verba *Phaedro* V. 7, 39. celeb. *P. Burmannus*, dubius tamen, neque inmerito. Paria non sunt. Pertineant-ne huc Ἐπίμαστον *Hesychii* nolo dernere. Quod continuo succedit, Πακτύης γάρ ἐστι ὁ ἀδικέων, τῷ σὺ ἐπιτρ. absurde expressum est, *praesens factum Pactyes admisit, cui tu Sardes commisisti:* paullo aliter prior interpres, sed consimili sententia. Nam Pactyae non fuerunt a Cyro Sardes traditae, sed Tabalo viro Persae. Pactyes acceperat Croesi Lydorumque opes in Persidem avehendas, ac nactus occasionem a Tabalo et Cyro desciverat: haec superiore capite omnia. Quare ne sibi contrarius videatur *Herodotus*, adsumendum est aut τοῦτον aut ἐκεῖνον ad pleniorem orationis habitum. Non fugit interpretum ea negligentia *Corn. de Pauw*, Vir. Clar. WESS. — Nempe intelligit Vir doctus,

Παχτύης ἐστὶ ὁ ἀδικέων (τοῦτον, scil. τὸν Τάβαλον) τῷ σὺ etc. atque sic *Larcher*: *Pactyas a offensé celui à qui vous avez confié le gouvernement de Sardes.* Quae mihi, ut dicam quod sentio, frigida sententia et parum commoda videtur. Profecto parum convenit, ut Cyro ob defectionem Lydorum (adeoque ob facinus *adversus ipsum* admissum) irato (conf. c. 156, 8.) diceret Croesus: *Pactyas est, qui adversus* Sardium praefectum *inique egit.* Malim equidem fateri, minus adcurate hîc loquentem Croesum fecisse *Herodotum*, dicentem *Pactyae commissas Sardes fuisse*; cui non urbis custodia, sed aurum creditum erat. Nisi forte consulto et arguta quadam ratione haec Croesum dicentem Scriptor noster induxit; scilicet, quo moneret ille Cyrum, non debuisse eum huic homini tantum auri vim committere: hoc enim perinde esse ac si ipsam urbem illi credidisset; quoniam auri ope partim milites urbem custodientes corrumpere, partim alios suo imperio parituros conducere potuerit. *S.*

22. κέλευε δέ σφεας κιθῶνας) Babyloniis desciscentibus talem poenam irrogat apud *Plutarchum* T. II. p. 173. Xerxes. Tu vide *Polyaenum* VII. 6, 4. et *Iustinum* I. 6. WESS.

CAP. CLVI. 11. καὶ πρὸς, ἐξανδραποδίσασθαι τοὺς etc.) Est ex scripto. Καὶ δὴ πρὸς, *insuper*, V. 67. et creberrime in Musis. *Demosthenes* I. in Aphob. p. 509. καὶ πρὸς, ὑπὸ τούτων ὑβριζομένους: et in eumdem p. 519. καὶ πρὸς, ὅτι ζημιοῦται κατὰ τὴν μαρτυρίαν οὐδέν. Habet alia *Casaubon.* ad *Strabon.* III. p. 218. [ad p. 147.] WESS.

CAP. CLVII. 4. ἐπ' ἑωυτὸν ἰόντα) *Geinozius* merito in hoc adquiescit. Eadem macula infecit VIII. 65. ἀπ' Ἐλευσῖνος ἐὸν ἐς τιμωρίην Ἀθηναίοισι. Attigit et haec *Plutarch. de Malign.* p. 859. A. nec sine loligine quadam. WESS.

13. ἐς θεὸν ἀνῶσαι) Rem *ad Apollinem* Didymaeum in Branchidis *referre* si diceretur ἐς θεὸν ἀνοίσειν, adeo nihil hic esset insolens. *Hesychius*: Ἀνοίσει, ἀναφέρει: et Ἀνοίσω, ἀναφέρω. Verbi meminit οἴσω *Eustath.* ad Od. Γ'. p. 728, 32. [p. 1887 extr. ed. Rom.] tanquam μέλλοντος, ἀναδραμόντος εἰς ἐνεστῶτα, sed εἰς περιττολογίαν ἀχρήστου. Pro φέρε positum οἶσε legitur aliquoties apud *Aristophanem*, et συνοίσειν apud Atticos frequentatur pro συμφέρειν. Quod legimus in *Herodoto* ἀνῶσαι, firmari videtur istis ex lib. VI. c. 66. ἀνωίστου

γενομένου ἐκ προνοίης τῆς Κλεομένεος ἐς τὴν Πυθίην: *opera Cleomenis ad Pythiam re-relata*: verba valde vexata hunc in sensum capienda censeo: sed et ibi praeferrem, si darent Codices, ἀνοιστοῦ: nostroque loco, συμβουλῆς πέρι ἐς θεὸν ἀνοῖσαι, vel ἀνοίσειν. Eadem structura legitur lib. VII. c. 149. περὶ μὲν σπονδέων ἀνοίσειν ἐς τοὺς πλεῦνας, *de foedere quidem ad populum se relaturos*. Hoc alibi dicitur ἐξενεῖκαι ἐς τὸν δῆμον: quod suo more Pythia dicebat ἐς πολύφημον, *Herod.* V. 79. Ἀγορὴν πολύφημον dixerat scilicet *Homerus*, quem vates isti mercenarii libenter imitabantur. VALCK. — Poterit, puto, haud absurde statui, esse ἀνῶσαι ex ἀναοῖσαι contractum, quemadmodum ex βοαοίην fit βοώην, et similia. De *Branchidis* cf. Adn. ad I. 92, 6. *S.*

CAP. CLIX. 13. καὶ ἄλλα ὅσα ἦν νενοσσευμένα) Certum hoc praestant membranae. *Porti* νενεοσσευμένα Genevensis editor probavit, *Kühnius* quoque, [at hic quidem νενοσσ. tenet, ad *Aelian.* Var. Hist. V. 17.] et *Bochartus*, hunc locum admovens inlustrando *Psalmo* LXXXIV. 4. Part. II. *Hieroz.* lib. I. c. 8. Uti nunc varii generis aves in templorum muris nidulantur, sic prisco aevo. Notum illud Ionis in cognomine *Euripidis* fabula, vs. 170. τίς ὅδ' ὀρνίθων καινὸς προσέβα; Μῶν ὑπὸ θριγκοὺς εὐναίας Καρφηρὰς θήσων τέκνοις; WESS. — Habet *Hesychius*, Νοσσεύουσαι, γεννῶσαι, ex graeca versione *Ierem.* 48, 28. ubi περιστεραὶ νοσσεύουσαι. Idem verbum et ex *Ezech.* 31, 6. et ex *Sirac.* I. 12. citavit *Biel*, in Thesaur. Philol. Vet. Test. Adde proximam *Valckenarii* Adnot. *S.*

17. τοὺς ἱκέτας μου) Huc in luculentissima Or. Rhodiaca respicit *Dio Chrys.* p. 338. A. ὁ Ἀπόλλων οὐκ εἴα δήπουθεν ἐκ τοῦ περιβόλου τοὺς νεοττοὺς ἀναιρεῖσθαι τὸν Κυμαῖον, ἱκέτας ἑαυτοῦ λέγων. *Herodotus*, ὅσα, ait, ἦν νενοσσευμένα ὀρνίθων γένεα ἐν τῷ νηῷ: quomodo, litera duplicata, *Hemsterhusium* etiam scripsisse, liquet e notis ad Plutum *Arist.* p. 363. Qui in Alex. Cod. Test. Vet. νεοσσοὶ, in Romano passim sunt νοσσοί. Forte Codex aliquis in *Herod.* dabit ἐννενοσσευμένα. VALCK.

Ibid. τοὺς ἱκέτας μου) Pertinet huc Xenocratis, Platonis discipuli, misericordia; qua passerem accipitre insequente in sinum fugientem servavit et fugato raptore dimisit, ἐπειπὼν, ὅτι μὴ ἐξέδωκε τὸν ἱκέτην, in *Aeliani* Var. Hist. XIII. 31. ubi *Kühnius* plura, et ad eiusdem V. 17. Mox [*l.* 19.]

οὕτω τεοῖσι ἱκέταις, *sic tuis supplicibus* etc. eleganter clar. *Reiskius*. WESS. — Vulgatum τοῖσι tenent libri omnes, recte quidem. *S.*

CAP. CLX. 3. ἐς Μυτιλήνην) Non dissentio a *Mediceo*, cui II. 178. ἡ Μιτυληναίων, sicuti et aliis. Solent veteres in urbis nomine varii esse: ἀπὸ Μυτίλης aut Μύτωνος si titulus venerit, uti est in *Steph. Byz.*, quod *Florentiae* inveniebatur, legitimum erit, stabilitum cumulo ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΩΝ numorum. *Vossium* vide ad *Melam* II. 7. WESS.

12. τοῦ δὲ Ἀταρνέως) Infra meminit τῆς Ἀταρνείτιδος χώρης VI. 29. Regioni non spatiosae nomen dedit oppidum, passim dictum Ἀταρνεύς: fuisse χωρίον ἰσχυρὸν liquet e *Xenoph.* Ἑλλ. III. p. 286, 13. *Civis* dicebatur Ἀταρνείτης: quando vocatur Ἀταρνεὺς, hoc ab Ἀτάρνα fluxisse statuendum est: vid. *L. Holsten.* ad *Steph.* in voce, *Maussac.* ad *Harp.* voc. Φρεάρριος, atque ibi *Vales.* et *Menag.* ad *Laërt.* I. 80. *Hermippi* ἀνδρὸς Ἀταρνείτεω mentionem facit *Herod.* VI. 4. In historia Philippi Macedonica saepe commemoratur *Hermias eunuchus*, Ἀταρνέως ἄρχων. Huius nomen restituendum est *Ulpiano* ad *Demosth. Phil.* IV. p. 81. §. 46. παρ' Ἑρμίου (vel Ἑρμείου: vulgatur παρὰ ταμίου:) τοῦ εὐνούχου, ὃν νῦν ἀνάσπαστον ἐποιήσατο, ἄρχοντα Ἀταρνέως. Nomen non Ἑρμείας, sed Ἑρμίας, scribendum contendit *Harp.* in voc. In hunc ipsum, valde sibi probatum, cum hymnum scripsisset (ab *Athenaeo* nobis custoditum XV. p. 696. et *Diog. Laërt.* V. 7, 8.) *Aristoteles*, Athenis a sacro quodam sycophanta, quod genus illic etiam bonis fuit permolestum, impietatis est accusatus: in isto carmine *Hermian* Ἀταρνέως ἔντροφον vocat vir magnus; quem *Hermian*, genere Bithynum, non debuerant Ἀταρνέα dixisse *Athenaeus* et *Suidas*. In Eunucho *Luciani* T. II. p. 357. dicitur Philosophus εἰς ὑπερβολὴν θαυμάσας Ἑρμείαν τὸν εὐνοῦχον, τὸν ἐκ τοῦ Ἀταρνέως τύραννον. VALCK.

Ibid. τοῦ δὲ Ἀταρνέος τούτου ἔστι χῶρος τῆς Μυσίης) Χωρίον Ἀταρνέα, contra insulam Chium, *Diodorus* vocat XIII. 65. Τὸ δὲ χωρίον ἐστὶν ὁ Ἀταρνεὺς ὁ Χίων μισθὸς, eadem de *Pactya tradito* locutus *Pausanias* IV. 35. Confer *Diodoro* XVI. 52. adposita. WESS. — Est igitur ὁ τοῦ Ἀταρνέος χῶρος, *ager Atarnensis*; de quo idem *Noster* VIII. 106. loquens, ait γῆν τὴν Μυσίην, τὴν Χῖοι νέμονται, Ἀταρνεὺς δὲ καλέεται. *S.*

16. οὔτε οὐλὰς κριθῶν) *Reiskius* οὐλαῖς, ut lenior decurrat

sermo, cui sine medela non deest cultus. Οὐλοχύτας *Homerus*, προχύτας *Euripides* Iphig. Aulid. 955. et 1112. (quem *Hesychius* in voc. respexit.) nuncupare solet. Multa *Eustath.* Ἰλ. ά. p. 132. [p. 100. ed. Bas.] WESS.

CAP. CLXIII. 4. οὐ στρογγύλῃσι νηυσὶ) Mos Ionum in schedis *Ask.* observatur. Sic νηυσὶ ἑβδομήκοντα VI. 92. οἱ ἐν τῇσι νηυσὶ IX. 89. et mox c. 166. Mira ceteroqui discordia isto in vocabulo: modo νέες, quibus primas in Ionia *Corinthus* dedit, [dial. ion. §. 19.] modo νῆες his in Musis. De *Penteconteris rotundisque navibus* praeter *Baiffium* et *Meibomium*, ad *Plinii* VII. Hist. N. c. 56. *Harduinus.* WESS. — In *lat. vers.* temere h. l. praetermissa sunt verba: *Navigabant autem non rotundis navibus, sed longis.*

8. εἴκοσι καὶ ἑκατόν.) Errantes *Lucianum* et *Phlegontem Trallian.* in viam revocavit *Casaubonus* ad *Strabonem* [lib. III. p. 151.] clementer. *Cicero* de Senect. c. 19. *Fuit enim, ut scriptum video, Arganthonius quidam Gadibus, qui* LXXX. *regnavit annos, centum et viginti vixit.* Productior haec est aetas, nec prorsus insolita. Auctor *Dial. de Orator.* c. 17. *Centum et viginti anni ab interitu Ciceronis in hunc diem colliguntur unius hominis aetas*, horum fortasse recordatus. Paria fere *Trebell. Pollio* in Claud. c. 2. De *Tzetze* dubium non est, Ταρτησσοὺς -- ἧς Ἀργανθώνιος ἐβασίλευσε, ζήσας ἔτη ρκ', ἀφ' ὧν ἐβασίλευσε π', ὥς φησιν Ἡρόδοτος, in *Lycophronem* vs. 644. WESS.

13. ὁ δὲ πυθόμενος τὸν Μῆδον -- ὡς αὔξοιτο) Placuit priscis dictionis haec forma. Σκέψαι τὴν ὥρην ὡς ὀλιγοχρόνιος, in Epigr. *Anthol.* VII. p. 631. Αἴγισθον ἐνθ' ὤκησεν ἱστορῶ πάλαι, *Sophocles* Elect. 1107. Qualia cum apud optimos obferant se, parco operae, et *Stephanum* advoco de *Dialectis* p. 51. *Küster.* in *Aristoph.* Plut. vs. 55. *Davisium* ad *Ciceron.* N. D. I. 26. Potius erit expiscari, quis *Medus* ille, cuius vires et potentiam crescere Arganthonius ex Phocaeensibus inaudiverat? Harpagus-ne, qui *Medus* origine? At eum simpliciter vix ita designat. Praeterea structa videntur Phocaeae moenia ante Harpagi incursionem: id postulant, quae de obitu Arganthonii c. 165. perhibentur. Hoc amplius, si validissimis hoc se demum tempore sepsissent muris, fieri-ne id potuit citra ullum Harpagi, in vicinia haerentis, inpedimentum? Immo vero adgressus urbem est, operibus munitam et propugnaculis firmam. Quae

quidem τὸν Μῆδον vehementer urgent, minime τὸν Λυδὸν h. e. Croesum, Ionum liberis civitatibus infestum olim c. 26. etc. Non addicunt mssti fateor; iniusta tamen medela et suspicio non est. Habeo consentientem *Corn. de Pauw.* WESSELING. — Tum IDEM in *Addendis* haec adiicit: „Suspicatur, πυθόμενος τὸ Μήδων, *res* et *potentiam* „*Medorum*, olim hic fuisse, doctissimus *A. Kluitius.*“ — Fidenter *Larcher* in gallica *Herodoti* versione *Croesum* posuit; quem eo nomine reprehendit *Volney*, (*Chronol. d'Herod.* p. 78.) *Harpagum* intelligens. At, *Harpagum* nunc dicere non potuisse *Herodotum*, satis luculenter et *Wess.* et *Larch.* demonstrarunt. Sed nihil magis in promtu erat, quam ut *Medus* hic *Cyrus* intelligeretur, qui in *Medorum* successerat imperium. τὸν Μῆδον idem est ac τὸν Μήδων βασιλέα, *Medorum regem;* atqui is nunc *Cyrus* erat. Vide ad I. 2, 13. notata, et conf. etiam c. 46, 3. *Pausanias* quidem X. 8. p. 817. videri possit *Medum* hunc *Harpagum* intellexisse. *S.*

CAP. CLXIV. 6. καὶ οἴκημα ἓν κατιρῶσαι) Addi iubet *Reiskius* τῷ Μίτρῃ, aut alterius Persici numinis nomen. Verum Persae parietibus deos non includebant, templa damnantes et aversati, c. 131. Quem modo laudavi *Corn. de Pauw*, οἴκημα *turrim* esse decernit, sacrandam ac humanis usibus eximendam: hoc ut obtineret, Lexica adpellavit et Glossarum οἰκήματα πρὸ παρεμβολῆς, *Procastria;* quae nihil adiuvant. Fallunt enim Lexica, et *Procastria* aliorsum ferunt, sicuti *Festus* docet in *Procestria.* Saepe doctos viros ingeniosiores experior, quam necesse erat. Iubet Harpagus *unas aedes consecrari in obedientiae argumentum et Persicae dominationis:* hoc intelligitur. At vestigandum est, cui deo atque usui cesserit consecratio; cur tandem? Quum de consilio constet, licebit, quod tacitum scriptor habuit, ignorare. Alioqui ex *Aldino*, levi opera, fingi poterit, καὶ οἴκημα ἓν κατειρῦσαι *et unam habitationem detrahere.* Sic expedita omnia. Vide *Gronovium* VII. 24. VIII. 95. WESS. — Nempe locis citatis *Gronovius* verbi εἴρω eiusque compositorum plura quaedam exempla congesserat. Vide vero quam contagiosa res sit corrigendi pruritus. Modo verissime *Wesselingius* aiebat, saepe doctos viros in interpretandis aut in corrigendis veterum auctorum locis ingeniosiores esse, quam necesse erat. Nunc, postquam alii in

expediendo hoc loco vires suas tentarunt, ipse etiam temperantissimus alioqui Vir, et a vi inferenda abstinentissimus, ad corrigendum confugit. Atqui recte paullo ante, interpretatus ipse erat *Herodoti* verba: nihil desiderabatur, nisi ut (quod perspecte *Larcher* vidit) *Regi consecrandas aedes* intelligeret. *Aldinum* κατειρῶται nil aliud est nisi ipsum κατιρῶται, diphthongo ει loco vocalis ι productae posita; conf. *Var. Lect.* ad I. 123, 17. I. 73, 8. IX. 85, 4. et 6. Quidquid ad Regem pertinebat, id sacrum habebatur: ideo κατιρῶται, *consecrare* dixit, pro *dedicare Regi*. *S.*

17. χωρὶς ὅτι) Scribere solet in talibus χωρὶς ἢ ὅ, τι p. 39, 41. p. 240, 49. p. 249, 1. [I. 94, 2. IV. 61, 6. et 82, 2.] Hic forte praestiterit posuisse: χωρὶς ἢ ὅ, τι χαλκὸς ἢ λίθος ἢ γραφὴ ἦν. VALCK. — Utique ὅ τι diremtis vocuculis scriptum oportuit: particulà ἢ vero non opus erat inserta, quum praesertim continuo deinde eadem posita sit, et quidem diversa notione ab ea quae hîc locum esset habitura. *S.*

CAP. CLXV. 2. οὐκ ἐβούλοντο) Vetus ἐβουλεύοντο exercuit *Porti* diligentiam: varia conminiscitur, quae, melioribus repertis, praetereo. Confusio illis in verbis adsidua, veluti VI. 66. *Diodor. Sic.* XIV. 82. *Dion. Chrysost.* Or. IV. p. 66. A. etc. WESS. — Non ἐβουλεύοντο olim editum erat, sed ἐβούλευντο, pro quo haud absurde *Portus* ἐβουλεῦντο scriptum oportuisse coniectaverat, ex prisca praesentis forma βουλέομαι, unde etiam fut. βουλήσομαι. De ὠνεομένοισι, quod sequitur, vide Adn. ad I. 68, 26. *S.*

7. τῇ οὔνομα ἦν Ἀλαλίη) *Diodorus* τὴν μὲν Κάλαριν Φωκεῖς ἔκτισαν V. 13. magno, si scripserit ita, errore, ut dictum alias. *Seneca* Consol. ad Helv. c. 8. *ut antiquiora, quae vetustas obduxit, transeam, Phocide relicta, Graii, qui nunc Massiliam colunt, prius in hac insula* (Corsica) *consederunt*; permiscens, ut saepe veteres, Phocidem et Phocaeam. WESS. — Repetitur apud *Nostrum* idem nomen c. 166, 3. Succedente tempore *Aleriam* nominari invaluit, permutatis (ut saepe aliàs) *l* et *r* literis. Quod ἀνεστήσαντο πόλιν ait auctor, *excitarunt* intelligunt omnes, id est *condiderunt*: et sic *Steph. Byz.* ait, Ἀλαλία, κτίσμα Φωκέων, nempe Φωκαέων voluerat. Videtur autem verbum illud proprie significare *eiectis cultoribus* (ἀναστάτων ποιηθέντων) *urbe potiri*. *S.*

14. καὶ μύδρον - - κατεπόντωσαν) Hic narrata tangit *Scholiastes* ad *Soph.* Antig. 270. excitans *Callimachi*, forsan ex Ibide, versum, Φωκείων (immo Φωκαέων) μέχρις κε μένῃ μέγας εἰν ἁλὶ μύδρος. VALCK.

Ibid. μύδρον σιδήρεον κατεπόντ.) Prior interpres [*grande saxum* scribens] Latina formarat ad Horatianum *Epod.* XVI. 25.

Sed iuremus in haec: simul imis saxa renarint
vadis levata, ne redire sit nefas.

Res eadem, verba discrepant. *Horatius* μύδρον *massam lapideam*, uti apud *Strabonem* saepius, intellexit. Consimili iurisiurandi additamento *Aristides* ὤρκισε μὲν τοὺς Ἕλληνας, καὶ ὤμοσεν ὑπὲρ τῶν Ἀθηναίων, μύδρους ἐμβαλὼν ἐπὶ ταῖς ἀραῖς εἰς τὴν θάλασσαν, in eius vita *Plutarchus* p. 334. A. Iunge *Turnebi* Advers. XIV. 21. WESS.

CAP. CLXVI. 3. καὶ ἄγον γὰρ δὴ καὶ etc.) Restitui in integrum, quod erat inmutatum. *Homero* utor auctore Ἰλ. β'. 834. Κῆρες γὰρ ἄγον μέλανος θανάτοιο. Supra c. 70. placuit idem, sicuti et deinceps. Memini poëtam ἦγον saepe ponere ob moduli rationem. In *Nostro* ea cessat. *Reiskius* maluit καὶ ἦγον γὰρ ἀεὶ καὶ ἔφερον, non ego. Quae enim urguens necessitudo? Obportunius erit de *foedere* addere, quod *Carthaginienses inter et Etruscos* coaluerat ad Tyrrheni maris et vicinarum insularum tutelam, in *Pindari* Pythion. Od. I. 139. WESS.

9. Καδμεία τις νίκη τοῖσι Φωκαιεῦσι ἐγένετο) Explicant *Diodori* Eclog. T. II. p. 495. et XI. 12. WESS. — Conf. *Suid.* et Paroemiographos. *Cadmea* scilicet *victoria* dicitur, quum plus incommodi accepit victor, quam intulit. Est igitur tristis utique, sed victoria tamen: atqui hîc quidem nullum victoriae adparet vestigium; nisi cogites, quod ipso etiam vocabulo νίκη significat Scriptor, et ipsos hostes clademaccepise, et prius ex acie se recepisse quam Phocaenses. conf. c. 82, 27 seqq. Non est autem (de quo commode *Larcherus* ad h. l. monuit) confundenda haec victoria cum ea, quam Phocaeenses Massiliam condentes de Carthaginiensibus reportasse *Thucydides* I. 13. scribit. Conditam enim a Phocaeensibus Massiliam esse sexagesimo fere anno ante haec tempora de quibus nunc agitur, abunde idem doctus Herodoti interpres ex *Eusebio*, ex *Scymno Chio*, *Ti-*

naei testimonium invocante vs. 210 seq. (T. II. Geogr. Min. *Huds.*) ex *Solino*, c. 2. et ex *Iustino* XLIII. 3. demonstravit in Adn. ad h. l. et in Chronol. Herod. p. 437 seq. Quare nec mirum admodum videri debet, quod coloniae Massiliam ductae mentionem nullam Herodotus fecit, quippe quae res ad illius institutum nunc non pertinebat. Ne id quidem mirari debemus, quod Phocaeenses hi non Massiliam ad cognatos suos et populares se contulerunt; quoniam arctis finibus illi conclusi, et a continente barbaris ferisque gentibus cincti erant. At tempora resque diversas utique *Pausanias* miscet lib. X. c. 8. p. 816 seq. ubi, Massiliae obiter mentionem faciens, diserte ait, *Phocaeenses Massiliam condentes partem fuisse eorum, qui Medum Harpagum fugientes, patriam reliquerunt; hosque, navali praelio superatis Carthaginiensibus, terra ea potitos esse, quam inde ab illo tempore tenuerunt.* Cui paria *Ammianus Marcell.* XV. 9. tradit, diserte scribens, *Phocaeensium* Harpagum fugientium alios *Veliam* in Lucanis, alios *Massiliam* condidisse. Atque etiam *Seneca* in Consol. ad Helv. c. 8. de *Corsica* loquens: *Graii*, ait, *qui nunc Massiliam colunt, prius in hac insula consederunt.* Errori ansam praebere *Thucydides* potuit, de Phocaeensibus Massiliam condentibus ita disserens, ut videri potuerit originem huius coloniae in Cyri aetatem ponere. Ac fieri sane potuit, ut Atheniensium multi, quippe regionum ultra Italiam sitarum rerumque ibi gestarum parum gnari, duas Phocaeensium expeditiones in unam confunderent. Sic quidem etiam *Isocrates* (in Archidam. p. 68. T. II. ed. Auger.) ait: Φωκαεῖς φεύγοντες τὴν βασιλέως τοῦ μεγάλου δεσποτείαν, ἐκλιπόντες τὴν Ἀσίαν εἰς Μασσαλίαν ἀπῴκησαν. Quod si tale quidpiam compertum habuisset *Herodotus*, is quem omnia diligenter percunctatum novimus, quique in eadem inferiore Italia, in qua hi Phocaeenses dein consederunt, sedes suas habuit, haud dubie mentionem Massiliensis coloniae h. l. facturus erat. Cum *Herodoto* pulcre consentit vetustus Rerum Italicarum scriptor *Antiochus* Syracusius, cuius testimonium *Strabo* sub initium libri VI. adposuit. Nam, quod ibi vulgo legitur εἰς Κύρνον καὶ Μασσαλίαν, unice vera certaque est *Casauboni* sententia, καὶ Ἀλαλίαν (aut Ἀλλαλίαν, ut est apud *Steph. Byz.*) scripsisse *Antiochum*. Atque ipsa haec similitu-

do nominum Ἀλαλίη et Μασσαλίη fortasse confusioni illi, de qua supra ad c. 165, 7. dixi, occasionem dedit. Caeterum de Massiliensis coloniae origine videndus *Aristoteles* apud *Athnaeum* lib. XIII. c. 36. et *Iustinus* XLIII. 3. quorum neuter primos colonos metu Medorum aut Persarum domo profectos memorat. *S.*

11. ἀπεστράφατο male a dialecti legibus codex *Med.* avertit. Vide supra, c. 141. WESS.

CAP. CLXVII. 1. τοὺς ἄνδρας, οἵ τε Καρχηδόνιοι *etc.*) Particulam τε remque ipsam monstrare haec corrupta et lacunosa esse, Cl. *Reiskii* sententia est: deesse enim, quid Carthaginienses cum suis captivis fecerint. De lacuna dubito; censeoque, ἔλαχόν τε (sive δὲ potius) αὐτέων πολλῷ πλείους, ad solos Tyrrhenos spectare, et commate a praecedentibus esse secernenda. Quae de *Agyllensibus* subduntur, opinionem adfirmant. Sorte plures acceperant captorum Etrusci; omnes eos, sicuti et suos Carthaginienses, lapidibus cooperuerunt. Κατέλευσαν refertur ad utrosque. WESS. — Suffragari Viro doctissimo nullo pacto possum, in eadem ῥήσει alterum verbum, ἔλαχον, ad solos Tyrrhenos spectare; alterum, κατέλευσαν, ad utrosque. Scabrosa et impedita aut defecta videri debuit oratio, si αὐτέων ad *Carthaginenses* refertur: at, pronomine hoc ad *Phocaeenses* relato, omnia satis commode procedere videntur. *Carthaginenses Tyrrhenique plures captivos fecerunt quam Phocaeenses, eosque inter se partiti sunt; dein eosdem, in terram expositos, lapidibus obruerunt.* οἵ τε Καρχηδ. καὶ οἱ Τυρρ. dein ἔλλαχόν τε --- καὶ κατέλευσαν. Ego vero aliud quidpiam hoc loco desideraveram. Nempe in proxime sequentibus, praeter suum morem, subito et ex abrupto *Agyllaeos* nominat Scriptor; quum exspectasses ut prius diceret, *expositos captivos fuisse prope Agyllam, Etruriae oppidum, ibique lapidatos.* *S.*

6. ἔμπηρα) Praeclare *Gronov.* ex Medicea. Arbitror ex *Theopompi* Epitome *Herodoti* venisse, atque huc pertinere apud *Suidam* in voce: Αἱ δὲ γυναῖκες ἔτικτον ἔμπηρα καὶ τέρατα· οἱ δὲ τῶν τετολμημένων σφίσι λήθην καταχέαντες, ἦκον ἐς Δελφούς. Falli possum opinione, sunt tamen eiusmodi, ut hinc propagata deierares. WESS.

14. ἥτις νῦν Ὑέλη καλέεται) *Stephani Byz.* Θύελλα, quae hinc advocatur, nata videtur ex ΟΥΕΛΛΑ male scripti

exemplaris aut ΟΥΕΛΙΑ, uti *Dionysio* Ant. Rom. I. p. 16. dicitur. Eiusdem *Stephani* Βύλη in voce Ἐλέα similes natales habuit. Lege *Cluver.* Ital. Ant. IV. p. 1259. WESS.

[16. τὸν Κύρνον - - - κτίσαι ἥρων ἐόντα) *Larcherus* ad h. l. ait, tradi a *Servio* ad *Virgil.* Ecl. IX. 30. *Cyrnum*, Herculis filium, nomen dedisse insulae. Mihi quidem nihil tale apud *Servium* reperire contigit: nec omnino, quis ille *heros Cyrnus* fuerit, mihi liquet: quem enim Cyrnum *Diodorus Sic.* V. 60. memorat, is huc non pertinere videtur. Mira vero locutio, κτίσαι - - ἥρων, *condere heroëm*, ut vulgo interpretantur; nisi intelligas *instituere heroëm, et ut talem colere. Larcherus* quidem *monumentum Cyrno erigere* intellexit. *Benedictus*, in Actis Seminar. Philol. Lips. Vol. II. P. II. p. 283. suspicatur, ἕλος ἐόντα scripsisse *Herodotum*; fuisseque fortasse *paludibus* illis, in quibus hi *Phocaeenses* (teste *Dionysio Halic.* Antiq. I. 20.) urbem Ὑέλην, quae et Ἐλέα, condiderunt, nomen ὁ Κύρνος. Sed haec, ingeniosa quidem et erudita, at mera tamen hariolatio est. *S.*]

CAP. CLXVIII. [4. In τῆς Θρηϊκίης nil mutant libri. Intellige τῆς Θρηϊκίης γῆς: nam *Thracia* Graecis ἡ Θρᾴκη, ionice Θρηΐκη, ut IV. 99, 1. ubi quidem Θρηκίη codd. *Arch.* et *Vind. S.*]

5. ἔκτισαν πόλιν Ἄβδηρα) Refer huc vulgare olim dictum, Ἄβδηρα, καλὴ Τηΐων ἀποικία, ex *Strabonis* XIV. p. 953. [pag. 644. ed. Cas.] ubi plura. WESS.

7. ἐξελαθεὶς) Non adstipulor *Mediceo*, vario in isto verbo. Retinet ἐξελαθέντες IV. 145. et ἐξελαθεὶς V. 97. Par aliorum, etsi prava, consuetudo: de *Pausania* testis *Sylburgius* I. 11. p. 27. Lege quae ad *Moerid.* Attic. notavit Cl. *Pierson.* p. 13. WESS. — Non dubito equidem, Atticum auctorem ἐξελαθεὶς scripturum fuisse, absque σ ante θ, quae vulgatissima etiam huius verbi formatio est: sed, *Herodotum* constanter ista forma in hoc verbo usum esse, etiam atque etiam dubito. Utralibet formâ ei licitum erat promiscue uti. Sin necesse esset, ut talibus in minutiis sibi semper constantem eum fuisse statueremus, crediderim ego praelaturum fuisse istam paullo asperiorem formam quae σ ante θ ponit; quemadmodum idem aliâs formas amat multo etiam asperiores, ubi φ vel χ cum litera θ concurrunt, quo de genere ad I. 130, 8. dictum est.

Quam enim formam hîc nonnisi tres codices (quoad quidem novimus) exhibent, in eamdem alibi, ut I. 173, 12. III. 46, 1. 51, 9. IV. 4, 5. V. 145, 4. et 6. plures ac tantum non omnes codd. consentiunt. Similiter vero etiam κατεπαύσθη (pro κατεπαύθη) habemus I. 130, 2. et καταπαυσθέντος VI. 71, 1. et id genus alia. Conf. I. 186, 13. et notata ad I. 130, 8. *S.*

CAP. CLXIX. [7. ὡς καὶ πρότερον etc.) Vide cap. 143. *S.*]

[9. τὸ δεύτερον Ἰωνίη ἐδεδούλωτο) Conf. c. 6. et cap. 28. *S.*]

CAP. CLXX. 14. τὸ ἀνέκαθεν γένος ἐόντες Φοίνικος) *Plutarchus*, haec carpens, τὸ ἀνέκαθεν habet, *de Malign.* pag. 857. F. *Nostro* de Phoenicia Thaletis origine ex antiquissimis *Democritus*, *Duris*, *Leander*; ex minus remotis *Diogenes Laërt.* I. 12. *Clemens Alex.* Strom. I. p. 352., *Hyginus* Poët. Astron. cap. 2. adstipulantur. *Eusebius* Pr. Ev. X. 4. rem in medio ponit, ὁ Θαλῆς, ὥς τινες ἱστορεῦσι, Φοίνιξ ἦν· ὡς δέ τινες ὑπειλήφασι, Μιλήσιος. Utrumque verum; maiores Phoenices fuerunt, ipse domicilii sedem Mileti fixit. Vide *Vossium* de Histor. Graec. III. p. 375. Iam quod ad Grammaticos *Phrynichum*, *Herodianum*que adtinet, negantes ἀνέκαθεν de *superiore tempore* Attica consuetudine usurpari, non aegre fero: *Thomam M.* inprudentiae accuso; falsum est, quod scripsit, ὑφ' Ἡροδότου ἅπαξ εἰρῆσθαι. WESS.

CAP. CLXXI. 2. καὶ Καυνίους) Non exputo, quid praeter errantem *Medic.* ad Καυκωνίους defendendos produci queat? *Gronovius* tacet. Scio a principe poëta Ἰλ. ν'. 429. *Cares Paeonesque* iungi, praetereaque addi, Καὶ Λέλεγες, καὶ Καύκωνες, δῖοί τε Πελασγοί: neque nescio, Criticos ibi ex quorumdam sententia τοὺς λεγομένους Καυνίους explicare. At dubia res est, sicuti *Strabo* XII. p. 817. [pag. 542. ed. Cas.] ostendet et Scholiastes *Apollon. Rhod.* II. 358. Ipse *Herodotus* Cauconios ignoravit, Caunios Lyciis arte iterum adiungens c. 176., ubi *Florentiae* nihil mutatur. [cf. cap. 172.] Praestat sane consensui tot mstorum non reluctari. WESS.

5. καλεόμενοι Λέλεγες) De *Lelegibus* anceps disputatio in *Palmerii* Gr. Ant. I. 10. *Strabo* Nostri sententiam amplexatur et tuetur XIV. p. 976. [p. 661. ed. Cas.] nec de *Caribus* discors est *Conon* Narr. 47. WESS.

15. καὶ ὄχανα, ἀσπίσι) Nihil *Aelianus* de Animal. XII. 39. nec *Strabo* dissentit, [loco modo cit.] usus etiam *Alcaei* testimonio et *Anacreontis*, cuius in fragmento Καρικοῦ ἐνεργέος ὀχάνου praestat, nisi qui maluerint καριοεργέος cum *Eustathio* ad Hom. p. 707. fin. [p. 592, 13. ed. Bas.] et *Etymologo* insto Bibliothecae Traiectinae voc. Κανόνας, qui sua debet scholiis in Ἰλ. θ'. 193. Post pauca [*l.* 19.] Cl. *Reiskius* aut περικειμένας, videlicet ἀσπίδας, aut περικειμένοις reponit. Satis erit si αὐτὰς ad sententiam advoces. WESS.

19 *seq.* μετὰ δὲ, τοὺς Κᾶρας *etc.*) Male haec et distincta et Latina consuetudine fuerunt expressa. Non docetur, *post Caras longo succedente tempore, Dorienses atque Iones ex insulis fuisse egressos, et sic sedes in continenti posuisse;* verum longo post tempore Dorienses et Iones Caras ex insulis eiecisse. Series orationis et res ipsa hanc requirunt sententiam, sicuti pulcre animadvertit Cl. *Geinozius* et *Reiskius* atque ante eos *Portus*. Hoc vide, V. 14. ἐντελλόμενος ἐξαναστῆσαι ἐξ ἠθέων Παίονας: *iubens sedibus suis Paeonas everti.* Decepit interpretem μετὰ δὲ, toties in his Musis absolute positum, ut I. 128. etc. WESS.

27. Διὸς Καρίου) Neque haec *Strabo* neglexit XIV. pag. 974. [pag. 659. Cas.] bene distinguens inter *Iovem Carium*, quem Mysi pariter ac Lydi, quasi Carum fratres, devenerabantur, et *Iovem Stratium*, de quo V. 119. *Aelianus* unum eumdemque censuit, errans, de *Animal.* XII. 30. WESS.

CAP. CLXXII. 2. αὐτοὶ μέν τοι ἐκ Κρήτης *etc.*) Adscribam *Strabonis* verba, ut manifestior Celeb. Viri evadat inprudentia, Καυκωνίους invito scriptori toties obtrudentis. De *Cauniis* ita lib. XIV. p. 964. A. [p. 652. ed. Cas.] Φασὶ δ' αὐτοὺς ὁμογλώττους μὲν εἶναι τοῖς Καρσὶν, ἀφῖχθαι δὲ ἐκ Κρήτης, καὶ χρῆσθαι νόμοις ἰδίοις. Quae quidem ex *Nostro* esse repetita, monitu non eget. WESS.

[3 *seq.* προσκεχωρήκασι -- πρὸς τὸ Καρικὸν ἔθνος, ἢ οἱ Κᾶρες πρὸς τὸ Καυνικόν) *Heynius*, vir immortalis memoriae apud omnes qui humaniores literas amant, quum ad Iliad. α'. 117. scriberet, ἢ h. l. intelligendum esse μᾶλλον ἢ οἱ Κᾶρες, animum non adverterat ad id, quod continuo adiicit *Noster*, τοῦτο γὰρ οὐκ ἔχω ἀτρεκέως διακρῖναι. Illud etiam ibidem sive fugienti calamo longe doctissimi viri excidit,

sive typothetae culpa erratum est, ut ἔθος pro ἔθνος scriptum sit. *S.*]

12. μέχρι οὔρων τῶν Καλυνδικῶν) Vulgari debuerat: *ad fines usque Calyndensium.* Si *montes* designarentur, οὐρέων esset scribendum. *Vallam* tamen *Cellarius* et alii sequuntur, turpius errantem in istis pag. 83, 16. [I. 206. 6.] ἡμέας ἀνέχευ ὀρέων ἄρχοντας. Nostro loco populus insanus ad suae regionis fines usque Deos exigebat peregrinos; contra *Cicero* in Verr. IV. c. 35. *Segestanas*, ait, *matronas et virgines convenisse, cum Diana exportaretur ex oppido, - - - thure odoribusque incensis usque ad agri fines prosecutas esse.* Lecti Spartanorum Themistoclem dicuntur comitati μέχρι οὔρων τῶν Τεγεητικῶν Herod. VIII. 124. *ad Tegeaticos usque fines. Suidas*: Παρὰ Ἡροδότῳ Οὖροι, οἱ ὅροι, τὰ ὁροθέσια. Aspero plerumque scribuntur spiritu tam nomen quam verbum οὐρίζειν. Lib. V. 52. legitur μέχρι οὔρων τῶν Κιλικίων. Lib. III. 90. ἐπ' οὔροισι vulgavit *Gronov.* pro οὔρεσι: similiter in loco vexatissimo III. c. 5. capiendum μέχρι οὔρων vel οὖρων. VALCK. — Interpres errorem excusare non potest, neque Editores negligentiam, qui *Aldum* et *Hervagium* duces recusarunt. Naevum deterserat *Casaubonus* ad *Strabon.* XIV. p. 963. [p. 651. ed. Cas.] eluit quoque Latinis emendatis *Geinozius*. WESS. — Vera Ionum scriptura οὖρος et οὐρίζειν est, leni spiritu. *S.*

CAP. CLXXIII. 8. οἱ δὲ Μιλύαι, τότε Σόλυμοι) Cl. *de Pauw* moratum est illud τότε, quoniam *Steph. Byz.* Μιλύαι, πρότερον Σόλυμοι. Gemina *Strabo* XII. p. 858. [pag. 573. ed. Cas.] imitatus *Nostrum* et nominatim adpellans; quod illum tamen fugit. Mavult ποτὲ Σόλ. *quondam Solymi adpellabantur.* Non adplaudo: τότε liquido spectat τὸ παλαιὸν, et manum medicam renuit. Adi inferius VII. 92. WESS.

[12. ἐξελαθεὶς) Vide ad cap. CLXVIII. 7. notata. *S.*]

17. οὐδαμοῖσι ἄλλοισι συμφέρονται *etc.*) Nollem tantopere sudasset pro *Medic.* vir Clarissimus: συμφέροντα scribentis error peperit. Vide lib. VI. 59. Explicuit erudite hunc locum *Iac. Perizonius*, V. Cl. *Triad. Dissert.* I. p. 37., quem studiorum consortem et Academici operis collegam cur *Gronovius* nominare contemserit, nunc non dico. Addo Orestae dictum ex *Euripidis* Elect. 935. κἀκείνους στυγῶ Τοὺς παῖδας, ὅστις τοῦ μὲν ἄρσενος πατρὸς Οὐκ ὠνόμασται, τῆσδε μη-

τροὺς ἐν πόλει. Athenis, teste *Varrone*, statutum fuit, *ut nullus nascentium maternum nomen acciperet*, sive μητρόθεν adpellaretur, apud *Augustinum* Civit. Dei XVIII. 9. Adplica ad haec *Suidae* Τῆς μητρὸς ὡς αἰξ καλεῖται. WESS.

18 *seq.* καλέουσι ἀπὸ τῶν μητέρων ἑωυτοὺς, καὶ οὐκὶ ἀπὸ τῶν πατέρων) Quam *Lyciorum* non sanequam absurdam memorat *Herod.* consuetudinem, tradidit et *Plutarch.* T. II. p. 248. D. νόμος ἦν τοῖς Ξανθίοις μὴ πατρόθεν ἀλλ' ἀπὸ μητέρων χρηματίζειν. Alia quaedam isti mori congrua *Nicolaus* addidit *Damascenus* in Ἐθῶν συναγωγῇ (libello, cuius excerpta collegit H. *Vales.* p. 510. etc., hunc fuisse titulum e *Stobaei* pag. 614. colligas:) apud *Stobaeum* p. 292, 23. Λύκιοι τὰς γυναῖκας μᾶλλον ἢ τοὺς ἄνδρας τιμῶσι· καὶ καλοῦνται μητρόθεν, τάς τε κληρονομίας ταῖς θυγατράσι λείπουσιν, οὐ τοῖς υἱοῖς. Hoc Athenis atque alibi quia fuit inauditum, *Demosthenes* contra Boeotum p. 577. §. 11. [p. 997. ed. Reisk.] καὶ τίς, inquit, ἤκουσε πώποτε, ἢ κατὰ ποῖον νόμον προσπαραγράφοιτ' ἄν (τὸ τῆς μητρὸς ὄνομα); Materno genere superbus *Megacles*, ὁ Κοισύρας, audit *Aristophani* Ἀχαρν. vs. 614. *Homero* prorsus inusitata (quod monuit *Heraclit.* Allegor. *Hom.* p. 417.) μητρωνυμικά. [Ab aliis] poëtis adhibentur Ἀητοΐδης, Δαναΐδης, Νιοβίδης: ἡ τετρὰς, *numerus quaternarius, Pythagoricis* Μαιάδης dicebatur, utpote τῆς δυάδος, Μαίας dictae, *filiolus*: *Etymol.* M. p. 166. VALCK.

21. ἀνανεμεῖται) Ionicum flexum ἀναγεμέεται conservavit Ed. *Aldina;* genuinum, si verum est quod scribit *Suidas*, Ἀνανέμεσθαι ἐπὶ τοῦ καταλέγειν positum ab *Herodoto.* ἀναμνέεται, *Küstero* probatum ad *Suid.*, attulit *Io. Iac. Wetstenius* ad Marci XIV. 72. sed cum millenis aliis rectius omisisset. VALCK. — Speciosa erat *H. Stephani* emendatio, ἀναμνέεται, *commemorat.* Sed mutari vulgatum vetat et librorum consensus et veterum Lexicographorum auctoritas. Cognatus quodammodo eiusdem verbi usus cum eo qui hîc obtinet, ille est, quo ἀναγινώσκειν, *legere*, significat; quem usum idem *Suidas* adnotavit, cum quo *Hesychius* consentit, in Ἀννεμεῖν. *S.*

CAP. CLXXIV. 7. τῆς Βυβασσίης) *Is. Vossii* emendatio est ad *Melam* I. 16, 10., merito laudata et probata *Gronovio.* Nihili enim Βυβλεσίης, quod in libris. Chersonesi haec *regio Bubassus*, apud *Plinium* lib. V. Hist. Nat. c. 28.

Urbs, unde nomen, modo Βύβαστος, modo Βύβασσος. Vide ad *Diodori* V. 62. WESS.

14. ἐντὸς δὲ) Unâ duntaxat literâ mutatâ legerim: ἐκτὸς δὲ πᾶσά σφι ἐγένετο: id est ἐκτὸς δὲ πᾶσα ἡ χώρη σφι ἐγένετο (sive ἦν) νῆσος: *extrinsecus enim tota ipsorum regio erat insula.* Paulo superius ista leguntur, ἐούσης πάσης τῆς Κνιδίης, πλὴν ὀλίγης, περιῤῥόου. Istum quinque stadiorum Isthmum voluerunt perfodere, cui, quod non esset insula, peninsula debebat Cnidiorum: vid. *Pausan.* V. pag. 440. Commode succedunt quae sequuntur apud *Herodotum*, in quibus ego quidem nihil desidero. VALCK.

Ibid. ἐντὸς δὲ πᾶσά σφι ἐγένετο) Quae in haec verba animadvertit vir doctus, *Miscell. Lips. Volumen* VII. p. 621. et VIII. p. 298. ostentabit. Ipse scripto ad me minore molimine, ἐγγὺς δὲ ταῦτά σφι ἐγ. *parum aberat, quin opus illud ex ipsorum sententia perficeretur*: aut εἰκότως δέ σφι ταῦτα ἐγέν. *non sine caussa faciebant.* Coniecturae illae alacrem ingenii volubilitatem declarant. Mihi licebit esse tardiori. Docetur intra eam fossam, quam deprimebant, chersonesum [peninsulam] universam tum fuisse, atque insulae ferme instar. Eum in modum, qui confertim intra urbem se penetrarunt, ἀθρόοι ἐντὸς γενόμενοι, in *Parthenii* Erot. c. 9. et de Chersoneso Thracia obportune *Noster* VI. 36. ἀπὸ δὲ τοῦ ἰσθμοῦ τούτου ἡ Χερσόνησος εἴσω πᾶσά ἐστι. WESS. — Haud dubie recte habet ἐντὸς, scil. ἐντὸς τοῦ ἰσθμοῦ: et πᾶσα intelligitur χώρη, quod vocab. proxime et praecedit et sequitur. Quare nulla ratio habenda coniecturae a *Toupio* ambitiosius iactatae, in Epist. Crit. p. 61. ed. Lips. ἀνένδοτος pro ἐντὸς reponere iubente; quam tamen novationem nuper etiam *Barkerum*, virum doctum, (in *Classical Journal* Vol. IX. p. 490 seq.) patronum invenisse, ex *Boissonadi* mei literis ad me datis intellexi; sed ille quidem verba ἀνένδοτος δὲ πᾶσά σφι ἐγένετο paullo inferius post τὸν ὤρυσσον reponenda censet. Nec vero opus erat operoso alterius Viri docti (*I. W.*) molimine, vulgatam huius loci scripturam (in eodem *Classical Journal* N.° 20. Vol. X. pag. 326 seqq.) contra *Barkerum* ita defendentis, ut verba σφὶ ἐγένετο interpretetur quasi esset ἐπί σφι ἂν ἐγένετο, *and all within the isthmus would have become secure in their power.* Planissima sententia est, quam in versione lat. expressi-

mus: *Erat autem universa illorum ditio intra isthmum: nam Cnidia terra*, id est, Cnidiorum ditio, *ibi terminabatur ubi isthmus ille peninsulam continenti iungebat. S.*

21 *et seqq.* ἡ δὲ Πυθίη σφι *etc.*) Senarios Apollinis Pythii exagitat *Oenomaus* apud *Eusebium* Praep. Ev. V. pag. 220. VALCK.

CAP. CLXXV. 3. αὐτοῖσί τε καὶ) Primo adspectu scribendum potius videretur, αὐτοῖσί τε, ἢ καὶ τοῖσι περιοίκοισι, prouti cepit interpres: plura tamen tuentur vulgatam. Mirificum autem illud ostentum, quo malum imminens Pedasensibus horumque vicinis portendebatur, hic suo loco commemoratur; infra lib. VIII. c. 104. loco, ut arbitror, satis alieno: atque adeo etiam attendenti videri poterunt ab aliena manu Herodoteis quae huc spectant illic interiecta. Verba *Strabonis* ad *Herodoti* loca iam contulerat ante *Casaubonum P. Leopardus* Em. VII. c. XI. p. 180. VALCK. — In *lat. vers.* adde: *sive ipsis, sive eorum vicinis. S.*

5. τρίς σφι τοῦτο ἐγένετο) Dicetur VIII. 104. WESS. — *Strabonem* conf. lib. XIII. p. 611. *S.*

8. Λίδη) Mons Cariae, cui nomen *Lide*, mihi se, quod quidem recordor, alibi non obtulit. Prior interpres *Lyde* expressit, cui congruit *Ptolemaei* Geogr. V. 3. oppidum Cariae Λύδαι: quod tamen nomen Geographi libri varie scribunt; in *Ulmensi* versione anni 1486. *Clyde*; Χύδαι *Coislin.* in codice. WESS.

CAP. CLXXVI. 4. συνήλισαν) Mihi quoque sincerum videtur. Nisi tamen ista praecessissent proxima, κατειληθέντες ἐς τὸ ἄστυ, difficulter constitui posset, utrum posuisset *Herodotus* συνήλισαν, an συνείλησαν, vel συνήλασαν: siquidem ista tria reperiuntur in re simillima adhibita. Pheronem scribit *Herod.* II. 111. mulieres ἐς μίην πόλιν - - - συναλίσαντα ὑποπρῆσαι πάσας σὺν αὐτῇ τῇ πόλι. Alterum, hic merito repudiatum, legitur III. 45. ubi civium liberos et uxores Polycrates ἐς τοὺς νεωσοίκους συνειλήσας εἶχε ἑτοίμους ὑποπρῆσαι. Recentioris aevi Xanthiorum simile huius facinus denarrans συνελάσαι *Philo* praebet *Iud.* pag. 883. E. Attigit hanc historiam similesque commemorat *Casaubon.* Anim. in *Athen.* XII. c. VII. [ad p. 529. b.] VALCK.

7. ταῦτα δὲ ποιήσαντες *etc.*) Animosum hoc et triste in

defendenda libertate exemplum *Xanthii* Alexandri Magni et Cassii Brutique per Asiam expeditionibus iterarunt, meriti *Philonis Iud.* praeconia, *Quod omnis Prob. Liber* pag. 883., et *Appiani*, in Harpagi nomine aliorum culpa vitiosi, Bell. Civ. IV. p. 1017. [cap. 80. T. II. nostrae ed. p. 633.] qui sua *Plutarcho* debet in Bruto p. 998. WESS. — *Plutarcho* nihil debere *Appianum*, abunde alibi demonstravimus. *S.*

CAP. CLXXVIII. 4 *seq.* τῆς Νίνου ἀναστάτου γενομένης) Vide supra, c. 106. Mirum vero accidit *Arch.* ἀναστατέω. Scribae-ne in animo fuit secundus casus virilium Κροίσεω, Βάττεω, Πεισιστράτεω, Μεμβλιάρεω et similium? Non dixero. WESS. — Videri poterat ἀναστάτεω istud scioli cuiusdam temeritati ortum debere, qui, quum ionicas ubique formas restituere vellet, hoc vocabulum ita formavit, quasi primus casus ἀναστάτης esset. Nusquam quidem alibi, nisi in propriis nonnullis nominibus, genitivus casus nominum secundae declinationis in εω formatus reperitur. *S.*

9. ὀγδώκοντα καὶ τετρακόσιοι) Amplitudinem urbis iisdem stadiis circumscribunt *Plinius* N. Hist. VI. 26., *Philostratus* vit. Apollon. I. 25. et *Orosius* II. 6. *Ctesias*, *Clitarchus*, *Strabo*, *Curtius* dissentiunt, de stadiorum numero centum ferme auferentes. Itaque *Nostrum* errasse *Is. Vossius* profitetur, et confudisse nobilissimas urbes Ninum et Babylonem: illius ambitum stadiorum fuisse CCCCLXXX., non huius. *Observat. Var.* c. 8. Quae docte disputata, certa non sunt, et paene arbitraria. De Nini et Babylonis spatio *Diodorus* II. 3. et 7. WESS. — Varias virorum doctorum sententias super ista Scriptorum discrepantia retulit *Larcher* in Adnot. ad h. l. De vocab. ὀγδώκοντα oblitus eram in *Var. Lect.* monere, sic cum *iota* sub ω scribi in edd. omnibus libris, excepto *Schaef.* De suis codd. nihil hic adnotavit *Wess.* Noster cod. *F.* (qui aliàs frequenter iota adiicit, ubi alii negligunt) ὀγδώκοντα scribit absque iota, sic vero et *Pa.* et alii puto mssti omnes; quos secutus sum cum *Schaef.* Cf. *Var. Lect.* c. 163. 8. *S.*

15. ὁ δὲ βασιλήϊος πῆχυς *etc.*) *Lucianus* Catapli c. 16. de quodam beatulo, καὶ μονονουχὶ καλλίων καὶ ὑψηλότερος ὅλῳ πήχει βασιλικῷ: in quae criticus, ὁ βασιλικὸς πῆχυς ἔχει

ὑπὲρ τὸν ἰδιωτικὸν καὶ κοινὸν τρεῖς δακτύλους, prorsus ad *Herodoti* mentem. Satis adparet, *regium cubitum* Persicum intelligi: Persarum enim reges Βασιλεῖς dici adsolebant. Vulgaris cubitus Asiaticus est et fortasse Samius, quem II. 168. Aegyptio parem, et ἑξαπάλαιστον sive *sex palmorum* esse in eadem Euterpe cap. 149. perhibet. Atque haec de cubiti mensura. Ecce aliud animadvertendum. *Muri Babylonici* crassitudinem et altitudinem minime eamdem finierunt *Herodoto* recentiores. *Plinii* ducentos celsitudinis pedes, hinc inconsiderate depromtos, examinavit *Salmasius* in *Solin.* pag. 871. Examinavit eosdem, sicuti et *Ctesiae*, *Diodori*, *Philostrati* atque aliorum aberrationes, *Olearius* in *Philostrati* vit. Apoll. I. 25., quos consule. WESS. — Adde quae *Larcherus* ad h. l. contulit. *S.*

CAP. CLXXIX. 5. ἑλκύσαντες δὲ πλίνθους) Nihil inest dictioni, quod ingratum sit. Πλινθουργὸς, πλινθουλκὸς, πλινθουλκεῖν sunt in *Polluce* VII. 163. Latinis *ducendi lateres*, *ducti lateres*, *ducere lateres* usu teruntur in *Vitruvii* II. 3. *Plinii* Hist. Nat. XXXV. 14., Graecorum exemplo. ΠΛΙΝΘΟΥΣ ΕΙΡΥΣΑΝ in Pyramide latericia regis Asychis II. 136., cui convenit Vatis *Nahumi* c. III. 14. εἵρυσον πλίνθον, *trahe* sive *duc lateres*. WESS.

7. καὶ διὰ τριήκοντα δόμων πλίνθου etc.) *Salmasium* et *Fabrum*, temere haec vellicantes, coërcuit *Gronov.* beneque τριήκοντα δόμους expedivit. Glossarium *Sangermanense*, Δόμον, οὐκ ἐπὶ τῆς οἰκίας, ἀλλ' ἐφ' οὗ συνήθεια τάττει· Ἡρόδοτος A. καὶ B., nimirum hoc loco et II. 127. [Conf. Polyb. X. 22, 7. et quae ibi olim notavimus.] Id male, quod ταρσοὺς καλάμων *alas arundinum* esse Vir Cl. iussit; cui quidem decreto valide Grammatici obnituntur, *Scholiastes* Herodoti, *Hesychius*, *Suidas*, *G. Corinthus*, [*Gregor.* dial. ion. §. 107. ubi cf. *Koen.*] quamquam non eodem omnes pacto, *crates*, πλέγματα, interpretati. Tum praeter ceteros *Thucydides* II. 76. ἐν ταρσοῖς καλάμου πῆλον ἐνείλοντες: ubi Critici: πλέγμασιν, ἀπὸ καλάμου πεποιημένοις, rectissime: nam quae sequuntur, non panuculas arundinum, sed *texta* et *crates* requirunt. Iure ergo *Salmasius* et *Reiskius* hoc probarunt. Quod autem *crates* eas *inter laterum ordines stiparint* structores, non alia fortasse caussa inpulsi fecerunt, quam ut bitumini essent ligamento; prorsus uti Syracusani τῶν ἑλῶν κάλαμον, *arun-*

dinem palustrem, adhibuerunt πρὸς τὴν σύνδεσιν τῆς κονίας, *ut calx ligaretur magis*, in *Diodori* XIII. 113. Quem quoque in usum *Vitruvius* tomicem conmendat ex sparto Hispanico, arundinem Graecam, et, si eius copia non sit, palustrem, de *Architect.* II. 3. Forte quoque non omnes latericias conpages, sed *imas triginta*, ita constiparunt, quod structurae series, uti hic expingitur, videtur innuere; cuius quidem instituti rationes habere potuerunt varias. Ut ut est, non laudo correctiones *Corn. de Pauw*, διὰ τριήκοντα πλίνθων δόμων ταφρους καλάμῳ διϊττοιβάζοντες, quippe violentas et veri colore defectas. Quis δόμων ταφρους de ima murorum parte accipiet? ut alia ne tangam. WESS. — In Latinis nostris mutata hoc loco nonnulla velim. Primum, quod scripsi *loco calcis*, rectius fuerat *loco luti*. Tum, pro *arundinum alis*, intelligo debuisse ex *Wesselingii* observatione *crates* vel *craticulas arundineas* poni. Denique, quod istud, διὰ τριήκοντα δόμων πλίνθου, (ubi πλίνθον collective dici adparet) de *tricesimo quoque laterum ordine* interpretatus sum: videri debuerant utique per se graeca verba eam in sententiam accipienda; in quam etiam a plerisque interpretibus (in his *Wyttenbachio*, Select. pag. 353.) accepta video. Sed, siquidem (ut consentaneum est) firmitati operis inservire debuit arundo cum bitumine inter laterum ordines interserta, exputari aegre potest cur nonnisi *tricesimo cuique ordini* interposita fuerit. Quare cum *Wesselingio*, cui in hoc *Salmasius* praeivit, (Exercit. Plinian. p. 1230.) *triginta ordinibus laterum* (nempe triginta imis ordinibus) interpositas fuisse illas arundineas crates crediderim, nec adseverarim tamen. Caeterum muri veteris descriptionem, in quo interserta inter laterum ordines strata arundinea erant, habes in *Tavernerii* Itinerario, lib. II. c. 7. T. I. p. 295. ed. in 8. *S.*

[11. οἰκήματα μουνόκωλα) *Domunculas unius contignationis* reddiderat *Valla*, suffragante *Aem. Porto*. *Domunculas unius membri* posuit *Gronov.* id est, *unius conclavis*, ut idem in Notis ait, probante *Wyttenbachio*, Select. pag. 354. et *Schneidero* in Lex. crit. voce Μονόκωλος: nec multum *Larcherus* abiit, reddens *des tours qui n'avoient qu'une seule chambre*, scil. *turres* ex *Strabone* adsciscens, qui tamen multa in hac descriptione ab *Herodoto* dissentientia habet, lib.

XVI. p. 738. Et satis quidem commoda interpretatio ista debebat videri, si modo usquam voc. κῶλον illa notione usurpatum reperiretur. Nam, quod *Nostri* verba II. 126 extr. huc traxit *Gronovius*, quem etiam secutus *Schneider* l. c. *unum quodque conclave pyramidis* intelligit; id quidem prorsus alienum est, quum manifeste ibi ἕκαστον κῶλον *unumquodque latus* significet: cum quo loco si conferas II. 124, 24. videbis ibi eàdem notione vocab. μέτωπον (*faciem, superficiem*) poni. Neque alia notione apud eumdem *Nostrum* IV. 62, 7. et IV. 108, 4. vocab. κῶλον usurpatur. Quare μουνόκωλα οἰκήματα intelligenda putavi *domunculas unum continuum latus, unam continuam superficiem offerentes*, id est, *contiguas et uno tenore continuatas. S.*]

[12 *seq.* τὸ μέσον - - - τεθρίππῳ περιέλασιν) In ea regione ubi olim urbs Babylon stetit, vidisse se adfirmat *Tavernier* in Itinerar. lib. II. c. 8. pag. 297. muri reliquias ea crassitudine, ut sex vehiculis una fronte currentibus spatium esset: lateres igne cocti denorum pedum in longitudinem et latitudinem erant, trium pedum altitudine. *S.*]

17. Ἶς καὶ τῷ ποταμῷ τὸ οὔνομα) *Etymologus* mstus, de quo supra, [ad c. 171, 15.] Ἶς ὄνομα ποταμοῦ, ὡς φησι Ἡρόδοτος καὶ Τύλαξ ὁ ἱστορικὸς, atque alibi iterum. An Σκύλαξ est? *Eustathius* in *Iliad.* p. 877, 16. [827, 19. ed. Bas.] habet his consimilia, sed καί τις δὲ Φύλαξ ἱστορικὸς, quem non magis cognitum habeo. Adseverat *S. Bochartus* Phaleg. IV. 17. Arabibus illud flumen nunc *Isa* esse et dici, non sine lapsu; aliud est, adcurate descriptum a *Golio* in *Alfergan.* pag. 123. Nomen etiam illi multo recentius venit ab *Isa*, Alis filio, Almansoris Chalifae patruo; neque hoc insuper habuit *Steph. le Moyne* Var. Sacr. p. 136. WESS.

CAP. CLXXX. 4. ἐξ Ἀρμενίων) Supra c. 72. ἐξ Ἀρμενίου οὔρεος, quod planissime expressit *Dionys.* Perieg. 989. Verum quod hic scribitur, non discrepat. Vide *Procopium* Bell. Pers. I. 17. et *Salmas.* in *Solin.* p. 437. WESS.

7 *seqq.* τὸ δὲ ἀπὸ τούτου, αἱ ἐπικαμπαὶ *etc.*) Impeditior verborum ordo Cl. *Pauw* movit, ut τὰς ἐπικαμπὰς παρὰ χ. ἔχ. mallet; *Reiskium* vero, τῇ αἱ ἐπικαμπαὶ - - - ποταμοῦ, αἱμάσσῃ *etc.* cui ego adsentirer, si quid esset innovandum. *Gronovium* vide, nimium tamen in rixa super τῷ ἄρπεζον,

de qua *Dissert. Herod.* c. 5. [Per epexegesin, sive adpositionem quam vocant Grammatici, iuncta ista esse, αἱ ἐπικαμπαὶ et αἱμασιὴ, monuerat *Gron.* citans etiam aliud exemplum, ubi alterum nomen in plur. num. alterum in sing. positum, ex I. 205, 8 seq. Caeterum in Nota ad h. l. idem *Iac. Gronovius*, pro sua et humanitate et comitate, diris omnibus devovit bonum *Küsterum*, quod ille ad *Suid.* voc. αἱμασιὰ adnotare oblitus est, pro vulgato ἥρπαζον ibi ἄρπεζον scriptum oportuisse.] Mox οἰκίων ex *Arch.* refinxissem, scriptoris consuetudini inhaerens; nisi οἰκίην et οἰκίας parili usu deposuisset I. 114. III. 51. IV. 79. Excusari autem non potest *Dionysius Halic.*, quum Art. Rhetor. c. 1, 3. ὥς που καὶ Ἡρόδοτος πεντώροφα καὶ ἑξώροφά φησιν εἶναι ἐν Βαβυλῶνι, si errantem memoriam in lapsus patrocinium repudiet. WESS.

11. καὶ τὰς ἐπικαρσίας) Imo vero legendum καὶ ἐπικαρσίας. Articulus in ista sede locum non invenit, definiens orationis quod dicitur subiectum: Babylon κατατέτμηται τὰς ὁδοὺς ἰθείας τάς τε ἄλλας, καὶ ἐπικαρσίας τὰς ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἐχούσας: *in vias fuit divisa, ceteras quidem rectas, sed transversas quae ad flumen ferebant.* De Syracusarum Acradina *Cicero* in Verr. IV. c. 53. *ceterae urbis partes una via lata perpetua multisque transversis divisae.* Ferri nequit articulus bis positus apud *Herod.* lib. V. c. 77. οἱ δ' ἱπποβόται: scribendumque, ἱπποβόται δὲ ἐκαλέοντο οἱ παχέες τῶν Χαλκιδέων. Recte legitur lib. VII. 218. καταῤῥωδήσας μὴ οἱ Φωκέες ἔωσι Λακεδαιμόνιοι. Lib. VIII. 26. πυνθανόμενος τὸ ἄεθλον ἐὸν στέφανον. Lib. IX. 11. ξείνους ἐκάλεον τοὺς βαρβάρους. Credi vix potest quam frequenter in minutis hisce fuerit ab hominibus etiam Graece perdoctis peccatum. Nostro loco si scriptus Codex praeberet καὶ δὴ καὶ ἐπικαρσίας, genuinum videretur. VALCK. — Vera utique Viri doctissimi de hoc genere observatio est: at nunc quidem non erat ei locus. Nec enim, ut ille sibi persuaserat, opponuntur hoc loco ὁδοὶ ἰθεῖαι et ἐπικάρσιαι; sed omnes urbis *viae* erant ἰθεῖαι, *rectae, et ad lineam sectae, tam reliquae*, αἱ ἄλλαι, *quam transversae*, αἱ ἐπικάρσιαι, *quae ad flumen tendebant.* Sed de *Valckenarii* in interpretandis istis verbis errore iam monuisse video *Schaeferum* ad *Gregor.* p. 564. De altero loco, V. 77. dicemus, ubi eo pervenerimus. κατατέτμηται τὰς

ὁδοὺς idem valet ac κατατετμημένας ἔχει, quemadmodum paullo ante (*l.* 7.) τὸ -- τεῖχος ἑκάτερον τοὺς ἀγκῶνας ἐς τὸν ποταμὸν ἐλήλαται, i. e. ἐληλαμένους ἔχει. *S.*

[14. ἐπῆσαν) ἐπῄεσαν cum *iota* sub η ediderat *Reizius*; priores ἐπήεσαν absque iota *S.*]

[15. Φέρουσαι καὶ αὐταὶ ἐς αὐτὸν τὸν ποταμὸν) Duo verba καὶ αὐταὶ si h. l. abessent, nemo desideraret: quae, ut prorsus inutilia, ac temere e superioribus repetita, abiicienda *Werferus* censuit, Act. Philol. Monac. T. I. p. 83 seq. Agnoscunt ea tamen libri omnes, et tueri locum possunt: sicut viae transversae versus fluvium tendunt, sic *item hae* portulae non modo ad fluvium tendunt, sed *ad ipsum fluvium ducunt*, sub ipsis his portulis praeterlabentem. *S.*]

CAP. CLXXXI. 4 *seq.* ἐν τῷ ἦεν τὰ βασιλήϊα) Adstipulor *Gronovio*, ἐν τῷ μὲν -- corrigenti. Hiat alioqui sententia. Confer *Diodorum* II. 8. WESS. — Tum IDEM in *Addendis* ait: „Ista ἐν τῷ ἦεν τὰ βασ. adiutabat doctissi„mus *Gisb. Koenius*, ἐν τῷ μὲν ἐνὶ --- ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ, ope„ra minime spernenda.“ — Hiare utique quodammodo videri poterat oratio: et commodissimae praesto sunt virorum doctorum emendationes. Relegatum tamen nolim *Homericum* verbum ἦεν, quod tenent uno cod. *F.* excepto libri omnes; et ipsum εἶεν, quod hic habet, haud dubie ex illo corruptum est. Rarior quidem apud *Nostrum* haec verbi forma; superest tamen etiam c. 196, 19. alibi fortasse a librariis obliterata aut incrustata, ut c. 122, 11. qua ratione forsan etiam c. 180, 14. verum erat ἐπήεσαν, ab aliis in ἐπῆσαν mutatum. Commode quidem μὲν h. l. adiiceretur, sed necessaria non est particula: saepe *Noster* omittere coniunctivas particulas amat. Necessarium vero verbum praeteriti temporis ἦν vel ἦεν, cui opponitur quod mox de Beli templo ait, ἐς ἐμὲ τοῦτο ἔτι ἐόν. Verbum τετείχιστο impersonaliter accipiendum, *munitum erat*, i. e. *munitiones, munita loca exstructa erant.* ἐν τῷ idem est ac ἐν τῷ ἑνί. Ad περιβόλῳ *etc.* ex praecedente verbo intellige τετειχισμένα, nempe τὰ βασίλεια. Qua copia laborare codicem *F.* in *Var. Lect.* dixi, eadem et cod. *Med.* laborabat, quem imperite secutus *Gron.* sic edidit περιβόλῳ τε μεγάλῳ τε. *S.*

[6. Διὸς Βήλου ἱρόν) De *Beli templo* consuli potest *Caylus*

in *Hist. de l'Acad. des Inscr.* T. XXXI. p. 42 seq. ubi etiam icon tabulà aeneà expressa: et *Danville* in *Mem. de l'Acad.* T. XXXVIII. p. 255 seqq. *Solidae turris*, quae mox memoratur, reliquias vidisse sibi visus est *Niebuhr* prope oppidum Hella: cuius vide Itinerar. T. II. p. 289 seq. *S.*]

9. σταδίου καὶ τὸ μῆκος καὶ τὸ εὖρος) Lapsum prioris interpretis, sive *Heresbachii*, in Latinis *crassitudine simul et altitudine*, merito reprehendit *S. Bochartus* Phaleg. I. 13. Nihil de altitudine. WESS. — Hoc caput (inde a lin. 3.) et duo proxima capita desunt versioni *Vallae*. Conf. *Wess.* ad c. 183, 11. *S.*

11. μέχρις οὗ ὀκτὼ πύργων) *Reiskius* mavult μέχρι καὶ ὀκτὼ, citra necessitatem. WESS. — *Herodoteus* scribendi mos non est obliterandus. Lib. II. 19. μέχρι οὗ αὖτις τροπέων τῶν θερινέων. II. 53. μέχρι οὗ πρώην. II. 173. μέχρι ὅτου πληθούσης ἀγορῆς. III. 104. μέχρις οὗ ἀγορῆς διαλύσιος. Ionismus et in his poscit μέχρι. VALCK. — Et mè hic μέχρι malle, in *Var. Lect.* significavi. *S.*

CAP. CLXXXII. 1. ἐμοὶ μὲν οὐ πιστὰ λέγοντες) Ita prudenter [nunc quidem] et sine superstitiosa credulitate. Turpissimae fraudes veteratorum fuerunt, quibus saepius, quam proditum litteris est, simplicitati matronarum et puellarum illuserunt. Quid Paullinae, Imperante Tiberio, evenerit, notum ex *Iosepho* est, Ant. Iud. XVIII. 3, 4. Vide *Io. Clericum* in *Hesiodi* Theog. vs. 940. WESS.

4. Quatuor verba, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον inducit *Reiskius*, ne bis idem dicatur. Ego, si quid mutandum, καὶ τὸν αὐτὸν τρ. praeferrem. WESS. — Verborum copiam, quae inutilis redundantia videri possit, non omnino respuit Nostri stylus: at hic tamen non prorsus otiosa videri debet repetitio. Pro ionico κατάπερ (*l.* 3.) est καθάπερ in *Pa.* *S.*

5. κοιμᾶται ἐν τῷ τοῦ Διὸς etc.) *Strabo* XVII. pag. 1171. [pag. 816. D. ed. Cas.] Iovi Thebaeo εὐειδεστάτην καὶ γένους λαμπροτάτου παρθένον ministrare perhibet; sed talem, qualis scurrae *Petronii* Quartilla. WESS.

10. ἔσω ἐν τῷ νηῷ) Dedi scriptis Codicibus, ne negligerentur; etsi in re ipsa differitas nulla. *Iosephus* in Paullinae historia, ἔνδον ἐν τῷ νεῷ. De statuto tempore, quo Apollo Patara invisebat, *Servius* ad Aen. IV. 143. *Nam constat, Apollinem sex mensibus hiemalibus, apud Patara, Lyciae ci-*

vitatem, dare responsa, unde Pataraeus Apollo dicitur, et sex aestivis apud Delum. WESS.

CAP. CLXXXIII. 4. τὸ βάθρον rectissime *Gronovius* vertit *gradum*, exemplo *Curtii;* qui *Diodori* XVII. 66. τὸ κατὰ τὸν θρόνον ὑπόβαθρον suo sermone expressit. [lib. V. c. 2.] Vide *Brissonium* Regn. Pers. I. 76. p. 104. WESS.

11. λιβανωτοῦ χίλια τάλαντα) *Vallae* grandis dica inpingitur [a *Gronov.*] ob *centum millia talentorum*, quae olim in Latinis: verum eius caussa melior est. Codex, quem secutus est, haec omnia, sicuti *Arch. Vind.*, praeteriit. [Vide supra, ad c. 181, 9.] Absunt etiam a *P. Phoenice*, hiatus alioqui versionis Laurentianae sarciente. [In *Phoenicis* editione nullos suppleri *Vallae* hiatus, sero ipse *Wess.* agnovit.] Debetur peccatum *Heresbachio.* Atque hoc visum fuit verbo monere, ut criminatio cesset. WESS.

[14. ἔτι τὸν χρόνον ἐκεῖνον) *Tempore illo*, quod mox definit Scriptor, scil. Xerxis aetate. Quod mox addit, ἐγὼ μέν μιν οὐκ εἶδον, clare ostendit, ipsum *Herodotum* Babylonem vidisse. conf. c. 181, 6 seq. *S.*]

18. Ξέρξης δὲ ὁ Δαρείου) Redux ex infelice in Graecos expeditione, auctore *Arriano* Exp. Alex. VII. 17. Iunge *Diodorum* II. 9. WESS.

CAP. CLXXXIV. [2. ἐν τοῖσι Ἀσσυρίοισι λόγοισι) Conf. *Wess.* ad c. 106, 10. *S.*]

5. τῆς ὕστερον γενεῇσι πέντε πρότερον etc.) *Quinque* hae *generationes* annorum circiter CLX. in varias angustias doctissimos coëgerunt viros. *Ios. Scaliger*, ut aliquis Ctesiam inter et Herodotum consensus esset, nec *Semiramidis* aetas tam sera haberetur, πέντε in πεντήκοντα mutavit, in *Notis* ad *Fragmenta Vet.* p. 42. *Camp.* vero *Vitringa*, magnus et eruditus Theologus, alia ex caussa γενεῇσι ιέ sive δεκαπέντε, Conment. in Iesaiam c. XIII. p. 484., quae quoque coniectura *Galei* Herodoto adscripta cernitur. Neutra opus est. Non agitur de Semiramide, Nini coniuge: Ninum certe *Herodotus* in Musis uxoremque eius nusquam deposuit. Describitur regina Babylonis *Semiramis*, quae aggeribus obiectis restagnans flumen coërcuerit. Assyriam fuisse non meminit, nedum Babylonem condidisse. Errat enim *Stephan. Byzant.* in Βαβυλών, *Nostro* errorem exprobrans de Semiramide, quam struxisse illam urbem perhibuerit.

Fuerunt, uti significavit, Babyloniorum reges plures: testatur eorumdem memoriam et nomina *Canon* Astronomicus sive *Ptolemaei*: sunt quoque in sacris nostris tabulis: horum uni centum et sexaginta annis ante Nitocrim *Semiramis* haec enupsit, operaque absolvit, de quibus heic loci. Plures autem reginas in Asia olim fuisse, quibus *Semiramidis* fuerit titulus, aliunde constat. Vide *Scaligerum* ad Chron. *Eusebii* A. DLXXXIII. et *Bouherii* Dissert. Herodot. c. 2. WESS.

CAP. CLXXXV. 2. τῇ οὔνομα ἦν Νίτωκρις) Vide II. 100. Quaeritur cui regum Babyloniorum, quos cognitos aliunde habemus, *Nitocris* uxor fuerit. Viri multo eruditissimi *Scaliger*, *N. Abramus*, *Vitringa*, *Bouherius*, atque alii, eam Nabuchodonosoro sive Nebucadnezari, elocarunt; fuisseque adeo aviam ultimi Babyloniorum regis Labyneti sive Nabonedi, h. e. *Beltzasaris* apud *Danielem*. Mihi, omnia perpendenti, uxor fuisse Evilmerodachi, Nebucadnezaris filii, videtur; habeoque eius sententiae ex aliqua parte adstipulatorem V. Cl. *H. Venemam*, longo mihi amicitiae usu iunctissimum, in *Dissert.* in *Vaticinia Danielis* p. 119. Atque hoc belle (si *Beltzasar* regum fuerit Babyloniorum postremus, nec diversus a *Nabonedo*, uti equidem opinor) dicto *Ieremiae* c. XXVII. 7., *Nebucadnezari, filio*, et *nepoti*, dicto audientes, neque ultra subactas gentes fore, conveniet: concordabit praeterea *Nostri* cap. 188., quod *Nitocrim Labyneto*, regum Babyloniorum ultimo, *matrem*, non aviam, quae *N. Abrami* et *Vitringae* sententia, contribuit. Neque obficit quidquam mentio [*l.* 7.] *Nini a Medis occupatae;* quippe revera a Medorum rege Cyaxare superioribus annis domitae ac pessumdatae, uti narratum c. 106. Necesse enim non est, nec exigunt *Nostri* verba, ut Nitocris reginae tempore subiugata urbs censeatur. Corruit proinde *Bouherii* suspicio et coniectura, Ninum bis in Medorum venisse ditionem et potestatem, primum Cyaxaris auspiciis, deinde Astyagis, *Dissert. Herodot.* cap. 21, 11. p. 240. Ruit etiam elegans Cl. *Pavii* emendatio, ἐν δὲ δὴ καὶ τὴν Ἶνα, qua de urbe c. 179. WESS.

[11. τρὶς ἐς τῶν τινα κωμέων etc.) Tractavit hunc *Herodoti* locum *Heeren*, in erudito opere cui tit. *Ideen über die Politik --- der alten Welt*, T. II. p. 775 seqq. Sinuosum istum

Euphratis flexum schemate depingere operae pretium duxit *Larcher* in Notis ad h. l. *S.*]

13. Ἀρδέρικκα) Simili titulo urbs est VI. 119. verum alio situ. Scio *S. Bocharto* aliter visum esse, et miror: haec ad Euphratem habuit sedem, illa in regione Cissia uls amnem Tigrim. De vocabuli origine quae disputantur *Phaleg.* IV. 16. erudita sunt, sed controversiis obnoxia. WESS.

[14 *seq.* ἀπὸ τῆσδε τῆς θαλάσσης, *a mari mediterraneo;* (conf. c. 1, 3. ibique not.) id est, *ab oris maris mediterranei,* puta, e Ionia, Graecia, Italia: nam e mari mediterraneo navi intrari in Euphratem non posse vulgo notum. Sed istud perincommode dictum videtur, καταπλέοντες ἐς Εὐφράτην, quod significat *in Euphratem navigantes.* Satis adparet, hoc dicere Herodotum, *qui Euphrate fluvio Babylonem proficiscuntur*: at id graece sonat πλέοντες Εὐφράτην, κατὰ Εὐφράτην aut δι' Εὐφράτου, sive composito verbo, καταπλέοντες κατὰ Εὐφράτην, aut nude καταπλέοντες Εὐφράτην. Quare praepositio ἐς aut casu irrepsisse videtur ex praecedentis verbi terminatione temere repetita; aut ad imperito olim librario inferta, qui e mari mediterraneo in Euphratem fluvium navigari posse putasset. *S.*]

20. ὥρυσσε ἔλυτρον λίμνῃ) Si λίμνης malis, ipse IV. 173. dabit ἔλυτρα τῶν ὑδάτων, et *Pausanias* ἔλυτρον κρήνης VII. 27. et II. 27. ex iusta *Sylburgii* correctione. Vide vero mihi *Suidam.* Scholiastes ad hunc locum, Ἔλυτρον, σκέπη, δέρμα, et bene, etsi parum ad rem. Ille, posthabita voce quae explanauda fuerat, Σκέπη· παρὰ Ἡροδότῳ, θήκη, δέρμα. Non vidi magis. WESS. — At σκέπη etiam apud *Herodot.* occurrit: vocem Ἔλυτρον vero suo loco habet *Suidas.* Mireris vero ab nullo veterum Grammaticorum adnotatum esse significatum, quo et *Herodotus* et *Pausanias* hoc vocab. usurparunt, pro *alveo* vel *receptaculo aquarum*: nec enim facit satis, quod ad voc. Ἔλυτρα apud *Hesychi.* inter alios significatus πηγαὶ memorantur. Confer vero *Nostrum* cap. 186, 8 seqq. *S.*

30. ἔκ τε τῶν πλόων ἐνδέκηται *etc.*) Haec innuere videntur, absoluta flexuosa per varios fluvii anfractus navigatione, ventum tamdem fuisse in amplissimum lacum, et, eo circumnavigato, Babylonem. Quod et praecedentia, et c. 186. falsi arguunt. Prudens regina duo meditata est et peregit,

tum ut fluvius esset σκολιὸς, tum ut τὸ ὄρυγμα πᾶν foret ἕλος. [conf. c. 186, 24. et 191, 14.] Prius, ut inpetus fluvii variis flexuris frangeretur, et navigantes tardius procederent: hoc, ut lacuna obiiceretur Medis amplissima et ad amnis aquas recipiendas capacissima. Quae si vera sunt, uti mihi videntur, quid illud ἔκ τε τῶν πλόων? *Corn. de Pauw*, cuius animum eaedem difficultates agitarunt, in correctione remedium invenit, et quidem ἔκ τε τῶν πλεόνων sive πλεύνων, *ex pluribus*, ex nimietate fluvii, *ut aquas lacus exciperet ingens.* Quo, qui volet, utatur: mihi non bene sapit. Quid si ἔκ τε τῶν πλόων tantumdem valeat ac ἔξω τε τῶν πλόων, *et praeter navigationes istas* etc.? Ita reginae consilio scriptoris oratio congruet. Sed viderint doctiores. WESS. — *Toupius*, per literas a *Larchero* consultus, intelligebat ἐκ τῶν πλόων σκολιῶν, *post navigationem per anfractus fluminis intrandum fuisse in lacum.* Quem secutus ille vertit: *et de les forcer, au sortir de ces détours, à entrer dans un lac immense.* At sic vocabuli περίοδος, quod non otiose hic positum debebat videri, nulla ratio habebatur. Mihi videbatur ea *Herodoti* sententia fuisse, quam in Latinis nostris expressi. Nempe via pedestris et maxime compendiosa (τὰ σύντομα τῆς ἐκ Μήδων ὁδοῦ, ut paullo post ait) intercepta fuit per amplissimam illam lacunam; quo, si quis vitaturus longos fluvii anfractus, exscendere navi et pedibus Babylonem ire vellet, circumire lacum illum cogeretur. Sed et lubens ego certiora a doctioribus discam. *S.*

CAP. CLXXXVI. [2. ἐξ αὐτῶν *Reiskio* videbatur significare *post ea perfecta.* Tum *Idem* pro ἑούσης *l.* 3. ἐόντων corrigebat. *S.*]

12. ἐν τῷ ἐπίμπλατο τοῦτο) Non audio codices dialecti morem spernentes: pravum quoque, [*l.* 13.] quod et *Küsterus* in *Clerici* Bibl. Vet. et Recent. conmonefecit, ἀπεξηραμένου. *Noster* ex *Med. Vind. Arch.* VII. 109. διαβὰς -- τὸ βέεθρον ἀποξηρασμένον [sive ἀπεξηρασμ.] verum ostendit. WESS. — Vide *Var. Lect.* ad VII. 109, 2. et conf. Adn. ad I. 130, 8. et 168, 7. *S.*

16. ἀνοικοδόμησε πλίνθοισι ὀπτῇσι) Simile putares Comici in Pac. vs. 99. τοὺς κοπρῶνας καὶ τὰς λαύρας καιναῖς πλίνθοις ἀνοικοδομεῖν, i. e. ut Scholiastes explicat, ἀποφράξαι, *obstruere.*

Iverunt in eam quoque sententiam docti viri, *Reiskius* et *Abresch.* Non nego, quod olim ad *Diodorum Siculum* infitiabar, ἀνοικοδομεῖν idem aliquando esse atque ἀποικοδομεῖν sive *aedificando obstruere.* Conlecta ab illo loca ad hanc verbi notionem sunt in *Comment. ad Constantin. de Caerimon.* p. 252. et ab hoc *Diluc. Thucyd.* p. 356. et possunt adcessione augeri. Verum, hunc *Herodoti* sermonem idem requirere, non arbitror. Regina, *siccato fluvii alveo, labra* sive *margines eiusdem lateritio opere muniit; tum quoque gradus, quibus in flumen ex vicis descensus erat per portulas*, de quibus c. 180. *simili lapidum genere eduxit.* De obstructione aut marginum aut descensus nihil hic, neque potuit referri, nisi absurde et contra matronae consilium. Adde c. 191. et fatebere, τὰς πυλίδας non opere caementitio fuisse obstructas, sed arbitrio et conmodo civium patere et claudi solitas. WESS.

22. ταῦτα ἀπαιρέεσκον) Inprudenter littera verbo detracta est, uti et VII. 5. ποιέσκετο, quod VII. 119. scribitur rectius. Ποιέσκε, φοβέεσκε, et hoc de genere plura, in usu sunt. WESS. — Quod in *Var. Lect.* scripsi, verbum ἀφαιρεῖν formâ activa non esse in usu, memoria tunc me fefellerat. Praesto sunt, quamquam non ex *Herodoto*, tamen ex probatissimis auctoribus; usus illius exempla. Itaque apud *Nostrum* ἀπαιρέεσκον lubens reposuerim; in *Var. Lect.* autem ad h. l. post illa verba „et tenuere post eum alii:" deletis reliquis omnibus, non nisi haec adiecta velim: „ἀπαίρεσκον tuentur nostri libri *F. Pa. Pc.*" *S.*

24. ὡς δὲ τό τε ὀρυχθὲν λίμνη πλήρης ἐγεγόνεε) Elegans est Cl. *de Pauw* correctio, τό τε ὀρυχθὲν λίμνῃ πλῆρες ἐγεγόνεε: *ubi illud, quod effossum lacui erat, repletum ex flumine fuit.* Geminum ἕλυτρον λίμνῃ, superius bis usurpatum. WESS. — At correctione, si quid video, non erat opus. Naturalis verborum series haec fuerit, τὸ ὀρυχθὲν ἐγεγόνεε λίμνη πλήρης. Sic mox *l.* 27. ait τὸ ὀρυχθὲν, ἕλος γενόμενον. *S.*

27. ἐξάγαγε ob speciem ionicam praetuli. WESS.

CAP. CLXXXVII. 10. Οὐ γὰρ ἄμεινον) Vetus formula, qua potissimum utebantur, si quid noxium atque inutile fore, testarentur. *Hesiodus* Oper. vs. 748.

Μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι καθίζειν, οὐ γὰρ ἄμεινον,
παῖδα δυωδεκαταῖον - - -

ubi vide *D. Heinsium*, et *Iac. Perizon.* ad *Aeliani* Var. XIII. 3. *Nostrum* praeterea III. 71. et 82. WESS.

19. ἄπληστός τε ἔας) Retineri potuerat ἔης, ut III. 143. IV. 151. etc. Sed placet *Med. Noster* II. 19. πρόθυμος δὲ ἔα τάδε - - πυθέσθαι. *Reiskius* superius [*l.* 14.] corrigit καὶ αὐτῶν τὸν χρήζοντα ἐπικαλεομένων, medicina arbitraria et superflua. WESS.

CAP. CLXXXVIII. 3. Ναβυνίτου) Scripsit Λαβυνήτου, uti c. 74. et 77. Nomen sola pronuntiandi mutatione discrepat a titulo *Nabonedi*, ultimi regis Babyloniorum, ut eruditi viri *Vitringa*, *Venema* atque alii ostenderunt. Opinor autem et patri, qui aliis Evilmerodachus, et avo Nebucadnezari, honorarium hunc fuisse titulum, quales in Medorum, Persarum, Babyloniorum et Aegypti regibus varii. WESS. — Conf. ad c. 77, 10. notata. *S.*

9. ἅμαξαι - - ἡμιόνειαι) Constans haec Codd. scriptura, si levem discrepantiam *Vind.* et *Arch.* praetervideas, *Athenaei* et *Eustathii* consensu magis roboratur. Cl. tamen *Reiskius* ἡμιολίοις reformat, qui *currus* fuerint *sescupli*, sive dimidio tanto maiores ordinariis plaustris: mulos enim esse tarda animalia, neque plaustris apta. Oblitus est *Homeri* Ἰλ. Ω'. 266.

Ἐκ μὲν ἅμαξαν ἄειραν εὐτροχον, ἡμιονείην,
καλήν, - - -

tum τὰ ὀρικὰ sive ὀρεικὰ ζεύγη, quorum in *Platone*, *Isaeo*, *Demosthene*, *Aeschine* non infrequens memoria; ne quid addam ex rebus nostrae aetatis Hispanicis et Lusitanicis. De *Choaspe* et *eius aqua B. Brissonius* Regn. Pers. I. 82. p. 122. copiose. WESS.

10. ὅποι ἂν ἐλαύνῃσι) Scribi poterit ἕπονταί οἱ, ὅποι ἂν ἐλ. ex *Athen.* II. p. 45. B. atque ita legit *Eustath.* ad Od. Δ'. p. 173, 23. *Ctesias* apud *Athen.* ἱστορεῖ, ὅπως ἕψεται τὸ βασιλικὸν τοῦτο ὕδωρ, καὶ ὅπως, ἐναποτιθέμενον τοῖς ἀγγείοις, συμφέρεται τῷ βασιλεῖ. Sic corrigendum puto vulgatum φέρεται: firmant emendationem *Brissonio* notata de Regn. Pers. p. 80. *aqua vasis recondita deportari solet quocumque se Rex moverit.* Scripserat, opinor, *Alex. Clemens*, omissis, quae feruntur intermedia, Paedag. II. p. 185, 10. ὡς οἱ βασιλεῖς οἱ ἀνάητοι, καθάπερ καὶ τοὺς φίλους, οὕτω καὶ τὸ ὕδωρ ἐπαγόμενοι: *ut amicos sic et aquam secum ducentes.* Ceterum ad ἐλαύνῃσι mira

scribit *Gronovius*: flexus est Ionicus pro ἐλαύνῃ: quem ab *Ibyci* sive Rheginorum norma scribendi distinguit *Heraclides Eustathii* ad Od. H'. p. 281, 22. λάβῃσι, λάχῃσι, - - καὶ ὅσα τοιαῦτα οὐ Ῥηγίνων εἰσὶν, ἀλλὰ Ἰώνων. Modum indicativum ita scripsisse perhibetur *Ibycus*: hinc Ἰβύκειον σχῆμα *Lesbonacti* p. 179. *Etymologo* p. 650, 11. Sed quia, quantum memini, nuspiam alibi verbum sic scriptum legitur apud *Herod.* ego quidem vulgatum ἐλαύνοι non sollicitassem, nisi plures alterum Codices adfirmarent. VALCK. — Vide nostram *Var. Lect.* in qua quidem foedo errore (mediâ pag. 133.) ἐθέλῃσι pro ἐλαύνῃσι positum. *S.*

CAP. CLXXXIX. [2. ἐπὶ Γύνδῃ. De *Gynde* fluvio cf. V. 52, 26. *S.*]

3. διὰ Δαρδανέων) Δαρνέων *Chytraeus*; *H. Stephanus*, *Cellarius* probabiliter emendant; et favet aliquantisper *Cod. Ask.*; *Reiskius* Δαραέων maluit. Quorum hi ex oppido *Daras*, illi ex *Darna*, quae in *Ptolemaei* Geogr. VI. 1. hoc locorum tractu, nomen habent. *Dardani* sive *Dardanes* in Mediae et Mesopotamiae oris ignorantur. Ἐν Ματιηνοῖσι, uti in *Ask.* et saepe alias hoc tono, iustum esse, ex V. 52. et mox huius libri c. 202. adparebit. Non nescio *Strabonem* XI. p. 803. c. [p. 531. med. ed. Cas.] posteriore loco ἐκ Μαντιηνῶν legisse videri, cuius tamen libri in vocabuli scriptura sibi non constant, uti *Casaubonus* ad p. 796. [ad p. 525. suae edit.] admonuit. [conf. Adnot. ad *Polyb.* V. 44, 9.] Quid dicemus [*l.* 4.] de *Arch.* Τίγρην? Solet hic amnis Τίγρης in Musis scribi V. 52. VI. 20. sed patrio casu Τίγρητος, *Eustathio* ad Dionys. vs. 976. teste. De urbe *Opi* quaeremus lib. VI. 20. Vide interea *Strabon.* [XVI. p. 739 extr. et seq.] WESS. — δι' Ἀρμενίων scripsisse *Herodotum* coniectavit *Breiger* in Commentatione *de Difficilioribus quibusdam Asiae Herodoteae*, quae Goettingae anno 1793. prodiit. *S.*

7. τῶν τις ἱρῶν ἵππων τῶν λευκῶν) Confer VII. 55. Vertit haec de Gynde et hausto eius fluctibus equo *Seneca* de Ira III. 21. et *Orosius* II. 6. cuius haec adscribere libet: *Nam cum unum regiorum equitum, candore formaque excellentem, transmeandi fiducia persuasum - - - abreptum praecipitatumque merserat.* Sic, *Fabricio* indice, plures mssti; in aliis, *regiorum equorum*, quo modo ex coniectura *I. Broukhusius* ad

Tibulli IV. 1. 141. et sua in editione *Havercampus*. Pati id possum; sed caussae, quibus inpelluntur viri doctissimi, nihil admodum urgent. *Equitem* de equo *Virgilium*, *A. Gellium*, *Minutium Felic.*, *Macrobium* et Ecclesiasticorum scriptorum plures usurpasse, quis ignorat? Mox [*l.* 11.] *Sylburgius* ad *Brisson.* Reg. Pers. III. 98. legit τοῦτο ὑβρίσαντι, *qui istam ei fecerat iniuriam.* WESS. — *Sylburgii* emendationem auctoritate nostri codicis firmatam vidimus. *S.*

19. ἤνετο μὲν τὸ ἔργον) Optime *Med.* et *Gronov.* Idem dabunt schedae VIII. 71. Verbi usus olim tritissimus. Lege, si lubet, *Aeschyli* Choëphor. 797. *Apollon. Rh.* II. 496. III. 1339. et Poëtam Ἰλ. Κ'. 251. quaeque ibi *Eustathius.* WESS.

CAP. CXC. 9. προεσάξαντο σιτία ἐτέων *etc.*) Vide *Gronovium.* [qui ad sui cod. auctoritatem provocat.] Consentit *Xenophon*, ἔχοντες τὰ ἐπιτήδεια πλέον ἢ εἴκοσι ἐτῶν, de Babyloniis a Cyro obsessis, Instit. Cyr. VII. p. 190. [c. 5.] WESS. — Conf. VIII. 20, 3. et I. 196, 6. *S.*

CAP. CXCI. 13 *seq.* εἰσαγαγὼν ἐς τὴν λίμνην, ἐοῦσαν ἕλος) Non multum aliter *Xenophon.* Sunt et in *Ieremiae* oraculis, quae Cyri hoc inventum et institutum manifesto praedixerunt. Vide *H. Grotium* ad eius Vatis cap. LI. 32. et *Camp. Vitringam* Obs. Sacr. VI. 5. p. 298. Nota vero discrimen inter τὴν λίμνην et ἕλος, quorum hoc, *stagnum terra undique inclusum, et exitu aquarum carens*; λίμνη, *in quam aut fluvius incurrit, aut ducta fossa cum eo coniungitur, atque iterum exit.* Ita Nitocris τὸ πᾶν ὄρυγμα fecit ἕλος supra c. 185. et λίμνη palus est Maeotis c. 104. tum Ismaris ac Bistonis, quibus fluvii miscentur, VII. 109. Στομαλίμνη, quae ore mare excipit, in *Strabone* cum nota magni viri, lib. IV. p. 280. [p. 184. A. ed. Cas.] Neque tamen, etsi faveat discrimini *Heliodorus* Aethiop. I. p. 10. certum hoc et constitutum est. Noster ἕλος receptui etiam magnorum fluminum dat I. 202. IV. 51. Iunge *Eustath.* Ἰλ. Υ'. 220. WESS.

21. οὐδ' ἂν περιιδόντες) Demiror neglectui traditum fuisse *Aldi* et *Hervagii* οὐ μὰν, cui novum ex *Arch.* robur adcessit. Adscripserat *St. Berglerus* ex Poëta Ἰλ. Δ'. 512. Οὐ μὰν οὐδ' Ἀχιλεύς: ubi scholia οὐ μὴν οὖν. *Apollonius Rhod.* II. 48. οὐ μὰν αὖτ' Ἄμυκος πειρήσατο, i. e. οὐ μὴν, ut Critici

et *Hesychius* explicant. Adde *Euripid. Phoen.* 1612. et ibi *Valkenarium.* Equidem parum absum ab eius in integrum restitutione. WESS. — At, pro satis perspicua huius loci sententia, necessario requiri ἄν particula videtur: particulâ μὰν vero nusquam alibi utitur *Noster.* Caeterum vide *Var. Lect. S.*

28 *et seqq.* τῶν περὶ τὰ ἔσχατα τῆς πόλιος *etc.*) Clarius exprimi non possunt cursorum verba, occupatam regi urbem nuntiantium, *Ieremiae* c. LI. 31. namque עִירוֹ מִקְצֶה [*yirò mikkazèh*] divini vatis huc tendit, et τὰ περὶ τὰ ἔσχατα τῆς πόλιος αὐτοῦ describit. De *festo die*, quo capta Babylon, non diversus abit *Xenophon;* nimius vero *Aristoteles* est Politic. III. 2. dum, capta iam tertium diem urbe, οὐκ αἰσθέσθαι τι μέρος τῆς πόλεως conmemorat, notatus propterea saepe. WESS.

33. οὕτω τότε πρῶτον ἁλίσκετο) Videlicet a Persis, quorum rex Darius secunda eam vice occupavit, lib. III. 159. Ἀναίρητο, quod in Edd. omnibus, ab hoc *occupandi* [*capiendi, expugnandi,*] usu adeo longe deflectit, ut mirer tam diu tolerari potuisse. *L. Küsterus* ex schedis *Parisinis* belle instauravit in *Clerici* Biblioth. Vet. et Rec. T. V. p. 409. Ecce tibi ex Musa nona c. 101. ὡς δὲ καὶ τὸ τεῖχος ἁλίσκετο: et VII. 83. ἢ νούσῳ ἄλλος ἀνὴρ ἁλίσκεται ex *Med. Arch. Ask.* quo quidem loco antea, ut hic, ἀναίρητο. De verbi formatione consulto taceo: qui *Herodotum* trivit, in ea non haesitabit. WESS. — Quod in *Var. Lect.* ex *Wesselingii Addendis* retuli. „ἁλίσκετο *Pass. Mediceo* consentiens;“ voluerat fortasse *Parisiensi consentiens. S.*

CAP. CXCII. 8. ἡ Ἀσσυρίη χώρη) Cum tot schedis exsulent ἡ Ἀσσυρίη, et praecesserit ἡ Βαβυλωνίη, suspicio de emblemate non iniusta nata est. WESS. — Vide *Var. Lect.* ubi quod dixi *terram Assyriacam* et *Babyloniam* pro synonymis uti *Nostrum*, id perspicuum fit ex cap. 178. et ex cap. 193, 1. coll. *l.* 7. Quo minus caussa fuit, cur suspectum h. l. nomen Ἀσσυρίη haberemus. *S.*

11. Τριτανταίχμη) Sic praestat ob *Eustath.* et VII. 82. ubi *Valla* et plures Codd. ad eum modum, et VII. 121. consentientibus omnibus atque ipso *Mediceo.* Sit-ne vero idem *Tritantaechmes Artabani* filius [ut scribitur VII. 82. an *Artabazi*, ut hic,] non audeo, etsi confusio in Ἀρταβάνου et

Ἀρταβάζου titulis frequens, decernere. De *Artaba*, [*l.* 13.] Persarum mensura, ad *Diodorum* XX. 96. Μέδιμνον *Noster*, sicuti alii, masculina nota ponit VII. 187. WESS.

15. πάρεξ τῶν πολεμιστέων) Sic praestat. *H. Stephanus* mutavit, codicem fortasse manu exaratum secutus. De Bucephalo Alexandri πολεμιστὴς ἀγαθὸς *Strabo* XV. p. 1023. [p. 698 extr. ed. Cas.] ἵπποι πολεμισταὶ *Diodor. Sic.* II. 41. neque ignotus est *bellator equus* Latini poëtae. Et haec quidem dubio carent. [Vide vero *Var. Lect.* πολεμιστήρια ἅρματα habes V. 113, 6.] Quid vero fiet his *Eustathii* in Ἰλ. Υ'. 221. ἵπποι γὰρ αὐτῷ ἦσαν δίχα φησὶν (*Herodotus*) τῶν πολεμιστῶν, ὀκτακόσιοι μὲν κήλωνες· αἱ δὲ ἀναβαινόμεναι, ἑξακισχίλιαι etc.? Ille-ne hic κήλωνες invenit? *Tzetzes* hac eadem in re, et bis quidem, κήλωνες ὀκτακόσιοι, χωρὶς τῶν ἐν πολέμοις, Chil. IV. p. 331. Sunt sane κήλωνες iidem ac οἱ ἀναβαίνοντες τὰς θηλείας. *Glossae*, Κήλων, ὁ ἐπιβαίνων ἵππος, *Admissarius*. In *Hesychio* ex correctione ὁ ὀχευτὴς ἵππος. Frequentius asini equas inscendentes ad mulorum feturam. *Philo* de Leg. Special. p. 784. B. ὄνους ὑπερμεγέθεις, οὓς προσαγορεύουσι κήλωνας, ἀνατρέφουσι. In *Archilochi* fragmento ὄνοι κήλωνες apud *Eustath.* p. 1597, 28. [Od. p. 310, 3. ed. Bas.] Ego vero *Herodoto* κήλωνας, quippe *Eustathii* et *Tzetzae*, etiam alia ex arbitrio demutantium, interpretamentum, nego. WESS.

CAP. CXCIII. 6. κηλωνηΐοισι) Laudo *Medic.* tametsi *Pollux* κηλώνειον hinc habeat. Cur vero de vocis diversa scriptura additum a viro Cl. nihil est? Omnes, excepto *Genevensi* anni MDCXVIII., ἀντλέεται μὲν κηλονηΐῳ praeferunt Edd. VI. 119. [sicut h. l. ο breve in medio habet ms. *Pa.*] cui scriptioni consentit *Etymolog. M.* p. 510. et *Moschopulus* περὶ Σχεδ. p. 57. sollicite κηλόνειον, τὸ κοινῶς γεράνιον; i. e. *tollenonem*, et κηλώνιον, τὸ τρεφόμενον ζῶον ἐπὶ ὀχείᾳ, distinguentes. Facit cum illis *Libanius* Declam. XXXV. p. 799. Caussa differitatis in diversa vocabuli origine est, quam *Etymologus* in κῆλον, *ligno*, alii in κήλων, quo de supra, invenerunt. WESS.

11. Νῖνος πόλις οἴκητο) Accedo *Bocharto*, *Marshamo*, *Reiskio* et aliis, hoc praeferentibus. τὸ οἱ, quamcumvis in mssstis quibusdam, quid huic loco prosit, non exputo. [Unde hoc invectum sit, declaravi in *Var. Lect.*] *Horreus*

Aldinum οἰκέαται tuetur, *Observ. in Herodot.* p. 116. sed exemplis alienis. Si recordatus fuisset *Aldini* I. 151. ἐν Τενέδῳ δὲ μία οἰκέαται πόλις, vidisset de praesente urbis situ agi, non vero praeterito et olim florente: verius tamen illic οἰκέεται. WESS.

17. ἄριστα αὐτὴ ἑωυτῆς ἐνείκῃ) Per leve est, si tamen vile sit, quo suus veteri sermoni cultus integratur: αὕτη male edebatur. *Noster* c. 203. τῇ εὐρυτάτη ἐστὶ αὐτὴ ἑωϋτῆς: et II. 149. *Hippocrates* Aër. Aq. et Loc. p. 284, 37. ταῦτά μὲν ἄριστα αἰτὰ ἑωυτέων ἐστί. *Arrian.* Ind. c. 10. ἵνα περ μακροτάτη αὐτὴ ἑωϋτῆς ᾖκισται. Alia sciens praetereo, et cupidos ad *Henr. Stephan.* de Dialect. p. 41. amando. *Strabo* de *trecentesimae* frugis incremento, quod ager Babylonius reddebat, lib. XVI. p. 1077. D. [p. 742. D. ed. Cas.] καὶ γὰρ τριακοσιάχια λέγουσι. [τριακοσιάχοα dedit nuperus Editor Lipsiensis, T. VI. p. 269.] Voluit credo τριακόσια, uti *Herodotus*; aut, quia in msstis τριακοσάχοα, τριακοσιοντάχουν, quo usu ἑκατοντάχουν et διακοσιοντάχουν posuit superiore libro p. 1063. c. [p. 731. D.] et τριακοντάχουν VII. p. 478. [p. 311. B.] WESS.

23. καρπῶν ἐχόμενα) Sic iubent membranae, et iustissime. Vid. I. 120. [ibique ad *l.* 17. notata.] Novi haec varie mutari, qua opera in posterum supersedendum est. Statim [*l.* 25] ἐκ τῶν σησάμων ποιεῦνται qui volunt, auxiliatorem *Arch.* allegare possunt. Ego hoc patrono non utor. WESS.

28. θεραπεύουσι· τά τε ἄλλα) Hic voces istas τά τε ἄλλα non videtur legisse *Athenaeus* XIV. p. 601. c. quae in versum 22. reiecta suam mihi sedem viderentur recuperasse, si legeretur: τά τε ἄλλα, καὶ τὰ εἰρημένα καρπῶν ἐχόμενα. [Non excerpsisse illa verba *Athenaeum* adparet; non legisse, gratuita suspicio est.] Proxime sequentia hunc in modum, ex *Athenaeo* partim, restituenda iudico: τῶν γὰρ Φοινίκων, τοὺς ἔρσενας καλέουσι, τούτων τὸν καρπὸν περιδέουσι τῇσι βαλανηφόροισι τῶν Φοινίκων, ἵνα πεπαίνῃ τέ σφι ὁ ψὴν τὴν βάλανον ἐνδύνων· καὶ μὴ ἀποῤῥέῃ ὁ καρπὸς ὁ τοῦ Φοίνικος· ψῆνας γὰρ δὴ φορέουσι ἐν τῷ καρπῷ οἱ ἔρσενες, κατάπερ οἱ ὄλυνθοι. [Vide *Var. Lect.*] Huc pertinent Ψῆνες in *Gloss. Herodoteo. Hesychius*, in voc. Ψηνίζων, *animalculum* esse scribit, ὃ εἰσδύεται εἰς τοὺς ὀλύνθους τῶν σύκων, καὶ πεπαίνει αὐτούς. Vid. *Suidas*, in Ἀνερίναστος. *Zenobius* II. Prov. 23. ἐνδυόμενον εἰς τοὺς σφῆνας (legerim

εἰς τοὺς ὀλύνθους ὁ ψὴν) τὸ θηρίδιον στερεοῖ τούτους καὶ πεπαίνει. Idem verbum πεπαίνειν in eadem re *Theophrastus* adhibuerat, de Caus. Plant. II. c. 12. Ut hic in Edd. sic et apud *Athen.* legitur [nempe olim legebatur] ἵνα πεπαίνηται, perperam: fructus alligabantur, ἵνα ὁ ψὴν τὴν βάλανον ἐσδύνων πεπαίνῃ, *ad maturitatem perduceret.* VALCK. — Vide *Athenaeum* nostrum, lib. XIV. c. 65. et Animadv. T. VII. p. 599. *S.*

Ibid. θεραπεύουσι τά τε ἄλλα, καὶ φοιν.) Haec artius inter se aptavi, quo orationi nexus rediret, secutus iudicium *Salmasii* in *Solin.* p. 738., et qui eum exscripsit, *Bod. a Stapel* ad *Theophrasti* Hist. Plant. II. c. 9. p. 115. Idem *Corn. de Pauw*, et *Reiskio* in opinionem venit. Vide et haec, quae *Bod. a Stapel* corrigenda cum *Salmasio* censuit, neque absurde, me arbitro. Primo τούτων τὸν καρπὸν, tum ἵνα πεπαίνῃ τέ σφι ὁ ψὴν τὴν etc. Quarum mutationum utraque exigua est, et ad sententiam necessaria. Et hactenus doctissimis viris libens calculum addo. Quod vero uterque *Pollucem* et *Hesychium* erroris postulant, quoniam ψῆνας, καρπὸν τῶν ἀρρένων φοινίκων explicuerunt, vereor ut iusta sit actio. *Theophylactus* certe, illi si rei sint, in eodem luto haeret, Epist. XVIII. in amore palmarum secutus *Achillem Tatium* lib. I. de Clit. Amor. p. 57. neque omni a lapsu inmunem. Maius est, quod *Herodoto* inpingitur: de culice, qui e mascula palma in feminae fructum intret, ut dactylum ad maturitatem perducat et is tenacius haereat, monstro simile esse: quod in caprificatione usus introduxerat, id Historicum transtulisse inprudenter ad palmas: audiendum esse *Theophrastum*, doctum sua in arte hominem. Gravis accusatio. Ego vero *Herodoto* patronum dabo virum eruditum *Iulium Pontederam*, qui *Bodaei a Stapel* criminationes doctissime dispulit, ostenditque palmis per orientis plagas fructiferis, ne palmulas ante maturitatem amittant, per hos *culices*, sive τοὺς ψῆνας succurri. *Herodotum* testem fuisse oculatum, *Theophrastum* ex aliorum narrationibus de palmarum coniugio scriptitasse, *Antholog.* [sive de Floris natura, Patavii 1720.] lib. II. 32. p. 168. WESS. — Pluribus haec exsecutus est *Larcher* in Notis ad h. l. *S.*

CAP. CXCIV. 6. νομέας ἰτέης ταμόμενοι) Vide *I. Brodaeum* lib. I. Miscell. c. 10. et *P. Leopardum* Emend. XIII. 13. qui *Baiffium* ac *Vallam* comiter in viam revoca-

runt. De *sutilibus navibus* culte *Antiphilus* Anthol. I. 57. p. 116. [Analect. *Brunck.* T. II. p. 176. n. 27.] WESS.

12. *βίκους φοινικηΐους κατάγ. οἴνου*) Adstipulor doctis viris, qui cum *Valla φοινικηΐου* corrigunt. Frequens in oriente id vini genus. *Xenophon* Κύρου Ἀναβ. I. p. 54. *Ed. Hutchins.* *οἶνον ἐκ τῆς βαλάνου πεποιημένον τῆς ἀπὸ τοῦ φοίνικος* adpellat. *Noster* suo more *φοινικήϊον* II. 86. III. 20. Supra [*l.* 11.] *ἀπιᾶσι* cur deterius *τῷ ἀπισῖσι Med.* habitum fuerit, non capio. Vide II. 86. WESS.

18. *ὄνος ζωὸς ἔνεστι*) Sic oportuit. Ζῶς Graecae dialecti formam non habet. Si *σῶς* fuisset, servassem. *Noster* IV. 76. *ἢν σῶς καὶ ὑγιὴς ἀπονοστήσῃ*: et saepe Attici scriptores, *Sophocles* Oed. Colon. 1205. *Euripid.* Hecub. 994. *Plato* Phaedon. p. 87. B. Vide *Eustath.* in Hom. p. 957. [p. 940. ed. Bas.] et *Thomam M.* in Σῶς. WESS. — Equidem ne *σῶς* quidem probaturus eram, quod profecto non erat huius loci. *S.*

21. *ἀπενεκήρυξαν*) Quantillum erat litera transposita scripsisse *ἐπανεκήρυξαν*: *insuper sub praecone vendebant*: postquam nempe *διαθέωνται τὸν φόρτον, - - - τὴν καλάμην πᾶσαν ἐπανεκήρυξαν.* A *Gronovio* vulgatum [nempe *ἀπενεκήρυξαν*, quod in *Var. Lect.* adnotare oblitus eram] cum *ἀπεμπωλεῖν* comparabat Clar. *Abresch*, Diluc. *Thuc.* p. 584. *ἐγκηρύσσειν* tamen Graecum esse mecum, opinor, negaturus: *Thucydideum ἐπανεῖπον* e lib. VI. c. 60. ab *Hesychio* et *Suida* enotatum, ad nostrum illud aptius respondet. *Maxima voce* utentes saepe dicuntur *ἀναφωνῆσαι, ἀνακηρύσσειν, ἀνειπεῖν.* De praecone res vendendas *proclamante ἀνακηρύσσειν* bis adhibuit *Herod.* I. 196. Nostro tamen loco si Codices conspirarent in *ἀπεκήρυξαν*, causae nihil esset cur repudiaretur verbum, interdum significans *per praeconem vendere*, vel vendenda *voci subiicere praeconis*, *ὑπὸ κήρυκος* vel *ὑπὸ κήρυκι πωλεῖν*: velut apud *Demosth.* contr. Aristocr. p. 436. §. 325. [p. 687, 23. ed. Reisk.] et in versu Comici *Platonis*, qui sic scribi debuerat ap. *Harpocr.* in voce, Σκευάρια δὴ κλέψας *ἀπεκήρυξ' ἐκφέρων. Menandri ἀπεκήρυξεν Ammonius* in voc. Κηρύξαι explicat *ὑπὸ κήρυκι ἐπώλησε. Lysiae* forte restituendum isto sensu verbum frequentat in Βίων *πράσει Lucianus.* VALCK. — Veram esse scripturam *ἀπ' ὧν ἐκήρυξαν*, quam noster cod. *F.* obtulit, neminem qui paulisper *Herodotum* triverit, dubitaturum esse confido. *S.*

CAP. CXCV. [1 *seq.* κιθῶνι ποδ. λινέῳ. **Lineas** vestes ab *Herodoto* dici non modo quae ex *lino*, sed et quae ex *gossypio* confectae erant, quum alii viri docti observarunt, tum *Heeren* in *Ideen über die Politik -- der alten Welt* T. I. p. 137. Caeterum simillimus Aegyptiorum vestitus apud *Nostrum*, lib. II. c. 81. *S.*]

2. εἰρίνεον κιθῶνα) Bene *Ask.* Scriptor ipse VII. 91. καὶ κιθῶνας εἰρινέους ἐνδεδυκότες. Adde πίλους εἰρινέους IV. 73. et II. 81. Non adiungo, *Strabonem* omnia haec suo sermone repraesentasse lib. XVI. p. 1082. A.; id monere debeo, restitutam in integrum *Aldi* et plurium schedarum scripturam esse. Quod *Medic.* dedit, hiulcum est, neque habet περιβαλλόμενος et ἔχων suum sibi fulcrum. [immo verbum ἐπενδύνει, fulcrum satis commodum. Vide *Var. Lect.*] Solet *Herodotus* creberrime a plurali ad singularem numerum pergere et ad priorem reverti, uti c. 197. Mos idem aliis. Ecce ex *Hesiodi* Aspid. vs. 253 et seqq. de Parcis ὧν δὲ πρῶτον μεμάποιεν - - - ἀμφὶ μὲν αὐτῷ Βάλλ' ὄνυχας μεγάλους· - - - αἱ δὲ φρένας *etc.* Quae huius loci structurae adcurate respondent. Poëtae deest ἑκάστη, cuiusmodi vox et hîc ad sententiae conplementum advocanda est, ac saepe aliàs. WESS.

CAP. CXCVI. 4. ὡς ἂν αἱ παρθένοι *etc.*) Legendum puto vel ὧν ἂν, aut, si quis illud praeferat, τοῖσι ἂν αἱ παρθένοι γενοίατο γάμων ὡραῖαι. Legitur lib. II. 85. τοῖσι ἂν ἀπογένηται ἐκ τῶν οἰκηίων ἄνθρωπος. De *puellarum* hoc *apud Assyrios mercatu Nicolaus* agit *Damasc. Stobaei* p. 293, 16. *Aelian.* Var. Hist. IV. [c. 1.] p. 328. et ibi *Perizonius.* Σαυρομάται περὶ πότον τὰς θυγατέρας πιπράσκουσι, *Zenobius* Prov. V. 25. VALCK. — Vulgatum ὡς ἂν, quod tenent libri omnes, percommode tueri locum suum poterit. *S.*

14. ἐπίγαμοι, οὗτοι δὲ εἴδεος *etc.*) Duae si transponerentur voculae, meo quidem iudicio rectius ista cohaererent, hunc in modum scripta: ὅσοι δὲ τοῦ δήμου ἔσκον ἐπίγαμοι, οἱ δὴ εἴδεος μὲν οὐδὲν ἐδέοντο χρηστοῦ, οὗτοι αὖ χρήματά τε καὶ αἰσχίονας παρθένους ἐλάμβανον. VALCK. — Fluit multo lenior oratio, si coniecturam amplectaris. *Reiskius* maluit ἐπίγαμοι, οὐ μέν τοι γ' εἴδεος οὐδὲν ἐδέοντο χρηστοῦ, οἱ δ' αὖ χρήματα *etc.* WESS. — At et perspicua satis est vulgata scriptura, et mirifice convenit stylo *Herodoti*: quare, in librorum potissimum consensu, sollicitari non debet. *S.*

16. ὡς γὰρ δὴ διεξέλθοι ὁ κήρυξ) Vulgatum ὡς γὰρ δή οἱ ἐξέλθοι ὁ κήρυξ πωλέων mihi certe non placet. VALCK. — *Reiskius* corrigit sicut ante eum *St. Berglerus*, ὡς γὰρ διεξέλθοι ὁ κήρυξ: quo sententia paullo sit expeditior. WESS. — Et luculenta et necessaria haec nobis visa erat emendatio, *Wyttenbachio* etiam probata in Notis ad *Selecta* etc. p. 354. Particulam δὴ tamen cum *Reizio* tenendam putavi. Potuerat dein scribi διὰ τῶν εὐειδεστάτων, qua structura utitur *Noster* III. 11, 12. sed perinde etiam cum accus. casu construi idem verbum potuit. *S.*

27. οὕτω ἀπάγεσθαι) Praeclare *Medic.* quamquam et sua venus est in lectione schedarum *Ask.* ἂν ἄγεσθαι, a qua non multum *Aldus* recedit. [Vide *Var. Lect.*] Tritum est οὕτω in sententiae consecutione. Noster II. 92. ἐν κλιβάνῳ διαφανεῖ πνίξαντες, οὕτω τρώγουσι: quibus usus est *Georg. Raphelius* ad *Act. Apost.* xx. 11. Alia conduxit *Io. Taylor* in *Demosthenis* Midianam p. 193. [in Appar. *Reisk.* Vol. I. p. 628.] WESS. — Sic *Noster* I. 94, 22. II. 100, 8. et frequenter alibi. In *Cebetis* Tabula c. 19. nostrae ed. iunguntur εἶτα οὕτως, sequente ἂν particula, ut h. l. *S.*

30. ὁ μέν νυν κάλλιστος νόμος etc.) *H. Stephanus* hic praepostere quaedam collocata in Graecis esse exemplaribus putavit; sensum esse: *Et haec quidem apud illos honestissima consuetudo erat, ne iniuria illas afficerent, neque in aliam urbem abducerent. Verum ad haec usque tempora non permansit.* Cum quo non facio. Graeca bene habent. Quae sedem ille migrasse opinatus est, sua statione everti non possunt. Scripserat, licuisse ἐξ ἄλλης ἐλθόντα κώμης τὸν βουλόμενον ὠνέεσθαι. Itaque aliorsum emtae abduci poterant, ac sic iniuriis adfici: praeterea occupata urbe ab inimicis, eius rei amplior copia. Quare tenuiores καταπορνεύειν τὰ θήλεα τέκνα maluerunt, prorsus uti Lydi I. 94. WESS.

CAP. CXCVII. 1. Δεύτερος δὲ) Haec apta et nexa sunt cap. 196. *init.* ὁ μὲν τοφώτατος ὅδε: quali periodo longiore et alibi utitur. Post pauca [*l.* 5.] *Reiskius*, εἴ τις ἢ καὶ αὐτὸς -- ἔπαθε: nulla gravi caussa. *Plutarchus* eadem in re, εἴ τι πρόσφορον ἔχοι παθὼν αὐτὸς ἢ παθόντα θεραπεύσας, T. II. p. 1128. E. Adde *Strabonem* XVI. p. 1082. [p. 746. Cas.] *Nostri* aemulatorem. Rudia medicae artis primordia tali ex veterum more haud pauci repetunt. Nomina-

vit nonnullos *Almelovenius* ad *Strabonem*, alios *Davisius* in *Max. Tyrii* Diss. XII. p. 540. WESS.

CAP. CXCVIII. 3. *περὶ θυμίημα καταγιζόμενον ἴζει*) Etsi *πυρὶ καταγίζειν* II. 47. posuerit, certae sunt schedae veteres, et iusta *Gronovii* opera. Alioqui locus Heinsianae coniecturae, qua *παρὰ θυμίημα* voluit, obportunus esset. Dedit eam *Iungermannus* ad *Polluc.* I. 26. Adtigit et haec *Strabo* XVI. p. 1081. [p. 745. ed. Cas.] *Io.* autem *Spencerus* hunc et non dissimilem lustrationis in Hebraeorum iure ritum ex Aegypto arcessit, suo tamen arbitrio et sine teste, *Leg. Hebraeor.* lib. I. 8. p. 257. Egregie *Theano* rogata, *ποσταίαν γυνὴ ἀπ' ἀνδρὸς καθαρεύει, ἀπὸ μὲν τοῦ ἰδίου, εἶπε, παραχρῆμα· ἀπὸ δὲ τοῦ ἀλλοτρίου οὐδέποτε*, in *Stobaei* Serm. LXXII. p. 443. et *Diogen. Laërt.* VIII. 43. cum *Menagii* observatione. WESS.

CAP. CXCIX. 8. *στέφανον - - - θώμιγγος*) *Strabo θώμιγγι δ' ἕστεπται ἑκάστη*, hoc ex loco, XVI. p. 1081. c. Referunt huc, neque iniuria, ex Epistola, quae *Ieremiae* tribuitur, versum 43. *αἱ δὲ γυναῖκες περιθέμεναι σχοινία ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐγκάθηνται.* Conveniunt egregie, et turpem harum mulierciularum morem describunt; uti copiose docuit *Nic. Bondt* V. C. in docta Dissert. ad eam Epistolam, quam me suasore scripsit et duce defendit. *Θώμιγγες* sunt *σχοινία.* Quod *Noster* I. 26. de Ephesiis, urbem suam Dianae consecrantibus, *ἐξάψαντες ἐκ τοῦ νηοῦ σχοινίον ἐς τὸ τείχος*, id *Polyaeno* VI. 50. *θώμιγγας συνάψαι τοῖς κίοσι τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἀρτέμιδος*, pariterque *Aeliano* Var. Hist. III. 26. WESS. — *Vittam* sive *fasciam in funiculi modum tortam* intelligebat *Heyne* in commentatione *De Babyloniorum instituto religioso, ut mulieres ad Veneris templum prostarent;* inter Commentationes Societ. Reg. Götting. T. XVI.

11. *διέξοδοι πάντα τρόπον ὁδῶν ἔχουσι*) *πάντα τρόπον διανέχουσι*, i. e. *διήκουσι*, Cl. *Reiskius*, quem sua correctione frui patior. WESS. — Vocabulo *τρόπος* de *directione qua ducitur linea* etiam alibi utitur *Noster.* Potest autem constructio istorum verborum duplici modo intelligi: sive, ut accusativi *πάντα τρόπον* pendeant a verbo *ἔχουσι*, quemadmodum II. 108, 13. dictae videri poterant *διώρυχες - - παντοίους τρόπους ἔχουσαι*: sive potius, ut verbum *ἔχουσι* absolute positum intelligatur, *tendunt, directi sunt, ducti sunt transitus*, sicut c. 180, 12. 181, 12. et saepe

alibi; quo ita posito, consequens est, ut πάντα τρόπον intelligamus κατὰ πάντα τρόπον, quomodo c. 189, 17 seq. habemus διώρυχας - - - τετραμμένας πάντα τρόπον. Vocab. ὁδῶν si hinc abesset, nemo desideraturus erat: neque tamen opus est ut ei hic locus invideatur. *S.*

[16. Μύλιττα) Conf. cap. 131, 12. ibique notata. *S.*]

23. ὅσαι μέν νυν εἰδεός τε ἐπαμμέναι εἰσὶ) Vertebatur, *quotquot forma et proceritate potuerunt aliquos capere*, ex ἐφάπτομαι: sed qui id fieri possit, fateor me ignorare: debuit sane *Herodotus*, hoc si voluit, alia verborum structura sententiam declarare: praeterea VIII. 105. παῖδες εἰδεος ἐπαμμένοι, *pueri* sunt *forma praediti*, quales et hae mulierculae. Laudo tamen *Medic.*, quem levi auxilio iuvabam olim, πεπαμένοι legens. Sunt εἰδεος πεπαμένοι, quae pulcritudinis possessionem, ut sic dicam, habent, sive forma elegante instructae. *Hesychius* πεπαμένος, κεκτημένος. Sic πεπαμένος νόσον, de aegro, *Aeschylo* Agam. 844. et φρόνημα παισὶ δύσθεον πεπαμένη, Choëph. 189. In *Philostrato*, Vit. Apoll. VIII. 26. p. 307. de Scythis, οἰκίας τε ἐπὶ τῶν ἁμαξῶν πέπανται: scribi oportuerat πέπανται: quae enim adscripsit Cl. *Olearius*, aliena sunt. Ἄνθρωπον πολλὰς οἰκίας πεπαμένον dabit *Themistius* Or. XXIV. p. 307. A. Neque suspicioni diversior nocebat casus: cui *Pempeli* succurrebat fragmentum in *Stob.* Serm. LXXVII. p. 460. σεμνὸν γάρ τε καὶ θείας φύσιος πεπαμένον ἀμῖν τὸ τῶν φυτησάντων ἵδρυμά ἐστιν. Nunc coniecturae non admodum indulgeo. Ἐφημμένοι sive ἐπαμμέναι εἴδεος vi verbi ἐφῆφθαι erunt formosae, quae speciem sibi aptam et quasi connexam habebant. Convenit, quod hac origine manavit, *Coelum stellis fulgentibus aptum* ex *Ennio*, et *Lucretii* vestis *purpurea, atque auro signisque ingentibus apta.* Plura *Cario* in *Gellii* I. 15. Mox ἀπαλλάσσονται refinxi; sic enim plerumque solet. WESS.

[26. τριέτεα καὶ τετραέτεα - - χρόνον) Non continuum tempus indicari coniectabat *Heynius* l. c. p. 33. sed certos fuisse dies festos, quibus ad religionem solvendam templum adirent mulieres. *S.*]

27. καὶ τῆς Κύπρου etc.) In more illic habebant, ἑταιρισμῷ τὰς ἑαυτῶν κόρας ἀφοσιοῦν, uti *Athenaeus* loquitur lib. XII. 3. p. 516. B. Non repeto, quae de Amathusiis Paphiisque *Io. Meursius* conduxit, Cypri lib. I. 8. et II. 15. WESS.

CAP. CC. 6. σῶσι διὰ σινδόνος) *Incernunt per linteum*, ut recte cepit *P. Leopardus*, Em. VII. c. XI. Huc respiciens *Etymologus* p. 710, 41. Ἡρόδοτος, inquit, τοῦ σῶ τὸ τρίτον πρόσωπον τῶν πληθυντικῶν Σῶσιν, ἀντὶ τοῦ σήθουσι. Reperiuntur et νῶσιν, ἀντί τοῦ νήθουσιν, et alia huius generis apud Atticos plurima. VALCK.

CAP. CCI. 5. ἀντίον δὲ Ἰσσηδόνων) Confer lib. IV. 26. Turpis error *Philostrati* est, Heroic. c. 5. p. 704. ubi ἐλάσας γὰρ Κῦρος ὑπὲρ ποταμὸν Ἴστρον ἐπὶ Μασσαγέτας τε καὶ Ἰσσηδόνας etc. quasi ultra Istrum atque in ipsa Europa Massagetarum et Issedonum sedes fuisset. Adde *Ammianum* XXIII. 6. in simili luto haerentem. WESS. — Conf. *Cellarii* Geogr. Ant. III. 21. p. 837. *S.*

CAP. CCII. 1. Ὁ δὲ Ἀράξης λέγεται καὶ μέζων καὶ ἐλάσσων εἶναι etc.) Nescio quid Cl. *Reiskium* inpulerit, ut in priore καὶ nomen magni et clari fluvii abditum esse decreverit. Potest utique omne flumen certa quadam ratione minus alio et maius esse. Verum id *Noster* spectasse non videtur: narrat *diversas* discrepantium *opiniones*, *quarum aliae maiorem Istro*, *minorem aliae Araxem* perhibebant. [forsan, quod alii alium fluvium *Araxen* intellexissent.] Namque omnia, quae de eo amne prodidit, ex auditione accepit, minime fida; tametsi, uti videtur, ipsius *Araxes* sit *Rha* sive *Volga*. Vide *Ionae Hanway* Itinera, lib. I. 10. WESS. — Vide mox ad *l.* 16. *S.*

9. πῦρ ἀναναύτωνται) Herodoteum est πῦρ ἀναναύσασθαι. Hinc, ut suspicor, edoctus istum adtigit Massagetarum morem *Max. Tyr.* XXVII. 6. νήσαντες πυρὰν, θυμιῶντες εὐώδεις βοτάνας, περικαθίσαντες ἐν κύκλῳ τῇ πυρᾷ, ὥσπερ κρατῆρι, εὐωχοῦνται τῆς ὁδμῆς etc. Ad quem locum *Dionis Chrys.* verba *Dan. Heinsius* excitavit p. 61. Similis quaedam Scytharum consuetudo memoratur *Herod.* lib. IV. c. 75. VALCK.

11. καταγιζομένου τοῦ καρποῦ) Optime *Med.* et *Ask.* Vitium, quod *Aldinum* occuparat, odoratus *H. Stephanus* est in Vocib. Herodot. et *Iungermannus* ad *Polluc.* I. 26. *Herodotus* secum consentit, [sic enim I. 183, 11. et alibi.] sermonisque usus adstipulatur. *Aelianus*, de Animal. X. 50. πολλῶν δὲ ἐπ' αὐτὸν καθαγιζομένων θυμάτων - - - ἐξάπτεται: et XIII. 21. τοῦ δέρματος παρελὼν ὀλίγον καθήγισεν ἐπὶ πυρός. Iunge

Platonem in Critia p. 119. fin. et agnosces *Serranum* errare. WESS.

16. Ὁ δὲ Ἀράξης ποταμὸς ῥέει μὲν etc.) Carpit haec *Strabo* XI. p. 803. [p. 531. ed. Cas.] quaedam *Nostro* adfingens, quorum ille auctoritatem defugit. [*Strabonis* verba haec sunt: φησὶ γάρ (sc. *Herodotus*) ἐκ Ματιανῶν αὐτὸν ῥέοντα, εἰς τετταράκοντα ποταμοὺς σχίζεσθαι, μερίζειν δὲ Σκύθας καὶ Βακτριανούς. Tum adiicit *Strabo*, *Callisthenem quidem in his secutum esse Herodoti rationem.*] In *Araxis* fluvii ortu credibile fit, *Herodotum* esse falsum. Si fontes fuerint in *Matienis*, oportet Mediae [aut Armeniae] flumen illud detur. Longe vero extra Mediae fines Massagetae, Issedones et Scythae, quos eiusdem amnis accolas *Diodorus* II. 43. statuit, habitarunt: praeterea in omni Media nullum eiusmodi flumen, quod tot ostiis Caspio mari iungatur. Congruunt pleraque omnia, si *Matienos* montes excipias, fluvio *Volgae*, qui et amplissimus et diversis oribus in Caspium mare exoneratur. Ostia ad octoginta et amplius, quae insulas ingentes incingunt, memorat Ampl. *Nic. Witsenius* in Tartariae Descriptione Belgica p. 700. Amnis olim *Ros*, *Ras*, *Aras* adpellabatur; unde Graecorum Ἀράξης, quo etiam titulo plures orientis fluvii insignes sunt: de quibus, sicuti et de hoc *Araxe* sive *Volga* Ampl. *Bouherius* Diss. Herodot. cap. 18. p. 190. et prior eo *Th. Sig. Baierus* in *Origin. Scythic.* Commentar. Petropolit. T. I. p. 393. Id mirum accidit, animadversum non esse verborum, in *Aristotelis* Meteorol. I. 13. [T. I. pag. 545. ed. Du Val,] transpositionem, factumque adeo, ut nunc ibi Araxes, cuius partem perhibet Tanaim, derivetur ex Indiae monte Parapomiso, errore mirifico. Verum Philosophi verba, καὶ ὁ Ἀράξης· τούτου δ' ὁ Τάναϊς ἀποσχίζεται μέρος ὢν εἰς τὴν Μαιῶτιν λίμνην, collocata olim fuerant post Caucasi montis mentionem et amnium inde devolventium, ante voces καὶ ὁ Φᾶσις. Postulare seriem rei et orationis eam verborum istorum migrationem, agnoscet qui Philosophum consuluerit. Mihi longiori esse non licet. WESS. — Quod de *Aristotelis* loco obiter *Wesselingius* monuit, id vellem expensum excussumque fuisse a doctissimo *de Sainte-Croix*, Philosophi verba citante in *Exam. Crit.* etc. pag. 693. sed satis ibi habente monuisse, errorum illa

plena esse. Mihi videtur *Aristoteles* illum falso nominatum a Macedonibus *Tanaim*, qui *Iaxartes* erat, (de quo conf. quae olim ad *Polyb.* X. 48. notavimus) cum vero *Tanai* confudisse miscuisseque. Ad *Araxen* fluvium quod spectat, *Nostro* hîc et alibi memoratum, diversissimas in partes viri docti abierunt. Libro IV. quidem cap. 11. ubi Scythae Asiam olim incolentes, a Massagetis pulsi, traiecto *Araxe* fluvio in fines Cimmeriorum abiisse memorantur; ibi *Heerenio* adsentior (*Ideen über die Politik etc. der alten Welt*, T. I. pag. 885.) vix posse de alio fluvio quam de *Wolga* cogitari. At, usque ad Wolgam penetrasse Cyrum, parum est probabile: et post *Wesselingium* nemo, quod sciam, nisi *Larcherus*, hunc *Araxen*, de quo h. l. agitur, qui *Massagetarum* fines a Cyri imperio disterminavit, *Wolgam* intellexit. Extant super hoc *Herodoti* loco disputationes trium Academicorum Parisiensium in *Hist. de l'Acad. des Inscript.* T. XVI. p. 69-85. Horum unus *De la Nauze* p. 69 seqq. contendit, et hîc, et IV. 11. et IV. 40. ubicumque *Araxen* fluvium *Herodotus* memorat, nullum alium ab eo dici, nisi Armeniae fluvium, geographis omnibus sub hoc nomine cognitum, qui ab occidente in Caspium mare influit. Cui duo alii docti viri, *De Guignes* ibid. p. 76 seqq. et *Danville* p. 79 seqq. firmissimas opposuerunt rationes; quibus iam olim persuasi, quum alii, tum *Is. Vossius* ad *Melam* III. 5. p. 803. et *Cellarius* Geogr. Antiq. III. 21. p. 829. evicerant, ad orientem Caspii maris quaerendum hunc Herodoti *Araxen* esse. Ac hi quidem omnes *Oxum* fluvium hunc esse statuerunt. Rectius vero *Heeren* l. c. pag. 912. (quum aliis rationibus motus, tum quod *Oxus* apud Nostrum *Aces* est, III. 117, 8.) fluvium magis septemtrionalem *Iaxarten* h. l. intelligit: cum quo congruit, quod ad *Iaxartem* a Cyro conditum oppidum memoratur, cui Κυρέσχατα nomen; de quo *Cellarius* pag. 834. et 836. Atque in eamdem partem (*Iaxarten* hic esse intelligendum) *Danvillius* etiam inclinabat l. c. p. 84. et *Géogr. Anc.* T. II. p. 308. qui etiam in *Tabula Orbis antiqui* anno 1763. edita *lacum* illum ab oriente maris Caspii, hodie sub nomine *Aral* notum, hoc titulo insignivit, *Paludes recipientes Araxem apud Herodotum.* Eiusdem sententiae patronum se professus etiam est solertissimus Geographus

Barbié Du Bocage, (in Commentatione Examini critico etc. auctore *de Ste-Croix* adnexa, p. 829.) aitque secum sentire celeb. *Rennel;* cuius librum Geographica *Herodoti* illustrantem mihi praesto non esse doleo. Quo magis miratus sum, quum *Mannertum*, virum de notitia orbis antiqui praeclare meritum, vidi cum Parisiensi olim Academico *De la Nauze* facientem, contendentemque et hîc et alibi, ubicumque *Araxen* nominat *Herodotus*, *Armeniae Araxen* esse intelligendum, T. IV. pag. 87. et 90. et T. V. Part. II. pag. 209 seqq. Qua quidem in sententia etiam doctissimum *De Ste-Croix* fuisse, ex *Larcheri* ad h. l. adnotatione intellexi. Quibus hoc unum aliquatenus favere videri poterat, et ne id quidem magnopere, quod in *Matienis* ortum capere *Araxen* ait *Noster*: qui scilicet hac in re Armenium Araxen cum altero illo, qui *Iaxartes* est, confudisse videtur. Nam, quod ad aliam rationem spectat qua illi nituntur, quod apud eumdem *Nostrum* IV. 40, 6. ὁ Ἀράξης ποταμὸς dicitur ῥέων πρὸς ἠέλιον ἀνίσχοντα, quod vulgo interpretantur *contra solem orientem fluit*, quam et ego versionem imprudens secutus sum; potuerant quidem per se verba Scriptoris in istam accipi sententiam, quemadmodum apud eumdem v. gr. IV. 49, 3. et 10. et 12. ῥέοντες πρὸς βορέην ἄνεμον dicuntur fluvii *versus septemtrionem decurrentes*: eaque interpretatione adducti etiam duo ex Parisiensibus Academicis quos supra nominavi, *De Guignes* et *Danville*, hactenus adsensi sunt collegae, ut isto loco, IV. 40. de *Armenio Araxe* loqui *Herodotum* censerent. At res ipsa docere poterat, falsam ibi esse istam interpretationem, reddendaque ibi graeca verba his latinis debuisse, *ad orientem* (sive, ut latine rectius dicam, *ab oriente*) *fluens*, nempe ab oriente Caspii maris. Sic sane ibid. IV. 40, 3. τὰ πρὸς ἠῶ τε καὶ ἠέλιον ἀνατέλλοντα, sunt *regiones ad orientem* (*in partibus orientalibus*) *sitae*: eademque notione I. 201, 4. ait ἔθνος οἰκημένον πρὸς ἠῶ τε καὶ ἡλίου ἀνατολάς. Et c. 204, 1. et 3. habes τὰ μὲν πρὸς ἑσπέρην τῆς θαλάσσης ταύτης, et τὰ δὲ πρὸς ἠῶ τε καὶ ἥλιον ἀνατέλλοντα, qua parte sedes sunt *Massagetarum*, quos *Araxes* fl. a Cyri ditione separat. cf. c. 206, 11 seq. Similiter Πυρετὸς fluvius, IV. 48, 10. unus ex illis quinque qui e Scythia decurrentes (adeoque a septemtrione) in Istrum influunt, dicitur πρὸς ἠῶ ῥέων, non quod

versus orientem dirigatur eius cursus; sed quod ille magis, quam caeteri *ad orientem, ab oriente sit*, et in ea parte Istri, quae maxime orientem spectat, in hunc fluvium incidat; contra Tiarantus *ibid.* memoratur *magis ad occidentem* vel *ab occidente esse*, πρὸς ἑσπέρης μᾶλλον: nam πρὸς praepositio istà notione promiscue cum genit. et cum acc. casu construitur, ut IV. 17, 11. et 13. IV. 122, 8. et frequenter aliàs. Denique de verbo ῥέειν observemus, quum ῥέειν dicitur fluvius, non continuo de *cursu* fluminis, et de *directione* cogitandum esse *qua flumen decurrit:* sed quemadmodum, ubi de situ oppidi vel regionis agitur, κεῖται dicimus, aut ὥρηται, aut simile quid; sic quum de *fluvio* quaeritur *quà parte, quave in regione sit*, in hac aut illa regione *fluere* (ῥέειν) *illum* dici. Priori verbi notione dicendum erat ῥέων ἀπὸ ἠελίου ἀνίσχοντος, posteriori notione nullo incommodo eamdemque in sententiam dici potuit ῥέων πρὸς ἠέλιον ἀνίσχοντα. Est vero praeterea in hoc loco, in quo versamur, aliud quidpiam quod viros nonnullos doctissimos, et in his ipsum *Wesselingium* nostrum, aliquatenus turbavit; scilicet quod verba illa (*l.* 18.) στόμασι δὲ ἐξερεύγεται τεσσεράκοντα (ubi quidem de *numero* dubitatio quaedam subnasci poterat) ita interpretati sunt, quasi *Herodotus* diceret, *per quadraginta ostia in mare Caspium influere illum amnem:* quod quidem prorsus contra est, quum diserte ille doceat, *caeteros alveos in paludes et lacunas exire, nonnisi unum in mare influere.* Ex quo satis adparet, ἐρεύγεσθαι non de *ostiis in mare se exonerantibus* debere accipi, sed dē *rivis e quadraginta orificiis scaturientibus et magna vi erumpentibus.* Sic ἐρεύγονται ἐκ μυχῶν πάγαι apud *Pindarum*, Pyth. I. 40. *S.*

23. ῥέει διὰ καθαροῦ) Insolens haec dictio visa nonnullis fuit, mihi nullo modo. Omnia amnis ostia, praeter unum, in paludes et stagna lutosa evolvebantur: illud διὰ καθαροῦ, videlicet τόπου, labebatur, *minime turbidum et limosum.* Tale de Borysthene IV. 53. ῥέει τε καθαρὸς παρὰ θολεροῖσι. Neque dissimile, si dicendi genus adtendas, βῆναι ἐν καθαρῷ Sophocleum, Oedip. Col. 1646. et *Homeri* Ἰλ. κ'. 199. ἐδριόωντο Ἐν καθαρῷ: tum Ἰλ. Ψ'. 61. Restitutum in pristinam stationem paullo supra [*l.* 20. conf. Var. Lect.] est κατοικεῖσθαι. Vide *Horrei* Observ. Herod. p. 115. WESS. — διὰ

καθαροῦ commodius intelligetur *per loca ubi nullum obstat impedimentum.* Conf. VII. 183, 6. et *Aristoph.* Eccl. 320. *S.*

24. ἡ δὲ Κασπίη θάλασσα etc.) Verissime *Noster*, cui paria facit *Aristoteles* Meteorol. II. 1. et *Diodorus Sicul.* XVIII. 5. Ceteri fere omnes ex oceano septemtrionali Caspium mare influere tradiderunt, inprudenter horum ducum vestigia deserentes. Vid. *Casaubon.* in *Strabon.* XI. p. 773. [p. 507.] *Vossium* ad *Melam* III. 5, 16. Πᾶσαν [*l.* 26.] revocavi in suam sedem. WESS.

CAP. CCIII. 6. καὶ πλήθεϊ μέγιστον) *Gronov.* bene. *Aristoteles* de Caucaso: Meteorol. I. 13. ὁ δὲ Καύκασος μέγιστον ὄρος - - - καὶ πλήθει καὶ ὑψει: tum post pauca τοῦ δὲ πλήθεος (σημεῖον) ὅτι πολλὰς ἔχει ἕδρας, ἐν αἷς ἔθνη κατοικεῖ πολλά. Quem philosophi locum adscripserat et *Berglerus.* Nec convenit tamen omni ex parte. *Aristoteles* πλῆθος retulit ad incolentium multitudinem et sedes. Noster latissimam eius *amplitudinem* et vastitatem spectavit. Mox cap. 204. πεδίον ἐκδέκεται, πλῆθος ἄπειρον ἐς ἄποψιν: et IV. 123. Statim [*l.* 8.] τὰ πολλὰ πάντα artissime iunxi, uti lib. II. 35. WESS. — Nempe olim importune post πολλὰ comma erat insertum. Poterant autem τὰ πολλὰ πάντα videri ἔθνεα dici, quomodo nos cum aliis accepimus: rectius vero absolute et adverbialiter posita illa formula τὰ πολλὰ πάντα accipietur, ut τὰ πολλὰ idem valeat ac ὡς ἐπὶ πολύ, *plerumque, ut plurimum, plurima ex parte,* et adiecto vocab. πάντα, *longe plurimum, longe plurima ex parte;* scil. *nullâ fere aliâ re vitam sustentant, nisi fructibus sylvestribus.* Conf. *Schaeferum* ad *Bosii* Ellips. p. 427 seq. et qui ibi laudatur *Hemsterh.* ad *Luciani* Dial. Mort. I. 2. Conf. Nostrum V. 67, 6. *S.*

11. ζῶα ἑωυτοῖσι ἐς τὴν ἐσθῆτα ἐγγράφειν) *Herodoto*, sicuti *Eustathius* monuit in *Iliad.* p. 626. [p. 481, 6. ed. Bas.] ζῶα γράφειν et γράφεσθαι ex vetere more est *pingere*, uti IV. 88. Hoc si valeat, variis coloribus et picturis vestes infecerunt Caucasii. *Strabo* in eam sententiam verba transtulit, τὴν δ' ἐσθῆτα ποικίλλουσιν ἐπιχρίστοις φαρμάκοις, δυσεξίτηλον ἔχουσι τὸ ἄνθος, lib. XI. p. 781. [p. 513. ed. Cas.] Sed dubito, an iure fecerit. WESS. — Ad *Massagetas* retulit *Strabo* quae de *Caucasiis* hic tradit *Noster.* Caeterum, cur dubitarit *Wesseling.* recte-ne sententiam verborum

Herodoti expresserit, non video. ζῶα ἐγγράφειν perapte uno verbo ποικίλλειν potuit reddi. ζῶα *figuras* dici et *imagines* cuiuscumque generis, supra ad c. 70, 5. monui. Priscus vocabuli usus etiam sequiore aetate in nomine ζωγράφος, *pictor*, superfuit. Apud *Polyb.* XXXI. 3, 10. ζωωταὶ dicuntur *vestes pictae, variegatae. S.*

CAP. CCV. 2. Τόμυρίς οἱ ἦν οὔνομα) Patet ex *Suida*, in reginae nominis principio scripturae constantiam non fuisse. *Lucianus* Contempl. c. 13. Τώμυρις ἐκείνη ἐστί, ubi praeclare hac de regina et nominis scriptione *T. Hemsterhusius.* Codices *Herodoti* nihil variant; in *Iustini, Frontini, Valerii M.* schedis discordia viget, qua de *Oudendorpius* ad *Frontin.* II. 5, 5. Recte *P. Burmannus Secundus* Anthol. Latin. II. Epigr. 6. edidit, *Quam Tomyris turbatæ valet, cognovit in utre*, nimirum Cyrus. WESS.

8. ἐποιέετο - - - στρατηίην) Ita oportuit. Κροῖσος - - ἐποιέετο στρατηίην ἐς Καππαδοκίην I. 71. Verum crebro librarii inprudentes mutatum iverunt, veluti III. 3. et 56. IV. 83. atque alibi, at contra tabulas. WESS.

CAP. CCVI. 6. ἀνέχευ ὀρέων ἄρχοντας) Si οὐρέων esset, fors melius haberet. Docet *Strabo* Massagetarum plures loca montana habuisse, lib. XI. p. 780. Tomyrin praeterea Cyro posuisse in montibus insidias *Iustinus* auctor est I. 8. Hoc amplius, οὖρος, *terminus*, Ionibus ψιλοῦται, teste *Eustathio* ad Iliad. p. 149, 15. Sed nolo contra msstos niti. Mox [*l.* 9.] προθυμέεαι optime *Paris. A.*; id postulat linguae genius ex προθυμέομαι. *Aldi* operae dederant προθυμέαι errantes: cuius ibi tonus verbi innuit in scripto libro προθυμέεαι fuisse. Ex *Aldo* error late ad omnes editos manavit, L. *Küstero* in *Clerici* Bibl. Vet. et Nov. T. V. pag. 407. bene monente. WESS. — Mireris quid sit quod in illa dictione ἀνέχευ ὀρέων desiderarit *Wesselingius*, quum praesertim iam c. 80, 22. simillime dictum viderimus οὐκ ἀνέχεται ὀρέων. Sed et alibi apud Nostrum eadem prorsus formula occurrit, de qua vide *Valckenar.* ad lib. V. c. 19, 15. Neque vero probari posse id, quod de *Aldina* scriptura προθυμέαι idem Vir longe doctissimus pronunciavit, intelligetur ex his quae in *Var. Lect.* a nobis adposita sunt. *S.*

9 *et seqq.* φέρε, μόχθον μὲν - - - ἄφες) Omnia ista *Reis-*

kius suo deposita loco negat: sedem olim habuisse et occupare rursus debere post σὺ τωὐτὸ τοῦτο ποίεε, atque hunc quidem ad modum, φέρε, ἡμέων ἀναχωρησάντων - - - σὺ τωυτὸ τοῦτο ποίεε, μάχθον δὲ, τὸν ἔχεις ζευγνὺς etc. Mihi opera displicet, quippe voluntaria et nimium audax. Bene Tomyris, *omitti posse aerumnosum laborem iungendi struendique pontis*, admonet: *se tridui itinere retro cessuram*, facilemque adeo amnis traiectum ratibus et navigiis, citra eum laborem, Cyro fore. Mox ποιέοι [*l.* 17.] ex schedis probavi. WESS.

CAP. CCVII. 6 *seq.* παθήματα - - ἀχάριτα) Potuerat ἀχάριστα sedis possessionem tueri. *Homer.* Odyss. Θ'. 236. ἐπεὶ οὐκ ἀχάριστα μεθ' ἡμῶν ταῦτ' ἀγορεύεις. i. e. ut in scholiis, ἀνδῆ. *Hesychius* Ἀχαρίστερον, ἀχαριτώτερον, quod firmat verbis poëtae Odyss. Υ'. 392. Quia tamen potiores scripti ἀχάριτα praeferunt, eos non desero. Dant Codices VII. 156. συνοίκημα ἀχαριτώτατον. Corrigit *Mos. Solanus* ὡς δὲ καὶ ἀχάριτός εἰμι suo periculo, in *Luciani* Merced. Cond. cap. 30., ubi ex margine *Aldinae* meae ἄχαρις praestiterat. Εὐχάριτος *Xenophontis*, *Appiani*, *Aeliani*, et praescripta *Hesychii* verba, analogiam vocabuli roborant. Vide ad *Diodori* XVIII. 28. WESS. — Videri poterat proverbialiter dictum, Παθήματα μαθήματα: et miratus sum nihil tale apud Paroemiographos reperiri. *S.*

11. κύκλος τῶν ἀνθρωπηίων ἐστὶ etc.) *Aristoteles* Problem. Sect. 17. p. 129. haec spectasse videtur, καθάπερ καί φασι κύκλον εἶναι τὰ ἀνθρώπινα. Vidit hoc et *Herodoto* suo adscripsit *Schurzfleischius*, sicuti ex Cl. *Walchio* accepi. Amant hoc genus et Latini, sed varie. *Seneca* Cons. ad Marc. cap. 15. *Sed videlicet it in orbem ista tempestas.* Aliter *Hilarius Pictav.* lib. II. ad Constantium Imp. c. 4. *Orbem aeternum erroris et redeuntis in se semper certaminis circumtulerunt.* Vide *Gronovium.* WESS. — At nihil, quod huc faciat, apud *Gronov.* reperies, nisi quod *orbem* illum *reipublicae* huc trahat, *Ciceroni* memoratum, ad Attic. lib. II. Epist. 9. et 21. *S.*

22. νικήσας τοὺς ἐναντιουμένους) *Hoc esse unicum in Herodoto exemplum huius sic compositi verbi: per reliqua non occurrere nisi simplex ἀντιόω*, adscripsit, ut *Mediceo* faveret, vir Celeb.; cuius illi memoria decreti utique evanuit, cum ἐναντιωθῆναι [ἠναντιώθη] ex illo libro reposuit VII. 10,

3., motus Artabani verbis sect. 4. eiusdem capitis, *εἰ γὰρ καὶ ἐναντιωθῆναί τοι θέλει.* Fugerunt eumdem ista VII. 49. *καὶ δή τοι οὐδενὸς ἐναντιευμένου.* Quae satis sunt ad conpositum retinendum, pariterque patefaciunt, quanta cautione, ne similis peccati rei evadamus, et quanta indulgentia, si quid ab aliis tali in re aberretur, uti, aequum sit. [Caeterum vide *Var. Lect.* ad h. l.] Quae haec antevertunt, [*l.* 21.] *τωὐτὸ γὰρ ἀντιθήσω*, tangit versatque *P. Horreus* Obs. Herod. c. 19. WESS.

25. *ὑποχωρῆσαι τῆς χώρης*) Amplector *Mediceum.* Non sum nescius, *Horreum* animose stetisse pro vetere *τῆς μάχης*, Obs. Herod. c. 16. Verum, quod bene *Gronov.*, nihil de pugna praecessit liquido, neque eam Cyro Croesus suadet: immo vero, ut in reginae Massagetarum fines transeat, et positis insidiis ad flumen Araxen se recipiat. Obportunum est ad dictionis habitum *Demosthenis* celebre dictum pro Coron. p. 162., quo tamquam emblemate *Diodorus* seriem scriptionis distinxit, XVI. 85. *τότε ἐγὼ τῷ Πύθωνι - - - οὐκ εἶξα, οὐδ' ὑπεχώρησα*: neque alienus *Luciani* in Tox. locus c. 36., de quo *Abreschius* recte Lect. *Aristaen.* lib. II. p. 186. Iam, si cum viro Reverendo [*Horreo*] mox *διαβάντα* [*l.* 26.] instauratum velis, non contentiose obnitar. Certe *περιγίνεσθαι* servari debuit. WESS. — At nec spernendus aoristus *περιγενέσθαι*. *S.*

31. *τῶν προβάτων ἀφ. πολλὰ*) Laurentius *magna vi pecorum mactata;* cuius versio moveri non debuerat. *Πρόβατα* olim *πάντα τὰ τετράποδα* dicebantur. Vide Schol. in Ἰλ. Ξ'. 124. *Herodoti* loca non adnumerabo; in quis saepe *oves* intelligunt, uti hic *Gronov.* De *Hippocratis* more multa *Galenus* in librum de Articul. p. 587.; multa quoque *Eustachius* ad *Erotian.* p. 92. [p. 302 seq. ed. *Franz.*] et *Foësius* in Oeconom. [voc. *Πρόβατα.*] Haec tenuia videntur, nec recusant tamen adponi. WESS.

CAP. CCVIII. 1. *Γνῶμαι μὲν αὗται συνέστασαν*) *In medium venere* in Latinis, ex *Gronovii* opinione. Paene puto *contrarias* indicari, ut erant, *sententias.* Tales *συνεστηκυῖαι γνῶμαι* VII. 142., dissentiente *Porto.* Tale IV. 132. *συνεστήκεε δὲ ταύτῃ τῇ γνώμῃ ἡ Γοβρύεω*, in msstis. Tum VIII. 79. *συνεστηκότων τῶν στρατηγῶν*, *contra se consistentibus ducibus.* WESS. — Conf. I. 214, 10. Haud male *Valla* h. l. *in discussionem venere.* *S.*

6. τῷ περὶ τὴν βασιληίην ἐδίδου.) Solebat rex Persarum bellum ingressurus, ob incertum expeditionum successum, ex lege successorem designare, uti est VII. 2. Neque hoc neglexit *Brisson.* Regn. Pers. I. 9. WESS.

CAP. CCIX. 6. τῷ Ἀρσάμεος) Sic bene: vide VII. 11. et 224. In somnio Cyrus explicando nimius est. Vanae artis consultissimus *Artemidorus* censet id genus πλουσίοις καὶ τοῖς μέγα δυναμένοις ἀρχὰς περιποιεῖν, Onirocrit. II. 72. uti Dario contigit. WESS.

[23 *seq.* ποίεε, ὅκως, ἐπεὰν - - - ἐκεῖ, ὥς μοι *etc.* Aut ὅκως aut ὡς abesse poterat: sed ὡς post parenthesin ex abundantia adiicitur, quasi latine dicas, *ut, inquam, mihi* etc. Nisi pro ὅκως, οὕτω legas; qua tamen novatione nil opus est. *S.*]

CAP. CCX. 2. τῷδε ὁ δαίμων) *Exquisitum* illud et *delicatum* [τῷδε οἱ ὁ δαίμ.] quod ex *Med.* receptum erat, vix ulli adgnoscunt et sentiunt. Si τῷ δὲ aut τῷδε δὲ cum *Reiskio* et *Vdlcken.* malueris, constabit oratio: praecessit Κῦρος μέν. Porro [*l.* 4.] ἀμείβεται ὧν restitui: neque enim simili in dictione casum tertium amant. WESS.

11. χρῆσθαι αὐτῷ τούτῳ ὅ, τι *etc.*) Gelo in *Aeliani* Var. XIII. 27. καὶ δίδωμι χρῆσθαι ὅ, τι βούλεσθε. Scriptorum codicum τοῦτο ὅ, τι σὺ βούλεαι animum advertit. An plenissimam dictionis structuram exhibere voluerunt? Mox cap. 215. οὐδ' ἀργύρῳ χρέωνται οὐδέν: et II. 108. τούτῳ μὲν τάδε ἐχρήσατο. *Libanius* Or. X. p. 288. D. καὶ περὶ τοῦ τί χρήσεται τὸ σῶμα τοῦ πολεμίου σκοποῦντα. Ubi τῷ σώματι alius mallet fortasse. Sed lege *Hutchinson.* ad *Xenophont.* Agesil. p. 84. WESS. — Haud cunctanter recipi τοῦτο debuit, intelligendo κατὰ τοῦτο. Itaque τοῦτο ὅ τι idem valet ac οὕτω ὡς. *S.*

CAP. CCXI. [3. καὶ Περσέων τοῦ καθαροῦ στρατοῦ) *Valla, cum expedita manu. Gronovius, cum integra et pura exercitus parte,* quod tenuit *Wess.* Mihi adiectum vocab. Περσέων, quod commode abesse alioqui poterat, indicare videtur, *eam* intelligendam *exercitus partem, quae ex puris putis Persis maxime composita erat. S.*]

8. κλιθέντες δαίνυντο) Verbi speciem Ionicam non repudio: sic Poëta Ἰλ. Α'. 468. In *Hesychio* δαίννυντο, εὐωχοῦντο, geminatâ, ut in *Ask.*, litterâ. De Istris simili paene in re cultissime *Livius* XLI. 2. *Ibi quum omnium rerum pa-*

ratam expositamque copiam - - invenissent, regulus accubans epulari coepit: mox idem ceteri omnes, armorum hostiumque obliti, faciunt: et, ut quibus insuetus liberalior victus esset, avidius vino ciboque corpora onerant. Mitto *Iustinum*, et *Polyaeni* aberrationes lib. VIII. 28. WESS.

CAP. CCXII. 7. ἐπαναπλέειν) Minus considerate *Ios. Wasse* ad *Thucyd.* p. 427. [ad *Thucyd.* VI. 78.] quod forsan in Cod. scripto repererat, ἐπαναπνέειν hic legendum esse putabat. Codicibus antiquior *Athenaeus* haec habet ut Herodotea lib. XIV. p. 613. B. κατιόντος τοῦ οἴνου εἰς τὸ σῶμα, ἐπαναπλέει κακὰ ἔπεα καὶ μαινόμενα. *Eustath.* in Ἰλ. Σ'. p. 1212, 12. ἀναπλώει ἔπεα μαινομένῳ πρέποντα: bis alibi tangens illud dictum, habet ἀναπλώει, in Ἰλ. Φ'. pag. 1330, 28. et in Od. Τ'. p. 685, 16. Ionicum est et Herodoteum ἐπαναπλώειν. VALCK.

Ibid. ἐπαναπλέειν ὑμῖν ἔπεα κακὰ) *Laurentius*, ad reginae mentem non absurde, *improba a vobis verba fundantur*: quae vir Celeb. correxit, ut vides, [nempe, *ut, - - improbis vos verbis impleamini,*] nescio quid spectans. Ἀναπλεῖν praeter alia dicuntur, quae *in summa aqua fluitant. Aelian.* Anim. XI. 22. de delphino, ex fundo maris emergente, καὶ αὖθις ἀφυπνισθεὶς τῇ κρούσει ἀναπλεῖ πάλιν: tum de sicca tussi, cum nihil egeritur, neque in ore fluitat, XIV. 20. ἀναπλεῖν δ' αὐτῷ οὐδὲ ἕν: et mox ἀναπλεῖ δὲ οὐδέν. Indicat Tomyris, *ebriis sursum tendere et quasi in ore natare improba verba.* Non disparia *Abreschius* Diluc. Thucyd. pag. 363. Ἐπαναπλώειν *Herodoti* sermoni melius congruebat. Vide VI. 26. 33. 116. etc. WESS.

8. Recte legitur φαρμάκῳ δολώσας. *Galeo* non debuerat in mentem venire δηλήσας. δηλήσασθαι tantum admisit usus. Δολῶσαι, qua hic structura, legitur in *Xenophont.* K. Π. I. p. 20, 13. δολοῦν ὗς ἀγρίους πλέγμασι καὶ ὀρύγμασιν: et in *Euripidis* Iphig. Aul. 898. VALCK. — Quod hîc δολώσας, id c. 214, 19. ἑλὼν δόλῳ. *S.*

9. νῦν ὧν μευ εὖ παραινεούσης) Si codicibus abesset, μευ non requireretur. VALCK.

13. Ἥλιον ἐπόμνυμί τοι τὸν Μασσαγ. δεσπότην) Frequens alibi locorum *Solis* titulus. Aegyptii, ὦ δέσποτα ἥλιε καὶ θεοὶ πάντες, ex *Euphanto* apud *Porphyrium* Abstin. Anim. IV. 10. Hydaspes Aethiops, ὦ δέσποτα ἥλιε καὶ σελήνη δέσποι-

να, in extremo lib. X. *Heliodori*. Neque id mirum, cum diis omnibus tribuatur, uti Isthm. *Pindari* VI. 7. *Eurip.* Hippol. 88. *Aristoph.* Vesp. 870. Sed desino, nec tango sacras nostras litteras. Tu vide *Cuperum* Harpocr. p. 113. et *N. Heinsium* in *Ovidii* Heroid. IV. 12. WESS.

14. ἦ μὴν σὲ ἐγὼ) Perverse scripta prostant in *Etymologico M.* p. 416, 48. *Sylburgius* alia contulit, quae leguntur infra c. 214. *Schol.* ad *Dion. Chrys.* p. 592. in *Morelli* Collect. τὴν Κύρου, inquit, ὑπὸ τῆς Μούριδος (ὑπὸ Τομύριδος) τῆς Μασσαγέτιδος σφαγὴν Ἡρόδοτος ἀναγράφει. De Tomyri notans vir Magnus ad *Luciani* [Contempl.] p. 508. hoc etiam Scholion excitat et corrigit. VALCK. — *Herodoti* stylo convenientius futurum fuisse ἦ μέν, in *Var. Lect.* monui. *S.*

CAP. CCXIV. 2. ὡς ὁ Κῦρος οὐκ ἐσήκουσε) Expuli inportunum οἱ, quod unde in hanc viciniam inmigraverit, non quaero sollicite. [Vide *Var. Lect.*] Mox καὶ δὴ καὶ [*l.* 5.] in integrum restitui. καὶ post δὴ et h. l. eiecit *Gronov.* et II. 154. *Mediceo* suo obtemperans, citra causam urgentem. Vide I. 129. 165. VIII. 79. etc. WESS.

12. αὐτοῦ ταύτῃ) Apta haec et nexa recte voluit *Arch.*, servato scriptoris more, ut VI. 16. et 30. et creberrime aliâs. In *annis, quos Cyrus regnando transegit*, magna apud veteres discordia intercedit. Adi *Simsonii* Chron. A. M. 3746. Bene pro mente Herodoti *Sulpicius Sever.* II. 9. *Cyrus undetriginta annis rerum potitus est:* sic enim scripsisse videtur. In Edd. *uno et triginta.* Quo quidem in dictionis genere non infrequens olim lapsus. *Fabii* Annal. IV. *duo et vicesimo*, Grammaticus *duo de vicesimo* correxit apud *Gellium* Noct. Att. V. 4. Lege *Vallae* et *Gronov.* adnotata *Livio* XXIII. 37. et Observ. meas I. 29. WESS.

16. ἐναπῆκε αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν ἐς τὸν ἀσκόν) Quid vir Celeb. pro *Medic.* conduxerit, adsumi facile potest: sumi quoque *Horrei* ambigua et operosa disputatio Obs. Herodot. c. 20. Potest-ne vero ἐναπῆπτε adsignificare, [quod *Gronov.* voluerat] *adligavit superiori utris ori, ut modo posset demittere quasi ad potandum, modo rursus attrahere, ut intermitteret?* ego non dixero. Quanto lenius et expeditius *Aldinum* totque Codicum ἐναπῆκε, *demisit!* Hoc reperisse videntur *Valer. Maxim.*, *Iustinus*, quos docti viri antestati fuerunt, et *Lucianus* Contempl. c. 13. Καὶ τὴν κεφαλήν γε

ἀποτεμοῦσα αὐτη, Tomyris, τοῦ Κύρου, ἐς ἀσκὸν ἐμβαλεῖ πλήρη αἵματος. Nec morabitur quemquam Ionicae monetae verbum. *Suidas* receptiore more, Ἐναφῆκαν, ἐνέβαλον. Ἐναφῆκαν τῇ δρυὶ σφῆνας, ὡς διασταίη. WESS. — Haud dubie lenius et expeditius erat ἐναπῆκε: sed alterum ἐναπῆπτε (ab ἐναπάπτω, ion. pro ἐναφάπτω) hoc ipso, quod paulo difficiliorem habet explicatum, advertere animum debuit editoris. *S.*

18. Σὺ μὲν ἐμὲ ζῶσαν etc.) Egregie haec adserta et explicita sunt a cel. *Gronovio*. WESS. — *Herodoteam* verbi formam ζώουσαν, quum noster codex ms. dederit, aspernari non debui. *S.*

22. ὅδε μοι ὁ πιθανώτατος) Par aliorum, *Nostri* tamen vestigia prementium, tragica exitus Cyri deploratio. Quam longe vero ab ea *Xenophon*, *Strabo*, *Lucianus*, ut plures ne adnumerem, deflectunt! Pro *Ctesia* eruditam observationem Cl. *Pelloutier* Histor. Acad. Scient. Berolin. T. X. p. 502. inseruit. Nec desunt, quibus *Xenophontis* potior videtur narratio. Vide *Camp. Vitringam* in *Iesaiae* c. XLV. 2. Ego in tanta discordia arbitrium recuso. WESS.

CAP. CCXV. 1. τῇ Σκυθικῇ φορέουσι) Non placet *Remig.* τῇ Περσικῇ, multo minus magni viri τῇ Σηρικῇ ad *Strabon.* XI. p. 781. [*Casaub.* ad p. 513. suae ed.] Habuerunt Scythae suum sibi amiciendi modum, quo et aliae vicinarum gentium sese ornaverunt. De Androphagis IV. 106. ἐσθῆτα δὲ φορέουσι τῇ Σκυθικῇ ὁμοίην. WESS.

6. ἄρδεις καὶ σαγάρεις) Scholiastes adleverat his, ἄρδεις, φαρέτραι: hinc scholion in *Vind.* et *Arch.* hinc *Suidas*, Ἄρδις, πληθυντικῶς ἀντὶ τοῦ φαρέτρας, etiam alii. Perperam omnes. Ἄρδις est *sagittae cuspis*. Ἄρδιν μίην ἀπὸ τοῦ ὀϊστοῦ νομίσαι, IV. 81. Δίκροον ἄρδιν reposuit in corrupto *Leschae* versu *Scaliger* ad *Euseb.* An. MCCCLX. p. 82. *Servius* Aeneid. XII. 404. *Hic forcipem dixit, quod Graeci ἀρδιοθήραν dicunt, qua solent spicula vulneribus evelli; ἄρδια enim spicula sagittarum appellantur.* Ubi equidem ἄρδιες mallem, uti apud *Aeschylum* Prometh. 878. [885. ed. *Brunck.*] in Ara II. *Dosiadae*, [Analect. Brunck. T. I. p. 413.] et *Lycophr.* vs. 914. [Nisi ἄρδιον forma diminutiva est nominis ἄρδις.] Σαγάρεις ex Armenorum dialecto illustrant *Whistoni* fratres, Praef. ad *Mosem Chorenens.* p. 5. WESS. — De termina-

tione plurali nominum ἄρδις et σαγάρις vide *Var. Lect.* ad *l.* 4. *S.*

CAP. CCXVI. 5 *seq.* τὸν Φαρετρεῶνα ἀποκρ. πρὸ τῆς ἀμάξης) Vid. IV. 172. *Aelian.* Hist. An. VI. 160. Μασσαγέται μὲν, ὡς Ἡρόδοτος λέγει, τὸν Φαρετρεῶνα πρό γε ἑαυτῶν κρεμάσαντες, εἶτα μέντοι etc. Interpres *suspensa ad plaustrum pharetra*: unde suspicio iusta est, πρό γε ἅρματος, aut simile quid, legisse eum. Nupera *Aeliani* editio *Herodoti* oblita non est, de mendo silet: quae taciturnitas mihi in pravis eius scriptoris locis saepe displicuit. WESS. — Forsan vero vetus *Aeliani* interpres, quod huic auctori deerat, suo arbitratu ex *Herodoto* supplevit: cuiusmodi ratione subinde usos esse doctos Graecorum auctorum Interpretes, haud semel mihi videor observasse. Ex eodem *Nostro*, ut alia ex hac narratione, sic et hoc habet *Strabo* XI. pag. 413. τὴν Φαρέτρην ἐξαρτήσας (sic recte nupera ed. Lipsiens. pro mendoso olim ἐξαρτύσας) ἐκ τῆς ἀμάξης. *S.*

12. οὐ κατασιτέονται *etc.*) Schedae veteres hoc sibi expostulant. Barbarum illum morem Massagetarum et Derbicum illustravit *Io. Alb. Fabricius* ad *Sexti* Philosophi Hypotyp. III. 24. p. 179. Cultissime Fragm. Pythagor. p. 713. ed. Gal. Μασσαγέται δὲ τὼς γονέας κατακόψαντες κατέσθουτι, καὶ τάφος κάλλιστος δοκεῖ ἦμεν, ἐν τοῖς τέκνοις τεθάφθαι. WESS.

18. πάντων τῶν θνητῶν τὸ τάχιστον) Laurentius *e pecoribus omnibus pernicissimum*, quasi κτηνῶν legisset, quae *H. Stephani* coniectura. In *Arch.* et *Vind.*, quibus simillimas schedas *Valla* versavit, nihil eiusmodi. *Eustathius* in Iliad. pag. 36, 30. [p. 27, 43. ed. Bas.] τὸ ἐν τοῖς πεζοῖς ταχύτατον. et pag. 339, 41. [pag. 257, 15.] τὸ ἐν ζώοις τάχιστον: quae posteriora Herodoteis proxima sunt. In eo Episcopus erat, quod equorum victimas ex *Herodoto* Persis contribuat. Vera res est; citra tamen *Nostri* testimonium. *B. Brissonium* consule Regn. Pers. II. 5. p. 339. WESS.

ADNOTATIONES AD HERODOTI LIBRUM SECUNDUM.

Ad *CAP. II. Lin.* 1. πρὶν μὲν ἢ Ψαμμήτιχον σφέων βασιλεῦσαι) Suum Scriptor recepit. Sic IV. 147. πρὶν ἢ θήρᾳ ἐλθεῖν ἐκ Λακεδαίμονος, et c. 167. πρὶν δὲ ἢ ἀποστεῖλαι τὴν στρατιήν. *Mediceus* Ψαμμήτιχος [quod imprudenter receperat *Gron.*] Herodoteae facilitati et γλαφυρότητι pugnare, optime *D'Orvillius* monuit ad *Chariton.* I. 4. p. 52. [p. 221. ed. Lips.] Nam quae *P. Horreus* utramque in partem disputat. nimis docta et arcessita sunt, Obs. Herod. c. 21. Ψαμμίτιχον superiore libro c. 105. vidimus: hoc vero Ψαμμιήτιχος, Ψαμμήτιχος, Ψαμμίτιχος in membranis est. Par apud alios discrepantia. [Vide nostram *Var. Lect.*] Mihi dubium nullum est, quin constitutum quid in eo nomine scriptor habuerit. Inclino in Ψαμμίτιχος. WESS.

8. Παιδία δύο νεογνὰ) *Pollux* II. 8. νεόγονα reperisse videtur: ἄμεινον δ' αὐτοῦ τὸ παρ' Ἡροδότῳ νεόγονον. ἀλλὰ καὶ τοῦτο Ἰωνικόν. Ubi doctissimus *Heringa* Obs. c. 3. hoc ex loco νεογνὸν refingit; contra ea Cl. *Piersonus* Veris. II. 8. p. 234. νεογόνῳ vindicem dat *Euripid.* Cycl. vs. 205. et Ion. vs. 1001. Hactenus bene: quod insuper addit, scriptum hic fuisse olim παιδία δύο νεογιλά, non adducor, ut credam. Certe praeter statuentis arbitrium non exputo caussam. Obstant et *Codd.* omnes. [in νεογνὰ consentientes.] Διδοῖ locum recepit, quem *Horreus* in laboriosis ad huius libri principium disputationibus illi deferebat. WESS.

11. μηδένα ἀντίον - - - φωνὴν ἰέναι) *Mediceus* cum sequace *Ask.* aberravit. Nihil verius *Aldino*, tot schedarum patrocinio protecto: taceo de cespitante verborum ordine. Schol. *Apollon. Rh.* IV. 262. hac ipsa in re, κελεύσαντα μηδένα μηδὲν αὐτοῖς φθέγγεσθαι. Ostendit praeterea ἰέναι φωνήν, quod

etsi *Portus* Ἰωνικῶς καὶ Αἰολικῶς, verso aspero in tenuem spiritum, putaverit dictum, praefero ἰέναι, ut consuetudo fert. Habet Persen Ἑλλάδα γλῶσσαν ἱέντα IX. 16. WESS.

13. ἐπαγινέειν σφίσι αἶγας· πλήσαντα δὲ) Cogor ἐκὼν ἀέκοντί γε θυμῷ in omnia alia, ac vir Celeb., ire. Ἀγινέειν et ἐπαγινέειν, nemine obloquente, sunt Ionica. Et negabimus talia scriptori, hoc genus sectato? Πλήσαντας nexus orationis, ut errantis amanuensis peccatum, convellit, nec ferunt mssti. In *Tzetze*, Chil. IV. 796. hanc historiam explicante, male legitur

Θηλάζειν προτρεψάμενος ἐκεῖνα τὰς μητέρας·

dederat ipse τὰς μηκάδας, *capras*. WESS.

17. ὡς γὰρ διέτης χρόνος etc.) *Postquam enim ista pastor fecerat per biennium.* Perperam posita distinctio Herodoteam obscuraverat loquendi formam. [scil. *post* ἐγεγόνεε *comma* interpositum erat.] Lib. I. c. 113. ὡς δὲ τρίτη ἡμέρη τῷ παιδίῳ ἐκκειμένῳ ἐγένετο: *triduo post infantem expositum.* III. 56. ὡς σφι τεσσεράκοντα ἐγεγόνεσαν ἡμέραι πολιορκέουσι Σάμον. IX. 38. ἡμέραι δέ σφι ἀντικατημένοισι ἤδη ἐγεγόνεσαν ὀκτώ. Apud alios etiam hic illic similia prostant: *Thucydides* III. 29. ἡμέραι μάλιστα ἦσαν τῇ Μιτυλήνῃ ἑαλωκυίᾳ ἑπτὰ, ὅτε etc. *Demosthenes* contr. Mid. p. 341. §. 150. et p. 550. §. 42. [ed. *Lamb.*] ἡμέραι ἦσαν συχναὶ ἐπιδημοῦσι τούτοις. Imitantur et hoc Atticistae. VALCK. — Quod in *Var. Lect.* de scriptura vocabuli διέτης monui, id sic positum oportuerat: „In *F.* διετὴς a pr. m. dein adiectus alius accentus super ε.“ *S.*

20. βεκὸς ἐφώνεον) Adsentior *Gronovio*. Opus certe non fuerat, ut ex barbaro vocabulo eruditae rixae materies gigneretur. *Hipponax* in *Strabon.* VII. p. 524. [p. 340. ed. Cas.] Κυπρίων βέκος φάγουσι καὶ Ἀμαθουσίων πυρόν. Plura Cl. *Albert.* in *Hesych.* et *P. Horreus* Obs. Herod. c. 31. WESS. — Adde omnino *Polluc.* V. 88. et quae ibi notarunt Interpretes. *S.*

28. πρεσβυτέρους εἶναι ἑωϋτῶν) Supra c. 2. οἱ γενοίατο πρῶτοι ἀνθρώπων: et Φρύγας πρεσβυτέρους γενέσθαι ἑωϋτῶν. Quae mihi suadere videntur, scholion haec occupasse, et ex tribus *Codd.* praestare πρώτους -- ἑωυτῶν. *Suidam* in Βεκκεσέλληνος simili quid offerre, *Galeus* vere adscripsit. De structura securos nos esse *Aelian.* Anim. VIII. 12. iubet: οἱ πρῶτοί μου ταῦτα ἀνιχνεύσαντες. *Manetho* I. 329. βρεφέων γεννήτορα πρῶτον

Μητέρος εἰς ἀΐδην πέμψει: quae ipsa iterat IV. 404. Alia hoc de genere *Georg. Herwartus*, Chronol. c. 241. in quis haud pauca ἀπροσδιόνυσα, optime *I. Perizonio*, quo me olim doctore usum gratus testificor, docente in *Dissert. de August. Orb. Descript.* §. 21. et meliora in medium collocante. Mox [*c.* 3. *l.* 1.] τοῦ resecui. WESS.

CAP. III. 11. Αἰγυπτίων εἶναι λογιώτατοι) Disputari utramque hic in partem possunt multa; quo ego labore supersedebo. Laudo et amplector *Gronovii* [λογιώτ. probantis] iudicium. Λογιμώτατοι Nostro *honoratissimi* plerumque semper sunt et dicuntur, sive δοκιμώτατοι, uti ex msstis III. 127. patefiet. Qui quidem titulus Heliopolitanis cur tandem erit praecipuus? Immo vero *ceteris sollertia et eruditione priores* erant. *Nic. Damascenus* in *Eusebii* Pr. Evang. IX. 16. καὶ συνῆν Αἰγυπτίων τοῖς λογιωτάτοις. Plura olim constipavi in *Diodori* II. 4. Nunc adstruo hoc *Iustini Martyr.* ex Dial. cum Tryph. p. 168. Ed. Thirlb. περιτέμνεσθε οὖν τὴν ἀκροβυστίαν τῆς καρδίας ὑμῶν, ὡς οἱ λόγοι τοῦ θεοῦ διὰ πάντων τούτων τῶν λόγων ἀξιοῦσι. Corrigit vir doctus οἱ προφῆται, ego λόγιοι τοῦ θεοῦ, et sacros prophetas intelligo. WESS.

CAP. IV. 4. ἐκ τῶν ἄστρων) Bene *Medic.* Quod [*l.* 6.] additur διὰ τρίτου ἔτεος, id doctos exercuit viros, *Leonem Allatium* Mens. Temp. cap. xv. p. 188. et *Alph. Caranzam*, *Leoni* consentaneum, Diatrib. c. 3. Decernit uterque, aliam innui intercalationem, ac I. 32. neque sibi in Graecorum anni forma bene consentire Scriptorem. Verius *D. Petavius* Auctar. Doct. Temp. lib. IV. 3. διὰ τρίτου ἔτεος *ineunte anno tertio* interpretatur. Proinde alternis fiebat, uti Musa prima significavit, intercalatio; quae et *H. Dodwelli* opinio Diss. I. de Cyclis p. 50. WESS. — Conf. ad I. 32, 11. notata. *S.*

8. ἐπάγουσι - - - πέντε ἡμέρας) Has ἐπαγομένας, sive *intercalares quinque dies*, non habuit insuper *Diodor.* I. 50. sicuti nec alii, quorum in Aegyptiorum anno occupata cura fuit; in quibus excellit sollertissima *Nic. Averanii* opera, Diss. de Mensib. Aegypt. c. 4. WESS.

16. βασιλεῦσαι δὲ πρῶτον Αἰγύπτου etc.) Non erat ad sententiam valde necessaria Αἰγύπτου mentio, nec placuit eam hinc amoliri ob haec *Diodori* I. 45. μετὰ τοὺς θεοὺς τοίνυν πρῶ-

τὸν φασι βασιλεῦσαι τῆς Αἰγύπτου Μενᾶν. In regis nomine, qui primus ex hominibus, ut ea in regione perhibebant, principem egit, scribentium insignis discrepantia est. Μῆνα magno numero codices malunt, neque aliter suo in libro invenit *Eusebius* Chron. p. 14. *Nostrum* nominatim testem vocans. Μείνιος βασιλέως meminit *Plut.* Isid. et Osir. c. 8. ubi nonnulla *Sam. Sqire.* In Catalogo *Eratosthenis* apud *Syncellum* Μίνης Θηβαῖος, ὁ ἑρμηνεύεται Διόνιος, ubi Μήνης et αἰώνιος ex indole veteris Copticae dialecti docte correxit *P. Ern. Iablonskius* adnotat. ad Catalog. istum in T. II. Chronol. *Vignolii* p. 736. Quare hoc amplexus sum, sicuti et [*l.* 19.] Μοίριος. Vide c. 13. et *Diodor.* I. 51. et *Salmas.* de Ann. Climact. p. 567. WESS.

CAP. V. 4. δῶρον τοῦ ποταμοῦ.] Hoc, sive *Hecataei*, sive *Herodoti* dictum, adprime multis placuit: probata et opinio est de recente inferioris Aegypti origine ex continuis Nili incrementis. Ποταμόχωστος propterea *Diodoro* I. 34. III. 3. a quo *Aristoteles* Meteorol. I. 14. non deflectit. Quae quidem opinatio, adeo olim recepta, ex earum est numero, quae post accuratum examen laudantur ab his, culpantur ab illis. Diligentissimus *Shaw* Observ. Geograph. Syriae et Aegypti p. 183. *Herodoti* patronicium profitetur, Niloque vindicat illum regionis, cui *Delta* nomen est, tractum. Alia Cl. *Freretus* et egregie erudita contra priscam istam suspicionem Conment. Acad. Inscript. T. XVI. p. 333. et XVIII. p. 188. quae, quin consensum auferant, nihil admodum inpedit. Lege etiam S. *Bocharti* Phal. IV. 25. p. 261. WESS. — In dubio *Wesselingius* reliquit, *Herodoto*-ne an *Hecataeo* tribuendum illud dictum sit, *inferiorem Aegyptum Nili donum esse.* Nempe ad utrumque horum Scriptorum idem dictum retulit *Arrianus*, de Exped. Alex. V. 6. sed ita, ut dubitaverit ipse, sit-ne prisci *Hecataei Milesii* id opus, ubi idem dictum, sicut apud *Herodotum* legebatur. Quem locum producens *Creuzerus* (in Antiquiss. Historicor. Graec. Fragmentis, p. 29.) existimat, ex ipsa *Nostri* narratione perquam probabile fieri, de re certe, de qua hic agitur, *Hecataeum Milesium* iam ante *Herodotum* in eadem fuisse sententia: quum praesertim et *Porphyrius* apud *Eusebium* dicat, multa ex *Hecataeo* ad verbum transscripsisse *Hero-*

dotum. Sed id quidem utcumque sit, (de quo conf. *Valckenar.* ad *Nostrum*, cap. 77, 13. huius libri) *Strabo* certe constanter dictum illud ad unum *Herodotum* auctorem refert, XII. 560. D. XV. 691. B. aliisque locis in *Var. Lect.* citatis. Denique illud certum est: etiamsi ab aliis quoque relatam hanc sententiam audivit legitve *Herodotus*, suum tamen ille iudicium secutus eamdem rationibus hîc adpositis confirmavit. Et, recte iudicasse admirabilem nostrum Scriptorem, extra dubitationem posuisse videtur *Andreossi*, Vir multis nominibus illustris, in *Description de l'Egypte publiée par ordre de S. M.* etc. *Etat moderne, Memoires* T. I. p. 272 seq. merito laudatus ab *Heeren*, in *Ideen über die Politik etc. der alten Welt*, T. II. p. 541 seq. Eamdem sententiam confirmat *Geoffroy de Saint-Hilaire* in eodem splendido opere, *Description de l'Egypte* etc. *Histoire Naturelle*, T. I. p. 1 seq. Quae in contrariam partem disputata sunt, summatim ea exposuit *Larcher* in Notis ad h. l. T. II. p. 159 seqq. *S.*

CAP. VI. 4. ἀπὸ τοῦ Πλινθινήτεω κόλπου) Verum erit Πλινθινήτεω. Oppido nomen Πλινθίνη, quod lacui Mareotico, cui vicinum erat, nomen Πλινθινήτου dedit. *Scylax* Πλίνθινον κόλπον vocat, Peripli p. 106. ubi *Vossius* et *Holstenius*, ad Ethnicographi Πλινθίνη videndi. Mox [*l.* 5.] in possessionem, unde deiecerat *Medicei* auctoritas, τείνει rediit. Scriptor ita voluit, nam III. 5. μέχρι Σερβωνίδος λίμνης, παρ' ἣν τὸ Κάσιον ὄρος τείνει ἐς θάλασσαν. Et hac quidem in defensione *P. Horreo* adsensum non nego Obs. *Herod.* c. 42. Quae vero *Noster* eodem loco adiungit, *Aegypti initia cum Serbonide palude ex Syria properantibus* fuisse, liquido ea adfirmant, quae hic succedunt, et *Gronovii* explicationem. WESS.

[10 *seq.* σχοῖνος ἕκαστος - - - ἑξήκοντα στάδια) *Schoenum* Noster facit *sexaginta stadiorum.* conf. 9, 2 seq. At, non eamdem in diversis Aegypti partibus, sed diversissimam habitam esse *schoeni* mensuram, tradidit *Artemidorus* apud *Strab.* XVII. p. 804. fuisse enim schoenos alibi stadiorum 40, alibi 30, alibi 60, denique alibi etiam 120 stadiorum. *S.*]

12. στάδιοι ἑξακόσιοι καὶ τρισχίλιοι) De discrepante in hac Aegypti mensura stadiorum apud *Diodorum* et *Strabonem*

numero vir magnus in *Strabon.* XVII. p. 1135. [*Casaub.* ad p. 786. suae ed.] De *Parasanga*, similia V. 53. et *Agathias Schol.* II. p. 43. D. ex *Nostro*. Aliorum dissensum non praeteriit *Strabo* XI. p. 788. A. [p. 518. med.] sicuti nec τὸ ἄστατον τῆς σχοίνου μέτρον in diversis Aegypti locis XVII. p. 1156. B. [p. 803 extr. et seq.] WESS. — De *stadii* mensura quo usus est *Herodotus*, praeter *Gosselini* uberrimam commentationem de stadiis veterum Graecorum, quae Tomo primo gallicae versionis *Strabonis* continetur, consuli possunt *Danville* et *de la Nauze*, in Comment. Acad. Reg. Inscr. T. XXXV. p. 574 seq. et T. XXXVI. p. 86 seqq. Denique *du Bois-Aymé* in Commentat. de priscis limitibus Maris Rubri, in *Description de l'Egypte* etc. *Etat moderne, Mémoires*, T. I. p. 188 seq. Conf. Adn. ad II. 158, 20. *S.*

CAP. VII. 5. ἐξ Ἀθηναίων) Quod aliquoties auctoritate libri Medicei posuit Gronovius, hic etiam debuerat ἐξ Ἀθηνέων, *Athenis*, vulgari: nimis ille frequenter vocem perperam scriptam reliquit, nimirum hic vs. 49. p. 42, 16. p. 373, 24. 381, 24. 403. 49. 409, 21. 490, 33. 497, 49. 498, 43. 511, 11. 549, 15. [I. 98. VI. 127. VII. 6. et 62. et 90. VIII. 100. et 118. et 120. IX. 7, 6. et IX. 106.] quibus in locis similiter Ἀθηνέων scribendum. Θῆβαι Ionice flectitur in Θηβέων, quod pro Θηβαίων poni debuerat p. 91, 35, 37. p. 109, 46. [II. 9, 8 seq. II. 54.] Recte scribitur ἀπὸ Θηβέων τῶν Αἰγυπτιέων p. 279, 33. p. 110, 10. [IV. 181. II. 55.] Huius generis Ionica cum toties in his recte scripta recurrant, cur ista tandem depravata relinquerentur? VALCK.

Ibid. ἐξ Ἀθηνέων) Sic decuit, et statim. Scripsi quoque Πίσαν, [*l.* 6.] quorsum et *Mediceus*, leviter aberrans, ducit. Non ignoro, Πίσσαν saepius nobilem urbem pingi; propius tamen ad vocabuli originem illud est. Aram XII. deorum Athenis habet VI. 108. fuitque in foro, ab Hippia, Pisistrati filio, olim dedicata apud *Thucydidem* VI. 54. Nam, quod eam in via, qua Athenis Pisas ibatur, et XV. quidem stadiis ab urbe, ex *Herodoto* locat *Barbeyracius* Histor. Foeder. Part. I. p. 72. id festinanti excidisse opinor. WESS.

8. τῶν οὐδῶν τουτέων τὸ μὴ ἴσας etc.) Legebat scholiastes τὸ μὴ ἀπίσας: adscripsit enim ἀπίσας, ἰκνώσας, quod ἱκανῶς

ἴσας si cum *Abreschio* formaveris, cessabunt *Corinthi* [*Gregor.* Dial. ion. §. 115. ubi vide quae *Koenius* notavit.] et aliorum ineptiae. Hic vero me properantem paulisper moratur τῶν οὐδῶν scriptio. Toties totiesque τῆς ὁδοῦ mentio recurrit, species Ionica hic et III. 126. in sede mansit. *Homerus* Odyss. ρ'. 196. ἐπειὴ φάτ' ἀριστῆα ἔμμεναι οὐδόν: ubi vide *Eustath.* [p. 613. ed. Bas. p. 1815. ed. Rom. Conf. eumdem ad Ἰλ. α'. p. 18, 10.] et Etymolog. p. 615. Male nunc illis precarer, qui tantum sibi iuris in mutanda scriptoris dialecto sumserunt? At quid proficies? Διαφέρον an διάφορον praeoptes, in libero arbitratu est. Posteriori sese addixit *P. Horreus*, Obs. Herod. c. 33. WESS. — Quod si ab *Herodoti* manu est scriptura οὐδῶν, licuerat ergo Nostro (sicuti saepius observavi) in eisdem verbis modo ionicis uti formis, modo communibus. Sin ab aliis invecta ista scriptura est; non vana fuerit suspicio quam passim significavi, praeter ius et fas subinde a nonnullis (et maxime quidem a *Veneto* Editore) obtrusas esse *Nostro* ionicas formas, ubi communibus ipse usus erat. Ad rem quod spectat, de qua hîc agitur, non est nostri instituti varias excutere virorum doctorum sensentias. Videndus *Danville* a *Larchero* ad h. l. citatus, ipseque *Larcher* in Notis ad h. l. et in Indice geographico, voc. *Heliopolis*, auctoresque quos ibi laudavit. *Danvillii* accusationem, confudisse h. l. *Herodotum* minora stadia, quibus constanter in Aegypti historia utitur, cum Olympicis stadiis, repetiit Cahirensis Academicus *Du Bois-Aymé* loco paullo ante citato. *S.*

11. ὡς μὴ εἶναι) Inmigravit in locum suum ὡς, *Mediceo* odiosum. Non nego, citra damnum abesse potuisse: at vincit *Codicum* imperium. Potuerat etiam in his, ὡς ἐγὼ ἐπυνθανόμην - - εἶναι, brevi secuturis, [*CAP. VIII. l.* 8.] desiderari: et *Reiskius* inductum voluit. Verum saepe locum tenet, quem sine detrimento relinquere poterat. [Confer ad I. 58, 7. notata.] Vide T. *Hemsterh.* in *Luciani* Dial. Mort. XII. 1. [P] et *Horreum* Obs. Herod. c. 43. Porro ἐν τῷ καὶ λιθοτ. [*cap.* 8. *l.* 5.] similem ob caussam revocavi. WESS.

CAP. VIII. [6 *seqq.* ταύτῃ μὲν λῆγον *etc.*) *Hoc loco*, ubi sunt lapicidinae, *desinens mons*, scil. non amplius in

directione a septemtrione ad meridiem pergens, *flectitur in eam quam dixi partem;* scilicet *versus Rubrum marę*, (ut *l.* 4. dixit) *ibique continenter sursum tendit*, secundum mare illud (adeoque orientem versus, saltem versus orientem aestivum) pergens usque ad regionem thuriferam. *S.*]

11. Τὸ δὲ πρὸς Λιβύης *etc.*) Verius erit τῇ δὲ πρὸς Λ. Pendent enim ex superioribus τῇ μὲν γὰρ τῆς Ἀραβίης κ. λ. cuius quidem coniecturae suasore utor Cl. *Pauw.* [At τὸ δὲ (nempe κατὰ τὸ) idem valet ac τῇ δέ.] Quae vero consequuntur [*l.* 12.] de *saxeo monte, in quo Pyramides*, turbata vehementer ex *Medic.* sunt. Probare possum ψάμμῳ κατειλυμένον, uti ψαμάθῳ εἰλυμένα πολλῇ *Odyss.* Ξ'. 136. quamquam κατειλημμένον ex εἰλέω non minus bonum. In *Philostrati* Heroic. c. 2. p. 693. Iupiter εἰλημένος κόπρῳ, qui εἰλυμένος *Gregor. Nazianz.* Stelit. I. p. 72. Ed. *Montac.* φλογερῇ εἰλημένα χροιῇ - - Φαλάγγια *Nicand.* Theriac. 754. Possum etiam, si qui κατειλημμένον maluerit, uti *P. Horreus* Obs. Herod. c. 44. pati. At aegre exilii poenam fero, quam τεταμμένον *Medicei* decreto sustinuit: facit enim orationem intricatiorem, et scriptorem sibi contrarium; hoc enim de monte c. 12. καὶ ψάμμον μοῦνον Αἰγύπτου ὄρος τοῦτο τὸ ὑπὲρ Μέμφιος ἔχον. Sabulo itaque obsitus non fuit mons Arabiae praetentus et in Erythraeum mare tendens, cuius contrarium *Medicei* auctoritas viro doctissimo extorsit. Quae quidem discordia desinet, ubi ex Codicum consensu ψάμμῳ κατειλ., τεταμμένον τὸν αὐτ. τρόπον καὶ τοῦ Ἀραβίου κ. λ. redierit. Innuunt enim, montem hunc porrectum in meridiem versus fuisse, quod de Arabio monte paullo superius deposuerat. WESS. — Non vero τεταμμένον, ut *Wess.* cum aliis, sed τεταμένον, simplici μ litera, ut par erat, editum me voluisse professus sum in *Var. Lect.* sed invitus video aliter visum esse typothetae nostro. *S.*

16. οὐκέτι πολλὸν χωρίον) Hoc postulabat sermonis series, et edunt membranae: venerat etiam in coniecturam *Reiskii.* Quae statim memorantur, de Aegypto in arctum spatio navigationis IV. dierum constricta, deinde vero laxiore, non placent *Aristidi* T. II. p. 343. esse enim contra veri fidem; sese experiundo conperisse, in angustias tum magis et magis cogi: cui fere consentit *B. Maillet* Descript. Aegypti p. 44. WESS. — Recentiorum Iti-

neratorum testimonio firmari *Herodoti* rationem adnotavit *Larcher*, provocans ad tabulam geographicam in *Nordeni* Itineribus, et ad *Savary* Epist. I. de Aegypto, p. 5. *S.*

CAP. IX. [1 *seqq.* ἐστὶ ἀνάπλοος ἐννέα ἡμερέων *etc.* Vide ne iusto minor sit *novenarius* numerus. Quod si enim stadia sunt 4860, adverso flumine naviganti quotidie 540 stadia fuerint conficienda: quod, quamvis exiguam statuas stadii mensuram, nimium videtur; quum praesertim ad erso flumine, ut c. 96. tradit *Noster*, non aliter, nisi navi fune secundum ripam tracta, navigare potuerint. *S.*]

8. μέχρι Θηβέων) Belle *Remig.* schedae. Cl. *Gronovius* attigit haec ad *Arrian.* Ἀναβ. III. 5. p. 109., ex *Medic.* idem asserens *Herodoto*. Cur illam rem hic tacitam habuerit, non exputo. Libro III. 26. caute minus Θηβῶν ex eo codice, ubi Θηβέων legebatur rectissime, reposuit. WESS. — Conf. *Valck.* ad cap. 7, 5. Ad rem quod spectat, quum *a mari usque Thebas* nunc *stadia* ponit 6120, haud utique congruit haec summa cum ante positis. Nam *a mari usque Heliopolin* (cap. 7.) posuerat 1500 *stadia*; iam *ab Heliopoli Thebas* 4860: unde conficitur stadiorum summa *a mari usque Thebas* 6360. *S.*

CAP. X. 4 *seqq.* ἐφαίνετό μοι - - κόλπος θαλάσσης) Expressit *Plinius* Hist. N. II. 85. *Herodoto quidem si credimus, mare fuit supra Memphim usque ad Aethiopum montes; itemque a planis Arabiae. Mare et circa Ilium et tota Teuthrania, quaque campos intulerit Maeander.* Paria illis ex *Nostro* et *Nearcho Strabo* XIII. p. 1013. [p. 691. ed. Cas.] et *Arrianus* Ἀναβ. V. 6. p. 203., *Herodoti* non oblitus. Mox [*l.* 7.] *Thucydidis* exemplo tueri se ὡς potuit, ὡς μικρὸν μεγάλῳ εἰκάσαι lib. IV. 36. WESS. — Amant autem Iones ὥστε pro ὡς. De re ipsa conf. supra ad c. 5, 4. notata. *S.*

9. Νείλου, ἐόντος πενταστόμου) Notissimus *septem geminus Nilus* ex *Virgilio*, ἑπτάπορος *Dionysio* Perieg. 264., πολύστονος sive, ut in scholiis, πολύστομος *Nicandro* Theriac. 175. Praetulit ex *Med.* πενταστόμου titulum *Gronov.* motus (opinor) verbis c. 17., ubi ἰθαγενέα στόματα Nili quinque; duo quae septenarium numerum explent, manu facta, ὀρυκτά. *Eustath.* optime, Ἡρόδοτος δὲ πενταστόμου εἶναι λέγει τὸν Νεῖλον, δηλαδὴ κατὰ τὰ φυσικὰ στόματα, ὡς δύο τινῶν ὀρυκτῶν ὄντων, ad *Dionys.* vs. 226. Ad quae hominum opere

effossa ostia cum non attenderetur, convaluit de septem amnis ostiis longe didita, et tot scriptis *Codd.* recepta, fama, quae utique firmior foret, modo *septem fluvii Esaiae* XI. 15. Nilum eiusque rivos declararent. Tu magni Theologi, *Camp. Vitringae*, commentarium consule et de Nili ostiis observata; tum *B. Maillet* Descript. Aegypti pag. 49. Mox [*l.* 12.] μεγάθεα bene *Gronov.* WESS.

15. τῶν Ἐχινάδων νήσων *etc.*) Haec et sequentia videntur obversata *Thucydidi* II. 102. εἰσὶ τῶν νήσων αἳ ἠπείρωνται· ἐλπὶς δὲ καὶ πάσας οὐκ ἐν πολλῷ τινι ἂν χρόνῳ τοῦτο παθεῖν: ubi viri Docti non meminerunt huius loci. VALCK. — Conf. quae ad h. l. ex *Pausan.* VIII. 24. p. 647. et ex *Woodii* libro de Ingenio et scriptis Homeri p. 7. *Larcherus* adnotavit. *S.*

CAP. XI. 2. ἐσέχων ἐκ τῆς Ἐρυθρῆς *etc.*) Ex coniectura *G. Raphelius* in priorem *Petri* c. 2, 6. ἐσχέων, sed minime fideli. Supra I. 193. ἐσέχει δὲ ἐς ἄλλον ποταμὸν ἐκ τοῦ Εὐφρήτεω. et II. 158. ἐσέχει δὲ ἐς τὴν Ἐρυθρὴν θαλάσσαν. *Aristides* T. II. pag. 354. ed. *Iebb.*, εἰς τοὺς παρ' ἡμῖν τόπους ἐσέχει θάλαττα, ἡ καλεῖται Κασπία. Quae quidem efficiunt, ut post pauca [*l.* 11.] ἐκ τῆς Βορ. θαλ. κόλπον ἐσέχοντα paene ex *Remig.* admittam. Recepi sine haesitatione [*l.* 6.] ἐς τὴν εὐρέην θάλ. *Arch.* monente, ut c. 9. et saepe. WESS.

[6. ἡμέραι ἀναισιμοῦνται τεσσεράκοντα *etc.*) Super hoc loco disputantem audire iuvabit doctum Academicum Cahirensem *Le Pere*, in *Déscription de l'Egypte publiée par ordre etc. Etat moderne*, T. I. p. 102. et quem is ibi laudat *Gosselin*, in *Recherches sur la Navigation des Anciens*, T. II. p. 163. *S.*]

8. ῥηχίη δ' ἐν αὐτῷ καὶ ἄμπωτις) De aquarum isto in sinu fluxu et refluxu non dubia est res. Neque ignota calumnia vetus in Mosem et Iudaeos, Arabicum sinum transgressos. Scholiastes in *Ptolemaei* Tetrabibl. pag. 83. ἀμπώτιδος γὰρ γενομένης φυγὰς παρῆλθεν ὁ τῶν Ἰουδαίων νομοθέτης Μώσης. Docte et animose pro divino Iudaeorum legislatore *Vignolius*, Chronol. lib. III. 1. p. 663. etc. WESS. — De insolito prorsus et prodigioso maris illius refluxu, cuius ex prisco aevo memoria apud accolas duravit, vide *Diodor. Sic.* III. 40 extr. et quae ibi *Wesseling.* adnotavit. *S.*

11. ἐκ τῆς βορηΐης θαλάσσης) Bene *Ask.* postulante dialecto. Sensit et *Reiskius.* Confer II. 158. 159. IV. 37. 42. Ita vero *mare mediterraneum*, et quae illi iunguntur, nuncupat. Νοτίη θάλασσα est *Erythraeum*, cuius pars Arabicus sinus. WESS. — βορηΐης cum *Ask.* agnoscit etiam noster *F.* pro quo ante *Wess.* βορείης hic legebatur; quod in *Var. Lect.* adnotare neglexeram. *S.*

13. σχεδὸν μὲν ἀλλήλοισι συντετραίνοντας τοὺς μύχους) Praeclara *Medic.* et *Ask.* scriptura, iure merito a viro Celeb. instaurata et defensa. Memini *Diodoro* III. 44. simile auxilium ferre et aliorum exemplis stabilire; quibus hoc *Aeschyli* adstruo, Choëphor. 449. δι' ὥτων συντέτραινε μῦθον ἠσύχῳ φρενῶν βάσει, cothurno incedens, neque alienum tamen. WESS.

18 *et seqq.* χωσθῆναι ἄν κού γε δὴ ἐν τῷ προαναισιμ. *etc.*) Adhaereo ad hanc disputationem, neque me expedio. *Arch.* οἶμαι [pro ἢ ἐμὲ *l.* 20. ubi in nostra *Var. Lect.* perperam οἶμοι posuit typothetha.] non multum iuvat, nec *Reiskii* opera in *Miscell. Lips.* vol. VII. pag. 629. Adscribam Cl. *Pauw* coniecturam, ut arbitrandi sit facultas. *Fors*, inquit, *una littera detracta, et distinctione leviter mutata, optime locus emendabitur*: ἐγὼ μὲν γὰρ - - - χωσθῆναι ἄν κου γε· ἢ ἐν τῷ προαναισιμωμένῳ - - οὐκ ἂν χωσθείη κόλπος κ. λ. *Opinor intra* x. *annorum millia alicubi aggeratum esse: an sinus longe hoc Arabico maior non posset oppleri intra illud temporis spatium, quod ante nativitatem meam a rerum primordiis effluxit?* Haec ille. WESS.

20. πρότερον ἢ ἐμὲ γενέσθαι) Formularum *Herodoti* non incuriosus haud sane memini, sic alibi loquutum historicum: quod si Codicibus ista vetustis abessent, tum certe iudicarem aliunde invecta, ad ista scilicet explicanda, ἐν τῷ προαναισιμωμένῳ χρόνῳ. Tota fortasse periodus sic primitus scripta prodierat: ἐγὼ μέντοι ἔλπομαί γε καὶ μυρίων ἐντὸς χωσθῆναι ἄν· ἤκου γε δὴ ἐν τῷ προαναισιμωμένῳ χρόνῳ οὐκ ἂν χωσθείη κόλπος καὶ πολλῷ μέζων ἔτι τούτου ὑπὸ τοσούτου τε ποταμοῦ καὶ οὕτως ἐργατικοῦ; In his solemne illud ἤκου vel *Herodoti* ἤκου γε δὴ non cadet in dubitationem quin genuinum sit, suumque indat interrogationi vigorem. VALCK. — Cur suspecta haberemus illa verba πρότερον - - γενέσθαι, non satis equidem caussae vidi. Si ἤ κου de-

disset vel unus liber, lubens accepturus eram. Interim κοῦ γε δή, eadem notione atque πῶς γε δή, ferendum putavi. καί γε δή legendum censet *Benedictus* in Actis Semin. philol. Lips. Vol. II. P. II. pag. 285. Caeterum μέζων ἔτι τούτου, non cum *Pavio* apud *Wess.* intelligendus *sinus hoc Arabico maior*; sed *hoc Aegyptio*, ut recte *Larcherus* accepit; nempe maior hoc, quem *Herodotus* existimat olim eam regionem occupasse, quae nunc Aegyptus est. *S.*

CAP. XII. [3. τῆς ἐχομένης γῆς) In *Lat. vers.* perperam positum *regionem utrique adiacentem*, ubi *utrimque* scripseram. *S.*]

4. κογχύλιά τε φαινόμενα) Res vera est, fulta testimonio *Plut.* Isid. et Osir. c. 40. p. 102., sed aliunde derivanda. Altissimos Europae, Asiae atque Americae montium vertices varia conchyliorum genera insederunt; quae unde advenisse putes, si generalem inundationem, qualis Noachi tempore, recuses. Non nescio, inter philosophos necdum super illo negotio convenisse; neque id demiror. Quae enim inter eos in tanto dissentiendi et disputandi pruritu concordia? Adi *S. Bochartum* Phal. IV. 24. et *Freretum* Conment. Acad. Inscript. T. XV. p. 342. WESS. — Nostra quidem aetate consentiunt fere eruditissimi quique viri, posse debereque *conchylia* marina *in montium visceribus reperiunda*, salvâ fide Mosaicae narrationis, ex aevo derivari Noachica inundatione longe superiori. *S.*

7. πρὸς δὲ, τῇ χώρῃ, οὔτε etc.) Laborabant haec mala punctione: πρὸς δὲ, *praeterea*, sicuti ad I. 156. adscriptum est. Pendet sermo ex ἰδών, cui superius suus locus. Vidit hoc *Reiskius*, brevi post [*l.* 9.] οὐ μὴν corrigens. WESS. — *Reiskii* coniecturam veterum codicum auctoritate vidimus firmatam. *S.*

CAP. XIII. 4. ἄρδεσκε Αἴγυπτον) *Medic.* ex Ionum consuetudine. *Abydenus* in *Eusebii* Pr. Euang. IX. 41. πύλας ἐπέστησεν, τὰς ἀνοίγοντες ἄρδεσκον τὸ πεδίον. Scripsi etiam εἰνακόσια, quemadmodum II. 145. *Homeri* εἴνατον, εἰνάνυχες nunc non attingo. Mire placet Gronoviana huius loci explanatio. WESS. — Scilicet et Μοίρι et τετευληκότι e suo cod. restituit *Gron.* cui fere et nostri adsentiuntur libri. *S.*

[6. νῦν δὲ, ἦν μὴ ἐπ' ἑκκαίδεκα etc. Quum hodieque eadem

fere obtineat ratio, monuit *Rich. Pococke* (*Descript. of the East*, Vol. I. pag. 251.) citatus a *Larchero*, opinione videri hactenus falsum esse *Herodotum*, quod sua aetate tanto maiori incremento Nili ad irrigandam Aegyptum opus fuisse quam *Moeridis* regis aetate: *octo* enim illos *cubitos*, quos (*l.* 3.) ei dixerant sacerdotes, intelligi debuisse de incremento supra consuetam per se fluvii altitudinem; adeoque non differre illam mensuram ab hac *XVI. cubitorum*, quae intelligenda de fluvii altitudine ab imo inde alveo. Caeterum cum Nostro conf. *Strab.* XVII. 788. ed. Cas. et *Plin.* lib. V. cap. IX. sect. 10. *S.*]

11. κατὰ λόγον ἐπιδιδοῖ ἐς ὕψος) Dum quis ista nobis probabiliter interpretetur, suspicabor equidem ex interpretamentis nata, quae quis olim vicinis adposuerit. Certe nihil impedit hoc in loco κατὰ λόγον per κατὰ τὸ ὅμοιον interpretari, et ἐς ὕψος, εἰς αὔξησιν. Mea saltem opinione nihil distarent κατὰ λόγον ἐπιδιδοῖ ἐς ὕψος: et κατὰ τὸ ὅμοιον ἐπιδιδοῖ ἐς αὔξησιν. Cap. seq. 14. εἴ σφι ἐθελήσει (sic legerim.) - - - ἡ χώρη ἡ ἔνερθε Μέμφιος - - κατὰ λόγον τοῦ παρῳχημένου χρόνου ἐς ὕψος αὐξάνεσθαι. VALCK.

Ibid. κατὰ λόγον ἐπιδιδοῖ ἐς ὕψος, καὶ τὸ ὁμοῖον ἀποδιδοῖ ἐς αὔξησιν) Invenit et hic manifestam ταυτολογίαν Cl. *Reiskius*, sciolorum opera natam, *Miscell. Lips.* Vol. VII. pag. 629. Putares quodammodo adstipulari schedas *Ask.* in quis hiatus, sed ex scribae socorde negligentia: eadem verborum ἐπιδιδοῖ et ἀποδιδοῖ terminatio hominis oculos, ut in medio utriusque posita omitteret, praestrinxit. *Herodoti* dictiones bene constant: ἐς ὕψος altitudinem soli, ἐς αὔξησιν eiusdem incrementum, quo latius in vicinum mare protenditur, declarant. Ceterum XVI. aut XV. cubitos amnem adscendisse et arva inundasse olim, *argumento* est *Nili* figura XVI. *liberis circa ludentibus, per quos totidem cubita summi incrementi augentis se amnis intelliguntur* in *Plinii* H. Nat. XXXVI. 7. ubi *Harduinus*; cui iungendus *Shaw* Obs. Geogr. Syr. et Aegypti cap. 5. p. 181. quantum aquis seriore tempore terra ea increverit, ex Arabibus docens. WESS. — Non ταυτολογία, quam dicunt, me turbaverat. Non parcum esse verborum, nec repetitas in eamdem sententiam ῥήσεις aspernari *Nostrum*, satis constat. Sed de verbo ἀποδιδοῖ dubitaveram, etiamque nunc dubito, idem-

ne ac ἐπιδιδοῖ significare possit. Illud video, ἐς αὔξησιν posse eamdem in sententiam atque ἐς ὕψος accipi: iunctâ mox utràque voce ἐς ὕψος αὐξάνεσθαι dicit *Noster* c. 14, 6. *Schaeferus* quid spectarit, ex coniectura sic edens, καὶ μὴ τὸ ὅμοιον ἀποδιδοῖ ἐς αὔξησιν κατακλύζοντος τοῦ ποταμοῦ, profiteor me haud liquido percepisse. Ad verbum id fuerit, *neque tantumdem reddit ad augendum inundans flumen;* quod ad eam videtur interpretationem accedere, quam reliquae versioni in parenthesi interieci. Sed quaero, *quisnam reddit?* nam nominativus, ἡ χώρη αὕτη, qui praecedit, ad verbum ἀποδιδοῖ, ista notione acceptum, referri vix potest. Commodum foret, καὶ μὴ ὁ θεὸς τὸ ὅμοῖον ἀποδιδοῖ *etc.* si modo vestigium aliquod scripturae huiusmodi vel in uno libro superesset. *S.*

21. ὕδατος οὐδεμίη ἄλλη ἀποστροφὴ) *Valla* ἀποστροφὴν in versione neglexerat, sententia loci contentus. A *Gronovio* venit, *quibus nulla sit aversio aquae.* Praestare *aquae perfugium* sive *remedium*, *Portus* dudum monuit. *Noster* VIII. 109. ἵνα - - - ἀποστροφὴν ἔχῃ: pro quo ἀποστροφὴν καὶ καταφυγὴν ἔχειν *Plutarch.* T. II. p. 491. E. Et πάσης ἀποστροφῆς εἰργμένος, cui perfugii et salutis via est interclusa, in *Philostr.* Vita Apol. VIII. 13., tum ἀποστροφὴν ἐποιοῦντο τοῦ Ἀθηναίων δήμου, de Vit. Soph. I. IV. p. 549., cuius praesidium et patrocinium rogabant. Hoc amplius de dira pressis fame *Liban.* Declam. XIX. p. 509. B. πᾶν γὰρ τὸ ἔμψυχον ἐκτείνετο - - - τοῦτο ἦν αὐτοῖς ἀποστροφὴ τοῦ κακοῦ. Quae quidem de dictionis usu abunde erunt. Addo, *Iosephum* Bell. Iud. II. 11, 4. ἀποστροφὴν σωτήριον dixisse, quae *Thucydidi* ἀποστροφὴ σωτηρίας. Vide *Abreschii* Dilucid. Thucyd. p. 782. Μούνου [*l.* 22.] *Paris. C.* minime malum videtur. WESS.

21 *seq.* ὅτι μὴ ἐκ τοῦ Διὸς μοῦνον) *Non enim certe habent aquam quae agros irriget, nisi pluviam duntaxat. Valla* dederat, *nisi tantum a Iove.* Romani quidem augures, pro *coelo fulgente, tonante*, dicere sueverant, *Iove fulgente, tonante*, *Cicero* de N. D. II. c. 25. Coelum et Aethera *Iovem* nuncupabant. Rarius illud Comici *Platonis*, quod sororis erat, marito tribuentis, apud *Etymologum* voc. Εὔδιος: Ἀήρ, ὃν ἄν τις ὀνομάσειε καὶ Δία. Quaevis coeli tempestas *Iovi* contribuebatur. Illud *Aristoph.* in Av. 1501. Τί γὰρ ὁ Ζεὺς ποιεῖ; recte cepit *Küster. quel temps fait-il? Theo-*

critus Eid. IV. 43. Χώ Ζεὺς ἄλλοκα μὲν πέλει αἴθριος, ἄλλοκα δ' ὕει, e *Theognidis* versu 26. quem expressit etiam *Sophocles* in Polyxenae fragm. ap. *Stob.* pag. 344, 4. *Orpheus* τὸν ὄμβρον dixerat δάκρυα Διός, teste *Epigene* ap. *Clem. Alex.* Strom. V. pag. 676, 3. *Aquam pluviam Plato* dixit τὰ ἐκ Διὸς vel παρὰ τοῦ Διὸς ὕδατα, τὰ ἐκ Διὸς ἰόντα νάματα, T. II. pag. 761. A. 844. A. T. III. pag. 111. C. Cum pluebat, elegantioribus ὁ Ζεὺς, vel ὁ θεὸς, ὕειν dicebatur; (quam formulam *Alcaeus* iam adhibuit Lyricus apud *Athen.* X. pag. 430. A.) Athenis vulgo ποιεῖν ὕδωρ: attigit *Casaub.* ad *Theoph.* c. 3. p. 32. Nondum in Socratis schola corrupti senis Attici piam persuasionem memorat *Aristoph.* Nub. 372. Καί τοι πρότερον τὸν Δί' ἀληθῶς ὤμην διὰ κοσκινοῦ οὐρεῖν. VALCK.

CAP. XIV. [9 *seqq.* ἀπονητότατα *etc.* Putes cum *Heynio* ad *Pindar.* Ol. II. 111. ante oculos *Herodoto* fuisse poëtae versus illos, ἀπονέστερον ἐσθλοὶ νέμονται βίοτον etc. *S.*]

13. ὦλλοι ἄνθρωποι) Debetur *Arch.* Variant in vocis scriptura editi libri. ὦλλοι I. 48. et 125. ὠ "λλοι II. 51. ὦλλοι ex *Med.* bis II. 36. Schol. *Apollon. Rhod.* I. 1081. ὦ 'λλοι μέν ῥα. ἡ τοιαύτη συναλοιφὴ τῆς νεωτέρας ἰάδος ἐστί. διὸ μέμφονται Ζηνοδότῳ εἰπόντι, ὦ 'λλοι μέν ῥα θεοὶ καὶ ἀνέρες. (Iliad. B'. 1.) οὐ κέχρηται γὰρ ταύτῃ Ὅμηρος. Paria ad vs. 998. At III. 356. et 365. ὦλλοι, quod praestare opinor ob synaloephes indolem. De Homero quod critici produnt, falsae opinioni tribuit *Barnes.* in *Iliad.* Λ'. 288. Ceterum mirabilem hanc Aegypti ubertatem, quae sine magno et sollicito labore votis agricolae respondet, *Diodorus* I. 36. non praeteriit. WESS. — Conf. Var. Lect. ad I. 125, 12. et VIII. 67, 11. *S.*

16 *seqq.* ἐσβάλλει ἐς αὐτὴν ὗς *etc.*) *Galeo* designatus *Plutarchi* locus e lib. IV. Symp. legitur pag. 670. A. B. Rem sane vix credibilem suo quoque testimonio confirmat *Eudoxus* apud *Aelianum* de Nat. An. X. c. 16. hanc reddens rationem, cur a suibus mactandis abstineant Aegyptii: φειδόμενοι, ἐπεὶ τοῦ σίτου σπαρέντος, ἐπάγουσι τὰς ἀγέλας αὐτῶν· αἱ δὲ πατοῦσι τοὺς πυροὺς, καὶ εἰς ὑγρὰν τὴν γῆν ὠθοῦσιν, ἵνα μείνῃ ἔμβιος, καὶ μὴ ὑπὸ τῶν ὀρνίθων ἀναλωθῇ. Mihi quoque *suae* hac in re non placent; sed, si iumentorum gregem designare voluisset, scripsisset utique βοῦς: et, ἐπειὰν δὲ καταπατηθῇ τῇσι βουσὶ τὸ σπέρμα. Neque tamen hanc fabulam ornandam esse censuerim; quam Herodoto deberi minime dubito,

secundum quem *suum* in segetes immissorum ungulis e spicis grana debuerunt exteri: ita mihi capienda videntur ista quae sequuntur, ἀποδινήσας δὲ τῇσι ὑσὶ τὸν σῖτον οὕτω νομίζεται, *suum ungulis excussum frumentum convehit.* Quod aliis diceretur ἀπαλοήσας, *Herodoto* dicitur ἀποδινήσας. *Aream Telesilla* δῖνον vocaverat: *Athen.* XI. p. 467. F. Τελέσιλλα δὲ ἡ Ἀργεῖα καὶ τὴν ἅλω καλεῖ δῖνον: hinc *Eustath.* Ἰλ. υ. p. 1283, 4. [p. 1207. ed. Rom.] *Aelianus* duobus in locis rarissimo hoc usu forsan alibi non obviam vocem adhibuit. Vid. elegantissima Epist. Critica II. *D. Ruhnkenii* p. 43. VALCK.

Ibid. ἐσβάλλει ἐς αὐτὴν ὗς *etc.*) Adsentiuntur *Plutarchus* IV. Symp. c. 5. et *Eudoxus* in Animal. Histor. *Aeliani* X. 16., quos olim *Galeo*, non *sues*, sed *boves* intelligenti, opposui ad *Diodorum.* [lib. I. cap. 36.] Nec poenitet operae. τὰς enim ὗς *boves* indicare, quibus testibus probabitur unquam? Creant tamen *sues* in illa sementis et triturae consuetudine molestiam. Si verum est quod perhibetur, oportet diverso fuerint ingenio per Aegypti agros atque alibi locorum, rostrique usum rusticorum utilitati posthabuerint. At sus sui semper generis et indolis est, vorax pecus et gulae indulgens. [„*Sues immissae in sementem*, „ait *Galeus*, haud dubie omne frumentum in ventres „potius, quam in limum, recondent.“] Aegyptii praeterea *boves*, ut multae nationes, triturandis frugibus adhibuerint. *Cyrillus* in *Esaiae* c. 28. Αἰγυπτίων μὲν παῖδες συνενέγκαντες ἐξ ἀγρῶν ἐπὶ τὴν ἅλωνα δράγματα, εἶτα βοῦς ἐπαφιέντες αὐτοῖς, καὶ ἐν κύκλῳ περικομίζοντες, καταλεπτύνουσι ταῖς χηλαῖς τὰς ἀστάχυας. Prudenter profecto: sunt enim boves ad id negotium porcis multo aptiores. Considera praeterea, quod *Galeus* non neglexit, sues ab Aegyptiis studiosissime fuisse vitatos. [conf. c. 47.] Equidem, ni mihi obstarent *Plutarchus* atque *Eudoxus*, venisse ex scriptoris calamo ἐσβάλλει ἐς αὐτὴν βοῦς et τῇσι βουσὶ τὸ σπέρμα, tum ἀποδινήσας δὲ τῇσι βουσὶ arbitrarer. Quid enim, si menda utriusque aetatem anteverterit? *Diodorus* generali vocabulo βοσκημάτων uti maluit, *suibus* fortasse hanc operam negans. Triturae autem illum in oriente atque alibi morem copiose praeter alios exsequitur *Christ. Schoettgenius* Antiq. Tritur. Sect. IX. et Aegyptiorum *Fr. Lud. Norden* Itin. Aegypt.

p. 58. WESS. — *Plinius* Hist. Nat. lib. XVIII. cap. XVIII. sect. 47. *Vulgo credebatur, a Nili recessu serere solitos, mox sues impellere vestigiis semina deprimentes in madido solo: et credo antiquitus factitatum.* Sic (uno *Diodoro* excepto; qui, dissimulans difficultatem, generale nomen βοσκήματα posuit) de *semine per sues depresso* consentiunt omnes. Eodem vero animali *ad exterenda e spicis matura grana* usos esse Aegyptios, nemo quod sciam dixit, nec per se credibile est: *boum* operâ ad hoc uti solitos esse populos versus orientem aestivum habitantes, satis constat. Quare scripturam istam, ἐμβάλλουσι - - ὗς, et ἐπεὰν δὲ κατασπ. τῇσι ὑσὶ, ab *Herodoti* manu esse, in dubium vocari non debet: sed deinde scripsisse eumdem ἀποδινήσας δὲ τῇσι βουσὶ perquam probabile debet videri. *Larcher* (suffragante *Borh.* in Appar. Crit. T. II. p. 803 seq.) utrimque, pro τῇσι ὑσὶ, τῇσι βουσὶ corrigens, ne tamen prorsus hinc amandarentur *sues*, verba ἐσβάλλει ἐς αὐτὴν ὗς, ante ista, σπείρας ἕκαστος etc. reponenda censuit: nempe ante sementem immissas esse in agros sues, scilicet ad devorandas radices plantarum aquatilium, quae sementi nociturae erant. *S.*

CAP. XV. 4. τὸ παρὰ θάλασσαν εἶναι αὐτῆς) Non scripsit aliter. Agitur de regione Delta, cuius ad mare tractum, cum ea sola Aegyptus haberetur, usque ad Taricheas Pelusiacas eiusdem esse Iones censebant. Consimile, quod sequitur, τὰ μὲν Λιβύης, τὰ δὲ Ἀραβίης εἶναι. Postulat porro rei et orationis habitus, ne *Ald.* et plurium schedarum [*l.* 6.] ἐς μεσόγαιαν τείνειν αὐτὴν pro quisquilliis putetur. Ταριχηίων sive ταριχηΐων *Arch.* species est Ionica, neque spernenda. Fuere in Aegypto eo titulo loca conpluria. Vide II. 113. et *Steph. Byz.* in voce. Nominis fortasse caussa ex contumulatis ibi hominum animaliumque cadaveribus, quae more gentis diligenti cura condiebantur, uti c. 86. Ταριχείας τῶν ζώων dabit *Aelian.* de Animal. X. 29. νεκρῶν ταριχείαν *Diodor.* I. 91. WESS.

[11. ἤδη γάρ σφι) ἦ τοι γάρ σφι, *profecto enim*, corrigit *Benedictus* in Act. Sem. Philol. Lips. Vol. II. P. II. p. 286. Cum eodem viro docto initio huius cap. Εἰ ὦν βουλοίμεθα malim, ob id quod dein *l.* 10. huic respondet, ἀποδεικνύοιμεν ἄν. *S.*]

17. τίνα γλῶσσαν πρώτην ἀπήσουσι) Posset *Aldi* ἀπύσουσι patronos advocare *Euripid.* Orest. 1253., Hecub. 155. Supplic. 800. *Sophocl.* Aiac. 896. ut de *Pindaro* aliisque taceam. Verum membranarum potior sententia, cui usus respondet. *Aeschylus* VII. Theb. 871. οἶμαι - - - στηθέων ἧσειν ἄλγος. *Euripid.* Med. 1176. ἦκεν ὀλολυγῆς μέγαν κωκυτόν. Quod et in *Sophocl.* Aiac. 862. *Apollon. Rhod.* IV. 874. ἦκε δ' ἀϋτὴν σμερδαλέην: etc. WESS. — φωνὴν ἱέναι habes apud *Nostrum* II. 2, 11. ubi de eadem re agitur. *S.*

CAP. XVI. 5. τρία μόρια εἶναι γῆν πᾶσαν etc.) Vide IV. 42. In ea nostri orbis partitione magnus olim dissensus. *Plerique in parte tertia Africam posuere; pauci tantummodo Asiam et Europam esse, sed Africam in Europa:* ita *Sallustius* Bell. Iug. cap. 17. Sed veterum plures Asiam duntaxat et Europam novisse, *Isocratis*, *Hippocratis*, aliorumque testimoniis firmatur. Lege *Olympiodorum* ad *Aristotel.* I. Meteorolog. p. 23. Scholiast. in *Ptolemaei* Tetrabibl. p. 58. et *Lucanum* IX. 411. WESS.

10. οὐρίζων τῇ Λιβύῃ) Nilus dici potest τὴν Ἀσίην οὐρίζων: sed non item, ut arbitror, τὴν Ἀσίην οὐρίζων τῇ Λιβύῃ. Suspicor adeo συνουρίζων scribendum. VALCK. — τὴν Ἀσίην οὐρίζων τῆς Λιβύης ex *Remig.* praefero, tacitam praepositionem [ἀπὸ] adsciscens. WESS.

11. ὥστε ἐν τῷ μεταξὺ Ἀσίης etc.) Emendata [a Gronovio] *Vallae* Latina, *ut sit in eo id quod medium est Asiae et Africae*, meras tenebras offundunt. Voluit, ἐν μεθορίῳ Asiae et Africae Delta, ea ex sententia, esse oportere, atque ita neutrius. Erant super eius situ olim discordes. Schol. *Apollon. Rhod.* IV. 1571. ἡ δὲ Αἴγυπτος κατὰ μέν τινας, τῆς Ἀσίας ἐστί· κατὰ δέ τινας, τῆς Λιβύης: et Auctor de Mundo, quem *Aristotelem* male vocant, cap. 3. WESS.

CAP. XVII. 13 seq. μέχρι μέν νυν Κερκασώρου πόλιος) Similia his cap. 97. [et c. 15, 7.] et *Mela* I. 9. Adscribam *Achillis Tatii* verba Amor. lib. IV. p. 245., sanioris coloris indiga: ὁ Νεῖλος ῥεῖ μὲν ἄνωθεν ἐκ Θηβῶν τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἔστιν ἐς τοσοῦτον ῥέων ἄχρι Μέμφεως, καὶ ἔστι μικρὸν κάτω κέρας. Σύρος ὄνομα τῇ κώμῃ πρὸς τῷ τέλει τοῦ μεγάλου ῥεύματος: ubi τέλος τ. μ. ῥεύματος haud aliud ac *Nostri* ὀξὺ τοῦ Δέλτα, sive *acumen Delta*, uti in *Pomponio* legunt. At quid Σύρος; *Salmasius* Aegyptiacum tali nomine pagum legisse se negat,

et negabunt alii cum ipso *Tatio;* qui quidem ad hunc forte modum dederat: καὶ ἔστι μικρὸν κάτω κώμη· Κερκάσωρος ὄνομα τῇ κώμῃ· πρὸς τῷ etc. Quae continuo subiunguntur de maiore amne ad hunc pagum in tres scisso, in animo illi Herodotea fuisse, manifestant. Atque haec praecipua ex parte viro doctissimo *Steph. Berglero* debentur. WESS.

26. τῷ μὲν Σαϊτικὸν) Τανιτικὸν corrigentes male agunt, neque a *St abone* XVII. p. 1154. [p. 802. ed. Cas.] adiuvantur: siquidem illius τὸ Τανιτικὸν στόμα, ὅ τινες Σαϊτικὸν λέγουσι, ex amne Bubastico sive Pelusio divergit: *Herodoti* vero ex Sebennytico. Credo rivo huic, quia praefecturam Saiticam radebat, nomen venisse. Addam *Platonis* ex *Timaeo* pag. 21. E. verba, ad hanc rem opportuna: Ἔστι τις κατ' Αἴγυπτον ἐν τῷ Δέλτα, περὶ ὃ κατὰ κορυφὴν σχίζεται τὸ τοῦ Νείλου ῥεῦμα, Σαϊτικὸς ἐπικαλούμενος νομός· τούτου δὲ τοῦ νομοῦ μεγίστη πόλις Σάϊς: quibus non male nectentur *Proclo* disputata pag. 50. Confer *Cellarium* Geogr. IV. 1. pag. 24. horum oblitum. WESS.

27. καὶ τὸ Βουκολικὸν) Haud aliter *Eustath.* in Dionys. vs. 226. *Nostrum* secutus. Apud alios de eo silentium. Non male conponitur cum Phatnitico *Diodori* I. 33. XX. 76. prope quod videntur τὰ Βουκόλια, famosa latronum domicilia, fuisse; descripta eleganter abs *Heliodoro* I. pag. 10. *Achille Tatio* IV. pag. 250. tanquam loca palustria, ad struendas insidias et ad praedae receptacula conmodissime posita. Etiam aliunde cognitum est, ad Phatniticum ostium pertinuisse regionem, cui a palustri situ Ἑλεαρχίας titulus, uti ad *Hieroclis* Synecdem. p. 726. significatum fuit. Quae quidem omnia persuadent, ostium Βουκολικὸν et *Phatniticum* non discrepare, nominisque caussam patefaciunt. WESS.

CAP. XVIII. 4. τὸ ἐγὼ τῇσι ἐμεωυτοῦ γνωμῇσι ὕστερον) Lenissima correctione sic ista mihi concinnanda videntur: *meam quoque firmat sententiam Ammonis oraculum:* τὸ ἐγὼ τῆς ἐμεωυτοῦ γνώμης ὕστερον περὶ Αἰγύπτου ἐπυθόμην, *quod postea demum intellexi, quam sic de Aegypto iudicare in animum induxissem.* Edixerat Ammon, Αἴγυπτον εἶναι ταύτην, τὴν ὁ Νεῖλος ἐπιὼν ἄρδει. In eamdem ferme sententiam lib. II. c. 104. *Colchi*, inquit, *esse videntur Aegyptii:* νοήσας δὲ πρότερον αὐτὸς ἢ ἀκούσας ἄλλων λέγω. Iam quod vulgatur,

τῇσι - - γνώμῃσι ὕστερον, prorsus esset insolens in *Herodoto*, ὕστερον iungente passim cum casu secundo. Praeterea, de sua solius ubicunque loquitur sententia, vicies minimum γνώμην ponit numero singulari. VALCK. — Potiorem emendationis partem: τῆς ἐμ. γνώμης, lubens accepi. Potuerat deinde quidem περὶ Αἰγύπτου dicere Noster, sed movere vulgatum περὶ Αἴγυπτον non erat opus. Sic enim et alibi loquitur Noster: verbi gr. εἰρώτεον περὶ Πακτύην I. 158, 3. idem est ac περὶ Πακτύεω ibid. *l.* 11. *S.*

8. τῇ περὶ τὰ ἱρὰ θρησκίῃ) Maluissem, si mssti exemplo praeivissent, θρησκηίῃ. Quod *Arch.* hic et cap. 37. obtulit, in lucro putavi. Scholia a *Iohnstono* publicata in *Sophoclis* Electr. 996. τῆς νεωτέρας Ἰάδος ἐστὶ τὸ λέγειν τὴν προμήθειαν, προμηθίαν· καὶ τὴν εὐέπειαν, εὐεπίαν, καὶ τὰ τοιαῦτα. Mox [*l.* 11.] καὶ οὐκ ὁμολογέειν de sermone videtur intellexisse; ὁμολογέουσι κατὰ γλῶσσαν οὐδὲν in simili re, I. 142. WESS.

CAP. XIX. 10 seqq. πελάσας δ' ἐς τὸν ἀριθμὸν etc.) *Medicei* πέλας *Plinii* verbis munitur, non omnino congruis: *In totum autem revocatur intra ripas in Libra, ut tradit Herodotus, centesimo die.* [lib. V. cap. IX. sect. 10. p. 256. ed. Harduin.] Quid enim hic de *Libra* et *centesimo die, quo intra ripas cogitur iterum*, tametsi πέλας probaveris? Haec et alia bene *Salmasius* in *Solin.* p. 310. Verum est, intra idem ferme spatium temporis, quo increverat, amnem descrescere. Culte *Aristides* T. II. p. 338. οὐ τοίνυν μόνον αὔξεται τακτὰ ὁ Νεῖλος, ἀλλὰ καὶ ἀπολήγει τεταγμένως ὀπίσω, καὶ σχεδὸν οὐκ ἐν ἐλάττονι χρόνῳ καθίσταται εἰς τὸ ἐξ ἀρχῆς, ἢ ἐν ὅσῳ πρεῖὼν ἐξεπλήρωσε. *Diodorus* praeterea I. 38. Utrum vero idem *Noster* indicaverit, caussa dubitandi adest in dissensu tot schedarum: habet quoque nescio quid scabri πέλας δ' ἐς τὸν ἀριθμὸν τουτέων ἡμερ., quod detractum vulgato cernitur. Πελάσας paullo minus est ac πληρώσας ἐς τὸν ἀριθμὸν c. 7. In *Latinis* nihil mutavi, dubius tamen de *Laurentio*, cuius membranae, quod mihi liquido constat, persimiles *Arch.* et *Vind.* fuere. WESS. — *Vallae* latina haec erant: *et prope totidem diebus retrocedat, relinquens fluenta.* Ex quo quidem non conficitur, πέλας illum in suo exemplari legisse; quae absurda scriptura est, ex veteris alicuius librarii negligentia derivata: illud adparet, τὸν ἀριθμὸν τουτέων ἡμερέων de *aliis centum diebus, quibus decrescat*

Nilus, intellexisse hunc interpretem. Quod in nostra *Var. Lect.* pro scriptura πέλας testes citantur codd. *Med. Ask. Arch.*, loco *Arch.* poni *Pass.* debuerat. Quo pacto vero *Plinii* verba scripturae πέλας faveant, equidem non exputo: nec omnino satis adparet, quid *Herodotum* ibi testem citans spectarit Romanus scriptor. Illud multis documentis constat, saepe *Plinium* testimonia auctorum, quos nominat aut sequitur, parum adcurate adponere, adiicere interdum nonnulla verbis auctorum, alia detrahere; subinde etiam graecorum auctorum sententiam non recte accepisse interpretatumque esse: quod in tam immensa suscepti operis mole, in tamque infinita rerum, quas complectitur, varietate nemini magnopere mirum debet videri. Quod h. l. ait *Noster* ἀπολείπων τὸ ῥέεθρον, (nempe κατὰ τὸ ῥέεθρον, *deficit quoad fluentum, quoad aquam quam vehit*) pro eo alibi simpliciter, ἐπεὰν ἀπολίπῃ ὁ Νεῖλος, II. 93, 28. *quando deficit Nilus.* Similiter absolute, c. 22, 15. ἰκτῖνοι - - δι' ἔτεος ἐόντες οὐκ ἀπολείπουσι. Quare etiam cap. 14, 15. ἐπεὰν ὁ ποταμὸς - - - ἀπολείπῃ ὀπίσω eodem modo accipiendum, quamquam ibi ex praecedd. intelligendum videri potuerat ἀπολείπῃ τὰς ἀρούρας. Pro ἀπολείπων perinde etiam ἐπιλείπων potuerat dicere, sicut VII. 43, 3. (quamquam et ibi ἀπέλιπε, pro ἐπέλιπε, probati codd. dabant:) et III. 108, 7. In verbi πελάσας interpretatione dissentiunt interpretes. Ut *Vallam* omittam, recte videtur *Wesseling.* dictionem πελάσας ἐς τὸν ἀριθμὸν cum illa c. 7, 12. πληροῖ ἐς τὸν ἀριθμὸν τοῦτον contulisse; ut sit paullo minus πελάσας, quam πληρώσας. *Larcherus* vero πελάσας de *accessu* i. e. de *incremento* fluvii accepit, cui opponatur τὸ ἀπέρχεσθαι, *recessus* s. *diminutio.* At (ut taceam, inauditum esse illum verbi πελάζειν usum) satis erat perspicuum, ἀπέρχεσθαι h. l. opponi superiori κατέρχεσθαι, quemadmodum ἀπολείπων opponitur superiori πληθύων. *S.*

[18. αὔρας ἀποπνεούσας) Commode h. l. *Larcherus* ex Scholiis ad *Sophoclis* Aiac. 683. haec adposuit: Διαφέρουσι ἀλλήλων, (αὔρα καὶ ἄνεμος,) τῷ μὲν τὴν αὔραν ἐπὶ τῶν ἐξ ὑγροῦ ἐκπνοῶν τάττεσθαι· τὸν δὲ ἄνεμον, ἐπὶ τῶν ἐν ἀέρι πνευμάτων. *S.*]

CAP. XX. [1. Ἑλλήνων μέν τινες) Varias variorum Auctorum *de Incremento Nili eiusque caussis* sententias, ex *Plutarcho* de Placitis Philos. lib. IV. cap. 1. tum ex *Incerto*

auctore, porro ex *Theophylacto Simocatta*, lib. VII. Histor. cap. 17. ex *Diodor. Sic.* lib. I. ex *Aristidis* oratione Aegyptiaca, ex *Strabonis* lib. XVII. ex *Xiphilini* Epit. *Dionis Cassii*, ex *Heliodori* Aethiopicor. lib. II. denique ex *Theodoreti* Serm. IV. de Graecorum affect. curandis, collectas *Godofr. Iungermanus* suae *Herodoti* editioni, Adpendicis loco adiecit. Eaedemque omnes eclogae, ex praedictis Scriptoribus excerptae, in Londinensi editione *Herodoti*, quae *Galei* nomen praefert, in editione *Gronoviana*, denique in *Wesselingiana*, eodem modo repetitae sunt: qua accessione augere hanc nostram *Herodoti* editionem inutile iudicavimus. Caeterum quod ad *Incerti*, quem dixi, *Scriptoris* fragmentum spectat, consuli velim quae in brevi Praefatione *Eclogae ex Ctesiae Persicis* praemissa (T. IV. Part. I. huius edit. sub finem) monita sunt. Praesertim vero conferri cum *Nostro* merentur quae de eodem argumento *Diodorus Siculus* lib. I. cap. 38-41. congessit; quorum quidem minima pars in eàdem, quam dixi, *Iungermaniana Adpendice* exhibetur. *S.*]

13. πολλοὶ μὲν ἐν τῇ Συρίῃ ποταμοὶ) Sunt quibus haec displicent: esse enim quidem plures *in Syria fluvios*; sed evolvi in mare mediterraneum, eorumque in solem occidentem ostia tendere, non boream. Qui quidem si meminissent, *etesias* non magis e septemtrione quam occidentis plaga, sive οὐδέν τι μᾶλλον ἀπὸ τῆς ἄρκτου ἢπερ τῆς ἑσπέρας spirare; ut, post *Aristotelem*, Meteorol. II. 6. *Diodorus* observavit I. 39. in alia utique ivissent. De *etesiis* autem, atque eorum in Nili, aestate exundantis, ostia vehemente flatu, quae veterum nonnulli tradiderunt, a vero non recedunt. *Philo*, Aegypti incola, id fassus ultro est, Vit. Mos. I. p. 620. A. et nostra aetate, diu eadem in regione occupapatus, *B. Maillet* Descript. Aegypti p. 55. Neque ea tamen unica increscentis Nili caussa. WESS.

CAP. XXII. 5 *seq.* ἀπὸ τῶν θερμοτάτων τόπων ῥέων *etc.*) ψυχρότερα coniectura adsecutus *Corn. de Pauw* fuit. Adposite *Aristides*, T. II. p. 334. ὁρμᾶται μὲν γὰρ ἐκ τῶν θερμοτάτων τῆς οἰκουμένης ὁ Νεῖλος δήπου, καὶ προϊὼν εἰς ἧττον αἰεὶ θερμήν. WESS. — Discrepantiam codicum in verbis τόπων et ῥέων diligentius consideranti perquam probabile videri debet, vocab. τόπων ex scholio interlineari

esse invectum; quo factum, ut ex eisdem codicibus, quibus hoc infertum, verum verbum ῥέων expelleretur. Quare, nisi prorsus eiiciendum vocab. τόπων, cancellis saltem, ut suspectum, fuerit circumdandum. *S.*

6 *et seq.* τῶν τὰ πολλά ἐστι) *Reiskius*, τὰ ὧν τεκμήρια πολλά ἐστι - - - ὡς *etc.* Ego τῶν τὰ πολλὰ non moveo, et τεκμήρια sive μαρτύρια ad sententiam arcesso. *Quorum*, paullo ante scriptorum, *indicia multa adsunt viro, etc.* Nec discrepat sententia *Abreschii.* Prudenter vero de Nili incrementis *Arrian.* Indic. c. 6. WESS. — Si nude legeretur τῶν πολλά ἐστι, facile adsentirer viris doctissimis, intelligi e sequentibus τεκμήρια posse: sed turbat adiectus τὰ articulus, qui quid huc faciat non video. *S.*

12. ὕσαι ἐν πέντε ἡμέρῃσι) *Tan. Fabri* lib. I. Ep. 70. correctionem [ἔν τισιν, pro ἐν πέντε.] merito explosit *Gronovius*, suffecta alia, minime meliore. [ἐν παντὶ ἢ μέρεσι.] *A. Gellius* N. Attic. VIII. 4. super hoc loco disputaverat, non sine *Nostri* taxatione, *quod scriptor historiae memoratissimus de aqua pluviali et nive rem non satis exploratam pro conperta posuerit*, sicuti praefert capitis IV. argumentum. Periit, quod dolemus, disputatio; verba quae superant, idem tum in *Herodoto* fuisse, quod nunc examinamus, conmonstrant. Ponunt enim de *nive et aqua pluviali rem pro conperta non satis exploratam:* neque usquam ulla in Musa talis deposita est. Vim proinde arceo, opinatus coeli habitum et clima, sub quo scriptor aut Halicarnassi aut Thurii vitam transegit, paucis post nivem diebus pluviosum fuisse. Ut ut hoc fuit, per illud mihi mirum accidit, doctissimos viros Gelliana, adeo obportuna, neglectui habuisse. Quae consequuntur de *adusto hominum colore* et de *gruibus*, *Seneca* non praeteriit Quaest. Nat. IV. 2. cui *Euripidis* cothurnum Helen. vs. 1497. adcommoda. WESS.

[18. εἰ τοίνυν ἐχιόνιζε καὶ ὁσονῶν. Pro copia quam amat *Herodotus* facile crediderim placuisse ei repetitam ante καὶ ὁσονῶν particulam εἰ. Certe restitutam eam malim, quam cum *Benedicto* rescribere εἰ τοίνυν ἐχιόνιζε καὶ ὕσεν ὧν; cui novationi non est hîc locus, quod et de multis aliis dicendum ab eodem viro docto propositis, quae, ne longior sim, silentio praetereo. *S.*]

CAP. XXIII. 4. ποταμὸν Ὠκεανόν) De eodem iterum

IV. 8. *Homeri* ποταμοῖο ῥέεθρα Ὠκεανοῦ Iliad. Ξ'. 245. varie olim docti homines agitarunt, quemadmodum ex *Strabone* novimus lib. I. p. 9. [p. 4. ed. Cas.] Aegyptii autem, siquidem *Diodoro* I. 12. 36. et 96. adcredimus, *Nilum* suum pro *Oceano* censebant; alii ex *mari Oceano* amnis incrementa, quos *Seneca* in ordinem coëgit, derivabant. Confer *Libanium*, in Basilico p. 140. Herodotea haec amplexum. WESS.

CAP. XXIV. 7. τῆς γὰρ ἂν ἀγχοτάτω ἡ χώρης) Inpendit qualemcumque his operam G. *Raphelius* ad *Matth.* cap. XII. 35. sed usus vetere Editione. *Mediceo* iure merito *Gronovius* obsecutus est, repulsa *T. Fabri* lib. I. Ep. 7. correctione. Θεὸς de sole tritissimum. *Appianus* Praefat. ἀρχομένου τε καὶ δυομένου τοῦ θεοῦ. Quae autem *Noster* de Nili auctis per aestatem aquis et earum caussa, aliena sunt et saepe explosa. Lege *Aristidem* T. II. p. 341. et *Diodorum* I. 38. WESS.

CAP. XXV. 5. οὐκ ἐόντων ἀνέμων ψυχρῶν) Postulat ratio et rerum usus, ut calidae regionis calidi sint venti. Propterea *Pavius*, [quum abesset olim negans particula] contraria contrariis adiuvanda et medicanda professus, θερμῶν, quo etiam modo *Reisk.* in litteris ad me aut ξηρῶν, substituit. Scio eumdem Cl. virum, damnata superiore sententia, nihil mutatum velle, et turpem errorem scriptori inpingere. Mihi nulla hic aberratio placet, sed quod ex *Arch.* provenit, et scriptor ipse adfirmat c. 22. Dedi et suam sedem participio ἐόντος, [*l.* 4.] quam amiserat. WESS. 14.) ἀλλὰ καὶ ὑπολείπεσθαι) Verius hoc. [scil. quam ἀπολείπ.) Cui usui autem illa *circa solem relicta aqua?* An ut illi alimento, quae plurium olim persuasio, cederet? Γελοῖοι πάντες, ὅσοι τῶν πρότερον ὑπέλαβον τὸν ἥλιον τρέφεσθαι τῷ ὑγρῷ, graviter Philosophus, Meteorol. II. 2. Sequentia ad examen vocavit *Salmasius* in *Solin.* p. 303. WESS.

CAP. XXVI. 1 *seq.* αἴτιος - - - καὶ τὸν ἠέρα ξηρὸν - - εἶναι) *Reiskius* καὶ τοῦ τὸν ἠέρα reponit. WESS. — Alius scriptor articulum ibi non neglecturus erat: *Herodoti* stylus haud aegre illo caret. Sic c. 20, 6. τοὺς ἐτησίας ἀνέμους εἶναι αἰτίους πληθύειν (non τοῦ πληθύειν) τὸν ποταμόν. Scilicet in huiusmodi dictionibus ad infinitivum subintelligi debet ὡς particula. *S.*

3. διακαίων τὴν διέξοδον αὐτοῦ) In Adnotationibus *Gronov.* αὐτῷ *Medicei* sumitur ac si αὐτῷ sive ἑωϋτῷ foret. Malo *Aldi* et plurium schedarum, atque ad aërem, qui solis transitu excandescat, referre. WESS. — At αὐτοῦ quoque ad solem fuerit referendum, et pro ἑαυτοῦ accipiendum: *sol exurit suum transitum*, id est, *omnia exurit qua transit.* S.

[5. καὶ τοῦ οὐρανοῦ τῇ μὲν νῦν ὁ Βορέης etc.) Post τοῦ οὐρανοῦ commate incisa erat oratio, parum commode: nam cohaerent τῇ τοῦ οὐρανοῦ, *qua coeli parte.* Maiore etiam incommodo olim aberat distinctio post ὡρέων,. ut iuncta intelligerentur τῶν ὡρέων καὶ τοῦ οὐρανοῦ: quo posito, *Vigerus* Idiotism. VIII. VII. 5. τῇ μὲν νυν pro καὶ τῇ μὲν νῦν poni censuerat, regulamque statuerat, apud Ionès interdum καὶ subaudiri. Apta verborum interpunctione *Reizius* planam reddidit orationem. S.]

CAP. XXVII. 3. οὐκ οἰκός ἐστι οὐδὲν ἀποπνέειν) Est cui οὐκ ἀποικός ἐστι aequius melius videtur. Repetita negatio, me arbitro, non nocet, uti neque VI. 87. [An voluit VI. 88, 2.? At id quidem paullo diversum. Caeterum satis notum est, amare Graecos repetitas particulas negantes; ac praesertim post negandi verba et similia, cuiusmodi est οὐκ οἰκός ἐστι, negantes particulas adhibere, ubi nullus eis locus esse videri poterat. Vide ex. gr. II. 63 extr. III. 66, 14. III. 99, 7.] Solus-ne Nilus nihil aurae exhalet, dubium est. *Nostro* adsentiuntur *Diodor. Sicul.* I. 38. *Plinius* N. H. V. 9. *Aristides* p. 361. atque alii. Prudentior *Theophrastus* de Ventis p. 407. quem hanc ad rem advocavit *Brodaeus* Miscell. III. 30. WESS.

CAP. XXVIII. 1. ὡς ἀρχὴν ἐγένετο) Non pugnabo, si qui τὴν ἀρχὴν elegerint: usus neutrum proscribit. Passim idem est ac *prorsus*, quomodo ex emendatione Viri Celeb. Latina. Melius Laurentianum *ab initio*, nexu orationis postulante. Quem quidem in modum *Aeschines Socr.*, *Isocrates*, *Arrianus*, aliique plures: de quibus eruditi viri ad *Ioannis* Ev. c. VIII, 25. WESS. — Vide I. 86, 27. et 140, 15. ibique notata. S.

[5. ὁ γραμματιστὴς τῶν ἱερῶν χρημάτων τῆς Ἀθηναίης) *Valla*, *scriba sacrarum Minervae pecuniarum; rerum*, loco *pecuniarum*, posuit *Gronov.* Verba ista *Herodoti* citans *Pollux* IV. 19.

nil aliud monet, nisi quod γραμματιστὴς idem sit ac γραμματεύς. Sunt autem χρήματα non modo *pecuniae*, sed et *res pretiosae* cuiusque generis, ut *vasa*, aliaque talia: VII. 190, 8. IX. 83, 3. et frequenter aliàs. Quam in partem *Larcher* in priore ed. versionis gallicae non male, me iudice, hunc hominem nominaverat *le garde des trésors sacrés;* provocans etiam ad *Polluc.* ibid. ubi γραμματεῖον ab Atticis dici ait, ἐν ᾧ ἀργύριον ἀπέκειτο, et ad *Harpocrat.* voc. ἀργυροθήκη. In posteriore vero editione idem vir doctus, praeeunte *Michaëlis* in Comment. Soc. Goetting. T. I. p. 271. *hieroglyphorum*, i. e. *sacrarum scripturarum interpretem* hîc dici censuit. Id vero si voluisset *Herodotus*, ἱερογραμματεὺς puto dixisset, aut ἐξηγητὴς τῶν ἱερῶν γραμμάτων, non γραμματιστὴς τῶν ἱερῶν χρημάτων τῆς Ἀθηναίης. *S.*]

11. τὰς ὧν δὴ πηγὰς τοῦ Νείλου) Multa huius disputationis redarguit *Aristides*, non ausus tamen diffiteri, Syenen inter et Elephantinen ὡς ἀληθῶς esse πέτρας μεγάλας δύο, earumque medium ex Aegyptiorum opinione Nili fontes continere: porro altitudinem fontium tantam esse, ut sub mensuram non cadat, καὶ τὸ βάθος γε οὐκ ἐφικτὸν εἶναι, p. 345. Ex *Seneca* non multum discrepantia ad *Solin.* p. 312. adscripsit *Cl. Salmasius.* Cur ergo insultant scriptori, quae auditu exceperat, narranti? WESS.

19. εἰ ἄρα ταῦτα γενόμενα ἔλεγε) Explicat *Aristides*, εἰ ἄρα ταῦτ' ἀληθῆ, δοκεῖν αὐτῷ δίνας ἐνταῦθα εἶναι καὶ παλιῤῥοίας τοῦ ποταμοῦ, et recte. Namque τὰ γενόμενα, non utique alia, quam *quae sunt* et *reapse contingunt.* Cl. *Reiskius* his curam insumsit Miscell. Lips. Vol. VII. p. 630. quam, si lubet, expende et considera. WESS. — Vide *Var. Lect. S.*

21. οἷα δὲ ἐμβάλλοντος *etc.*) Qui voculam hinc eiecit, quia non meminerat additam voci οἷα, minuta talia cautius neglexisset ὡς ἀετὸς θρίπας. Ut ἅτε, ἅτε δὲ, et ἅτε δή, sic et οἷα, sed frequentius οἷα δὲ, leguntur etiam apud *Herod.* hoc quidem eadem structura p. 23, 15. [I. 61, 3.] οἷα δὲ παίδων οἱ ὑπαρχόντων. p. 76, 31. 160, 47. 169, 12. [I. 189, 19. III. 4, 7. III. 25, 6.] Nostro quoque loco voculam δὲ nexus necessariam monstrat. VALCK. — Vide iterum nostram *Var. Lect.* Sed, locum hunc denuo expendens, intellexi, verbis olim vulgatis nihil hîc adiici, nihil detrahi debuisse; sana fuisse omnia, nonnisi prava interpunctio-

ne, inde ab *edit. Gronov.* ad hanc usque nostram, obscuratum fuisse orationis gressum. Nempe sic distingui oratio debebat, quemadmodum fere in editis ante Gronovium. Οὕτω μὲν δὴ ὁ γραμματιστὴς, εἰ ἄρα ταῦτα γενόμενα ἔλεγε, ἀπέφαινε (ὡς ἐμὲ κατανοέειν) δίνας τινὰς ταύτῃ ἐούσας ἰσχυρὰς καὶ παλιρρόην· οἷα δὲ ἐμβάλλοντος *etc.* ubi δὲ particula, post οἷα, non adversativa notione, sed, ut frequentissime alibi, continuativa vel copulativa ponitur. *S.*

CAP. XXIX. 6. ταύτῃ ὦν δὴ) ταύτῃ ὧν δεῖ legit *Valla;* quod vel absque Codd. debuerat restitui. Eadem menda multis in locis haeret. VALCK.

11. τοὺς δεῖ τούτῳ τῷ τρόπῳ διεκπλῶσαι *etc.*) *Dionysius Longinus* περὶ Ὑψ. Sect. 26. p. 152. narrationis Herodoteae elegantiam et perspicuitatem admiratus, ὁρᾷς, inquit, ὦ ἑταῖρε, ὡς παραλαβών σου τὴν ψυχὴν διὰ τῶν τόπων ἄγει, τὴν ἀκοὴν ὄψιν ποιῶν. Et sunt profecto adtendentibus longe cultissima. Ἀπίξεαι, iniuria in exilium abire iussum, praefert *Fabri Tolliique* editus *Longinus:* alii, neglecta forma Ionica, ἀφίξῃ. WESS. — Ἀπίξαι [*Gronovii*] ne graecum quidem. ἀπίξεαι dubio vacabat, ubi in vicinis ista legebantur: τὴν διεκπλώσας ἥξεις: et ἔπειτα - - - ὁδοιπορίην ποιήσεαι: tum αὖτις - - - δυώδεκα ἡμέρας πλεύσεαι, καὶ ἔπειτα ἵξεαι. Hoc etiam mutatum ivit in ἥξεις *Gronovius.* VALCK. — Descriptionem istam *Nostri* imitatum esse *Lucianum,* Ver. Hist. II. 27. notavit *Toup.* ad *Longin.* l. c. *S.*

25. τῇ οὔνομά ἐστι Μερόη) Describitur a *Diodoro* I. 33. et *Strabone* XVII. p. 1139. [p. 790. ed. Cas.] quorum is a Cambysis matre, hic a sorore sive uxore eiusdem nomen sortitam perhibet: *Iosephus* in pari fere caussa est; et tamen ab eruditissimo viro, *Phaleg.* II. 36. erroris propterea arguitur. Tu vide *Liban.* in Antiochico p. 343. WESS. — Conf. *Heeren,* in *Ideen uber die Politik ... der alten Welt,* T. II. p. 398 seqq. *S.*

CAP. XXX. [2. ἥξεις ἐς τοὺς Αὐτομόλους) De his *Automolis,* s. *Transfugis Aegyptiis* consuluisse iuvabit quae commentatus est *Heeren* in libro modo laudato p. 411 seqq. et in singulari *Commentatione de Militum Aegyptiorum in Aethiopiam migratione et coloniis ibi conditis,* inter Commentat. Soc. Reg. Scient. Goett. T. XII. p. 48 seqq. *S.*]

4. Ἀσμάχ) Etsi nihil hoc de vocabulo constitutum ha-

beam, *Steph. Byz.* et plurium schedarum iudicium sequi libuit: fateor *Stephanum* non nihil discedere, sed illi dudum e *Nostro* medicinam *Hartungus* fecit Cent. I. 3. p. 641. Ἀσχάμ *Medicei* cum simili Arabum vocabulo, sinistram notante, contendit *Reiskius*, non neglectis *Auxumitis* et Aethiopum urbe *Auxumi*. Ex Hebraeorum sermone Ἀσμάχ arcessivit *H. Relandus* Diss. de Coptica Ling. ad *David. Wilkins* p. 97. Alii alia, quae in re, ancipiti admodum, missa facio. Lege et *Diodor.* I. 67. WESS.

10 *seqq.* ἐν Δάφνῃσι τῇσι Πηλουσίῃσι *etc.*) Vide c. 107. In *Ald.* et aliis haec male interpuncta recte disposuit et ordinavit doctissimus *Fr. Iunius* ad *Esaiae* cap. xxx. 3. deleto, quod vocem ἄλλη excipit, δὲ, utique non necessario. [At percommode adiecta est haec particula: καὶ - - - ἄλλη δὲ, *atque item alia.*] *Daphnae*, uti idem et *Bochartus*, in sacris Prophetarum Oraculis *Taphnes*, nec longe a Pelusio in *Itinerario Anton.* p. 163. Ceterum pro *Assyriis*, contra quos in *Edd.* praesidium ad Daphnas, fortasse consistent nonnulli; siquidem Psammetichus, Assyriorum potentiam deiecturus, Azotum Syriae obsessum c. 157. ivit. Verum ea expeditione non inpedior, quo minus *Arch.* et *Vallae* accedam, et *Valckenarium* laudem. WESS.

11. Ἀραβίων καὶ Ἀσσυρίων) Saepenumero quidem, quod a *Relando, Spanhemio*, aliisque ostensum, *Syria* et *Assyria*, *Syri* et *Assyrii* promiscue Veteribus commemorantur; semper tamen *Herodotus Syrios* [sive *Syros*] ab *Assyriis* distinguit; hic itaque corrigendum Συρίων. [certe Σύρων.] Agit enim de custodibus, quos ad Aegypti fines collocarit Psammetichus: ad Orientem Aegypto sunt obiecti Arabes et Syrii Palaestini: τῆς γὰρ Ἀραβίης τὰ παρὰ θάλασσαν Σύριοι νέμονται lib. II. c. 12. ubi mox iungit τὴν Ἀραβίην τε καὶ Συρίην: tum c. 116. ὁμουρέει ἡ Συρίη Αἰγύπτῳ. Conferri possent in re minime dubia lib. II. c. 158. III. 5. et 91. IV. 39. VIII. 89. VALCK. — Equidem, ut in *Var. Lect.* professus sum, Ἀραβίων τε καὶ Σύρων editum volueram. Adiectam igitur in contextu τε particulam post Ἀραβίων velim. *S.*

21. οὐκ ἔα) *Vetabat, Valla. Vetat lex*, sive legislator, diciturque οὐκ ἐᾷν, *Isaeo* p. 80, 44. et *Demostheni* p. 143, 96. Sed apud *Herodotum* οὐκ ἐᾷν nuspiam est imperantis, at mitibus verbis *dissuadentis*: hoc in loco fugitivos Psam-

metichus *adsequutus multis verbis obsecrabat, Deosque Penates deserere dehortabatur*: ἐδέετό τε (hoc intersero) [quae tamen particula τε non necessario requiritur] πολλὰ λέγων, καὶ θεοὺς πατρῴους ἀπολιπεῖν οὐκ ἔα. Lib. V. c. 96. atque alibi ter quaterve recurrit illud eodem semper molliori significatu. Venuste *Xenophon.* Κυρ. Ἀναβ. VII. p. 240, 8. ἐπήρετο ὁ Σεύθης τὸν παῖδα, εἰ παίσειεν αὐτὸν ἀντὶ ἐκείνου, (τὸν ἐραστὴν ἀντὶ τοῦ ἐρωμένου) οὐκ εἴα ὁ παῖς, ἀλλ' ἱκέτευε μηδὲ ἕτερον καταπαίνειν: *negabat puer; obsecrabatque neutrum ut interimeret.* Lib. II. Ἑλλ. p. 267, 8. tametsi de Cyro dicatur, οὐκ εἴα ναυμαχεῖν, notat *dehortabatur.* Apud *Thucyd.* VI. 72. cladem passos Syracusanos suos Hermocrates ἐθάρσυνέ τε καὶ οὐκ εἴα τῷ γεγενημένῳ ἐνδιδόναι. Lib. I. 28. et VII. 48. οὐκ εἴα ἀπανίστασθαι. Veterum formulam repraesentarunt imitatores. VALCK.

22. τῶν δέ τινα) Sic postulat Scriptoris consuetudo, quae Cl. *Reiskium* non latuit. Respice lib. I. 84. Dictum Automolorum celebre est, obscurius abs *Aristotele* positum Rhetor. III. 16. p. 149. manifestius in *Diodori* I. 67. et *Plutarchi* T. II. 601. D. WESS.

27. τούτους ἐκέλευε ἐξελόντας) Cl. *Reiskius* ἐξέλοντας praeoptat ex vetere ἔλω, *pello*: quod equidem Graecis non auſero; malo tamen, si quid novandum, ἐξελῶντας. Nam magna in his confusio; uti V. 63. III. 59. Verum mutandi nulla necessitas. WESS. — Nullo pacto sollicitari ἐξελόντας debuit. Vide I. 103, 12. I. 159, 12. etc. Et aptus huic loco erat aoristus, significatione praeteriti temporis: non enim ipsi incolere regionem potuerunt, quin illos eiecissent. *S.*

CAP. XXXI. 3. οὗτοι γὰρ συμβαλλομένῳ μῆνες) In mensium numero, quos ab Elephantine Meroën versus et Automolos proficiscentes conterunt, dissentit *Aristides* Orat. Aegypt. p. 346. Cuius discordiae caussa est, quod ambo ex aliorum narrationibus, saepe numero ambiguis, acceperunt. Statim, auxilio *Arch.* et *Vind.* τοσοῦτοι γὰρ συμβ. si volueris, haud erit pravum; quae et *Reiskii* coniectura. WESS.

CAP. XXXII. 1. Ἀλλὰ τὰ μὲν ἤκουσα) Si *sensui* non *possit satisfacere*, poni [hoc a *Gron.*] non debuerat: *acrius* consideranti *Gronovio* latere videbatur ἀλλ' ἅττα. Sed hoc aeque sensum relinqueret pendentem, Atticis pro ἅ

τινα frequentatum; non tamen *Herodoto*, semper Ionum more ἄσσα scribenti. Sincera mihi quidem videntur olim vulgata: Ἀλλὰ τάδε μὲν ἤκ. *Sed haec quidem*, quae nempe dicturus sum, *a Cyrenaeis intellexi.* Paullo post [*l.* 3.] Herodotea *Gronov.* interpolavit, vocibus περὶ τοῦ Νείλου e msto [perperam] inculcatis. VALCK. — Quae hoc cap. de *iuvenum Nasamon umitinere per deserta Libyae* narrantur, interpretatus est illustravitque *Heeren*, in libro iam saepius a nobis laudato, *Ideen etc.* T. II. p. 216 seqq. *S.*

3. καὶ ἀπικέσθαι ἐς λόγους Ἐτεάρχῳ) Resecui inportunum *Medicei* glossema: quisque videt, nisi si amore membranarum nimio coecutiat, ex sequentibus in hanc viciniam migrasse, et optime ex plerisque omnibus *Codd.* abesse. Id quoque inmutavi, quod paullo ante *Florentia* dederat, [ἀλλὰ τὰ μὲν] opinorque suspicionem de lacuna, qua de *Miscell. Lipsiensia*, in spongiam abiisse. *Nasamonum* in Lybia sedem IV. 182. designat. WESS.

17. ἢ τελευτᾷ τῆς Λιβύης) Male haec tinniunt. Scripserat aut ἦ τελευταὶ τῆς Λιβύης, quorsum tendit *Ask.* aut ἦ τελευτᾷ τὰ τῆς, quae *Reiskii* sententia. [conf. *Var. Lect.*] Certum est, veterum opinione *promontorium Soloënta*, quod et IV. 43., *Africae versus occidentem solem* censitum fuisse *terminum.* Mox [*l.* 20.] τῶν ἐπὶ θάλασσαν revocavi, scriptoris mori et Codicum auctoritati obsecundans. Adsolet sane Africae in mediterraneum mare vergentes nationes τοὺς ἐπὶ θάλασσαν κατήκοντας, tum ὑπὲρ τούτων et ὑπὲρ θαλάσσης eas adpellare, quae regionis interiora καὶ θηριώδεα habent. Vide modo IV. 171. et 181. et exemplorum abunde erit. WESS.

24. Ἐπεὶ ὦν τοὺς νεηνίας *etc.*) Corrigebat vir doctissimus [*Reiskius* puto] scriptis ad me litteris, εἰπεῖν ὦν, ut respondeat superioribus φάναι παρὰ σφίσι γενέσθαι, aut potius εἶπον ὦν. Ego aliter censeo. Frequens in hoc scriptore, neque nesciebat vir Cl., ἐπεὶ atque ἐπεί γε, infinita oratione sequente: similes structurae IV. 10. VII. 3. et 150. VIII. 111. dicta adfirmant, et quae *H. Stephanus* de Dialect. p. 138. WESS. — At non id turbaverat viros doctos, quod in obliqua oratione particula ἐπεὶ cum infinitivo modo constructa est: sed quod, si ἐπεὶ notione *postquam* accipitur (qua eam *Wess.* accepisse videtur) ἀναπόδοτος videretur esse oratio. Itaque *Vigerus*, hunc locum tractans, (Idiot. graec. VII. 6, 4.) ἐπεὶ hîc

notione particulae ἔπειτα, *deinde*, accipiendum esse statuit. Quum vero satis constet, nusquam alibi ἔπειτα ista notione adhiberi, emendatione opus esse *Reizius* cum *Reiskio* censuit, et ex coniectura εἶπον, (scil. οἱ Νασαμῶνες) in contextu posuit, ut in *Var. Lect.* a nobis dictum est; non εἶπεν, ut in brevi notula sub contextu nostro perperam positum. *Hermannus* in Adnot. 241. ad *Vigerum*, recta interpretatione, non emendatione, indigere hunc locum monuit: notione caussali, satis usitata, hîc positam esse ἔπειτα particulam, commode per *nam* reddendam: referri enim eam ad id quod proxime suis verbis *Herodotus* dixerat, *regionem illam esse feris refertam, aqua carentem, desertam*: haec illum confirmaturum iis, quae reliqua erant de Etearchi narratione, pergere, *nam iuvenes illos talem*, qualem modo ipse dixerat, *Lybiam invenisse*. Quae quidem ratio a Viro et doctissimo et perspicacissimo inita, ut dicam quod sentio, mihi quidem ad expediendam huius loci difficultatem haud admodum adcommodata videtur. Iterum iterumque totam istam ῥῆσιν relegens intellexisse mihi videor, particulam ἔπειτα recte hîc a *Wesselingio* ea notione, quae in narrationibus praesertim usitatissima est, acceptam fuisse; apodosin autem periodi in illis verbis inesse διεξελθόντας δὲ - - - ἰδεῖν δή κοτε etc. itaque post ἄνεμον *l.* 28. loco *maioris puncti*, quod ibi posuimus, recte in superioribus editionibus *minori puncto* distinctam fuisse orationem. In apodoseos initio poni subinde particulam δὲ, praesertim quando in protasi eadem posita erat, satis notum: quo de genere conf. Lexicon Polybian. p. 125. et vide *Herodot.* I. 116, 12 et 14. — Atque haec ita non modo a me scripta, verum etiam a typographo descripta erant, et prelo iam submittenda, quum mihi traditur *secunda Vigeri Hermanniana editio*, anno MDCCCXIII. in lucem emissa; ex qua haud mediocri cum voluptate cognovi, eumdem clarissimum *Virum*, mutatâ priore sententiâ, istum *Herodoti* locum, in quo versamur, eodem prorsus modo, quo a nobis factum, expediendum censere. *S.*

33. ἄνδρας μικρούς, μετρίων ἐλάσσονας) *Pygmaei* sunt, prudentius, quam poëtarum in fabellis, hic descripti; a quorum pictura non longe abit *Nonnosi*, qui eos in Aethiopiae finibus vidit, narratio. Sic *Photius* ex eo, Cod. III. Biblioth.

p. 8. ἐνέτυχε γάρ τισι μορφὴν μὲν καὶ ἰδέαν ἔχουσιν ἀνθρωπίνην, βραχυτάτοις δὲ τὸ μέγεθος, καὶ μέλασι τὴν χρόαν, ὑπὸ δὲ τριχῶν δεδασυμένοις διὰ παντὸς τοῦ σώματος. Itaque in fabulis, si illa fide fulciuntur, putari non debent. Idem nempe, bene *Is. Vossius*, efficiunt aestus et frigus intensissimum, quamvis diversa ratione: nam, qui nimio sole coquuntur, illi breves sunt et exiles, praesertim in siticulosis regionibus, ad *Melam* III. 8. quibus iungi possunt a *Iobo Ludolfo* disputata Comment. in Histor. *Aethiop.* p. 70. WESS.

CAP. XXXIII. 8. καὶ μέσην τάμνων Λιβύην· καὶ) Aut haec, aut superior, quippe lenem orationis cursum turbans, inducenda copula est. *Mediam* autem *Africam permeare Nilum*, si districte adfirmetur, vero non erit simile. Quare Ampl. *Bouherius* Dissert. Herod. c. 18. p. 190. confusionem amnium, *Nili*, et eius cui *Niger* nomen, hîc invenit; fortasse citra ius. Haud sane aliter haec accipi possunt, quam quae de Istro, μέσην σχίζων τὴν Εὐρώπην: quae quidem si arte presseris, simili labo abunt difficultate. WESS. — At *Herodoti* quidem haec fuit sententia, *Nilum mediam* e transverso *permeare Africam*, *Istrumque mediam Europam*. Priorem καὶ particulam, *Wesselingii* monitum secutus abiecit *Reizius*: quam equidem, iubente codicum consensu, restitui. Pluribus autem rationibus tueri illa locum suum potest: quarum rationum haec simplicissima, ut repetitum verbum ῥέει subintelligas: ῥέει ἐκ Λιβύης, καὶ (ῥέει) μέσην τάμνων Λιβύην. *S.*

12. Πυρήνης πόλιος) Nollem dicam *Laurentio* a Viro Cl. inpactam, ex non geminata canina littera: secutus est suas schedas, quibus aliae consentiunt, praeterque omnes *Aristoteles* Meteorol. I. 13. Isthic autem Philosophus montem signavit, *Noster* urbem; quo titulo in Celtis cum nulla sit, *Guil. Stukius* ad Peripl. Ponti Euxin. p. 164. Πυρήνης ὄρους sive ὄρεος, vel aliud quid huiusmodi, legendum coniicit esse: cui paria non facio. *Herodotus* ex auditu haec deponit, in omnibus non fallente. Monuit *Glareanus* et *Stukius* ex eo, non longe ab Istri fontibus duo amnes *Brygen* seu *Pregen* scaturire et cum eo misceri, vicinamque illis regionem *Preginam* sive *Pryginam* adpellari: fieri potuisse, ut Πυρήνη inde gigneretur. Gemina illis *Dalecampius* ad *Plinium* H. Nat. IV. 12. in eo reprehendendus, quod Πυρήνης χώρης *Nostro* obtrudat. WESS.

13. Κελτοί εἰσι ἔξω Ἡρακληΐων στηλέων) Corrigunt doctissimi viri *Io. Clericus* et *Bouherius* Diss. Herodot. c. 19. ἔσω Ἡρ. στηλέων, siquidem Celtae, sub quorum nomine Hispani continentur, extra columnas istas censeri nequeant. At haec vide. Ad Calpen fixae credebantur columnae; unde diversa ratione cis et uls columnas multa considerari poterant. Omnia extra Herculis fretum in Oceanum versa ἔξω στηλῶν Ἡρακλείων *Straboni* I. p. 82. [p. 47 extr. ed. Cas.] cui et pars extima Lusitaniae, sese vehementer porrigens ac incurvans, τὸ ἐκτὸς Ἡρακλείων στηλῶν κύρτωμα τῆς Εὐρώπης p. 112. [p. 64. Cas.] Praeterea ἐντὸς στηλῶν insulae contra Hispaniam in mediterraneo mari, ἔξω δὲ στηλῶν, τὰ Γάδειρα sive *Gades* lib. III. p. 256. [p. 168.] Iam Celtae ad flumen Anam et Lusitaniae promontorium Sacrum et Nerium, cui et Celtico nomen, sedes olim habuerunt, eodem teste lib. III. p. 230. B. [p. 153.] Atque his dudum scriptis adfertur *Biblioth. Germ.* T. XXIV. pars II. in qua Cl. *Pellouterii* Responsio ad C. l. *Schoepflini* dubia, de situ Celtarum in Hispania eadem tradens p. 396. WESS.

16. ῥέων - - - διὰ πάσης Εὐρώπης) Hae quidem voces orationis Herodoteae lenem cursum impediunt, Criticisque furcillis hinc videntur eiiciendae; si vera suspicor, sic olim ad oram positae:

τελευτᾷ δὲ ὁ Ἴστρος ἐς θάλασσαν	ῥέων
τὴν τοῦ Εὐξείνου πόντου	διὰ πάσης
τῇ Ἰστριηνοὶ Μιλησίων οἰκέουσι ἄποικοι	Εὐρώπης

Repeti poterant e lib. IV. c. 49. ubi ῥέει διὰ πάσης Εὐρώπης ὁ Ἴστρος (ἀρξάμενος ἐκ Κελτῶν, οἳ ἔσχατοι πρὸς ἡλίου δυσμέων μετὰ Κύνητας οἰκέουσι τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ) ῥέων δὲ διὰ πάσης τῆς Εὐρώπης ἐς τὰ πλάγια τῆς Σκυθίης ἐσβάλλει. Hic ista post parenthesin Herodoteo more requirebatur repetitio: nostro loco paulo dixerat ante de Danubio [l. 12.] ῥέει μέσην σχίζων τὴν Εὐρώπην. Istis, quae dicebam, reiectis nihil hic remanet impediti. Locorum praeterea monstrat comparatio, quomodo capiendum sit μετὰ Κύνητας, IV. 49. *exceptis* nempe *Cynesiis*. Hi ultimi habitabant ad Occidentem Europae; *Celtae* paene ultimi: in Celtarum regione ponit *Herodotus* Danubii fontes, illinc per Europam fluentis, seseque tandem in Pontum Euxinum circa Istriam exonerantis.

VALCK. — Abiecta a *Reizio* verba revocavi cum *Schaefero*. Post Ἴστρος *comma* interposui, quod aberat vulgo. *S.*

CAP. XXXIV. 6. ἡ δὲ Αἴγυπτος - - - κέεται) Haec alienissimo loco legi contendit *T. Faber*, atque in librum IV. reducenda: *Quid enim*, inquit Epist. I. p. 29. *ad comparationem Nili cum Danubio situs Aegypti, qua Ciliciae montana aspicit, facere potest?* Mea sententia lib. IV. prorsus ista locum non invenirent; hic autem pernecessaria apte respondent ad argumentationem *Herodoti*, haud sanequam comparantis *longitudinem Nili per Aegyptum cum cursu Danubii per Europam fluentis*, quod putabat *Faber*: nihil minus. Ostendere nititur, τὸν Νεῖλον τῷ Ἴστρῳ ἐκ τῶν ἴσων μέτρων ὁρμέεσθαι. (cap. 33, 10.) Tractum ille duntaxat cursumque Nili atque Istri comparat ab Occidente versus Orientem fluentium. Ad quaestionem a *Fabricio* sibi positam altius Herodotea retractare debuerat *Faber*. Nilus secundum *Herodotum* (II. 22.) Libyam permeans et Aethiopiam ἐκδιδοῖ ἐς Αἴγυπτον. Quousque supra Aegyptum Nili fontes persequuti dicantur, narrat cap. 29. et seqq. Supra Aegyptum fluit ab Occidente, ῥέει ἀπὸ ἑσπέρης τε καὶ ἡλίου δυσμέων. (cap. 31, 5.) Tum narrationem interserit, qua per Libyae deserta quam longissime progressi iuvenes Nasamones flumen invenisse magnum dicuntur, ῥέειν δὲ (cap. 32, 40.) ἀπὸ ἑσπέρης αὐτὸν πρὸς ἥλιον ἀνατέλλοντα. *Nilum* fuisse coniicit *Herodotus*; tandem hunc Nili cursum comparans cum cursu Danubii. *Nilus* ipsi dicitur μέσην τάμνων Λιβύην: *Ister* μέσην σχίζων τὴν Εὐρώπην. *Nilus* fluit ab Occidente Libyae; *Ister* ab Occidentali parte Europae. *Ister* τελευτᾷ ἐς θάλασσαν τὴν τοῦ Εὐξείνου πόντου, τῇ Ἰστριηνοὶ - - οἰκέουσι: *Nilus* ἐκδιδοῖ ἐς Αἴγυπτον. Aegyptus terminus est Orientalis, ad quem ab Occidente Libyam pervadens pertingit Nilus: hanc, cursu mutato, mediam secans effluit in mare. Iam vero monstrandum erat, Aegypto obiectum respondere locum, quo se Danubius in Pontum exoneraret Euxinum: *Aegypto*, inquit, *opposita est Cilicia montana: hinc recta via pergendo quinque diebus perveniri potest Sinopem, ad Pontum Euxinum sitam: Sinope obiacet Istro, se in illud mare exoneranti.* Tandem e dictis concludit: οὕτω τὸν Νεῖλον δοκέω, διὰ πάσης τῆς Λιβύης (*per totam Africam*; ut Danubius *per totam Europam*:) διεξιόντα, ἐξισοῦσθαι τῷ Ἴστρῳ. VALCK.

10. ἀντίον κεῖται) *Gronovium* vide, nimis argutantem. [Putaverat ille, legi hîc debere τῷ Ἴστρῳ ἀντίη κεῖται: paullo ante vero, τῆς ὀρ. Κιλικίης ἀντίον κεῖται.] Usus ἀντίην patrio casui iungit, quemadmodum scuti Hesiodei vs. 434. et 444. adnectit idem dandi inflexioni ἀντίον VI. 77. in scriptis Codd. Hoc si nolis, quidni ἀντίη retinebitur? WESS.

CAP. XXXV. 2. πλεῖστα θωυμάσια ἔχει ἢ ἄλλη πᾶσα χώρη) πλέω θωϋμάσια sedem pristinam recepit. Lege tamen Clar. *Abresch* Diluc. Thucyd. p. 514. WESS. — Probavi equidem superlativum, notione comparativi positam. Similiter πρῶτος sequente ἢ particula habes IX. 27, 7. Conf. *Wessel.* ad VII. 16. et *Hermann.* Adnot. 57. ad *Viger. S.*

[7. τὰ πολλὰ πάντα. Vide ad I. 203, 6. notata. *S.*]

8. ἤθεά τε καὶ νόμους) Quinimo ἔθεά τε καὶ νόμους habebant Aegyptii, quae pleraque prorsus essent aliorum populorum moribus atque institutis contraria. Ἐκεῖ γὰρ οἱ μὲν ἄρσενες κατὰ στέγας Θαλοῦσιν ἱστουργοῦντες· αἱ δὲ σύννομοι Τὰ ἔξω βίου τροφεῖα πορσύνουσ' ἀεί: *Sophocles* Oed. in Col. vs. 331. *Herodotus*, αἱ μὲν γυναῖκες, inquit, ἀγοράζουσι καὶ καπηλεύουσι, οἱ δὲ ἄνδρες κατ' οἴκους ἐόντες ὑφαίνουσι. Secundum *Nymphodorum* ἐν τῷ ιγ sive ἐν τῷ γ τῶν Βαρβαρικῶν apud *Schol. Soph.* muliebria munia viris in Aegypto primus adsignavit Sesostris; quod, si fidem invenit, Rex bellicosissimus censendus est constituisse, posteaquam plurimas gentes subiugasset, ἀποστήσας τὰ πλήθη ἀπὸ τῶν πολεμικῶν ἔργων, *Diodor. Sic.* I. 56. qui his simillima de Amazonum maritis probabilius narrat II. 45. III. 53. Ceterum e *Nymphodori* fragmento Herodoteum ἀγοράζουσι interpretari debuerant ἐν ἀγορᾷ περιπατοῦσιν, aut διατρίβουσι: quo significatu semper verbum ἀγοράζειν *Herodotus*, (III. 137. et 139. IV. 78. et 164.) veteres etiam Attici praesertim adhibuerunt, quorum usum Grammatici respiciunt Atticistae. Quia rarissimum erat *emendi* sensu apud Oratores antiquos, in *Hyperidis* Deliaca, Ἀγοράσαι, ἀντὶ τοῦ ὠνήσασθαι, positum adnotavit *Harpocration:* orationis ista pars superest in *Scholiis* ad *Hermogenem*, excitata *Casaubono* in *Athen.* X. c. VI. [Animadv. in *Athen.* T. V. nostrae edit. p. 371.] et *d'Orvillio* Exercit. Deliaca p. 110. VALCK. — Cur ἔθεα, quam ἤθεα, maluerit Vir doctus, haud satis vi-

deo. ἔθεα videntur magis esse *consuetudines singulorum*; ἤθεα, *publici* magis *mores*. Vide IV. 95, 9. 106, 2. VIII. 144, 17. De morum Aegyptiorum et Graecorum discrepantia lepidissimi exstant versiculi *Anaxandridae* comici apud *Athenaeum* lib. VII. c. 55. p. 299 seq. *S.*

Ibid. αἱ μὲν γυναῖκες ἀγοράζουσι) Tractavit haec ill. *Ez. Spanhemius* ad Iulian. Or. I. p. 142. Sed ἀγοράζειν hoc loco idem est atque *in foro agere et versari*, sicuti III. 137. Recte *Nymphodorus* in Schol. Oed. Colon. *Sophocl.* vs. 350. αἱ μὲν γυναῖκες ἐν ἀγορᾷ περιπατοῦσι καὶ καπηλεύουσι, de Aegyptiis; tum οἱ δὲ ἄνδρες κατὰ τὴν οἰκίαν ὑφαίνουσι, at nihil ibi de texendi more, quem clarissima luce *Salmasius* ad *Vopisci* Aurelian. cap. 46. p. 564. et post eum *Io. Braunius* Vestit. Sacerdot. Hebr. lib. I. 16. p. 267. etc. circumfudit. WESS.

[14. εὐμαρέη. Sic scribendum monuerat *Koen.* ad *Gregor.* Dialect. ion. §. 119. *S.*]

CAP. XXXVI. 2. τῇ μὲν ἄλλῃ κομέουσι) Nihil muto. Κομόωσι *Arch.* (sic enim habet, non κομόουσι, uti *Galeus*,) librario debetur, ad notam ionicam offenso: indidem ξυροῦνται et ξυρῶνται venerunt, salvo meliore cap. 37. Non negavit his Cl. *Salmasius* operam, de Coma p. 542. talia derivans, quae sine controversia inde confici non possunt, bene observante Cl. *Dukero* in *Thucydid.* I. 6. WESS.

4. τοὺς μάλιστα ἰκνέεται) A poëtis omittitur interdum in talibus praepositio; addit *Herodotus;* qui et hic scripsisse videtur: ἐς τοὺς μάλιστα ἰκνέεται, nempe τὸ κῆδος: *qui* quidem *genere sint proximi*, atque id circo ταφῆες et κηδεσταί. Lib. VI. c. 57. δικάζειν πατρούχου παρθένου πέρι, ἐς τὸν ἰκνέεται ἔχειν. conf. c. 109. *Ad aliquem venire* dicitur *pecunia* vel *haereditas*. *Solon*: μὴ ἐπιτροπεύειν εἰς ὃν ἡ οὐσία ἔρχεται τῶν ὀρφανῶν τελευτησάντων, apud *Diogen. Laërt.* I. 56. cui legi *Charondae* contrariam explanans *Diodorus Sic.* XII. 15. τῆς οὐσίας, inquit, εἰς ἐκείνους καθηκούσης. *Iis esse adiuncta Sacra*; scribit *Cicero* de Legg. II. c. 19. *ad quos* patris familias *morte pecunia venerit.* VALCK. — Ergo ἐς τοὺς voluerat Vir doctus. At similiter IX. 26, 34. ἡμέας ἰκνέεσθαι, pro ἐς ἡμέας dixit *Noster. S.*

[7 *et seq.* δίαιτα. De *victu* interpretatus est *Larcher*: *Les autres peuples prennent leur repas dans un endroit separé des bêtes, les Egyptiens mangent avec elles.* Qua strictiore

notione frequenter quidem apud alios auctores usurpari novimus id vocabulum; nec vero apud *Nostrum*. Vide I. 35 extr. I. 157, 10. II. 68, 18. coll. *l.* 4. etc. *S.*]

8. ἀπὸ πυρέων) Et hoc instauravi. αὐτέων, Θεσσαλέων, Σουσέων aliaque hoc de genere adhibuit; et haec terminatio recusabitur? Melius successisset, si in Latinis, *frumenti* loco, *triticum*, et ζεὰς *Hieronymi* exemplo *speltam* vertissent. Belle de his *Ol. Celsius* Hierobotan. P. II. p. 101. et 122. WESS.

12. τὸν δὲ πηλὸν τῇσι χερσί.) Huc praeter *Strabonem* XVII. p. 1179. c. [p. 823 extr. ed. Cas.] spectat *Anonym.* in *Pythag.* reliquiis p. 714. [ed. Gal.] τὸν παλὸν δεύειν ταῖς χερσὶ, τὸν σῖτον τοῖς ποσὶ, τήνοις καλὸν, ἀλλ' ἁμῖν τὸ ἐναντίον. Qui quidem meminerit, *vinum* secundum Grammaticos Ionice dictum πηλὸν, et οἶνον πατεῖν *Hybriae* ap. *Athen.* XV. pag. 696. A. hic forsan per πηλὸν, *uvas* intelligat pressas in torculari: sed *vinum* nuspiam ita vocat *Herodotus*, secundum quem vitibus etiam caruit Aegyptus: vid. Celeberr. *Wesseling.* ad *Diodor.* T. I. p. 19. VALCK.

15 *seq.* εἵματα τῶν μὲν ἀνδρῶν ἕκαστος ἔχει δύο.) Hinc in *Schol.* ad *Soph.* Oed. in Col. vs. 331. corrigendus est *Nymphodorus*: τοῖς μὲν δύο ἱμάτια περιέβαλε, ταῖς δὲ ἕν: vulgatur, ταῖς μὲν δ. ἱ. π. τοῖς δὲ ἕν. Huc Sesostris ista dicitur in usum introduxisse, ὑπολαμβάνων ἅμα τοῖς ἐπιτηδεύμασι καὶ τὰς ψυχὰς αὐτῶν ἐκθηλύνεσθαι· ὃ καὶ Λυδοῖς ὕστερον συμπεσεῖν φασίν. Lydi cum a Cyro defecissent, κέλευέ σφεας, inquit Croesus apud *Herod.* I. 155. κιθῶνας - - ὑποδύνειν τοῖσι εἵμασι: quod *Polyaenus* dixit στολὴν γυναικεῖαν φορεῖν lib. VII. cap. 6, 4. De Cyro Lydisque narrata transtulit in Xerxen et Babylonios *Plutarch.* T. II. p. 173. c. De Aegyptiis conf. *Herod.* II. 81. VALCK.

23. διφασίοισι δὲ γράμμασι χρέωνται.) De *Aegyptiorum litteris* docte et prudenter Cl. *Warburton* Divin. Legati Mosis lib. IV. sect. 4. Usi olim fuerunt *sacris* sive *Hieroglyphicis*, quales in obeliscis aliisque monumentis cernuntur: usi etiam δημοτικοῖς, quas *populares* et *currentes* adpellare licebit. Memini aestate superiore in cimeliarchio Auriaci Principis, monstrante *Hemsterhusio*, eruditissimi patris egregio filio, lintea videre huiusmodi litteris obpleta: habet similes fascias et lintea texta illustr. Comes *Caylus*

in *Recueil d'Antiquités* T. I. p. 70., adspersis praeclarissimis observationibus, quas ut consideres auctor suasorque sum. WESS.

CAP. XXXVII. [4. εἵματα δὲ λίνεα φορέουσι) *Lineas* vestes *Herodotum* videri dicere non modo quae ex *lino*, sed quae ex *gossypio* vel *bysso* confectae erant, iam ad I. 195. 1. monuimus. *Vestes ex gossypio sacerdotibus Aegypti gratissimae*, ait *Plinius* lib. XIX. cap. 1. sect. 11. 3. conf. *Pollux.* VII. 75. et *Forsterum* de Bysso veterum p. 85. laudatum *Heerenio* in *Ideen* etc. T. I. p. 137. *S.*]

6. τά τε αἰδοῖα περιτάμνονται) De sacerdotibus recte: neque enim omnibus Aegyptiis illa circumcisionis, nisi si mysteriis initiari et ad sacras scientias admitti vellent, necessitas. Docuit *Huëtius*, Vir Cl. in *Origen.* ad Genes. p. 16. et in Homil. V. in *Ierem.* p. 159. edit. nov. multoque uberius amicus meus, olim studiosissimus auditor, *C. V. Vonckius*, vir Ampliss. Obs. Miscell. cap. 1. p. 60. Caussam ritus, quam *Noster* adfert, ridiculam ait *Guiliel. Iameson*, Spicil. Antiq. Aegypt. c. 14. pag. 339.; potuisse enim sacerdotes munditiae et salubritati consulere sine circumcisione. Fateor id ultro. Vitio-ne tamen cedere scriptori debet, si, quem obtendebant Aegyptii colorem, signet? *Philonem* Iud. de Circumcis. p. 810. c. Vir Cl. in consilium ubi misisset, potuisset sapere. Addit doctissimus Iudaeorum, non aliam ob rationem sacerdotes corpus adcuratissime radere, et *Synesius* Encom. Calvit. pag. 70. D. cum *Petavii* observatis. WESS. — Conf. *Michaëlis*, *Mosaisches Recht*, T. IV. §. 186. et *Meiners*, *De Circumcisionis origine et caussis*, in Commentatt. Soc. Reg. Goetting. T. XIV. pag. 211 *seq.* *S.*

13. λοῦνται δὲ δὶς τῆς ἡμέρης) Valla *interdiu ter*, quasi τρὶς esset. Mihi istud, modo scripti Codd. addicerent, non displiceret. Vide hoc *Porphyrii* ex *Chaeremone*, Abst. An. IV. 7. τρὶς δὲ τῆς ἡμέρας ἀπελούοντο ψυχρῷ, ἀπό τε κοίτης, καὶ πρὸ ἀρίστου, καὶ πρὸς ὕπνον. Quae et *Mediceo* et aberranti *Arch.* auctoritatem conciliant. Porro ἐσθῆτα βαλέειν *Aldi* et *Arch.* [*l.* 12.] habet quidpiam singulare, cui fidere non audeo. WESS. — Vulgatum λαβεῖν primus dedit *H. Steph.* ex codice puto msto. *S.*

19. δίδοται - - οἶνος ἀμπέλινος) Eum in modum c. 60. At

c. 77. usum Aegyptiis οἴνου ἐκ κριθέων sive *vini ex hordeo* largitur, quoniam vites regioni deessent: quod quidem an districte verum sit, alias quaeremus. *Plutarchus*, post Psammetichi aetatem, aditu Graecis intra regionem patefacto, vini potum regibus et sacerdotibus placuisse, de Isid. et Osir. c. 6., antea pestiferi quid illi adesse opinatis, innuit. Ut ut fuit, οἴνου οἱ μὲν οὐδ' ὅλως, οἱ δὲ ὀλίγιστα ἐγεύοντο, *Chaeremon* in *Porphyr.* Abst. Anim. IV. 6. Confer *Musam* III. 5. *Iablonski* Panth. Aegypt. II. 1. pag. 131. et nota *Salmasium*, ἀμπέλινον de foliis, ἄμπελιον, in vino usurpari adservantem ad *Achillem Tat.* lib. II. p. 67. WESS.

22. οὔτε τρώγουσι) *Cl. Pauw* corrigebat φρύγουσι, *frigunt*, vulgatum vitii damnans, quoniam qui fabas ἕψοντες δατέονται, eas τρώγουσι, quod *Noster* infitiatur: passim ἕψειν et φρύγειν contra se poni, neque τρώγειν *crudas edere* indicare. Speciem ea habent, nihil amplius. Debuisset scriptor, si vero niterentur, οὔτε φρύγοντες οὔτε ἕψοντες dare. At veritas deest. Τρώγειν de *crudis* olim placuit unice: testantur τρωκτὰ et τρώξιμα, quae ὠμὰ ἐσθιόμενα exponit *Galenus*: accedit verbi in his libris usus, I. 71. II. 92. [IV. 177, 3.] Bene, quamquam generalius, *Plutarchus* Symp. VIII. 8. οὔτε γὰρ σπείρειν, οὔτε σιτεῖσθαι κύαμον Αἰγυπτίους, ἀλλ' οὐδὲ ὁρῶντας ἀνέχεσθαί φησιν ὁ Ἡρόδοτος. Egregio *Medicei* et *Pass.* πατέονται alius erit locus. [Vide Adn. ad c. 66, 8.] Nunc notemus eorumdem τῶν εἷς ἐστι ἀρχιέρεως [*l.* 25.] singulare prorsus. Potuisset illi fideiussorem Vir Celeb. addere *Dionem Cassium*, cui ὁ ἀρχιέρεως, τῷ ἀρχιέρεῳ, τὸν ἀρχιέρεων sese probarunt. Lege Cl. *Reimari* observata in *Dionis* LIII. pag. 712. WESS.

CAP. XXXVIII. 2. καὶ τούτου εἵνεκα δοκιμάζουσι αὐτοὺς ὧδε) Non expedio hanc consecutionem: *Boves mares Epaphi censentur*: Epaphus non alius ac Apis II. 133. III. 28.; *propterea hunc in modum boves explorant.* Haeccine consequens oratio? Saltem qualitatem aliquam aut coloris aut rei alius adiunxisset. Aegyptii *rufos boves* τοὺς πυῤῥοὺς βοῦς tantummodo inmolabant, usi prius examine pilorum superstitiosissimo, ὥστε κἂν μίαν ἔχῃ τρίχα μέλαιναν ἢ λευκήν, ἄθυτον ἡγεῖσθαι, *ut si vel pilum unum nigrum albumve haberet, mactari non posse arbitrarentur*, testantibus *Plutarch.* Isid. et Osir. p. 363. B. et *Diodoro* I. 88. In *Nostri* animo, etsi

verba nunc non praeferant, versatum simile quid videtur. Cl. *Pauw* planissima fore censebat omnia, modo *βοῦς τοὺς ἐρεμνούς, nigros boves,* refingeretur: hos enim Epaphi sive Apidis, itidem nigricantis coloris, fuisse. Quod quidem si probetur, cur atros candidosque pilos tanta superstitione bubus evulserunt, quibus ipse Apis insignis erat? mitto vocem Herodoteam non videri. Ne longum faciam, adstipulor Viro doctissimo, aut menda turpatam, aut voce aliqua defectam esse orationem. Fac fuisse *τοὺς δὲ καθαροὺς βοῦς τοὺς ἕρσενας etc.* et nexus erit sermoni; quam mihi suspicionem stabilire sequentia videntur et quae principio c. 41. tum *Porphyrius* Abst. An. II. 55. Sed hoc doctiores perpendant. WESS. — At nihil est, quod hîc magnopere desideres. Non nisi eos boves immolare licitum fuisse, qui *καθαροὶ* essent, per se intelligebatur: itaque statim exponit auctor, quo pacto, an *καθαρὸς* sit et immolari Epapho bos possit, exploretur. *S.*

4. *ἐπεοῦσαν*) *ἐνεοῦσαν* ex *Arch.* scripsissem, nisi *Pass.* dedisset conmodius, quod et in *Abreschii* coniecturam Dilucid. Thucyd. p. 350. venerat. *Reiskio*, post pauca *εἰ καθαρὴ τῶν* etc. [*l.* 7.] convertenti in *εἰ κατοχὴ τί τῶν*, *num conspiciat horum quidpiam*, arbitrariam emendandi rationem lubens relinquo. WESS. — Ad *ἴδηται* intellige ex praecedentibus *ὁ δοκιμάζων*, nempe *τῶν τις ἱρέων*, ut mox deinde ait. *S.*

[8. *ἐν ἄλλῳ λόγῳ* potest significare *in alio harum Historiarum libro*: sed et simpliciter, *in alia narrationis parte.* Id, de quo hîc agitur, habes lib. III. c. 28. *S.*]

11. *γῆν σημαντρίδα ἐπιπλάσας*) Contendit *P. Victorius* Variar. XIV. 4. hanc *σημαντρίδα* cum *Ciceronis* Orat. pro Flacco c. 16. *creta Asiatica.* In *Salmasium* ad *Solin.* p. 157. non dissimilia opinatum, *Gronovius* calamum strinxit. Quam ego litem meam non facio. Cui enim bono? *Plutarchus τοὺς σφραγιστὰς τῶν ἱερέων* et sigilli caelaturam Isid. et Osir. loco supra citato, sive cap. 31. expingit: tetigit et Clar. *Steph. le Moyne* ad *Polycarpi* Epist. p. 410. talia *Nostro* contribuens quae recusat. WESS.

CAP. XXXIX. 3. *ἔπειτα δὲ ἐπ' αὐτοῦ οἶνον*) Torsit *ἐπ' αὐτοῦ* Cl. *Reiskium*, non perspicientem, quid hoc loco velit: substituit *ἔπειτα δὲ παῦρον οἴνου*, aut *κύαθον, ῥυτὸν*,

νατμὸν, σπονδὴν, ut eligendi sit facultas. Verum abundantior ea est copia. *Corn.* Pauw ἔπειτα et ἐπ' αὐτοῦ visum fuit ἐκ πυραλλήλου idem esse, ac *dein, post hoc, statim.* Equidem *postea, deinde* Latinorum, et αὖθις, αὖ pulere recordor, ἐπ' αὐτῷ itidem; de isto nunc quidem addubito, in versione *Gronoviana* [αὐτοῦ ad βωμὸν referente] adquiescens. Recepi praeterea [*l.* 6.] καταχησάμενοι, libris et indole sermonis requirentibus. Consentit *Plutarchus* Isid. et Osirid. c. 31. Quae de devotione victimae piacularis, et manibus capiti eius inpositis, exponuntur, in rem suam vertit *Spencerus*, Leg. Hebraeor. Dissert. VIII. p. 1466. WESS.

CAP. XL. 5. Ἐπὴν προνηστεύσωσι τῇ Ἴσι *etc.*) Induxit haec *Medicei* imperio *Gronovius*; ego vero, plurium *Codd.* iussu, veterem reduxi in sedem. Quid virum Cl. inpulerit, adnotationes ostendent; in quis tamen conplura, non magni roboris. Negat Herodoteum esse βῶν, quam ipse vocem non movit VI. 67., quamque *Parisienses* scripti atque alii hoc non habent loco: urguet, bis sine caussa idem dici, repetique brevi intervallo προνηστεύσαντες δὲ, θύουσι. Atqui de Aegyptiorum circumcisione, ut uno tantum utar exemplo, iteratio similis c. 36. 37. Quod illi vero validissimum argumentum ex ratione dictionis ἐξ ὧν εἶλον, pro instauratis aeque firmum stat. Iam vide verborum cohaerentiam: significat *Noster*, maximam se deam et festum eius maximum descripturum: habent utrumque suam in possessionem restituta; quae si auferas cum *Medic.*, ex parte sermo truncus incedit. Adde conspirantem tot msstorum consensum. Id ignorare me fateor; *Vallam* quid tandem, ut κατεύξωνται *obdormierunt* redderet, adegerit. An καθευδῶνται invenit? Quod si reperit, cautione utique fuerat opus. WESS. — Insignem speciem habere scripturam eam, quam Vir praestantissimus revocavit, minime equidem negaverim. Sed restituta illa, quam probati libri nobis conservarunt, multo aptius mihi visa erat cohaerere Scriptoris oratio. *S.*

[5 *et seq.* κοιλίην μὲν κείνην πᾶσαν ἐξ ὧν εἶλον. Vide *Var. Lect.* Plana sententia: *totum abdomen exenterant*, (intestina omnia ex alvo eximunt,) *viscera vero in corpore relinquunt.* Cur vero cum *Schneidero* (in Lex. crit. Graecae linguae, voc. Κοιλία) *ventriculum simul cum intestinis exem-*

tum hîc intelligamus, caussam equidem video nullam. *S.*]

15. ἐπεὰν δὲ ἀποτύψωνται) Obversabantur ista docto nugatori, cuius Ionicum de Syria Dea libellum inter *Lucianea* retulerunt, T. III. p. 454. ubi Adonin ab apro interemptum in sua regione ferebant Byblii, καὶ κατὰ (sic legerim) μνήμην τοῦ πάθεος τύπτονταί τε ἑκάστου ἔτεος, καὶ θρηνέουσι· - - - ἐπεὰν δὲ ἀποτύψωνται καὶ ἀποκλαύσωνται. Optime *Hesych.* Herodoteum Ἀποτύψωνται interpretatur, παύσωνται τοῦ τύψασθαι: *ubi plangere desierint*, *Leopard.* VII. Em. cap. 12. qui Lucianea quoque comparavit. Ut in his τύψασθαι et ἀποτύψασθαι, sic II. 73. πειρᾶσθαι αὐτὸ φορέοντα· ἐπεὰν δὲ ἀποπειρηθῇ. Dantur huius generis plura: Ἀποφοιτᾷν *Eustathius* interpretatur παύσασθαι φοιτῶντα. vid. Clariss. *Piersonî* Anim. in *Moerid.* Attic. p. 400. τῆς σχολῆς ἐκφοιτήσας est apud *Diogen. Laërt.* X. 6. VALCK.

CAP. XLI. 2. τὰς δὲ θηλέας οὔ σφι ἔξεστι θύειν) *Porphyrius* Abst. An. II. 11. his consimilia, non sine naturali quadam instituti caussa. Duravit Aegyptiis ea superstitio in Constantii Imp. tempora. De bucula, hortos rigante, ἐπεχείρησαν θῦσαι καὶ ἔθυσαν ἄν, εἰ μὴ θῆλυ τοῦτο ἦν. τὰ τοιαῦτα γὰρ ἔλεγον μὴ ἐξεῖναι παρ' αὐτοῖς θύεσθαι, *Athanasius* Histor. Arianor. ad Monach. cap. 56. p. 378. *Isidis simulacrum bubulis cornibus* dabit *Plutarch.* Isid. et Osir. c. 19., et *Nostri* imitator *Libanius*, ἡ γὰρ δὴ Ἶσις, τὸ βούκερων ἄγαλμα, τὸ Αἰγύπτιον, Antiochici p. 353. WESS.

15. ἢ καὶ ἀμφότερα ὑπερέχοντα) Potuisset ὑπερέχοντας, structura vulgatiore. At *Gronovium* consule in cap. 66. huius libri. [ubi hanc dictionem cum illa confert, ταῦτα γιγνόμενα, c. 66, 15.] *Antigonus Caryst.* Hist. Mirab. c. 23. οἷον ἐν Αἰγύπτῳ τὸν βοῦν ἂν κατορύξῃς - - ὥστε αὐτὰ τὰ κέρατα τῆς γῆς ὑπερέχειν etc. WESS.

CAP. XLII. 1. ὅσοι μὲν δὴ - - ἵδρυνται) Fortasse scribendum ὅσοις μὲν δὴ Διὸς Θηβαιέος ἵδρυται ἱρόν: et paulo inferius, ὅσοι δὲ δὴ τοῦ Μένδητος ἔκτηνται ἱρόν. Voculas δὲ δὴ sic saepenumero coniungit *Herodotus*, qui c. 44. εἰρόμην, ait, ὁκόσος χρόνος εἴη ἐξ οὗ σφι τὸ ἱρὸν ἵδρυται. VALCK. — Non erat cur sollicitaretur vulgatum. Idem valet ἵδρυνται ac ἱδρυμένον ἔχουσι, sive ἱδρύκασι ἑαυτοῖς: pro quo ἱδρυσάμενοι ἔκτηνται dicit c. 44, 21. Cf. ad I. 180, 11. Ridicule *Larcher*: *Tous ceux qui ont fondé le temple de Jupiter Thébéen.* *S.*

2. Διὸς Θηβαιέος) Rediit Iovi solemnis titulus, quo I. 182. II. 54. IV. 181. superbit. Ἱδρυνται ἱρὸν in *Vallae* Latinis *templum incolunt*, verius *sacrum* sive *aedem constituunt*, [potius *constitutum habent.*] ut c. 41. 44. et *Diodor. Sic.* I. 15. Rediit quoque Ὀσίριος, cui *Med.* Ionicam formam, hîc inconsulte detractam, reddidit II. 157. WESS.

14. προέχεσθαί τε τὴν κεφαλὴν) Pati hoc possum, si tamen opera levi fieret προσχέσθαι, sequentibus melius congrueret; quae et Cl. *Reiskii* opinatio. Νάκος de arietis vellere Grammatici recusant, merito reprehensi a *Sam. Bocharto* Hierozoic. P. I. c. 42. lib. II. De titulo Ammonis κριοπροσώπου nihil addam, nisi recurrere IV. 181. et in *Luciani* Astrol. c. 8. et *Proclo* in Timaeum p. 30. WESS.

19. Φωνὴν - - νομίζοντες) Adridere posset Φωνῇ, ob IV. 117. Φωνῇ - - νομίζουσι Σκυθικῇ. Sed illud aeque probum. Sic I. 142. γλῶσσαν δὲ οὐ τὴν αὐτὴν οὗτοι νενομίκασι. Alia hoc de genere *Portus* subpeditabit, quibus ex *Dione Cassio*, si quae necessitas, magna foret accessio. In *Cononis* Narrat. 44. ὃς τὴν αἰχμάλωτον γυναῖκα ἐνόμισε καὶ τὸν παῖδα αὐτῆς ἔθετο mutatum ivit *Th. Galeus*, non citra iniuriam. WESS.

21. Ἄμμουν γὰρ Αἰγύπτιοι etc.) Verius videtur *Eustathii* hoc ex loco Ἄμουν. [ut habet noster ms. F.] Namque ita Aegyptii. *Plutarch.* Is. et Osir. c. 9. ἴδιον παρ' Αἰγυπτίοις ὄνομα τοῦ Διὸς εἶναι Ἄμουν. ὃ παραγαγόντες ἡμεῖς Ἄμμωνα λέγομεν. Hinc ex lapide inter Epigrammata *Muratorii* Th. Inscript. pag. 73. ΜΕΓΑΣ ΟΒΡΙΜΟΣ ΑΜΩΝ, quamquam ΑΜΜΥ in *Rich. Pocockii* Antiq. Inscript. pag. 30. Convenit אמון *Amun*, et המון *Hamon*, *Ierem.* XLVI. 25. *Ezech.* XXX. 15. Vide doctissimi *Iablonskii* Pantheon Aegypt. lib. II. 2. et Aegyptiorum mysticas has fabellas docte explanatas advertes. WESS.

27. τύπτονται - - τὸν κριὸν) *Arietem verberant*, Laurentius. Ex usu verbi, *plangunt*, *semet verberant* oportuerat. *Lucianus* Dea Syr. c. 6. καὶ μνήμην τοῦ πάθεος τύπτονταί τε ἑκάστου ἔτεος. Poëta in *Hephaestione* pag. 34. καττύπτεσθε κόραι, καὶ κατερείκεσθε χιτῶνας. Habet de hoc vocabuli usu plura *Gronovius*, admixtis tamen alienis, infra c. 61. WESS.

[28. ἐν ἱρῇ θήκῃ, *sacrâ urnâ* reddidit *Valla*. Nos, *sacro in loculo*, ut *Gronov.* Rectius futurum erat *sacro in sepulcro*. Est enim *Herodoto* θήκη *conditorium*, sive *camera in*

qua pluribus sarcophagis locus. Vide saltem III. 16, 28 seq. *S.*]

CAP. XLIII. 8. ἔν δὲ δὴ καὶ τόδε) Haud scio an sit ἐν δὲ δὴ deterius. *Lucian.* Astrol. c. 4. ἐν δὲ καὶ οὐνόματα αὐτέοισι ἐπέθεσαν: quod sollicitatum a viris doctis nollem. *Noster* III. 39. ἐν δὲ δὴ καὶ Λεσβίους - - εἶλε: et V. 95. Adde *Gronov.* in I. 18. Aliter *Aldus* et ceteri pingunt, e quibus δὴ restituo; *Medic.* et hic *Arch.* illi se infestum praebuit, sicuti et III. 15. placatior alibi. *Aeliani* Var. XIV. 38. πολλὰ καὶ ἄλλα οἶδα, ἐν δὴ τοῖς καὶ τόδε paullo diversius abit. WESS. — In *Var. Lect.* monere debueram, ἔν δὲ, non ἐν δὲ hîc *Wesselingium* e superioribus editionibus tenuisse, quibuscum scripti libri etiam omnes (quod quidem sciam) consentiunt. Lubens tamen cum *Reiz.* et *Schaef.* ἐν δὲ correxi. Sic enim constanter adsuevit *Noster*: I. 185, 7. 192, 2. II. 79, 7. III. 15, 10. 38, 11. et plerumque quidem (sicut in omnibus istis locis) adiectâ δὴ particulâ; quam et h. l. si quis revocatam cupit, quod *Schaeferus* fecit, haud invitus patiar; nonnumquam vero etiam absque δὴ, ut I. 74, 5. II. 176, 3. VIII. 113, 16. *S.*

17. ὡς ἔλπομαί τε) Correxerat vir eruditus in *Miscell. Lipsiens.* ὡς πέπυσμαί τε, quod merito in litteris ad me spernit. ἡ ἐμὴ αἱρέει amplius est quam ἔλπομαι, et *sententiam rationibus nixam* exprimit, sicuti λόγος αἱρέει, quod *sanior ratio persuadet*, III. 45. IV. 127. et in *Platonis* Critone p. 48. c., *Arriano*, Imp. *Antonino*, atque aliis. Lege **Uptoni** Adnotationes in *Arriani* Dissert. lib. I. 29. p. 155. [pag. 330. nostrae edit.] et *Abreschii* Dilucid. Thucyd. pag. 385. WESS.

20. ἀρχαῖός ἐστι θεὸς Αἰγυπτίων Ἡρακλέης) Dubio res caret. Habuerunt Aegyptii suum sibi numen, cui Graeci *Herculis* titulum inpegerunt: nulla illi natalium origo ex Iovis et Alcmenae amoribus, verum *Nilo genitus* tradebatur, *Cicerone* doctore, Nat. Deor. III. 16. Ordines deorum in ista gente varii: primi VIII. hinc XII. inde alii, ut est c. 145. ex secundis fuit *Hercules*. Legendus est Cl. *Iablonskius* Praefat. Panth. sect. 28. et lib. II. c. 3., neque enim moram in his nectere libet. WESS.

[22 *seq.* ἐπεί τε ἐκ τῶν ὀκτὼ θεῶν οἱ δυώδεκα θεοὶ ἐγένοντο) Aliena prorsus erat *Vallae* interpretatio: *ex quo Herculem*

ex octo diis, qui duodecim erant, unum esse arbitrantur. Voluerat ille, puto, debuerat certe, *ex duodecim diis, qui octo fuerant.* ἐγένοντο cum *Gronovio exstiterunt* reddidi, quod et *Wess.* tenuerat. Commodius *H. Steph.* in ora versionis Laurentianae: *ex quo e diis octo facti fuerunt duodecim, quorum unum Herculem censent.* Quam versionem probans *Iablonski* in Proleg. Panthei Aegypt. pag. LXIV. et LXXIII. ut octo diis, quos initio coluerant Aegyptii, succedente tempore adiecti fuerint quatuor alii. *Larcherus*, contra auctoris mentem: *il est du nombre de ces douze Dieux, qui sont nés des huit Dieux. S.*]

CAP. XLIV. 6. ἡ δὲ σμαράγδου) Non me fugit, quid patrocinii μάραγδος ex *Athenaei* III. 14. [pag. 94. b.] auferre queat, sed locuples esse dubito. *Noster* vulgatum, nullo msstorum dissensu, probavit III. 41. [Sic corrige in nostra *Var. Lect.* ubi perperam II. 41.] Stat et pro eodem Cl. *Wasse* in *Thucyd.* IV. 13. Latinos *Zmaragdum* maluisse, cognitissimum est, quo de *Ian. Brouckhusius* in *Propert.* II. 13, 43., et ab eo cumulatim citati. Μέγαθος, quod continuo [*l.* 7.] succedit, insolentius videtur: hinc *T. Fabri* μεγάλως, a *Gronovio* castigatum: indidem *Reiskii* μέγα φῶς, non magno utique molimine. Ego in *Laurentii* et *Porti* partes eo; nam Gronoviana explicatio minime se probat. WESS. — Nempe adverbialiter pro μεγάλως positum μέγαθος *Portus* censuit: quod utique insolentius. Quod ad *Reiskii* spectat coniecturam, notabile tamen est, subinde et alibi a librariis permutatas reperiri Φ et Θ literas. Cuius confusionis in *Athenaeo* exempla nonnulla observare memini: alia duo *Schaeferus* adnotavit, unum in Notis ad *Gregor.* Dialect. pag. 525. alterum in Indic. Graec. in eumdem librum, p. 929. Vide etiam *Wesselingii* Adnot. ad II. 48, 7. et *Var. Lect.* I. 58, 4. De *smaragdina*, quam *Noster* dicit, *columna* consuli possunt quae *Larcherus* ad h. l. adnotavit. *S.*

12. τριακόσια καὶ δισχίλια) Fuit *Tyrus* post Sidonem μεγίστη τῶν Φοινίκων καὶ ἀρχαιοτάτη πόλις, in *Strabon.* XVI. pag. 1097. et, illo longe potiore, *Esaia* Propheta c. XXIII. 7. Negari tamen haud potest, nimium priscam hîc perhiberi; quod praeter alios egregius Vatis eius explanator *Camp. Vitringa* condocefecit. Fieri potest, ut *Nostrum*, an-

tiquitatis suae iactatores, sacerdotes Herculis circumscripserint. Quod enim *Vignolius* Chronol. lib. IV. 1. p. 33. τριηκόσια καὶ χίλια rescripsit, id in coniectura, incerta et fallace, deputandum est. Non addo, et ea ratione Tyri initia iusto antiquiora constitui. WESS.

[13. ἐπωνυμίην ἔχοντος Θασίου εἶναι) De abundante verbo εἶναι vide ad I. 153, 19. notata. *S.*]

17. πέντε γενεῇσι) δέκα γενεῇσι corrigit *Maussacus* ad *Harpocr.* p. 144. edoctus a *Scaligero* ad *Euseb.* p. 37. Mendae patebit origo, si sic voces censeantur olim collocatae: καὶ ταῦτα δὴ γενεῇσι ί (id est δέκα) πρότερά ἐστι. Nonnunquam numerum voci γενεὴ subiicit etiam *Herodotus*, ut I. 185. γενεῇσι πέντε πρότερον γενομένη, et IV. 147. VALCK.

Ibid. πέντε γενεῇσι ἀνδρῶν πρότερα) Et haec exercuerunt eruditorum studia. *Maussacum* sanna *Gronovius* repulit, chronologica difficultate nihil admodum motus: belle noverat ex *Scaligero* ad *Euseb.* Chron. p. 37. a Thaso et Cadmo plus quinque generationibus ad Herculem abiisse; neque nesciebat *Berkelii* ad *Stephan.* in Θάσος conatus: et pertinax tamen silentium. Ego vero non ambigo de menda vocabuli πέντε. Quid fuerit olim, coniectando vestigandum est. *Maussaci* δέκα γενεῇσι nimium videtur: addit enim in seriem maiorum Herculis Belum, cuius ratio hic nulla. Beli filio Aegypto aequales fuerunt Cadmus et Thasus: ab Aegypto ad Herculem octo numerantur descendentes in *Stephani* Θάσος, qui quidem, uti *Aldus* et prisci Editi, Η'. δὲ γενεαῖς Ἡρακλέους καὶ Θάσος παλαίτερος h. e. *octo vero generationibus Hercule antiquior Thasus est.* Mutavit fateor *Berkelius* posuitque δέκα, quod scriptus liber ί. δὲ γενεαῖς praeferret: at offendit eumdem ad lapidem, ad quem *Maussacus.* Iam generationum ordo et numerus in Herculem usque cum constet, adstipulor Ampl. *Bouherio* Diss. Herodot. c. II. p. 128. ὀκτὼ γενεῇσι reponenti. Discrepant, neque nego, ὀκτὼ et πέντε scriptura; quae differentia notae fortasse numerali obscurius pictae, aut erranti amanuensi, in acceptum referenda est. WESS. — Possis cogitare Η'. olim scriptum fuisse, idque successu temporis in Π'. (i. e. πέντε) mutatum: sed scriptura Π. pro πέντε vetustior est, quam illa qua ή. octonarium numerum indicat: satisque notum, H. olim ἑκατὸν significasse. *Lar-*

cherus, cuius et Adnotatio ad h. l. et uberior in hunc locum commentatio in *Chronol. Herodoti* consuli potest, vulgatam scripturam πέντε defendit. *S.*

23. ὡς ἥρωϊ ἐναγίζουσι) Sugillat *Plutarchus* de Malign. Herodoti p. 857. D. cavillandi studio abreptus. Herculem, Amphitryonis filium, Heroum olim ritu ac superstitione Graecos devenerari solitos testata res, atque a *Diodoro* IV. 39. copiosius explicita est. Non repeto quae illi adscripta sunt. WESS. — Conf. *Gregor.* dialect. ion. §. 109. ibique *Koen.* *S.*

CAP. XLV. 11. χωρὶς ὑῶν) Miror equidem hoc uno in loco tradi, fas fuisse Aegyptiis *sues* immolare; et tamen rerum Aegypti peritissimis viris locum de menda non fuisse suspectum. Lenissima mutatione corrigi poterit ὀΐων: ut nullas mactasse pecudes dicantur *praeter oves, boves mares vitulosque*, et hos duntaxat qui solemni ritu fuerint explorati signoque notati. In nomo tamen habitantes Thebano ὀΐων ἀπεχόμενοι αἶγας θύουσι, Mendesii contra, αἰγῶν ἀπεχόμενοι, ὄϊς θύουσι, uti scribit c. 42. Sed *sues* abominati vulgo ne tangebant quidem Aegyptii, c. 47. uno tantum festo die Lunae, ὗς θύσαντες, πατέονται τῶν κρεῶν· ἐν ἄλλῃ δὲ ἡμέρῃ οὐκ ἂν ἔτι γευσαίατο. Rem adfirmant *Plutarch.* de Is. et Osir. §. 8. et *Aelianus* Hist. An. X. c. XVI. Hic sua probabiliter idoneo testi debet *Eudoxo*, qui citatus ibidem φησὶ φειδομένους τοὺς Αἰγυπτίους τῶν ὑῶν μὴ θύειν αὐτάς. Aegyptiorum ad Graeca comparans instituta *Anaxandrides* apud *Athen.* VII. p. 299. F. Οὐκ ἐσθίεις ὗεῖ, ἐγὼ δέ γ' ἥδομαι Μάλιστα τούτοις. Graecis excipiendi Cretenses, secundum *Agathoclem*, ὑὸς τῶν κρεῶν οὐ δαίσαιντο, *Athen.* IX. pag. 376. A. Qui populi praeter Aegyptios sues aversati sint, enumerantur *Bocharto*. Vid. Celeberr. *Wess.* ad *Diodor.* T. I. pag. 380. VALCK. — Quod in *Var. Lect.* dixi, ὀΐῶν hîc in cod. *F.* scribi; id quidem, denuo nunc inspecto codice, cuius mihi usura per insigne illustris possessoris beneficium ad hunc diem concessa est, paulo aliter se habere deprehendi; sed ita ut paulo etiam magis confirmetur ea scriptura, quam ex *Valckenarii* coniectura recepi. Superiore quidem loco, ubi manifeste de *ovibus* agebatur, c. 42, 3. et 9. pro ὀΐων in hoc codice perspicue ὀΐῶν scribitur: at hoc loco, in quo nunc versamur, est ὀΐων

cum acuto accentu super vocali ι: calami ductus qui super ω conspicitur, quem olim pro accentu circumflexo acceperam, indicat postremam ν literam, quae in reliquarum literarum serie non expressa est. Vulgatum vero ὑῶν, ut *Reiz* et *Schaefer*, sic et *Larcher* tenuit, satis illud praesidii invenire censens in his quae cap. 47, 9-11. leguntur. *S.*

13. κῶς ἂν οὗτοι ἀνθρώπους θύοιεν;) Legitima foret conclusio, ni aliunde de inpia hac gentis religione exploratum haberemus. Adpellavi ad *Diodori* I. 88. *Manethonem*, *Plutarchum*, *Porphyrium* testes; adiungo *Seleucum*, cuius liber ab *Athenaeo* IV. 21. p. 172. περὶ τῆς παρ' Αἰγυπτίους Ἀνθρωποθυσίας, laudatur. Sustulit crudeles aras rex Amasis, humanarum victimarum loco placentis in usum vocatis. Quod cum diu ante *Nostri* aevum valuerit, inde illi hoc argumenti genus. Alia *Iablonskius* Panth. III. 3. pag. 75. Ἐόντα, [*l.* 14.] quo modo et mstus *Baroccianus*, teste *Wasse*, ex *Arch.* locum inpetravit. WESS.

17. ἐυμένεια εἴη) Voluit-ne *Arch.* et *Vind.* εὐμενέα, uti εὔστομα et alia hoc de genere? *Heliodori* similis formula Aeth. IX. p. 424. τοῦτό τε καὶ ἡμῖν εὐμένεια μὲν εἴη τῶν εἰρημένων, τὰ μυστικώτερα δὲ ἀῤῥήτῳ σιγῇ τετιμήσθω. WESS.

CAP. XLVI. 6. ἀγαλματοποιοὶ possessionem, unde *Medic.* opera exciderant, reciperarunt. Γλύφειν et γράφειν [*l.* 5.] artis sunt diversae; nec memini sub ζωγράφοις *quoscunque opifices ad effigies parandas* conprehendi. Ceteroqui in ordinatione verborum viro Cl. [*Gronov.*] accedo. WESS.

9. οὔ μοι ἥδιόν ἐστι λέγειν) Ionicam *Herodoti* formam loquendi aliquoties adhibuerunt *Aelianus* et veterum castigatissimus imitator *Aristides*. In huius T. I. p. 20. τὴν θεῶν μάχην οὐχ ἥδιον ἐμοὶ γοῦν λέγειν, *S. Iebb.* οὐ ῥάδιον scribendum suspicabatur; ego contra οὐχ ἥδιον etiam reponendum arbitror T. I. p. 624. Quod habet p. 632. ἐμοὶ μὲν οὐκ εὐπρεπέστερόν ἐστι λέγειν, mutuatus etiam est ab *Herodoto*, in cuius legitur proximo cap. 47. Io. *Stobaeus* egregiam praebet *Heracliti* sententiam, p. 48, 13. ἀνθρώποις γίγνεσθαι ὁκόσα θέλουσιν, οὐκ ἄμεινον. Verum οὐκ ἄμεινον, οὐ λῷον, οὐ χεῖρον, οὐ κάκιον, multo magis frequentantur. VALCK.

11 *seq.* καὶ τούτων οἱ αἰπόλοι *etc.*) Si ἕνεκα in auxilium voces, uti oportet, nihil hic inconcinni. Caprarios po-

tiore loco censebant, ob caprorum praestantiam. Hoc indicat. Verum, quae subduntur, ἐκ δὲ τούτων εἰς μάλιστα etc. spectant-ne eumdem caprarium? Id volunt docti interpretes; qui quidem si considerassent hirci Mendesii venerationem, paene incredibilem ista in natione, utique ἐκ δὲ τούτων εἰς non ad caprarium, sed ad hircos retulissent, eumque in primis, qui vulgo Θμοιτῶν τράγος. [conf. *Wess.* ad *Diodor.* I. 84. n. 21. et *Holsten.* ad *Stephan. Byz.* voc. Θμοῖς.] Hoc mortuo, sicuti in *Apidis* decessu alibi, omnis Mendesiorum tractus luctui indulgebat, haud sane obitu caprarii. Notavit hanc interpretum inconsiderantiam Cl. *de Pauw.* τῷ Μενδησίῳ νομῷ [*l.* 14.] ex *Arch.* legitimum est, venitque in opinionem *Gronovii*. WESS.

[*Vallae* versionem: *Et inter Mendesios caprarii praecipuo honore afficiuntur, et ex his unus maxime*, tenuerat *Gronovius*; quasi quae continuo dein de *ingenti luctu* memorantur, ad mortuum *caprarium* spectarent, non ad *hircum* quem singulari religione Mendesii colebant. Contra quos recte *Wesselingius* monuit, ἐκ δὲ τούτων ad τοὺς αἴγας fuisse referendum. Quod vero idem vir praestantissimus in istis verbis καὶ τούτων οἱ αἰπόλοι censuerit τούτων intelligi oportere ἕνεκα τούτων, id equidem nec necessarium iudico, et omnino praepositioni ἕνεκα in ista ῥήσει non esse locum arbitror. Quidni vero τούτων τῶν αἰγῶν intelligeremus, quum plus semel αἰπόλος αἰγῶν Poëta dixerit? Odyss. ρ'. 247. et 269. alibique. Pleonasmum illum, si quis est, non magis *Herodotus*, quam *Homerus*, recusaverit. In interpretandis eisdem verbis, καὶ τούτων οἱ αἰπόλοι τιμὰς μέζονας ἔχουσι, dubius olim haeseram, utrum sententia sit, *hos* (scil. τοὺς ἔρσενας) *maiore in honore habent caprarii;* an, *horum* (nempe τῶν αἰγῶν, *caprarum hircorumque*) *pastores maiore sunt in honore.* Nunc, quamquam, sicut μνήμην τινὸς ἔχειν, et ὦρην ἔχειν τινὸς, I. 4, 7. sic fortasse etiam dici possit τιμὴν τινὸς ἔχειν, intelligo tamen non ita loqui consuesse Nostrum: adhaec existimo, non fuisse alios caprarum pastores, alios hircorum. Quare eiectam e *latina* nostra *versione* priorem illam interpretationem, et in *graeco contextu l.* 12. post verbum ἔχουσι, pro maiori puncto, *punctum minus* repositum velim; ut intelligatur, ἐκ δὲ τούτων (scil. τῶν αἰγῶν, et quidem ἐκ τῶν ἐρσένων) εἰς μάλιστα τιμὰς ἔχει, *et ex hoc genere unus*

maxime prae caeteris in honore habetur. Caeterum, quamvis cum eo, quod ait, *maiore in honore esse caprarios*, bene congruat id quod cap. seq. de *subulcis* scribit, veluti infamia quadam notatis; nolim tamen dissimulare, in tota ista ῥήσει haud satis expedite atque dilucide fluere orationem. Est in his haud obscura gradatio: *Mendesii colunt omne genus caprinum: magis autem colunt mares quam foeminas: horum - - - maiore sunt in honore: ex his vero omnium maxime unus.* Suspicari utique licebat, eo loco, ubi nunc οἱ αἰπόλοι leguntur, scriptum olim fuisse aliud vocabulum, quo indicabatur *certum quoddam genus hircorum, quod maiore in honore fuisset quam reliqui hirci;* et ex quo genere denique delectus fuisset *ille unus, qui maxime omnium colebatur.* Tale quidpiam secutus esse videtur doctiss. *Schaefer*, quum pro οἱ αἰπόλοι (ex mera quidem coniectura, nam in vulgatum consentiunt libri,) οἱ κόλοι non modo legendum censuit, sed fidenter etiam in *Herodoti* graecis posuit; in quo, ut in plurimis aliis, sequacem *Borheckium* habuit: quam novationem silentio praeterire in *Var. Lect.* non debueram. Spectaverat, puto, coniecturae huius auctor (sive is *Schaeferus* ipse est, sive ab alio viro docto accepit) *Theocriteum* illud ex Eidyll. VIII. 51. ἴθ' ὦ κόλε, καὶ λέγε *etc.* ubi graecus *Scholiastes* consentiente *Hesychio* monuit, κόλον dici *hircum cornua non habentem;* quod genus latino sermone similiter *mutilum* dicitur. Adiicit *Scholiastes*, ἢ μικρόν: quod nimirum ille fortasse sic intellexerat: sed videndum, ne μακρὸν scripserit, quomodo apud *Hesych.* legitur, Κόλον, μέγαν τράγον κέρατα οὐκ ἔχοντα: docuitque etiam *Eustath.* ad Iliad. p. 917, 16 et 18. (p. 942. ed. Rom.) κόλον a nonnullis subinde μέγαν intelligi. Sed hoc utcumque sit; illud constat, in caprino genere *mutilum* (τὸ κόλον) pluris olim aestimatum fuisse. *Plinius* lib. VIII. cap. 50. sect. 76. *Non omnibus* (capris) *cornua. - - Mutilis lactis maior ubertas. - - - Mutilum in utroque sexu utilius.* Et de maribus, id est hircis, diserte *Columella*, lib. VII. c. 3. *Si* (in ea quam habitamus regione) *clementior hiems, mutilum probabimus marem.* Est praeterea κόλος etiam peculiare genus animantis, de quo consuli possunt quae partim a *Casaub.* partim a nobis, ad *Athenaei* lib. V. p. 200. f. notata sunt: (Animadv. in Athen. T. III. p. 113.) sed illud quidem non

indigenum in Aegypto animal, ut de eo cogitari h. l. non possit. *S.*]

15. ὁ Πὰν Αἰγυπτιστὶ, Μένδης.) Sequuntur *Nostrum* plerique omnes. Qui Coptici sermonis usum habent, infitiantur, praeterque ceteros *Iablonskius* Panth. II. 7. p. 273. Vide vero mihi haec *Plutarchi* Is. et Osir. c. 73. οἷόν ἐστιν Ἶβις - - - καὶ αὐτὸς ὁ Ἆπις· οὕτω δὴ γὰρ τὸν ἐν Μένδητι τράγον καλοῦσι. Sentis-ne scriptum fuisse καὶ αὐτὸς ὁ Πάν? neque enim Apis et Pan idem, nedum hircus Mendesius usquam Apis. Unum adpello *Herodotum*. Nihil addo de turpissimo et detestabili hirci mulierum amore: dixi ad *Diodorum*, et conduxit conplura vir excellenti eruditione *S. Bochartus* P. I. Hierozoic. lib. II. 53. [et *Iablonsk.* loco cit. p. 277.] Ecce tamen istud *Clementis Alex.* Protrept. p. 27. de libidinoso Iove: ἐνεπίμπλατο γοῦν γυναικῶν, οὐχ ἧττον ἢ αἰγῶν ὁ Θμουϊτῶν τράγος, in quo αἰγῶν vox aliena est atque ex scholio. Hirci omnes in capras ruunt, non solus Mendesius: huius proprium fuit, uti Iovis, in foeminas insanire. WESS.

[17. Quid sit quod ait, τοῦτο ἐς ἐπίδειξιν ἀνθρώπων ἀπίκετο, haud satis in liquido. *Vallae* versionem, *in ostentationem hominum pervenit*, cum *Gronovio* tenuit *Wess.* Contra *H. Stephanus* monuit, esse qui ἐπίδειξιν pro *ostento* hîc accipiant. *Iablonski*, Panth. lib. II. p. 278. sic convertit, *huiusque rei videndae hominibus copia facta est.* In eam sententiam, quam equidem expressi, praeivere *Portus* et *Larcher. S.*]

CAP. XLVII. 2. αὐτοῖσι ἱματίοισι) Articulum eieci, msstis obsecundans. *Euripides* Suppl. 926. Θεοὶ ζῶντ' ἀναρπάσαντες - - - αὐτοῖς τεθρίπποις. *Sophocles* Aiac. 26. ἐφθαρμένας - - εὑρίσκομεν - - αὐτοῖς ποιμνίων ἐπιστάταις. Noster III. 126. ἀποκτείνας δέ μιν, ἠφάνισε αὐτῷ ἵππῳ. Retinetur tamen contra morem III. 45. Confer *Davisium* in *Maximum Tyr.* Diss. VII. p. 520. *Medicei Passioneique* ἀπ' ὧν ἔβαψε egregie nitet. WESS.

4. οἱ συβῶται, ἐόντες) Non spernerem, si voculam καὶ Codices praeberent interiectam: οἱ συβῶται, καὶ ἐόντες Αἰγύπτιοι ἐγγενέες, *tametsi sint indigenae*, ἐς ἱρὸν οὐδὲν τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἐσέρχονται μοῦνοι πάντων. Saepius in talibus καὶ ponitur pro καίπερ, et apud *Herod.* VII. 46. αἱ συμφοραὶ - - καὶ βραχὺν ἐόντα, μακρὸν δοκέειν εἶναι ποιεῦσι, τὸν βίον. Inter septem

genera Aegyptiorum memorantur et συβῶται *Herodoto* lib. II. c. 163. Suum greges quem in finem aluerint, [scil. eam ob operam cuius *Noster* meminit cap. 14 extr.] *Eudoxus* tradidit apud *Aelian.* de Nat. An. X. 16. VALCK.

10. τοῦ αὐτοῦ χρόνου, τῇ αὐτῇ πανσελήνῳ etc.) Emendabat sequentia τοὺς ἔρσενας ὗς Cl. *Reiskius*, nulla, uti opinor, urgente caussa: rectius admonet, verba praescripta bene habere atque innuere, *Lunae et Baccho eodem tempore, et plenilunio totius anni uno eodemque*, sues inmolatos fuisse. [Scil. in lat. vers. quam et *Gron.* et *Wess.* tenuit, nude positum erat *per tempus plenilunii.*] Adiungere potuisset *Plutarchi* et *Aeliani* testimonia, quorum posterior de Animal. X. 16. θύουσιν αὐτῇ (*Lunae*) ἅπαξ τοῦ ἔτους ὗν: ille Isid. et Osir. c. 8. θύοντες ἅπαξ ὗν ἐν πανσελήνῳ καὶ κατεσθίοντες. Ea enim explanationem dubio eximunt. Verum adnectitur post nonnulla [*l.* 15.] θυσίη - - τῶν ὑῶν τῇ Σελήνῃ ποιέεται, nulla Bacchi habita ratione; in quis πανσελήνῳ oportuisse, Cl. *de Pauw* opinio est. Equidem, etsi idem sacrorum genus adgnosco, nihil demuto. *Lunae* unice meminit, siquidem eius honori praecipua erat illa festivitas; quare et *Aelianus* solam nominavit. WESS.

[14. εὐπρεπέστερος. Vide *Valckenarii* Adnot. ad c. 46, 9. *S.*]

[16. ἐπεὰν θύσῃ, nempe τὶς, vel ὁ θύων. Quo de genere iam alibi dictum est. Vide ad I. 132, 5. *S.*]

22. ὑπ' ἀσθενείης βίου σταιτίνας) *Aldinum* βίους τε τινὰς *H. Stephanus* in Prolegom. secundae editionis scribendum docuit βαιοὺς, voluit certe; at non recordatus fuit, ἀσθενείην *Nostri* usu *morbum* esse, ἀσθενείην βίου *egestatem* et *victus tenuitatem*, ut IV. 135. VIII. 51. Maneat proinde dictionis genus. Σταιτίνας ὗς posuit, sicuti *Plutarchus* in Lucullo p. 498. A. οἱ μὲν Cyziceni ἠπόρουν βοὸς μελαίνης πρὸς τὴν θυσίαν, καὶ σταιτίνην πλάσαντες τῷ βωμῷ παρέστησαν. Quorum, morem eiusmodi adfirmantium, *St. Berglero* indicium debeo. WESS. — Pauperes, qui vivum immolare animal non possent, ex farina fictum immolasse adnotavit etiam *Suidas* in Ἑβδομος βοῦς. *S.*

CAP. XLVIII. 2. τῆς ὁρτῆς τῇ δορπίῃ) Hoc ex Apaturiorum festo lonum die huc derivavit. WESS. — *Gronovius*, in eamdem fere cum *Valla* sententiam, in *festi convivali coena*: qua in versione nihil mutavit *Wess.* per-

raro omnino latinam versionem adtingens. Mire vero *Larcherus*, *à l'heure du repas*. Equidem, *vesperâ quae festum antecedit*: poteram, *primo festi die*, quod eodem redit. Vide *Hesych.* et *Suidam* in Ἀπατούρια: et confer ad Athen. IV. 171. d. notata, Animadv. T. II. p. 613. Ubi, quod dixi caussam non fuisse cur a doctissimo *Hesychii* editore Δορπία in Δόρπεια mutaretur, quandoquidem et metri ratio in *Philyllii* versiculo apud *Athen.* scripturam δορπία poscit, et apud *Polluc.* VI. 102. eodem modo scribitur, adiici etiam *Herodoti* hic locus debuerat. Denique, obiter hoc loco liceat monere, vitiosam omnino videri scripturam δόρπεια, quae et apud *Suidam* et alio loco apud *Hesych.* occurrit: nam festorum quidem nomina, quae per continuos aliquot dies utplurimum celebrabantur, pluralis numeri sunt apud Graecos: singulorum vero dierum nomina singulari numero efferuntur. *S.*

5. πλὴν χορῶν) Larga *Gronovii* dissertatio *choros* tuetur, *porcis* depulsis. Sunt sane in Atticorum Dionysiis chori cognitissimi, unde color *Medicei* scripturae. Ubi tamen omnia perpendo, *Aldinum* et aliorum *Codd.* πλὴν χοίρων aequius melius opinor. *Porcorum* in Lunae et Bacchi sacris iterata praecessit mentio: additur, *alia Aegyptiorum Dionysia a Graecorum Bacchanalibus vix differre, eademque videri*, πλὴν χοίρων. Quae belle procedunt. Reliqui tamen *Mediceum*, ne illi infestior, quod nolim, habear: *Passioneus* consentit. WESS. — *Wesselingii* auctoritatem secutus *Larcherus*, postlimio *porcos* hîc restituit; miram quidem sententiae suae rationem in Notis ad h. l. subiiciens: *les choeurs n'étoient pas en usage dans les fêtes que célébroient les Egyptiens en l'honneur de Bacchus.* Quae res si certa et explorata esset, maximo documento foret χορῶν hîc legendum esse; non, quod illi placuit, χοίρων. Ego cum *Reiz.* et *Schaef.* χορῶν tenui, quum quod apud *Graecos* non minus quam apud *Aegyptios* immolare *Baccho* solitos *porcos* reperio: (Schol. ad *Aristoph.* Ran. 341. cum Notis *Spanh.*) tum quod per se multo probabilius debebat videri, χορῶν h. l. in χοίρων, de quibus alioquin hîc agebatur, a librariis nonnullis fuisse mutatum, quam vicissim. Caeterum alteram scripturam, quae vel sic probabilior nonnullis videri poterat, simul cum ea, quae nobis probata est,

lectorum oculis subieci. Quod autem ait [*l.* 4.] τὴν ἄλλην ὀρτὴν, non sunt *alia Aegyptiorum Dionysia*, sed *reliqua eiusdem festi solemnia*. *S.*

7. ἀγάλματα νευρόσπαστα) Gemina his *Lucianea* Dea Syr. c. 16. καλέονται δὲ τάδε νευρόσπαστα: quae quidem *nervis* cum *moverentur*, ea propter νεῦον [*nutans*] τὸ αἰδοῖον. Scio *Corn. de Pauw* σεῦον maluisse, *Reiskium* νεύοντα τὸ αἰδ., quibus carere licet. *Gronovium* consule in huius Musae c. 66. [qui notavit illam verborum structuram, ἀγάλματα -- νεῦον τὸ αἰδοῖον, ubi νεύοντος τοῦ αἰδοίου desiderare quispiam potuerat.] et *Plutarchum* Isid. et Osir. c. 36. Duravit *phallorum* turpis superstitio in *Athanasii* aevum, quo protervus iuvenis, in sacram Christianorum aedem ingressus, eorum ostentatione et iactatione usus traditur: καὶ ἕτερος δὲ μετὰ φαλλῶν εἰσελθών, καὶ ὡς Ἕλλην κινῶν αὐτὰ τῇ χειρὶ καὶ χλευάζων, εὐθὺς ἐσκοτώθη, Histor. Arian. ad Monach. p. 379. Nunc ibi μετὰ θάλλων errore describentis: [conf. Adnot. ad II. 44, 6.] iustum esse, quod repraesentavi, praeclare docuit vir eruditus in Praefatione *Montfauconii* ad *Cosmam Indicopleusten* p. 19. Sed quid ego de Athanasii aetate? Supersunt in templorum ruinis, tabula *Bembina*, aliisque Aegyptiorum monumentis clarissima φαλλοφορίας vestigia, de quibus Cel. *de la Croze* Hist. Christianismi Indor. lib. VI. p. 431. doctissime. WESS.

CAP. XLIX. [4. ἐξηγησάμενος τοῦ Διονύσου τό τε οὔνομα καὶ τὴν θυσίην) Saepe miratus sum quid sit quod Scriptor noster non modo cultum, sed etiam *nomina deorum* (conf. c. 50, 1.) ab Aegyptiis accepisse tradat; quum tamen graeca nomina ab Aegyptiis plurimum differrent. *S.*]

16. ὁμότροπα γὰρ ἂν ἦν τοῖσι Ἕλλησι) Desiderant in his docti viri multa. Signum extulit Cl. *de la Barre* Hist. Acad. Inscript. T. VI. p. 274. omnia haec sequentibus, ut ratiocinium cohaereat, subnectens: coniunctionis γὰρ mirificam saepe positionem ait esse; poni nonnunquam periodi principio, cuius fini accedere debeat: corrigi oportere ὁμότροφα γὰρ ἂν ἦν. Velle scriptorem, *Non dicam etiam Aegyptios a Graecis sacrorum ritus esse mutuatos: neque enim tum Graecis fuissent recentes ac novissime introducti, sed una cum ipsis exstitissent quasi congeniti.* Sic ille. Ego vero desidero stabilitam voculae γὰρ talem consuetudinem, nec

fero conmutatam verborum explanationem, nedum ὁμότροφα. Recte dixeris ὁμότροφα ἀνθρώποισι θηρία, sicuti II. 66. quae una cum hominibus aluntur et victitant, sive ὁμοῦ τρεφόμενα apud *Xenophontem*: de cerimoniis credam, ubi exempli fuerit copia. Aliud sectatus est Cl. *Reiskius*, excidisse ante haec sciscens, οὐδὲ λαβέειν αὐτὰ παρ' Αἰγυπτίων Ἕλληνας: *nolo quoque adseverare, ab Aegyptiis haec sacra Graecos accepisse;* ὁμοιότροπα γὰρ ἂν ἦν. Quae mihi negare videntur, quod *Herodotus* saepissime insinuat, Graecos ab Aegyptiis sacrorum plures ritus sumsisse: tum ὁμότροπα leviter mutantur, quae sua scriptor agnoscit: memorant certe Athenienses ἤθεά τε ὁμότροπα, quae cum reliquis Graecis conmunia et consimilia in Sacris observabant VIII. 144. suntque ὁμότροποι in *Theophrasti* Charact. c. 26. quorum iidem mores, idem vitae institutum. Ut paucis absolvam: *negat* Herodotus *casu fortuito quadrasse Dionysia Aegyptiorum et Graecorum: tum enim in omnibus gemina germana*, quod secus erat, *neque noviter in Graeciam invecta esse debuisse.* Itaque aliunde advenisse, sed in paucis transmutata. WESS.

[Graeca ista, Οὐ γὰρ δὴ συμπεσέειν γε φήσω τὰ τε ἐν Αἰγύπτῳ ποιεύμενα τῷ θεῷ, καὶ τὰ ἐν τοῖσι Ἕλλησι· ὁμότροπα γὰρ ἦν etc. his latinis *Valla* reddiderat: *Neque enim dixerim, quae in Aegypto fiunt huic deo, congruere cum iis quae in Graecia: nam consentanea essent Graecis, non autem nuper introducta.* Ad quae *H. Stephanus* adnotavit: „Sunt qui hunc locum ita interpretentur, *Neque enim dixerim, casu contigisse ut eadem tum in Aegypto tum in Graecia huic deo sacra fierent: sunt enim* [sic ille, contra manifestam Graecorum verborum sententiam, pro *forent enim*] *uniusmodi apud Graecos, neque recens introducta.* Denique *Gronovius* hanc versionem edidit, quam et *Wesseling.* tenuit, et in Adnot. explanatum ivit: *Neque enim dixerim, quae in Aegypto fiunt huic deo, casu congruere cum iis quae in Graecia; nam simili modo ea fuissent Graecis, non autem recens inducta.* In eamdem fere cum *Gron.* et *Wess.* sententiam eumdem locum *Larcherus* his verbis expressit: *Je n'attribuerai point en effet au hazard la ressemblance qu'on voit entre les cérémonies réligieuses des Egyptiens et celles que les Grecs ont adoptées. Si cette ressemblance n'avoit pas*

d'autre cause, ces cérémonies ne se trouveroient pas si éloignées des moeurs et des usages des Grecs; et d'ailleurs elles n'auroient pas été nouvellement introduites. Tum idem in *Notis* ad h. l. ingenue profitetur, se per literas ad viros doctissimos, *Valckenarium*, *Brunckium*, *Wyttenbachium*, datas quaesisse quid illi de ista sua interpretatione huius loci sentirent; horumque singulos, adprobantes eam, non tamen dissimulasse, vel sic nondum satis expeditam videri auctoris sententiam, ad quam quidem clariori in luce ponendam nihil ipsi in promtu haberent quod conferre possent. Mihi (ut dicam quod sentio) illa verbi συμπεσέειν interpretatio, *casu fortuito quadrare* vel *congruere*, ita ut hoc praesertim urgeatur de *fortuito casu* (in quo ex *Wesselingii* et *Larcheri* sententia vis argumenti maxime inest) non modo ad declarandam auctoris sententiam parum valere, sed et per se gratuito sumta esse, et in sermonis usu nullum invenire patrocinium videtur. Ponitur quidem nonnumquam verbum συμπίπτειν, cum dativo casu constructum, hac notione, *quadrare*, *consentire*, *congruere*, VI. 18, 6. VII. 151, 1. at neutiquam coniunctâ *casus fortuiti* notione; quam quidem hîc adsumendam maximeque premendam viri docti existimarunt, quum pulcre intellexissent, non posse hoc loco *Herodotum* simpliciter *negare*, *congruere Bacchi cultum apud Aegyptios et apud Graecos*, quandoquidem paulo ante (c. 48. *l.* 5.) diserte dixerat, *paene omnibus rebus similem* apud utrosque *hunc cultum esse*. Taceo quod, si de similitudine aut dissimilitudine hîc ageretur, non in praeterito tempore συμπεσέειν dixisset, sed in praesenti tempore συμπίπτειν, quemadmodum supra ἀνάγουσι. Alius est huius verbi usus, frequentatus admodum *Nostro*, ut συμπίπτειν dicantur *res quae simul*, *eodem tempore accidunt* vel *exsistunt*: ubi interdum quidem adiicitur ὁμοῦ, τοῦ αὐτοῦ χρόνου, aut aliquid simile, ut I. 82, 4. V. 36, 3. VIII. 141, 7. IX. 100, 8. subinde vero etiam absolute per se ponitur id verbum eâdem notione, ut V. 35, 6. VIII. 132, 16. Itaque verborum, in quibus haeremus, haec mihi videtur esse sententia: *Nam illud nimirum profecto non dicam*, *simul eodem tempore exstitisse* ortumque cepisse *Bacchi cultum apud Aegyptios et apud Graecos*. Tum vero, quamquam vel sic fortasse defendi posset ὁμότρο-

πα, *reliquis moribus consentanea*, tamen perquam probabile mihi videtur, ὁμότροφα (ut olim Academicus Parisiensis *De la Barre* voluit, cum quo *Corayus* apud *Larcherum* consentit) scripsisse *Herodotum*; idque vocabulum a librariis, qui de *moribus* atque institutis hîc agi vidissent, temere in ὁμότροπα fuisse mutatum. Requirebatur hoc loco vocabulum, cuius significatio et apta esset ad id quod praecedebat, συμπεσέειν, et opposita esset ei quod sequitur, ἀλλ' οὐ νεωστὶ ἐσαγμένα: atqui talis est vis vocabuli ὁμότροφα, non illius ὁμότροπα. Quare in *lat.* nostra *versione*, loco illorum verborum, *reliquis Graecorum moribus institutisque conformia*, rectius haec ponentur, *origini gentis coaeva*, aut si qua sunt alia in eamdem sententiam commodiora. De *animalibus* dici ὁμότροφα posse consentit *Wesselingius*, et qui ei suffragatur *Larcherus*; de *caerimoniis* dici posse non credunt, donec exempli fiat copia. Iam prorsus quidem adaequatum, quod adferam, exemplum in promtu mihi non est: sed, quemadmodum σύντροφος non modo de *animalibus* aut *hominibus* dicitur, verum etiam de *rebus* quibusdam, v. c. σύντροφος δίαιτα, ita quidem ut etiam *morbos*, qui inter homines *consueti* sunt, ξυντρόφους νόσους vel ξύντροφα κακὰ *Thucydides* dixerit, II. 50. sic non admodum alienum videri debet, si ὁμότροφα dicuntur *instituta simul cum populo aliquo nata, origini gentis coaeva. S.*]

19. Μελάμπους τὰ περὶ τὸν Διόνυσον *etc.*) Haec *Diodoro* obversata suspicor I. 97. Melampodem tamen in Aegyptum deducenti. De *Nicephoro*, cui Αἰγυπτίων ἱερογραμματεὺς καὶ ἱεροφάντης *Melampus*, non repeto ibi dicta. WESS.

CAP. L. [5. ὡς καὶ πρότερον *etc.* Vide c. 43, 11 seq. *S.*]

7. τῶν ἄλλων θεῶν Αἰγυπτίοισι) Sic iuncta procedere debent. *Gronovius* copulam, his olim praefixam, iustissime induxit: turbabat scriptoris sententiam. Scripsi praeterea τῶν δὲ, [*l.* 9.] distracta voce, quod et *Reiskio* libuit. *Neptunum* vero *Afrorum* habet IV. 188. atque hinc *Eustath.* in Homer. p. 1386, 38. [Od. p. 13, 47. ed. Bas.] WESS.

CAP. LI. 2. ἀπ' Αἰγυπτίων νενομίκασι) Explent locutionis formulam, adscito et intellecto ex sequentibus μαθόντες. Vide *Abreschii* Dilucid. Thucyd. p. 493. [Sic vero etiam IV. 27, 4. παρὰ Σκυθέων νενομίκαμεν, quod idem valet ac παρελάβομεν] De *Mercurii* Graecorum obscoenius excitata

et inprobiore natura *Kühnium* vide in *Pausaniae* lib. IV. 26. p. 518. [cf. *Cic.* Nat. Deor. III. 22.] Est autem *Nostri* plausibilis suspicio, siquidem Hermetis Aegyptii paullo diversior habitus et indoles in Panth. *Iablonskii* lib. V. 5. Iam cur ἤδη τηνικαῦτα [*l.* 7.] *acrius multo* quam δὴ τηνικ. sit, caussa nulla est, nisi ex deliciis *Medicei*. Auctor ipsemet *Aldinum* modo, modo illud maluit, sicuti alii. Inspice I. 63. VI. 53. *Sophoclem* Oed. Colon. vs. 436. *Procopium* B. Vandal. II. 4. WESS. — At differunt sane δὴ et ἤδη. Si δὴ hic legas, significabitur desiisse deinde *Athenienses* in *Hellenum* numero censeri; quod falsum. Sin ἤδη, significabitur fuisse olim tempus quo nondum in *Hellenum* numero sint habiti; id quod ipse Scriptor noster tradidit lib. I. c. 57. *S.*

12. τοί περ Ἀθηναίοισι) Hoc melius. Confer. I. 57. In *Samothracum mysteriis* ex Pelasgorum sermone *Mercurius* Κασμίλου titulo censebatur, quod scholia ad *Apoll. Rh.* I. 917. testantur. Mox [*l.* 17.] τὰ ἐν τοῖσι ἐν Σαμ. idem censendum ac κατὰ τὰ, sive ὡς. WESS.

CAP. LII. 6. ὅτι κόσμῳ θέντες τὰ πάντα) Putes haec *Clementi Alex.* in mente fuisse, cum fine *Stromat.* primi, Θεοὺς δὲ παρὰ τὴν θέσιν εἴρηται, καὶ τάξιν, καὶ τὴν διακόσμησιν: namque *Protrept.* p. 22. derivationem *Platonis* Cratyl. p. 397. amplectitur. Prisci illi θεούς ex [θέω] θῶ, unde τίθημι natales accepit, formarunt. Θεὸς itaque ὁ πάντα τιθεὶς καὶ ποιῶν *Eustathio* in Hom. p. 1148. [Iliad. p. 1202, 8. ed. Bas.] eamdem ibi originationem probanti: namque alibi sequitur aliud, quae et *Etymologi* fluctuatio. Sed his non inmoror. Quae supra [*l.* 2.] deposita sunt, πάντα πρότερον ἔθυον, *Laurentius* verterat *in deorum invocatione omnia immolabant*, secutusque ex parte *Gronov.* est. *Palmerius* vero, *quid sibi vult ea versio? num etiam stercus et feces diis immolabant?* Πάντα, ut saepissime, idem esse ac πάντως, vertendumque *primi omnium sacrificavere.* Tu intellige θύσιμα, quod tali in dictione adscisci oportere, supra vidimus. WESS. — Conf. I. 50, 2 et 7. *S.*

[7 *et seqq.* ἔπειτεν δὲ, χρόνου πολλοῦ διεξελθόντος, *etc.*) *Benedictus*, in Actis Philol. Lips. saepius iam citatis, p. 287. tenens ἐπεί τε δὲ, monet longam esse periodum usque ad finem capitis excurrentem; in illisque verbis ἐπεὶ ὧν ἐχρη-

στηριάζοντο (*l.* 13.) particulam ἐπεὶ cum ista ἐπεί τε initio periodi cohaerere; verba autem interiecta, τὸ γὰρ δὴ μαντήϊον - - - μοῦνον, in parenthesi esse ponenda; denique verbum ἐπύθοντο post ὕστερον πολλῷ (*l.* 9.) ex librarii interpretamento esse ortum; verba enim ista, Διονύσου δὲ ὕστερον πολλῷ, simul ex antecedente ἐπύθοντο pendere. *S.*]

14. εἰ ἀνέλωνται) Vereor ut se tueri queat: ad normam usitatam corrigi facile poterit: εἰ ἀνέλοιντο (sive, εἰ ἀνελοίατο) τὰ οὐνόματα τὰ ἀπὸ τῶν βαρβάρων ἥκοντα *num in usum reciperent* sciscitantibus, responsum fuit χρέεσθαι. Lib. VIII. c. 49. εἰ νικηθέωσι, quod adoptavit *Gronovius*, ferri nequit. VALCK. — At hîc quidem perinde et coniunctivo modo et potentiali, sive optativo, quem vocant, locus erat. Vide I. 53, 4 seq. ibidemque rursus *l.* 10 seq. tum I. 75, 5. Quod vero pro χρᾶσθαι, [*l.* 15.] χρεέσθαι corrigit *Valck.* lubens hoc recepturus eram, si vel unus codex dedisset: sed in vulgatum (quo perinde uti licuit *Herodoto*) libri consentiunt omnes. *S.*

CAP. LIII. 3. μέχρι οὗ πρώην - - ὡς εἰπεῖν λόγῳ) Recte dederat Valla: *ignoratum est* [rectius tamen hoc Gron. *ignorarunt*, scil. Graeci] *nisi nuper atque heri, ut sic dicam.* Quod his [ab eodem Gronov.] substitutum est, *ut vere dicam*, congruit *Thucydideo* ἐς τὸ ἀκριβὲς εἰπεῖν, lib. VI. c. 12. Ubi contra res minus accurate videtur finienda, formulam adhibet *Thucyd.* ὡς εἰπεῖν: idem est *Herodoteum* ὡς εἰπεῖν λόγῳ, et *Luciani* Timon. c. 8. οὑτωσὶ μὲν εἰπεῖν, quodque multo frequentius occurrit, ὡς ἔπος εἰπεῖν, *ut ita dicam.* Hoc quum in Epist. ad Hebr. VII. 9. legeretur, exemplorum congesserunt affatim. Utramque *Herodoti* formulam iunxit *Plato* de Legib. III. p. 677. D. ὡς ἔπος εἰπεῖν χθὲς καὶ πρώην γεγονότα. Nuspiam in ista paene proverbiali formula, de qua *Gataker.* egit ad *M. Antonin.* X. 7. reperietur πρὶν, quod hic perperam a *Gronovio* positum *Wesselingius* Vir Clar. iam monuerat ad *Diodor.* T. I. p. 118. VALCK.

Ibid. μέχρι οὗ πρώην τε καὶ χθὲς) Magni facio *Medic.* et illi consentaneos: sed intra modum. Exemplum similis locutionis, etsi *Gronovii* sollers fuerit opera, nusquam se obtulit. Contra receptissimum et proverbii instar πρώην τε καὶ χθὲς, quod *Athenagoras* hic reperit et tot mssti ratum habent. Dedi ex *Demosthene* et *Diodoro* ad eum scripto-

rem II. 5. quaedam; quibus adcumulo *Iosephi* adv. Apion. I. 2. παρὰ τοῖς Ἕλλησι ἅπαντα νέα, καὶ χθὲς καὶ πρώην, ὡς ἂν εἴποι τις, εὑρήσεις γεγονότα: tum II. 2. de Pythagora, οὐκ ἐχθὲς καὶ πρώην γεγονότος: et c. 15. ὡς ἐχθὲς δὴ καὶ πρώην: porro *Libanium* T. II. p. 124. c. et ea abunde sunt. WESS.

4. τετρακοσίοισι ἔτεσι) Classicus locus est *de Homeri et Hesiodi aetate*, neque ad verum incongruus. Herodotus natus est ex *Pamphilae* iudicio apud *Gellium* XV. 23. exeunte Olymp. LXXIV. paullo ante famosam Xerxis in Graecos expeditionem: hinc in superiora tempora si retrocedas, iustus ad Lycurgi et Iphiti aetatem progressus erit. Homerum vero utrique fuisse aequalem, plures olim censuerunt, docente *Marshamo* Canon. Chronic. p. 437. et *Dodwello* Diss. de Cycl. III. p. 153. Hactenus itaque res bene haberet. At ubi calcem *Vitae Homeri*, quae *Nostro* tribuitur, inspexeris, alia omnia videbuntur dicenda; adnumerantur anni istic DCXXII. ab Homeri aevo ad Xerxis expeditionem, insigni discrimine; cui quidem medetur illustr. *Scaliger* ad *Euseb.* Chron. p. 102. ibi legendo ἔτεά ἐστι τετρακόσια εἴκοσι δύο. Sic sane discordia nulla. Contra venit *Bouherius* Diss. Herodot. c. XI. 124. nihil isto in calculo inmutandum, sed his in numeris, pertendens: scribendum esse ἡλικίην ἑπτακοσίοισι ἔτεσι - - πρεσβυτέρους, *septingentis annis mea aetate superiores esse.* Addit talia, si de Troia capta sermo esset, quae colore et specie non carent. Constant hic numeri *Codicum* omnium conspiratione, nec viderunt diversos hoc loco *Athenagoras* et *Cyrillus.* [Vide *Var. Lect.*] Sit-ne *Noster* Vitae Homeri scriptor in controversia haeret; quae si vel secundum Herodotum pronuncietur, erit fortasse expeditior difficultatis ratio, uti suo loco declarabitur. WESS. — Immo, prorsus praeter veri speciem libellum illum ad *Herodotum* auctorem referri, suo loco monstrabitur. *S.*

6. οἱ ποιήσαντες θεογονίαν Ἕλλησι) *Inventores Theogoniae* antea Graecis ignotae, *Homerum* et *Hesiodum* fuisse, si significarit, aut erroris aut reus erit inprudentiae. Uterque poëta, quae de Diis canunt, non ut nova et a se primum excogitata perhibent, sed cognita et a maioribus accepta. Tetigit eam rem *Io. Clericus* ad princ. Theogon. *Hesiodi* et ad vs. 211. At alia verborum senten-

tia; indicant, *primos versibus descripsisse* atque ornasse. Simile *Diogenis Laërt.* Praef. §. 3. de Musaeo, ποιῆσαι δὲ θεογονίαν καὶ σφαῖραν πρῶτον. h. e. *scriptis versibus exposuisse.* Memini magnum nostra aetate virum aliter *Diogenem* explicuisse, de quo *Miscell. Obs.* Amstel. Vol. III. p. 346. Sed ποιῆσαι hoc significatu tritum. Tale Musae III. 38. καὶ ὀρθῶς μοι δοκέει Πίνδαρος ποιῆσαι: nec diversum ambiguum istud *Sophoclis*, Περικλῆς ποιεῖν μὲν ἔφη με, στρατηγεῖν δὲ οὐκ ἐπίστασθαι, in *Athenaei* XIII. p. 604. D. quem quoque vide XIV. p. 627. D. et animadversionem *Casauboni*, tum *Platonem* in Lyside p. 205. A. et de Rep. II. p. 379. A. Merito autem ob turpes de diis fabulas ambo taxantur ab *Isocrate*, Laudat. Busirid. p. 229. *Ed. Steph.* [T. II. p. 408. ed. *Auger.*] WESS. — Locum istum obiter attingens WOLFIUS in Prolegom. ad Homer. p. LIV. *rationem*, ait, *fefellisse Herodotum in sententia de Homero et Hesiodo, primis conditoribus theogoniae Graecae.* „Perperam enim (inquit) *Wesselingius* verba, „οὗτοί εἰσι οἱ ποιήσαντες θεογονίην Ἕλλησι, sic accipit, ut illi „duo primi *versibus exposuisse* theogoniam, non *condidisse* „dicantur. Sane ita ponitur ποιεῖν; sed dativus in hac „significatione verbi additus luce exemplorum egebat, „qualia mihi quidem incognita sunt." — At, si ποιεῖν significat *versibus exponere, carmine complecti;* quid tandem impedit quo minus verbo adiiciatur nomen in *dandi casu* positum, personam indicans vel illud hominum genus, cuius in gratiam carmen componit poëta. Igitur, quamvis in horum nonnullis, quae de origine Graecarum religionum ex Aegypto repetenda *Herodotus* statuit, fallere eum opinio potuerit; isto tamen, quod a Viro docto prolatum est, argumento non persuadebimur, ut Scriptori haud utique absurdo hanc imputemus sententiam, Homerum Hesiodumque, quae de diis Graecorum cecinerunt, ea primos invenisse excogitasseque. *S.*

8 *seqq.* οἱ δὲ πρότερον ποιηταὶ λεγόμενοι *etc.* „Quod *poëtas, qui antiquiores habebantur, Hesiodo et Homero seriores vixisse* contendit *Herodotus*, recte-ne an secus id statuerit, nunc quidem nec affirmare possumus, nec negare: certos enim poëtas, qui theogoniam attigerant et quorum carmina tunc habebantur, eum respexisse necesse est; qui quales fuerint, nunc ignoramus: nisi forte carmina respicit,

quae sub Orphei, Musaei, Lini, Eumolpi, aliisque nominibus ferebantur; ut non tam illos homines post Homerum vixisse, quam carmina illis tribui solita serius condita censere videri debeat. Nec vero inde inferri aut potest aut debet, quasi *Herodotus* statuat, nullos omnino ante Homerum et Hesiodum fuisse poëtas, nulla fuisse carmina; id quod omni rerum rationi adversatur: fieri enim nullo modo potuit, ut in rudi et a nullo alio poëta subacto et tractato sermone *carmina Homerica et Hesiodea* elaborarentur; et sunt infinita in iis ipsis, quae antiquiora carmina partim testantur, partim arguunt. At rerum summa continetur hoc, quod ea, quae antea pluribus carminibus passim de singulis diis eorumque natalibus, formis, muneribus etc. exposita, aut narratione maiorum ac fama diversis locis diverse sparsa ac disseminata erant, uno carmine *Hesiodus* comprehendit disertiusque exposuit; *Homerus* autem mythos de diis vulgatos ad epicam rationem traduxit, atque ita ornavit et ad certam rationem constituit, ut inde pro modulo ac regula fabulae haberentur apud posteros." HEYNE in Comment. *de Theogonia ab Hesiodo condita, ad Herodoti lib.* II. *c.* 52. inter Commentationes Soc. Reg. Goetting. per annum MDCCLXXIX. p. 132 et seq. — Credibile est autem, nihil fere aliud, nisi hoc ipsum, significare voluisse *Herodotum*, quum *primos Hesiodum et Homerum Theogoniam Graecis condidisse* ait. *S.*

[10 *seqq. καὶ τὰ μὲν πρῶτα etc.*) Frequentes notarunt viri docti candidum Scriptoris nostri ingenium et religiosum veri tradendi studium; qui, quae vel ipse vidit, vel ex historica fide pro exploratis aut maxime omnium probabilibus habuit, qualibet occasione diligenter ab his distinguit, quae vel pro sua sententia suoque iudicio interponit, vel quae e vulgari incertaque fama, aut a singulis quibusdam hominibus relata, tradit. *S.*]

CAP. LIV. 1. *τοῦ τε ἐν Ἕλλησι*) In praepositionis absentia singularis est *Mediceus*. [quem secutus *Gronov.* abiecit ἐν ante Ἕλλησι.] Supra c. 51. cum *Aldo* pauci *τὰ ἐν τοῖσι Σαμοθρηϊκῃ μυστηρίοισι*. Non nescio praepositionis, ubi eam consuetudo requirebat, neglectum. Quo ex more *Σπάρτῃ ξυνοικεῖ τῷ πατρὸς ξυνευνέτῃ Euripid.* Iph. Taur. 524. et

vs. 538. ἄλλως λέκτρ' ἔγημεν Αὐλίδι, quod utique ἔγημ' ἐν Αὐλίδι commodum fuerat. *Sophocles* Trachin. 176. ὡς - - - αὐδῆσαί ποτε Δωδῶνι. *Plato* Menex. p. 245. τὰ τρόπαια τά τε Μαραθῶνι καὶ Σαλαμῖνι καὶ Πλαταιᾶσι. Sunt ad manum consimilia, quae sicubi consensus conspiret msstorum, auxilio esse poterunt. Sed et saepe elisa videtur scribarum inconsiderantia. Sit *Philostratus* exemplo, Heroic. II. p. 694. quum de Ulysse διαφυγόντα δὲ αὐτὸν τὰ ἐκεῖ πάθη, ἀπώλεσεν αὐτῇ Ἰθάκῃ ὕστερον. Dederat ἐν αὐτῇ Ἰθ. neque enim Neptunus Ulyssem una cum insula Ithaca, quae graecorum eorum sententia, sustulit: devoravit ἐν praecedentis verbi terminâtio. Hoc *Herodoti* loco vincunt schedae, citra quarum adstipulationem, re postulante, [*l.* 3.] Θηβέων recepi. WESS.

3. γυναῖκας ἱρηΐας ἐκ Θηβαίων) Quia supra scribit c. 35. ἱρᾶται μὲν οὐδεμίη οὔτε ἔρτενος θεοῦ οὔτε θηλέης· ἄνδρες δὲ πάντων τε καὶ πασέων: non ἱρηΐας, *sacerdotes*, illas fuisse censeo, sed *sacras*, sacerdotumque ministras; atque adeo scribendum: γυναῖκας ἱρὰς ἐκ Θηβέων ἐξαχθῆναι. Cap. 56. legitur, εἰ ἀληθέως οἱ Φοίνικες ἐξήγαγον τὰς ἱρὰς γυναῖκας, quarum alteram paulo dicit inferius ἀμφιπολεύσασαν ἐν Θήβῃσι ἱρὸν Διός: monstrat illud, fuisse mulieres ἱρὰς sive ἱεροδούλους. In templo Syriae Hierapolitano praeter sacerdotes fuisse ἄλλο πλῆθος ἀνθρώπων ἱρῶν scribit *Auctor* libri de Syria Dea c. 43. istius generis ἱεροδούλους *Strabo* vocat ἱερὰ σώματα VI. p. 418. B. [p. 272. c. ed. Cas.] VALCK.

CAP. LV. 3. ἐκ Θηβέων τῶν Αἰγυπτιέων) Dialecti ratio ut hoc admitterem, perpulit. Παστέων, ἀλλέων, ἁρπασθεισέων, ne alia advocem, praesidio sunt. *Theo*, detracta Ionica forma, ὅτι παρθένοι τινὲς ἐκ Θηβῶν τῶν Αἰγυπτίων ἦσαν ἱέρειαι, ubi *Nostri* praescripto ἦχθησαν oportuerat: sunt et alia refingenda ibidem, quae missa facio. WESS.

4. ἀναπταμένας) ἀναπτομένας *Aristophanis* et *Hesychii* auctoritate servavissem, nisi *Eustathius*, quem magni, quando ex usu est, vir Celeb. aestimat, et tot membranae contra ivissent. WESS.

6. αὐδάξασθαι φωνῇ ἀνθρωπηΐῃ) Io. Iac. *Wetstenius* ad secundam *Petri* Apostoli c. 2, 16. plura coacervavit, quae ἀνθρωπίνῃ, si omnium eadem esset dicendi species, auxilio forent. Belle *Pass.* et *Ask.* pro quo *Gronov.* ad c. 57. prudenter. WESS.

11. Δωδωναίων δὲ αἱ ἱρήϊαι) Haec et quae anteverterunt, sacris Dodonaeis feminas fuisse antistites, liquido conmonstrant. *Strabo* autem lib. VII. p. 506. [p. 328. ed. Cas.] primitus ἄνδρες ἦσαν οἱ προφητεύοντες ait, deinde τρεῖς γραῖαι, in mulierum numero consentiens. Unde sumserit *mares* istos *prophetas*, an ex ὑποφητῶν *Homeri* voce, an aliunde, quaerunt docti viri, praeter ceteros *Gronovius* Exercitat. de *Dodona* p. 23. WESS.

12. Προμένεια) Graece non dicitur προμενὴς, sed πρευμενὴς et πρευμένεια: scripserat fortasse, Πρευμενίη vel Πρευμενηΐη. *Benevolam* nomen illud designaret. VALCK. — Προμένεια *Eustathii* patronum, non locupletem tamen, habet. WESS. — „*Eustathium* patronum" scribere puto voluerat: habet enim hoc nomen *Eustathius* in *Odyss.* p. 545, 14. In eamdem vero scripturam consentiunt libri omnes: quae cur sollicitaretur non satis caussae fuisse videtur. Ut προθυμία, προμήθεια et similia dicuntur, sic non video cur Προμένεια, praesertim tamquam proprium nomen, suspectum nobis esse debeat; licet adiectivum προμενὴς, unde illud derivatum fuerit, in reliquiis graeci sermonis hodie non reperiatur. *S.*

CAP. LVI. 4. δοκέει ἐμοὶ ἡ γυνὴ) Hoc praetuli; sunt γνώμην ἔχω et δοκέει ἐμοὶ eiusdem paene potestatis, nec concinne conponuntur. Scripti *Codd.* in verbi scriptura passim variant, adtentique lectoris expostulant iudicium. Mecum facit *Reiskius*. Formulam eiusque usum illustrant *Reitzius* ad *Lucian.* Astrolog. c. 9. et *Abreschius* Diluc. Thucyd. p. 5. Quod sequitur [*l.* 5.] de *parte Graeciae*, olim *Pelasgia*, ratum ex *Homero* et certum ponit *Thucydides* I, 3. WESS. — At non *partem Graeciae* ait olim *Pelasgiam* fuisse nominatam, sed *universam Graeciam*; eiusque partem fuisse *Thesprotiam*. *S.*

7. ἔπειτα δουλεύουσα) Voce transposita hunc in modum ista commode scribi posse suspicor, ut altera mulierum videatur πρηθῆναι ἐς Θεσπρωτοὺς δουλεύουσα· ἔπειτα αὐτόθι ἱδρύσασθαι ὑπὸ φηγῷ εὐ πεφυκυίῃ Διὸς ἱρόν· ὥσπερ ἦν οἰκὸς, ἀμφιπολεύσασαν ἐν Θήβῃσι ἱρὸν Διὸς, ἔνθα ἂν ἀπίκετο, ἐνταῦθα μνήμην αὐτοῦ ἔχειν: *vendita, ut in Thesprotiam abduceretur servitutem servitura; postea illic sub procera quercu Iovis constituisse sacrarium, ut erat rationi congruum, quae Thebis*

in templo Iovis fuisset ministra, quo pervenisset illic eius colere memoriam. VALCK. — Non multum refert, ἀμφιπολεύουσαν, an *Aldinum*, potius censeas; sapit tamen eius ἀμφιπολεῦσαν non nihil ex Ionia. Vide adscripta Diodoro XVI. 70. WESS. — Commode utique ἀμφιπολεύσασαν legeretur, quod cum Valckenario *Reiskius* etiam commendaverat. Idem, non minus quam ille, simpliciter posito verbo πεφυκυίῃ offensus, ἐκεῖ πεφυκ. legendum coniectavit. Mihi, ut maximi facio sagaces eruditasque doctorum virorum suspectis super locis aut manifeste mendosis coniecturas, sic numquam placuit perpetuus novandi pruritus. Reliquas partes huius traditionis allegorice intelligendas esse prudens *Herodotus* censuit; quod de *fago* narrabatur, illa (inquit) *vera* et *naturalis* arbor fuit. Hoc, ni me ratio fallit, verbo πεφυκυίῃ significatur. Neque magis opus esse videtur, ut verba ἔπειτα et δουλεύουσα transponantur: nec enim video quid impediat quo minus credamus, mulierem hanc etiam tunc servitutem servientem instituisse illud oraculum. Exoptata sane res hero debuit esse, ancillam habere fatidicam; cuius ex arte haud spernendum ille capere quaestum poterat. Caeterum de *Dodonaeo oraculo* consuluisse iuvabit quae commentati sunt *De Brosses* in Actis Acad. Reg. Inscr. Tom. XXXV. p. 89 seqq. et *Heyne* in Excursu II. ad Iliadis lib. XVI. *S.*

9. ἔνθα ἀπίκετο) ἔνθα mutari haud debuerat. [quod a *Gron.* inconsulte factum.] Aliud est ἐνθάδε, et hîc incongruum. WESS.

12. ἐν Λιβύῃ πεπρῆσθαι) Nisi Codices iterum coniecturis obniterentur, paulo ante scribi malim χρηστηρίου κατηγήσατο: [at vide modo II. 49, 7-9.] hîc autem, ἐς Λιβύην π. Non quid evenisset in Africa, sed illud noverat mulier, comitem suam a Phoenicibus *fuisse venditam ut in Libyen abduceretur*: hoc vero saepe dicitur *Herodoto* ἐς Λιβύην πεπρῆσθαι vel πρηθῆναι. *Herod.* VIII. 105. παῖδας - - ἐπώλεε ἐς Σάρδις τε καὶ Ἔφεσον. *Demosth.* p. 708, 23. πραθεὶς εἰς Λευκάδα. Ob locum *Lucae* Act. VII. 9. similia quaedam fuere collecta: vid. Celeberr. *T. Hemst.* in *Miscell. Obs.* VI. p. 344. Huc refero rarius illud *Xenoph.* Ἑλλ. I. pag. 252, 32. ἐς Λακεδαίμονα γράμματα πεμφθέντα ἐάλωσαν ἐς Ἀθήνας: et

de Periandro *Diogenis Laërt.* I. 94. τὸν παῖδα ἀπεκήρυξεν εἰς Κερκύραν, quaeque dantur similia. VALCK. — Ut saepius εἰς legitur, ubi commodius ἐν videri poterat; sic et subinde ἐν, ubi εἰς malles, apud probatissimos auctores. Sic quidem apud *Thucyd.* VII. 17. consentientibus libris habes ἀποστελοῦντες ὁπλίτας ἐν τῇ Σικελίᾳ, et similiter idem alibi. Conf. ad I. 21, 4. notata. *S.*

CAP. LVII. 1. Πελειάδες δέ μοι δοκέουσι κληθῆναι *etc.*) Quae fabulae origo, et unde antistitae Dodonaeae πελειάδες nominatae sint, post doctissimorum virorum, *Bocharti*, *Gronovii*, *Triglandii*, aliorumque suspiciones et coniecturas, nondum in expedito versatur. *Valckenarium* adi ad Tragici Phoeniss. vs. 1475. WESS. — Quae obiter ibi *Valckenar.* monuit, cum his conferenda sunt *Scholia vet.* ad *Sophocl.* Trachin. 175. (169. ed. Br.) ubi pro πολιούς, quod vulgo legebatur, ex *Hesychio* (in Πελείους) corrigendum esse πελείους iam olim *Sallier* in Actis Acad. Inscript. T. V. Hist. p. 35 seq. docuit, quod etiam a *Brunckio* receptum est. A quibus parum abludit quod ad *Virgilii* Ecl. IX. 13. *Servius* adnotavit, *Thessalica lingua peliades et columbas et vaticinatrices mulieres dici.* *S.*

3. ἐδόκεον δέ σφι ὅμοια ὄρνισι φθέγγεσθαι) Mira hominum studia; quod uni ridet, alteri accidit ingratum: si quid innoves aut coneris, in promtu acriora iudicia; quae equidem uti nec valde metuo, ita, prudentium ubi fuerint, non recuso. Hic allego novationis auctores Grammaticos ac schedas veteres, nexumque sermonis. Non nescio, quo fulcro ἐδόκεε niti queat: neque non intelligo, ὁμοίως probum multis videri. Ostendit Cl. *Hemsterhusius* utriusque usurpandi morem ad *Luciani* Somn. c. 2., adseruitque Ionibus ὅμοια τοῖς *etc.* Edidit *Aldus* III. 35. ὅμοια τοῖσι πρώτοισι: mutavit *H. Stephanus*; et sic tamen eiusdem Musae c. 8. et 57. VII. 120. WESS. — ὁμοῖα h. l. lubentem me accepturum, in *Var. Lect.* significavi. *S.*

11. Ἔστι δὲ καὶ τῶν ἱρέων ἡ μαντικὴ *etc.*) Sic ex *Florentino* vir Clariss., *divinandi per sacerdotes rationem* intelligens; cuius explicationi pugnat cap. 83., ubi ἀνθρώπων μὲν οὐδενὶ προσκέεται ἡ τέχνη sive *divinatio*. Alii ἱρῶν sive ἱρέων de *victimarum extis* interpretantur, et ad *haruspicinam* referunt: ἱρέων non aliud esse ac ἱρείων, sicuti χήνεα et βόεα, de

anserum boumque carne, quae aliis χήνεια, βόεια: haec *Corn. de Pauw* et *Reiskii* opinio; qua ratione sacerdotum ars, quam illis scriptor negat, maneret. Mihi τῶν ἱρῶν μαντικὴ *divinatio in templis*, quae et responsis et signis absolvebatur, placet. WESS. — *Vallae* interpretationem, *divinandi in templis ratio*, restituit *Wess.* quos et equidem, postquam incertus aliquamdiu haeseram, secutus sum. Attamen nec satis adparet cur hoc maxime adiectum voluisset Scriptor, *in templis*; et, hoc si voluisset, ἐν ἱεροῖς dicturus fuisse videtur. Subiit igitur cogitatio, ἱερὰ hîc intelligi fortasse *sacra, sacrosque ritus, cuiuslibet generis*, ut hoc *Herodotus* dixerit, *in pluribus aliis sacris ritibus* divinationem etiam ex Aegypto in Graeciam esse derivatam. At rursus, hoc si in animo habuisset, non tam Ἔστι δὲ, sed Ἔστι ὧν (vel δή) καὶ - - ἡ μαντικὴ dicturus fuerat; quoniam, quae adhuc de *Dodonaeo oraculo* dicta sunt, utique et ipsa ad μαντικὴν pertinent. Quod vero ait, Ἔστι δὲ καὶ τῶν ἱρῶν ἡ μαντικὴ, perspicue significare videtur, nunc de *alio quodam* μαντικῆς *genere* agi. Atqui hoc aliud genus, est *divinandi ratio per victimas*. Et, quo graeca verba in hanc partem accipi possint, non opus est, ut cum *Pavio Reiskioque* scripturam ἱρέων probemus, statuamusque ἱρέων pro ἱρσίων vel ἱερείων dici; quum praesertim nusquam alibi ἱρεῖα vel ἱρέα, sed constanter ἱρήϊα dicat *Herodotus*. At nimirum τὰ ἱρὰ frequenter *Nostro* idem, ac τὰ ἱρήϊα, valent; suntque *victimae quae immolantur*. Sic θῦσαι τὰ ἱρὰ, I. 59, 6. VIII. 54, 5. et alibi, est *mactare victimas*. II. 40, 1. ἡ ἐξαίρεσις τῶν ἱρῶν, est *exenteratio victimarum*, ubi conf. *l.* 14. et 16. Ac praesertim ubi de *extispicio* vel *haruspicio* agitur, legimus *propitia* aut *contra* fuisse τὰ ἱρὰ, V. 44 extr. IX. 19, 6. IX. 36, 3. (ubi haruspex μαντεύεσθαι dicitur) item 37, 2. etc. pro quo τὰ σφάγια ait IX. 45, 10. Denique VIII. 134. 7. ἱροῖσι χρηστηριάζεσθαι, est *ex victimis responsa dei petere*. Quibus inter se collatis consentaneum est, ut h. l. τῶν ἱρῶν (idem ac si dicas διὰ τῶν ἱρῶν) τὴν μαντικὴν intelligamus *divinandi rationem ex victimis*; quam nimirum pariter, atque oraculorum institutum, *ex Aegypto ad Graecos transiisse* statuit Herodotus. *S.*

CAP. LVIII. 1. προσαγωγὰς explicat *Gronovius* et ad *Pauli* Epist. ad Roman. 5, 2. et Ephes. 2, 18. docti in-

terpretes. WESS. — *Oblationes* intelligebat *Gronov.* provocans ad *Aristoph.* Av. 854. et quae ibi a graeco interprete notantur: in versione autem *adductiones* posuit, quas tenuit *Wess.* *Hesychio* προσαγωγὴ est προσέλευσις, recte: *accessio*, nempe *ad deorum aras*, *supplicātio*. *S.*

CAP. LIX. 3. ἐς Βούβαστιν πόλιν) *Stephan. Byz.* Βούβαστος, πόλις Αἰγύπτου, ἣν Ἡρόδοτος Βούβαστίν φησι, διὰ τοῦ ῑ. Quae Ethnicographi cum *Gronovio* non laterent, vicit *Medicei* spectatissima, uti fertur, fides, ut ἐς Βούβαστον obtrudi posset. *Bubastis*, exemplo *Nostri* II. 67. et 137. dicitur *Pomp. Melae*; aliis *Bubastus*, Βούβαστος. Mox [*l.* 6.] ex *Arch. Vind. Pass.* ἐν μέσῳ τῷ Δέλτα non omnino absurdum. Μέσον τὸ Δέλτα scripsit supra c. 17. Ceterum *templi Isidis*, quod olim *in urbe Busiride*, restant splendidissimae ruinae, elegantissimis optimi marmoris columnis, cultis hominum animaliumque figuris ac litteris hieroglyphicis spectabiles, descriptae cum cura a *Sicardo*, curioso ex Iesuitarum familia peregrinatore, in Novis Memor. Legationum eius ad Orientem Societatis T. II. p. 118. WESS.

CAP. LX. 2. ἐπεὰν κομίζωνται) Nihil habebat causae cur hic scribi mallet *Galeus* κωμάζωνται, ignotum *Herodoto* verbum; apud quem, ut hîc, frequenter alibi κομίζεσθαι notat *nave vehi* vel *deferri*, IV. 76. V. 43. VII. 49. Quae *Galeo* obversabantur, Aegyptiorum κωμασίας attigit vir Magnus ad *Diodor. Sic.* T. I. p. 177. VALCK.

8. ἐγχρίμψαντες τὴν βάριν τῇ γῇ) Placet *Arch.* ἐγχρίψαντες, quem ille in modum III. 86. et *Aldus* IX. 98., nec tamen constanter. Antiquissimi usus fuit χρίπτειν et ἐγχρίπτειν, χρίμπτειν recentioris: quae caussa perpetuae in Edd. et scriptis discordiae. In *Sophoclis* Elect. 901. Μή πού τις ἡμῖν ἐγχὺς ἐγχρίπτῃ βροτῶν: at vs. 723. ἔχριμπτ' ἀεὶ σύριγγα, ubi mssti veterem sequuntur morem. *Bacchylides* in Eclog. Phys. *Stob.* p. 11. ἀλλ' ἐπιχρίπτει νέφος ἄλλοτε, ubi schedae, teste *Grotio*, ἐπιχρίμπτει. Mitto alia, et harum cupediarum amatores ad Cl. *Ruhnkenium* in *Timaei* Lexic. p. 76. [pag. 104 seqq. ed. sec.] et *Eustachium* ad *Erotian.* in hoc verbo amando. WESS. — Conf. *Var. Lect.* ad III. 85, 20. et IX. 98, 12. Apud *Sophocl.* video quidem in edit. Lond. ad Electr. 904. ἐγχρίπτῃ citatum ex ed. *Ald.* et ad vs. 723. ἐγχρίπτ' ex ed. *Baroc.* ms. Sed utroque loco *Brunckius* id verbum in-

sertâ μ literâ edidit, nulla e msstis suis dissensione in Notis prolata. Apud *Stobaeum*, pro olim edito ἐπιχρίπτει *Heeren* T. I. P. 1. p. 168. ἐπιχρίμπτει ex msstis edidit, cuius vide notam ad vs. 3. ibid. p. 167. *S.*

CAP. LXI. [2. εἴρηται πρότερόν μοι) Vide cap. 40. *S.*]

5. τὸν δὲ τύπτονται) Quod in *Athenag.* Legat. prostat pag. 114. τὸν δὲ τύπτονται τρόπον mihi quoque sciolo videtur contribuendum; qui Herodoteum, τὸν δὲ τύπτονται, a *Gronovio* egregie adfirmatum, minus intellexerit, significans id ipsum quod usitatius Graecis diceretur τῷ δὲ τύπτονται, *quemnam inflictis sibi verberibus lugeant.* Scripti tamen Codices si plerique praeferrent τῷ δὲ τύπτονται, *cui se verberent*, sive, *in cuiusnam Dei honorem;* cum vicinis illud conspiraret, ἐς Σαΐν πόλιν τῇ Ἀθηναίῃ πανηγυρίζουσι· ἐς Ἡλιούπολιν τῷ ἡλίῳ, similibusque. *Herodoti* locum IV. c. 34. ad *Pausaniae* I. p. 104. verba docte contulit *Leopardus* X. Em. cap. 24. στεφανοῦσθαι τῷ θεῷ dixit *Xenoph.* Ἑλλ. IV. p. 304, 26. πηλοῦνται τῷ θεῷ *Aristid.* T. I. p. 543. Achillis τὰς κόμας Πατρόκλῳ τιμηθείσας *Philostr.* Vit. Apoll. VII. c. 36. Vid. *T. Hemsterh.* in Add. ad *Luciani* p. 850. et *F. L. Abresch* in Diluc. *Thucyd.* p. 452. VALCK.

Ibid. τὸν δὲ τύπτονται) Plena manu *Gronovius;* in patiente verbi potestate inprudentior: agentem, et formae quae media dici adsolet, requirit, indicante *d'Orvillio* ad *Chariton.* III. p. 347. *Codex Bodleianus*, sicuti Cl. *Wasse* testificatur in Indic. *Thucydid.* voc. Ὅσια, τῷ δὲ τῷ τύπτονται praeferebat, quorsum *Vind.* et *Arch.* scriptura ducere videtur: nec absona eius sententia. *Bardesanes* in Praep. Euang. *Eusebii* p. 279. D. ἐν τῇ Συρίᾳ - - - ἀπεκόπτοντο πολλοὶ τῇ Ῥέᾳ: *in honorem Opis sibi virilia amputabant.* Equidem in vulgato adquiesco. WESS. — Ut vulgo κόπτεσθαί τινα, *plangere aliquem;* sic et τύπτεσθαι cum quarto casu construere *Noster* amat. conf. II. 42, 27. et 132, 7. De *deo*, *quem nominare nefas* ducit, conf. c. 132, 8. et 170, 1. ibique not. *S.*

CAP. LXII. 2. λύχνα καίουσι) Si Grammaticos, quos [in *Var. Lect.*] adpellavi, consulueris, notatum τὰ λύχνα, tanquam rarum et insigne, advertes. Glossae San-Germanenses: λύχνα οὐδετέρως· Ἡρόδοτος Β., Εὐριπίδης Κύκλωπι (vs. 512.) Est ex Ionum consuetudine. Schol. *Apoll. Rhod.* III.

137. Ἰωνικῶς δὲ τὰ κύκλα, ἀντὶ τοὺς κύκλους, ὡς λύχνα καὶ δίφρα: quibus non dissimilia Critici in *Nicandri* Theriac. vs. 591. Recurrunt τὰ λύχνα c. 133. et apud *Themistium* et *Procopium*, studiosos *Nostri*, saepe. Mox [*l.* 4.] ἔμπλεα στέατος [loco ἁλὸς] καὶ ἐλαίου, *plena partim adipe, partim oleo* coniecit *Reiskius*, quod *sal* ad lampades nihil faciat: cui non subscribo. Frequentissimus olim in sacris usus salis aliud suadet; et quamquam vulgo sal crepitet magis et exsiliat in igne, quam luceat, satis erat si acetabulorum fundum peteret, oleo supernatante. Vide *Plin.* H. N. XXXI. 7. WESS.

6. οὔνομα κέεται λυχνοκαΐη) Habuit haec ante oculos *Themistius* principio Orat. ad Constantium Imp. p. 49.; quod *Hemsterhusium*, docto Oratori egregie opitulantem, in *Polluc.* X. 115. minime fugit. Spectavit et has *lucernarum accensiones Iosephus*, Apioni insultans et aliis suae gentis osoribus, λύχνον γὰρ οὐδέπω - - - ἑωράκασιν, οἱ τὰς τοσαύτας καὶ τηλικαύτας λυχνοκαΐας ἐπιτελοῦντες, contr. Apion. II. 9. p. 478., numero multitudinis electo, quandoquidem et Deorum aliis hunc habebant honorem in *Achillis Tatii* Amorib. pag. 277. WESS.

CAP. LXIII. 4. εὖτ' ἂν δὲ γίνηται καταφερὴς *etc.*) Rediit δὲ in pristinum locum, praecedente μὲν flagitante. *Is. Vossius*, V. Cl., adscripserat codici suo κατωφερὴς, nescio an motus *Hesychii* κατωφερὴς, κάτω φερόμενος. Novandi caussa urgens non est. Καταφερὴς gaudet eadem notione. *Dionysius Halicarn.* T. II. p. 187. καὶ καταφερὴς ἡ ῥύσις τῆς λέξεως, ὥσπερ κατὰ πρανοῦς φερόμενα χωρίου σώματα, translata quidem, sed manifesta *declivitatis* sententia. *Polybius* II. 68. εἰς τὸ τὴν φυγὴν ἐπὶ πολὺ καταφερῆ καὶ κρημνώδη γενέσθαι, *quoniam per declivia et abrupta hostibus erat fuga.* Alibi, sicuti et *Appianus*, χωρία κατωφερῆ III. 55., nec stabili scriptura. WESS.

[8. ἔχοντες ξύλα, καὶ οὗτοι ἐπὶ) Rectius sic interpunges: ἔχοντες ξύλα καὶ οὗτοι, ἐπὶ τὰ ἕτερα *etc.* Et in *lat. vers.* scribes *fuste et horum quisque.* Respondent enim ἔχοντες ξύλα καὶ οὗτοι istis, ξύλων κορύνας ἔχοντες. *S.*]

9. τὸ δὲ ἄγαλμα, ἐὸν ἐν νηῷ μικρῷ ξυλίνῳ) Unde *Valla* acceperit *ligneum simulacrum*, dicere non habeo. Optime eum *Gronovius* in ordinem revocavit; dudum etiam ante *G.*

Cuperus in Harpocrate p. 104. Multa istic vir longe doctissimus de hoc et similibus Aegyptiorum institutis ex *Diodoro* I. 97. atque aliis. WESS.

19. οὐ μέν τοι γε οἵ τε) Una de particulis orationi nocet, sic tollenda, ut scribatur: οὐ μέντοι οἵ γε Αἰγύπτιοι ἔφασαν. Hic etiam mos scribendi Herodoteus: pag. 19, 32. p. 32, 46. [I. 51, 21. 80, 28.] οὐ μέντοι οἵ γε Λυδοὶ δειλοὶ ἦσαν. p. 118, 6. 28. etc. [II. 81, 3. 83, 7.] atque isthoc ordine voculas istas passim collocat *Thucydides*. VALCK. — Scilicet non modo οὐ μέν τοι γε, ut in *Var. Lect.* dixi, sed οὐ μέντοι γε οἵ τε Αἰγύπτ. dabant *Ald.* et alii edd. Quum in id, quod *Wess.* edidit, cum aliis libris ii etiam consentiant, qui sunt ex eadem cum *Med.* familia, videtur hoc loco, ut passim alibi, codicem suum haud satis attente inspexisse Gronov. *S.*

CAP. LXIV. 3. ἀπότροφον γενόμενον) Haec et vicina pervertit *Valla*, quae hunc vel similem in modum converti potuerant Latine: *Templum illud incoluisse matrem Martis; hunc educatum alibi, quum ad virilem pervenisset aetatem, colloqui cum matre voluisse; sed matris administros, quem ante non viderant, haud ingredi passos abegisse.* In his Editorum culpâ perperam scribitur ματρὶ et ματρός. Ἀπότροφον *Hesychius* recte reddidit μαιρὰν τεθραμμένον. De *commercio familiari*, sive *colloquio*, frequentatur συμμίξαι. Apud *Herod.* VIII. 79. Aristides adversarium Themistoclem ἐξεκαλέετο θέλων αὐτῷ συμμίξαι: recte *Valla*, *colloquendi gratia.* [conf. I. 123, 9. VIII. 58, 4.] *Xenoph.* Ἑλλ. III. pag. 283, 37. ξυμμίξας τῷ Δερκυλλίδᾳ. *Demosth.* p. 234. §. 282. συνεμίξαμεν τῷ Προξένῳ. In *Aristoph.* Ἐκκλ. vs. 512. Οὐδεμιᾷ γὰρ δεινοτέρᾳ σου ξυμμίξασ' οἶδα γυναικί: sic scribendum ante *Dawesium* vidit *T. Faber*. Suspicor tamen et hic in ambiguo ludere voluisse *Herodotum*; puerumque ἀνδριζόμενον aliud quid isto captasse *colloquio*: διαλέγεσθαι et ὁμιλεῖν frequenter inserviunt istiusmodi lusibus: est et ubi sic adhibetur ἐς λόγους ἐλθεῖν. Propter ea certe quae sequuntur, τὸ μὴ μίσγεσθαι γυναιξὶ ἐν ἱροῖσι, in istum equidem sensum ceperim τὸ ἐσελθεῖν vel ἐλθεῖν παρὰ τὴν μητέρα, cum *Gronovio*, qui hanc in rem valde collegit opportuna, et Herodotea quidem diligentissime ad pag. 130, 5. VALCK.

Ibid. ἀπότροφον γενόμενον) Plurima hic turbavit negleetus sermonis habitus. Ἀπότροφος non est *nutrimentis depul-*

sus, quomodo Latina *Gronovii*; sed *procul a parentibus educatus*, uti *Portus* bene. *Hesychius* Ἀπότροφος, μακρὰν τεθραμμένος. *Plutarcho* propterea T. II. p. 973. B. lusciniae, nidis ereptae atque in caveis altae, ἀπότροφοι τῶν μητέρων: *Aristoteli*, quem Chaeronensis advocat, ἂν ἀπότροφα γένωνται, de iisdem aviculis. Ad hoc, ἐξανδρωμένος prave redditur *viriliter inpulsus*, multoque peius ob *Medic.* abesse posse decernitur. *Suidas* ἐξανδρούμενος, τὴν ἡλικίαν ἔχων εἰς ἄνδρα, h. e. *adultus*. Denique τῇ μητρὶ συμμίξαι *colloquium* requirit *matris; coitum* nunquam. De Xerxe, ἐθέλων σφι συμμίξαι, *desiderans cum illis colloqui*, VIII. 67. et *Aristide* c. 79. θέλων αὐτῷ συμμίξαι, *colloquium eius cupiens*. Plura *Valckenarius*. Quibus quidem, uti aequum fuit, animadversis, sententia scriptoris elucescit; neque patitur, primitus fuisse γενόμενον ἀπαλλάττεσθαι, μετὰ δὲ ἐξανδρωμένον *etc.* uti arbitremur: corrumpent enim additiones bene dicta. WESS.

11. μηδὲ ἀλούτους) *Clemens Alex.* I. Strom. pag. 361, 19. Αἰγύπτιοι, inquit, πρῶτοι - - - ἐν ἱεροῖς μίσγεσθαι γυναιξὶν ἐκώλυσαν, μηδ' εἰς ἱερὰ εἰσιέναι ἀπὸ γυναικὸς ἀλούτους ἐνομοθέτησαν. Attigit *Marshamus* Can. Chron. p. 222. Egregius *Porphyrii* est locus in *Euseb.* Praep. V. pag. 197. D. venustissimus *Theocriti* Eid. V. 147. VALCK.

[14 *seq.* μίσγονται ἐν ἱροῖσι) De avibus aliisque animalibus loquens, ὀχευόμενα, ait, ἔν τε τοῖσι νηοῖσι τῶν θεῶν καὶ ἐν τοῖσι τεμένεσι: de hominibus vero, non ἐν νηοῖσι, *in ipsis deorum aedibus* ait, sed nomine utitur latius patente, ἐν ἱροῖσι. Comprehendit autem τὸ ἱερὸν et τὸν νηὸν et τὸ τέμενος, agrum, lucum, aedificia, quibus cingitur dei aedes. Attamen, vel sic, iusto gravior et praeter reliquum *Herodoti* morem iniquior videri possit ista criminatio, praesertim ita universe in omnes paene homines, Aegyptiis ac Graecis exceptis, iactata. Certe, in ipsa etiam famosissima ob Veneris obscoenum cultum Babylone, non modo non in *aede* deae, sed omnino ἔξω τοῦ ἱροῦ (ut refert idem *Noter.*, I. 199, 15.) committebantur illa flagitia, quibus placari deam persuasum habebant. *S.*]

16. νομίζοντες ἀνθρώπους εἶναι κατάπερ *etc.*) Diogenes Cynicus simili disputatione ad foedas conmixtiones probandas abutebatur, abutebatur et Chrysippus; perstricti ex merito abs *H. Grotio* Iur. B. et Pac. II. 5, 3. Ecce tibi Stoici

nostris ita respondentia verba, ut hoc fonte hausta dicerres: καὶ τὸ φαγεῖν τι, καὶ προελθεῖν ἀπὸ λέχους ἢ θανάτου πρὸς ἱερὸν, ἀλόγως διαβέβληται· ἐπὶ τὰ θηρία φησὶ δεῖν ἀποβλέπειν· tum animantium mutorum exemplis liquere, τὸ μήτε συγγινόμενα, μήτε γεννῶντα -- ἐν τοῖς ἱεροῖς μιαίνειν τὸ θεῖον, in *Plutarchi* Stoicor. Repugnant. p. 1044 seq. Quae homo locutuleius contentionis fervore et disputatrice virtute; si ea tamen virtus, atque ut alios premeret, iecisse dicendus est. Sed hunc rixosum relinquamus. Mox [*l.* 18.] ὀρνίθων τέλεα [loco vulgati γένεα] ex Codd. Britannicis adeo blandiuntur, ut a probandis non longe absim. Si qui interpretamentum putarint, *Eustathium* uti adeant, auctor sum, et considerent τέλος et τέλεα in *catervis* sedem habere VII. 211. 223. IX. 20. WESS. — Conf. I. 103, 4. ibique not. Apud *Eustathium* quidem, de diversis vocabuli τέλος notionibus saepius disserentem, nihil quod magnopere huc faciat reperire mihi contigit. Caeterum scripturae isti, ὀρνίθων τέλεα, tam insignem veri speciem inesse intelligo, ut et ego eam cum *Schaefero* receptam velim. *S.*

18. ὀρνίθων γένεα) Τέλεα, quod in Codd. scriptis invenere *Galeus* et *Wasseus*, (vid. ad *Thucyd.* p. 151.) vix a correctoribus exspectandum; si Codices etiam exhibent alibi, [*alii*, puto, voluit] ubi vulgantur ὀρνίθων γένεα, genuinum videri poterit: τέλος saepius periphrasi servit: mihi tamen nihil huius occurrit simillimum. VALCK.

CAP. LXV. 4. ἀνεῖται τὰ ἱρὰ) Non, *pro sacris habentur*, ut vertit *Valla*, verum significarent ista, *consecrata sunt templa*, quod hinc alienissimum est: vid. *Observ. Miscell.* III. p. 94. Sententia poscit: τῶνδε εἵνεκεν ἀνεῖται τὰ θηρία εἰ λέγοιμι: *quibus autem de causis ferae sint consecratae, si dicerem. Herodotum* tamen suo scribendi more dedisse suspicor, ἀνεῖται vel ἀνέεται ἱρὰ εἶναι εἰ λέγοιμι, literasque nonnullas partim male repetitas, partim neglectas. εἶναι saepe tanquam superfluum adiicitur ab *Herodoto*, πλεοναςμῶν καὶ παραλληλισμῶν studiosissimo. De rebus *consecratis* vel *consecrandis* satis vulgata sunt ἀνιέναι vel ἀνεῖναι, et ἀνεῖσθαι: rarius illud *Xenophontis* de amabili suo secessu Scillunteo: ὁ χῶρος ἀνεῖται ἱερὸς εἶναι: in *Socrat.* Epist. XIX. ad *Aeschinem* fortasse scripta, quem multo maioris faciebat *Xenophon*, quam *Plato*. VALCK.

Ibid. ἀνεῖται τὰ ἱρά.) Abundabit articulus, nisi αὐτὰ ἱρὰ fuerit. Superstitiosae animalium consecrationes et in Graecia et Romae notissimae fuerunt; exemplorum affatim in *Casauboni* notis ad *Sueton.* Caes. c. 81. Aegyptiorum ritus dabit *Diodorus* I. 83., *Nostri* vestigia premens. Ἀναγκαίη, [*l.* 7.] quod conmutatum fuerat, forma sua iterum splendet, uti II. 182. IV. 180. etc. WESS. — Quod ait τὰ ἱρά, incommodat utique articulus, quem abesse et equidem malim: nisi aut praecedens ἅπαντα non ita stricte accipiendum fuerit, sed σχεδὸν ἅπαντα intelligatur, aut τὰ ἱρὰ intelligantur *eae bestiae quae cuique deo sacrae sunt*, aut *quae apud quemque Aegypti populum sacrae habentur*; coll. cap. 69, 1. et 71, 1. Caeterum post ἱρά in graecis nostris delendum *comma*, quo facilius intelligatur orationis structura. Tum illa, quae praecedunt, καὶ τὰ μὲν, σύντροφα etc. non tamquam absoluta per se ῥῆσις accipienda, ut in nostra versione latina factum; sed ita haec cum superioribus connexa sunt, ut dicat auctor, *sacrae habentur bestiae, non eae modo quae inter homines vivunt*, (ut *feles*, et *canes*) *sed et quae libere vagantur.* Caeterum cum his quae hoc capite et proxime sequentibus traduntur, conferendus omnino *Diodor. Sic.* lib. I. c. 83. et seq. *S.*

21. ὃς δ' ἂν ἴβιν ἢ ἴρηκα etc.) Eadem *Diodorus*, sed *vulturis* loco *felem* nominans. *Accipitrem* seu *vulturem* Iones olim ἴρηκα sonabant, [ut nos ex msto edidimus,] quemadmodum saepe poëta princeps. *Eustathius* Iliad. N'. p. 920, 44. τὸ δὲ ἴρηξ, Ἰωνικῶς ψιλοῦται, εἰ καὶ τὸ ἱέραξ δασύνεται. Neque dubito, de *Herodoto*: scribae minuta huiuscemodi negligunt, et qui msstos conparant, non semper acutum cernunt. *Cicero* I. Nat. D. cap. 29. *Ne fando quidem auditum est, crocodilum, aut ibim, aut felem violatum ab Aegyptio*: quibus paria *Quaest. Tuscul.* V. 27. cum *Davisii* observatis. WESS.

CAP. LXVI. 3. τοὺς αἰελούρους) Praeclare *Pass.* et *Mediceus.* Αἴελουρος Ἀττικῶς, αἴλουρος Ἑλληνικῶς, *Moeris.* Explicat eamdem vocem *Etymologus* p. 31. Non addo plura. Otium fecit meditanti *Io Piersonus* in erudito conmentario ad *Moeridem* p. 36. WESS.

7. κτείναντες μέντοι οὐ πατέονται) Haec olim alio pertinere videbantur; sed felium mares designari manifestum

est ex *Aeliano* Nat. An. VI. c. 27. Πατέονται mutari non debuerat: bis terve *gustandi edendive* significatu posuit Ionicum πατέεσθαι *Herodotus*, *Hesychio* restitutum a *T. Fabro* et *Berkelio*. *Agathocles Cyzicen.* ap. *Athen.* XIV. p. 650. A. de fructu quodam, ἐπὴν, ait, αὐανθῇ, ποιεῦσιν ἐξ αὐτοῦ ἄλευρα, καὶ πατέονται ταῦτα: vulgatur πατέοντι redditurque *pedibus calcant*: [correctus locus in nupera edit. T. V. p. 363.] Ionice scribit *Agathocles*; ignorant autem Iones Doricum istum verborum flexum, saepius obliteratum, etiam in Epistola *Aristippi*, *Socrat.* IX. ubi περιβλέπονται transmutandum est in περιβλέποντι. VALCK. — Mire hunc locum interpretatus *Larcherus* est: *ils les tuent sans cependant en recevoir aucun dommage*; id est, *mares occidunt catulos, nec idcirco laeduntur* (vel *malo ullo adficiuntur*) *a foeminis*. Ait, *Valckenarium* olim in alio nescio quo scripto, corrigendum censuisse κτείναντες μέντοι οὔ τι ἀτέονται, atque hanc sibi unice veram certamque visam esse scripturam. *S.*

8. οὐ πατέονται) Male abiit in δατέονται, cuius in adtribuendo et dividundo potestas I. 216. Itaque rectissime *Florentinus* supra c. 37. οὔτε ἐψῶντες πατέονται, expulso inportuno δατέονται. Iunge IV. 186. *Hesychius*, adiutore *Guieto*, πατέεται, ἐσθίεται. πατέοντο, ἐγεύοντο. Felium autem hanc indolem et φιλοτεχνίαν describit *Aelian.* de Animal. VI. 27. WESS.

[11. θεῖα πράγματα καταλαμβάνει τοὺς αἰελούρους. *Feles in furorem aguntur* interpretatur *Conr. Gesner*, De Quadrupedib. p. 324 med. *S.*]

CAP. LXVII. 2. ἐς ἱρὰς στέγας) De his, quod quidem recordor, nihil alibi distinctius; nam quae c. 148. et 175. aliorsum spectant. Explicat *Diodorus* I. 83. φέρουσιν εἰς τὰς ταριχείας· ἔπειτα θεραπευθέντων αὐτῶν κεδρίᾳ - - βάπτουσιν ἐν ἱεραῖς θήκαις. Statim ὡς δ' αὕτως [*l.* 4.] ob I. 215. VII. 86. IX. 80. Ἰχνευταὶ [*l.* 5.] sunt *ichneumones*, eodem *Diodoro* indice: firmantque *Nicander* Theriac. V. 195. et *Hesychius*, quibus Cl. *Salmasius* ad Solin. p. 317. testibus dextre usus fuit. *Phrynichus* Biblioth. Coislin. p. 467. Ἰχνευταὶ, οἱ κατ' Αἴγυπτον καλούμενοι, voce truncatus, sed facile instauranda. WESS. — Non differunt ἱραὶ στέγαι, et ἱραὶ θῆκαι, quas continuo dein dicit; quae sunt *conditoria*, *camerae*, *cellae*, *in quibus conduntur* mortui. *Abdallatif*, scriptor se-

culi post C. N. XIII. (in *Relation de l'Egypte, traduite par M. Sylvestre de Sacy*, p. 202 seq.) cellas sese intrasse ait, quarum in aliis canum, in aliis felium, in aliis boum cadavera ingenti numero condita fuere. *S.*

[*Ibid.* ἐν Βουβάστι πόλι. De hac urbe supra dictum, ad c. 59, 3. *Bubastum* vero Aegyptiorum lingua *felem* dici tradit *Steph. Byz.* in voce. *S.*]

6. τὰς δὲ ἴβις ἐς Ἑρμέω πόλιν) Scribarum aberrans oculus haec praeterviderat. Bene vir Celeb. ex *Med.* et aliis iustum illis locum dedit: sunt enim, ne ratio *ibidis* nulla sit, opportuna et necessaria. *Hermopolis parva*-ne, an *magna*, (his titulis duae Mercurii in Aegypto urbes distinguebantur) intelligenda sit, certo constitui haud potest: forte posterior in Thebaide, propter *Ibii* sive *Ibiu* mansionem, non longe ab urbe seiunctam. Itiner. *Antonini* p. 157. Liquidiora videntur, de *ursis lupis*que prodita, propter consensum *Prosp. Alpini* Hist. Nat. Aegypti IV. 9. WESS. — De verbis ἐούσας ἱρὰς, quae nos interseruimus, vide in *Var. Lect.* dicta. Ut hîc intelligimus ἱρὰς τοῦ Ἑρμέω, sic et alibi ἱρὸς cum genit. casu illius dei construitur, cui aliquid sacratum est. Sic οὗρος ἱρὸν Μητρὸς Δινδυμήνης, I. 80, 5. Boves foeminae ἱραί εἰσι τῆς Ἴσιος, II. 41, 3. *S.*

CAP. LXVIII. 6. τὸ ὕδωρ τῆς τε αἰθρίης etc.) Optime haec *Cl. Salmasius*, vir summus, Exercit. *Solin.* p. 314. ex *Aristotele* et *Plinio*, de crocodili nocturna in aquis mora, ratione et caussa teporis; quibus equidem nihil a *Gronovio* fuisse rescriptum mallem. Non libet in disputationis eius examen, ne quid praeter opinionem acerbius effluat, memet inmergere. Sola *Philosophi* verba, hinc clarissime derivata, ex Hist. Animal. II. 10. adponam, tantoque magis, quoniam praecipua hanc in rem voce desecta [a *Gronovio*] repraesentantur. Sic scribit: τὴν μὲν οὖν ἡμέραν ἐν τῇ γῇ τὸ πλεῖστον διατρίβουσι, τὴν δὲ νύκτα, ἐν τῷ ὕδατι· ἀλεεινότερον γάρ ἐστι τῆς αἰθρίας. Quid his disertius? Negare fluviatilem aquam in Aegypti aliisque orientis plagis tepidiorem noctu esse roscida et subdivali statione, pugnat veritati, et aestivae his in oris experientiae. Sed absisto. WESS.

[8. ὠά, χηνέων οὐ πολλῷ μέζονα. Vide *Hasselquist*, et *Geoffr.* apud *Sylvestre de Sacy* ad *Abd-Allatif*, p. 158 seq. Nempe

Geoffroy ex professo edidit *Observations sur les habitudes attribuées par Herodote aux Crocodiles du Nil;* quae exstant in *Annales du Musée d' Hist. Nat.* T. IX. p. 373. T. X. p. 167. T. XI. p. 37. *S.*]

13. γλῶσσαν δὲ μοῦνον θηρίων οὐκ ἔφυσε) Eadem *Aristoteles;* in expingendo crocodilo *Herodotum,* quod verbo monui, uti is *Hecataeum,* auctore *Porphyrio* apud *Euseb.* Praep. Ev. X. p. 466. aemulatus: inspice Hist. Anim. I. 11. II. 10. V. 33. et post Philosophum plures Graecorum Latinorumque. Multa tamen in crocodili hac descriptione diligentissimi superioris et nostrae aetatis naturalis speculatores historiae desiderant, *Rondeletius, Bellonius, Gesnerus, Bochartus,* praeterque ceteros, *Aristoteli* paullo magis, quam oportebat, iratior *Ol. Borrichius,* Hermet. Aegypt. c. 10. p. 270. WESS. — Praecipua quae huc spectant, collecta et excussa videas in *Histoire des Animaux d'Aristote, traduite par M. Camus,* T. II. art. *Crocodile.* Lingua non prorsus carere crocodilum, porro inferiorem eius maxillam moveri, ut in reliquis animantibus, non superiorem, diligentiores observationes docuere. De *Hecataeo* apud *Euseb.* ex *Porphyrio,* conf. infra ad c. 77, 13. notata *S.*

[14. ἀλλὰ καὶ τοῦτο μοῦνον τῶν θηρίων) τοῦτο pro διὰ τοῦτο accipiens *Bastius,* interpretatus erat *idcirco:* eamdemque in sententiam corrigenda etiam esse graeca, et ἀλλὰ κατὰ τοῦτο legendum, censuit *Schaefer* ad *Gregorium* de Dialect. p. 30. Quae mihi supervacanea opera videtur: perspicua scriptoris sententia, *sed est etiam hoc unum ex omnibus animalibus, quod* etc. *S.*]

21. τροχῖλος) Habent ex *Herodoto,* et nominatim, *Aristoteles* Rhetor. [immo, Ethicor.] ad Eudem. VII. p. 189. [ed. Wechel.; p. 271 med. edit. Duval. T. II.] et *Aelianus* de Animal. VIII. 25. ubi dictione nonnihil mutata, εἰρηναῖα καὶ ἔνσπονδά ἐστι: quemadmodum de apibus V. 11. πρὸς μὲν τοὺς μὴ ἐνοχλοῦντας - - - εἰρηναῖα αὐτοῖς καὶ ἔνσπονδά ἐστι: et XII. 15. Ceterum tonus vocabuli apud *Aristotelem, Aelianum* et alios variat: τροχίλος scribunt, ex eo more, quo nomina huiusmodi terminationis paroxytona esse solent, docente *Gesnero* Histor. Anim. IV. p. 301. Atque ita scripti codices. Ἐώθεε [*l.* 23.] bene habet, *Florentinique* auctoritate III. 33. IV. 33. [?] rediit. WESS.

26. οὐδὲν σίνεται) Τὸ μηδὲν ἀδικῆσαι τὸν τροχίλον λογίζεταί οἱ μισθὸν, *Aelianus*, enarrans Herodotea de trochilo Nat. An. III. c. 11. et hanc partem [Historiarum *Nostri*] designans lib. VIII. c. 25. citat *Herod.* ἐν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς λόγοις. Sed quae narrat *Herod.* cap. seq. alio fonte derivata tractat idem *Aelian.* X. 21. VALCK.

CAP. LXIX. 6. ἀρτήματά τε λίθινα χυτὰ) Sive hoc, seu λιθωτὰ malueris, *fusi et factitii lapilli* designantur: *Reiskius* vitrum describi opinatur. Vitri, conditoriorum cipporumque ἐξ ὑέλου, mentio erit III. 24. ad quod an adludat, non adfirmo. Faveret suspicioni *Epinicus* apud *Athen.* X. 9. [cap. 40. nuperae edit.] p. 432. c.

Ἐσμὸν [sive Νασμὸν] μελίστης τῆς ἀκροχόλου γλυκὺν
συγκυρκανήσας ἐν σκύφῳ χυτῆς λίθου.

modo vitrum, quae *Dalecampii* sententia, intellexisse liqueret: ut ut est, conmodissimus poëtae locus est. Ἀρτήματα et ἀμφιδέας illustrant docti viri ad *Hesychium*, inque primis *Gronovius* in Adnotat. WESS. — In *Epinici* versiculo tam felix quam erudita emendatio, νασμὸν pro vulgato olim ἐσμὸν, *Iacobsio* Viro clar. debetur, qui illam primus in *Animadv. in Euripidem* p. 114. proposuit: quod me tunc, quum eam, a *Fiorillo* commendatam, in nostra Athenaei editione recepi, praeterierat. *S.*

13. χάμψαι) Durat Coptorum in libris hoc illis nomen, nec multum discordat titulus monstri fluviatilis Arabicus. Lege *Iablonskii* Panth. lib. V. 2. p. 70. [conf. *Sylvestre de Sacy* ad *Abdallatif*, p. 157.] Κροκοδείλους autem Ionibus fuisse lacertas, sive χερσαίους κροκοδείλους, uti IV. 192. testatissima confirmataque res est a *S. Bocharto* Hierozoic. P. 1. lib. III. 1. p. 1060. WESS.

CAP. LXXI. 2. τῷ Παπρημίτῃ) Iustum est; neque enim ex Πάπρημις c. 59. Παπριημίτης flecti potest: melius ipso in *Med.* c. 165. Παπρημίτης. Iam Πάτρημις et Πατρημίτης *Arch.* et *Vind.* ex adsimilitudine litterarum descenderunt, quemadmodum *Stephani* Πάπριμις, πόλις Αἰγύπτου· ὁ πολίτης Παπριμίτης. Debet et hanc *Hippopotami* sicuti et *Phoenicis* descriptionem *Herodotus* (perhibente *Porphyrio* in *Eusebii* Pr. Ev. X. p. 466. c.) *Hecataeo*. WESS. — Conf. infra ad c. 77, 13. notata. *S.*

5. οὐρὴν ἵππου) *Aristoteles* κέρκον δ' ὑός, Histor. Animal.

II. 7. *Achilles Tat.* IV. p. 223. οὐρὰν βραχεῖαν, quibuscum alii conspirant et peregrinatorum observata. WESS. — Merito h. l. *Larcherus* commendat doctissimi viri *Schneideri* Historiam criticam Hippopotami, subiectam *Artedi* Synonymiae piscium, (Lips. 1789.) p. 247 seq. *S.*

7. ξυστὰ ποιέεσθαι ἀκόντια) ξυστὰ ἀκόντια, ut *rasae hastilia virgae* latini poëtae. *Aristoteles*, ὥστε δόρατα ποιεῖσθαι ἐξ αὐτοῦ. Conf. *Sam. Bocharti* Hieroz. P. II. lib. V. 14. WESS. — Ξυστὸν apud *Nostrum* I. 52, 4, *hastile* est, *lignum hastae* vel *iaculi*: sed et universum *iaculum*, *hastam ferro praefixam* significat, et a Lexicographis, *Ammonio*, *Hesychio*, *Suida* ἀκόντιον exponitur. Quae caussa puto fuit, cur vocab. ἀκόντια *Schaeferus* h. l. tamquam e scholio invectum delevit. *Reiskio* vero ἀκόντια hîc adiectivum esse visum erat; ut ξυστὰ ἀκόντια idem esset ac ξυστὰ ἀκόντων, *hastilia iaculorum*. At est potius ἀκόντιον substantivum nomen, et ξυστὸν proprie adiectivum fuerit; ut ξυστὸν *iaculum* significet, ob subintellectum alibi substant. ἀκόντιον, quod cum illo hîc coniungit *Herodotus*. Quare etiam pro eo, quod in lat. vers. *iacula rasa* Gronovius posuit, nosque *polita iacula*, satis fuerat simpliciter *iacula* ponere. *S.*

CAP. LXXII. 3. ἰχθύων τὸν καλεύμενον λεπιδωτὸν) De λεπιδωτῷ confer Adnotationes *Gronovii*. WESS. — Reprehendit *Gronovius Vallae* versionem, *piscium genus quod vocatur squammosum*; debuisse, *ex piscibus eum qui squammosus vocatur*. Commodius equidem teneri putavi proprium nomen quo hunc piscem Graeci insigniverunt. In Niloticorum piscium numero, cum aliis multis, *lepidotus* etiam ab *Athenaeo* recensetur, lib. VII. c. 88. Graecum vocabulum, originem si spectes, utique nihil aliud nisi *squammatum* vel *squammosum* significat: sed oportet in aliis piscium generibus squammis munitorum fuisse unum aliquod, cuius squammae proprii atque praecipui quidpiam habuerint, quam ob caussam ei id nomen prae caeteris fuerit impositum. Itaque videndum, ne *Niloticus* ille *lepidotus* idem sit piscis, quem sub nomine *Polypteri Bichir*, in *Description de l'Egypte* etc. *Hist. Nat.* T. I. p. 4 seqq. singulari diligentiâ Academicus *Geofroy de Saint-Hilaire* descripsit. De cuius piscis squammis haec ille observavit: *Le bichir est couvert d'écailles fortes et impénétrables, qui le*

défendent également de tout contact funeste et de la dent des animaux qui seroient tentés de l'attaquer. Cette solidité provient d'une matière osseuse qui double chaque écaille au dessous, et qui est si épaisse et si compacte, que la plupart de nos instrumens tranchans ne parviennent qu'avec peine à l'entamer. Eiusdem piscis descriptio cum icone exstat etiam in *Annales du Musée d'Hist. Nat.* T. I. p. 57 seqq. *S.*

CAP. LXXIII. 2. οὐκ εἶδον, εἰ μὴ ὅσον γραφῇ) Tentari non debebant *Euripidis* ista in Hippol. vs. 1005. Οὐκ οἶδα πράξιν τήνδε, πλὴν λόγῳ κλύων Γραφῇ τε λεύσσων. Idem, Troasi 682. Γραφῇ δ' ἰδοῦσα καὶ κλύουσ' ἐπίσταμαι. Euripidea quoque libenter imitatur *Herodotus.* VALCK.

5. ἔστι δὲ, εἰ τῇ γραφῇ παρόμοιος) Nullam status quaestionem vulgatis, cum tot doctissimi viri operam avi fabulosae insumserint, motam fuisse demiror. Negavit, et prudenter infitiatus est, phoenicem a se visum, et tamen ἔστι δὲ ἐν τῇ etc. Quae apta et bene iuncta non erant. WESS. — Scilicet (quod in *Var. Lect.* nostra temere praetermissum est) sic perperam olim vulgabatur, ἔστι δὲ ἐν τῇ γραφῇ παρόμοιος. Primus *Wess.* εἰ τῇ γραφῇ edidit, praeeuntibus codd. *Rem. Vind.* et *Valla.* Cum quibus consentire videntur nostri *Pa. Pb. Pc.* e quibus nihil varietatis adfertur: nec aliud debuerat *Arch.* in quo ἔστι δὲ οἱ τῇ γραφῇ. Mendosum ἐν τῇ γρ. cum aliis tenet noster *F.* Ex *Pd.* citatur ἔστι δὲ εἰ ἐν τῇ γραφῇ. *S.*

6. τὰ μὲν αὐτοῦ χρυσόκομα etc.) χρυσόκομα τῶν πτερῶν ab iniuriis protecta et defensione viri Celeb. et *Codicum* auctoritate sunt: eum adi. [Nempe χρυσόκκκκα legendum contenderat *Salmasius.*] Quod si vero lis de voce cesset, in avis pictura consensio reperietur. Κεκέρασται μὲν τὰ πτερὰ χρυσῷ καὶ πορφύρᾳ *Achilles Tat.* III. p. 215. *Aquilae narratur magnitudine, auri fulgore circa colla, cetera purpureus,* ex *Nostri* praescripto, *Plinius* Hist. Nat. X. 2. Aliorum loca nunc nihil moror. Περιήγησις *formam* et diligentem eius *descriptionem* exprimit ex usu verbi περιηγεῖσθαι, quo de *Cl. Salmasius* in Solin. p. 68. et multo adcuratius *T. Hemsterhusius* ad Dial. Mort. XX. p. 412. *Luciani.* WESS. — Videtur *circumscriptionem* dicere, quam gallice *le contour* vocamus. *S.*

13. ὅσον τε δυνατός ἐστι φέρειν) Illud perquam politum, quod in *Medicei* δυνατὸς εἶναι inesse decernebatur, sermonis

indoles respuit. Obstant praeterea scriptae membranae conplures. Confer *L. Küsterum* in Clerici Bibl. N. et Vet. T. V. p. 404. *Achilles Tat.* eadem in re, Φέρει τὸ χάσμα γηΐνῳ χώματι, ἐπὶ τὸν Νεῖλον οὕτως ἵπταται τὸ ἔργον φέρων, sed prave culpa librariorum: fuerat Φύρει τὸ χάσμα - - καὶ ἐπὶ τὸν Νεῖλον *etc.* Obstruere ingestâ terrâ cavum, quod phoenix rostro fecerat, *Herodotum* deserens indicat. De *Taciti* Ann. VI. 28. *sublato murrhae pondere*, vide amicam *N. Heinsii* et *Graevii* disputationem, Syllog. Epistol. T. IV. p. 512. et seqq. WESS. — Istud ὅσον τε δυνατὸς εἶναι non equidem cum *Gronovio* „perpolitum" dixerim, sed stylo tamen *Nostri* neutiquam repugnare censuerim, ut in *Var. Lect.* significavi. *S.*

CAP. LXXIV. 2. δύο κέρεα Φορέουσι) Fuerunt ex *cerastarum* genere, nec tamen δηλήμονες ἀνθρώπων, ut reliqui apud *Diodorum* III. 50. aliosque ibi citatos. Auctor *Aelianus* est de Animal. XI. 17. ἐν Μελίτῃ τῆς Αἰγύπτου draconem sacrum in veneratione fuisse, adfirmans gentilem eam anguium superstitionem. Puto ἐν Μετήλει scripsisse, quae Aegypti urbs, non Μελίτη. WESS. — Nihil in urbis nomine mutavit doctus *Aeliani* Editor Lipsiensis. *S.*

CAP. LXXV. 2. κατὰ Βουτοῦν πόλιν) Alia haec atque ea *Butus* [sive *Buto*,] quae Latonae oraculo censebatur, quippe Arabiae adfinis: longe inde Sebennyticum Nili ostium, radens Butum illam atque adluens c. 155. Πτερωτῶν *serpentium* titulum [*l.* 3.] male praeterierunt *Florentiae*: quae enim sequuntur, illo carere non possunt. Res etiam ipsa a fabularum indole abhorret. Namque *angues volucres*, ex Aethiopum Arabumque finibus in Aegyptum irruentes, veterum monumenta ita celebrant, ut dubii nihil esse debeat. Ipse vates *Esaias* c. xxx. 6. dat שְׂרָף מְעוֹפֵף *hydrum* sive *chershydrum volantem* Aegypto. Plura qui desiderat, ex eruditissimi *Bocharti* copiis Hierozoic. P. II. lib. III. 12. p. 423. mutuari poterit, atque illis hoc *Pausaniae* IX. 21. cautissimum sane, adnectere: *Quo circa neque ad adsentiendum proclivior quisquam esse debet, neque se omnino incredulum ad ea, quae sint rariora,* τὰ σπανιώτερα, *praebere:* ἐπεί τοι καὶ ἐγὼ πτερωτοὺς ὄφεις οὐ δεδεγμένος πείθομαι, διότι ἀνὴρ Φρὺξ ἤγαγεν ἐς Ἰωνίαν σκόρπιον ταῖς ἀκρίσιν ὁμοιότατα πτερὰ ἔχοντα. Porro σωροὶ ἀκανθέων [*l.* 6.]

omnibus in libris, non exceptis *Ask.* et *Pass.* Bene Critici in *Apollonium Rh.* IV. 150. τὰ τῶν ὄφεων ὀστᾶ ἄκανθαι λέγεται. Amanuensis Mediceus in errore versabatur. WESS. — Scilicet, quod in nostro cod. *F.* monstrose legi dixi, σωροὶ δὲ ἦσαν τῶν θεῶν, id ipsum et codicem *Med.* hîc praeferre docuit *Gronov.* in Adnotatt. ita quidem ut in ora libri notetur, pro θεῶν legendum ὀστέων, quod vulgato praeferendum *Gronovius* censuit. Esse autem istud θεῶν perperam ex ἀκανθέων detruncatum nemo non videt: sed ex eisdem codicibus articulum τῶν ad ἀκανθέων utique adscisci debuerat, hac sententia *sunt autem harum* (quas dixi) *spinarum catervae, aliae maiores* etc. Typographicum sphalma in graecis nostris, *l.* 3. χωρίων, pro χωρίον, quamvis visu ingrata sint talia, ipsi praesertim editori, neminem tamen morabitur. *S.*

[11. πτερωτοὺς ὄφις ἐκ τῆς Ἀραβίης πέτεσθαι ἐπ' Αἴγυπτον) *Ciceronem* de *Nat. Deor.* I. 36. volucres istas angues *ex vastitate Libyae vento Africo invectas* statuere, adnotavit ad h. l. *Larcherus.* Sed ille forsan memoriae lapsu ista scripserat. Caeterum conf. *Aelian.* Nat. An. II. 18. ubi *Schneiderus* adnotavit, serpentes hos, quos *Herodotus* dicit, *alis membranaceis volantes,* (coll. c. 76, 12.) esse fortasse lacertas volantes, quae *dracones volantes* a *Linnaeo* nominantur. *S.*]

CAP. LXXVI. 3. πρόσωπον - - ἐπίγυπον) *Straboni* πελαργώδης κατὰ σχῆμα, *ciconiae similis,* lib. XVII. p. 1179. [p. 823. D. ed. Cas.] quae tamen similitudo ad *rostrum* sese non porrigit, quod avi *incurvum et aduncum.* Figuram habet *Middletonus* Antiquit. Monument. p. 129. et conplura de volucre. *Crex,* ex sono, quem continuo iterat, nomen indepta, describitur a *Belonio* Observ. II. 32. cum cura. WESS. — De *Ibide veterum Aegyptiorum* consulenda instar omnium, principis hac aetate in Historia animalium viri *Cuvieri Commentatio,* inserta Tomo I. operis cui titulus *Recherches sur les Ossemens fossiles de Quadrupedes. S.*

6. ψιλὴ τὴν κεφαλήν) Sustuli articulum schedarum iussu: respicitur ἥδ' ἰδέη, ut bene *Reiskius.* Hanc autem *Strabo* ὅλην μελαίνην facit; prudentior *Herodotus,* etsi non sine lapsu; nam pars circa nates tota alba est; τὸ γὰρ πυγαῖον ὅλον λευκόν ἐστι, si fides *Theoni.* WESS.

CAP. LXXVII. 2. μνήμην ἀνθρώπων πάντων ἐπασκέοντες μάλιστα *etc.*) *Vallae* versio plurimos decepit: mentem historici perspexit *Reiskius.* Aegypti superioris incolae longe fuisse dicuntur *disertissimi*, utpote μνήμην ἀνθρώπων πάντων ἐπασκέοντες μάλιστα, *prae omnibus aliis memoriam excolentes*: illuc enim pertinet μάλιστα, non ad sequentia. *Herod.* II. c. 37. θεοσεβέες περισσῶς ἐόντες μάλιστα πάντων ἀνθρώπων. Etrusci τὰ περὶ τὴν κεραυνοσκοπίαν μάλιστα πάντων ἀνθρώπων ἐξειργάσαντο, *Diodor. Sic.* V. 40. De Pythagora *Heraclitus Ephesius*, ἱστορίην ἤσκησεν ἀνθρώπων μάλιστα πάντων, ap. *Diog. Laert.* VIII. 6. Ipsius fuit *Pythagorae* praeceptum, μνήμην ἀσκεῖν. Literarum inventum suum, veluti memoriae subsidium, commendanti Theuth dixisse fertur Rex Aegypti Thamus, σὺ πατὴρ ὢν γραμμάτων, δι' εὔνοιαν τοὐναντίον εἶπες ἢ δύναται· τοῦτο γὰρ τῶν μαθόντων λήθην μὲν ἐν ψυχαῖς παρέξει, μνήμης ἀμελετησίᾳ, *etc.* in *Phaedro Platonis* T. III. p. 275. A. Hunc, ni fallor, locum respexit *Quinctilian.* Inst. Or. XI. c. 2. p. 985. *Invenio apud Platonem obstare memoriae usum literarum; videlicet quod illa, quae scriptis reposuimus, velut custodire desinimus, et ipsa securitate dimittimus.* VALCK.

Ibid. μνήμην ἀνθρώπων πάντων ἐπασκέοντες μάλιστα) Laborabant haec ex mala interpunctione; quo non animadverso morbo, ἀνθρωπίνων πάντων *rerum humanarum* suspicabatur *Corn. de Pauw*: mutavit dein sententiam, μάλιστα a sequentibus, sicuti oportebat, avulso; neque alia mens aut voluntas *Reiskio.* Nempe *hominum omnium maxime Aegyptii memoriam exercebant*, propterea que *praeter ceteros excellebant.* Bene *Proclus* in Timaeum p. 31. Αἰγυπτίοις δὲ ἔτι καὶ τὰ γεγονότα διὰ τῆς μνήμης ἀεὶ νέα πάρεστιν, ἡ δὲ μνήμη διὰ τῆς ἱστορίας, αὕτη δὲ ἀπὸ τῶν στηλῶν κ. τ. λ. WESS. — Equidem nondum persuadere mihi potui, μνήμην h. l. ab *Herodoto* dici *memoriae* vim quam vulgo vocamus, nempe facultatem in mente retinendi et quotiescumque lubet recordandi et nobiscumque recolendi ea quae vel vidimus vel audivimus vel semel cogitavimus. De *memoria rerum gestarum aut observatarum* agitur in *futurum tempus et ad posteros propaganda*: quod maxime fit, dum, quae vel a nobis ipsis observata sunt, vel quae ab aliis tradita accepimus, ea *scripto consignamus.* Atque hoc ipsum in rebus, quae memoratu digna visa erant, diligenter fecisse, passim auctor noster signifi-

cat; veluti c. 82, 7. et cap. 145, 12. Unde factum, ut prae caeteris hominibus, quibuscum conversatus est *Herodotus*, *Aegyptii* ei visi sint *longe omnium* λογιώτατοι, non *disertissimi*, ut *Valckenar.* interpretatur, nec universe *prae caeteris excellentes*, ut h. l. *Wesseling.* ait, sed *doctiores*, *magis eruditi*, et *antiquitatis* (*patriae* praesertim) *peritiores*, ut idem *Wess.* apud *Diodor.* II. 4. et ad *Herodot.* I. 1, 1. intellexit. Quam in sententiam *Hesychius* Λόγιος, ὁ τῆς ἱστορίας ἔμπειρος, πεπαιδευμένος, interpretatur: et Λογίους *Moeris* et *Thomas M.* τοὺς πολυΐστορας. Neque patriarum solum antiquitatum, verum etiam externarum rerum et institutorum gnaros Aegyptios fuisse passim et alibi et III. 2, 6. significat *Noster. S.*

9. ὑγιηρέστατοι πάντων ἀνθρώπων) Non intercedo, quo minus ὑγιηρέστατοι serventur: quo de genere alia I. 133. in medium fuerunt collocata. Schedarum mirus olim hic dissensus. *Glossator* Sangermanensis, Ὑγιηρότατος, Ἡρόδοτος Β'. ad quem modum IV. 187. Plures ὑγιέστεροι cum *Eustathio*. Hippocrateum vero τὰς μεταβολὰς τῶν ὡρέων μάλιστα τίκτειν νούσους egregie explicuit *Galenus* T. V. p. 253. et cum *Nostro* conparavit *H. Mercurialis* Var. Lect. II. 3. Iam si αἱ ὧραι a periodo extrema abessent, sermonis cursus lenius laberetur. Verum multa sibi priva Scriptor habet. WESS.

13. ἀρτοφαγέουτι *etc.*) Quae hîc leguntur, eadem propemodum ex *Hecataeo Milesio* bis tradidit *Athenaeus* X. p. 447. C. Ἑκαταῖος ἐν δευτέρᾳ Περιηγήσεως εἰπὼν περὶ Αἰγυπτίων, ὡς ἀρτοφάγοι εἰσὶν, ἐπιφέρει, τὰς κριθὰς εἰς τὸ πόμα καταλέουσι, *mola frangunt*: sic scribendum cum *Casaub.* pro καταλεύουσιν. vid. *Herod.* IV. c. 172. et *Athen.* p. 418. E. Alibi quoque prostant *Hecataei* nonnulla, Herodoteorum simillima, quae probabile reddant, quod *Porphyrius* prodidit apud *Euseb.* Praep. X. p. 466. B. ὡς Ἡρόδοτος ἐν τῇ δευτέρᾳ πολλὰ Ἑκαταίου τοῦ Μιλησίου κατὰ λέξιν μετήνεγκεν ἐκ τῆς Περιηγήσεως, βραχέα παραποιήσας: postremum illud explanat Celeberr. *Wesseling.* ad *Diodori* T. I. p. 89. Sed ista *Asiae* Περιήγησις *Herodoto* fortasse fuit recentior; *Callimacho* certe non videbatur *Hecataei Milesii* genuinum opus, ut liquet ex *Athen.* II. p. 70. B. Praeterea, quod narrat *Porphyrius*, *Herodoto* id nuspiam obiicit *Plutarchus*, Hecataeum τὸν λογο-

ποιὸν acerbe notanti lib. II. c. 143. et VI. 137. cuius etiam mentionem facit V. 36. et 125. VALCK. — Conf. supra ad c. 68, 13. 71, 2. et ad c. 5, 4. Praesertim vero consulendus *Creuzer* in Historicor. antiquiss. Graecorum Fragmentis p. 19 seqq. *S.*

14. τοὺς ἐκεῖνοι κυλλήστις ὀνομάζουσι) Inspice *Gronovii* adnotationes. Admonuit Cl. *Wasse* in *Thucydidis* I. 126. κυλλάστις ex Cod. *Lambethano* melius videri, siquidem ita *Hesychius*. At oblitus est speciei Ionicae. *Athenaeus* X. p. 418. E. Αἰγυπτίους δ' Ἑκαταῖος ἀρτοφάγους φησὶν εἶναι κυλλήστιας ἐσθίοντας, τὰς δὲ κριθὰς εἰς ποτὸν καταλεαίνοντας. [cf. Athen. III. p. 114. C.] Quae quidem indicio sunt, et hîc *Herodotum* vestigia *Hecataei* pressisse: nam de potu ex hordeo clara eius verba, qui πόμα ἀπὸ τῶν κριθέων *Aretaeo* I. Morb. Acut. c. 9. ἐκ κριθῶν μέθυ *Aeschylo* Suppl. 900. *Diodoro* ἐκ κριθῶν πόμα, ὃ καλοῦσι ζύθος I. 34. Quod autem subiicitur, *vites Aegypto deesse*, generatim si sumitur, cum veritate disconvenit. Mosis aevo in parte Aegypti vites depangebantur, quod querelae Israëlitarum *Numer.* xx. 5. significant abunde: creverunt quoque laetissime in praefectura Heracleopolitana apud *Strabon.* XVII. p. 1163. [p. 809. med.] Quae omnia operosius Cl. *Iablonskius* Dissert. de Terra Gosen, p. 28. WESS.

19. τὰ σμικρὰ τῶν ὀρνιθίων) *Aristophanis* σμικρὸν ἀργυρίδιον, Terentii *pisciculi minuti*, et *minutae interrogatiunculae* Oratoris Latini, satis haec protegunt. Ὠμὰ autem σιτέονται concoquere haud valuit Cl. *de Pauw* ob ea, quae de piscibus praescripta fuerunt, et quoniam succedit προταριχεύσαντες: neque enim aves, sale antea bene conditas, *crudas*, ὠμὰς, posse censeri. ἑφθὰ *elixas* dedisse *Herodotum*, et eo esse nihil adcommodatius. Mihi de gustu Aegyptiorum disputatio absona, at certa lectio censetur. Cur quaeso additum voluit τοὺς λοιποὺς ὀπτοὺς ἢ ἑφθοὺς σιτέονται, *reliquos partim assos, partim elixos comedunt*, si nil dispar scripsisset superius? WESS.

CAP. LXXVIII. 3. μεμιμημένον ἐς ταμάλιστα) Est cui μεμιμημένον praecedentis glossa censetur, cui non subscribo. Suadent aliud producta a *Gronovio* exempla, [ex c. 86, 4. 132, 4. 169, 23.] reique series. Adde *Plutarchum* Isid. et Osir. c. 17. et doctos interpretes *Petronii* Satyr. c. 34. tum *Tzetzae* Chil. III. vs. 387. ubi satis absurde,

ὁ συγγραφεὺς Ἡρόδοτος ὁ παῖς ὁ τοῦ Ὀξύλου.
Voluit, debuit certe, ὁ τοῦ Λύξεω. WESS. — Est in bibliotheca publica civitatis Argentoratensis, in Museo antiquario Schoepfliniano simulacrum quale hîc Herodotus describit, ex sycomori ligno sculptum, cubitali longitudine, formâ picturàque mumiae Aegyptiacae simillimum. *S.*

[4. μέγαθος ὅσον τε πάντη πηχυαῖον ἢ δίπηχυν) Quum ante *Gron.* δίπηχυ legeretur, ad μέγαθος relatum, haud incommode post ἔργῳ paullo maior orationis distinctio ponebatur: nunc, ubi πηχυαῖον ἢ δίπηχυν ad νεκρὸν refertur, rectius inter ἔργῳ et μέγαθος nonnisi leve *incisum* interseretur. Turbavit me autem h. l. vox πάντη, quae aliàs, ubi de superficie vel mensura agitur, constanter apud Nostrum quidem *quaquaversum, omni ex parte, in longitudinem et latitudinem* significare videtur; ut I. 126, 4. 181, 7. II. 168, 4. IV. 101, 2. cui notioni quum nullus hic locus esse possit, cum superioribus interpretibus graecam vocem latinà *omnino* reddendam putavi. *S.*]

CAP. LXXIX. 2 *et seqq.* τοῖσι ἄλλα τε πολλὰ ἐπάξια *etc.*) In loco perdifficili, quem magis etiam obscuravit *Gronovius*, ista vetus fuit Edd. lectio. Suspicor in his, ἐπάξιά ἐστι νόμιμα, vocem latere soli *Herodoto* frequentatam, ἀξιαπηγητότατα, *commemoratu dignissima*: tale quid postulare sententiam attendenti facile patet, sensitque *Reiskius*, corrigens: τοῖσι ἄλλα τε ἀπηγήσιος ἄξια ἔνεστι. In proximis etiam, minus sinceris, nihil vetat periculum fecisse: Codicum quorumdam *Galeo* memoratis lectionibus instructus, integram hanc pericopam ista ratione scribi posse iudico: Πατρίοισι δὲ χρεώμενοι νόμοισι ἄλλον οὐδένα ἐπικτέωνται· τοῖσι ἄλλα τε πολλὰ ἀξιαπηγητότατα νόμαια, καὶ δὴ καὶ ἄεισμα ἕν ἐστι Λῖνος, ὅσπερ ἔν τε Φοινίκῃ ἀοίδιμός ἐστι καὶ ἐν Κύπρῳ, καὶ ἄλλῃ. Aegyptiorum Μανέρων sive Μανέρωτα attigerunt *Pausan.* IX. p. 766. et *Plutarch.* de Is. et Osir. §. 18. Proxima quaedam *Herodoti* descripsit *Eustath.* ad *Hom.* Ἰλ. Σ'. p. 1223, 4. [p. 1164. ed. Rom.] legitque prout ante *Gronovium* [*l. 7 seq.*] vulgabantur: ἐν δὲ δὴ καὶ τὸν Λῖνον ὀκόθεν ἔλαβε τοὔνομα. De *Lino* Graecorum non protrita leguntur in Scholio ad *Homer.* inedito, [vide Scholia Veneta *Villoisoni* ad Ἰλ. ϵ'. 570.] quae huius non sunt loci. VALCK.

Ibid. τοῖσι ἄλλα τε ἐπάξιά ἐστι νόμιμα, καὶ δὴ etc.) Quod uni datur, id alii, in pari si caussa fuerit, sine iniuria negari non potest. Postulant mssti loci quandam innovationem. Quid vir celeberrimus ex *Mediceo* tentaverit, docebit ipse. [vide *Var. Lect.*] Coniecturis indulgent alii, qualis Cl. *Reiskii* in litteris ad me: ἄλλα, τὰ ἅπαξ σφί ἐστι νόμιμα, καὶ δὴ καὶ ἀεὶ μένει. τοῖσι ἄλλα τε πολλὰ ἐπαίνου ἄξιά ἐστι, καὶ δὴ καὶ ἄεισμα ἔνεστι, operosa profecto et periculi plena. Mihi schedae viam planiorem, uti opinor, monstrarunt. Non hic agitur de *legibus*; quas nec Graecas neque aliarum nationum Aegyptios adscivisse unquam c. 91. perhibet demum. *Hymnos* sive *cantilenas*, quod *Galei* animum optime advertit, Scriptor spectat; hos *patrios* habere, nullosque illis peregrinos addere, et eam rem ex *Manerote*, qui Graecorum *Linus*, cognosci posse. Videt quisque aptissimam sermonis cohaerentiam, nec desiderabitur, ut νόμους et ἐπάξια locis consimilibus adfirmem. Νόμους qui *cantilenas* esse dubitat, rarus erit, et ablegandus, si haesitet, ad *Suetonii* Neron. c. 20. doctasque *Salmasii* et *Burmanni* animadversiones. Ἐπαξίου voci locus VII. 96. dabitur. [ubi ἐπάξιοι ἡγεμόνες sunt *notabiles*, *memoratu digni*.] Hactenus, nisi mihi blandior, bene habet. Quae sequuntur, variis modis turbata sunt. Dicam ingenue, quid in mentem multa agitanti venerit. Primo Λῖνος [vel Λίνος, *l.* 3.] subsistere haud potest, recte a *Valla*, *Arch. Vind.* praeteritus. Docet ipse, canticum Aegyptium, quod *Maneros* gentili dialecto, idem videri ac Graecorum *Linum*, hinc scioli arripuerunt. Scribatur itaque καὶ δὴ καὶ ἄεισμα ἔν ἐστι, ὅπερ ἔν τε Φοινίκῃ ἀοίδιμόν ἐστι, *tum vero etiam cantilena una est, quae et in Phoenice cantatur.* Iuvat *Arch.*, levi auxilio adiutus, praeterea ἀοιδὴ πρώτη καὶ μούνη in fine Capitis. Deinde συμφέρεται δὲ τωὐτὸ εἶναι τὸ οἱ Ἕλληνες Λῖνον. *Pausanias* IX. 29. καλοῦσι δὲ τὸ ἆσμα Αἰγύπτιοι τῇ ἐπιχωρίῳ φωνῇ Μανέρωνα, bene *Sylburgius*. Tandem καὶ τὸν Λῖνον ὁκόθεν ἔλαβον· φαίνονται etc. aut certe ἔλαβον νόμον· φαίνονται etc. Non diffiteor, praeter morem aliam plura induere formam. Verum vara uti vibiam sequitur, ita *Linus* semel intrusus conturbavit reliqua. Tu si aliter sentis, fruere arbitrio. Meis a partibus stat doctissimus *de Pauw*, et *Herodoti* disputatio. De *Manerote* Aegyptiorum *Plutarchus* Is. Osir. c. 17.

Pausaniasque. Nam *Linum* notandorum angustiae nunc excludunt. WESS.

[Ad *l.* 1-8. Ad huius loci scripturam quod adtinet, his quae in *Var. Lect.* dixi, nihil fere quod adiiciam habeo; nisi quod me, ad *l.* 8. scribentem „ex coniectura primi Editoris profectum esse illud ἔλαβε, quod pro ἔλαβον dabat *Aldina* editio," praeterierit *Eustathii* locus a *Valek.* productus, ubi ὁκόθεν ἔλαβε τοὔνομα legitur, sicut in ed. *Ald.* et aliis ante *Gron.* Nec vero eo minus persuasum habeo, recte a *Wess.* et *Gron.* receptum esse ἔλαβον, recteque eumdem *Wess.* de abiiciendo vocab. τοὔνομα, utpote temere huc invecto, monuisse. Nam de *Lino* ipse profitetur *Herodotus*, nomine hoc non usos esse Aegyptios, sed *Maneron* vocasse: itaque mirari non potuerat, unde *Lini* nomen illi acceperint. At, cur *l.* 3. subsistere Λίνος haud possit, quod vir doctus contendit, id quidem non video; quin potius percommode ibi nominatus videtur: nam, quod dein *Herodotus* ait, συμφέρεται δὲ ὠυτὸς (sive ὠυτὸς malis) εἶναι *etc.* id ipsum indicare videtur, iam in praecedentibus nomen istud adpositum fuisse. *Aegyptii*, ait, *cantilenam habent Linum, qui Linus etiam in Phoenicia et in Cypro alibique canitur: nam, quamquam diversis in regionibus diversum nomen gerit, consentit tamen ea cantilena cum hac quam Graeci canunt Linumque adpellant.* Iam, quod ad illa verba (*l.* 1.) spectat, Πατρίοισι δὲ χρεώμενοι νόμοισι, pulcre quidem novimus, *canticum* subinde νόμον graece dici; verumtamen (ut omittam, nusquam alibi apud *Nostrum* hac notione positum id vocab. reperiri) suffragari *Wesselingio* non possum, istam notionem huic loco unice aptam esse contendenti, et, pro eo quod *instituta* aut *mores* intellexerant *Valla* et *Gronovius*, primora huius capitis verba his latinis reddenti: *Contenti vero hymnis patriis, nullum alium iis adsciscunt.* „Non hic agitur (ait idem Vir doctus) „de *legibus*, quas nec graecas, neque „aliarum nationum, Aegyptios adscivisse unquam cap. 91. „perhibet demum." Nec vero ego, non magis quam superiores interpretes, de *legibus* hic agi existimo; sed de *institutis moribusque* Aegyptiorum: et agitur quidem de his inde a cap. 35. huius libri, usque in cap. 98. (Nam et, quae de animalibus disserit Scriptor, perinde ad instituta

Aegyptiorum spectant, ut qui sacra illa habebant.) Et quidem iam initio huius disputationis generatim pronunciaverat auctor, (c. 35, 7.) quoad ad ἤθεά τε καὶ νόμους spectat, *paene omnia contra facere Aegyptios quam alios homines.* Deinde, de sacris institutis agens, saepius declaravit, nihil *a Graecis Aegyptios, plurima Graecos ab Aegyptiis accepisse.* (vide praesertim cap. 39. sub fin.) Nunc, inter alia Aegyptiorum instituta, mentionem facturus cantici apud illos usitati, quod ipsi simillimum esse videbatur carmini a Graecis cantari solito, cuius argumentum ex ipsorum Graecorum antiquitate ductum erat; nunc, inquam, initio huius capitis obiter repetit id ipsum, quod iam saepius significaverat, *nullum institutum Aegyptios ab aliis populis adscivisse; mirarique se*, ait, *unde tandem hoc carmen illi acceperint.* Similiter sequenti capite, ubi aliud refert institutum, quod Aegyptiis cum Spartanis commune erat, continuo adiicit, alia eorumdem instituta a Graecorum institutis dissentire. Pariterque cap. 91. ubi memoraturus erat institutum civitatis alicuius Aegyptiacae Graecanico instituto simile, iterum ab hoc proficiscitur ut in memoriam revocet lectoribus, *Graecorum institutis caeteroquin minime uti Aegyptios.* Ut autem ad hunc, in quo versabamur, locum redeam: cantici illius, quod apud Graecos a *Lino* nomen invenerat, et cuius argumentum *deplorabilis Lini obitus* erat, mentionem hoc loco fecisse videtur *Herodotus* ex occasione conviviorum, de quibus modo dixerat; quoniam Aegyptii *Maneron* suum, quem cum *Lino* Noster confert, sub finem conviviorum, quando mortui hominis imago circumferebatur, cantare consueverant; quod ex *Plutarchi* loco supra citato (de Iside et Osir. T. II. ed. Wechel. p. 357. sub fin.) intelligitur. Quod autem Aegyptiorum illud canticum idem esse cum Graecorum *Lino* statuit *Herodotus*, id suo iudicio arbitratuque fecit; quemadmodum etiam *carmen in Cypro et Phoenice cani solitum*, quo quidem *Adonis* plangebatur, ad eumdem *Linum* retulit: cum quo congruit, quod Lesbiam poëtriam *Sapphonem* uno eodemque carmine simul *Linum et Adonidem* cecinisse *Pausanias* docet lib. IX. c. 29. Denique, quum duorum *Linorum* fata, qui et ab aliis et a *Pausania* loc. cit. (p. 766. seq.) et *Suida* memorantur, quorum alter ab Hercule, alter ab Apolline

occisus perhibetur, parum vel in Aegyptium *Maneron*, qui ἄνωρος mortuus esse ferebatur, vel in *Adonidem* conveniant; intelligi par est, eam de *Lino* traditionem spectasse *Herodotum*, quae Apollinis hunc filium, infans quum esset, a canibus pastoritiis discerptum memorabat, ut est in *Scholiis* ad *Iliad.* σ'. 570. et apud *Canonem*, Narrat. XIX. qui prae caeteris de *Lino* hoc conferendus. *S.*

CAP. LXXX. 2. Ἑλλήνων μούνοισι Λακεδαιμονίοισι) Adludebat *Eustath.* in Iliad. ά. p. 176, 18. et p. 1484, 37. [p. 133, 42. et Od. δ'. p. 151, 48. ed. Bas.] ubi memoriae labentis vitium doctissimo episcopo nocuit. Certum est, Spartae *magnam* fuisse *quondam capiti reverentiam cano*, ex *Gellio* N. Attic. II. 15. et *Plutarcho* T. II. p. 235. c. et maiorem, quam corruptis moribus alibi. Olim Athenis καὶ τῶν θάκων τοῖς πρεσβυτέροις ὑπανίστασθαι προσιοῦσι laudi cedebat in Comici Nubib. vs. 989. quam suis etiam in diis venerationem Poëta Ἰλ. α'. 533. praedicat; meritoque, iisdem paene verbis, quibus *Herodotus*, Heroic. XI. p. 719. *Philostratus.* [p. 170. ed. Boissonad.] Plura *Gabr. Palaeotus* de Bono Senect. Part. III. p. 236. Mox [*l.* 5.] τόδε μέντοι ἄλλο Ἑλλ. non damnassem, nisi praeiissent schedae et *Aldus.* Sententia vix discrepat. WESS. — Vide *Var. Lect. S.*

4. εἴκουσι τῆς ὁδοῦ) Quod Graecorum solis Lacedaemoniis *Herodotus*, id Graecis in universum tribuit *Nymphodorus*, in *Schol.* ad *Soph.* Oed. in Col. 329. Socrates *Xenophontis* Ἀπομν. II. p. 434, 25. [II. 3, 16.] οὐ γὰρ καὶ ὁδοῦ παρεχωρῆσαι τὸν νεώτερον πρεσβυτέρῳ συντυγχάνοντι πανταχοῦ νομίζεται, καὶ οὐ καθήμενον ὑπαναστῆναι, (καὶ κοίτῃ μαλακῇ τιμῆσαι, ista Graeculo ludimagistro quam Socrate digniora censeo, atque eiicienda:) καὶ λόγῳ ὑπείξαι: ubi corrigi debet λόγων. In Κύρ. Παιδ. VIII. p. 139, 9. [VIII. 7, 10.] se puerum didicisse testatur Cyrus, τοῖς πρεσβυτέροις - - - καὶ ὁδῶν καὶ θάκων καὶ λόγων ὑπείκειν. Semper in talibus casus adhibetur secundus, praepositione plerumque suppressa: vid. *Xenoph.* Symp. p. 516, 28. p. 533, 1. *Aristoph.* Ran. 175. 802. *Philostr.* p. 719, 12. Plene *Tyrtaeus* in *Stobaeo Grot.* p. 195. vs. 41. Πάντες δ' ἐν θώκοισι - - νέοι - - Εἴκουσ' ἐκ χώρης. *Aristoph.* Nub. 989. καὶ τῶν θώκων τοῖς πρεσβυτέροις ὑπανίστασθαι προσιοῦσι. *Herodotus obviam*, ait, *occurrentibus decedunt de via*, καὶ ἐπιοῦσι ἐξ ἕδρης ὑπανιστέαται. Recta esse ista et honesta

noverant, sed facere nolebant Attici; et nuspiam senectuti honestius fuit domicilium quam Spartae. Quam *Cragius* et *Meursius* vix attigerunt, Lycurgi legem humanissimam exhibet *Aelianus* de Nat. An. VI. 61. tangunt idem *Aelian.* VII. 15. *Aristides* T. III. p. 505. (ubi ἀμαθῶς temere videtur adiectum:) et *Eustathius* ad Ἰλ. ά. p. 110, 26. [p. 146. ed. Rom.] VALCK. — Vitiosum est, puto, quod apud *Eustath.* ἐπανίσταισθαι legitur, pro ὑπανίσταισθαι. *S.*

CAP. LXXXI. [1. κιθῶνας λινέους. Conf. I. 195, 1 seq. et ibi notata. *S.*]

2. θυσάνωτους) Hoc melius. θυσσάνους et θυσσανωτους metri modulo Poëtae nonnunquam. Tu vide IV. 189. et *Homerum* Ἰλ. ξ'. 181. etc. Quae post pauca *Medicei* iudicio *Gronovius* aliorsum relegavit, in exilio relinquo. WESS. — Vide *Var. Lect.* ad *l.* 6 seq. *S.*

CAP. LXXXII. 1 *seq.* Μείς τε καὶ ἡμέρη ἑκάστη θεῶν ὅτευ ἐστί.) Verum est de *mensibus* et *septimanae diebus*, adgnoscitque *Dio Cassius* XXXVII. [c. 18.] p. 123. Planetarum autem et dierum Aegyptia nomina, *Dioni* ex *Kircheri* Prodromo cap. 5. adscripta a Cl. *Reimaro*, non esse (quod praeclari viri *Spencerus* et *Vitringa* suspicati fuerunt) bonae fidei, erudite exposuit *Iablonskius* in Remphah Aegypt. p. 36. WESS. — Ad ista, θεῶν ὅτευ ἐστὶ, intellige ἱρὴ vel ἱρός. *S.*

3. ὁτέοισι ἐγκυρήσει) Expressit hunc locum imitando scriptor Epistolar. *Phalarid.* 38. ὅσοις μέλλει δυσκόλοις ἐγκυρήσειν παρὰ τὸν βίον. Verbum Ionicum praeter *Herodot.* adhibuere *Democritus*, *Eusebius Stobaei* pag. 191, 18. *Heraclitus* ap. *Clem. Alex.* p. 432, 27. emendatus *Gatakero* ad *M. Antonin.* p. 128. *Archilochi* nobilissimam nobis *Aeschines Socr.* servavit sententiam II. p. 66. [pag. 71. ed. Fisch.] Καὶ φρονεῦσι τοῖ' ὁκοίοις ἐγκυρέωσιν ἔργμασι: postremum praebet *Stobaeus* p. 512, 51. ἔργματα corrigendum in isto trochaico monuit me olim amicissimus *T. Hemsterh.* Praeterea legerim, Καὶ φρονεῦσι τοῖ' ὁκοίως ἐγκυρέωσιν ἔργματα: ut sensus sit, καὶ τοιά εἰσι τὰ ἔργματα, ὁκοίως φρονεῦσι ἐγκυρέωσι. Sententiam ex *Euripideis* atque aliunde illuminare huius non est loci. VALCK. — Equidem in illo *Archilochi* dicto nihil magnopere requirebam, cuius haec plana est sententia: *Ita sentiunt*, (sive *sapiunt*,) *prout sunt res in quae inciderint.* *S.*

[5. οἱ ἐν ποιήσει γενόμενοι. Quod vulgo dicunt γίγνεσθαι πρός τι, vel πρός τινι, *occupari, versari in aliqua re*, id *Noster* ἔν τινι dixit. *S.*]

CAP. LXXXIII. [7. αἵ γε μαντήϊαι, *modus quo reddantur oracula.* Conf. c. 57, 11. ibique notata. *S.*]

CAP. LXXXIV. [1. Ἡ δὲ ἰητρικὴ etc. *Larcher*: *La médecine est si sagement distribuée.* De *prudentia* huius instituti altum est apud *Herodotum* silentium *S.*]

4. ὀφθαλμῶν ἰητροὶ κατεστέασι) Salutarem artem mos Aegyptius in partes secuerat, quam seriore tempore *Maximus Tyrius* ante oculos ponit διαλαχοῦσαν τοῦ σώματος τὰ χωρία, ἄλλην ἄλλο τι, τὴν μὲν ὀφθαλμούς, τὴν δὲ νῶτα, τὴν δὲ ἄλλο τι μόριον, ubi cum *Marklando* τὴν δὲ ὦτα, ut ordo naturae servetur, malim, Dissert. XXXIV. 1. p. 403. Mox τῶν κατὰ νηδὺν ob *Codd.* et sermonis indolem sperni non debuerat. Nam, quod *Hieron. Mercurialis* Var. Lect. II. 8. ἢ τῶν ἀφανέων corrigit, ut particula ἢ expositiva sit, id quidem necessarium non videtur, sicuti ipsemet fatetur: iunge *Gronovio* dicta. WESS. — Apud *Gronov.* quidem nihil amplius, quod huc faciat, reperiet Lector. Quoniam nimis saepe ab illo discedere coactus erat, ideo eum subinde honoris caussa nominavit Vir moderatissimus, ne malevolus esse in hominem videretur. *S.*

CAP. LXXXV. 3 *seq.* κατ' ὧν ἐπλάσατο τὴν κεφ. πηλῷ) Quando supra c. 70. capti crocodili et in terram attracti primum ὁ θηρευτὴς πηλῷ κατ' ὧν ἔπλασε αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς, *opplet oculos luto*; ut alibi, deprehenditur et in his *Herodotus* utramque verbi formam accurate discrevisse. Forsan hîc quoque variabunt Codices, sicut apud *Diodor. Sic.* de iisdem Aegyptiis in luctu publico privatoque loquentem lib. I. p. 83, 37. et p. 101, 90. [c. 72. et 91.] ubi Codicum leetio, καταπεπλασμένοι τὰς κεφαλὰς πηλῷ, et, καταπλαττόμενοι πηλῷ τὰς κεφαλάς, propterea vulgatis videri posset anteponenda; quia κόνις quidem πάσσεται et καταπάσσεται: sed πηλός, *lutum*, rectius dicetur καταπλάσσεσθαι. Pulvere adsperso vultum foedare, satis erat vulgo; καταπλάσσεσθαι τὴν κεφαλὴν πηλῷ καὶ τὸ πρόσωπον, Aegyptiacum est et orientale. VALCK.

5. ἐν τοῖσι οἰκίοισι) Ita decuit. Respice I. 109. Στρωφώμεναι ex *Vind.* posset adsumi; neque in reiiculis forent [*l.* 6.]

ἐπεζωόμεναι et [*l.* 8.] ἐπεζωόμενοι, ex prisca linguae consuetudine, qua de *Suidas* in Σέσωστται. *Reiskius* ἀπεζωσμέναι et mox ἀπεζωσμένοι; siquidem sine cingulo fuerint. Non audeo sequi, amiciendi Aegyptiorum et vestitus habitum ignorans. Vide *Diodorum* I. 91. WESS. — Ἐπεζωσμένος non idem esse ait *Wyttenbachius* (in Notis ad *Selecta Historic.* pag. 355.) quod apud alios Scriptores ὑπεζωσμένος. „Aegyptii (inquit) „in luctu pectora nudabant, ut ea plangerent: ne autem „ulterius etiam nudaretur corpus, ἐπεζώννυντο, cingulo „circa extremam nudati pectoris partem circumdato ve„stibus, eas corpori adstrictas retinebant." περιεζωσμένοι σινδόνες ὑποκάτω τῶν μαστῶν ait *Diodor. Sic.* I. 72. *S.*

CAP. LXXXVI. 1. Εἰσὶ δὲ οἱ ἐπ' αὐτῷ τούτῳ κατέαται) In aliis forsan Codicibus invenietur, quod in suo legisse videtur *Valla*, κατατετάχαται: mihi placet vulgatum κατέαται. *In re qualibet occupati*, inprimis ἐπιδίφριοι τεχνίται (vid. *Diodorus* lib. I. p. 101, 1.) dicuntur ἐπὶ τινὶ καθῆσθαι *Aristidi* T. III. pag. 720. Ἐὰν ἀφέντες ἐφ' ᾧ κάθηνται περιέρχωνται, *Xenoph.* Oecon. p. 482, 18. In Pluto vs. 533. fortasse dederat *Aristophanes*: Τὸν χειροτέχνην ὥσπερ δέσποιν' ἐπαναγκάζουσα καθῆσθαι, -- ζητεῖν θ' ὁπόθεν βίον ἕξει. Comparari possunt paulo diversae loquendi formulae, ἐπ' ἰχθῦσι κατῆσθαι, et frequentior illa, ἐπ' ὄρνισι καθέζεσθαι. VALCK.

Ibid. ἐπ' αὐτῷ τούτῳ κατέαται) Multo mihi elegantius atque Ionum sermoni κατατετάχαται convenientius videbatur; publica certe lege designati fuerunt, quibus funerandi illa cura, *Diodoro* I. 91. teste. Simile erat lib. I. 191. οἱ Πέρσαι, οἵπερ ἐτετάχατο ἐπ' αὐτῷ τούτῳ, *Persae, qui ad hoc ipsum constituti erant.* Sed novationis nimiae criminationem reformido. WESS. — Verum videtur κατέαται (scil. ἐν οἰκήμασι, coll. vs. 12.) de *artificibus* sellulariis, *in officina sua sedentibus.* Similiter impudicae mulieres, in lupanari velut officina sua sedentes, κατῆσθαι ἐπ' οἰκήματος dicuntur. Vide II. 121, 99. et 126, 3. *S.*

5. σπουδαιοτάτην) σπουδαιεστάτην, et paulo post σπουδαιέσταται libri forte dabunt fideliores, quales custodiverunt supra τὰ σπουδαίστερα τῶν πρηγμάτων, lib. I. cap. 8. et 133. ubi notat *Gronov.* Huius moduli multa collegerunt *Eustathius* ad Od. β'. p. 89. et *Athen.* X. pag. 424. D. Conf. *Etymolog.* in voc. Αἰδοιέστατος, Ἀνιηρέστερος, et in Ἥδυμος.

Apud *Eustathium* hoc reperitur haud aspernandum *Hecataei* fragmentum: οἱ Βιαντίδαι ἄνδρες σπουδαιέστατοι ἐγένοντο. VALCK.

[5 *et seq.* τοῦ οὐκ ὅσιον ποιεῦμαι τὸ οὔνομα - - ὀνομάζειν) *Osiris* est quem dicit, indice *Tatiano*, in Legat. pro Christian. loco a *Wess.* in *Var. Lect.* citato, p. m. 32. ed. Paris. 1635. Conf. *Larcher* ad h. l. *S.*]

10. μισθῷ ὁμολογήσαντες) μισθὸν ὁμολογ. *Reiskius*, dubito urgente-ne caussa. Vide tamen *Themist.* Or. XXIII. pag. 288. D. WESS. — Fuerit μισθῷ intelligendum, quasi ἐπὶ μισθῷ dixisset: coll. I. 60, 10. *S.*

[12. ὧδε τὰ σπουδαιότατα ταριχεύουσι) τὰ σπουδαιότατα σώματα intelligit *Bernholdius* in Notis ad Lamb. Bosii Ellipses Gr. pag. 498. ed. *Schaeferi.* Fallitur Vir doctus: ad ταριχεύουσι utique intelligi τὰ σώματα debent, aut potius τὸν νεκρὸν coll. *l.* 3. et 10. vel τοὺς νεκροὺς, coll. *l.* 32 seq. τὰ σπουδαιότατα vero valet κατὰ τὰ σπουδαιότατα, vel κατὰ τὴν σπουδαιοτάτην τάριχευσιν, coll. *l.* 4-9. et cap. 83. Similiter τοὺς τὰ πολυτελέστατα σκευάζουσι νεκροὺς ait extr. hoc cap. scilicet τοὺς κατὰ τὰ πολυτελέστατα ταριχευομένους. *S.*]

15. λίθῳ Αἰθιοπικῷ) Paria *Diodorus* I. 91. Adde *Exodi* cap. 4, 25. *Iosuae* cap. 5, 2. et Pentecont. *Ramirezii de Prado* c. 4. Habet *Middletonus* Monument. Antiq. p. 262. descriptas ex condito cadavere Aegyptio, *Mumiam* vocare solent, figuras in quibus παρασχίστης lapidem eiuscemodi manu tenens: iungi etiam *Io. Nardii* Adnot. in *Lucretium* pag. 650. possunt, adcuratiorem conditurae picturam sistentes. WESS.

[16-21. ἐξ ὧν εἵλον τὴν κοιλίην πᾶσαν· ἐκκαθήραντες δὲ αὐτὴν - - ἔπειτα τὴν νηδὺν - - - - πλήσαντες, συρράπτουσι ὀπίσω. Haec *Larcherus* sic convertit: *Ils tirent par cette ouverture les intestins, les nettoient, et les passent au vin de palmier; ils les passent encore dans des aromates broyés; ensuite ils remplissent le ventre de myrrhe* etc. Id si dixit *Herodotus;* si, quod de diligenti expurgatione, elutione, extersioneque multis verbis commemorat, id ad *intestina* pertinet; merito mirabimur cum eodem erudito Interprete, cur non doceat Scriptor noster, quid deinde hisce intestinis fecerint isti homines. Mirarique item subit, *Diodorum Sic.* I. 91. *perpurgata* memorare *intestina*, (τῶν

ἐγκοιλίων ἕκαστον: paullo ante dixerat, ἕκαστα ἐξαίρει πλὴν νεφρῶν καὶ τῆς καρδίας) nec tamen, quid illis dein factum sit, tradere. De quo quum sileant hi scriptores, videri poterunt significare, postquam diligenter perpurgata fuissent intestina, rursus in cavitate ventris fuisse reposita. Atque id ita fieri solitum esse, intestina probe perluta mox iterum intra ventrem recondita fuisse, *Heynius* etiam in *Spicilegio Antiquitatis Mumiarum*, p. 84. refert, tamquam diserte et ab *Herodoto* et a *Diodoro* traditum; quod mihi quidem apud neutrum illorum reperire contigit. Contra, *Porphyrius* (*Larchero* citatus) de Abst. An. IV. 9. purgationis quidem nulla mentione facta, intestina ait, arcae inclusa, sacris quibusdam precibus peractis, in fluvium esse proiecta: quem morem item *Plutarchus* attigit in VII. Sapientum Convivio, p. 159. B. et DE Carnium esu Orat. II. p. 996. E. Cum quibus hactenus *Sextus Empir.* (Pyrrh. Hypotyp. lib. III. §. 226.) consentit, ut dicat, *Aegyptios, extractis intestinis*, τὰ ἔντερα ἐξελόντας, *condire cadavera.* Iam satis quidem novimus, κοιλίαν interdum *intestina* dici, et hac ipsa notione id vocabulum a *Porphyrio* et *Plutarcho* locis citatis usurpari. Immo etiam vocab. νηδὺς, quod, sicut ἡ κοιλία, proprie *ventrem* et *alvum* significat, apud ipsum *Nostrum* cap. 87, 10. de *stomacho* et *intestinis* accipiendum videtur. At hoc quidem loco, ad quem nunc haeremus, ubi τὴν νηδὺν ait - - - πλήσαντες συῤῥάπτουσι ὀπίσω, [*l.* 19 - 21.] dubium esse nullum potest, τὴν νηδὺν *ventrem* ipsum vel *alvum* dici, non *intestina.* Atqui in eadem hac narratione vocabula νηδὺς, et κοιλίη quam *l.* 17. dicit, prorsus synonyma sunt *Nostro*: nam pro eo, quod hîc ἐξ ὧν εἶλον τὴν κοιλίην, et τὴν νηδὺν πλήσαντες dixit, vicissim cap. 87, 4 seq. ἔπλησαν τὴν κοιλίην ait, et ἐξελόντες τὴν νηδύν. Quare, quod h. l. de expurgatione, elutione et extersione dicit, id non ad *intestina*, sed ad cavitatem *ventris*, e qua exemta intestina et viscera erant, spectare consentaneum est. *S.*]

20. καὶ τῶν ἄλλων θυωμάτων) Hoc praefero. Non damno θυμιήματα, sicubi praesidio et consensu Codicum roborantur. Secus hic habet, neque *Herodotus* suum diffitetur III. 113. et supra c. 40. In *Simonidis* fragmento, κηλεῖφόμην μύροισι καὶ θυώμασι, apud *Athen.* XV. 12. [p. 690. c.] mutavit aut *Clemens Alex.* ipse, aut eius scribae καὶ θυμιά-

μυστι, Paedag. II. p. 207. [Sic nempe et hic in locum rarioris vocabuli aliud vulgatius a nonnullis substitutum est.] Adiunge his Cl. *Trillerum* ad *Thom. M.* De *myrrha*, *casia*, aliisque aromatibus pretiosioribus, quibus cadavera curata conditaque fuerint, dubia res medicis nostrae superiorisque aetatis est. *Io. Nardius*, qui diligentissime *Mumias*, quas adpellant, ad *Lucretium* p. 636. excussit atque examinavit, regum et regiae familiae cadaveribus funerationem aromaticam auferre non audet, vulgo negat: nihil certe se, post inpensissimum examen, praeter concretas bituminis glebulas in ventre cadaverum et parte calvariae observasse. Non dissimilia *Middletonus* et *Io. Gravius* Pyramidogr. p. 49. Sed *Mumiae*, quae in aetatem nostram perseverant, pleraeque omnes *Herodoto* longe posteriores videntur. WESS. — De veterum Aegyptiorum ratione condiendi mortuos, sive medicata cadavera purandi, diligente plurium *mumiarum* instituto examine, erudite commentatus est *Rouellus*, in Actis Academiae regiae Scient. Parisiensis anni MDCCL. Exstat etiam curata cadaveris eiusmodi descriptio in *Sylvestri de Sacy* Adnotationibus ad *Abd-Allatif* (*Rélation de l'Egypte*) p. 268 seq. neminemque poenitebit reliqua etiam perlegisse quae in eodem opere, vel ab ipso Arabico auctore, vel a doctissimo eius Interprete, de medicatis Aegyptiorum cadaveribus p. 198. et seqq. leguntur. Ut alios taceam doctos viros, qui de medicatis Aegyptiorum cadaveribus commentati sunt: ad recte aestimandam universam hanc *Herodoti* expositionem, eamdemque cum his conferendam quae et ab aliis priscis auctoribus et a recentioribus nonnullis super eodem argumento scripta exstant, inprimis valet illustris *Heynii Spicilegium Antiquitatis Mumiarum*, in Commentationib. Soc. Reg. Goett. per annum MDCCLXXX, Vol. III. p. 69-98. *S.*

22. ταριχεύουσι λίτρῳ) *Moeris*: λίτρον Ἀττικῶς, νίτρον Ἑλληνικῶς: hinc ψευδολίτρον in *Comici* Ranis apud *Polluc.* [VII. 39.] et *Eustath.* Vide not. *Piersoni*. [ad *Moer.* p. 246.] Male ergo νίτρον post pauca. Multa sibi, ut fert querela, librarii adrogarunt olim, quaeque non bene habebant cognita, aliam in formam verterunt. Tale fortasse ὑποχρίοντες τῇ κόμμιδι. [*l.* 27. pro τῷ κόμμι.] *Glossae Sangerman.*

Κόμμιδι, ἡ δοτικὴ, Ἡρόδοτος Β'. *Commis Alexandrina* est in *Scribonio Largo* Conpos. 72. Habet *Plinius* Nat. Hist. XIII. 20. et saepe quidem eo genere. *Alpina*que *commis* citatur a *Nonio*: qua de *P. Leopardus* Emend. XVIII. 30. Tamen κόμμι ἐστὶ, cap. 96. WESS. — Quod λίτρον vel νίτρον Graeci dixere, non esse hoc salis genus, quod *nitrum* vulgo vel *sal petrae* vocamus, sed istud quod *alcali minerale* et *natron* recentior aetas nominavit, satis inter omnes constat. Quod vero (referente ad h. l. *Larchero*) *Rouellus* loco cit. p. 123 seq. ait, inverso ordine rationem condiendorum cadaverum descripsisse *Herodotum*, natro enim prius saliri exsiccarique cadavera debuisse quam aromatibus medicarentur; intercedit Vir eruditus, Scholae Medicae in Argentoratensi Academia lumen, *Thomas Lauth*, patrocinium Scriptoris nostri suscipiens in *Historia Anatomiae* propediem in publicum emittenda, cap. 2. p. 20 seq. *S.*

26. Σινδόνος βυσσίνης τελαμῶσι) Sic VII. 181. in vulnerum ligamentis. Inpendit his operam vir doctissimus *Steph. le Moyne*, et errantem *Vallam* adiuvit Observ. ad *Polycarpi* Epistol. p. 301. Contulit quoque *Valckenarius* ad *Euripid.* Phoeniss. vs. 1663. quae his adplicari queunt. Id alienum haud erit ex *Athanasio* adiungere, funerationis et ταριχεύσεως hoc genus ipsos servasse Christianos, propterea*que*, quod supra significavi *Mumias* tantae omnes vetustatis non videri, ac censentur passim. Οἱ Αἰγύπτιοι scribit τὰ τῶν τελευτώντων σπουδαίων σώματα, καὶ μάλιστα τῶν ἁγίων μαρτύρων, φιλοῦσι μὲν θάπτειν καὶ περιελίσσειν ὀθονίοις· μὴ κρύπτειν δὲ ὑπὸ γῆν, ἀλλ' ἐπὶ σκιμποδίων τιθέναι, καὶ φυλάττειν ἔνδον παρ' ἑαυτοῖς, vitae S. Antonii c. 90. p. 862. WESS. — De Christianorum Mumiis singulari commentatione *Chr. Guil. Franc. Walchius* egit, quae legitur inter Comment. Soc. Reg. Goetting. 1780. *Sindonas* istas *byssinas* ex gossypii sive lanae xylinae genere quodam contextas fuisse, et curata observatio Mumiarum docuit, et prisci testes sunt auctores, *Theophrastus* Hist. Plant. IV. 9. *Pollux* VII. 75. aliique. Conf. *Harduin.* ad *Plin.* XIX. 1. sect. 4. et instar omnium *Forsterum* in commentat. de *Bysso veterum* p. 38 seqq. laudatum *Heerenio* in *Ideen über die Politik* etc. T. I. p. 138. *S.*

31. ἐν οἰκήματι θηκαίῳ) Ne *Salmasius* quidem [a quo in *Plinianis* p. 1208. illustrari istam dictionem adnotaverat

Gron.] alibi, opinor, legerat οἴκημα θήκαιον, quod mihi oppido mirum videtur. Fac in antiqua membrana reperiri οἰκηματηκαίῳ, litera interserta legem ego quam vocant Criticam migrarem, atque ignotae notissimam vocem substituendo legerem, ἐν οἰκήματι καινῷ ἱστάντες ὀρθὸν πρὸς τοῖχον: neque aliter legisse suo tempore suspicor *Diodorum Siculum*, cuius eadem de re verba sunt lib. I. c. 92. καινὸν οἴκημα ποιοῦσι κατὰ τὴν ἰδίαν οἰκίαν, καὶ πρὸς τὸν ἀσφαλέστατον τῶν τοίχων ὀρθὴν ἱστᾶσι τὴν λάρνακα: hanc dixerat *Herodotus* ξύλινον τύπον ἀνθρωποειδέα. οἴκημα more satis usitato vocant *conclave*. VALCK. — Quid-ni vero *Noster*, cui frequenter θήκη *sepulcrum* est, οἴκημα θηκαῖον dixerit *conclave sepulcrale, cameram adservandis corporibus medicatis destinatam*? *S.*

CAP. LXXXVII. 1. τοὺς τὰ μέσα βουλομένους) Sequor *Vindob.* nam *Porti* commentum, βουλευμένους *Poët. et Ionic. pro communi* βουλομένους, fundamento destituitur. Cognitissima est confusio utriusque verbi, VI. 66. atque alibi. Supra c. 86. κατὰ ἥν τινα βούλονται σφι σκευασθῆναι etc. Mox τήν τε πολυτεληΐην praeferrem. Hoc amplius, *T. Fabri* emendationem [*l.* 6.] καὶ ἐπιβαλόντες τὸ κλύσμα contudit repressitque *Gronovius*, cuius observatis adstrue *Abreschii* Dilucid. Thucyd. p. 468. WESS. — Recte *Gronov.* monuerat, ἐπιβαλόντες idem fore ac id quod modo dixerat ἐσηθήσαντες, nunc autem huius contrarium requiri; quare verum esse ἐπιλαβόντες, notione *cohibendi, impediendique* ne continuo per posteriora rursus effluat. *S.*

[1o. τὴν νηδὺν καὶ τὰ σπλάγχνα) τὴν νηδὺν h. l. *stomachum cum intestinis* dici, supra ad cap. 86, 16. observavimus. τὰ σπλάγχνα sunt *nobiliora* quae vulgo vocamus *viscera*. *S.*]

CAP. LXXXVIII. [2. συρμαίῃ διηθήσαντες τὴν κοιλίην) Συρμαίη (unde συρμαΐζειν c. 77, 5.) *Galeno* in Explic. voc. Hippocr. est ἡ μετρίως γενομένη τῶν περὶ γαστέρα κάθαρσις: *Hesychio*, πόμα δι' ὕδατος καὶ ἁλῶν: *Suidae*, πόμα ἐκ ζειῶν καὶ ὕδατος: et τὸ καθαρτικὸν δι' ἐμέτων καὶ κοιλίας. Vide viros doctos ad *Hesych.* et instar omnium *Foësium* in Oecon. Hippocr. hac voce. Alia notione idem vocab. infra recurrit cap. 125, 18. *S.*]

CAP. XC. 2. ὑπὸ κροκοδείλου ἁρπαχθεὶς) Exploratum si foret, abreptos a crocodilo capacem eius in ventrem semper et statim demergi, prorsus haec intricata atque

inplicita durarent; quorsum doctissimi viri observatio porrigitur, Miscell. Lips. Vol. VII. p. 634. At id nec liquet, nec fit vero adsimile. *Iosephi* iusta defensio est, huc pertinens, *Nos asinis*, ait, *neque honorem - - damus; sicut Aegyptii crocodilis et aspidibus: quando eos, qui ab istis mordentur, et a crocodilis rapiuntur*, ἁρπαχθέντες ὑπὸ κροκοδείλων, *felices et deo dignos arbitrantur*, contr. Apion. II. 7. p. 475. WESS.

CAP. XCI. [1. Ἑλληνικοῖσι δὲ νομαίοισι etc.) Conf. quae ad c. 79, 1. notavimus. *S.*]

4. Χέμμις πόλις) *Hesychio* Κέμμις, πόλις Αἰγύπτου. Eadem, quae Πανὸς Graecis πόλις, teste *Diodoro* I. 18. Superest urbs, nec multum discrepat titulus, *Achmin* sive *Ichmin*, quo nota nunc est apud *Golium* ad Alfergan. p. 102. et uberius in Pantheo Aegypt. *Iablonskii* lib. II. 7. p. 294. Mox πέριξ δὲ αὐτὸ tueri se potest ex I. 196. II. 29. WESS. — De *Chemmi* satis copiose *Stephanus Byz.* hac voce. *S.*

13 *seq.* σανδάλιόν τε αὐτοῦ - - - δίπηχυ) Veri fidem mensura longe excedit, et par tamen Herculei pedis modulus III. 81. Quo quidem in genere quid sibi veteres indulserint, poëtae declarant, nec opus indicio est. αὐτοῦ *Reiskius* αὐτῷ esse iubet, quod equidem, si schedae addicerent, non recusarem. WESS.

18. καὶ δέρματα) Legebat vir doctus δέρραια, *torques*, incertus dubiusque de torquibus et pellibus, quae certantibus praemia victoriae fuerint. Succurret, ne δέρματα male oleant, *Homerus* Ἰλ. χ'. 159.

- - - Ἐπεὶ οὐκ ἱερήϊον οὐδὲ βοείην
ἀρνύσθην, ἅ τε ποσσὶν ἀέθλια γίνεται ἀνδρῶν.

In quae *Scholiastes* a *Valckenario* editus, τὸ γὰρ παλαιὸν ἐν ἀγῶνι βύρσας ἐδίδουν ἔπαθλον. Superiora [*l.* 16.] διὰ πάσης ἀγωνίας ἔχοντα haud scio an verti debeant, *in omni certaminum genere eminentes*, quo modo διὰ πάντων τῶν βασιλήων VI. 63. et διὰ πάντων φασμάτων VIII. 37. Tale et διὰ πάντων τῶν Ἑλλήνων μάλιστα *Dionis Chrys.* Or. XXXVII. p. 458. male sollicitatum a *Seldeno*. WESS. — *Wesselingium* secutus *Larcher* sic interpretatus est, *qui de tous les jeux sont les plus excellens*. At nihil hic de *eminentia*. Commode *Valla*, cuius versionem editores omnes tenuere, *per omne certandi genus*. Si participium ἔχοντα exprimere vel-

les, dicendum erat, *ludos celebrant, qui per omne certaminum genus obtinent, locum habent; qui ad omnia certaminum genera pertinent, omnia genera comprehendunt.* Alia ratio est locorum a *Wess.* citatorum, VI. 63, 15. ubi εὐδοκιμέοντι adiicitur, aut VIII. 37, 12. ubi ἄξια θαυμάσαι μάλιστα. Similiter VIII. 69, 5. ἐν πρώτοισι τετιμημένης διὰ πάντων τῶν συμμάχων. Alibi saltem adverbium μάλιστα adiicitur, ut in *Dionis Chrys.* loco cit. aut ἥκιστα, ut apud *Nostrum* VIII. 142, 8. ὑμῖν διὰ πάντων ἥκιστα, *vobis prae omnibus minime.* At hîc quidem nihil tale comparet: ac per se etiam multo commodior videri debuit ea sententia, quam secuti sumus. *S.*

CAP. XCII. [2. οἱ ἐν τοῖσι ἕλεσι. Conf. *Hemsterh.* ad *Aristoph.* Plut. p. 55 seqq. *S.*]

[8. φύεται ἐν τῷ ὕδατι κρίνεα πολλὰ, τὰ Αἰγύπτιοι καλέουσι λωτόν.) Alia est *Cyrenaica* et *Libyca arbor lotus*, (Rhamnus lotus *Linn.*) a quo *Lothophagi* nomen habent; cuius de fructu Noster IV. 177. agit, ipsamque arborem paullo post (cap. 96, 3.) memorat. Alia aquatilis planta, de Nymphaearum genere, *Lotus Aegyptiacus*, de quo hoc loco: de eodemque *Athenaeus* lib. III. cap. 1. et 2. nostrae edit. et lib. XV. cap. 21. p. 677. ed. Cas. Huius duas species hîc memorat Herodotus: alteram, cuius *fructum* cum *papavere* confert; quae est Nymphaea lotus *Linnaei*, flore albo, *radice esculenta*: alteram, *flore rosaceo*, cuius ovarium vel capsula seminalis, *favo vesparum* similis, *nucleos esculentos* continet; quae est Nymphaea nelumbo *Linn.* cuius capsula seminalis apud auctores ab Athenaeo citatos *ciborium* nominatur; fructus, *faba Aegyptiaca*; radix sive bulbus utriusque speciei, falso nomine *colocasia*: ipsius *loti* nomine, *flos* maxime intelligitur. Posteriorem speciem nostra aetate non amplius in Aegypto reperiri, sed in India etiamnum nasci, docuerunt diligentes naturae observatores. Est autem tertia species, primae adfinis, et promiscue cum illa et inter illam hodieque in Aegypto nascens, *caeruleo flore*, *Athenaeo* loc. cit. p. 677. c. memorata: cuius ideo hîc mentionem inieci, ut monerem, nullam rationem habendam novationis a *Salmasio* et *Bodaeo* propositae, qui κυανέαν τὴν χροιὰν apud *Athen.* in χιονέαν mutandam censuerunt. Hanc nymphaeam lotum caeru-

leam descripsit *Iul. Caes. Savigny* in Annalibus Musei Hist. Nat. T. I. pag. 366 seqq. De tribus quas dixi speciebus, post auctores quos ad Athenaeum laudavi, inprimis consulendus *Raffeneau-Delille*, in *Observations sur le Lotus d'Egypte*, eisdem in Annal. Hist. Nat. T. I. p. 372 seqq. et is cui commentationum istarum indicium debeo, *Sylvestre de Sacy* in Adnott. ad *Abd-Allatif* p. 94 seq. *S.*]

10. τῇ μήκωνι ἐὸν ἐμφερὲς) Atticorum et Ionum est ἡ μήκων auctore *Dionysio* in *Eustath.* Conment. p. 1390, 50. [Od. p. 19, 38. ed. Bas.] Optime mox *Salmasius* et eius exemplo *Bod. a Stapel* ad *Theophrasti* Hist. Plant. IV. 4. p. 447. πτίσαντες ποιεῦνται, quomodo in msstis et *Eustathius*. Prius certe est *pinsere*, quam *panem coquere;* neque locum hic habet mos torrendi farris, priusquam panis ex eo fiat. WESS.

[16. ὁ καρπὸς ἐν ἄλλῃ κάλυκι παραφυομένῃ ἐκ τῆς ῥίζης γίνεται) Ad verbum, *fructus in alio calyce* (sic enim, non *calice*, scribi in nostra versione debebat) *inest, ex radice adnato.* Quibus verbis quid significare auctor voluerit, haud sane liquet. Putares, dixisse eum, alios loti flores masculinos esse, alios foemininos; quae si eius fuit sententia, opinione falsus est. Sed fieri potest, ut, quum in eadem planta simul vidisset partim apertos flores, partim clausos, simulque in aliorum caulium capitibus involucra illa fructum complectentia, sive capsas seminales favi vesparum speciem referentes, temere sibi persuaserit, aliis ex caulibus flores, ex aliis fructum enasci. Graecum vocab. κάλυξ, a verbo καλύπτω originem ducens, frequenter quidem sigillatim de *rosa* usurpatur *clausa* adhuc, necdum expansa: (conf. Adnot. ad *Athen.* IV. 148. b.) sed proprie et generatim (prorsus ut latinum *calyx*, *Plinio* frequentatum) *involucrum* significat, quod vel *florem tegit*, vel *fructum includit.* conf. *Nostrum*, III. 100, 5. Quod adiicitur, κηφῷ σφηκῶν ἰδέην ὁμοιότατον: quemadmodum ego ὁμοιότατος requisiveram, sic et *Benedictus* in Act. Sem. philol. Lips. p. 298. legi maluerat. Sed nihil novandum: non quidem *adverbialiter* (ut in *Var. Lect.* dixi) accipiendum fuerit illud ὁμοιότατον, sed more Graecis vulgatissimo per ellipsin vocabuli χρῆμα, aut minutae voculae τὶ, intelligendum. Iconem capsulae seminalis loti, favi vesparum

speciem referentis, ex *Clusio* repraesentavit *Bodaeus a Stapel* ad *Theophr.* p. 446. florum et bulbi icones ex *Prosp. Alpino* exhibentur ibid. p. 449. et 450. *S.*]

[19. Τὴν δὲ βύβλον, τὴν ἐπέτειον γινομένην) Hoc ita dictum est, quasi significare *Herodotus* voluisset, duas aut plures esse *papyri* species, quarum una ἐπέτειος sit, reliquae non item. Quod quale sit, videant doctiores: illud equidem moneo, repetitum istum articulum tenere libros, quod sciam, omnes. In nostro quidem cod. *F.* casu accidisse videtur, ut τὴν post βίβλον accentu careat. *S.*]

24. ἐν κλιβάνῳ διαφανέϊ) Interpres *in furno luculento*, i. e. bene candente et ignito. Λίβους ἐκ πυρὸς διαφανέας habemus IV. 73. διαπύρους καὶ διαφανεῖς in *Plut.* Opusc. pag. 1006. Ed. *H. Steph.* Haec *Reiskius.* In glossis *Erotiani*, διαφανέσι, διαπύροις, ac saepe *Hippocrates.* Vetus scriptor in Τηκτὰ *Suidae*, καὶ τὴν σιδηρῖτιν γῆν, ἣν πυρὶ πολλῷ διαφανῆ ἐργασάμενοι. Tantilla res neglecta conturbavit viri egregii rationes, commentantis, *in furno* διαφανεῖ: *quod quid sit nescio, nisi dicamus intelligi vitrea ista vasa, quibus radices, fructus, flores, herbae, destillantur, quae vulgo dicuntur Alambica,* Observat. in *Polycarp.* Epist. p. 611. Πνίξαντες, ad quod itidem adhaesit, recte in *Hesychio* ὀπτήσαντες. WESS. — Aliàs tamen πνίγειν non *torrere* significat, sed longe diversam denotat ciborum parandorum rationem, de qua *Kühn* ad *Polluc.* X. 107. conf. *Athen.* II. 65. c. III. 126. c. IX. 365. f. et seq. *S.*

CAP. XCIII. [1. ἐν μὲν τοῖσι ποταμοῖσι) Commode *Reiskius* monuit, ποταμοὺς h. l. dici *canales e Nilo ductos. S.*]

5. ἑπομέναι ἀνακάπτουσι) *Aldinum* et *Remig.* ἀναλάμπτουσι natum est ex ἀναλάπτουσι, quod etsi rei non male respondeat, posterius vulgato manet. *Aristoteles*, explodens hanc in piscium generatione fabellam, τὸν εὐήθη λόγον - - - ὅνπερ καὶ Ἡρόδοτος ὁ μυθολόγος, ὡς κνϊσκομένων τῶν ἰχθύων ἐκ τοῦ ἀνακάπτειν τὸν θορόν. Editur ἀνακάμπτειν, quod *Laurentio* et hic repertum fraudi fuit: scripturae in Philosopho vitium *Sylburgius* non neglexit. WESS.

Ibid. ἀνακάπτουσι) Legitur ἀνακάψαι in *Aristoph.* Av. 580. et in *Schol.* ad vs. 1550. restitui poterit *Hermippo*: Ἐγὼ δ' ἀνέκαψα, λαθών γε τὴν διφθόρον: nisi quis ἐνέκαψα censeat praeferendum: vulgata, sensu cassa, Ἐγὼ δ' ἔνεκα

ψαλάθων τὴν διφροφόρον *Meursium* non videntur offendisse in Panathen. pag. 40. [Eodem verbo utitur *Clearchus* apud *Athen.* I. 6. a.] Si forte legeretur in Cod. *Herodoti* ἅμα τε κάπτουσι καὶ ἐξ αὐτοῦ κυίσκονται, hoc vulgato non postponerem; quia de piscibus simplex ferme tantum κάπτειν adhibetur. In *Gloss. Herod.* vulgatur Κάπτοντες, ἀποδεχόμενοι. Κάψει πίνειν, e *Plinio*, *morsu bibere Casaub.* interpretabatur Anim. in *Athen.* p. 669. [ad *Athen.* IX. 388. d.] Eximia notavit *Tib. Hemsterhusius* ad *Aristoph.* Plut. p. 314. et seqq. *Sophron Athen.* VII. p. 286. D. et 323. A. κέστραι βότιν κάπτουσαι. In *Eratosthenis* Catast. c. 38. ὁ μέγας - - - ἰχθὺς, ὃν καὶ πιεῖν - - - coëant literae male distractae, ὃν κάπτειν λέγουσι τὸ ὕδωρ τῆς τοῦ ὑδροχόου ἐκχύσεως: non aliter in suis reperere libris *Theon* et interpretes Latini: vid. *Schol.* in *Arati* Phaen. vs. 386. ubi pro κάμπτειν recte κάπτειν iam scribebat *Scaliger* ad *Manil.* p. 62. *Hygin.* Poët. Astr. II. cap. 41. *Hic videtur ore aquam excipere a signo aquarii. Schol. German.* p. 134. *Piscem dicunt aquarii urnae habere* (l. *bibere*) *effusionem.* VALCK. — Cf. *Koen* ad Gregor. Dial. ion. §. 117. *S.*

11. κατ' ὀλίγους τῶν κέγχρων) Putes hanc ad formam esse IV. 181. τρύφεα κατὰ χόνδρους μεγάλους. Certe *minuta et pauca grana*, quae mox *pisculos* interpretatur, femellas eructare docetur. WESS. — Pro κατ' ὀλίγους doctissimus *Coray* apud *Larcherum* κατὰ λόγον corrigit, adplaudente *Creuzero* in Fragm. Hist. p. 63. interpretaturque *magnitudine granorum milii*, coll. III. 100, 4. ubi ὅσον κέγχρος τὸ μέγαθος. Quibus suffragari equidem non possum, persuasum habens nihil hîc esse mutandum. Non enim conferuntur nunc ova piscium cum milii granis: sed, quemadmodum verbi gr. apud *Athen.* XII. 525. d. memorantur *vestes* χρυσοῖς κέγχροις (*aureis granis*) distinctae, sic et hîc οἱ κέγχροι, generali quadam vocabuli notione, *grana* dicuntur; et τῶν ᾠῶν οἱ κέγχροι (*ovorum grana*) intelliguntur ipsa *singula ova*, vel *ovula*, si ita loqui fas est. Naturalis verborum structura hunc in modum concipienda, ἀποῤῥαίνουσι τῶν ᾠῶν κατ' ὀλίγους: eâ sententiâ quam in *vers. lat.* expressi. conf. supra *l.* 5. et mox *l.* 12. et 14. Caeterum satis novimus, haud raro κατὰ λόγον et κατ' ὀλίγον temere inter se permutata reperiri: sed hoc quidem loco culpâ vacant librarii. *S.*

15 *et seqq.* οἱ δ' ἂν αὐτέων ἁλῶσι *etc.*) Quod subditur de

piscibus in mare nantibus et renantibus, verum et in thynnis, Pontum versus pergentibus, quodammodo apud *Athen.* VII. pag. 301. E. ex *Aristotele* Hist. Anim. VIII. 13. Mox *Reiskius* οἱ δ' αὖ [pro οἱ δ' ἂν] ὀπίσω praefert. Ego vero fidenter cum *Valckenario* ἐπαριστερὰ τῶν κεφαλέων et τὰ ἐπιδεξιὰ recepi ex IV. 191. Nam ἐπ' ἀριστερὰ et ἐπὶ δεξιὰ, ut edebatur, hic non quadrat, et error est scribarum. Non dissimilis confusio VI. 32. WESS. — Vide *Var. Lect.* et conf. I. 51, 4. et 5. VI. 33, 2. et 3. Adde Lexic. nostrum Polyb. p. 243. col. b. *S.*

26. πίπλαται πάντα) Probo *Medic.* cui plerique adsentiuntur I. 212. et IV. 72. Solent alioqui in verbi scriptura, sicuti notum, discordes esse. [vide *Var. Lect.*] De *piscium subita, aquis Nili increscentibus, origine* alii aliter. *Arch.* οἱ ἰχθύες, οἱ τεκόντες ὡὰ, [*l.* 29.] paene iustum et legitimum opinor. WESS. — Nobis aliud libri nostri persuaserunt: parum commode post ἰχθύες repetitur articulus; post οἱ ἰχθύες autem commode incidetur oratio: οἱ ἰχθύες, ἐντεκόντες etc. *pisces, postquam ova in limo deposuerunt*, etc. *S.*

CAP. XCIV. 3. καλεῦσι μὲν Αἰγύπτιοι κίκι) Nimia admiratio *Medic.* eiusque τήκι abstulit a tramite *Gronovium.* Ecquis τὸ τήκι memoravit? Mitto *Codicum* concordem, si *Ask.* et *Pass.* seponas, a *Florent.* dissensum: praeterea medicos, κίκι et expressum inde oleum saepe numero adhibentes: tum *Diodorum*, *Plinium*, etiam שמן קיק *oleum Kik*, et קיקיון Hebraeorum; quae, a *Scaligero*, *Salmasio* atque aliis deposita in medium, si nihili duxit, ut sane flocci fecit Vir Cl., morari eum debuerat omnibus codicibus prior *Strabo*, illis, quae verissime de Aegypto *Noster* prodidit, accensens καὶ τὸ κίκι sive κίκκι, καρπός τις, verba eius sunt, σπειρόμενος ἐν ἀρούραις, XVII. p. 1179. [p. 824. A. ed. Cas. Adde *Plin.* XV. 7. et, quem ibi *Harduin.* laudat, *Dioscorid.* lib. IV. c. 164. ubi σιλλικύπριον i. q. σέσελι Κύπριον.] Sed hoc habet. Incredibilis paene praeiudicatarum opinionum vis est; quae, nisi caute et consulto agas, aciem ingenii et obfuscabit et obtundet. *Sillicypria*, sive *Silicypria* explicat *Salmas.* in *Solin.* pag. 704. Quod autem habet *Arch.* [*l.* 5.] τὰ ἐν ἕλεσι, considerationem meretur. Supra c. 92. ἐν τοῖσι ἕλεσι scribit *Vind.* ἐν τοῖσι Ἕλλησι, prave

citra dubium. Alibi eadem scriptionis conversio, qua de pluribus olim ad *Hieroclis* Synecdem. pag. 726. WESS. — De *kiki* cf. Viros doctos ad *Hesych.* h. v. *S.*

5. αὐτόματα ἄγρια) Apollonius *Philostrati* p. 27. f. ἡδίω μοι, εἶπε, τὰ ἄγρια καὶ αὐτόματα λάχανα τῶν ἠναγκασμένων. Neque tamen putem, *Herodotum* absque copula dedisse duas voces, quarum altera prorsus esset superflua: mihi videtur ad αὐτόματα aliquis interpretamenti loco adposuisse ἄγρια. [Is *aliquis*, puto equidem, ipse *Herodotus* fuerit, copiam verborum minime aspernatus.] Quae sic sponte sua nascerentur αὐτόματα φύεσθαι dicuntur VIII. cap. 138. III. c. 100. Olim, ni fallor, voce aliter collocata sic lib. IV. c. 74. legebantur ista: Ἔστι δὲ σφι κάνναβις αὐτομάτη φυομένη ἐν τῇ χώρᾳ· - - - ταύτης δὲ πολλῷ ὑπερφέρει ἡ κάνναβις αὕτη, ἢ καὶ σπειρομένη φύεται. VALCK.

8. κόψαντες, ἀπιποῦσι) Laurentius: *alii contusum, ad ignem, alii in sartagine coquunt.* Melius *Salmasius* in *Solin.* p. 686. *alii contusum exprimunt, alii frictum excoquunt.* Ἀπιποῦν est *exprimere*, ut ἐξιποῦν *Dioscoridi* V. 85. et 89. καὶ ἐξιπώσας ἀνελοῦ τὸ ἀποῤῥυέν. Ἰποῦν et εἰποῦν non dissimili gaudent potestate; *Comici* Eq. vs. 920. ἰπούμενος ταῖς εἰσφοραῖς docte illustravit *Hemsterh.* ad *Plutum* vs. 816. Scholiastes *Passion.* ἀπιποῦσι bene explicuit ἐκπιέζουσι. WESS.

CAP. XCV. 9. τὴν δὲ νύκτα αὐτῷ χρᾶται etc.) *H. Steph.* in Prolegom. p. 741. aliter interstinguit, non dissentiente admodum *Gronovio*, quem vide. Malim quoque cum *Abreschio* καὶ ἔπ. ἐνδὺς, ὑπ' αὐτῷ καθ. Conopeum operis erat reticulati, instarque ἀμφιβλήστρου. *Paullus Silentiarius*:

Καλλιγάμοις λέκτροις περικίδναμαι· εἶμι δὲ κεδνῆς
δίκτυον οὐ Φοιβῆς, ἀλλ' ἁπαλῆς Παφίης,

culte, *Florileg.* IV. 32, 2. [Anal. *Brunck.* T. III. p. 92.] WESS. — Ut nos edidimus orationemque distinximus, τὴν δὲ νύκτα αὐτῷ χρᾶται ἐν τῇ ἀναπαύεται κοίτῃ. περὶ ταύτην etc. sic ante nos omnes, nisi quod post νύκτα leviter orationem incidit *Ald.* cum nostro ms. F. iterumque uterque post ἐν τῇ comma ponit, quo significatur τῇ ionice pro ᾗ poni: ex scriptis autem libris nulla lectionis adnotata varietas est. *H. Stephanus*, turbatum hic quidpiam esse sentiens, et in ora suae edit. et in Prolegom. sic legendum interpungendumque censuit, τὴν δὲ νύκτα οὕτω χρᾶται· ἐν

τῇ ἀναπαύεται κοίτῃ, περὶ ταύτην etc. Perspecte ille quidem: cui hactenus suffragatus est *Gronov.* in Notis, ut eodem modo distinguendum locum censeret; caeterum, incommodam et ipse sentiens vulgatam scripturam, abesse quidem maluerat duo verba αὐτῷ χρᾶται, sed, quoniam ea *cod. Med.* cum aliis agnoscit, ita tenenda monuit, ut αὐτῷ χρᾶται legeretur, *sibi utitur.* Profiteor equidem, semper me offensum fuisse vulgatâ huius loci scripturâ et interpunctione: nec satis ipse scio, quî factum sit, ut eumdem locum in *Var. Lect.* absque notatione praetermiserim; quum, si nihil aliud habuissem, saltem speciosissimae *H. Stephani* emendationis mentionem facere debuissem. At, ecce! iam multo etiam gravioris negligentiae me ipse accusare cogor. Nam nunc maxime, optimum nostrum codicem *F.* denuo evolvens, perspicue in eo scriptum video, quod ad hunc diem observationem meam effugerat, τὴν δὲ νύκτα, τάδε αὐτῷ χρᾶται· ἐν τῇ etc. quam scripturam (τάδε, i. q. κατὰ τάδε vel οὕτω: conf. saltem c. 108, 4.) nemo, qui vel primis labiis Herodoti Musas attigit, dubitabit sinceram esse manum auctoris. Quo loco iterum iterumque gratissimum meum animum illustri domino SCHELLERSHEMIO pro codicis huius usura ad hunc usque diem liberalissime mihi concessa, itemque *Creuzero* meo, quo intercedente ille beneficio hoc me adficere dignatus est, lubens merito publice testatum facio. Simul vero illud profiteor, fieri quidem posse, ut unus hic codex sit ex omnibus, qui genuinam auctoris scripturam hoc loco servarit; sed fieri etiam potuisse, ut, quod mihi ipsi accidit, novam *Herodoti* editionem ad fidem veterum librorum emendatam paranti, qui in excutiendum hunc manuscriptum codicem (unum ex omnibus, quem meis usurpare oculis licuit) praecipuam adhibere curam debueram, idem nonnullis etiam ex illis hominibus acciderit, qui aliorum in gratiam alios Musarum codices contulerunt. Mox *l.* 11. ὑπ' αὐτὸ scribens noster codex, verba haec ad praecedens ἐνδὺς refert, sed praemisso commate ὑπ' αὐτὸ καθεύδει iungit; quod fortasse non deterius vulgato ὑπ' αὐτῷ. Quid sit vero quod dicat Herodotus, *per rete ne conari quidem pungere culices*, non dixerim equidem. *S.*

CAP. XCVI. [3. τῷ Κυρηναίῳ λωτῷ. Haec est *arbor*

lotus, cuius supra in transcursu mentionem feci, ad cap. 92, 9. *S.*]

6. γόμφους πυκνοὺς) *Densos et longos stipites* Interpres. Ego *clavos* censebam, quibus utique in navium conpage suus usus. Notum Poëtae Γόμφοισιν δ' ἄρα τήν γε καὶ ἁρμονίηϊν ἄρηρεν, Odyss. E'. 248. et *Nonni* XL. pag. 1044, 10. Φράξατε λεπταλέοισι στεηρότα δούρατα γόμφοις: unde ipsae naves πλοῖα γομφωτὰ *Strabon.* XVI. p. 1076. B. [pag. 741. ed. Cas.] WESS. — Mira vero locutio, περὶ γόμφους περιείρουσι τὰ ξύλα, *circum clavos circumnectunt ligna*; quum exspectasses, *clavis connectunt*. Tractavit hunc locum *Schneiderus* in Lexic. voc. Γόμφος, nec vero prorsus ad liquidum perduxit: illud recte videtur observasse, non tam *navis* structuram, quam *ratis*, hîc describi. Sunt autem etiam alia in hoc capite, expeditu haud admodum facilia. *S.*

9. ἐν ὧν ἐπάκτωσαν) Ignotum vulgo hinc debuerat enotari verbum ἐμπακτῶσαι, significans γομφῶσαι vel συγγομφῶσαι. *Galeo* versus obversabatur *Homeri* ex Od. E'. 248. Γόμφοισι δ' ἄρα τήν γε *etc.* Saepe verbum πακτοῦν, semel attigit *Eustathius* hunc *Herodoti* locum, ad Od. E'. p. 220, 27. velut Herodoteum excitans, πακτοῦσι τὰς ἁρμονίας βύβλῳ, quod interpretatur κατασφαλίζονται, significatum *Aristophaneis* adfirmans, et his *Sophoclis*, καὶ δῶμα πάκτου, quae sic emendate scripta bis terve alibi etiam adhibet: tametsi autem ita scribendum dudum monuissent *H. Stephanus* Annot. in *Soph.* p. 13. et *Is. Casaubon.* in prima Edit. notarum in *Diog. Laërt.* p. 172., perversa tamen scriptio, καὶ δῶμ' ἀπάκτου, per editiones *Sophoclis* Ai. vs. 579. propagata, *Suida* potissimum auctore, verbum nobis peperit minime Graecum, ἀπακτοῦν. VALCK. — Correxit *Brunck.* *S.*

11. διαβύνεται) Sic *Ald.* et *Medic.* bene, atque hinc *Gronov.* cui iungetur haud male *Küsteri* observatio ad *Hesychii* Διαβύσσει. Quod insequitur, δύνανται, retineo. Frequens ea structura optimo cuique, ut II. 125. Adde *Diodorum* V. 8. et illic congesta. WESS.

15. κατερραμμένη ῥίπεϊ καλάμων) *Reisk.* ῥίπεϊ ἢ καλάμῳ, cui non adstipulor. ῥίπεσι *Homeri* Odyss. E'. 256. *Hesychius* et *Eustath.* interpretantur, πλέγμασιν ἐκ καλάμων. *Dioscorides* I. 55. ῥίπον ἐκ χαλάμου dabit; et ῥίπους ἐκ φοινίκων *Agatharchides* p. 47. ed. *Huds.* quo genere *Aeneas* in Tactic.

c. 30. et 37. cum *Casaub.* scholiis. Usu feruntur ῥὶψ, ῥιπὶς, quod glossator huic loco adscripsit, τὸ ῥίπος, (unde *Homeri* et *Nonni* ῥίπεσι) et ὁ ῥίπος. At hinc abeo. Θύρη crates illa dicitur, quoniam eius figuram et formam praeferebat, quae *Porti* iusta opinio. WESS. — Sic VIII. 51, 9. θύραι sunt *asseres*, *tabulae*. Conf. *Schneid.* Lexic. Gr. hac voce. *S.*

21. τοῦτο γὰρ δὴ οὔνομά ἐστι *etc.*) Grammaticorum natio βάριν Ionici commatis censet. *Phavorinus*, βάρεις, τὰς ναῦς λέγουσιν οἱ Ἴωνες. G. *Corinthus* consimiliter. Hinc βαρβάρους βαρίδας *Euripides* Iphig. Aul. 297. *Ionicas*, quod gens illa pro barbara putaretur, ridicule explicat *Ios. Barnesius*. Spectavit enim Aegyptios, *Aeschyli* exemplo, qui Suppl. vs. 880. Αἰγυπτίαν δὲ βάριν οὐχ ὑπερθορῇ. WESS.

CAP. XCVII. 2. τῇσι ἐν τῷ Αἰγαίῳ πόντῳ νήσοισι) *Diodorus*, ὁμοία γίνεται ταῖς Κυκλάσι νήσοις I. 36. ubi plura. Πόντος de mari Aegaeo recurret semel iterumque, quo de aliâs. Nunc consideranda quae de navigatione produntur, [*l.* 8 *seqq.*] ἔστι δὲ οὐδ' οὗτος, ἀλλὰ παρὰ *etc.* Sunt enim, si Latina interpretis amplectaris, a vero alieniora. A Naucrati urbe conmoda navigatio, per eum alveum, qui Canobicus cap. 17., quocunque erat tempore Memphim versus: agris Nili inundatione mersis praeter ipsas Pyramides pergebatur cursu extraordinario. Itaque *Reisk.* ἔστι δὲ οὐ τῇδε οὗτος, *ordinaria autem navigatio illuc non fert*, uti vertit; *Pauw* vero, ἔστι δὲ οὐδ' οὗτος, ἀλλὰ καὶ etc. *neque sola haec navigatio est, verum etiam iuxta* etc. ut μοῦνος, quae vox tali verborum ordine saepe defit, intelligatur. Res ipsa verissima est, coniecturarum arbitrium mihi nunc non sumo. WESS. — Latinam correxi versionem: in Graecis nil mutandum. οὐκ οὗτος facile patet accipiendum h. l. de consueta et ordinaria navigatione. *S.*

CAP. XCVIII. 2. ἐς ὑποδήματα ἐξαίρετος) Ἐξαιρέτως, quod legitur apud *Stephanum Byz.* voc. Ἀνθυλλα, si Codices exhiberent scripti, hoc uno forsan in loco videri posset vulgatae voci praeferendum, ut *data* diceretur *Anthylla praesertim in calceos* τοῦ ἀεὶ βασιλεύοντος Αἰγύπτου τῇ γυναικὶ, *uxoribus Regum Aegypti, qui sibi invicem succederent.* [At nihil est quod in librorum constanti scriptura desideres.] Formulae sunt usitatissimae, οἱ ἀεὶ βασιλεύοντες: οἱ

ἀεὶ δικάζοντες: οἱ ἀεὶ ἄρχοντες: in lapide Cretensi οἱ ἀεὶ νόσμοντες memorantur. [Cf. Lex. Polyb. p. 11.] Recte monuit *Galeus*, apud *Athen.* I. p. 33. f. Anthyllam datam dici Reginis εἰς ζώνας: quod sane legitur in talibus frequentius: vid. *B. Brisson.* de Regn. Pers. p. 100. et 133. et *Wesseling.* ad *Diodor.* T. I. p. 62. [lib. I. c. 52.] Quae *Gelbio* sunt adscripta p. 428. et *Xenophontis* Κυρ. Ἀναβ. p. 40. ab *Hutchinsono*, aliis debentur: usum istum praepositionis εἰς attigit *Hemsterhus.* ad *Aristoph.* Plut. 1013. VALCK.

Ibid. ἐς ὑποδήματα ἐξαίρετος δίδοται) Persarum istum morem explicuit *B. Brissonius* Regn. Pers. I. 108. non neglecto *Athenaeo* I. 25. [c. 60. nostrae ed.] qui de *Anthylla*, sive, ut scribitur *Antylla*, ἧς τοὺς φόρους οἱ τότε βασιλεῖς, Αἰγύπτιοί τε καὶ Πέρσαι, ταῖς γαμεταῖς ἐδίδοσαν εἰς ζώνας, non exiguo, uti adparet, discrimine. [Nec vero ista ex *Herodoto* citantur apud *Athen.*] *Archander* autem [*l.* 6.] nepos-ne *Achaei* an filius sit habendus, dubium videtur. Vir Celeb. nepotem putat; *Pausanias* filium. Ἀρχανδρος, scribit VII. 1. p. 522. Ἀχαίου καὶ Ἀρχιτέλης ἐς Ἄργος ἀφίκοντο ἐκ τῆς Φθιώτιδος· ἐλθόντες δὲ ἐγένοντο Δαναοῦ γαμβροί. Quare Φθῖος Archander ex loco, unde venerat. Memini Φθῖον τοῦ Ἀχαίου ex *Stephano* in Ἑλλάς, Archandri patrem *Phthium* minime. Quem tandem sequemur, *Pausaniam*, an *Gronovium*? WESS. — Potuerat tamen *Gronov.* auctoritate *Stephani* sententiam suam tueri. *S.*

CAP. XCIX. 3. κατὰ τὰ ἤκουον) Non erat cur hoc spernerem. [Nempe τὰ, quod olim aberat editis, dedere codd. *Arch. Vind. Pass. Ask. Paris. B.* quibuscum faciunt alii *Paris.* et *F.*] Tale κατὰ τὰ ὥρα ex schedis, IV. 76.; tale κατὰ τὰ συνεθήκαντο VI. 88., et in msstis V. 112. nec diversum erat κατὰ τὰ εἵλοντο V. 12. [V. 11 extr.] quod *Medic.* mutavit. Scripsi quoque [*l.* 4.] τὸν Μῆνα, τὸν πρ. βασιλ. obsecutus membranis, et narrationi c. 4. WESS.

5 *seq.* οἱ ἱρέες ἔλεγον, τοῦτο μὲν, ἀπογεφυρῶσαι) Et hîc ducibus utor msstis; qui incongruo, quod vulgata post se trahebat, bene medentur. Probe novi, τοῦτο μὲν post pauca [*l.* 17 *seq.*] recurrere, quae repetitio non insolita, sicuti VI. 114. 122. 126. atque alibi. [Scil. huic τοῦτο μὲν, respondet illud τοῦτο δὲ, quod *l.* 22. legitur: quia vero nimis longum hinc est intervallum, repetitur interim τοῦτο

μὲν *l.* 17 *seq.*] Maior difficultas τὸ ἀπογεφυρῶσαι urget; cui tollendae quid *Gronovius* inpenderit, notata patefaciunt. Pontes, quibus Memphim rex separaverit, non bene disputationi narrationique conveniunt. Quam ob rem *Reiskius* ex *Medicei* inserto καὶ deficere quaedam opinatus, τοῦτο μὲν refingit ἀπό τε θυρῶσαι τὸν ποταμὸν καὶ κτίσαι τὴν Μέμφιν, *oggesta mole, velut foribus oppositis, fluvium exclusisse, et Memphin condidisse.* Verum copula illa sublestae fidei est, damnata a plerisque libris, et propterea inducta. *Hesychii* ἀποθυρούμενος, ἀποκεκλεισμένος, *foribus exclusum*, quales in Comoediis saepe comissatores, indicat, et insolente translatione amni adcommodatur: mitto citra necessitatem et schedas addita alia, nec aegre fero doctam istam operam. Mihi lenior conmodiorque videbatur medicina in ἀποστενυγρῶσαι. Docuit *Galenus* in *Hippocrat.* de Morb. Vulgar. p. 456. στενυγρὸν Ionibus tantumdem esse ac στενὸν, et στενυγρῶσαι *humorum vias occludere et arefacere*, συναγαγεῖν τῶν ὑγρῶν τὰς διεξόδους καὶ ξηρᾶναι: nec discrepat *Erotiani* iudicium; στενυγρῶσαι esse ait ἀποστεγνῶσαι καὶ πυκνῶσαι τόπον τινὰ, ἐν ᾧ ὑγρασία ἐστί. Erit itaque ἀποστενυγρῶσαι τὴν Μέμφιν, eam *sicciorem abducta aqua reddere*, et in artum quodammodo cogere. Quorum utrumque abs Aegyptio rege inchoatum et absolutum fuisse, scriptor exponit. Venerat, ut sollicitis plura solent, et ἀποταφρεῦσαι τὴν Μέμφιν in calamum et mentem. Sed nolo coniecturis indulgere nimium. Viderint peritiores, et *Diodorum* I. 50. addant. WESS. — Haec pererudite, ut solet, Vir longe doctissimus. At tanto nunc non opus erat molimine. γέφυρα, ut perspecte *Schneiderus* in Lexic. monuit, non modo de *ponte* proprie nominato dicitur, sed et de *aggere*, ut Iliad. ε. 89. Et γεφυροῦν, non modo *ponte iungere*, verum etiam *aggere complere*, aut *velut aggere obstruere*, Iliad. φ'. 245. Sic isthmum *Pindarus* Nem. VI. 67. πόντου γέφυραν, et Isthm. IV. 34. γέφυραν ποντιάδα. Quare haud incommode ἀπογεφυρῶσαι τὴν Μέμφιν intelligetur *iactis aggeribus Memphin* (a Nilo) *secludere*, et ab inundatione tutam praestare. Et percommode etiam καὶ particulam probati adiiciunt codices. Scilicet: putares Memphin, utpote ad ipsum Libyae montem sitam, semper ab inundatione tutam fuisse: sed *hoc etiam* solum, in

quo *Memphis* condita, opere hominum in sicco positum est, et quidem antiquissimis temporibus, sub primo rege *Mene*, ut quidem sacerdotes Herodoto narrarunt. Verbum ἀπογεφυρῶσαι idem *Reiskius*, qui mutatum voluerat, haud multo post eàdem notione, quam nos probavimus, defendens: „Hanc significationem, inquit, verbo inesse „posse, patet e simplici γέφυρα, quod non modo *pontem*, „sed etiam, ut *Homero* passim, *intervallum* inter binos „quosque aciei ordines notat. Hoc sensu verbum γεφυροῦν „simplex occurrit apud *Eusebium* in Chronico, ubi de „Hadriano sic tradit: Ἀδριανὸς ἐχείμασεν εἰς Ἀθήνας, μυηθεὶς „τὰ μυστήρια, καὶ γεφυρώσας Ἐλευσῖνα, κατακλυσθεῖσαν ὑπὸ „Κηφισσοῦ ποταμοῦ." Sic ille Vol. III. Animadv. in Graecos auctores, p. 106. *S.*

13. ὃς ἀπεργμένος ῥέει) Negante adposita voce ab eodem viro clar. [*Reiskio*] οὐ ῥέει scribitur. WESS. — Hanc coniecturam ille in Animadv. editis repetens, intelligit, *unde exclusus Nilus non perluit.* Equidem in vulgato nihil desidero. *S.*

CAP. C. 3. ἐν τοσαύτῃσι δὲ γενεῇσι ἀνθρώπων) Hoc placuit. *Reiskius*, damnatis, quae *Miscell. Lipsiensia* habent, refingit, addito pronomine, ὧν ὀκτωκαίδεκα, labore, ut ego quidem censeo, frustraneo. Verius est, τόπερ τῇ Βαβυλωνίῃ turbari non oportuisse. De *Iosepho* vero quid dicemus aliud, quam haec negligentissime versasse, reginaeque *Nicaulae* sive *Nicaulis* inpegisse nomen, quo usa numquam fuit: non exagitabo hominem, satis poenarum doctissimo *S. Bocharto*, *Phalegi* II. 26. dantem. WESS.

6. τόπερ ἐν τῇ) Ferri nequit: pristina lectio, τόπερ τῇ Βαβυλωνίῃ, [quam *Gron.* mutaverat] revocabitur; nisi forte plures libri scripti Mediceo concinant: tum commode scribi poterit: οὔνομα ἦν - - - τόπερ τῇ ἐν Βαβυλῶνι, Νίτωκρις. VALCK.

11. καινοῦν τῷ λόγῳ) Mirifica peperit verbum illud commenta: si et ego aberravero, peccabitur intra spem veniae. Legitur in Gloss. *Herod.* Καινοῦν, τὸ χρήσασθαι λόγῳ καινῷ. Hinc sua transsumsit *Suidas*, cuius interpres: „Καινοῦν *ap. Herod. significat novo quodam sermone uti*:" absurde. Utilior *Hesychii* nota: Καινίσαι, καινῷ χρήσασθαι, καὶ ἐγκαινίσαι. De Perillo, qui, Phalaridis iussu tauro inclu-

sus, *artis suae opus teterrimum primus auspicatus est*, ut scribit *Valer. Max.* IX. cap. 2. ext. 9. *Callimachus* fragm. CXIX. πρῶτος ἐπεὶ τὸν ταῦρον ἐκαίνισεν. Ab *Herodoto* potuit καινοῦν in eumdem sensum adhiberi, scribique: ποιησαμένην γάρ μιν οἴκημα περίμηκες ὑπόγαιον καινοῦν μὲν λόγῳ, νόῳ δὲ ἄλλα μηχανήσασθαι: *quod fieri curaverat spatiosum conclave subterraneum, verbo quidem auspicatam, sed revera alia fuisse meditatam.* Alibi apud *Herod.* opponuntur πρόσχημα μὲν ποιεύμενος, et ἐν νόῳ δ' ἔχων. *Thucyd.* VI. 76. ἥκουσιν ἐς τὴν Σικελίαν, προφάσει μὲν, ἢ πυνθάνεσθε, διανοίᾳ δὲ, ἣν πάντες ὑπονοοῦμεν: in quibus διανοίᾳ proximum accedit ad Herodoteum νόῳ. In talibus ubique permutantur πρόφασις et λόγος. Pervulgatae sunt formulae, ut apud Latinos *verbo* et *revera*, λόγῳ μὲν sive λέγων μὲν, βουλόμενος δὲ· λόγῳ μὲν, τὸ δ' ἀληθές· προφάσει, vel πρόφασιν μὲν, τὸ δ' ἀληθές. Postremum illud *Maximo Tyrio* restitutum voluit accuratissimus *Marklandus*, XXVII. 8. ubi minori molimine scribi poterit: ἐρᾷν φησι μὲν τοῦ ὁρωμένου, τὸ δ' ἀληθὲς ἐρᾷ κάλλους ἀληθεστέρου. VALCK.

Ibid. ὑπόγαιον, καινοῦν τῷ λόγῳ) Praestet-ne ὑπόγεον an vulgatum, in Grammaticorum est controversiis. Operose litem examinaverat *Coprogenius*, quo de *Suidas* in Ἀνώγεον. Hîc molestum magis est καινοῦν τῷ λόγῳ. *H. Stephani* κενοῦν [in ora positum] alienum prorsus videtur: alii aut ἐγκαινίζειν praeferunt, aut καινίσαι μὲν λόγῳ, quem fere in modum *Sophocles* Trachin. 877. καί τι καινίζει στέγη. Edito patrocinatur Scholiastes *Passion.* et Λέξεων Herodoti auctor voce καινοῦν, adscribentes, τὸ χρήσασθαι λόγῳ καινῷ, et ex illis *Suidas*: praetexuisse videlicet aedificio reginam novi quidpiam, ut Aegyptios videndi studio adliceret, quorsum etiam vergit *Abreschii* sententia, Diluc. Thucyd. pag. 67. Fortasse invenietur, cui καινὸν τῷ λόγῳ, si color recepto constare non poterit, probabitur. Vide *Berglerum* in *Alciphron.* I. 9. WESS. — *Comma*, quod *ante* ὑπόγαιον e superioribus editt. in nostram transiit, rectius delebitur. „Καινοῦν, ait *Reisk.* l. c. pag. 107. non satisfacit, „neque tamen reperio quod substituam." Violentam *Toupii* novationem (Emend. in Suid. P. III. p. 468. ed. Lips., pag. 193. ed. Lond.) ξεινῶνα μὲν λόγῳ, ante *Borh.* adoptans *Larcher*, suo idiomate sic reddidit, *qu'elle destinoit en apparence à des festins.* Infinitivum verbi, non

accusativum casum nominis substantivi, hoc loco posuisse *Herodotum*, ex universa orationis structura et ex sequenti verbo μηχανᾶσθαι intelligitur. Ego, vulgatam scripturam, satis et abunde firmatam videns, in eamdem interpretatus sum sententiam, quam his verbis *Valla* expresserat, *per caussam quidem novi operis*. Sic fere *Thucydides* III. 82. καινοῦσθαι τὰς διανοίας dixit, *nova in usum vocata esse inventa, novas excogitatas rationes*. Nempe regina illa, cameram istam subterraneam exstrui curans, nil aliud prae se ferebat, nisi se novum quoddam et insolitum opus moliri. Sed nunc, ubi animadverto ad istam sententiam oportuisse ποιουμένην scribi in praesenti tempore, non ποιησαμένην in praeterito, recordorque subterraneam cameram non admodum novum fuisse apud Aegyptios inventum, in eam partem magis inclino, ut interpretationem probem quam *Valckenar.* in animo habuisse videtur, quamque planius *Schneiderus* in Lex. expressit: scilicet, *prae se tulit regina, inaugurare et dedicare se velle illam cameram.* Consentaneum enim videri debet, καινοῦν idem atque καινίζειν valere. Simplex autem verbum καινίζειν vim habere compositi ἐγκαινίζειν, (i. e. καθοσιοῦν, καθιεροῦν, coll. *Polluc.* I. 12.) testimoniis *Callimachi* et *Hesychii* constat a *Valck.* citatis. *S.*

16 *seq.* ῥίψαι ἐς οἴκημα σποδοῦ πλέον) Non dissimile Persarum supplicium ex *Ctesiae* Persic. c. 47. 50. 51. his admoverunt *Corn. Pauw* et *Abresch.* [cf. *Valer. Max.* IX. 2, 6.] At illud, atrox admodum et crudele, vitae finem adferebat: Regina in cineres insiliit, ὅκως ἀτιμώρητος γένηται, *quo esset inpunita.* An ut poenam, quae ab Aegyptiis inminebat, voluntaria morte vitaret? [Sic videtur.] an ut sese abderet? Alterutrum sane malim, quam cum Clar. *Pauw* ἐς ὄχημα, *in vehiculum cinere plenum*, sufficere. Redolet enim recentius quidpiam. WESS. — Ad supplicium quod spectat apud Persas usitatum; de homine qui eiusmodi supplicio adficiebatur, *Ctesias* Persic. cap. 48. ait, εἰς τὴν σποδὸν ἐμβάλλεται καὶ ἀπόλλυται: rursusque cap. 51. ἐμβάλλεται εἰς τὴν σποδόν: et cap. 52. ὁ δὲ (βασιλεὺς αὐτὸν) εἰς τὴν σποδὸν ἐνέβαλεν. Quod vero in anonymi auctoris libello *De Mulieribus bellica virtute aut prudentia claris*, in *Bibliothek der alten Literatur* etc. Göttingae 1789. edito, p. 13 seq. de *Nitocri* ita scribitur, ἑαυτὴν δὲ εἰς οἴκημά τι σποδοῦ πλήρης

ἐνέβαλε, non idcirco sollicitanda constans librorum Herodoteorum scriptura, sed temere ibi πλήρης pro πλῆρες positum. Caeterum conf. quae ad c. 140, 3. notamus. *S.*

CAP. CI. 2. κατ' οὐδὲν εἶναι λαμπρότητος) *Platonis* Politic. pag. 188. F. οἱ περὶ τὰ πολιτικὰ κατ' οὐδὲν γινώσκοντες ex parte convenit, non omnino. Tentabat *Reiskius* κατ' οὐδὲν εἶναι λαμπρότητας, aut potius λαμπρότητος ἐχόμενόν τι. Quale quidem fulcrum si ad explendam structuram adscisceretur, non obluctarer. Potest certe dictio locum tueri, etsi rarior, huiuscemodi praesidio. Lege *Abreschii* Diluc. Thucyd. p. 690. WESS. — κατ' οὐδένα οὐδὲν εἶναι λαμπρότητος legendum commode suspicatur *Benedictus* in Act. Sem. phil. Lips. II. 289. Videtur tamen stare posse vulgatum. οὐδὲν λαμπρότητος, est *nihil splendoris*: κατ' οὐδὲν, *fere nihil, tantum quantum nihil*; quod gallice diceres *autant que rien*, vel *à peu-près rien*. Sic κατὰ comparationi inservit II. 10, 11. IV. 23, 11. IV. 181, 6. Rursus idem ac *fere, circiter*, valet II. 145, 14, 16 et 18. VI. 79, 6 seq. Orationis structura similis illa erat, c. 93, 11. ἀποῤῥαίνουσι κατ' ὀλίγους τῶν κέγχρων: ubi quidem κατὰ alia notione ponitur, ac possis ibi ad genitivum τῶν κέγχρων intelligere τινὰς vel μέρος τι, sed rectius ibi pariter rationem constructionis hoc modo intelliges, ut statim cogites ἀποῤῥαίνουσι ὀλίγους τῶν κέγχρων, *spargunt granorum nonnulla*, tum accedente κατὰ ad ὀλίγους, *spargunt idemtidem granorum nonnulla*, id est, *spargunt grana minutis portionibus, spargunt paullatim grana. S.*

[6. ὕστερον δηλώσω) Vide cap. 149. *S.*]

CAP. CII. 1. τοῦ ἐπὶ τούτοισι γενομένου βασιλέος) Trecentos et xxx. reges intelligit, quos ex conmentariis nominatim sacerdotes adnumerabant, quorumque postremus Moeris. *Diodorus* quidem *Sicul.* I. 53. ἑπτὰ γενεαῖς, *septem generationibus, Sesostrin Moeride recentiorem* statuit, secutus alios; sed *Nostri* potior fides et auctoritas, quippe multo vetustioris ac seriem regum et successorum Sesostris ita nectentis, ut bene procedat. Pertinet huc elegans et operosa disputatio Ampl. *Bouherii*, Dissert. Herod. cap. 7. Iam cum *Moeris* annis ferme nongentis prius mortem cum vita conmutaverit, quam Herodotus in Aegyptum est profectus cap. 13., abierint praeterea anni circiter octingenti a bello Troiano ad eiusdem usque tempora, cap. 145. et

ab Hercule Alcmenae filio fere nongenti; consequitur his ex narratis manifesto, *Sesostrin* ne integro quidem seculo ante bellum Troianum vixisse, aequalem Herculi Alcmenae filio, vel paullo inferiorem. Plura *Iac. Perizonius* Orig. Aegypt. cap. 16. WESS. — Neque vero diserte *Herodotus* ait, proximum *Moeridis* successorem *Sesostrin* fuisse: neque continuam regni Aegyptiaci historiam scribere constitutum illi erat, sed potiora solum quaedam momenta ex illa commemorare. *S.*

9. στρατιὴν πολλὴν τῶν λαβὼν) Aut e contextu τῶν videtur eiiciendum, aut in ἀστῶν transmutandum, quod malim. Ἀστοὶ, ἐγγενέες etiam dicti et ἐγχώριοι, *Herodoto* sunt *indigenae*, lib. II. c. 172. III. 99. IV. 33. et 68. Opponuntur ἀστοὶ et ξεῖνοι II. 160. et III. 8. Potuerat Sesostris et in istam expeditionem nobilissimam ξείνους conscribere, nam iam ante sibi subiecerat Arabas et Libyas secundum *Diodor. Sic.* I. 53. et postea certe peregrinis usus est ad aedificanda templa, quibus inscribi voluit, ὡς οὐδεὶς ἐγχώριος εἰς αὐτὰ μεμόχθηκε, eodem teste *Diodoro* I. 56. VALCK.

Ibid. στρατιὴν πολλὴν λαβὼν) Ab *Aldo* venit πολλὴν τῶν λαβὼν, deditque ansam doctis viris varia machinandi; quorum ego consilium laudare possum, operâ non uti. Insititium vocabulum est et nulli usui, meritoque schedarum iudicio damnatum. Mox [*l.* 11 *seq.*] δεινῶς γλιχομένοισι περὶ τῆς ἐλευθερίης corrigitur a *Reiskio* μαχομένοισι, sicuti περὶ ἐλευθερίης μαχεσάμενοι I. 95.; neque enim γλίχεσθαι περί τινος in sermonis usu versari. Atque hoc ego non nego: imo vero τῆς ἐλευθερίης γλιχόμενοι sunt in *msto Ask.* VIII. 143. Nec verbum tamen muto, aut praepositionem detraho: potest enim idem videri ac περιγλίχεσθαι, et sunt aliorum, eiusdem notionis verborum, similes structurae, ab *Abreschio* conductae ad *Ph. Cattieri* Method. pag. 86. et Diluc. Thucyd. p. 722. WESS.

11. γλιχομένοισι) Tueri voluit in hac sede vir eruditione clarus et humanitate: mihi, quod ipsius pace dictum sit, dudum placuit altera coniecturarum *Reiskii*, genuinumque videtur, δεινῶς μαχομένοισι περὶ τῆς ἐλευθερίης: quae consueta *Herodoto* est aliisque scribendi ratio, verbo μάχεσθαι similibusque praepositionem περὶ hunc in sensum passim adiungentibus. De multis pauca ponam *Herodoti*: VII.

135. εἰ ἐλευθερίης πειρήσαιο, οὐκ ἂν δόρασι συμβουλεύοις ἡμῖν περὶ αὐτῆς μάχεσθαι, ἀλλὰ καὶ πελέκεσι. V. 2. ἀνδρῶν ἀγαθῶν περὶ τῆς ἐλευθερίης γινομένων τῶν Περινθίων: optime *Valla*, *pro libertate strenue pugnantes*. Egregium de Graecis Persa testimonium dicit lib. VIII. cap. 26. οὐ περὶ χρημάτων τὸν ἀγῶνα ποιεῦνται, ἀλλὰ περὶ ἀρετῆς. *Anaximenes*, Ion certe, apud *Diogen. Laërt.* II. 5. μέλλουσι δὴ ἀμφὶ τῆς ἐλευθερίης ἁπάντων Ἴωνες Μήδοις καθίστασθαι ἐς πόλεμον. Si quando constiterit, quod vix opinor futurum, γλίχεσθαι περὶ τῆς ἐλευθερίης etiam alibi reperiri, levis erit huius chartae iactura. Ceterum in gentium bellicosarum regionibus, quas statuit Sesostris, columnae fortitudinis ipsorum indicem habuerunt insculptum αἰδοῖον ἀνδρός: quod, a *Diodoro* monitum I. 55. non adnotavit *Herodotus*, memorans tantum τὰ γυναικὸς imbellium columnis indita. VALCK. — At verbum μάχεσθαι, si olim hic positum statuimus, quonam tandem vel casu vel consilio in γλίχεσθαι mutatum fuisse putabimus? Retractavit dictum ipse doctissimus *Valck.* in Nota ad VIII. 143, 8. et tenendum h. l. γλίχεσθαι statuit, sed abiiciendam περὶ praepositionem. Sed et hoc quo iure facturi essemus, velim scire. Dicamus potius, verbum γλίχεσθαι plerumque quidem cum nudo genitivo construi: id autem (quemadmodum aliis in verbis cum eodem casu constructis) fieri per ellipsin praepositionis, quam hîc adiectam dedit Herodotus. *S.*

18. καὶ δὴ καὶ αἰδοῖα γυναικὸς προσενέγραφε) *Iosepho* placuit haec narratio, plura inde derivanti, quam necesse erat, lib. VIII. Ant. c. 10, 3. Ferebant olim Margaretham, Danorum fortissimam reginam, simili exemplo in dedecus gentis Sueonum, veluti socordiam exprobrando viris, ea parte, quam in feminis natura tectam voluit, numum signavisse. Quam fabulam docte exploserunt *Pontanus*, Rer. Danic. lib. IX. p. 544. et *Elias Brennerus*, Thes. Num. Sueogoth. p. 20. WESS. — In *Var. Lect.* ad h. l. ubi *Eustath. in Homer. p.* 688. citatur, debebatur p. 668. qui locus in ed. Bas. est p. 537, 46. *S.*

CAP. CIII. 11. τῇ πλάνῃ αὐτοῦ ἀχθεσθέντες) Aliter *Valer. Flaccus* V. 420., quo de dissensu ad *Diodori* I. 55. WESS.

CAP. CIV. 1 *seq.* Φαίνονται - - οἱ Κόλχοι Αἰγύπτιοι)

Haec ut ambigua admodum examinavit *Theo*, ἐπὶ δὲ εὐθείας, scribens, ὡς παρ' Ἡροδότῳ ἐν τῇ πρώτῃ· εἰσὶ δὲ καὶ Αἰγύπτιοι Κόλχοι, varie aberrans. De *libro primo* taceo; potest enim amanuensis esse peccatum. Magna culpa haeret in mutato vocabulorum ordine. WESS. — Si οἱ Αἰγύπτιοι praemisso articulo scripsisset *Theo*, excusari non posset; nunc vero vacat fortasse culpâ, nec dissentit admodum a *Nostro*: cuius de *Sesostri* et de *Colchis* famam *Apollonius* etiam *Rhodius* secutus est, Argonaut. IV. 272 seqq. ubi in Scholiis nominatim etiam citatur *Herodotus*. *S.*

[6 *seq.* νομίζειν δ' ἔφασαν *etc.* Inserenda h. l. *versioni* nostrae *latinae* haec verba: *Putare autem se, dixerunt Aegyptii, esse Colchos de exercitu Sesostris. S.*]

12. Φοίνικες δὲ καὶ Σύροι) Lege *Gronovii* doctam observationem de discrimine τῶν Σύρων καὶ Συρίων. [Σύροι, quando a *Syris* distinguuntur, proprie Cappadoces dicebantur; Σύροι, Syriae incolae, a mari mediterraneo usque ad Euphratem. Conf. Adn. ad I. 6, 3. et ad I. 72, 9. cum Var. Lect. ad I. 72, 9.] *Iosephus*, Σύρους τοὺς ἐν Παλαιστίνῃ populares suos intelligens, criminandi occasionem multis obtulit. Nota sunt certamina *Ramiresii de Prado*, *Marshami*, *Spencer*ique pro Aegyptiis eorumque *circumcidendi more* antiquissimo; et pro Iudaeis *Th. Gatakeri*, *Herm. Witsii*, *Christ. Wormii* de Corrupt. Antiq. Hebr. Vestigiis lib. II. 10. p. 128. et *P. Ern. Iablonskii* Prolegom. Panth. Aegypt. Sect. VII. p. 13. Est sane *Wormii* disputatio in carpendo *Herodoto* nimia; neque ad redarguendum, si requiratur, difficilis. Nec absolvo tamen *Nostrum;* quem Iudaeorum familiarem usum habuisse, expiscari non potui. *Phoenices Syrosque Palaestinos* non neglexit, eos innuens, qui loca regionis maritima habuerunt, quales *Philistaei*: at hos genitalia circumcidisse, a veritate alienum videtur. Lege *Samuel.* lib. I. c. XVIII, 25. et 27. quaeque ibi *Io. Clericus*. Hic vero strigilem criticam, asperrime *Herodotum* radentem et lancinantem, *Guil. Iamesoni* ex Spicil. Antiq. Aegypt. c. 14. non posthabuissem, si modum servasset. Falli possunt scriptores atque in fraudem ab aliis indui. Dolo malo qui agunt, et consulto, ut alios circumscribant, mentiuntur, boni viri nomine digni non sunt. *Herodotum* falsa narrantem et rumore deceptum cognovi,

mendacem nondum. Eos ego non laudo, quibus volupe est, mortuos rodere, criminationibusque partim falsis, partim incertis, ut mendacii teneantur crimine, adurgere. WESS. — Consuli, praeter alios, de eodem argumento possunt *Michaelis*, in *Mosaisch. Recht*, T. IV. §. 185. et qui ab illo citantur auctores. *S.*

20. ἀρχαῖον γὰρ δή τι φαίνεται ἐόν.) Idem atque superius ἀπ' ἀρχῆς, *ab antiquissima aetate*: quod verum esse constat. In Aethiopibus censebantur Troglodytae, qui omnes παραπλησίως τοῖς Αἰγυπτίοις circumcidebantur, teste *Diodoro* III. 32. Usi et *Homeritae* in Arabia eodem fuerunt ritu, ex quibus hodierni Aethiopes sive Habessini. Vide *Iobi Ludolfi* Histor. Aethiop. lib. III. 1. et eiusdem Commentarium. Ἐπιμισγόμενοι Αἰγύπτῳ alii sunt, [nempe populi quos paulo ante nominaverat:] non Aethiopes. WESS.

CAP. CV. 2 seq. λῖνον μοῦνοι οὗτοί τε καὶ Αἰγ.) Multa *Gronov.* pro *Herodoto*. Si liqueret, Aegyptios in *lino elaborando*, carminando, nendo, diversum quid a ceteris nationibus observasse, uti in textura c. 35, argumenti pondus caussam magis premeret. Validius est, quod de consimili *vitae instituto et sermone* additur. Nollem autem, [*l.* 3.] καὶ κατὰ ταυτὰ καὶ ἡ ζόη πᾶσα καὶ *etc.* vir Celeb. sublata distinctione, aptasset arte. Perit ita vis ratiocinii ex lino; nec verum est, solos Aegyptios et Colchos linum tractasse. WESS. — Vide *Var. Lect. S.*

CAP. CVI. 1. Τὰς δὲ στήλας, τὰς ἵστα *etc.*) Sic praestat ex scriptis. Mutarunt scribae, quod ordo verborum insolentior videretur. Sic tamen V. 103. καὶ γὰρ τὴν Καῦνον, πρότερον οὐ βουλομένην, συμμαχέειν, --- τότε σφι καὶ αὕτη προσεγένετο. *Sophocles* Trachin. vs. 287.

--- Τάσδε δ', ἅσπερ εἰσορᾷς,
ἐξ ὀλβίων ἄζηλον εὑροῦσαι βίον
χωροῦσι πρός σε ---

Plura doctissimi viri *I. Fr. Gronovius* in *Senecam* de Benef. IV. 32. et *Io. Davisius* ad *Cicer.* Disp. Tuscul. I. 24. WESS. — Conf. Adnot. ad I. 86, 39. *S.*

[9. μέγαθος πέμπτης σπιθαμῆς) *Valla*, *magnitudine quinûm palmorum*; quam interpretationem omnes Herodoti editores, absque animadversione repetierunt. Pariterque *Larcherus*, *un homme de cinq palmes*. Atqui non videtur

adeo pusillam effigiem significare voluisse Herodotus; cui parum etiam conveniebat inscriptio per pectus porrecta: nec per se credibile videri debebat, *Sesostrem* hunc (de cuius ingenio conf. c. 110, 2-5.) veluti nanum voluisse effingi. Nec vero id, quod dicentem *Herodotum* faciunt interpretes, verba eius declarant: nam *quinque palmi* non sunt πέμπτη σπιθαμή, sed πέντε σπιθαμαί. Ut brevi absolvam. σπιθαμή est *dimidium cubiti*: itaque, quemadmodum v. gr. τρίτον ἡμιτάλαντον sunt *duo talenta cum dimidio*, et ἕβδομον ἡμιτάλαντον, *sex talenta cum dimidio*, sic πέμπτη σπιθαμή sunt *quatuor cubiti cum dimidio*, sive *cum una spithama*. Atque ita hunc locum iam ante interpretatus eram, quam concordantem mecum animadvertissem *Didymi* apud *Priscianum* interpretationem, de qua supra in Adnot. ad I. 50, 19 seq. dixi. Conf. item ad I. 50, 13. notata. *S.*

12. ἐκ δὲ τοῦ ὤμου ἐς τὸν ἕτερον) Corrigitur ἐκ δὲ τοῦ εὐωνύμου ὤμου, me invito: mox quoque [*l.* 15.] ὅπλοισι τοῖσι ἐμοῖσι, ex *Diodoro* I. 55. a *Galeo*, *Pawio*, *Reiskio*. Tu vide Sophocleum hoc, Trachin. 1057. Ὦ πολλὰ δὴ καὶ θερμὰ καὶ λόγῳ κακὰ Καὶ χερσὶ καὶ νώτοισι μοχθήσας ἐγώ. Vertebat *Cicero* liberius, Tuscul. Disp. II. 8. *O multa dicta gravia, perpessu aspera, Quae corpore exantlata atque animo pertuli.* Nam, ut in *Sophocle* καὶ νόοισι μοχθήσας, quae *Davisii* coniectura, legerit, vix credo. Ecce aliud et propius quidem *Claudiani*, Bell. Gildon. vs. 115.

Ast ego, quae terras humeris pontumque subegi.

Quod idem est ac si *lacertis* dixisset. Non certe ex necessitate *Rubenius* et *Gebhardus* scribebant *numeris*, neque *iuvenis*, uti *Barthius*. Tuitus *Claudianum* est *Nostri* verbis, quae poëtae in animo fuerunt, vir magnus *I. Fr. Gronovius* Diatrib. in *Papin. Statium* c. 23. p. 128. Nunc video, Cl. *P. Burmanno* non admodum Gronoviana placere, nec muto dicta. WESS.

18. Μέμνονος εἰκόνα εἰκάζουσι) Antiquissima haec et prima statuae Memnonis, Thebis erectae, mentio, qua de *P. Ern. Iablonskius* singulari Syntagmate pererudite p. 30. Eam vero Sesostris colossum esse, *Pausanias* auditu etiam acceperat, Atticor. c. 42. p. 101. Negat *Noster*, nec sine ratione. Πολὺ τῆς ἀληθείης ἀπολείπεσθαι, sive τοῦ ἀληθοῦς, hinc habent *Procopius* Bel. Pers. I. 6. et *Agathias Sch.* H. p. 38.

B. Placuit et *Lysiae* Or. I. 5. *Euripidique*, Helen. vs. 1262. etc. WESS.

CAP. CVII. 2. πολέας ἀνθρώπους) Tacitum habere non debeo, πολέας, specimen Ionicae dialecti, *Homero* toties frequentatum, rediisse pristinam in possessionem. WESS.

11. τοὺς δύο ἐπὶ τὴν πυρὴν ἐκτείναντα) Anilis haec Aegyptiorum fabula. *Diodorus* insidias regi ad Pelusium structas a fratre insuper haud habuit; de regiis liberis, supra pyram extensis, prudenter tacens I. 57. Ἐπ' ἐκείνων [*l.* 12.] ex indole Ionica *Vind.* et *Ask.* WESS. — Nempe (quod in *Var. Lect.* praetermiseram) ante *Wess.* perperam ἐφ' ἐκείνων edebatur, sphalmate typographico ex *ed. Steph.* 2. derivato: scripti nostri codices, puto item alii omnes, verum tenent. Paulo ante, pro κλιόμενον, prave κεόμενον est in *Arch.* et *Vind.* monente eodem *Wess.* in *Var. Lect.* *S.*

CAP. CVIII. 3. τῶν τὰς χώρας κατεστρέψατο) Haec si abessent, necessaria non censerem. Glossam redolent, ex superiore capite huc invectam. Eadem *Pawii* suspicio. Mox [*l.* 4.] ἐς τάδε ἐχρήσατο *Reiskius*, quae praepositio in simili verborum ordine saepe reticeri solet. WESS. — Conf. ad II. 95, 9. notata. *S.*

3. τῶν τὰς χώρας κατεστρέψατο) Totidem atque eadem paulo superius leguntur verba c. 107. quo Sesostrin dixerat ἀνάγοντα πολέας ἀνθρώπους τῶν ἐθνέων, τῶν τὰς χώρας κατεστρέψατο. Conf. *Diodor. Sic.* I. 55. V. 58. Hic prudentissimum Regem in vindicta de fratre sumenda scribit usum τῷ ὁμίλῳ τὸν ἐπηγάγετο: quae sane sufficiebant: mihique adeo multo videtur verisimilius, quae his prostant subiecta, τῶν τὰς χώρας κατεστρέψατο, e praecedenti capite repetita a lectore, quam ab ipso *Herodoto*: sed, quae scripti Codices tuentur, in hoc quidem historico, saepius luxuriante, perpaucis videbuntur in marginem reiicienda. VALCK.

17. πλατυτέροισι ἐχρέωντο τοῖσι πόμασι) *Salsioribus.* Πλατύ, ἁλμυρόν, *Hesychius.* Quam voci potestatem ex *Aristotele* atque aliis docte vindicavit *Is. Casaubonus* in *Athen.* II. 4. [cap. 21. nostrae ed. p. 41. b. ed. Cas.] De Chalcide *Dicaearchus* c. 13. [in *Hudsoni* Geogr. min. vol. II. p. 19.] haec: ὕδατα ἔχουσα, τὰ μὲν πολλὰ, ἁλυκά· ἓν δὲ ἡσυχῇ μὲν

ὑπόπλατυ, τῇ δὲ χρείᾳ ὑγιεινὸν καὶ ψυχρόν: *Subsalsam aquam* verborum series et usus postulat. Namque *H. Stephanum*, ὑπόπλατυ corrupte legi atque ὑπόπαχυ esse debere opinantem, ratio fugit. WESS.

18. ἐκ φρεάτων χρεώμενοι) Ne hoc quidem, ἐχρέοντο - - - χρεώμενοι, videtur Herodoteum, verum potius natum ex errore proclivi describentis: ἐκ φρεάτων ἀρυόμενοι vel ἀρυτόμενοι, *ex puteis haurientes*, forsitan scriptum fuerat olim. Dubium est, quam verbi formam adhibuerit. lib. VI. c. 119. vulgatur ἀρρύσονται ἐξ αὐτοῦ, nempe τοῦ φρέατος, ubi ἀρύονται, aut ἀρύτονται scribi potuit. Quid sint πλατύτερα πόματα, vel ὕδατα πλατύτερα, disci potest e *Casaub.* Anim. in *Athen.* II. c. 4. De Aegypto loquens *Plutarch.* de Is. et Os. §. 40. πᾶσαι, inquit, πηγαὶ καὶ φρέατα πάντα - - - ἁλμυρὸν ὕδωρ καὶ πικρὸν ἔχουσιν: memorat et *Diodorus* ὕδατα - - - πικρᾶς ἁλμυρίδος ἔχοντα γεῦσιν lib. III. c. 39. VALCK. — Ad *Aristot.* Meteorolog. lib. II. c. 3. T. I. p. 556. D. et E. ed. Duval. provocaverat *Casaub.* ad *Athen.* l. c. *Vinum* vero πλατὺ memorans *Aretaeus*, de Cur. Morb. acut. II. 3. p. 101. ed. Boerh. *amarulentum* dicere videtur; salsum enim saporem quod habeat vinum, nullum equidem novi. Frustra vero fuisse *Petri Petiti* et *Hudsoni* operam, quorum ille apud *Aretaeum* παχὺς pro πλατὺς, hic vero apud *Dicaearchum* ὑπόγλυκυ legendum censuit, satis adparet. *S.*

CAP. CIX. 4. ἀποφορὴν ἀποτελέειν) *Diodori* Sesosis devictos Aethiopas coëgit φόρους τελεῖν, ceteras, quas subiugavit, gentes quotannis κατὰ δύναμιν δωροφορεῖν, [lib. I. c. 55.] sed de Aegyptiorum ἀποφορῇ tacet *Diodorus*. Herodotei Codices si variant, vix, opinor constitui poterit, utrum scribendum sit ἀποφορὴν οἱ τελέειν, an ἀποφορὴν ὑποτελέειν, an quod Mediceus praebet, ἀποτελέειν: quando singula reperiuntur in talibus. Huc pertinet in Glossar. *Herod.* Ἀποφορήν: quod hic *tributum* notat, τὸ ὑπὸ τῶν ὑπηκόων τοῖς ἄρχουσιν ὑποτελούμενον. Vox quidem Atticis satis est usitata; nam Athenis sic *merces* dicebatur, *quam heris praestabant servi;* quam in rem sufficiunt *Valesio* notata ad *Harpocr.* Nunquam tamen, quantum recordor, scriptoribus Atticis ἀποφορὰ *tributum* illud vocatur, quod Atheniensium reipublicae quotannis pendebant οἱ σύμμαχοι, quos vocabant, sive αἱ πόλεις, vocabulo minus invidioso

dictum σύνταξις. Hoc quum hominibus harum rerum gnaris sit notissimum, mirum est, apud *Harpocrat.* in voc. Σύνταξις ab *Aldo* usque per editiones ista fuisse propagata: ἔλεγε δὲ ἑκάστους φόρους συντ. quae prostant et apud *Suidam*: quum absque controversia hunc in modum corrigi debuerant, ἔλεγον δὲ καὶ τοὺς φόρους Συντάξεις: atque ita scribendum etiam apud *Etymologum*. Sensit vitium *Andr. Dounaeus*, cuius vid. Praelect. in *Demosth.* Philipp. de Pace p. 118. VALCK. — ἀποτελέειν receperat *Gron.* ἐπιτελέειν revocavit *Wess.* conf. V. 49, 35. 82, 18. 84, 2 et 5. *S.*

[9. κατὰ λόγον τῆς τεταγμένης ἀποφορῆς τελέοι) Est qui ἀποφορὴν malit: non ego. Intellige μέρος τῆς τεταγμ ἀποφορῆς. *S.*]

10. δοκέει δέ μοι ἐντεῦθεν γεωμετρίη etc.) Duce hac in re *Herodoto* plerique utuntur, quos *Menag.* ad *Diogen. Laërt.* VII. 11. adnumeravit. *Suidas* in voc. edoctos eam Aegyptios, ait, ἐκ τοῦ ἀπλέτου τῆς γῆς καὶ τῆς διαιρέσεως τῶν χώρων: qui si ἀστάτου τῆς γῆς, aut simile quid scripsisset, rectum fortasse tenuisset. *Inventa* enim *haec ars est, tempore, quo Nilus, plus aequo crescens, confudit terminos possessionum; ad quos innovandos adhibiti sunt Philosophi, qui lineis diviserunt: inde Geometria dicitur.* Sic *Servius* in Eclog. *Virgilii* III. 40. WESS.

11. πόλον μὲν γὰρ καὶ γνώμονα καὶ etc.) Non inprudenter haec ursit *Leo Allatius* de Mensura Temp. cap. IV. 34. ut τῶν ὡρῶν *horarum* usum et nomen antiquius esse vinceret, ac vulgo doctissimi viri censuerunt. De voce πόλου alia lis. *Pollux* IX. 46. πόλον et ὡρολόγιον nonnullis idem fuisse, significat. Itaque πόλος prius dicebatur, quod postea ὡρολόγιον. Hoc placet *Scaligero*, et firmatur ad *Manilium* III. 434. In alia abit, longa et ambigua disputatione, *Cl. Salmasius* ad Solin. p. 448. Ego cum *Scaligero* facio, WESS. — *Larcherus* γνώμονα quidem *horologium solare* intelligit, πόλον vero, *coeli* quem vulgo *polum* vocamus. Rectius alii et *polum* et *gnomonem* instrumenta h. l. intelligunt astronomica, alterum indicantibus anni vicissitudinibus inserviens, alterum diei partibus. Sane et apud *Polluc.* l. c. et apud *Athen.* lib. V. p. 207. f. instrumentum *polus* est, non coeli cardo. Caeterum conf. *Menag.* ad *Laërt.* II. 1. et *Bailly Hist. de l'Astronomie ancienne* p. 384. *S.*

CAP. CX. 2. μνημόσυνα δὲ ἐλίπετο) Ut donarium forent et monumentum vitati periculi c. 107. memorati. Sic *Diodorus* I. 57. qui de Dario et mota illi ἀπὸ τοῦ ἱρέος Vulcani controversia non dissentit. Certe in *Coisl.* Diodori et *Mutinensi* Cod. ἱερεὺς, in aliis ἀρχιερεὺς, frequenti mutatione, neque iniusta, ut alibi monitum. WESS.

[12. ἱστάναι. Commodius foret ἑστάναι vel στῆναι, *stare.* Nunc ad activum ἱστάναι intelligendum ἱστάναι αὐτὸν ἀνάθημα vel ἀνδριάντα. *S.*]

CAP. CXI. 2. τὸν παῖδα αὐτοῦ Φερῶν) Hoc an Φερῶνα malueris, parum refert. *Eusebio* dicitur Φαραὼ Chron. p. 7. *Diodoro, Sesostris*, [sive, ut ille scribit, *Sesoosis*,] titulo paterno. Si verum est, quod aliunde constat, regum Aegyptiorum commune nomen fuisse פַּרְעֹה *Pharao*, uti in Hebraeo codice scribitur, sive ΦΟΥΡΟ aut ΦΕΡΟ, quomodo Coptorum vetere sermone; nuncupari utique *Pharao Sesostris* potuit, sicuti Pharao Neco, et Pharao Hophra, qui *Necos* et *Apries* hac in Musa c. 158. et 161. WESS.

20. Ἐρυθρὴ βῶλος) Habet hinc *Steph. Byz.* in voce. *Diodoro* Ἱερὴ βῶλος et κώμη, sive *vicus*, ipsius-ne an librarii culpa, in dubio est. Minime vero ambiguum, sumsisse omnem istam fabellam lib. I. 59. hoc ex loco. WESS.

CAP. CXII. 4. τοῦ Ἡφαιστηίου) Disputabant Grammatici περὶ τῶν τεμενικῶν, utrum Ἡφαίστειον, an Ἡφαίστιον, (quod in *Ask.*) melius esset: dignaque res visa *Eugenio*, aequali Imp. Anastasii, ut singulari commentario illustraretur apud *Suidam* in voce. In Edd. ac scriptis Graecorum libris discordia observatur insignis, modo Διονύσειον, nunc Διονύσιον, et hoc de genere alia. Copiam ingentem congessit ad *Dionis Cassii* lib. IV. p. 606. vir eruditissimus. *Castra* autem *Tyriorum* [*l.* 7.] non neglexit *Gronov.* quibus similia *Iudaeorum castra* in Augustamnica Aegypti provincia *Notit. Imp. Orient.* p. 204. sive στρατόπεδον Ἰουδαίων, *Iosephi* Antiq. XIV. 8, 2. Adde infra c. 154. WESS.

11. καὶ δὴ καὶ ὅτι ξείνης Ἀφρόδ. ἐπωνύμιον) Si foret ὅτι εἰ ξείνης *etc.* uti *Reiskius* coniicit, ἐπωνύμιον protectius esset, idemque ac ἐπωνυμία: alioqui ἐπώνυμον (de quo praeclare *Stanleius* in *Aesch.* VII. Theb. vs. 138. et *Hemsterhusius* ad *Luciani* Dial. Mort. IX. 1.) non movendum. Potuisset et διαιτήθη se tueri, Ionum augmenta saepe spernentium

adsuetudine. Cetera omnia servo, nihil demutans. Vide tamen *Miscell. Lips.* Vol. VII. p. 639. WESS. — Ἐπωνύμιον, i. q. ἐπώνυμον, scil. τὸ ἱερόν. Etiam *Pindarus* ἐπωνύμιος pro communi ἐπώνυμος usurpavit, Ol. X. 95. et Pyth. I. 58. *S.*

CAP. CXIII. 5. ἐς τὸ Αἰγύπτιον πέλαγος) Emendat vir doctus ἐς τὸ Κυπρίων πέλαγος: id Sidonem fluctibus adspergere, de qua c. 116. neque aliud ac Sidonium esse mare. Factum nollem. *Aegyptium mare Plinio* H. Nat. II. 68. et *Nostro* illud est, quod Aegyptum, et utrimque vicinas oras adluit. Neque *Strabo* dissentit, *Carpathium* Aegyptio committens, huic Creticum et Libycum lib. X. p. 748. A. et II. p. 187. in *Issico et Pamphylio sitam esse Cyprum*, συνάπτουταν τῷ Αἰγυπτίῳ πελάγει. Addit p. 182. D. maris Aegaei sinum συγκείμενον esse ἐκ τοῦ Αἰγυπτίου πελάγους, καὶ τοῦ Παμφυλίου καὶ τοῦ Ἰσσικοῦ. Quae quidem pro *Herodoto* abunde sunt. WESS. — *Strabonis* testimonia leguntur p. 488. B. 125. D. et 121. D. ed. Cas. *S.*

8. ἐς Ταριχείας) Ionico flexu Ταριχηΐας dabunt forte codices. Supra c. 15. μέχρι Ταριχηΐων legebatur in msto *Galei.* Quando nomen est urbis, Ταριχέα scribendum censebat *Salmasius.* VALCK.

9. Ἡρακλέος ἱρὸν) Canobi suburbio *Heraclium* [*Heracleum*] ab Herculis hoc templo nomen est in *Strabonis* XVII. p. 1153. A. [p. 801. B. ed. Cas.] Ipse Hercules in oraculi responso Κανωβεὺς apud *Pausan.* Phocic. c. 8. p. 830. et eius cultus in *Taciti* Ann. II. 60. Iam quae consequuntur, servos eius in tutela fuisse docent; quorsum et Hebraeos refert, dira Aegyptiorum servitute pressos olim, *Paul. Ern. Iablonskius* Diss. ultima de terra Gosen p. 101. coniecturâ admodum incertâ. Illud autem ὅτεῳ ἀνθρώπων converti in ὅτευ, uti mssti lib. IX. 82. plures, posset, nisi tertium *Noster* casum in similibus adamasset. Loca Herodoti studiosum fugere non possunt, et coaeervavit doctissimus *Raphelius* ad Epistol. *Paulli* ad Ephes. I. 3. Porro ἐπιλάβηται *Arch.* non est absurdum. WESS.

19. τῷ οὔνομα ἦν Θῶνις) *Homero* Θῶν, Θῶνος. Aegypti rex Θῶνις est *Aeliano* Hist. Anim. IX. 21. et Criticis in *Nicandri* Ther. vs. 312. poëtae Θώνιος ἐν ψαμάθοισιν ἀθρήσατο explicantibus de serpente haemorrhoo, cui Θώνιος a loci

rege titulus fuerit. Multo rectius, ut ego quidem censeo, Θώνιος patrius erit casus, et ψάμαθοι Θώνιος arenosus *Thonidis* praefecturae tractus. WESS. — Apud *Diodor. Sic.* I. 19. Θῶνις est oppidi maritimi in Aegypto nomen. *S.*

CAP. CXIV. 12. ἵνα εἰδῶ ὅ τι κοτὲ καὶ λέξει) Nolo tot membranis obniti. Alioqui ἵνα ἰδῷ defendi potuisset. [At ἴδω saltem scriptum oporteret.] Tale *Sophoclis* Oed. Colon. 943. λέξαθ', ὡς ἴδω τὸ πᾶν οὗ χάριν δευρ' ἥξα θᾶσσον: [vs. 889. ed. Brunck, ubi quidem εἰδῶ ex msstis recepit Editor.] et *Ciceronis* pro Arch. c. 8. *vidi hunc dicere.* Critici praeterea ad *Nicandri* Theriaca ὁρῶ οἷα λέγεις, exemplum αἰσθήτεως ἀντὶ αἰσθήσεως ponunt, non neglectum a *Barthio* in *Statii* Theb. II. 100. Adde Cl. *Oudendorpium* ad *Lucani* I. 255. WESS.

CAP. CXV. 15. ὅσοι ὑπ' ἀνέμων ἤδη ἀπολαμφθέντες) In simili fluctuum et ventorum procella receptius ὑπολαμβάνεσθαι est. Sic VIII. 118. πλέοντα δέ μιν ἄνεμον Στρυμονίην ὑπολαβεῖν: et VII. 170. quibus hanc ad rem locum contribuit Cl. *d'Orvillius* in *Chariton.* p. 269. Aliud *Platoni* placuit *Phaedon.* p. 58. B. ὅταν τύχωσιν οἱ ἄνεμοι ἀπολαβόντες αὐτούς: et *Philostrato* Heroic. c. 19. p. 741. κἂν ἄνεμοι τὴν ναῦν ἀπολάβωσι: ubi *Salm.* et *Gruter.* ἀποβάλωσι, nulla urgente caussa. Vide ibid. p. 748. et Uraniam *Nostri* c. 108. WESS.

18. παρὰ τοῦ etc.) Hic egregia codicis est *Medicei* lectio, παρὰ τοῦ σεωυτοῦ ξείνου τὴν γυναῖκα ἦλθες. VALCK. — Formulae istius, παρὰ γυναῖκα ἔρχεσθαι vel φοιτᾶν, et similium plura ex *Nostro* exempla congessit *Gronovius.* In his V. 70, 5. II. 66, 10. II. 111, 14. III. 69, 23. IV. 1, 16. VI. 68, 7. *S.*

20 seq. οἴχεαι ἔχων ἐκκλέψας) Placet elegans *Reiskii* coniectura, οἴχεαι λεχέων ἐκκλέψας. VALCK. — Potuerat medium vocabulum [ἔχων] sine damno abesse, uti c. 118. τὰ οἴχεται κλέψας, si per *msstos* stetisset. Cl. *Reiskius* οἰκίων aut λεχέων eius in locum sufficit, non utique ignarus *Herodoto* verbi et participii istius usum in deliciis fuisse. Memini ad superiorem librum nonnulla posuisse. Vide nunc *Alcidamantis* Declam. in *Palamed.* p. 186. [in *Reiskii* Oratorib. Graec. vol. VIII. p. 72 seq.] In praecedentibus [ad verba παρὰ τοῦ etc.] erudita *Gronovii* exstat opera. WESS. —

Coniecturam istam, neutiquam necessariam, idem *Reiskius* in Animadverss. editis silentio pressit. Quamnam Adnotationem ad superiorem librum positam hîc spectaverit *Wesselingius* haud scio, nisi illa sit quae ad I. 37, 7. refertur, ubi de periphrastico praeterito agebatur, quale illud est ἀποκλήϊσας ἔχεις, et similia complura. At hoc quidem loco diversa ratio est: nec enim tam iuncta intelligi debent ἔχων κλέψας, quam οἴχεαι ἔχων, nempe οἴχεαι ἔχων αὐτήν: quemadmodum ἔρχομαι ἔχων est *adfero*; et ἄπειμι ἔχων, *aufero*, proprie *abeo mecum sumens*; similiaque alia satis obvia. *S.*

28. ἐς ἄλλην τινὰ μετορμίζεσθαι) *Arch.* μετεωρίζεσθαι singulare est, neque recordor de navigatione, aliorsum instituenda, simpliciter collocari. Μετεωρισθεὶς ἐν τῷ πελάγει *Thucyd.* VII. 16. et μετεωρίσαι τὴν ναῦν εἰς τὸ πέλαγος *Philostrati* Vit. Apoll. VI. 12. p. 250. et alia de hoc genere, non bene respondent. Μεθορμίζεσθαι haud sprevit *Euripides* Medeae vs. 255. et 443. sententiâ tamen translatâ. WESS.

CAP. CXVI. 1. Ἑλένης μὲν ταύτην ἄπιξιν etc.) Syllabâ repetitâ scriberem ταύτην τὴν ἄπιξιν. Helenam *Euripidis* legerat, ni fallor, *Herodotus*. Herodotea certe *Philostrato* obversabantur de *Helena* scribenti, tum alibi, tum praesertim in Heroicis, p. 694. VALCK. — Saepe vero post οὗτος et huius declinata articulum omittit *Noster*, quem atticus scriptor non neglecturus erat. *S.*

4. ἐς ὃ μετῆκε αὐτὸν) *Vallae* Latina, *in quem* (sive ex *Gronovii* correctione, *in quod*) *eum transtulit*, incongrua sunt, et turbas cient. *Reiskius* ἐς ὃ aut delendum, aut in ἐς τέλος conversum voluit, me invito. Verti debuerat, *quare eum missum fecit* sive *neglexit*: supra I. 115. οὗτος δὲ -- λόγον εἶχε οὐδένα· ἐς ὃ ἔλαβε τὴν δίκην, *quapropter poenas dedit*. WESS. — Possis ἐς ὃ intelligere quasi esset ἐς ὃ ἀπιδών, *quod respiciens*, *quo respectu*, i. e. quâ caussâ. *S.*

6. δῆλον δὲ, κατὰ γὰρ etc.) Distinguit scribitque *Reiskius*: δῆλον δέ· κάρτα γὰρ ἐποίησε ἐν Ἰλιάδι (καὶ οὐδαμῇ ἄλλῃ ἀνεπόδισε ἑωυτὸν) πλάνην etc. cui de punctione non admodum refragor. *Guil. Budaeo* Conment. Gr. Ling. p. 418. [p. 806 extr. et seq. ed. 1548.] eadem fuit animi sententia. Agnosco praeterea κάρτα et κατὰ in membranis permisceri nonnunquam, cuius nullum hic quidem vesti-

gium. Mihi κατὰ ex Ionum et *Nostri* sermone non diversum aliudve ac καθά. Id si probes, non eget tali auxilio *Herodotus;* nedum ut dictum intelligas pro κατάδηλον δὲ ἐποίησε etc. uti *Abreschius* Diluc. Thucyd. p. 794. suspicabatur. WESS. — Scilicet olim post ἑαυτὸν non incisa erat oratio; recte vero *comma* interposuit *Wess.* Equidem cum *Reizio*, ut suaserat *Reiskius*, verba ista (καὶ - - - ἑωυτὸν) parentheseos signis inclusi: intelligoque etiam, commode me facturum fuisse, si δῆλον δέ· cum pauló maiore distinctione scripsissem. Iam κατὰ haud dubie ionicâ specie ponitur pro eo quod communi linguâ καθὰ vel καθ' ἃ est, atque idem fere ac ὡς sonat, *ut, quemadmodum, prout, quatenus*, sicut I. 208, 4. II. 6, 3. III. 86. 2. pro quo alibi κατὰ τά ait, qua de formula ad II. 99, 3. dictum est. At ne sic quidem difficultate caret h. l. sermonis consecutio: nam ab hac particula κατὰ incipit protasis quaedam, cui quae respondeat apodosis haud satis adparet: quare etiam *Reiskius* in Notis msstis ad *Wess.* missis κατὰ in κάρτα mutandum censuerat. Ego vero, quoniam κατὰ idem atque ὡς valet, videndum puto, ne sit simillima huius structurae ratio atque illius, cuius plura exempla ad I. 58, 7. congessi: nisi quod pro infinitivo, qui ibi in elliptica apodosi ponitur, hîc dein ait ὡς ἀπηνείχθη ἄγων, quod quidem perinde est ac si dixisset ἀπενειχθῆναι ἄγοντα. Quae si cui minus placet ratio, dicendum fuerit cum eodem REISKIO in Animadverss. editis ad hunc locum p. 108. „Apodosin verborum κατὰ γὰρ ἐποίησε esse demum in illis „verbis, quae infra leguntur, (*l.* 24.) ἐν τούτοισι τοῖσι ἔπεσι „δηλοῖ *etc.* hoc sensu: *nam secundum illum modum, quo fictos „a se errores Alexandri exposuit; (nusquam autem se retra- „ctat) - - - illo itaque modo illisque verbis declarat sibi non „ignotum fuisse Alexandri ad Aegyptum appulsum.*“ Miratus sum vero, de verbi ἀναποδίζειν usu, et de notione qua illud hîc accipiendum, a doctissimis Interpretibus, et in adstruendo rariore verborum usu alioqui diligentissimis, nihil hoc loco notatum reperiri. Nam verissima quidem videtur *Vallae* interpretatio, *nec usquam alibi retractat*, quam omnes etiam tenuerunt interpretes, eâdem puto ratione qua gallice *se retracter* usurpamus, id est, *diversum* vel *contrarium dicere eius quod semel diximus.* Atqui nullum

alium vel *Nostri* locum vel alîus cuiuspiam scriptoris aut legere memini aut prolatum reperio, quo ista notione usurpetur hoc verbum: et apud *Nostrum* quidem non modo lib. V. cap. 92, 102. longe diversa notione positum est, verum etiam hoc ipso loco *Guil. Budaeus*, a *Wess.* citatus, sic interpretatur „*et nusquam alibi se ipsum revocavit*, id est, *nusquam id iterum dixit.*“ Pariterque *H. Stephanus* in Thes. T. III. p. 517. f. „*se ipsum revocavit*, pro „*iterum idem dixit.*“ *Schneiderus* vero in Lexic. crit. alterum Herodoti locum citans, hunc quidem silentio praetermisit. Caeterum eamdem famam de *Helena in Aegypto retenta*, non Troiam a Paride abducta, secutus est *Euripides* in cognomine fabula. Conf. *Fabric.* ad *Sext. Empir.* VII. 180. *S.*

10. ἐν Διομήδεος Ἀριστείῃ) Auctoritate Codicum destituto non requirerentur ista. Sunt subiecti versus ex Iliad. Z'. 289. et seqq. Διομήδους ἀριστεία vocabatur a Grammaticis Ilias E'. in qua meminit in transcursu Poëta Alexandri, naviumque architecti Pherecli: sed hoc nihil ad *Herodotum* facit, *Homerum* etiam alibi commemorantem, nuspiam tamen appellationes, quibus Homerei carminis diversas insignivere partes Grammatici. Primus forte *Plato* meminit Νεκυίας Odysseae in Minoë p. 319. D. Ceterum in Aegypto permansisse Menelaum censuit *Dion. Chrys.* Or. XI. p. 188. c. atque id ipsum obscurius indicatum ab *Homero.* VALCK. — Non patitur constructionis tenor, ut abiiciantur ista verba. Iliadis librum quintum sequioris aetatis Grammatici Διομήδους Ἀριστείαν inscribentes, sexto libro alium titulum fecerunt. Intelligi autem par est, antiquitus carmen illud, quod Διομήδους ἀριστεία inscriptum erat, sextum etiam librum esse complexum. Conf. *Wolfii* Proleg. ad Homer. p. CVIII. et *Heynii* Obs. ad Iliad. ζ'. 289. et ad ε'. princ. *S.*

[15. ἐν Ὀδυσσείῃ) Odyss. δ'. 227 seqq. et 351 seq. *S.*]

CAP. CXVII. 1. Κατὰ ταῦτα) Cum his non cohaeret δηλοῖ. Lineolâ tantum adiectâ scribi posset: Κατὰ ταῦτα -- δῆλον, ὅτι οὐκ Ὁμήρου τὰ Κύπρια ἔπεά ἐστι: *Ex istis versibus, postremo potissimum loco, manifestum est:* δηλοῖ servari poterit, si scribatur: Καὶ ταῦτα δὲ τὰ ἔπεα, καὶ τόδε τὸ χωρίον. Sed nimis forte suspiciosus in *Herodoto*

miror equidem τὸ χωρίον. *Veterum loca* quae dicimus, recentiores inprimis Philologi Graeci non tantum ῥήσεις, et χρήσεις, et μαρτύρια dicebant, sed etiam χωρία, vel τόπους. Sic saepe *Scholiastae* et *Eustathius*: item *Athen.* XV. p. 671. F. Ἀρίσταρχος ἐξηγούμενος τὸ χωρίον. *Lucian.* T. II. p. 17. [Quomodo conscr. Hist. c. 12.] τὸ χωρίον τῆς γραφῆς, *libri, quem scripserat, locum*: in Act. Ap. *Lucae* VII. 32. ἡ περιοχὴ τῆς γραφῆς, *locus* est de istis, quae γραφικὰ χωρία, *S. S. loca* vocantur in Epist. *Ignatio* inscripta p. 99. τόπον habet et alibi *Lucas* Eu. IV. 17. Sed neutrum hunc in usum adhibitum inveni apud Scriptores, qui rebus Graecorum florentibus viguerunt, ubi Poëtarum excitant antiquorum loca, praeterquam hic ap. *Herod.* et in uno loco *Xenophontis* Ἀπομν. II. [c. 1, 20.] p. 429, 35. Illic *Epicharmi* trochaico: Τῶν πόνων πωλοῦσιν ἡμῖν πάντα τἀγαθ' οἱ θεοί: (quo modo scribendum e *Stobaeo* p. 198, 48.) subiiciuntur ista: καὶ ἐν ἄλλῳ δὲ τόπῳ φησίν· Ὦ πονηρὲ, μὴ τὰ μαλακὰ μώου, μὴ τὰ σκληρ' ἔχῃς: quae, nimium vexata, trochaicum etiam optimum efficiunt. Sed si qui Socratis supersunt amatores, hos rogo, *Socrati*-ne congruant ista vel *Xenophonti*, an recentioris aevi Philologo, qui ad priora totam illam periocham καὶ ἐν ἄλλῳ δ. τ. φ. Ὦ. π. retulerit? VALCK. — *Valckenarii* coniecturam secuti *Reiz.* et *Borh. l.* 2. δῆλον ὅτι οὐκ Ὁμήρου ediderunt; et ex *Reiziano* exemplo δῆλον, me imprudente, in nostram transiit editionem. Cuius novationis in *Var.* saltem *Lect.* mentionem facere debueram; nam δηλοῖ, consentientibus msstis omnibus et editis, tenuerat *Wess.* tenuitque etiam prudentissimus *Schaefer.* Nec vero, cur mutaretur, idonea caussa fuit: nam si haud ita commode, ut paulo ante, (c. 116, 24.) intelligi h. l. posse putaremus, δηλοῖ Ὅμηρος vel ὁ ποιητὴς, *declarat poëta*; nihil impediebat, quo minus idem verbum hîc intransitive et impersonaliter acciperemus, *clarum est, adparet*, quemadmodum IX. 68, 1. ac fortasse etiam alibi: similiterque διέδεξε, II. 134, 16. III. 82, 17. et ἐδήλωσε apud *Xenoph.* Memorab. I. 2, 32. et Cyrop. VII. 1, 30. Iam, quod ait καὶ τόδε τὸ χωρίον, *et hic locus*, intelligit *Larch.* cum *Valck.* duo versus postremo citatos, sic vertens: *Ces vers du Poëte, et principalement les deux derniers, prouvent* etc. Atqui Homericos illos versus de *Menelao in Aegypto retento*

opportune quidem praemisit Herodotus narrationi isti sacerdotum Aegyptiorum, quam cap. 118. et seq. relaturus erat: nec vero ex eisdem versibus, prae reliquis quos ante adposuit, maxime efficitur id, quod hoc cap. de *Cypriorum carminum* auctore obiter ostendere vult. Itaque τόδε τὸ χωρίον, si modo genuina *Herodoti* haec verba sunt, intelligi debet *ille Poëtae locus*, quem proxime Herodotus extremo capite superiore respexit, quem iterum paulo post diserte indicat, nempe locus *ex Iliade* citatus, quo memoratur, *Alexandrum cum Helena, per vastum mare oberrantem, ad Sidonem adpulisse.* Sed, ut dicam quod sentio, etiam ego valde dubito, *Herodotum* χωρίον dixisse *locum* ex auctore quodam *citatum*; nec vero idcirco cum *Borheckio* totum hoc cap. CXVII. suspectum habeo: sed scire velim, an omnes veteres codices h. l. duo ista verba τὸ χωρίον agnoscant: denique videndum puto, ne ipsa haec duo verba temere olim adsuta intrusaque fuerint; quae si cum *Schaefero* abiiceremus, percommode flueret oratio: Κατὰ ταῦτα δὲ τὰ ἔπεα καὶ τόδε οὐκ ἥκιστα, ἀλλὰ μάλιστα, δηλοῖ, ὅτι οὐκ Ὁμήρου etc. *Ex eisdem versibus etiam hoc maxime adparet*, etc. *S.*

5. εὐαέϊ τε πνεύματι χρησάμενος) Videtur poëtae τῶν Κυπρίων dictionem expressisse. Notissimum est *Sophoclis* iucundum illud, Philoct. vs. 822. Ὅτ' οὐδύνας ἀδαὴς, ὕπνε δ' ἀλγέων εὐαὴς ἡμῖν ἔλθοις. Belle vero *Noster* concludit, *Homero* τὰ Κύπρια ἔπεα perperam transscribi, quod factum ab aliis novimus. Verus auctor in dubio est. *Aristoteles* Poët. Art. c. 16. *Dicaeogeni* τὰ Κύπρια tribuit; alii *Stasino*, quemadmodum Schol. ad Iliad. A'. 5. aut *Hegesiae*, vel *Halicarnassensi* cuidam, sicuti apud *Athenaeum* XV. 9. [c. 30. nostrae ed. p. 682. ed. Cas. conf. eumdem *Athen.* VIII. 334. b. c. et Animadv. ad utrumque locum.] qua de re docte *Th. Rykius* Dissert. de Italiae Colon. Prim. c. x. p. 446. et eo duce usus *Iac. Perizonius* ad *Aeliani* Var. Hist. IX. 15. Sit-ne Ἰλιὰς Ἐλάσσων vitae *Hom.* c. 16. idem ac τὰ Κύπρια poëma, quaeremus obportuniore tempore. WESS.

CAP. CXVIII. 5. ἐς τὴν Τευκρίδα γῆν) Sic melius ex scriptoris more et *Corintho* quoque. Sic τὴν Μιλυάδα γῆν I. 173. τὴν Μηδικὴν γῆν IV. 12. τὴν Αἰολίδα γῆν *Edd.* VI. 8. τὴν Ἰλιάδα γῆν VII. 42. ut plura ne congeram, dixit. WESS.

13. μὴ μὲν ἔχειν Ἑλένην) Est cui μὴ μὴν adridet, quo

modo in *Theophylacto Simoc.* lib. II. 16. ὠχύρου ὅρκῳ τὸν Βουβᾶν περισώζειν, μὴ μὴν ἀναιρεῖν. Neque defit, μή μιν ἔχειν corrigens. Neutrum necesse erit, si, quod *G. Corinthus* adseverat, [Dialect. ion. §. 62.] μὴ μὲν Ionici sit commatis, sicuti est II. 179. [et saepe aliàs.] WESS.

CAP. CXIX. 4. καὶ Ἑλένην ἀπαθέα κακῶν ἀπέλαβε) De Helena, Troiam-ne fuerit asportata ab Alexandro, an in Aegyptum, magna inter veteres discordia. Cum *Euripide* Elect. vs. 1280. *Herodotus* quadam ex parte facit, Πρωτέως γὰρ ἐκ δόμων Ἥκει λιποῦσ' Αἴγυπτον· οὐδ' ἦλθε Φρύγας. Adduntur de simulacro Helenae, quae hic praeteriit, uberiusque enarrantur in Tragici *Helena*. Quare veritas non prorsus constat observationi περὶ τοῦ εἰδώλου τῆς Ἑλένης *Eustathianae*, τούτων εἷς ὢν καὶ Ἡρόδοτος, in Iliad. Γ'. p. 397, 45. [p. 301, 24. ed. Bas.] WESS.

10. ἔντομά σφεα ἐποίησε) *Plutarchus* de Malign. ἐντομὰς ἐποίησε, quod in Lexica translatum durat: at error *Plutarchi* aut librariorum est. Simili *Noster* in re, atque ut venti placarentur, VII. 191. τέλος δὲ, ἔντομά τε ποιεῦντες. *Valla* de *haruspicina*, quae exsectione fieret, accepit. Et multis sane in sacris ἐντομὰς ad sanguinem eliciendum, frequentabant superstitiosi veteratores. In *Luciani* Asin. c. 37. circumforanei deae Syriae sacerdotes τοῖς ξίφεσιν ἐτέμνοντο τοὺς πήχεις. Talis venefica anus τὸν βραχίονά ἐντεμοῦσα *Heliodori* Aeth. VI. p. 293. et antistites Baalis I. *Reg.* XVIII. 28. praeterque ceteros fanaticus, sive *Dianaticus*, graphice a *Maximo Taurinensi* Serm. XXXII. Tom. IV. Anecd. *Muratorii* p. 100. descriptus. At scelerosum magis, *humanasque victimas*, puto innui. Quae quidem religio, inpia et horribilis, in Aegypto ἀνόσιος erat, c. 45. Apud Graecos non insolita: *Virgilii* Aen. II. 116. quis ignorat? *Sanguine placastis ventos et virgine caesa. Sanguine quaerendi reditus.* Quibus et *H. Stephanus*, mecum sentiens, usus fuit Thes. T. III. p. 1401. Aliis ἔντομα et ἐντέμνειν de inferiis; quorsum Critici *Apollon. Rh.* I. 587. a *Porto* haud neglecti, respexerunt. WESS.

12. ἐπὶ Λιβύης) ἰθὺ ἐπὶ Λιβύης legitur in Herodoteis *Plutarchi* T. II. p. 857. B. Utrumvis scribi potuit, οἴχεσθαι φεύγοντα νηυσὶ ἐπὶ Λιβύης, vel ἰθὺ Λιβύης: hoc, quia Herodoteum est, sincerum arbitror; alterum natum ex interpreta-

mento; licet ἐπὶ cum casu secundo magis etiam in motu frequentet *Herodotus*, quam alterum ἐπύ. VALCK.

CAP. CXX. 12. οὐκ ἔστι ὅτε οὐ δύο, ἢ τρεῖς) Cultius hoc: alioqui et prius οὐκ subprimendum, fatente viro Celeb. Monuit etiam *Reiskius*. Ceterum hanc *Herodoti* disputationem examini *Ang. Maria Riccius* submisit, modesto et placido, *Diss.* XL. in *Homer.* p. 217. Tom. II. Est in omni eo genere, cum prisci scriptores in partes abeunt, libera arbitrandi optio, atque id, quod unicuique propius vero censetur, amplectendi. Habet *Herodotus* veterum haud paucos consentaneos, in his maxima ex parte, uti obiter monitum, *Euripidem*; neque illi adsensum *Libanius* negavit Declam. I. p. 189. Secuti et alii fuerunt, ad testimonium a *Io. Alb. Fabricio* vocati in *Sexti Empirici* lib. VII. adv. Mathem. p. 427. Plures *Homeri* amor et studium in diversa conpulit. Controversia ipsa in ambiguo haeret, incertis fulta coniecturis. De *Chrysostomo Dione* dico nihil: discrepat eius caussa. WESS.

20. καὶ πρεσβύτερος, καὶ ἀνὴρ) Exsulant haec e *Med.* et *Ask.* quorum negligens silentium *Gronovio* persuasit, ut pro subpositiciis ferrentur. Mea multum dissidet sententia: namque luxa et hians erit oratio, ea si auferantur; vetant praeterea *mssti*, in quis *Passionei Cardinalis* codex, par *Mediceo*. *Hectorem* autem *natu et virtute Alexandro fuisse priorem*, qui *Homerum* novit, obliviscetur nunquam; neque latuit eruditissimo viro, cupide nimis, quod in mores abierat, Schedis *Florentinis* faventi. WESS.

28. ὅκως πανωλεθρίῃ etc.) Deo minus indignam opinionem suam *Herodotus* opposuit sententiae *Poëtae* veterrimi, qui cecinerat τὰ Κύπρια ἔπη, quemque supra (c. 117.) *Homerum* esse negabat. Istius Poëtae Iupiter, ut terram incolarum onere praegravatam levaret, ἐν πυκιναῖς πραπίδεσσιν Σύνθετο κουφίσαι ἀνθρώπων παμβώτορα γαῖαν, Ῥιπίσας πολέμου μεγάλην ἔριν Ἰλιακοῖο: in *Schol.* ad *Hom.* Iliad. A'. 5. Hanc et alibi sententiam sequutus est *Euripides* et in Helena vs. 39 seq. Quae habet Euripidea similis argumenti *Strabo* IV. p. 279. A. [p. 183. D. ed. Cas.] suspicor e deperdito dramate repetita. *Euripidis* studiosissimo *Chrysippo* Philosopho non displicuit ista ratio, cuius e lib. III. de Diis verba quaedam exhibet *Plutarchus* T. II. p. 1049. E.

Homines Iupiter iste tanti faciebat, quanti Appii illius caeci filia, quae, *Gellio* teste Noct. Att. X. 6. *utinam, inquit, reviviscat frater, aliamque classem in Siciliam ducat, atque istam multitudinem perditum eat, quae me male nunc miseram convexavit.* VALCK.

CAP. CXXI. 5. πέντε καὶ εἴκοσι πήχεων) Hoc malui, non ignarus poëtarum usu, sed metri ob leges, εἰκοσι celebrari. Recurret II. 130. 134. 175. invitis Codicum tabulis. At hoc perquam leve. *Protei* regis *successor* [qui *Rampsinitus* Nostro] *Diodoro Remphis* I. 62. audit; *Rhamses*, si *Marshami* valeat opinio, *Tacito* Ann. II. 60. Verum quae de Rhamse *Tacitus* et eius per Africam Asiamque expeditionibus et ablatis inde manubiis, in Rampsinitum non quadrant, in *Sesostrim* optime, quem quoque in Ramse latere, *Henr. Valesius* et *Iac. Perizonius* Orig. Aegypt. c. XVII. p. 348. coniecerunt. Duo autem illa Rhampsiniti simulacra et scriptoris orationem *Gronov.* praeclare illustravit. WESS. — At, quod ad illustranda *duo* illa *simulacra* spectet, nihil equidem in *Gronovii* Notis reperio, nisi quae de codicis Medicei scriptura monuit, quem ille secutus est, et nos cum illo et cum *Wesselingio*. Tum vero de formula πρὸς βορέω monet, potuisse perinde πρὸς βορέην scribi, quemadmodum mox πρὸς νότον in accus. casu legitur. Sed amat nempe *Herodotus* variare orationis structuram. conf. ad I. 202, 16. notata, p. 204. Iam quod ad rem pertinet: qui a septemtrione stabat colossus, is meridiem (puto) spectabat, eoque *aestas* salutabatur; qui a meridie stabat, is septemtrionem spectabat, adeoque *hyems* vocabatur: non vice versa, ut a nonnullis video accipi. *S.*

11. τῶν ὕστερον ἐπιτραφέντων) Videlicet τὴν ἀρχὴν aut τὸ σκῆπτρον, sicuti III. 142. Etsi autem egregii hoc in verbo *mssti* sint *Med. Ask.* et *Pass.* maiore in laude forent, si ἐπιτραφθέντων obtulissent, quemadmodum I. 7. Adsolet enim *Noster*, popularium suorum adsuetudine, in passivis hunc modulum, quamquam sono asperiorem, praeferre. Lege *Eustath.* in *Homer.* p. 519, 41. [Iliad. p. 393. med. ed. Bas.] WESS. — Recte quidem ἐπιτραφθέντες ἔσχον τὴν ἀρχὴν scribitur I. 7, 11. a praes. ἐπιτρέπω. Recte vero item h. l. ἐπιτραφέντων (i. q. ἐπιγενομένων) a verbo ἐπιτρέφω, quo usus est Noster, haud admodum dissimili notione I. 123, 6. et IV. 3, 2. *S.*

16. τῶν λίθων - - ἕνα ἐξαίρετον, sive ἐξαιρετὸν) Hinc corrigi fortasse poterit *Charax* apud *Schol. Aristoph.* ad Nub. vs. 508. ubi *Agamedes et Trophonius in Elide* ταμιεῖον χρυσοῦ κατεσκευάσαν Αὐγείᾳ, ᾧ καταλείψαντες ἁρμὸν λίθου: scripserat-ne ἐν ᾧ καταλείψαντες ἀνάρμοστον λίθον, νυκτὸς εἰσιόντες ἔκλεπτον τῶν χρημάτων? ut ἀνάρμοστον dixerit lapidem *non coagmentatum*, τὸν ἐξαίρετον ῥηϊδίως *Herodoti*, vel εὐεξαίρετον. In eadem historia *Pausan.* IX. p. 785. ἐποίησαν ἐνταῦθα τῶν λίθων εἶναι ἕνα σφίσιν ἀφαιρεῖν κατὰ τὸ ἐκτός. Quae narrantur apud utrumque simillima sunt in universum fabulae Herodoteae de thesauro Rhampsiniti; qui, *Diodoro* Ῥέμφις dictus, ob opes sordide coacervatas οὐ βασιλεὺς ἀλλ' οἰκονόμος ἀγαθὸς audiebat. Ex *Herodoto* videntur a Graeculo quodam repetita atque in Agameden Trophoniumque translata, e quo sua hauserint *Charax* et *Pausanias*. Hi nihil habent, quo paulo post τὰ μέτρα illustrentur: *instrumenta* filiis pater probabiliter dedit, quibus lapis sic potuerit ceteris interponi, ut coagmentatus videretur; qualia dici potuerunt ἅρμοστρα. Quod scribit *Herod.* [*l.* 38.] πάγας - - - περὶ τὰ ἀγγήϊα - - - στῆσαι, *Characis* Daedalus, qui in Elide degebat exul (αὐτόσε legerim, pro ἔκτοσε) παγίδας ἔστησεν. *Pausaniae* Hyrieus ἵστησιν ὑπὲρ τῶν ἀγγείων πάγας. Furum alterum *Herod.* τῇ πάγῃ scribit ἐνέχεσθαι: Agameden *Pausaniae* ὁ δεσμὸς κατεῖχε. *Characis* παγίσι περιπεσὼν Ἀγαμήδης ἀναιρεῖται. Clar. *Ernesti* reponit αἱρεῖται. Tandem ob eamdem, quam tradit *Herodotus*, rationem apud *Pausaniam* et *Characem* furto proximus illaqueati fratris caput amputat. VALCK.

25. δοῦναι τὰ μέτρα αὐτοῦ) In *Miscell. Lipsiens.* Vol. VII. p. 640. convertuntur τὰ μέτρα in τὰ τεκμήρια sive *indicia* et lapidis notas. Non arbitror, necesse fuisse. Callidus et furax senex exemtilis lapidis indolem, situmque liberis exposuit, tum, ne errarent, quae eius *mensura*, et qui termini. Ita μέτρα θαλάσσης in Oraculo I. 47. et passim alia. WESS. — Puto consulto τὰ μέτρα scripsisse Herodotum; scilicet *mensuras*, non solum ipsius lapidis mensuram, sed mensuram distantiarum ab imo aedificio et ab utroque latere. *S.*

[35. κεκλειμένου) *Herodoti* stylo convenientius fuerit κεκλεισμένου, quod probati praeferunt codices. Cf. ad I. 186, 13. *S.*]

38. πάγας προστάξαι ἐργάσασθαι) Simili in narratione *Pau-*

sanias IX. 37. p. 784. ἴστητιν οὖν ὑπὲρ τῶν ἀγγείων - - πάγας. Sic enim tono mutato oportebat, et bene *Kühnius*. Ipsa vero illa de Agamede et Trophonio fabella adeo Herodoteis respondet, ut eius struendae ansam praebuisse videantur. Certe *Pausanias*, ut saepe adsuevit, *Nostri* dictionem expressit. Adde Schol. in *Comici* Nub. 508. WESS.

45. ὅκως μὴ αὐτὸς - - - προσαπολέσει) Hoc melius. Solet ὅκως et ὅπως ita instrui, quamquam correctoribus saepe aliud placuit, sicuti paullo inferius; et c. 120. Habet, quae hoc adfirmant, *Rich. Dawes* Miscell. p. 228. WESS. — Bene et h. l. προσαπολέσει, et dein *l.* 61. ὅκως - - - κομιεῖ, in futuro indicativi, quia subiunctivus futuro tempore caret, sive illud simile habet indicativo. Recte vero item c. 120, 29. ὅκως - - ποιήσωσι in aoristo. *S.*

47. τῷ δὲ δόξαι) τῷ δὲ δόξαν *Arch.* non inprobum. Inferius c. 148. δόξαν δέ σφι, et frequenter apud alios. *Euripides* Suppl. 129. ἰδίᾳ δοκῶ τάνδε: et Heraclid. vs. 187. WESS. — At, δόξαν si legeres, abesse debebat consequens καὶ particula. *S.*

53. ἀπορεύμενον δέ μιν, τάδε ποιῆσαι) Errarunt librarii *Arch.* et *Vind.*, *Vallam*que in praecipitia egerunt. Nam quod *Vind.* edit, id mihi hic fuisse olim ἀπορεύμενον δέ μιν τάδε, τάδε *etc.* innuit: repetitum enim vocabulum, ut subprimeretur alterum, occasionem dare potuit. Sane Euripideum ἠπόρημαι τάδε, ab *Henr. Stephano* productum adsimile est. Vide eius Thes. T. III. p. 169. WESS.

64. χαλεπῶς ἐλαμβάνετο ἡ μήτηρ) Tot scriptis obniti non sum ausus, tantoque minus quod λαμβάνεσθαι *reprehendendi* notionem haud recuset. Ut nihil tamen dissimulem, paene adcedo Abbati *Geinozio*, verba omnia ἡ μήτηρ τοῦ περιεόντος παιδὸς ex glossa derivanti. Posuit paullo ante τὸν περιεόντα παῖδα. Cui bono haec iteratio? Turbatur praeterea insiticiis ordo et structura sermonis, filium spectantis: tum autem ὡς χαλεπῶς ἐλαμβάνετο passiva erit potestate, *cum acerbius acciperetur*. Verum, omnibus contra euntibus membranis, haec tango magis, quam adsevero. WESS. — Nec subiecti orationis in proximo membro mutatio turbare nos debet, nec verborum quorumdam paullo ante positorum repetitio: nihil in his inest quod a stylo *Nostri* abhorreat. Tum χαλεπῶς λαμβάνεσθαί τινός proprie est *du-*

ro modo aliquem prehendere et tenere, i. e. aspere premere, acriter instare, pressim urgere. S.

70. ποδεῶνας αὐτὸν λύειν ἀπαμμένους) Inprudenter Ionicam speciem ultimo detraxerunt *Med.* et *Pass.* Vide I. 199. IV. 98., quae *Gronovii* tamen acumen flectere haud valuerunt. Ποδεῶνας ἀσκῶν *Valla* verterat *pedes.* Sunt hic, et in oraculo quod regi Aegeo quondam redditum traditur, *utrium petioli* sive *prominulae partes*: ὃ τοῦ ἀσκοῦ προέχει, Scholia in *Euripid.* Medeam vs. 679. explicant. At haec occupavit eruditissimus *Paull. Leopardus* Emend. VII. 13. WESS.

82. ἐπιδοῦναι αὐτοῖσι τῶν ἀσκῶν ἕνα) Bene memini ἀνάξια σφεων αὐτῶν I. 73.; hic locus aliam seriem postulat. Προαγαγέσθαι in ea schedarum discordia potius habetur. *Pausanias* IX. 5. κατελθὼν δὲ ἐς διαφοράν προήχθη: et c. 8. προήχθησάν ποτε ὑπὸ μέθης ἐς ὕβριν, saepeque alias. Iunge Vit. Homeri c. 21. Post pauca [*l.* 87.] *Aldinum* καὶ ἐπιδ. αὐτοῖσι καὶ ἄλλον τῶν ἀσκῶν, satis utique protectum nunc, haud sprevi. Idem, *Aldum* tamen praetereuntes, viri doctissimi *Corn. de Pauw*, *Reiskius* et *Abreschius* coniectando divinarant. WESS.

92. τῶν φυλάκων ἐπὶ λύμῃ etc.) Sic ἐπὶ λύμῃ, *contumeliae caussa* III. 14. et *Sophocl.* Elect. 1201. Similem ignominiam legatis Davidis inposuit Ammonitarum regulus Chanun, belloque occasionem dedit, II. Samuel. 10, 4. Durat in hanc aetatem apud Arabes et Turcas contumeliosum poenae et iniuriae genus, quo aut barba vellitur aut ex parte raditur. De Arabibus testem fero *Abulpharaium* Hist. Dynast. IX. p. 186.; Turcarum consuetudines exponit *Ism. Bullialdus* ad Hist. Byz. *Ducae* c. 15. WESS.

99. κατίσαι ἐπ' οἰκήματος) Hic et cap. 126. errantem *Vallam* corrigit *L. Bos* Obs. Crit. c. 2. vid. Anim. in *Ammon.* p. 177. Saepenumero peccarunt interpretes in hac voce, velut in Charmide *Platonis* T. II. p. 163. B. *Isaei* Or. V. p. 58, 15. ubi καθῆστο ἐν οἰκήματι et ἀπὸ τοῦ οἰκήματος ἀνίσταται redduntur ab interprete p. 457. *domi mansit*, et *e domo discessit*: in *Dionis Chrys.* Or. XL. p. 494. C. et Or. VII. p. 127. D. paulo ante facta mentio fuerat οἰκημάτων ξυναρῶν: ut μιαρῶν οἰκημάτων ap. *Athen.* V. p. 220. D. οἴκημα πορνικὸν dixit interpres *Ezech.* XVI. 24. In *Origene* contr. *Cels.*

I. p. 50. scribendum puto, ἀπὸ οἰκήματος αὐτὸν μετήγαγεν, deleta voce nihili ἐτείου, nata e στέγους vel τέγους, quam vocem adscripserant e lib. III. pag. 152: locum tentarunt *Boherellus*, *Menag.* et *Davisius*. Recentioribus τὸ οἴκημα passim τέγος dicitur vel στέγος. De puero cuias esset interrogatus *Diogenes*, acerbo lusu Τεγεάτης ἔφη. *Laërt.* VI. 61. VALCK.

Ibid. κατίσαι ἐπ' οἰκήματος) Ex *Vallae* Latinis *domi*: oportuerat *in lupanari*, ut cap. 126. ubi par eiusdem lapsus, notatus a *Io. Taylor* ad Marm. Sandvicense pag. 59. et pridem a *Th. Galeo*. Censui autem *Aldinum* atque aliorum τὴν sufficere, neque accessionis incremento ex *Med.* indigere. WESS. — Conf. ad II. 86, 1. notata. *S.*

108. ἀποταμόντα ἐν τῷ ὤμῳ τὴν χεῖρα) Postulant hunc ordinem scripti *Codd.*; χεὶρ pro *brachio* ponitur, ab humero in extimos digitos porrecto, sicuti apud *Homerum* et brevi post. Amplius est, neque alienum tamen, de Scytharum crudelibus victimis τῶν - - - ἀνδρῶν τοὺς δεξιοὺς ὤμους πάντας ἀποταμόντες σὺν τῇσι χερσὶ ex lib. IV. 62. WESS.

109. ὡς τοῦ βασιλῆος τὴν θυγατέρα) Non recuso eam hic formulam, alibi fortasse. *Aristoph.* Plut. 242. ἦν δ' ὡς παραπλῆγ' ἄνθρωπον εἰσελθὼν τύχω: *Ioseph.* Antiq. XVIII. 8, 4. *Iudaei* εἰσίκασιν ὡς τὸν Πετρώνιον: et *Alciphron* I. 28. cum *Bergleri* observatis. Iam quod *Gronov.* ad II. 115. ἐσελθόντα δὲ ἐς τοῦ βασ. τὴν θυγατέρα eo nomine proscribit, quod eo nihil magis obscoenum videatur, laudare non possum. Adeo-ne sui oblitus *Polybii* fuit, qui XV. 24. [XV. 26, 1. nostrae ed.] εἰς τούτους εἰσῆλθε μετὰ τοῦ βασιλέως. *Apollodori* II. 4, 3. de Perseo, εἰσελθὼν εἰς τὸν βασιλέα, et *S. Lucae* Actor. XVI. 40. εἰσῆλθον εἰς τὴν Λυδίαν, de Paullo Apostolo et Sila? Lege adnotationes ad illa *Lucae* Cl. *Alberti*. WESS. — *Gronovianum* ὡς cum aliis etiam *Borh.* tenuit: et pulcre quidem novi, amare hoc Atticos scriptores. Ego vero ἐς revocare eo minus dubitavi, quod nusquam alibi citra controversiam ὡς pro ἐς vel πρὸς usurpatum Nostro memini reperire, licet subinde codex unus et alter istam praeferat particulam, ut I. 116, 3. II. 135, 26. 147, 16. III. 140, 5. *S.*

CAP. CXXII. 3. τὰ μὲν νικᾷν αὐτὴν) Haec et vicina, ingeniose tractata, in Iosephi Pharaonem accommodare tentat iuvenis eruditus *Dan. Szathmari*, in Dissertat.

Franequerae nuper divulgata de Pharaonibus; aleâ cum Cerere ludere, eamque vincere, vel ab illa vinci, nihil aliud esse iudicans, *quam Cererem almam et fautricem, vel vicissim inimicam experiri.* VALCK.

4. καί μιν πάλιν ἀπικέσθαι) Cum scripserit in praegressis τὸν βασιλῆα ζωὸν καταβῆναι κάτω, quidni recipimus ex *Mss.* πάλιν ἄνω ἀπικέσθαι? Mihi, ne redeat, inpedimento *Athenaeus* est, vocem negligens: tacent etiam schedae aliae. Quae vero post nonnulla [*l.* 9.] in *Codd.* οὐ μὲν εἴγε sive εἴτε, διὰ ταῦτα ὀρτ. mediis neglectis, specimen sunt aberrantium ob iteratas easdem voces librariorum, neque morari Virum Cl. debuerant. WESS.

13. ἐς ἱρὸν Δήμητρος) Mox denuo τὸ ἱρὸν τῆς Δήμητρος, quod cupidum non retrahet, quo minus ex *Vind.* et *Arch.* ἐς Δήμητρος recipiat. Specta laetitiam *Gronovii* ob *Medic.* ἐς Ἀμφιάρεω VIII. 134. et hoc Comici Thesmoph. 231, ἐς τὸ τῶν Σεμνῶν θεῶν. Alia sciens praetereo. Id ex *St. Bergleri* indicio obportunum est: in Darsania, Indiae urbe, mulieres stamen vestis in iugali extendere, detexere et desecare uno die: *Dionysius* in Bassaricis, Ἐνθάδε πέπλα γυναῖκες Αὐτῆμαρ κροκόωσιν, ἐφ' ἱστοπέδων τανύουσαι Αὐτῆμαρ δ' ἐτάμοντο, καὶ αὐτῆμαρ ἐρύσαντο: sic postrema, in *Steph.* Δαρσάνια manca, explevit *Falkenburgius* ad *Nonnum* eleganter: aliter *Salmasius* in *Capitolini* Pertinac. c. 8. WESS.

CAP. CXXIII. 6. ὡς ἀνθρώπου ψυχὴ ἀθάνατός ἐστι) Eodem Aegyptios honore *Clemens Alex.* mactat Strom. VII. pag. 752. *Ciceronem* si audimus, *Pherecydes Syrius primum dixit animos esse hominum sempiternos*, Disput. Tuscul. I. 16. quo de philosopho plane diversa, uti *Ciceroni* adscripsit *Davisius*, litteris *Tatianus* prodidit Orat. ad Graec. cap. 41. Et nunc certe eius oratio illud praefert. Ego vero non dubito de transpositis, amanuensium errore, *Tatiani* verbis. Scripserat de Pythagora, Εὔφορβος γεγενῆσθαί φησιν, τοῦ Φερεκύδους δόγματος κληρονόμος ἐστί· ὁ δὲ Ἀριστοτέλης τῆς ψυχῆς διαβάλλει τὴν ἀθανασίαν. Liquida res est ex c. 5. ubi Pythagorae Φερεκύδους sive *Pherecydis* τὴν περὶ τὸ δόγμα κληρονομίαν contribuit, nusquam Aristoteli, ne quidem apud alios. Atque haec *Tatiani* caussa. WESS.

11. τὴν περιήλυσιν δὲ αὐτῇ etc.) Optime Mssti et *Gronovius*. Περιείλησις *Edd.* exprimere apta est nugas Iudaeorum recen-

tioris aevi, plus quam poëticas, גלגול נשמות sive *animarum rotationes* perque cavernas *volutationes* apud *Buxtorfium* Lex. Thalm. p. 439. et *Windetum* de Vita Functorum Statu Sect. V. p. 80. quae nihil ad Graecos et Aegyptios, quod equidem sciam. Notabilius *Ask.* περίκλυσιν praebebit specimen, siquidem apud *Stobaeum* idem semet reperisse et περικύκλησιν esse posse, *Is. Vossius* ad libri sui marginem monuit. Non sane κύκλησιν, ἀνακύκλησιν, κύκλον in animarum ista transmigratione spernebant. Mihi tamen *Stobaei* amatori et Herodoteorum vestigatori, locus ille latet. De codicis *Ask.* scriba adseverare possum, περιήλυσιν voluisse, κ et η saepius conmutante. Recte autem *Noster* Aegyptiorum et Graecorum, eiusdem opinionis popularium, sententiam explanavit, nuper ab amico et discipulo *Ger. Guil. ab Oosten de Bruyn* V. Cl. Dissert. de Philosoph. Gentil. Doctrina Morali p. 104. egregie explicitam adsertamque. Id porro admonitione non eget, ex Graecis Pherecydem et Pythagoram a *Nostro* spectari potissimum, architectos in ea gente μετεμψυχώσεως. Conf. *Nemesium* de Nat. Homin. c. 3. p. 82. *Edit. Oxon.* WESS.

CAP. CXXIV. [4. ἐς πᾶσαν κακότητα ἐλάσαι) Potest ἐλάσαι, ut fecere interpretes, intransitive accipi, ut idem fere valeat ac ἐλθεῖν cap. 126, 1. atque ita κακότης *pravitas*, *nequitia*, intelligi debet. Possis vero etiam active accipere, supplendo σφέας vel τὴν Αἴγυπτον, *ducere*, *praecipitare*: tuncque κακότητα et h. l. et cap. 128, 3. et κακοῦσθαι c. 133, 13. perinde et *pravitatem* interpretari possis, coll. c. 133, 8. et *calamitatem*, coll. c. 129, 4. *S.*]

5. πρῶτα μέν σφεας θυσιέων ἀπέρξαι) Quod olim legebatur θυσιέων τουτέων, merito displicuit. Cl. *Reiskius* πατέων suffecit, *Abreschius* θυτέων. Ego schedis iubentibus induxi. Fortasse variatum in vocibus fuit, his θυσιέων, illis τουτέων, videlicet ἱρῶν, edentibus. Similes διττογραφίαι passim se produnt. Ceterum in regum successione *Diodorus* I. 63. in alia abit, et hunc *Cheopem* adpellat *Chemmin* sive *Chembim*. WESS. — Τουτέων mendosam fuisse suspicor sincerae vocis θυσιέων scriptionem; quae contextu debuerat expelli, altera recepta. Mycerinus postea dicitur cap. 129. τά τε ἱρὰ ἀνοῖξαι, καὶ τὸν λεὼν - - - ἀνιεῖναι πρὸς ἔργα τε καὶ θυσίας. VALCK.

16. τῆς μὲν γὰρ μήκός εἰσι etc.) Hoc verius arbitror. Superius cap. 41. περίμετρος δὲ αὐτῆς εἰσι σχοῖνοι ἐννέα: et I. 163. ἡ περίοδος οὐκ ὀλίγοι σταδιοί εἰσι: tum I. 93. IV. 85. etc. Omnia autem haec viam, qua lapides clivum versus trahebantur, signant. Bene memini, *Diodorum* aggeris eius vestigia I. 64. nulla agnoscere, et *Io. Gravium* opinionis consortem habere, *Pyramidograph.* p. 119. sed et hunc manifesti erroris et negligentiae nuper culpam sustinuisse, inpactam a *Fr. L. Norden* Itin. Aegypt. p. 95., de Pyramidibus multa sollerter conmentato. At ea quaestio huc unice non pertinet. WESS.

19. ταύτῃ δὲ δὴ τὰ δέκα ἔτεα γενέσθαι) *Aggeri* sive *viae*: namque ad Pyramidem qui referunt, longe a vero deflectunt. Quae his apta et nexa sunt, καὶ τῶν ἐπὶ τοῦ λόφου etc. in *Laurentii* Latinis turbata mire sunt: dederat, *Illic decem annos fuisse etiam consumtos in subterraneis conclavibus in colle, supra quem Pyramides stant.* Sed purgari ista poterunt, modo cetera bene habeant. Rem paucis lustremus: docetur extremo cap. 125. multum temporis in caedendis lapidibus, multum in trahendis fuisse contritum: praeterea καὶ τὸ ὑπὸ γῆν ὄρυγμα ἐργάζοντο οὐκ ὀλίγον χρόνον, sive *cavernas subterraneas haud exiguum temporis spatium abstulisse.* Consequens inde est, ut decem anni struendo aggeri sint inpensi. Iam τὰ ἐπὶ τοῦ λόφου opera indicant, eius clivi solo et superficiei admota, ut tantae molis Pyramides solidius fundarentur et haererent: ad hoc, τὰ ὑπὸ γῆν οἰκήματα cavernae sive conclavia sunt, destinata regis Cheopis conditorio, c. 127. Quae quidem si veritati, ut mihi persuadeo, respondeant, manca haec narratio et defecta videtur. Deest temporis intervallum, quod molitiones illae desiderabant. Id vero sine msstorum praesidio quis finire ausit? Scriptor ipse his machinationibus οὐκ ὀλίγον χρόνον, constitutorum annorum forte ignarus, contribuit. Atque haec mihi satis sunt liquida. Malo nunc, quid aliis in mentem venerit, interponere. *Corn. de Pauw* coniicit, καὶ τῶν ἐπὶ τοῦ λόφου - - - καὶ τῶν ὑπὸ γῆν οἰκημάτων, τὰς - - - τοῦ Νείλου ἐσαγαγὼν, ἔτεα οὐκ ὀλίγα. Sic orationem belle decurrere, et genitivos καὶ τῶν ἐπὶ etc. καὶ τῶν ὑπὸ etc. conmode, uti superius, δέκα μὲν ἔτεα τῆς ὁδοῦ, procedere. *Io. Iac. Reiskii* coniectura est: ταύτῃ δὲ δὴ

τὰ δέκα ἔτεα γενέσθαι, χωρὶς τῆς ἀναβιβάσεως τῶν λίθων ἐπὶ τὸν λόφον - - - καὶ τῶν ὑπὸ γῆν etc. *Ibi*, in via paranda, *consumtos esse decem annos, absque opera lapides in illum clivum - - - attollendi, et absque structuris subterraneis.* Equidem, ut adparuit, animi pendeo. In partes eundi si quae necessitas adsit, mallem minore molimine, πάρεξ καὶ τῶν ἐπὶ τοῦ λόφου - - - καὶ τῶν ὑπὸ γῆν, et eam quidem in sententiam, quae superius posita fuit. Statim τὰ ἐποιέετο θήκας Cl. *Pauw*, cui non adstipulor. WESS.

20. τῶν ἐπὶ τοῦ λόφου) Sed ἐπὶ τοῦ λόφου stabant ipsae pyramides, in quarum maximam anni sunt insumpti viginti. Nullus etiam nexus apparet inter ista et τῶν ὑπὸ γῆν οἰκημάτων. Scribi potuit ab *Herodoto*: τῶν ὑπὸ τὸν λόφον, ἐπ' οὗ ἑστᾶσι αἱ πυραμίδες, οἰκημάτων: et ad ista, τῶν ὑπὸ τὸν λόφον, adiici τῶν ὑπὸ γῆν e sequentibus, ubi de Chephrenis agens Pyramide c. 127. οὔτε, inquit, ὕπεστι οἰκήματα ὑπὸ γῆν, οὔτε ἐκ τοῦ Νείλου διώρυξ ἥκει ἐς αὐτήν. VALCK. — Substitutâ, praeeuntibus msstis, τε particulâ [*l.* 19.] in locum vulgatae olim δὲ, omnis evanuit difficultas, qua premebatur hic locus. Quod vero consentientem librorum scripturam ταύτῃ cum *Reizio* in ταύτης mutavi; videri id quidem necessarium potuerat ob praecedens τῆς ὁδοῦ, quo refertur hoc pronomen: atque etiam haud raro a librariis terminationes ᾳ et ῃ temere cum ας et ης permutatas novimus. conf. Var. Lect. II. 16, 9. III. 80, 11. Sed potuit etiam Scriptor, post interpositam parenthesin, mutare superiorem orationis structuram, et eâdem nunc uti constructione (paullo etiam commodiore) qua mox dein utitur, ubi ait, τῇ δὲ πυραμίδι etc. Quare suam in sedem repositum dandi casum ταύτῃ velim. *S.*

[25. καὶ ὕψος ἴσον. Si vera haec est scriptura, Herodotum, *aequalem* statuentem pyramidis huius *altitudinem latitudini laterum baseos*, plurimum fefellit opinio. Mensura enim altitudinis perpendicularis, adcuratissime haud ita pridem inita, reperta est 448 pedum, 2 pollicum; latitudo vero baseos pedum 728, teste *Grobert*, in *Description des Pyramides de Gizèh*, pag. 57. et 65. *S.*]

CAP. CXXV. 3. κρώσσας) *Aldus* et scripti *Codd.* hunc in modum: *Homero* et Grammaticis κρόσσαι. [Sic vero et nostri *codices Herodotei.*] Fuerint-ne scalae mura-

les, in urbium expugnationibus muris adponi solitae, apud poëtam, magna rixa est. Vide *Hesychium* in voce, *Tzetzen* ad *Lycophron.* vs. 291. p. 38. et *Eustath.* in *Iliad.* p. 903. [p. 863. ed. Bas.] Hîc sunt Pyramidum quaedam *eminentiae, graduum formam repraesentantes*, sive ἀναβαθμοὶ; quod *H. Stephani* non fugit sollertiam, Thes. T. IV. pag. 1300. Mox [*l.* 5.] χαμάθεν iustissimum est. *Moeris*: χαμάθεν Ἀττικῶς, χαμόθεν Ἑλληνικῶς: ubi docte vir praeclarus, nuper tristi fato, florente aetate, raptus, *Io. Piersonus* pag. 409., in *Plutarchi* Quaest. Gr. p. 296. E. χαμαῖθεν ad eam etiam normam refingens. WESS.

[4. ἤειρον τοὺς ἐπιλοίπους λίθους) *In altum tollebant reliquos lapides*; scilicet politos illos lapides, quibus universa pyramidis superficies ita obtecta erat, ut gradus, quos modo dicebat Herodotus, non amplius conspicerentur, sed ut quaeque pyramidis facies unum continuum atque laeve planum inclinatum referret. Caeterum de toto hoc mirabili monumentorum genere utilia multa, quae vel ad illustranda vel ad confirmanda ea quae ab *Herodoto* memorantur valent, diligentissimus *Larcher* ex doctorum Itineratorum, *Pococke*, *Shaw*, *Norden*, *Savary*, aliorumque commentariis collegit; cum quibus interim, dum Magnae Descriptionis Aegypti, Napoleonis auspiciis edi coeptae, ea pars publici iuris fuerit facta quae hoc argumentum tractabit, conferri merentur *Abd-Allatif*, in opere supra iam a nobis laudato, *Relation de l'Egypte* cum Notis *Sylvestri de Sacy*, et quem paullo ante laudavi *Grobert*. Nobis in universa hac opera *Herodoto* dicata id maxime ac fere unice fuit propositum, ut, quid ille scripserit, quam diligentissime inquireremus, mentemque et sententiam scriptoris quanta maxima possemus fide interpretaremur. *S.*]

14. Ἐξεποιήθη δ' ὧν τὰ ἀνώτατα αὐτῆς) Displicuerunt hoc ordine scripta *Corn. de Pauw*: maluit ἐξεποιήθη δ' ὧν τὰ ἐπίγαια, καὶ τὰ κατώτατα αὐτῆς πρῶτον· μετὰ δὲ etc. non sine errore. Ἐκποιηθῆναι nostri Scriptoris ac aliorum consuetudine perhibentur, *quibus ornandis et absolvendis ultima manus inponitur*. Primum itaque Pyramidis superiora, tum descendentes reliqua perpoliverunt. Antea I. 164. τὸ μὲν δὴ τεῖχος - - - ἐξεποιήθη. et II. 175. V. 62. *Dio Cass.* de Statilio

Tauro et eius amphitheatro lib. LI. pag. 527. καὶ ἐξεποίησε τοῖς ἑαυτοῦ τέλεσι. *Philostrat.* Heroic. XIX. 4. pag. 732. καὶ ὅπλα ἐξεποίησεν αὐτῷ. WESS.

18. ὅσα ἔς τε συρμαίην) Supra c. 88. συρμαίη, *raphanorum succus ad ventrem purgandum*: hic *raphani* sunt, *Plinio* Hist. Nat. XXXVI. 12. praeeunte. Vide ad *Diodori* I. 64., et *Herodotum* ab eo expressum cognosces. Post nonnulla [*l.* 27.] ἄγον restitui, ut I. 70. atque aliàs: interpunxi praeterea levius; nam ἄλλον δὲ adhaeret τῷ, οὐκ ὀλίγον χρόνον artissimo nexu, ut quisque videt. WESS.

[26. ἄλλον δὲ, ὡς ἐγὼ δοκέω, - - - οὐκ ὀλίγον χρόνον) Intelligo minus adcurate haec me interpretatum esse, *nec minus multum temporis*; quum debuissem, *aliudque haud exiguum tempus*. Dixerat cap. 124, 20. *decem annos* insumtos esse muniendae viae, transportandis lapidibus, et conficiendis aedificiis subterraneis: quare quaeri potest, cur nunc indefinite dicat *tempus haud exiguum*, et cur adiiciat, *ut equidem puto*. Nempe significat sese existimare, insuper etiam rationem habendam esse temporis caedendis lapidibus in lapicidinis insumti. *S.*]

CAP. CXXVI. 8. ἐν τοῖσι ἔργοισι) Suspicor ἐν male repetitum e syllaba praecedenti, scribendumque: ὅκως ἂν αὐτῇ ἕνα λίθον τοῖσι ἔργοισι δωρέοιτο, pro εἰς τὰ ἔργα: quomodo loquitur etiam alibi. Nam neminem futurum puto, qui ἔργα nobis e quaestu mulieris voluerit interpretari? ταλαιπωρεῖν ἐν τοῖς ἔργοις [Diodor. I. 64.] eximie dicuntur, qui in pyramidibus exercebantur fabricandis. VALCK.

CAP. CXXVII. 4. Χεφρῆνα) *Diodoro* [l. c.] Κεφρήν: addit, aliorum sententiâ non fratrem, sed filium fuisse, nomine Χαβρύϊν, sive, ut mssti, Χαβρύην, Χαβρυείν. Quae mihi scriptionis discrepantia, non longe ab *Arch.* et *Vind.* recedens, digna animadversione est. Utra verior et melior sit, dicere non possum, ut nec *Perizonius* valuit Origin. Aegypt. c. 14. p. 270. WESS.

9. ὥσπερ ἐς τὴν ἑτέρην, ῥέουσα etc.) His sanitas non constat. Id constat, canalem describi, per quem Nili aqua, interiores pyramidis magnae sive Cheopis cavernas influens, insulam, in qua regis eius sepulcrum, circumluebat ambituque suo efficiebat. Redibit fortasse suus verbis color, si punctione adhibita ac molli auxilio cor-

rigatur, ῥέουσα δι' οἰκοδομημένου αὐλῶνος ἔσω νῆσον περιῤῥέει, *fluens per structum canalem introrsum insulam circumfluit*; cui favet emendationi *Arch.* et *Valla*, et c. 29. ἐν τῷ νῆσον περιῤῥέει ὁ Νεῖλος. Stat et hac a parte *Reiskius*. Alio usus est remedio *Pavius*, qui quidem ῥέουσα διοικοδομημένου δι' αὐλῶνος, νῆσον περιῤῥέειν: ut posterius finem indicet, in quem canalis erat structus et aqua sub Pyramidem deducta: si quis malit tamen δι' οἰκοδομημένου αὐλ., huic obniti detrectat. Ego in supra depositis adquiesco. WESS. — Commode *Strothius* Aegyptiacor. P. I. p. 107. verba δι' οἰκοδομημένου - - - Χέοπα parentheseos signis inclusit. Sed cum his etiam praecedentia, inde ab illis ταῦτα γὰρ ὦν, in parenthesi posita intelligi debebunt. *S.*

[11. λίθου Αἰθιοπικοῦ ποικίλου) Vide infra, ad c. 134, 3. *S.*]

12. τεσσεράκοντα πόδας ὑποβάς, τῆς ἑτέρης etc.) Participia ὑποδείμας et ὑποβάς carent suo verbo; quod quidem aderit, ubi οἰκοδόμησε formabitur ex οἰκοδομῆς cum *H. Stephano*: haerebit tamen labes quaedam et macula in τῆς ἑτέρης τὠὐτὸ μέγαθος: namque haec Chephrenis pyramis haud aequabat magnitudinem alterius sive Cheopis, quod supra scripsit clarissime. Elui mihi menda posse videbatur olim, hoc modo: τεσσερ. πόδας ὑποβὰς τῆς ἑτέρης τὸ μέγαθος, ἐχομένην - - οἰκοδόμησε, XL. *pedes infra alterius magnitudinem degressus, contiguam magnae* Pyramidi *exstruxit*. Nunc in dictionis genere adhaereo, vereorque, ut a lacuna locus sit inmunis. *Reiskius*, mihi de omissione concors, τῆς ἑτέρης κατὰ τὸ μέγαθος *ratione magnitudinis minorem altera faciens*, malebat: *Corn. de Pauw* τεσσερ. π. ὑποβᾶσαν τὴν ἑτέρην, τοῦτό μέγαθος, ἐχομένην - - - οἰκοδόμησε, *Pyramidem alteram, quadraginta pedibus depressiorem, ista magnitudine, exstruxit etc.* τοῦτο μέγαθος locutionem esse, genium *Herodoti* ex asse respirantem. Ego vero dubito, nec persequor cetera. WESS. — Οἰκοδόμησε, quod *H. Stephanus* iam commendaverat, adoptavi cum tribus post *Wess.* editoribus. Cur vero ὑποβὰς aut in ὑπόβασιν cum *Reizio*, (cuius conf. Praefat. p. XVII.) aut cum *Schaefero* in ὑποβάσι mutaremus, nullam equidem caussam potui exputare. Si ὑποβᾶσαν dedissent libri nonnulli, perapte ὑποβᾶσαν τῆς ἑτέρης *inferiorem*, *depressiorem alterà*, significaret. Sed eadem notione ὑποβὰς etiam (scil. *rex*) nullo incommodo dant libri

omnes, XL. *pedes de alterius pyramidis altitudine remisit*, XL. *pedibus infra alteram substitit.* Potuerat porro τὸ μέγαθος scribere Herodotus: sed eamdem in sententiam paulo etiam significantius est τωὐτὸ μέγαθος, *quod ad eamdem* (i. e. *parem*) *magnitudinem spectat, non nisi* XL. *pedibus infra eam substitit.* Iam vero fortasse ne illud οἰκοδομῆς quidem, quod et ipsum communi consensu exhibent codices, opus fuerat mutari. Nam, quod desideratur verbum, quo nominativi ὑποδείμας et ὑποβὰς referantur, potest illud nullo incommodo e superiori oratione (*l.* 5 *seq.*) intelligi, nempe ἐποίησε. Praecessit quidem oratio infinita, τοῦτον - - - πυραμίδα ποιῆσαι, cui ex legitimae structurae ratione nunc responderi debebant accusativi ὑποδείμαντα et ὑποβάντα: sed istiusmodi ἀνακολουθία, pluribus praesertim interiectis verbis, ab optimorum auctorum et maxime ab *Herodoti* stylo minime aliena est. Ista, quam exposui, ratione erudite commodissimeque locum hunc *Strothius* expedivit, Aegyptiac. P. I. pag. 107-109. Ad rem quod spectat, licet in aestimanda per se altitudine prioris pyramidis (si ita scripsit uti cap. 124, 25. vulgo legitur) plurimum erraverit Herodotus, tamen in conferenda inter se utriusque altitudine non multum a vero abest. Dimensio diligentissime nuper instituta docuit, nonnisi quinquaginta fere pedibus depressiorem esse altera. conf. *Grobert* l. c. pag. 94. *S.*

CAP. CXXVIII. [6. τὰς πυραμίδας καλέουσι ποιμένος Φιλιτίωνος) De scriptura vide *Var. Lect.* De re confer *Zoëgam*, de Obeliscis p. 389. et, qui eum laudat, *Heeren* in *Ideen über die Politik* etc. T. II. p. 576. et seqq. *S.*]

CAP. CXXIX. 3. τὸν λεὼν τετρυμένον) Scripsit lib. I. 22. καὶ τὸν λεὼν τετρύσθαι ἐς τὸ ἔσχατον κακοῦ, et hic cur improbemus? Produxit *Mattaire* ex *Dionysii* Ant. Rom. I. p. 75, 16. τὸν λεώ, quo de ibi *Sylburgius*. Τετρυγμένον *Arch.* originem habet ex τρύχω, nec altero (etsi *G. Corinthus*, in quo vitiose τετρυγημένον, idem legerit) praestantius est. [Vide *Gregor.* Dialect. ion. §. 140. cum *Koenii* et *Schaeferi* Notis in nupera editione.] In *Polybio* τετρυμένον saepius, sed contra *Codd.*, uti *Boecleri* excerpta ostendunt. *Appianus* simili passim in luto haeret, quemadmodum et alii. Diversa poëtarum consuetudo, metri legibus parens, hinc

τετριμμένα γούνατα *Apoll. Rh.* I. 1174. [Ut *Brunckius Apollonio*, sic nos *Polybio* et *Appiano* veram restituimus scripturam.] An vero τετριμμένη κυφορίαις *mulier* in Oeconomicis *Hieroclis* ap. *Stobaeum* Serm. LXXXIII. p. 491. fuerit τετρυμένη, disputari poterit; certe τετριμμένος τε ἐν κυνηγεσίοις καὶ πολέμοις in Excerpt. *Nic. Damasceni* pag. 425. ab omni innovandi periculo liber manet. WESS.

9. τῷ ἐπιμεμφομένῳ ἐκ τῆς δίκης) *Ob latam sententiam*, vel, *post iudicium*. [Sic ἐκ τούτου frequenter, non modo *post hoc*, sed et *ob hoc*; quod gallice dicimus *en conséquence de cela*.] Adscripserat *Abreschius* ὡς δὲ ἐκ τῆς θυσίης ἐγένετο lib. I. 50., nonnihil discrepans. *Diodorus* Mycerinum I. 64. solitum ait κατὰ χρηματισμοὺς *in iure dicundo* magnam vim pecuniae insumere, διδόντα δωρεὰς τῶν ἐπιεικῶν τοῖς δοκοῦσιν ἐν ταῖς κρίσεσι μὴ κατὰ τρόπον ἀπαλλάττειν, *Herodoti* sermonem commentans. WESS.

CAP. CXXX. 5. ἐν οἰκήματι ἠσκημένῳ) Recurrit παστὰς ἠσκημένη στύλοισι II. 169. et Παρίῳ λίθῳ ἠσκημένα III. 57. *Abydenus* ap. *Euseb.* Praepar. Eu. IX. 41. τά τε βασιληΐα δένδρεσι ἤσκησε. Quae *ornandi* vim verbo insinuant, sicuti et Cl. *Reitzio* observata ad *Luciani* Deam Syr. cap. 31. Vide nunc hoc *Philonis* Iud. de suae gentis pontifice, Leg. ad Cai. p. 1033. D. ὁπότε ἀσκηθείη τῇ ἱερῇ στολῇ, et mirare consilium *Th. Mangey*, ἐνσκευασθείη reponentis. Idem tamen Iudaeus p. 1003. B. de insano Imp. Caio, ὁπότε ἀσκοῖτο εἰς Διοσκούρους, et καὶ νεβρίσιν εἰς Διόνυσον ἠσκεῖτο: ubi cautior vir doctus et merito. *Aeschylus* Pers. vs. 182. ἡ μὲν πέπλοισι Περσικοῖς ἠσκημένη. Sed desino. WESS.

CAP. CXXXI. 4. ἡ παῖς ἀπήγξατο ὑπὸ ἄχεος) Obtinuerunt haec locum in famosa nostrae aetatis lite περὶ τοῦ ἀπάγχεσθαι. *Iac. Gronovius* illis aciem instruxit in Defensione Exercitat. de Pernicie Iudae p. 62.; contra acriter venit *Iac. Perizonius* Diss. de Morte Iudae c. 9. p. 74. Amavi utrumque V. Cl. ob eximias ingenii et eruditionis dotes; rixa ipsa, etiamnum iuveni, visa fuit modum excessisse. *Gronovium* laudo, eius hic iteratione abstinentem. WESS.

CAP. CXXXII. 7. ἐπεὰν τύπτωνται οἱ Αἰγύπτιοι etc.) Fortasse Osiris est. *Plutarchus* Is. et Osir. cap. 39. καὶ βοῦν διάχρυσον ἱματίῳ μέλανι περιβάλλοντες ἐπὶ πένθει τοῦ θεοῦ δεικνύου-

σι - - - ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας ἑξῆς: differunt ea in paucis, nec tamen aliena videntur. Convenit optime tabula, bovem hanc repraesentans, a *Io. Pricaeo* ad *Apuleii* Apolog. pag. 148. primum publicata, et Herodoteis bono consilio, ut spectaculo foret, a *Gronovio* adposita. WESS. — De formula τύπτεσθαί τινα vide II. 42, 27. et 61, 5. ibique not. De deo quem nominare nefas ducit, conf. II. 170, 1. *S.*

CAP. CXXXIII. 5. πέμψαι - - - τῷ θεῷ) *Deo?* verum, quod memini, Dei nullius fuit in urbe Buto μαντήϊον. Praeterea valde videbatur insolens, ὀνείδισμα ἀντιμεμφόμενον. Si Dei cuiuspiam, Apollinis ex gr. cuius in ea urbe templum fuit, oraculum designaretur, scriberem: τῷ θεῷ ὀνειδίσαντι μεμφόμενον. Nunc censerem potius corrigendum: πέμψαι ἐς τὸ μαντήϊον τῇ θεῷ ὀνειδισάσῃ μεμφόμενον. Dea erat Latona Graecis dicta, Apollinis Isidis filii nutrix, cuius maxime omnium nobilitatum erat in urbe Buto oraculum: τόγε μάλιστα ἐν τιμῇ ἄγονται πάντων τῶν μαντηίων, Λητοῦς ἐν Βουτοῖ πόλι ἐστί: *Herod.* II. cap. 83. Misisse cap. 152. Psammitichus dicitur legatos ἐς Βουτοῦν πόλιν ἐς τὸ χρηστήριον τῆς Λητοῦς, ἔνθα δὴ Αἰγυπτίοισί ἐστι μαντήϊον ἀψευδέστατον. De Dea eiusque oraculo *Iablonskius* egit Panthei lib. III. c. 4. Hunc *Herodoti* locum respicit *Aelianus* Var. Hist. II. 41. VALCK. — Scripserit fortasse *Herodotus* τῇ θεῷ: sed potuit etiam *masculino* uti genere, quum in eadem urbe Buto etiam magnum fuerit *Apollinis* templum, (conf. c. 155, 8. et 156, 8.) in quo et ipso oracula edita fuisse videntur. Vocab. ὀνείδισμα cur sollicitetur, nulla caussa subest: etiam Croeso libuit τῷ θεῷ ὀνειδίσαι, I. 90, 16. *S.*

10. ἐκ δὲ τοῦ χρηστηρίου αὐτῷ δεύτερα etc.) In his nihil desidero. μαντήϊα reticuit et intellecta voluit: geminum superius est, ἐλθεῖν οἱ μαντήϊον ἐκ Βουτοῦς πόλιος. *Cl.* tamen *Reiskio* blanditur, ἐκ δὲ τοῦ, χρηστήρια αὐτῷ etc. *ex eo inde tempore, venisse illi secunda Oracula.* Post pauca, [*l.* 16.] retineri et per editiones propagari ὡς κατακεκριμένον ἤδη οἱ τούτων potuisse demirarer, nisi et mssti praeberent: quorum quidem lapsus ut pravus est, ita turpior in tot editis. Spectavit autem insanientem Mycerini sapientiam *Libanius* in Vitae suae Historia p. 20. B. ignaro et propterea errante *Morello*: adtigit et *Aelianus* Var. II. 41. WESS.

20. ἐνηβητήρια) In Leidensi Cod. *Gregorii* de Dialectis, ut Herodotea, prostant ista: ἵνα πυνθ. εἶναι τῆς ἐνηβητήρια ἐπιτ. Scripserat Grammaticus, et, ut equidem puto, *Herodotus*, ἵνα πυνθάνοιτο εἶναι γῆς ἐνηβητήρια ἐπιτηδεώτατα: *in quacunque parte regionis secessus intelligeret esse iucundissimos.* ἵνα γῆς, οὗ γῆς, et similia frequentat inprimis *Sophocles*. *Herod.* I. 213. ἵνα ἦν κακοῦ. *Soph.* Ai. 386. ἵν' εἶ κακοῦ. Duo sufficient *Herodoti* loca, quae ad hunc locum apte respondeant: lib. I. c. 98. Deioci aedificia exstruxerunt, ἵνα αὐτὸς ἔφρασε τῆς χώρης, *qua destinarat regionis parte.* Lib. II. c. 172. quam fieri curarat Amasis statuam, ἵδρυσε τῆς πόλιος ὅκου ἦν ἐπιτηδεώτατον. Herodotea negligentius descripsit *Athen.* X. p. 438. B. Ἐνηβητήρια Grammatici reddunt ἐνευωχητήρια. Parum distant quae *Diodorus Sic.* vocat κωθωνιστήρια lib. V. c. 19. in quibus ἐκωθωνίζοντο, quod legitur in Graecis *Esther* III. 15. Binis etiam in locis ἐμβιωτήριον praebet *Diodorus* T. I. p. 345, 59. et T. II. p. 518, 59. Sunt Ἐνηβητήρια loca πρὸς ἄνεσιν καὶ ἀπόλαυσιν εὖ πεφυκότα. In notis ad Excerpta e *Dione Cocc. H. Valesius* p. 96, 97. interpretatur *amoena diversoria et secessus.* Apud *Aelian.* de N. A. XI. c. x. p. 617. in urbe Memphi Apidi dicuntur esse τὰ φίλα ἤθη καὶ τριβαὶ κεχαρισμέναι καὶ ἐνηβητήρια. VALCK. — Ἐνηβητήρια, *loca voluptaria*, apud *Salustium* Bel. Catilin. c. XI. et *Plautum* Poenul. III. 2, 25. ἐμπαθεῖς τόποι in *Gregorii* Nysseni Epist. de Itin. Hierosolym. p. 10. Ἡβητήρια *Plutarcho* et *Athenaeo*, quorum verbis lucem vir eruditissimus *Pet. Faber* Agonist. III. 27. p. 345. adspersit. WESS.

CAP. CXXXIV. 2. εἴκοσι ποδῶν καταδέουσαν) Haec altitudinem an latitudinem Pyramidis designent, in quaestione est. τῷ δὲ μεγέθει λειπόμενον τοῦτο τὸ ἔργον τῶν προειρημένων de ea scribit *Diodorus* I. 62. controversiam non dirimens. At *Plinius* Hist. Nat. XXXVI. 12. *Tertia minor quidem praedictis, sed multo spectatior, Aethiopicis lapidibus, assurgit* CCCLXII. *pedibus inter angulos;* quibus utique ampliorem, quam *Herodotus*, singulis lateribus latitudinem tribuit. Hinc πεντακοσίων ποδῶν hic fuisse olim arbitrantur; numeris, ut equidem opinor, multo quam oportebat, auctioribus. Cum tamen superiore πολλὸν haec fuerit ἐλάσσων, si ad altitudinem referas, XX. pedes nimis quam pauci erunt. Lege *Io. Grayii* Pyramidograph. p. 112. etc.

WESS. — Difficultatem, qua premi videbatur hic locus, non magis *Larcherus*, quam qui eum praecesserunt docti viri, potuit expedire. Postquam enim graeca verba his gallicis reddidit, *elle est beaucoup plus petite que celle de son père, ayant vingt pieds de moins, et chacun de ses cotés trois pléthres de large;* monuit in Notis, *viginti* quidem *pedes* illos haud dubie ad *altitudinem* spectare, quoniam *latitudinis* mox separatim mentionem faciat scriptor; manifeste autem corruptum esse hunc numerum, quoniam, si *viginti* tantum *pedibus* haec pyramis minor fuisset altera, profecto eam Herodotus non dixisset *multo minorem.* Memorabili vero exemplo hic locus est, quo meneamur quam minuta res quantum interdum habeat momentum. Una lineola, unum leve incisum alieno loco positum, hasce citavit turbas: abiecto commate, quod post καταδέουσαν in omnibus ad hunc diem editionibus (mirum dictu!) interpositum erat, omnia nunc plana sunt, omnia recte se habent. Altitudinem huius *pyramidis* non definit scriptor: *multo minorem* ait esse *paternâ*, quum illius *latus* quodque in basi nonnisi *tria plethra demtis viginti pedibus* (i. e. 280 pedes) metiatur. Atque haec mensura exactissime congruit cum ea quae ab eodem, quem iam saepius laudavi, *Grobert* reperta est. Vide librum citatum, p. 95 seq. aut, si magis in promtu est, *Langlès* in *Notes et Eclairissemens sur le Voyage de Norden*, p. 288. *S.*

[3. λίθου δὲ ἐς τὸ ἥμισυ Αἰθιοπικοῦ) Nigrum fuisse lapidem et pretiosum dicunt Diod. Sic I. 64. itemque Strab. XVII. p. 808. ed. Cas., adiiciens valde esse durum, ut ex eo mortaria conficiantur: quare etiam cultros ex hoc lapide confectos memorat Noster, II. 86, 15. In Cheopis pyramide *primum ordinem ex Aethiopico lapide variegato substructum* vidimus c. 127, 11. Ac videtur lapis etiam huic pyramidi Mycerini adhibitus variegatus fuisse aut versicolor, nempe nigro colore in rubrum vergente aut rubris maculis distinctus, ac fortasse de illo Syenitae genere, quem *pyropoecilon* olim vocatum fuisse *Plinius* refert, XVI. VIII. 13. Conf. omnino *Abd-Allatif*, p. 173. ibique *Sylv. de Sacy.* p. 214 seq. Quare nulla caussa fuit, cur hunc lapidem, de quo hic agitur, ab illo qui cap. 127. memoratur, diversum *Larcherus* statueret. De eodem lapide cf. *Wess.* ad c. 176, 6. *S.*]

[8. ταλάντων χιλιάδες ἀναρίθμητοι) Licet enim multo minor duabus aliis, multo tamen haec pyramis erat spectatior et ob lapidis e longinquo advecti praestantiam duriticmque multo maioribus impensis exstructa, consentientibus *Strabone* et *Diodoro* locis cit. et *Plinio*, XXXVI. XII. 17. *S.*]

12. τῶν τὰς - - λιπόντων, ἣν Ῥοδώπις) Nihil his inesse, quod offendat, videtur: et tamen esse, codicum discors scriptura declarat: alii πυραμίδας - - λιπομένων ἣν Ῥοδ. fortasse voluerunt agente usu, ut καταλιπέσθαι, ἀπολιπέσθαι et λιπέσθαι c. 147. atque alibi saepius; alii λιπόντων, λειπομένη ἣν Ῥοδ. *posterior erat Rhodopis;* pari structura, quae in *Diodori* proxime descriptis verbis, atque in Euripideis Orest. vs. 1085. ἦ που λέλειψαι τῶν ἐμῶν βουλευμάτων. At tum, quod scripti mordicus retinent, ὕστερον in exilium ire debebit. Atque hoc admonuisse satis est. [Vide *Var. Lect.*] Ecce aliud. *Herodotus* disputatione circumspecta meretriculae *Rhodopidi* pyramidis aedificationem aufert: antiquum rumorem amplectuntur *Diodorus*, *Strabo*, *Plinius;* commentariis certe inserunt. Hoc amplius, Rhodopidem *Aelian.* Var. XIII. 33. elocat regi Psammeticho, qui Amaside, cuius aetate feminam floruisse *Noster* adseverat, annis ferme quinquaginta prior est. Unde erroris aut *Herodotus* aut *Aelianus* culpa tenetur: neque ille ea liberabitur, si duas fuisse Rhodopides statueris, easque ab *Herodoto*, *Strabone* et *Plinio* confusas: alteram proprie sic dictam, ex meretrice uxorem Psammetichi, et sepultam in Pyramide; alteram Aesopi conservam. et Charaxi, fratris Sapphûs, amicam, quae tempore Amasidis floruerit. Haec Celeb. *Iac. Perizonius* ad stabiliendam Aeliani fidem; quae, si negentur, incertissimae coniecturae, etsi olim alia fui opinione, locum obtinebunt. *Aelianus* fabellam ex *Strabone* XVII. p. 1162. [p. 808. Cas.] aut aliunde, hausit. Geographus regis nomen tacitum habet; de suo *Aelianus* Psammetichi titulum inpingit. *Herodotus* duas *Rhodopides* non novit, et Amasidis Aesopi illam contubernalem tempore viguisse distincte adfirmat. Utri credemus? WESS.

14. τοῦ Ἡφαιστοπόλιος) Adhaerescunt ad virile hoc nomen doctissimi viri. G. *Cuperus* Obs. IV. 4. p. 58. haec se capere negat; nisi dicatur, latere hic nomen patris, vel urbem eo nomine in Samo fuisse; vel Iadmonem, ori-

gine Samium, Hephaestopoli in Aegypto habitasse, scribique debere τοῦ ἐκ Ἡφαιστοπόλιος. *Gronovii* similes sunt fluctuationes ad *Arriani* Ἀναβασ. III. 5. p. 109. quibus vehementer offensus *Corn. de Pauw* correctum voluit τοῦ Ἡφαιστοπόλου, nova voce, sed, ut censet, perelegante, quae *Vulcani ministrum* denotet, et Iadmonis patrem, vel fabrum ferrarium insignem, vel Vulcani potius sacerdotem fuisse doceat. Mihi, ut absolvam verbo, inventum non placet. In propriis Graecorum nominibus mira multa: Σώπολις est in Epigramm. XVIII. *Callimachi*, Ἀμφίπολιν habet marmor a *Buherio* editum, feminam Νικόπολιν dabit aliud, et numus Abderitarum Ἀναξίπολιν: neque ignoti Ἀγησίπολις et Κρατησίπολις sunt. Quae Ἡφαιστόπολιν abunde defendunt. Confer Comitis *Cayl. Recueil d'Antiquit.* T. II. p. 265. WESS.

15. Ἰάδμονος ἐγένετο) Apud *Demosthen.* p. 729, 30. [p. 1352. ed. *Reisk.*] Νέαιρα Νικαρέτης ἦν. Pseudolus *Plauti* II. 3, 24. *Quia lenonis me esse dixi*: alibi dicitur *Amphitryonis Sosia*; ut *Phereclis servulus Lydus*, *Andocidi* Λυδὸς ὁ Φερεκλέους, p. 3. 24. *Lysias* p. 256. ἐγένετο ὁ Εὐμάρης οὗτος Νικοκλέους καὶ Ἀντικλέους: recte cepit ista *Marklandus* vir cl. sed nomen Εὐμάρης genuinum esse vel *Theocritus* monstrabit Eid. V. 10. et 73. τὴν Στρυμοδώρου Θρᾶτταν *Aristoph.* Ἀχ. 272. Quod mox legitur, [*l.* 17 *seq.*] ὃς βούλοιτο ποινὴν τῆς Αἰσώπου ψυχῆς ἀνελέσθαι, *Plutarchus* interpretatur T. II. p. 557. A. τὸν βουλόμενον ὑπὲρ Αἰσώπου δίκην λαβεῖν παρ' αὐτῶν: ubi tandem etiam Samius venisse dicitur Ἰάδμων (vulgatur Ἴδμων:) γένει μὲν οὐδὲν Αἰσώπῳ προσήκων, ἀπόγονος δὲ τῶν πριαμένων αὐτὸν ἐν Σάμῳ γεγονώς. VALCK.

CAP. CXXXV. 5. τῆς μουσοποιοῦ) *Fulvii Ursini* ad Carm. illustrium Feminar. p. 23. μελοποιοῦ fallenti memoriae debetur. *Sappho* μουσοποιὸς, quemadmodum Pindarus in Orat. p. 25. *Dionis Chrysost.* et Hipponax *Theocrito* Anthol. III. p. 392. [Analect. Brunck. T. I. p. 382.] Quod Athenaeus autem [lib. XIII. c. 69. p. 596.] ignorantiae labem *Herodoto* adfricat, Charaxique amicam, non Rhodopin, sed Doricen sive Dorichen vero nomine fuisse contendit, id sibi habeat. Nosse debuerat, non Doriches tantum, sed et Rhodopidis cognomine meretriculam fuisse celebrem ex *Strabone* XVII. p. 1162. A. WESS.

7. Ῥοδῶπιν) Ῥοδώπιος vicina paene videntur postulare: μεγάλα - - ὡς ἂν εἶναι Ῥοδώπιος, *opes magnas, ut Rhodopidis scilicet.* *Aelian.* de Nat. An. IV. 54. παῖδα ὡραῖον, ὡς ἂν Αἰγύπτιον. *Cicero* de Senect. c. 4. *multae etiam, ut in homine Romano, litterae.* Notissimum illud, *satis exercitatum in dicendo, ut Thebanum scilicet,* sumsit *Nepos* a *Thucydide,* qui de Brasida p. 287, 56. ἦν οὐδὲ ἀδύνατος, ὡς Λακεδαιμόνιος, εἰπεῖν. VALCK.

Ibid. ὡς ἂν εἶναι Ῥοδῶπιν) Lipsiae in *Miscellan.* addebatur κατὰ Ῥοδ. εἶναι. Amplecterer, si verba correctionem requirerent, ὡς ἂν εἶναι Ῥοδώπιος. Credo, vim et elegantiae cultum, ut saepe alias, proprio inesse nomini: *Magna,* scriptor inquit, *sibi bona quaesivit, ut Rhodopis esse potuerit,* populi videlicet prostibulum et vilis conditionis. Ceteroqui ex praemissis κτήσασθαι advocari non inconmode poterit. Rectius [*l.* 8.] οὐκ ὥς γε, dissecta priore voce, maluit *Reiskius.* Postulat enim sententia et probat Cod. Cl. *Askew.* WESS. — Commodum utique Ῥοδώπιος: sed nec incommode teneri vulgatum potuit, adeoque debuit. ὡς ἂν Ῥοδῶπιν εἶναι, ἐκτήσατο μεγάλα χρήματα: *ut quae Rhodopis esset, magnas pecunias fecit.* Caeterum confer *Nostrum* II. 8, 16. IV. 81, 4. IV. 99, 21. *S.*

19. ἐν τῇ Ναυκράτι ἐπαφρόδιτοι - - ἑταῖραι) Hoc de numero quatuor scortilla in *Archiae* Epigrammate Veneri donaria dedicant, interque alia

Ἅλικες ἄγλαα δῶρα, γαμοστόλε, σοὶ τάδε, Κύπρι,
ὥπασαν, αἰγιαλῶν Ναυκράτιδος ναέται.

Integrum dabit *L. Küsterus* ad *Suid.* voc. Κεκρύφαλον: [et *Brunck.* Analect. T. II. p. 92 seq.] vulgavit et *Reiskius* Anthol. *Cephalae* p. 25. quaedam inmutans, quae non mutari fuerat potius. *Naucratis* ripae Nili adcubabat, florens conmerciis et scortorum celebritate, ut Corinthus, Puteoli, et plures ex littoralibus urbibus. Quid in acta patrarent, si *Cicero* lib. V. in Verrem c. 25. tacuisset, ex Aegyptiorum et Syrorum Maiumis cognosci potuerat. *Archidices* memoria durat in *Athen.* et *Aelian.* Var. XIII. 68. WESS.

24. ἧσσον - - περιλεσχήνευτος) *Archidice minus altera fuit famosa.* Hinc petita vox Ionica Περιλεσχήνευτος redditur ab *Hesychio* περιβόητος, περιλάλητος: sic pro περιποίητος fuit emendatum in Animadv. ad *Ammon.* p. 65. Reperiuntur et περί-

ϕημος et περιαδόμενος. Cyclici οἱ περιηχημένοι in *Philone Byblio Euseb.* Praep. p. 39. D. Apud *Etymol.* legitur: Δημολάλητος, περιβόητος. [Cognata significatione ἔλλεσχος dixit *Noster* I. 153. 9.] Permutantur apud *Herodotum* locutiones ἀπικέσθαι ἐς λέσχην et ἐς λόγους. Rarius illud lib. IV. c. 4. ὡς προλελεσχηνευμένων αὐτῷ ἀποστάσιος πέρι. VALCK.

26. ὡς Μιτυλήνην) Sic dedit e msto *Gronov.* quod si vel in aliis etiam Codicibus inveniretur, probandum tamen foret ἐς Μιτυλήνην, quia nunquam a veteribus ὡς iungitur quarto casui in talibus, nisi ubi πρὸς locum invenit. In his nonnunquam a librariis, sed multo frequentius ab hominibus eruditis fuit peccatum, quos in tantilla re nominari necesse non est. Norma scribendi *Thucydides* lib. IV. c. 79. ἀφίκετο ὡς Περδίκκαν καὶ ἐς τὴν Χαλκιδικήν. Idem pag. 148, 48. [P] ἐς τὴν Ἀσίαν ὡς βασιλέα. p. 554, 92. [VIII. 31.] ἀπέπλευσαν ἐς Φωκαίαν καὶ Κύμην ὡς Ἀστύοχον. p. 527, 36. [VIII. 39.] ναῦς ἐς τὸν Ἑλλήσποντον ὡς Φαρνάβαζον πέμπειν. p. 553, 37. [VIII. 81.] Paulo exercitatior facile sentiet, in his similibusque voculas ὡς et ἐς non posse transponi. Eadem in omnibus obtinet scriptoribus Atticis veteribus, quin et in Atticistis accuratioribus, ratio; e quibus priorum simillima, etiam in quibus utrumque reperiretur, plurima possent expromi. Ceterum ex hac non magni momenti observatione multa veterum loca corrigi poterunt; nam librariorum delictis recta ratio praeferenda est. VALCK. — De *Herodoti* usu conf. quae ad c. 121, 109. monuimus. *S.*

Ibid. ἀπενόστησε ἐς Μιτυλήνην) Suum scriptor recepit: neque enim ἐπὶ ἀψύχου veteres, sive regionum urbiumque nominibus, ὡς adstruebant. *Thom. M.* Ἅπαξ ἐπὶ ἀψύχου uno in *Thucydide* invenit, et loco adhucdum controverso. Egerunt hac de structura docte *T. Hemsterh.* Miscell. Observ. Vol. V. tom. 3. p. 56. et *Valcken.* ad *Euripid.* Phoeniss. p. 475. Mox κατεκερτόμησέ μιν [*l.* 27.] ambigue dicitur. Potest *Charaxum*, potest *Rhodopin* indicare; hanc *Sappho*, ὡς πολλὰ τοῦ Χαράξου νοσφισαμένην, *multa Charaxi intervertentem et furatam*, si fides *Athenaeo*, taxavit inusta nota. Nec puto fratrem probavit, in casses meretriculae demersum. Vide Ampl. *Cuperi* Observ. IV. 4. WESS.

CAP. CXXXVI. 5. εὖ γεγλυμμένους) Laurentius

figuras insculptas, ἐγγεγλυμμένους, sicuti *Arch.* et *Vind.* Haesito in electione. Vulgatum videtur perconmodum et singularius: *Vallae* scriptoris patrocinatur consuetudo, qua II. 124. καὶ ζώων ἐγγεγλυμμένων: talis quoque c. 138. αἱμασίη ἐγγεγλυμμένη τύποισι: tum τύπων ἐγγεγλυμμένων πλέοι, c. 148. Libera itaque optio est. In sequentibus vertendis *Valla* aberraverat, in viam ab *H. Stephano* comiter revocatus. WESS. — Olim pingebatur ἐνγεγλυμμ. Inde deflexum est εὖ γεγλυμμ. *S.*

[11. ἀπάσης κρατέειν τῆς - - - θήκης) θήκη hîc idem fere valet ac οἴκημα θηκαῖον, II. 86, 31. Nam in una θήκῃ pluribus cadaveribus locus erat. conf. III. 16, 28 seq. Mox hoc cap. l. 15. pro θήκη ponitur τάφος. *S.*]

16. τὸν ἑωϋτοῦ ἀπογενόμενον) In Codd. fortasse reperietur, τῶν ἑ. ἀπογενομένων, prouti *Vallam* in suo legisse Latina manifestant: *ac ne alium quidem ex se ipso progenitorum sepulturae mandare.* Quae prostant in Ed. *Gronov.* commodum vix admittunt sensum. *Ex se ipso progeniti*, vereor ut Graece dici possint οἱ ἑωϋτοῦ ἀπογενόμενοι. Praeterea *fato functi Herodoto* quoque dicuntur aliquoties ἀπογενόμενοι: qua significandi virtute hic illud videtur capiendum. Qui patris cadaver, quod pignori opposuerat, expuncto debito non redemerat, hunc legislator etiam ipsum sepultura censuerat indignum, nolueratque ut suos ipse liberos fato functos isto dignaretur honore, μήτε ἄλλον μηδένα τῶν ἑωϋτοῦ ἀπογενόμενον θάψαι: sic scribendum arbitror: *neque alium quemquam suorum fato functum.* De his tacet legem commemorans *Diodorus* [I. 93.] T. I. p. 104, 93. In talibus ἀπογενέσθαι idem est ac ἀποβιῶναι vel ἀποθανεῖν, ter quaterve adhibitum *Herodoto*: vid. Clar. *Alberti* ad *Hesych.* in Ἀπογενόμενοι. Hoc sensu mea quidem sententia debuerat illud in Attica lege accipi apud *Demosth.* contr. Macart. p. 608, 88. [p. 1069, 10. ed. Reisk.] τοὺς δ' ἀπογινομένους ἐν τοῖς δήμοις ὡς ἂν μηδεὶς ἀναιρῆται: *quorum in pagis mortuorum nemo cadavera tollat.* Quamque legem ad Leges de Sepultura referre debuerat, eam, quia forte legebatur aliis interiecta, retulit ad φονικοὺς νόμους *S. Petitus* in LL. Att. p. 624. Latine vertens, *si quis in aliquo populo caesus sit. Alciphroni* p. 80. mecum restituit *A. Heringa*: ἐπειδὴ Κρίτων αὐτῷ ὁ γεννήσας ἀπεγένετο. VALCK.

Ibid. τῶν ἑωϋτοῦ ἀπογενόμενον) Non exputo, cur *Aldi* et *Camerarii* hanc scripturam mutatum ierint, tutam codicum auctoritate. Ἀπογινόμενος hoc non est loco *progenitus*, sed fato functus, uti II. 85. IV. 4. et apud *Thucydidem*, monitore Schol. ad *Demosthen.* Or. de Cherson. p. 59. Quod legem adtinet, de qua agitur, ea et in *Diodori* I. 92. Quanto vero humanius Imp. Justinianus edixit, *nulli esse licentiam corpora defunctorum debiti gratia detinere, aut inpedimentum facere eorum sepulturae*, Novell. CXV. 5. Porro [*l.* 21.] κατονοσθῇς *Gronovii* praefert editio; in adnotatione κατωνοσθῇς esse ait in optimo codice; forsan errore operarum. Nam *Passion.* et *Ask.* prius edunt, a quo alienus non sum. Κατόνοντο τὸν Ἄμασιν Αἰγύπτιοι inferius c. 172. *Vallae*, vertentis *conpares*, lapsum redarguit *H. Stephanus* in Prolegom. Edit. secundae, ut mirer valde *Corn. de Pauw* κατανοῇς, ex latinis istis formantem. WESS.

21. Μή με κατονοσθῇς πρὸς τ.) Ex diversis hanc sinceram puto lectionem. Quando primum interpretabatur *Valla*, *ne me caeteris pyramidibus compares*; non ille quidem aliud hic verbum legit, sed minus dextre praegnantem phrasin intellexit, significantem: *ne me sic vilipendas, ut unam censeas ceterarum*; sive, *ignominiosa cum ceteris pyramidibus instituta comparatione.* Ionicum ὀνόσασθαι, κατονόσασθαι, (*Herod.* II. 172.) notabat ἐκφαυλίσαι et καταμέμψασθαι. Quid sit in proximis [*l.* 24.] ὑποτύπτειν, monuit vir summus [*Hemsterhusius*] in nota *L. Küsteri* ad *Aristoph.* Av. vs. 1145. VALCK. — Conf. Not. ad. III. 130, 19. *S.*

CAP. CXXXVII. 1. ἐξ Ἀνύσιος πόλιος) Hinc νομὸς Ἀνύτιος c. 166. verum contra tabulas. Non praeteriit urbem *Stephanus Byzant.* estque eius longe antiquior memoria in his *Esaiae* c. xxx. 4. ומלאכיו חנס יגיעו *et legati eius Chanes* (h. e. *Anysin*) *adtigerint.* Vocis apud Hebraeos pronunciatio differt, urbs eadem. Nam quae *Iunius* et alii de Daphnis Pelusiis, sive *Taphnes*, minime congruunt. Tetigit verbo *Thom. Pinedo* ad Ethnicographum, uberius vero et distinctius Celeb. *Camp. Vitringa*, Conment. in eum Vatem p. 168. T. II. Reges *Asychin* et *Anysin* non novit *Diodorus*, Bocchorin ante Sabacum Aegypto inponens, I. 65. WESS.

15. καὶ ἑτέρων ταττομένων) Levi opera παττομένων, uti fa-

ctum scio, refingi posset. Quo vero successu? πάσσειν, ἐμπάσσειν de inspersis, ornatus etiam caussa, non refugit usus. In urbibus, *altius eductis*, neutrum novi. Facit *Codd.* tamen discordia ambiguum, sit-ne τασσομένων an γενομένων genuinum: alterutrum sane [haud dubie posterius] ex glossa venit. Quae sequuntur, a Cl. *Gronovio* bene constituta et docte explanata sunt. [Vide *Var. Lect.*] De *Bubasti*, quae Graecorum Ἄρτεμις sive *Diana*, nihil addo. Repetit *Herodotus* c. 156. quod hic professus fuit, et explicat copiose *Iablonskius* Panth. Aegypt. III. 3. Hoc adcedat, placuisse mihi olim [*l.* 19.] ἡδονὴ δ' ἰδέσθαι, blanditumque *Abreschio*: movebar *Nostri* verbis III. 160. εἰ δὲ ὑμῖν ἡδονὴ τοῦ κατὰ θάλασσαν ἡγεμονεύειν. Qui in vulgato adquiescunt, auxilium ex *Car. Daubuz* de Testim. Christi apud Ioseph. lib. II. 12. inpetrabunt. WESS. — ἡδονῇ cum *Aldo* tenent edd. omnes, nec aliud e msstis citatur. In *F.* desideratur quidem iota subscriptum vel adscriptum, sed habet ille tamen ἡδονῆ circumflexo accentu. Intelligendum ἡδονῇ ἰδέσθαι οὐδὲν μᾶλλον ἀξιαπήγητον. *S.*

19. ἡδονῇ δ' ἰδέσθαι) Hîc si Codices vulgatis concinunt, paulo tamen superius [*l.* 16.] dabunt, ut autumo, πολίων: qua in re tantilla Codicum non exspectassem consensum. Quicquid huius fuerit, *Herodotum* scripsisse suspicor ἥδιον δ' ἰδέσθαι οὐδὲν τοῦτου μᾶλλον, alibi suo more scribentem ἄμεινον μᾶλλον, μᾶλλον ὀλβιώτερος, et αἱρετώτερα μᾶλλον. ἡδίους μᾶλλον *Chrysippus* dixit apud *Athen.* IX. p. 373. A. ἥδιον - - μᾶλλον forsan *Isocrates* in Aeginet. p. 393. D. ἐκ ποίας ἂν οἰκίας ἴδιον υἱὸν εἶδεν αὐτῷ κατὰ τοὺς νόμους εἰσποιηθέντα μᾶλλον, ἢ ταύτης: in quibus, mutata tantum pronunciatione, ἥδιον corrigo pro ἴδιον: nam ἴδιον υἱὸν - - - εἰσποιηθέντα quis tandem dixerit? Comparativis iunctae vocis μᾶλλον pleonasmum exemplis adfirmarunt *H. Stephanus*, *St. Berglerus*, *F. L. Abreschius*, aliique. VALCK. — Nil opus fuisse sollicitare vulgatum, paullo ante vidimus. *S.*

CAP. CXXXVIII. [10. ἔσοπτόν ἐστι. Sic recte iam *H. Steph.* in *ed.* 1. posuerat: dein vero rursus mendosum ἔσοπτρόν ἐστι habet *ed.* 2. Caeterum, quid sit quod dicat Scriptor, quoniam exaltatum fuerit solum urbis, in templo autem media in urbe sito nihil fuerit mutatum, id-

circo magis undique conspicuum factum esse templum, fateor mihi non liquere. *S.*]

18. φέρει δ' ἐς Ἑρμέω ἱρόν) Rediit expulsa praepositio. Qui eiecit, [*Gronovius*] pulcre noverat, non haec ad τὰ δένδρεα pertinere: retulit ad viam, quae Mercurii templum ferret; [id est, ut ille putabat, *in qua via erat Mercurii fanum:*] per utique incommode, cum totus aggeris tractus et tenor ad Mercurii aedem ducat. De *decoro*, quod obtenditur, id vero nihil est: sufficit, *Herodoto* eum verborum ordinem adrisisse. Non memoro *Codd.* scriptos, neque usum dictionis. Virgilianum, *Hinc via, Tartarei quae fert Acherontis ad umbras* Aen. VI. 295. omnes norunt. Dedit *Gronovius* ex *Nostri* copiis nonnulla, [ex II. 122, 13. tum, quae huc minus spectant, ex I. 10, 12. I. 120, 12. IX. 33, 13.] facile, si res postularet, ex *Polybio*, *Diodoro*, et *Pausania* in primis adaugenda. Conf. doctos viros in *Act. Apost.* c. XII, 10. WESS.

CAP. CXXXIX. 1. Τέλος δὲ τῆς ἀπ.) Τὴν ἀπαλλαγὴν forte dicere potuisset ἀπαλλαγῆς τέλος, ut *mors* dicitur θανάτου τέλος; *caedes*, φόνου τέλος. Paulo post, [*l.* 5.] ubi in somnio Rex dicitur iussus τοὺς ἱρέας μέσους διαταμέειν, (Conf. *Diodor.* T. I. p. 75. ult.) neque illud, nec διαταμεῖν, sed διατάμνειν legit *Gregorius* de Dial. Ion. mstus: [§. 67.] Τὸ τέμνειν, Τάμνειν λέγουσιν. Ἡρόδοτος ἐν β', τοὺς ἱρέας - - - μέσους διατάμνειν. Ionice, ut τάμνειν, scribebatur στράφειν et τράπειν. Sed Dorica sunt, ut puto, τράφειν et τράχειν: hoc rarius, et Grammaticis tantum observatum. VALCK.

5. μέσους διαταμέειν) Adiungit *Diodorus* καὶ διὰ μέσων αὐτῶν διελθεῖν μετὰ θεραπείας, *et per medios sectos cum administris transire*, I. 65. cuiusmodi triste sectionis exemplum in Pythii filium natu maiorem Xerxes repraesentasse legitur *Musae* VII. 39. Ceterum Oracula, quae Aethiopes consulebant, signavit supra c. 29. WESS.

CAP. CXL. [3. νῆσον χώτας σποδῷ τε καὶ γῇ) *Cineres*, puto, coenosae *humo mixti*, aptius culturae solum erant reddituri. Ac nescio an hoc consilio diligenter collectos cineres certis in aedium cameris adservare soliti sint Aegyptii. conf. c. 100. extr. *S.*]

7 *seqq.* ἔτεα ἐπὶ πλέω ἢ ἑπτακόσια - - - Ἀμυρταίου) Omne hoc comma ineptae tautologiae, ex inperiti hominis glos-

semate ortae, damnat *Iac. Perizonius* vir clar. Orig. Aegypt. cap. XI. pag. 202. Nollem factum. Fluunt ex abundantiore Scriptoris sermone; suntque frequentes huiusmodi iterationes, uti bene observavit *Iac. Gronovius*. Quod addit autem, cetera *Perizonii* se *tangere dedignari*, ἄῤῥητον ἄμεινον. Viam ille ostenderat ad turpem errorem huic loco adimendum, non sane cum dedecore spernendam. Rem vide. Dicit *Herodotus, insulam, Anysis tempore in paludibus aggestam, septingentis atque amplius annis frustra ab insecutis regibus ad Amyrtaeum usque fuisse quaesitam.* Amyrtaeus, quod *Thucydidis* I. 110. testimonio novimus, eas in paludes, quum Persis Longimanus Artaxerxes imperaret et Herodotus floreret, secessit: ab utroque ad Achazi aut Hiskiae, Principum Iudaeorum, aevum, in quod Anysis et Sabaco incurrunt, intervallum est annorum paullo plus trecentorum. Hinc, ut Chronologiae ratio constaret, *Perizonius* ἔτεα ἐπὶ πλέω ἢ τριηκόσια, *trecentis et amplius annis*, coniectura plausibili. Mendam notae genuerunt numerorum, perperam pictae, quem ad modum Ampl. *Bouherius*, eiusdem coniecturae patronus, Diss. Herod. c. VII. p. 71. conmonefecit praeclare. WESS. — Nempe, pro HHH olim temere |H|HH a librariis hic scriptum fuisse, *Buherius* censuerat. Aliam rationem secutus *Reizius*, πεντακόσια pro ἑπτακ. non modo legendum statuit, sed etiam rectà in contextu ponere hunc numerum non dubitavit. Cuius rationem et in versione sua adoptans *Larcherus*, et in *Chronologia Herodotea*, quae Tomo VII. gallici Herodoti continetur, p. 108 seqq. uberius adstruens, auctorem huius inventi (ut multorum aliorum quae *Reizio* debentur) *Borheckium* celebrat; qui tamen diserte professus erat se *Reizium* ducem esse secutum. *S.*

CAP. CXLI. 3. τῶν μαχίμων) Nec satis apte congruunt ista cum παραχρησάμενον, neque phrasi ἐν ἀλογίῃσι ἔχειν: nam nihil huc facit locus lib. IV. c. 159. Scribi potuit τῷ μαχίμῳ, sive τὸ μάχιμον, ut corrigit *Abreschius* Dil. *Thuc.* p. 63. sive etiam τὸ τῶν μαχίμων, ut *Reiskius*, nempe γένος. Inter Aegyptiorum ἑπτὰ γένεα, -- οἱ μὲν μάχιμοι κεκλέαται, *Herod.* II. 163. *Diodoro* commemorantur τὸ μάχιμον ἔθνος, p. 106, 48. [I. 94.] et οἱ μάχιμοι καλούμενοι, p. 85, 1. [I. 73.] quocum loco desiderarem equidem in concordiam

posse redigi supra *Diodoro* narrata p. 53, 1. [voluerat p. 33, 1. scil. lib. I. c. 28.] Indorum collatâ, quam alibi tradit, πολιτείᾳ. Sed in Herodoteis mihi sane videtur insolens ἐν ἀλογίῃσι: horum vice si legeretur ἀλογίην, in vicinis quidpiam novari nihil esset necesse. Scribi certe commode potuit: τὸν ἀλογίην ἔχειν παραχρησάμενον τῶν μαχίμων Αἰγυπτίων. Sic *Herod.* IV. 150. ἀλογίην εἶχον τοῦ χρηστηρίου, *oraculi nullam habuerunt rationem.* Alibi scripsit ἐν ἀλογίῃ τι ποιέεσθαι: et II. 172. Amasin ἐν οὐδεμιῇ μοίρῃ μεγάλῃ ἦγον. Apud alios, pro *despicatui habere*, dicitur ἐν οὐδενὶ λόγῳ ἔχειν, vel ἄγειν, vel τίθεσθαι. *Stobaei Tyrtaeus* p. 353. *imbellem* Οὔτ' ἂν μνησαίμην, οὔτ' ἐν λόγῳ ἄνδρα τιθείην: praeferrem τιθείμην: quod habet *Plato* de Legib. I. p. 629. A. II. p. 660. E. et hinc *Iamblich.* in Protrept. p. 112. A Stobaeano diversum exhibens animosum *Tyrtaei* carmen *Lycurgus* contr. Leocr. p. 162. de Lacedaemoniis vs. 25. [in *Reiskii* Or. Gr. Vol. IV. p. 212.] καὶ περὶ τοὺς ἄλλους ποιητὰς οὐδένα λόγον ἔχοντες περὶ τούτου οὕτω σφόδρα ἐσπουδάκασιν. *Scaliger* et *Io. Taylor* περὶ τοῦτον recte corrigunt; vereor autem ut eruditissimi viri legerint alibi, περὶ τινὰ λόγον ἔχειν. Corrige, sodes: καίπερ τοὺς ἄλλους ποιητὰς ἐν οὐδενὶ λόγῳ ἔχοντες, περὶ τοῦτον etc. Ab his parum distat illud *Euripidis* Androm. vs. 209. τὴν δὲ Σκῦρον οὐδαμοῦ τίθης, vel τίθῃ. Scriptor non inelegans II. *Macc.* VII. 12. ἐν οὐδενὶ ἐτίθετο. VALCK. — Τὸ μάχιμον τῶν Αἰγυπτίων legit *Schneider* in Lex. sub voce Παραχράομαι: et accusativum τὸ μάχιμον ad verbum παραχρησ. refert, conferens hunc locum cum illo VIII. 20, 2. ubi παραχρησάμενοι τὸν χρησμὸν mox ab ipso Scriptore per οὐδὲν τοῖσι ἔπεσι χρησάμενοι explicatur. Vulgatam h. l. scripturam communi consensu tenent libri omnes: ac fortasse ipse *Herodotus*, syntacticis legibus non nimis religiose adstrictus, ἐν ἀλογίῃ ἔχειν cum genitivo casu construxit, quum cognatam dictionem ἀλογίην ἔχειν in animo habuisset. *S.*

8. Ἀραβίων τε καὶ Ἀσσυρίων) *Iosephi* codicem postremis caruisse, significarunt *Palmerius*, *Marshamus*, *Vitringa*: quam tamen rem dubiam relinquunt Iudaei scriptoris membranae. Quod si vere absentiam earum vocum animadvertit, Ἀραβίων στρατὸς, qui brevi sequetur, *Iosephum* quadamtenus iuvabit; nam et illi non adcensentur *Assyrii*. Sed praestat, quod res et schedae omnes adprobant,

defendere. Certe *Senacheribo* et *Arabum*, quibus trans Iordanem et in Petraea sedes, amplus numerus, et *Assyrii* dicto audientes fuerunt. Quod autem vir eruditus *Iosepho* Ant. X. 1, 1. Senacheribum *βασιλέα μέγαν* nominanti, adposuit, *Herodotum* eumdem *τὸν μέγαν Σαναχάριβον βασιλέα* nuncupasse, secus habet. Mox [*l.* 10.] *ἐς ἀπορίην ἀπειλημένον* oportuerat. Vidimus Arionem *ἀπειληθέντα ἐς ἀπορίην* I. 24. et erunt deinceps alia. WESS. — Conf. VIII. 109, 8. et IX. 34, 13. Sed nimirum h. l. non modo cod. *F.* quem in *Var. Lect.* memoravi, verum etiam alii omnes et ed. *Wess.* cum superioribus edd. in *ἀπειλημμένον* consentiebant. *S.*

20. *ἐνταῦθα ἀπικομένους*) *Corn. de Pauw ἀπικομένου*, aut *ἀπικομένων*, posita post *ἀνθρώπους* maiore *στιγμῇ*. Prius etiam *Reiskius*. Nolo refragari: qui voluerit, patronum arcesset *Gronovium* II. 66. WESS. — Vide nostram *Var. Lect.* ad II. 66, 15. Nempe recte ibi *Gronovius* de nominativo participii pendente, ut aiunt Grammatici, sive absolute posito monuit, ubi aliàs genitivus absolutus locum habet: cuius *ἀνακολουθίας* exempla quidem etiam in *Notis* nostris ad I. 33, 1. p. 42. adposuimus. Simillima vero ratione hîc, ut in oratione infinita, loco nominativi participii accusativum absolute positum habemus; quemadmodum III. 99, 6. *αὐτὸν τηκόμενον*, pro eo quod ad legitimam syntaxeos normam *αὐτοῦ τηκομένου* esse debebat. Mox *ἀγοραῖοι ἄνθρωποι*, *circumforanea hominum turba*, ut I. 93, 8. *S.*

21. *ἐπιχυθέντας νυκτὸς μῦς etc.*) De *muribus agrestibus* quae prodebantur, tantopere *Polemonis* narrationi et grammaticorum apud *Eustathium* [ad Ἰλ. *α*. 39.] de Troadis incolis, mures venerantibus, *ὅτι τὰς νευρὰς τῶν πολεμίων διέτρωγον τόξων*, congruunt, ut eodem fabulari fonte manasse diceres. Namque, aliam Assyriorum cladis caussam et locum fuisse, ex *Esaia*, qui ea vixit aetate, c. xxxvii, 36. exploratum habemus. Lege ibi, si vacat, *Camp. Vitringae* Observationes. WESS.

24. *γυμνῶν ὅπλων*) *Mediceus*, et illi consentanei, si *γυμνῶν καὶ ἀνόπλων*, sicuti *Plutarchus*, *Appianus*, *Polyaenus* et alii, praebuissent, ansam praecidissent quaerelae. Ecquis unquam *γυμνῶν ἀνόπλων* aptavit? Quando melius *Aldus*, *Eustathius*, schedaeque plures. Ita *Xenophon* Κυρ. Παιδ. V. [c. 4, 45.] p. 140. *γυμνὰ ὅπλων σκευοφόρα*. *Galenus* de Usu

Part. p. 368. ἄνθρωπος δ' ὥσπερ τὸ σῶμα γυμνὸς ὅπλων, οὕτω καὶ τεχνῶν τὴν ψυχὴν ἔρημος. Alia mitto. WESS. — Adde *Aelian.* Var. Hist. XXX. 37. quem locum *Gronov.* in Notis citavit, licet absurdum ἀνόπλων in contextu posuisset. *S.*

CAP. CXLII. 8. γενεαὶ γὰρ τρεῖς ἀνδρῶν ἑκατὸν ἔτεά ἐστι) Haud dissimilia *Clemens Alex.* Strom. I. p. 401. [p. 246. ed. Lugd. Bat. 1615.] et Homerici scholiastae. [ad Ἰλ. α'. 250.] Alii aut brevius aut amplius temporis spatium τῇ γενεᾷ contribuunt, uti *Theod. Ryckius* Dissert. de Prim. Ital. Colon. c. 4. et *Io. Alberti* ad *Hesychii* Γενεὰ docuerunt. *Noster* non semper sibi in annorum γενεᾶς ambitu respondet et congruit, quod I. 7., si sana isthic omnia, testabitur. Alibi praeterea de *singulis hominibus* sive *regibus* sine ulla finiti temporis notatione vocem adhibet, veluti VI. 98. Conf. *Iac. Perizon.* Orig. Aegypt. c. XI. p. 215. Scripsi ex *Arch.* et *Vind.* post pauca [*l.* 12.] καὶ πρὸς, τριηκοσίοισι etc., elegantius quam scribarum pro ingenio ratus. Dixi ad I. 156. quibus *Euripid.* Heracl. vs. 961. et Helen. 641. *Isaeum* de Hagn. Hered. p. 89. adstrue. WESS.

16. ἐξ ἠθέων τὸν ἥλιον ἀνατεῖλαι) Neque hoc debuerat tentari. Alium respicit locum *Suidas*, [scil. I. 15, 4.] quando Ἐξ ἠθέων interpretatur ἐκ τῶν συνήθων τόπων: hunc *Thomas M.* ἐξ ἠθέων optime reddens ἔξω τῆς συνηθείας, in voce Ἐξ. Ἰστέον, inquit, ὅτι ἡ Ἐξ ἔστιν ὅτε καὶ ἀντὶ τοῦ ἔξω τίθεται. [Sic in illa dictione, ἐκ τοῦ μέσου κατῆσθαι, III. 83, 14. IV. 118, 9.] Ea saepenumero latet in compositis vis, velut in ἔκμετρος, ἔκδικος, ἔκθεσμος, ἔξαθλος, similibusque; in ἐκδῆσαι, ἐκστρέψαι, ἐξοικεῖν. Apud *Aristid.* I. p. 175. ἐξοικεῖν τῆς οἰκουμένης idem est ac ἐκτετοπίσθαι. *Aristoph.* Nub. 88. Ἔκστρεψον ὡς τάχιστα τοὺς σαυτοῦ τρόπους. In *Thucyd.* III. 55. ἐκπρεπέστερον Schol. reddit ἔξω τοῦ πρέποντος. VALCK.

Ibid. τὸν ἥλιον ἀνατεῖλαι] Corrigunt *Miscell. Lipsiens.* τὸν ἥλιον ἀναπῆλαι, *solem resiliisse e sedibus suis, velut pila in murum illisa* ἀναπάλλει, *resultat.* [Nempe sic *Reiskius.*] Non credo, nec ea verbo potestas. Haud multum huic fabellae dissimilis Platonica, Politic. p. 269. A. ὡς ἄρα, regis Atrei aetate, ὅθεν μὲν ἀνατέλλει νῦν, εἰς τοῦτον τότε τόπον ἐδύετο, ἀνέτελλε δ' ἐκ τοῦ ἐναντίου, in ortu solis et occasu aliorumque siderum mutato. *Scaliger*, Emend. Temp. pag. 198. (quod et *Galeus* adscripsit) veri quandam umbram in Aegyptiis

his nugis quaesivit et invenit. WESS.— Tum in *Addendis* haec adiicit idem Vir doctissimus: „Inpendit huic loco Dissertationem IV. T. III. p. 300. Edit. Paris. *Origin. Leg. et Art.* eruditissimus *Goguetus*, multisque disputatis eum corruptum et ob defectum meliorum codicum pro desperato et insanabili habet: videri tamen Aegyptios obscure indicasse mutatum solis cursum tempore Iosuae imperatoris, et Hiskiae, Iudaeorum regis; de quo utroque in *Iosuae* libro cap. X, 12, 13. et II. *Reg.* cap. XX, 9. Quae disputatio, uti elegans est, ita plane coniecturalis arcessitaque, atque in scriptas membranas aspera et iniqua. Aliam nuper meditando extudit [idem] vir doctissimus in *Memor. Trivultin.* [Janvier 1762.] T. LXV. pag. 409. *Edit. Amstel.*, maximopere urgens, ἐξ ἠθέων non esse *extra sedes*, quae *Gronovii* Latina, verum *ex sede consueta*. Sententiam Aegyptiorum et *Herodoti* esse, solem quater inde ortum fuisse, unde oriri solet: et bis cursum illinc inchoasse, ubi Herodoti tempore occidebat, bis eundem finiisse isthic, ubi eiusdem aetate oriebatur: τὸν ἥλιον hic *solem* non innuere, sed *solarem periodum*, quae spatio annorum undecim millium trecentorum et quadraginta revoluta varios ortus occasusque, sive initia et fines, habuerit. Huc, nisi aberro, tendit operosa eruditi viri explicatio, quam quidem laudibus ferre, probare non queo. Namque et longius abit a Scriptoris verbis; et prodigium, cuius caussa adfertur, enervat. Quid ista enim, si solaris periodus significetur, καὶ οὐδὲν τῶν κατ' Αἴγυπτον ὑπὸ ταῦτα ἑτεροιωθῆναι? Et quis unquam ἥλιον ἀνατεῖλαι et καταδῦναι de *periodi solaris* initio et fine, ut alia ne addam, posuit? Ipsam sollertissimi viri diatribam adi.“ Haec igitur WESS. — Porro idem *Herodoti* locus ingenium diligentiamque Academicorum Parisiensium, *De la Nauze*, *Brequigny* et *Dupuis*, haud admodum prospero quidem successu exercuit, quorum interpretationes rationesque Tomo XXIX. Historiae et Comment. Acad. Reg. Inscript. p. 64. et seqq. exponuntur. *Scaligeri* rationem secutus *Reizius*, in brevi argumento huius capitis scripsit, *intra id tempus initium vagi anni bis in aestatem, bis in hiemem incidisse.* S.

CAP. CXLIII. 7. ἕκαστος αὐτόθι ἵσταται - - - εἰκόνα ἑωυτοῦ) Suum defendere videtur IV. 103. ἐπὶ ξύλου με-

γάλου ἀναπείρας ἱστᾷ: etiam *Demosthen.* περὶ Συντ. pag. 100. [pag. 172. ed. Reisk.] μὰ Δί', οὐ χαλκοῦς ἵσταται, οὐδ' ὑπερηγάπων. *Alciphron.* I. 30. cum animadversione *Bergleri.* WESS. — Dubitare videtur Vir doctissimus, recte-ne fecerit *Gronovius*, quod ἵσταται loco olim vulgati ἱστᾷ reposuit. At proprius hic locus verbo medio erat, ubi agitur de statua, quam *sibi ponit* quisque, non alteri. *S.*

9. Ad vulgatam olim scripturam πατρὸς ἕκαστον ἑωυτόν ἐόντα, haec monuit VALCK. „ἑωυτοῦ scribendum censeo, *sui quemque patris filium esse demonstrabant*; e similitudine nimirum imaginis τοῦ ἄγχιστα ἀποθανόντος. Sed unusquisque tunc illorum πατρὶ ἐοικὼς Παῖς ἀγαπητὸς ἔγεντο." Vide *Var. Lect. S.*

10 *seq.* διεξιόντες διὰ πασέων *etc.*) Haec scripti libri suspecta reddunt. Nec sunt, quod *Gronovius* adposuit, ad sententiam adprime necessaria; sed Herodoteae tamen redundantiae minime contraria. WESS.

12. ἀναδῆσαντι ἐς ἑκκαιδ. θεὸν) ἐς θεὸν ἀναδῆσαι [ἑωυτὸν] et ἀναδῆσαι τὴν πατρικὴν, [*l.* 3.] vulgo Graecis dicebatur τὸ γένος εἰς θεὸν ἀναφέρειν: et, voce γένος omissa, ἀνέφερεν ἐς Θαμοῦν. Proximum accedit ἀνάψαι τὸ γένος εἰς Δία, et γένος ἀρχαῖον καὶ τῶν οἰκιστῶν ἀνημμένον in Philostr. de Vit. Apoll. I. 4. VALCK.

18. Πίρωμιν ἐκ Πιρώμιος γενόμενον) Inepta sunt quae vulgo hîc legebantur, Πίρωμιν ἐπονομαζόμενον, et orationem interturbant. *Henr. Stephanus*, ut asperitas tolleretur, Πίρωμις [sive Πιρώμιας voluerat] ἐπονομαζομένους, *Piromidas cognominatos*, emendavit; *Reiskius*, Πίρωμιν ἐπονομάζοντες. Quorum ego conatus non aspernor. Quanto tamen praestantius *Laurentii* et Codd. illud Πίρωμιν ἐκ Πιρώμιος γενόμενον, *Piromin ex Piromi progenitum.* Ausus sum, nec puto damnabili consilio, id scriptori reddere, siquidem superiora id et ratum habent et sibi postulant. Belle *Gronovius* hanc maiorum in Aegypto conputandorum rationem ex *Synesio* I. de Provid. p. 93. D. firmavit, gratias sine dubio *Mediceo* acturus, si quid huiusmodi dedisset: et erat tamen a *Galeo* in medium depositum. Iam, si fides *Kirchero*, ΠΙΡΩΜΙ Coptis est *vir fortis et Heros*, Suppl. Lex. Copt. cap. 7., sive, ut *Noster*, καλὸς κἀγαθός. At certa non est: namque illi in Prodromo Copto p. 295. ac alibi ΠΙΡΩΜΙ

vir aut *homo* est, sine ullo boni malive additamento. Inspice *H. Relandi* Dissert. de Copt. Ling. p. 108. et *Iablonskii* Prolegom. Panth. Aegypt. pag. 38. WESS. — Deos et heroas sui generis auctores arroganter iactantibus Graeculis sacerdotes Aegyptii suos quidem Reges, qui hominibus imperassent, omnes *homines* fuisse comprobabant ex hominibus natos. *Homo* Aegyptiace πίρωμις dicebatur; *Herodoti* καλὸν κἀγαθὸν lusum esse etymologicum monuit *Iablonskius* Proleg. in Panth. p. 38. VALCK. — Ab Aegyptiaco vocabulo *Piromi* Indicum *Brama*, quod alii *Biruma* pronunciant, derivatum esse sibi persuaserat *Lacroze*; cuius vide, si lubet, *Hist. du Christianisme des Indes*, lib. VI. T. II. p. 224 seq. *S.*

CAP. CXLIV. 4. οὐκ ἐόντας ἅμα τοῖσι ἀνθρώποισι) Qui hîc nobiscum studia tractat literarum, vir ingeniosus *Joann. le Febvre*, corrigendum suspicabatur οἰκέοντας ἅμα τ. ἀ. atque ita legisse *Vallam*, vertentem, *una cum hominibus habitantes*. VALCK. — Magnum Theologiae Aegyptiae, quam docte digessit, praesidium *Iablonskius* in his reperit, sed meo iudicio infirmum et haudquaquam locuples. Quid enim, si semper deorum unus Aegypti fuerit dominator, si suos sibi successores habuerit, artes invenerit, formarit legibus et institutis civium mores, gesserit bella, vitaeque finem et suum sibi sepulcrum habuerit, negandus-ne erit *cum hominibus egisse?* Nullum quidem fabularis illa doctrina θεὸν ἀνθρωποειδέα adgnovit, nec vero sustulit eorum inter homines et cum mortalibus commercia ἐν ἱερῶν ζώων μορφαῖς. Testes fero *Diodorum* I. 12. et *Plutarch.* Is. et Osir. c. 18. Atque haec faciunt, ut verissimum putem, οἰκέοντας ἅμα τοῖσι ἀνθρώποισι, *habitantes cum hominibus*, quomodo *Valla* et schedae quaedam. Convenit egregie istud fabulis gentis et scriptoris sententiae. Obstat, neque diffiteor, *Athenagoras*, quem si dixero, codice emendatissimo caruisse, nihil ponetur, quod a vero abeat. Sed placet his in commutationibus τὸ ΜΗΔΕΝ ΑΓΑΝ. WESS. — Sane, *Ne quid nimis!* Sed et, *Ne minus iusto!* et, *Suum cuique!* De scripturae ratione apud *Athenagoram*, vide quae in *Var. Lect.* monuimus. *S.*

7. τοῦτον, καταπαύσαντα Τυφῶνα, βασιλεῦσαι etc.) In Latinis a *Valla* venerat *postquam exstinxit Typhonem.* Scio

bello superatum periisse Typhonem apud *Diodorum* I. 88. nec non, quae *Plutarch.* Is. et Osir. c. 19. litteris mandavit, et *Stephan. Byz.* in voce Ἡρώ. At *Herodotus* nihil tale. Significat *regno*, quod fratri per scelus eripuerat, *deiectum* ab Horo fuisse. Simile est τοὺς τυράννους τῶν Ἰώνων καταπαύσας ὁ Μαρδόνιος, VI. 43., quos ille abdicare coëgerat. VII. 105. τὸν δὲ ὑπὸ Δαρείου σταθέντα καταπαύσας: et II. 162. De *Osiride*, ceterisque Aegyptiorum diis et eorum ordinibus parco scribere. Cl. *Iablonskii* hic campus fuit, Prolegom. Panth. p. 75., in paucis ab *Herodoti* mente aberrantis. WESS.

CAP. CXLV. [8. δεδήλωταί μοι πρόσθε. Vide cap. 43. huius libri. *S.*]

14. κατὰ ἑξακόσια ἔτεα καὶ χίλια) In numeris latet error. Ab Hercule ad Herodotum abierunt anni ferme nongenti: ergo, si in his nihil fuit admissum, a Dionyso, Cadmi nepote, ad eumdem anni circiter septingenti: ergo Bacchum istum inter et Herculem generationes (γενεαὶ) plusquam viginti. Atqui non plus quinque generationibus Bacchus et Hercules disiuncti fuerunt, sicuti ex *Apollodoro*, *Diodoro*, et aliunde cognitum habemus. Quinque generationes, siquidem tres centum dederunt, quod cap. 142. adseruit, centum fere et sexaginta consummant annos. Unde consequens est, ut, κατὰ ἑξήκοντα ἔτεα καὶ χίλια, *anni ferme mille et sexaginta*, reformetur. Vidit hoc ac recte ursit *Th. Lydiatus* in Oxon. Marm. p. 25., probavit etiam *Bouherio*, Diss. Herod. cap. XI. p. 131. Animadverterat mendam *Palmerius* quoque, Exercit. ad Graec. Auct. p. 12., finxeratque ἐννακόσια ἢ χίλια μάλιστα, *nongenti aut mille ad summum*; nimium a rei veritate et prisca loci lectione desciscens. WESS. — ἑξήκοντα cum *Reiz.* et *Borh.* in versione adoptavit *Larcher.* Quae quamvis et per se probabilis et alioqui necessaria videatur emendatio; tamen dici non potest, vulgatam huius loci scripturam (sicut illam cap. 140, 7. et passim alias) permutatis inter se notis numericis admodum inter se similibus ortum debuisse. Multum enim differunt priscae numeri utriusque notae: nam 600 hac nota |H|H designantur, 60 vero ista |Δ|Δ. *S.*

CAP. CXLVI. 7. ἔφη ἄν τις καὶ τούτους ἄλλους etc.)

Mallem τοὺς ἄλλους. Hoc videtur voluisse: si Hercules, Dionysus et Pan, in Graecia nati et educti, priscorum Deorum nomina et titulos invaserint; etiam alios humanae originis, pro diis superstitione Graecorum habitos, dici non iniuria posse, illud ipsum in semet expertos esse. Quae sane suspicio ex earum est genere, quibus veritatis character detrahi non debet. Unde enim tot Ioves, Apollines, Neptuni, et omnis fere ille τυρϕετὸς οὐρανιώνων? De Mercurio Maiae filio, τοῦ Ἑρμοῦ aut Aegyptii Thoyth aut Samothraciae *Cadmili* titulos et officia occupante, testantur conplures: τοὺς Τυνδαρίδας δέ φασι τὴν τῶν Διοσκούρων δόξαν ὑπελθεῖν, πάλιν (immo πάλαι, ut *Hemsterhusius*) νομιζομένων εἶναι θεῶν, verissime *Sextus Empir.* IX. [§. 37.] pag. 557. Castor enim et Pollux, Tyndari et Ledae filii, Dioscurorum, qui inter Cabiros Samothracum, nomen et honores vulgi et veteratorum artibus inpetraverunt, et diu servarunt; quod *Hemsterhusius* V. Cl., tanta eruditionis variae copia ad *Luciani* Dial. Deor. XXVI. pag. 282. patefecit, ut nihil supra. *Herodoti* non iniustum de similibus arbitrium. WESS. — Mihi, pace praestantissimi Viri dixerim, longe alia *Herodoti* sententia, aliud ratiocinium esse videbatur. Occasione mentionis factae Deorum, quos antiquissimis temporibus, priusquam homines regnassent, regnum inter Aegyptios tenuisse sacerdotes Aegyptii memorabant, redit Scriptor noster ad idem argumentum, quod iam supra cap. 43. tractaverat; scilicet ad quaestionem, *utrum Deos suos Graeci ab Aegyptiis acceperint, nec-ne?* Haec sunt illa ἀμϕότερα, quae initio huius cap. dicit, *duae rationes*; nempe altera eorum qui adfirmant, altera eorum qui negant. Et nunc quidem quaestionem istam respectu trium Deorum, quos superiore capite prae caeteris nominaverat, instituit, et in hunc maxime modum ratiocinatur. Negari non potest, *Herculem*, *Dionyson* atque *Panem* deos esse multo antiquiores illa aetate qua nati in Graecia feruntur viri illorum cognomines, quos ut deorum choro adscriptos colunt Graeci: adeoque constat, esse hos multo recentiores. Iam si priscis temporibus noti fuissent Graecis *Hercules* aliquis et *Dionysus* et *Pan*, dii qui inter Graecos regnassent; tum hi qui hos deos ex Graecia ipsa, non ex Aegypto, repe-

tendos statuunt, dicere possent, recentiores hos, *alterum Herculem*, *alterum Dionysum*, *alterum Panem*, priscorum illorum nomina et honores occupasse. Atqui antiquior apud Graecos *Hercules*, quam Amphitryonis filius, nemini notus est: (silentio hic praeterit Scriptor id quod inter omnes constabat, *Herculem* hunc, prius *Alcaeum* vel *Alcidem* nominatum, postea demum oraculi iussu *Herculis* nomen accepisse: conf. *Sext. Empir.* IX. 36. et ibi *Fabric.*) *Dionysus* vero et *Pan*, non modo prisci, Graecis ignoti; sed ne recentiores quidem hi, quos colunt, satis illis noti sunt, ac fere peregrini (nisi quod in Graecia nati putantur) ab illis habentur. Unde colligi par est, trium priscorum deorum, *Herculis*, *Dionysi* atque *Panis* nomina et cultum nonnisi eis fere temporibus primum innotuisse Graecis, quibus natos in Graecia esse hosce recentiores istorum cognomines constat. *S.*

11. καὶ ἥνεικε ἐς Νύσαν) Adtigit Aethiopiae hanc urbem III. 97., Νύσαν, non ut Edd. Νίσσαν, adpellans: quod et hic sequor codicum imperio. Alii alibi locant et Νύσσαν scribunt, de quibus ad *Diodori* I. 15. Nihil praeterea interest, utrum ἐς μηρὸν ἐνερράψατο an ἐῤῥάψατο optaveris. ἐῤῥαψάμενος τῷ μηρῷ eadem in fabula *Aristides* princ. Laud. Dionysi T. I. pag. 29., ἐνέῤῥαψε τῷ μηρῷ *Apollod.* III. 4, 3. μηρῷ ἐγκατεῤῥάψαο *Orpheus* Hymn. XLVII. 3. WESS.

[17. Ταῦτα μέν νυν *etc.* Nempe haec de tribus deorum ordinibus, qui olim Aegypti tenuissent imperium, priusquam homines coepissent in eadem terra regnare: atque etiam quae de priscis regibus ex hominum genere hactenus memoravit *Herodotus*. *S.*]

CAP. CXLVII. 13. ἐκέχρηστό σφι κατ' ἀρχάς) Notabile est, neque displicet, ἐκέχρητο *Arch.* et *Vind.*; quem in modum iidem II. 151. III. 94. VII. 220., consentiente isthic *Med. Ask.* et *Pass.* Tale etiam δειμαίνων τὸν κεχρημένον θάνατον IV. 164. [At alibi formationem paulo asperiorem, duabus concurrentibus consonis, amare Nostrum iam saepius observavimus. Nec vero opus fuit, ut religiosam in huiusmodi minutiis constantiam servaret Scriptor.] Iam supra quod posuit, [*l.* 5.] post Sethonis excessum, sive μετὰ τὸν ἱρέα τοῦ Ἡφαίστου, XII. principes lectos fuisse, id insuper *Marshamus* habuit, *Anysin* coecum et *Sethonem* ca-

talogo XII. regum satis inprudenter inserens, Can. Chron. pag. 538. WESS.

CAP. CXLVIII. 3. ὑπὲρ τῆς λίμνης τῆς Μοίριδος κατὰ Κροκοδείλων - - πόλιν) In *Stephano Byz.* quem huc respexisse *L. Holstenius* aliique monuerunt, mendam reliquerunt intactam: Κροκοδείλων πόλις sita fuisse dicitur ἐν τῇ Μοιρίδι τῇ λίμνῃ ἐν Αἰγύπτῳ. corrigendum sine dubio: ἐν τῇ Μοίριδος λίμνῃ: neque enim lacus iste nobilissimus *Moeris*, Μοῖρις, dicebatur, sed *Moeridis*: Μοίριος λίμνη semper Herodoto, Μοίριδος λίμνη Diodoro ceterisque. Herodotei non meminerat loci *Conr. Gesnerus*, *Maream* vel *Mareotida* paludem designari suspicatus *Aeliano* de Nat. An. VI. 7. Ἐν τῇ Αἰγύπτῳ περὶ τὴν λίμνην τὴν καλουμένην Μύριδος, ὅπου Κροκοδείλων πόλις: scribi praestat Μοίριδος, quod in *Diodoro* probavit et Cl. *Wesselingius*. Duae sunt a se invicem longe dissitae paludes, Alexandriae vicina Μάρεια, et iuxta quam *Labyrinthus* erat, inter nomon Arsinoiten et Memphiten, Μοίριδος λίμνη. Veteres admirandum lacum Regis Moeridis iussu χειροποίητον fuisse consentiunt: vid. *Wess.* ad *Diodor.* I. [c. 51.] p. 61. Contra testis oculatus *Aristides* Maream et lacum Moeridis, et paludes inferioris Aegypti, Nili κόλπους fuisse iudicabat, in Aegyptiaca T. III. p. 591. ἥτε γὰρ Μοίριδος λίμνη, καὶ αἱ πρὸς τοῖς ἕλεσι (sic egregie corrigit vir summus *P. Wesselingius* ad *Hierocl.* Synecd. pag. 726.) καὶ ἡ Μάρεια ἐξ ἀρχῆς εἰσι τοῦ Νείλου κόλποι. In *Moeridis lacu* nuper Iovis μηρὸν quaesivit Eruditiss. *Schmidtius*: cui sub Bacchi et Osiridis fabulis *Nilus* latere videtur. Caeterum urbium Aegypti, quae quidem nobis innotuerunt, Aegyptiaca nomina saepe latent: indigenis *crocodili* vulgo Χάμψαι appellabantur: *Herodoti* testimonium lib. II. cap. 69. firmat *Iablonskius* Panth. P. III. p. 70. illinc probabiliter ductum genuinum fuit *urbi Crocodilorum* nomen. Quae Graeci nobis tradiderunt Aegyptiaca nomina, de his plerisque credi par est, quod de nomine *Canobi*, observat *Aristides* T. III. p. 608. Αἰγύπτια καὶ δυσγράμματα nomina, in sonum mutata faciliorem, ori suo accommodarunt. Hoc facile ferendum: sed saepenumero nullius ingenii lumine dissipandas tenebras offudit historiae veteri illud ipsum, quod in nominibus Aegyptiacis Solonem fecisse Critias narrat *Platonis*, T. III. p. 113. A. διαπυνθανόμενοι τὴν

τῶν ὀνομάτων δύναμιν εἰς τὴν ἑαυτῶν φωνὴν μετενηνόχασι. Hac in re frequenter etiam peccarunt *Philo Byblius* et antiqui Foederis *Interpretes* Graeci. Ne nunc quidem desunt imitatores istius historici, quem notat *Lucianus* de Historia scribenda T. II. p. 29. vid. *Plutarch.* de Fort. Rom. p. 322. F. VALCK.

[4. τὸν ἐγὼ ἤδη ἴδον λόγου μέζω) Quaenam sit h. l. vis particulae ἤδη, velim doceri: videtur ad λόγου μέζω referenda; nescio vero an divisis vocibus ἦ δὴ scriptum oportuerit, *profecto*. Sed, haec cum maxime scribens, intelligo referri verba τὸν ἐγὼ ἤδη ἴδον ad ea quae cap. 147, 3. posuerat, ταῦτ' ἤδη φράσω. προσέσται δέ τι αὐτοῖσι καὶ τῆς ἐμῆς ὄψιος. *Labyrinthi* rudera, et cellas ubi sepulti *sacri crocodili*, vidisse sibi visus est descripsitque *Savary*, in *Lettres sur l'Egypte*, T. II. p. 24 seq. Caeterum multa ad *Labyrinthum* spectantia erudite collegit disquisivitque *Larcher* in Notis ad hoc caput. Totam aedificii rationem distributionemque symbolum fuisse annui cursus Solis probatum ivit *Gatterer* in Commentat. Soc. Reg. Goetting. Vol. IX. pag. 60 seqq. *S.*]

5. τὰ ἐξ Ἑλλήνων τείχεα) Non alia sunt ac πάντα τὰ Ἑλλήνων τείχεα, sive, quidquid substructionum operumque Graeci condiderunt. Ad quem modum τὰ ἐξ ἀνθρώπων πράγματα apud *Platonem*, τὰ ἐξ ἀνθρώπων κακὰ *Dionis Cassii*, τὰ ἐξ ἀνθρώπων χρήματα in *Heliodoro*, pluraque alia, doete explicita a Cl. *Abreschio* Animadv. in *Aeschyl.* I. 20. pag. 140. Ἔργων ἀπόδεξις de egregiis facinoribus I. 207. II. 101. et aliàs obvia est. [sed hîc quidem de *operibus* hominum manu factis.] Verum proinde [*l.* 10 *seq.*] quod *Aldus* dederat, et codices non plane inprobant Ἑλληνικῶν ἔργων καὶ μεγίστων: aliud placuit ob *Medic.* viro Celeb. WESS.

[12. αὐλαὶ κατάστεγοι. Vertunt *aulae tecto opertae*: quae quidem secum ipsa pugnant, quum αὐλὴ sit *locus apertus, sub dio*. Itaque recte *Gronov.* intelligebat *aulas porticibus circumdatas*; quod ipsum etiam disertius infra (*l.* 33.) indicat auctor, ubi ait αὐλὴ ἑκάστη περίστυλος: et στέγαι, quas *l.* 27. et 30. dicit, iidem *porticus* esse videntur, atque hoc vocab. *porticus*, sive *fornices* malueris, (κρυπτὰς *Strabo* vocat lib. XVII. p. 811. B.) in Latinis nostris et hîc et *l.* 27. et 30. positum velim, ubi *conclavia* et *aedificia*

posui; *conclavia* enim οἰκήματα sunt. *Wyttenbachius* vero Selector. pag. 356. αὐλαί τε καὶ στέγαι scripsisse Herodotum censuit; στέγας autem *tecta aedificia* interpretatur, quum αὐλαὶ apertae sint. *S.*]

18. αὐτοί τε ὠρέομεν) Ionum ore idem ὁρέω atque aliorum ὁράω sonuisse *G. Corinthus* et hoc de grege monuerunt alii. Scriptis in libris mira variatio: haud pauci Ionicam speciem, ut *Pass. Ask. Vind.*, prorsus recusant. Ὀρέωμεν *Arch.* natum ex ὁρέομεν neglectâ αὐξήσει videtur, quod et II. 106. servavit, et in Edd. occurrit V. 40. Sic *Heraclitus*, θάνατός ἐστι, ὁκόσα ἐγερθέντες ὁρέομεν, in *Clement. Alex.* Strom. III. p. 520. Par discordia ὁρέοντας inter et ὁρέωντας, quamquam illius, uti aequum erat, frequentior usus. Sunt hae minutiores curae, et res gestas vestigantibus fortasse taediosae, considerandae tamen Ionicum scriptorem versanti. [conf. Var. Lect. ad I. 99, 9. et 13.] Superbum autem *Labyrinthi* opus *Mela* I. 9. *Plinius* Hist. Nat. XXXVI. 13. *Strabo* XVII. p. 1165. [p. 811 ed. Cas.] non praeterierunt, in descriptione non usque quaque concordes. WESS. — Adde *Diodor. Sic.* lib. I. c. 61. et 89. cum *Wesselingii* Notis. *S.*

[34 *seq.* τῆς δὲ γωνίης τελευτῶντος τοῦ λαβυρίνθου ἔχεται πυραμὶς) Istud τῆς γωνίης eamdem mihi dubitationem movet, quam supra ad lib. I. c. 51, 9. iudicavi. In extremitate labyrinthi *ex stadii intervallo* (ἐπὶ τέλει τῆς οἰκοδομίας ταύτης πλέον ἢ στάδιον ἀπεχούσης) positam istam *pyramidem* facit *Strabo* p. 811. c. ex vulgata quidem scriptura, quam nuperus etiam Editor Lipsiensis tenuit: sed nimirum ἐπεχούσης scriptum oportebat, quod in versione latina recte expressum, *In fine huius aedificii quod plus stadio occupat. S.*]

CAP. CXLIX. 4. εἰσὶ στάδιοι ἑξακόσιοι καὶ τρισχίλιοι) Omnia haec uncis includit *Cl. Pauw*, praetereaque ἴσοι καὶ legit, *cuius ambitus aequat Aegypti partem maritimam.* Neutrum adsciseo. Nam, τὸ περίμετρον - - εἰσὶ στάδιοι etc. suum adgnoscere Scriptorem, cap. 124. et illi adposita firmabunt. [conf. II. 41, 18.] ἴσοι τὸ παρὰ θάλασσαν ea sumendum est consuetudine, qua μὴ ἴσας μήκος εἶναι II. 7. [nempe per ellipsin κατὰ praepositionis.] Cetera, quae de Aegypti ad mare latitudine, ibidem c. 6. explanavi. Neque opus erit, ut *Moeridis* amplitudinem *lacus* examinem: factum aliàs, ad *Diodor.* I. 51. Hoc vide: denuo enim λεπτο-

λογητέον: superiore capite [c. 48, 13.] πρὸς βορέω ex *Med.* et aliis locum occupavit; πρὸς βορέην, quod hîc [*l.* 6.] se obfert, mutato. Possum id ferre et pati, siquidem βορέω contractum ex βορέεω docetur ab *Eustath.* in Homer. p. 994, 37. [Iliad. p. 989, 31. ed. Bas.] sicuti est, et repetitur III. 102. Quid itaque inpediet, quo minus πρὸς βορῆν ex *Arch.* et *Vind.* in sedem redeat? Habent Edd. I. 6. III. 97. VII. 189. membranae creberrime. WESS. — Praepositionem πρὸς, istà notione, promiscue mox cum secundo casu, mox cum quarto, construi a Nostro, observavimus in Adnot. ad I. 202, 16. p. 204. et ad II. 121, 5. De *Moeridis, lacu*, iuxta ea quae erudite, ut solet, collegit disputavitque *Larcher*, consuli merentur *Savary, Lettres sur l'Egypte*, T. II. p. 30 seqq. *Denon, Voyage dans l'Egypte* p. 85. et instar omnium *Jomard*, in *Memoire sur le Lac de Moeris comparé au Lac de Fayoum*, T. I. magnae *Descriptionis Aegypti*, Parte ad *Antiquitates* spectante, p. 79-114. *S.*

5. ἴσοι) Quod forte noluisset adeo diligenter observatum *Herodotus*, in numeris amplificandis saepe modum excedens, id a Lectore primum ad oram libri positum fuisse suspicor, ἴσον καὶ αὐτῆς Αἰγύπτου τὸ παρὰ θάλασσαν: qui quidem eorum meminerat, quae supra leguntur lib. II. c. 6. αὐτῆς Αἰγύπτου ἐστὶ μῆκος τὸ παρὰ θάλασσαν ἑξήκοντα σχοῖνοι, κατὰ ἡμέες διαιρέομεν. De orae maritimae latitudine *Wesselingius* egit ad *Diodor. Sic.* I. p. 36. cui hîc tradita aeque videntur ac *Is. Vossio* parum credibilia. VALCK.

14. ὀργυιαὶ δίκαιαι) Perperam ultimum quibusdam in msstis negligitur. *Aelianus* Hist. Anim. XV. 9. μῆκος μὲν οὖν προήκων εἰς πεντεκαίδεκά που πόδας μεμετρημένους δικαίῳ μέτρῳ. Alexandrini interpretes *Levit.* XIX, 36. ζυγὰ δίκαια καὶ σταθμία δίκαια, et aliis saepe in locis. In illis autem [*l.* 18.] ἄνυδρος γὰρ δὴ δεινῶς, mira se balbuties *Corn. de Pauw* prodidit: fuisse olim, ἄνυδρος γὰρ γῆ, aut γὰρ δὴ γῆ δεινῶς: quorum alterutrum si schedae dedissent, expellendi defuisset caussa; nunc, si ad loci sententiam adsumatur, satis erit. WESS. — Vide vero, ne δίκαιαί εἰσι ad sequentia verba debeant referri, idemque valeant ac si dixisset δικαίως δύνανται, *adcurate, exacte valent* stadium sex iugerum. Quo spectat fortasse quod ex Grammatico San-

germanensi *Larcherus* adnotavit: *δίκαιον μέτρον, τὸ ἴσον. Ἡρόδοτος β'. S.*

22. *τὸ βασιλήϊον*) *Regium fiscum*, Valla: *aulam regiam* designat Herodotus, etiam ubi thesauros commemorat. *Fiscum Principis* vel *Imperatoris βασιλικὸν* vocant: in *Diogene Laërt.* VII. 181. recte cepit *Menagius*. Frequentat hoc sensu *τὸ βασιλικὸν Diodorus Sic.* lib. II. c. 40. *τετάρτην εἰς τὸ βασιλικὸν τελοῦσι.* conf. ibid. c. 41. Lib. XI. c. 67. Damnatorum bona Hieron *εἰς τὸ βασ. ἀνελάμβανε, in fiscum referebat.* XX. 4. Agathocles *τὰς οὐσίας εἰς αὐτὸν ἀνέλαβε.* Plene legitur in Eclogis p. 592, 89. *εἰς τὸ βασιλικὸν ταμεῖον τὰς οὐσίας ἀνέλαβε.* conf. *H. Vales.* in Exc. *Peiresc.* p. 96. Ceterum *vectigal* illud *e piscibus lacus Moeridis* Reginae datum scribit *Diodorus πρὸς μύρα καὶ τὸν ἄλλον καλλωπισμὸν*, lib. I. c. 52. VALCK.

CAP. CL. 10. *Σαρδαναπάλλου*) Una haec luxuriosi et perditi Regis in Musis mentio: fuisset alibi uberior, ni temporum iniuria *λόγους Nostri Ἀσσυρίους* invidisset. Nomen hominis sic expressi, ut Mssti ostentant plures. *Scaliger*, quod profitetur ad *Euseb.* Chron. p. 63. in omnibus Chronici Codicibus *Sardanapallum* invenit. In *Iustino* et *Orosio* animadverterunt alii. *Maximus Tyr. Σαρδανάπαλλον* adpellat Diss. X. 9. cum *Davisii* adnotatione: *Philo* etiam *Iudaeus* Tom. II. p. 536. *Ed. Mang.* Fuit et in *Luciani* Dea Syr. c. 40. si schedis credimus. Ipsum autem hoc exemplum, quod incredibilem subterraneam fossam, qua lacus Moeridis aqua cum Syrti conmittitur, illustrare debet, longe discrepat. WESS. — Congruit quidem exemplum hactenus, quod utrobique effossam humum memorant in fluvium fuisse coniectam. Sed hoc ipsum mireris, humum ex Moeridi lacu effossam in Nilum fuisse proiectam, non struendis aggeribus aut exaltando solo usos illa esse Aegyptios. *S.*

CAP. CLI. 4. *φιάλας χρυσέας*) *Galeo* dicitur *miris modis hanc historiam pervertisse Athenaeus*, VI. p. 231. Sed in *Athenaeum* ista vix cadere potest incuria, hominem in excerpendis veterum scriptis accuratissimum. Quae prostant loco citato tanquam Herodotea, lectoris potius inepti conficiunt emblema, ab instituto *Athenaei* prorsus alienum, quodque non videtur legisse, qui vicina dedit,

Eustathius ad Ἰλ. λ'. p. 815. VALCK. — Ex *Eustathio*, quid scripserit *Athenaeus* vel non scripserit, nusquam certo cognosci potest, quoniam nonnisi Epitome Athenaei ille usus est. In eo memoria fefellit *Athenaeum*, quod *argenteas phialas* pro *aureis* scripsit. *S.*

7. Ψαμμίτιχος) Haesitavi in regis nomine. Ψαμμήτιχον ex *Codd.* scripsissem, si semper conspirassent. Lege ad Musam superiorem c. 105. et II. 2. *Athenaeus*, Herodotea haec adtingens, multa admiscet aliena, et scriptoris sententiae contraria, fortasse memoriae peccato, VI. 4. [c. 19. nostrae ed.] p. 231. D.; paullo prudentior *Diodorus* I. 66. WESS. — Conf. superiorem adnotationem. *S.*

18. ψιλώσαντας τὰ πλεῖστα τῆς δυνάμιος) Convenit *Xenophontis* Κυρ. παιδ. IV. [5, 19.] p. 105. B. ἔπεμπεν ἐπὶ τοὺς Μήδους, ὡς ψιλώσων αὐτὸν, *ut Cyrum potentia exueret*; et *Dionis Cassii* XL. [c. 62.] p. 167. ἢ μηδ' ἐκεῖνον ψιλώσαντας, αὐτὸν ταῖς δυνάμεσι - - - ἐκδοῦναι. WESS.

CAP. CLII. 2. ὃς οἱ τὸν πατέρα Νεκὼν ἀπέκτεινε) Sic publicarat *H. Stephanus*; adscripto, si vulgatum ἐκὼν sequamur, verti posse, *volens*, i. e. *non per inprudentiam, occiderat*: nec discrepat *Paull. Leopardus* Emend. VII. 12. Quae quidem censura non placuit *Pavio*, ἔχων ἀπέκτεινε praeferenti. *Gronovius* Ἑκων ex *Med.* et aliis potius censuit, Νεκὼν non plane spernens. Equidem id retentum maluissem, tum quia regis nepos eodem fuit nomine, qui priscorum mos, tum ob *Stephani* Codices, quibus paria sentiunt alii. Valeant itaque coniecturae incertae et ex arbitrio natae. WESS.

5. βασιλεύοντα τοδεύτερον *etc.*) Certum ratumque est, *Psammitichum* Aethiopicam cladem fuga evitasse: τὸ δεύτερον vero quorsum referetur? Dices, *a Saïtis revocatum, et regno admotum*, neque refragabor. Ergo-ne bis regni curam suscepit, iam ante exilium, regis Sabaconis tempore, eadem dignitate conspicuus? Id vero consistere nequit cum c. 147. Quare τὸ δεύτερον secundam fugam indicat, qua, pressus a collegis regibus, saluti suae consuluit. Mox [*l.* 4. *et seqq.*] ὄψιος, ἐπενόεε, et μαντήϊον recepi, quippe Ionici commatis. Quod et aliàs facio, solo Msstorum indicio contentus: cui enim bono repetitae iterum iterumque admonitiones? *Herodotum* qui versant, dictionis eiusdem callent genus. WESS.

16. κατὰ λητὴν ἐκπλώσαντας) Cares erant λῃστρικοὶ et passim μισθοῦ στρατεύοντες in *Strabonis* XIV. p. 978. A. [p. 662. D. ed. Cas.] Par Graecorum olim et Ionum prava consuetudo, teste *Thucydide* I. 5. Hinc in lege *Solonis*, a *Gaio* servata *L.* 4. *D. de Colleg.* οἱ ἐπὶ λείαν οἰχόμενοι, *sociati ut praedatum eant.* Vere enim doctissimi viri, *Palmerius*, *Heraldus*, *Bynkershoekius*, ita correxerunt, obliti verborum *Herodoti*, ad eam sententiam adprime utilium. WESS.

CAP. CLIII. 6. δυωδεκαπήχεες) *Aldinum* contemni haud debuerat, quippe unice legitimum: vidit et *Reiskius*; *Diodorus* I. 67. consentit. Quod subditur [*l.* 7.] ὁ δὲ Ἄπις κατὰ τὴν Ἑλλ. γλ. ἐστὶ Ἔπαφος, vereor, ut *Herodoti* sit. Commodam sedem habet III. 27. et 28. hic fortasse additicium, minus certe necessarium. De *Epapho* gemina *Aelian.* Hist. An. XI. 10. et Graecorum alii. WESS.

CAP. CLIV. 11. πρὸς θαλάσσης, ὀλίγον ἔνερθε Βουβ.) In Latinis erat *prope exiguum maris*, vulgato πρὸς ὀλίγον θαλάσσης respondens. Neutrum bene. *Reiskius* ex illo, ὀλίγον πρόσω θαλάσσης, *tantillum remoti a mari.* Veriora edunt Mssti; quibus *Diodorus* adstipulatur I. 67. Statim [*l.* 14.] idem Vir. Cl. κατοίκισε ἐς Μέμφιν, iustiore caussa, quam *Herodotus* brevi adprobabit ipse. [Olim ibi κατοίκησε, quod et *Gron.* tenuit. Veram scripturam servavit ms. *F.* puto et *Paris.*] Mendae genus per est frequens. Tale in *Strabonis* X. p. 685. B. [p. 447. A. ed. Cas.] ὁ μὲν τὴν Ἐρετρίαν ᾤκησε: et p. 734. [p. 479. B.] εἶτ' Ἀχαιοὶ καὶ Λάκωνες συνῴκησαν. Tale Musâ VI. 33. VII. 170. *Cares* autem μέρος τι τῆς Μέμφεως incoluisse, Καρομεμφίτας adpellatos, est in *Polyaeno* VII. 3. et *Steph. Byz.* voce Καρικόν. WESS.

21. ὁλκοὶ τῶν νεῶν) Laurentius *Vestigia navalium*, et c. 159. *H. Stephanus* obscurius, *canales quibus naves deducebantur.* Malo *navalia* cum *Porto.* Ὁλκοὺς δυνάμεις *Philo Iud.* Leg. ad Caium p. 1030. alibi ὁλκικὰς, eas ait, quae adliciunt. Nautica in re ὁλκοὶ *rudentes* sunt *ad naves trahendas.* [sive *lignei cylindri, quibus naves in terra promoventur.*] Schol. *Thucydidis* III. 25. οἱ ὁλκοὶ, ὄργανά εἰσι, οἷς αἱ νῆες ἕλκονται: tum *navalia.* *Hesychius* ὁλκοὺς, ναυστάθμους, τὰς ἕλξεις τῶν πλοίων. *Suidas* paria, fortasse hoc ex loco. WESS. — Inde νεωλκεῖν, *subducere naves*, apud *Polyb.* et alios. *S.*

CAP. CLV. 7. [ὡς καὶ πρότερον οὐνόμασταί μοι) Vide cap. 59, 9. 83, 7. 133, 3. *S.*]

[13. Λιτοῦς νηὸς ἐξ ἑνὸς λίθου πεποιημένος) De *aedibus monolithis*, cuius generis aliam cap. 175. memorat Noster, praeter *Norden* paulo post *Wesselingio* laudatum, consuli possunt *Caylus* in Comment. Acad. Inscript. T. XXXI. p. 35. seqq. *Abd-Allatif* p. 186. ibique *Sylvestre de Sacy* p. 248. et quem is laudat *Denon* p. 140. et 246. ed. in 4to. et Tab. aen. XLI. n.° 1 et 2. Adde *Description de l'Egypte par ordre* etc. *Antiquités*, T. I. Pl. x. fig. 5. 6. et 7. Exstat etiam in India ad hunc diem in ruderibus urbis Mavalipuram aedes monolitha, xx. pedes in altitudinem et profunditatem, XII. in latitudinem metiens. Vide *Langlès Monumens anciens et modernes de l'Hindustan*, Fascic. V. Paris. 1813. tab. aen. XXIII. *S.*]

[15. τουτέων ἕκαστόν ἐστι) Est qui ἕκαστός ἐστι legendum censeat, quoniam τοῖχος praecessit. At ἕκαστον τουτέων ad ὕψος et μῆκος refertur. *S.*]

17. τὴν παρωροφίδα τετράπηχυν) *Pollux* I. 81. τὸ μεταξὺ τοῦ ὀρόφου καὶ τοῦ στέγους, παρωροφίς: cuius descriptio Latinis *Vallae* non congruit. Nisi aberro, videtur *prominentiam* τοῦ καταστεγάσματος, sive *quod* παρὰ τὸν ὄροφον *porrigebatur*, indicare. Huiusmodi autem *tecta ex uno lapide*, μονόλιθα, non praeterita a *Strabone* XVII. p. 1165. [p. 811. c. ed. Cas.] neque *Nostro* II. 175. ostentant in hunc diem Aegyptiorum parietinae a *Frid. Lud. Norden* Itin. Aegypt. p. 187. cum cura descriptae. Θώϋμα, θωϋμαστότατον cur receperim, dictum alias fuit. WESS. — Vide Adnot. ad I. 11, 16. *S.*

CAP. CLVI. 3. νῆσος ἡ Χέμμις καλευμένη) *Eustathii* et *Arch.* Ἔχεμις probari a *Th. Galeo* haud debuerat: nata est ex διττογραφίᾳ. *Mela* I. 9. et *Stephanus Byz.*, *Nostrum* excitans, *Chemmin* tuentur, atque *Hecataeus* apud eumdem. [At *Chembin* nominaverat *Hecataeus.* conf. *Creuzer* Histor. Fragm. p. 26 seq.] Nam quae c. 91. Chemmis, longe diversa urbs est. *Insulas*, quas [*l.* 7.] miratur *Herodotus*, *fluitantes* Aegypti, et μεγάλας σφόδρα, dabit *Theophrastus* Histor. Plant. IV. 13. etiam prope Orchomenum Boeotiae; Italiae nonnullas *Seneca*, Quaest. Nat. III. 25., plures *Plinius* Hist. Nat. II. 95. quorsum *Labeonis* verba in L. 65. §. 2. *D. de*

Adquir. R. Dom. recte referunt. Conf. *Sotionis* Eclogarum finem. WESS. — De *Chemmi* insula conf. quae notavit *Et. Quatremère*, in *Mem. sur l'Egypte* T. I. p. 226 seq. *S.*

10. ἐμπεφύκασι δ' ἐν αὐτῇ) *Homeri* περὶ δ' αἴγειρος πεφύκασιν *Thomam Gale* ad *Arch.* et *Vind.* ἐμπεφύασι amplectendum pertraxit, pellicit et me. Priorem tamen formam *Hippocrates* et *Aretaeus Cappadox* non spreverunt, neque *Noster* I. 193. II. 91. WESS.

24. Αἰσχύλος) *Cereris* filiam *Dianam* dixerat, opinor, in dramate deperdito. *Pausan.* VIII. [c. 37.] p. 676. Δήμητρος Ἄρτεμιν θυγατέρα εἶναι καὶ οὐ Λητοῦς, ὄντα Αἰγυπτίων τὸν λόγον, Αἰσχύλος ἐδίδαξεν ὁ Εὐφορίωνος τοὺς Ἕλληνας: sua desumsisse ex *Herodoto* merito videbatur *Iablonskio* Panth. III. c. 4. §. 4. Quae praecedunt Herodotea [*l.* 19-21.] de *Latona, liberorum* Διονύσου καὶ Ἴσιος *Apollinis et Dianae nutrice ac servatrice*, prostant in *Scholiis* ad *Ciceron* I. in Verr. c. 18. mendosissime scripta; nam voces, Ἴσιος λέγουσι, in has deformatae sunt ΗΣΙΟΔΟΣ ΔΕ ΤΟΥΣΕΙΝ. Magis mirum, Λητοῦν in τοῦσιν degenerasse: sed hunc locum video designatum *Gronovio*; qui frustra Λητὼ scribi maluit quam Λητοῦν. *Eustath.* ad Od. ε. p. 212, 7. τὴν Καλυψὼ καὶ τὴν Ἰὼ, Καλυψοῦν καὶ Ἰοῦν οἱ πλείονες Ἴωνες γράφουσι: habet Ionicum κακεστοῦν *Hesychius*, εὐεστοῦν scripsit *Democritus*. VALCK.

26. ἐποίησε γὰρ Ἄρτεμιν εἶναι *etc.*) Oculis et animo *Pausaniae* haec obversata fuisse, ex VIII. 37. nemini non adparebit. Satis vero hic ambiguum, τὴν δὲ νῆσον διὰ τοῦτο γενέσθαι πλωτήν, quorsum tendant: an ad *Aeschylum*, an aliorsum? Cl. *Pauw* Tragico transscribit, et propterea τὴν δὲ Δῆλον διὰ τοῦτο γενέσθαι πλωτὴν, *ideoque Delum redditam esse natantem*, corrigendum pertendit. Fabula ex *Callimachi* Hymno in Delum abunde nota est, huic tamen loco non bene adcommodata. Continuatur, quod de *fluitante insula Chemmi* positum ante fuerat, adseriturque πλωτὴν *tum esse factam, quum Apollo et Diana Typhonis in ea insidias vitarent*. Pendent omnia ex superioribus φασὶ εἶναι αὐτὴν πλωτὴν, et arguunt sequentia. Deerat στιγμὴ post Δήμητρος, prudente *Cl. Reiskii* consilio adscripta. WESS. — Commode *Schaefer* interiecta verba, inde ab illis, ἐκ τούτου δὲ, parentheseos signis inclusit: nos parentheseos initium ab istis, Ἀπόλλωνα δὲ, fecimus. *S.*

CAP. CLVII. 1. Ψαμμίτιχος δὲ ἐβασίλευσε Αἰγύπτου τέσσερα καὶ πεντήκοντα ἔτεα) Redit in memoriam acerba criminatio, qua *Herodotum* suo more perstrinxit G. *Iameson*, Spicileg. Ant. Aegypt. c. VI. 6. Negat vera esse, quae de Psammeticho, Scythis, Cyaxare lib. I. 105. litteris prodita sunt. Neque *enim Psammetichum obviam ire Scythis potuisse, quia debitum naturae persolverat: namque* XLII. *annis ante Cyaxarem regnum inchoasse.* Quid tum porro? Regni munera per annos LIV. Psammetichus obiit; potuit ergo, si verum foret annis XL. et duobus ante Cyaxarem regnum inchoasse, plurium spatio annorum isti Medorum regi, quod *Herodotus*, et *Strabo* XVIII. p. 1153. [p. 801. D. ed. Cas.] aliunde doctus, adfirmavit, aequalem habere aetatem. At hoc perpende: mortem cum vita commutavit Amasis anno Periodi Iulianae 4187., a cuius obitu ad *Psammetichi* initia anni sunt, sicuti *Iamesonus* bene putavit, centum circiter et quadraginta sex. Ergo principia Psammetichi conveniunt anno Per. Iul. 4042. Cambyses sub annum regni quintum in Aegyptum arma vertit, hoc est, Per. Iul. 4188. anno. Hinc ad Cyaxaris regni exordium reperiuntur anni ferme centum et octo, non inficiante docto viro: quare regnare is anno eiusdem Periodi 4079. coepit. Consequens inde est, ut Cyaxares et Psammetichus reges se ultra XV. annos videre et venerari potuerint. I nunc, et criminatori ausculta. Ego vero [*l.* 4.] ἐς τὸ, quod in ἐς ὃ crebro abiit, non movi; atque ex sermonis indole πολιορκευμένη [*l.* 5.] et ἐλαστρευμένας [cap. 158, 6.] ex schedis recepi, *Eustathii* iudicium secutus. W.ES.S.

CAP. CLVIII. 4. τῆς μῆκος μέν ἐστι) Bene mssti, ob sequens δέ. Est de hac *fossa* Cl. *Mich. Rossalli* schediasma, quo ex *Aristotele* I. Meteorol. c. 14. et *Strabone* eius initia Sesostridi vindicantur. Verum Geographus XVII. p. 1157. [p. 805. A. ed. Cas.] incertus haeret, *Herodoti Aristotelis*que opinionem recensens; alibi, I. p. 65. [p. 38.] confidentior, ubi *Casaubonus* doctissime. *Nostro* planissime accedit *Diodor.* I. 33. plura de egregio isto opere, modo inconcussum mansisset, quam alii, conmentatus. Hoc addere, ferente occasione, debeo, *Iosephum* Bell. Iud. V. 9. p. 347. Pharaoni, qui Abrahamo uxorem Saram abduxit, Νεχαὼς cognomen indidisse: quod unde acceperit, nescire

me fateor; probe alioqui gnarus, eam Iudaei scriptoris perorationem multa stolidae iactantiae argumenta conplecti. WESS. — Quod ait Scriptor πλόος ἡμέραι τέσσερες, suspicatus eram iusto minorem esse numerum: cuiusmodi dubitatio mihi ad c. 9, 1. oborta erat. Sed conf. lib. IV. c. 86. *S.*

6. ἐλαστρευμένας) Adfirmat etiam *Eustath.* ad Ἰλ. σ'. p. 1219, 24. Ὅτι καὶ ἐπὶ νεῶν ἐλαυνομένων τὸ Ἐλαστρεῖν λέγεται Ἡρόδοτος δηλοῖ ἐν τῷ „τριήρεις ἐλαστρευμένας." Multo frequentius olim formam istam in libris veterum lectam, quam a nobis, monstrant diversa Grammaticorum interpretamenta, ex usu multiplici verbi ἐλαύνειν atque origine facile illustranda. VALCK.

11. τὸ κατὰ Μέμφιν τεῖνον ὄρος) Admotam his medicam a *Reiskio* manum, τὸ παρὰ Μέμφιν τεῖνον, *Memphim praetendens*, aut τὸ κ. Μ. στεινὸν, *angustus apud Memphim mons*, Scriptor deprecatur. Maluit II. 8. hoc de monte τεῖνον ἐς τὴν Ἐρυθρὴν καλ. θάλασσαν, ἐν τῷ αἱ λιθοτομίαι, uti hîc: tum c. 175. ἐκ τῶν κατὰ Μέμφιν ἐουσέων λιθοτομιέων. [Turbaverat viros doctos, quod κατὰ Μέμφιν vulgo *apud Memphin* intelligebatur, quum sit *ex adverso, contra Memphin.* cf. I. 76, 4. II. 148, 3. et *Valck.* ad III. 14, 10.] Mox ex schedis φέρουσα [*l.* 15.] sententiam ornat. Nam *divortia* sive διασφάγες ab indicato monte non protendebantur, sed ipsa fossa, ab eo in meridiem et sinum Arabicum ferens. [Ut *via ferre* (φέρειν) ad aliquem locum dicitur, cf. II. 138, 18. ibique not. sic nunc *fossa* φέρουσα etc.] Iam Arabiae urbs Πάτουμος praeterita a *Steph. Byz.* non est, eadem, ut viri eruditi arbitrantur, ac פתם *Pithom* Hebraeorum, *Exodi* c. 1, 11. quae quidem Ἡρώων πόλις et Coptorum sermone ΠΕΘΩΜ cum deinde fuerit nuncupata, et extimo sinus Arabici angulo adcubuerit, nulla mihi dubitatio est, quin Herodotea distinguenda sint ὀλίγον Βουβάστιος πόλιος· παρὰ Πάτουμον - - - πόλιν ἐσέχει ἐς τὴν etc. Certe ad Patumum fossa sinui Arabico iungebatur, longe ab urbe Bubasti seiunctam. Illis autem δὲ si deforet, equidem non revocarem. WESS.

20 *seq.* ἀπὸ τούτου εἰσὶ στάδιοι χίλιοι) Quod Scholiastes *Aristophanis* ad Plut. vs. 388. ut *Herodoteum* produxit, ἀπὸ τούτου εἰσὶ στάδια δύο ἀπαρτὶ, aut, uti in Ἀπαρτὶ *Suidas*, στάδιοι ὁ, h. e. ἑβδομήκοντα, id frustra in Musis quaesitum, hîc

olim, sed correctius, conmodam sedem habuerat. Testis erit Grammaticus Sangermanensis, cuius indicium Cl. *D. Ruhnkenio* acceptum fero, Ἀπαρτὶ scribens παρ' Ἡροδότῳ σημαίνει τὸ ἀπηρτισμένως καὶ ἀκριβῶς· ἀπὸ τούτου εἰσὶν στάδιοι χίλιαι ἀπαρτὶ εἰς τὸν Ἀραβικὸν Κόλπον. Valde autem mirum, ita vocem hinc abiisse, ut ne vestigium quidem reliquerit. Noneam inconmodam, sed et Herodoteam, diximus ad lib. V. 53. WESSELING. in *Addendis*. — Distantiam intimi recessus sinus Arabici a Mediterraneo mari, metrorum francicorum 100,000, id est, trecenta fere pedum millia, Aegyptius Academicus *Du Bois-Aymé* reperit; quam mensuram ait (in Commentatione supra a nobis ad cap. 6, 12. laudata) exacte convenire cum *mille stadiis*, quibus eamdem distantiam *Herodotus* aestimavit: hunc enim scriptorem in rebus quidem Aegypti (quod iam a *Danvillio* aliisque viris doctis monitum) non maiori stadio Olympico uti, sed minori quodam, nonnisi 306 fere pedes continente; quod ut ab illo supra cap. 6. et 7. huius libri, sic et hoc loco factum. Cui rationi quum manifeste repugnare videatur, quod in eisdem Aegypti rebus idem Scriptor noster, lib. II. c. 149. *stadium* diserte tradit *centum orgyas*, id est, *sexcentos pedes* continere, tum quod lib. IV. c. 41. idem intervallum *mille stadiorum*, de quo hîc agitur, *centum millibus orgyarum*, id est, *sexcentis pedibus* aequiparat; huic difficultati ita occurrunt viri docti, ut dicant, aut propriae rationis suae nonnumquam oblitum esse *Herodotum*, aut, pro ratione maioris minorisve *stadii*, etiam *orgyas* maiores vel minores esse aestimandas. Equidem, argumentum hoc leviter attigisse contentus, vereor ne nondum satis momenta cuncta, quae ad quaestionem de aestimanda diversa stadii ratione apud veteres spectant, perpensa a viris doctissimis, qui in hoc genere laborarunt, et ad liquidum sint perducta. *S.*

CAP. CLIX. 3. ἐπὶ τῇ βορηίῃ θαλάσσῃ etc.) *Instruxit triremes, in septemtrionale, et in australe mare*, sive Oceanum Orientis, *mittendas*: eadem Ἐρυθρὴ hoc loco θάλασσα, ac νοτίη, sicuti c. 158. tum IV. 42. ubi memorandum regis huius circa omnem Africam in Herculeum fretum et mare mediterraneum, sive boreale, navigandi studium. Quod autem in duobus *Codd.* οἱ ὁλκοί εἰσι δῆλοι, pro iusto potest putari. WESS.

6. ἐν Μαγδόλῳ ἐνίκησε) Hac de urbe quanti disputationum aestus? Officii ratio, ne nihil moneatur, expostulat. Paucis defungar. Sunt doctissimi homines, quibus *Magdolus* ea est, quam XII. M. P. *Antonini* Itinerar. p. 171. Pelusio seiungit. Convenit nomen, congruere et situs videtur. Ego vero studiosius consideratum vellem, urbem eam ex *Herodoti* finitione II. 6. et III. 5. Aegypti fuisse: in quam Syros se, quicunque fuerint, hoc rege, adeo opibus et militaribus copiis florente, penetrasse, creditu difficile fit: praesertim cum ora Syriae maritima, ad Azotum ultraque, eius fuerit in ditione, sicuti narratum c. 157. Adeo-ne supinos arbitrabimur Syros, qui, vitare cum possent, in anceps discrimen et certam perniciem se mergere voluerint? Mihi, imperatorum artes et cauta consilia replicanti, id quidem probabile non accidit. Ubi ergo *Magdolus*? Inventa ab eruditissimis viris est in urbe Manassitidis tribus, *Megiddo*, cuius vicina in valle egregius princeps Iosias profligatus (*Chronic.* II. XXXV, 22. *Reg.* II. XXIII, 29.) hoc abs rege fuit. Neque illis ego refragabor. Nominis discrepantia non moratur. Ex *Megiddo*, [quae *Mageddo* apud *Iosephum*,] Aegyptii, unde haec *Herodotus*, suo ore *Magdolum*, ut in similibus accidit saepius, formarunt. Et, si moratur, adscisci poterit *Magdiel*, non longe hinc dissitus vicus, apud *Hieronymum* in Onomast., unde *Magdolus* conmodo gignetur. Nec obficiunt *Syri*, suo vocabulo, sumto latius, Iudaeos, in Aegypto multimodis detestabiles, conplexi. Mitto alia, quae *H. Relandi* Palaest. lib. III. p. 894. et *Iac. Perizonii*, etsi in quibusdam dissentientis, Origines Aegypt. c. 23. p. 471. subpeditabunt. WESS.

7. Κάδυτιν πόλιν τῆς Συρίης) Recurrit urbs III. 5.; nec diversa, seu eius amplitudinem sive situm examines, videtur. *Herodotus* aliam si voluisset, addita notae significatione utique secrevisset. Qui *Carcemischum*, quorsum Necos victo Iosia *Chronic.* II. XXXV, 20. properavit, esse pertendunt, in quis Cl. viri, *Simsonius* et *Galeus*, ad id animum non adverterunt. Nam, cum opinantur Κάδυτιν *primo vocatam hanc urbem, deinde Carchemischum a clade*, ea profitentur, quae ubi negaveris, in spongiam ultro abibunt. Idem de suspicione *Cl. Pauw*, quae Carcemischum primis temporibus Κιρκήσιον et Κίρκησον nominat, atque

hinc Κίρκυτιν et Κέρκυτιν, et tandem Κάδυτιν negligentia scribarum format, iudicium esto. *Quibus enim indicibus, quo teste probatur?* De Cadyti suo loco. [nempe ad III. 5.] WESS.

9. ἐς Βραγχίδας τὰς Μιλησίων) *Porphyrii* aetate idem exemplaria praeferebant, sicuti I. 92. ubi *Gronovius* bene, haec tamen docti scriptoris adspernatus: καὶ γενόμενος ἐπὶ τέλει τῆς Αἰγυπτιακῆς βίβλου, ἥτις ἐστὶ δευτέρα τῇ τάξει ᾗ εὑρίσκω πάλιν κατὰ τὴν αἰτιατικὴν πτῶσιν εἰπόντα τὸν Ἡρόδοτον, „ἀνέθηκε ἐς „Βραγχίδας τὰς Μιλησίων." οὐκέτι οὖν ᾤμην ἁμάρτημα εἶναι γραφικὸν, Ἰωνικὸν δὲ μᾶλλον ἰδίωμα. Quae hunc locum occupare debent, quo inportunam τοὺς Μιλ. corrigentium vim in posterum arceant. WESS. — Conf. ad I. 92, 6. notata. *S.*

CAP. CLX. 22. Ἠλείων δὲ μηδενὶ) Apud *Diodor. Sic.* lib. I. cap. 95. Eleorum legatis interrogantibus, πῶς ἂν γένοιτο δικαιότατος; (ὁ Ὀλυμπικὸς ἀγών,) respondisse traditur Amasis, ἐὰν μηδεὶς Ἠλείων ἀγωνίζηται. Amasi, Regi Graecorum studiosissimo, haud sane disconveniunt, quae sub *Psammi* scribit evenisse *Herod.* quantumvis ab aevo iam Psammitichi, qui Psammi fuit avus, exercere commercia cum Aegyptiis coeperint Graeci, postquam is in Aegypto Ionibus et Caribus quibusdam sedes adsignasset. Definitum Hellanodicarum sorte lectorum numerum Indus culpabat Iarchas, quo iudice πολλῷ σοφώτερον ἐφρόνουν ἂν Ἠλεῖοι, ἀριθμῷ μὲν ἄλλοτε ἄλλοι ὄντες, δικαιότητι δὲ οἱ αὐτοί: apud *Philostr.* Vit. Apoll. III. cap. 30. Sibi quales hoc in certamine constituendo viderentur *Apollonius* declarat IV. c. 29. ubi corrigendum videtur, ὡς ἐπεμελοῦντο τῶν ἀγώνων, pro τῶν αὐτῶν. Ne rebus quidem Graeciae prolapsis Eleorum in his ludis administrandis aequitatis desunt exempla; quale subministrat *Dion Chrys.* in Rhod. p. 344. c. Olim tamen etiam, ut sunt humana, nonnunquam ad gratiam et libidinem suam potius spectarunt, quam quid ius et aequum postularent. VALCK. — *Diodorus, Psammin* silentio tramittens, Eleorum legatos ad Amasim ducit I. 68. et 95. *Plutarchus* in Quaest. Platon. p. 1000. A. Aegyptiorum responsum sophistarum uni tribuit, qui, si Eleis id inculcavit, istos dicti auctores habuit. WESS.

CAP. CLXI. 9. ἐν τοῖσι Λιβυκοῖσι λόγοισι) Vero simile est, quod *Bouherius* Dissert. Herodot. cap. 1. et

G. *Raphelius* Annot. ex Herodoto ad S. Script. p. 96. coniecerunt, non indicari singularem de rebus Libycis commentarium, abs Historico digestum, sed eam *Musae quartae partem*, res Africanas continentem. Habet ea c. 159. militum hanc rebellionem, et infelicem Apriae regis exitum: neque veterum ullus est, qui λόγους *Herodoti* Λιβυκοὺς, ab isto distinctos libro, vel verbulo adtigerit. Obstare putes, quod minime μεζόνως, sed prorsus μετρίως et tenuiter de *Aprie* illic agatur; cuius mutati instituti rationes habere plures, nunc incognitas, potuit. [At, *qua occasione* Apries copias in Cyrenaicam miserit, id vero ipsum, quemadmodum hîc promittit, ita ibi enucleatius exposuit.] Res sane Africanas operose et tanta cura persecutus isthic est, ut uberiorem et aliam illis operam inpendisse non videatur. WESS.

11. Αἰγύπτιοι δὲ ταῦτα ἐπιμεμφόμενοι) Interiectum articulum non spernerem: Αἰγύπτιοι δὲ οἱ ταῦτα ἐπιμεμφόμενοι ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ. Primum enim ab Aprie defecisse narrantur qui redierant e clade Cyrenaica, eorumque qui perierant amici, cap. 162. dicti τῶν Αἰγυπτίων οἱ ἀπεστεῶτες. Tandem, postquam ducem Aegyptium contumeliose tractasset Apries, οἱ λοιποὶ τῶν Αἰγυπτίων, οἳ ἔτι τὰ ἐκείνου ἐφρόνεον, ἀπιστέατο πρὸς τοὺς ἑτέρους. cap. 162 extr. Quoniam non una fuit defectionis causa, *Herod.* lib. IV. c. 159. ἀντὶ τούτων, inquit, Αἰγύπτιοι, καὶ κατὰ τοιαῦτα (sic legerim) ἐπιμεμφόμενοι Ἀπρίῃ ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ. *Infortunii originem* plenius enarrat isto loco *Herodotus* tractans Libyca vel Cyrenaica: atque hi sunt Λιβυκοὶ λόγοι *Herodoti*, hoc cap. 161. memorati, quos viri doctissimi sibi periisse persuaserant: vidit hoc monuitque primus G. *Raphelius* Annotat. in S. S. T. I. pag. 85. Libyca tractans *Diodorus Siculus* lib. III. c. 62. sua citat ipsius Αἰγυπτιακά. VALCK.

CAP. CLXII. 2. ὁ δὲ, ἐπεί τε ἀπικόμενος *etc.*) Anomalam horum structuram animadvertit G. *Raphelius* in Epist. *Paulli* ad Galat. II, 6.; estque notabilis, nec vero insolita. Non repeto, quae vir doctus conduxit. De κυνέῃ, *galea*, nihil mirum, quippe regiae auctoritatis apud Aegyptios, ut deinde apud Graecos διάδημα, insigne, c. 151. At quid facias *Iulio Africano*, in hac Amasis ('Αμώσιος perperam pingit) ab Aprie defectione, Israëlitarum, Mose

duce, abs Aegyptio rege discessionem inveniente atque hoc ex loco extundente? Fallit profecto et fallitur bonus vir, apud *Eusebium* Praep. Eu. X. 10. pag. 490. c. *Athenaei* caussa discrepat, *Hellanicum*, a *Nostro* dissentientem, secuti, lib. XV. p. 680. B. WESS.

15. ἐπάρας ἀπεματάϊσε) Hinc derivatum *Phavorini* in *Stobaei* Serm. CXII. pag. 586. de sene, qui LXX. annis maior casu in thesaurum inciderat, ἐπάρας τὸ σκέλος ἀπεματάϊσε, *sublato crure pepedit.* Eadem de re ποιεῖν ματαϊσμοὺς *Seleucus* in *Athen.* III. 4. [pag. 76. f. cap. XI. nuperae edit. ubi in latina versione, pro *mentis efficiat alienationem*, poni debebat *flatus ventris cient.*] Quae eruditissimos viros *P. Leopardum* Emend. VII. 13. *Ios. Scaligerum* ad *Catulli* Epigr. L. et *Is. Casaubonum* non latuerunt. WESS.

25. οὐδένα λόγον αὐτῷ δόντα, ἀλλὰ) Male *Laurentius.* Scripserat αὐτῷ, aut ἑωϋτῷ potius, *nulla* nempe *regem ratione rei usum*, sed ira percitum iussisse. Huc ἀλλὰ ducit, et constans usus. De Cyro I. 209. ὁ Κῦρος ἐδίδου λόγον ἑωϋτῷ περὶ τῆς ὄψιος, *de somnio apud se prudenter cogitabat.* III. 25. οὔτε λόγον ἑωϋτῷ δοὺς, *neque secum ratione inita.* VIII. 86, 1. ἐμεωϋτῷ λόγους διδοὺς, *apud me ipsum animo putans.* Simile IV. 102. οἱ δὲ Σκύθαι δόντες σφίσι λόγον, ὡς οὐκ *etc.* ubi in Latinis aberratur, sicuti V. 138. *Plutarchus* Defect. Oracul. pag. 419. c. καὶ διδόντας ἑαυτοῖς λόγον, εἴτε ποιῆσαι βέλτιον εἴη *etc.* WESS. — Ut αὐτῷ a recentioribus Editoribus in ἑωυτῷ mutaretur nulla urgebat necessitas. Valet enim ex optimorum quorumque auctorum usu, rariore illo quidem apud *Nostrum*, αὐτῷ idem ac ἀὐτῷ οἱ vel ἑαυτῷ: et frequenter quidem αὐτοῦ, αὐτῷ, αὐτὸν suo arbitratu posuere editores, ubi recte αὐτοῦ, αὐτῷ, αὐτὸν, notione reciproca, scripti libri dabant omnes. *S.*

CAP. CLXIII. 4. ἐπικούρους τρισμυρίους) Nimium inputatur schedis *Medic.*; habet postremam vocem *Passionei* Cardinalis codex, *Mediceo* antiquitate et dignitate par, legunt omnes alii, praeterque eos *Diodorus* I. 68. cuius consensus cum dispellitur, disputatio [in *Gronovii* Notis] nascitur iniqua et longe ab illis deflectens, quae ad *Stephani* Μώμεμφις adscripta fuerunt. Mox [*l.* 6.] ἐπὶ τοὺς Αἰγυπτίους ἦσαν *Edd.* plerique omnes: ἦσαν verum est. Grammaticus in Lexic. Coislin. p. 600. οἱ δὲ Ἴωνες, ἦσαν καὶ ἦσαν,

non sine vitio: voluit ἤϊσαν καὶ ἦσαν. Ecce alium, p. 234. οἱ γοῦν Ἴωνες ἤϊα λέγουσι, καὶ ἤϊσαν: et brevi post, οἱ Ἴωνες ἦεσαν καὶ ἦσαν. Sic I. 62. III. 77. IX. 5. WESS.

7. ἔν τε δὴ Μωμέμφι) Mox c. 169. ἐς Μώμεμφιν, sive *iuxta* eam: ἐν Καρπάθῳ πλέοντες III. 45. et ἐν τῇ Σαλαμῖνι VIII. 86. eiusdem sunt usus et conplura alia. [conf. ad III. 45, 2. notata.] Μωμέμφι, coniecturam secutus *Gronovius*, et cap. 169. membranas, bene refinxit. *H. Stephano* in opinionem illud ipsum venerat ad *Diodori* I. 66. qui ambo Laurentianae versionis prisca exemplaria si adhibuissent, non eam suspicionem sed veritatem pronuntiassent. Bonus *Valla* ob lapsus nonnullos audiit male; hinc ille contemtus: δήμῳ Μέμφι *Arch.*, si quid dubii restet, eximit universum. WESS.

CAP. CLXIV. [1. Αἰγυπτίων ἑπτὰ γένεα) De *septem civium classibus apud Aegyptios* multa utilia monuit *Heeren*, in *Ideen über die Politik* etc. T. II. p. 594. et seqq. Ibi p. 614. καπήλους, quos *l.* 3. nominat Scriptor, latiore notione accipiendos censet, de opificibus, artificibus, institoribus et mercatoribus; ut haec classis non modo καπήλους proprie dictos, sed et χειρώνακτας et ἀγοραίους ἀνθρώπους comprehenderit, qui cap. 141, 19. cum καπήλοις iunguntur. Agricolarum classis quum nulla memoretur, agrorum culturam censet idem Vir doctus (p. 615 seq.) omnibus quinque inferioribus civium classibus communem fuisse. Medici, quorum ingens apud Aegyptios numerus erat, ex sacerdotum puto classe fuere. *S.*]

6. Ἑρμοτύβιες) *Aristagorae* apud *Steph. Byz.* Ἑρμοτυμβιεῖς, et, *Ethnicographo* explanatore, μοῖρα τῶν μαχίμων ἐν Αἰγύπτῳ. Vox eadem, sed invitante pronuntiandi consuetudine varians, monstrante *Hemsterhusio* ad Comici *Plutum* vs. 729. Addit *Stephanus*, οἱ αὐτοὶ καὶ Λαβρεῖς, quod, nusquam alibi lectum, Ampl. *Cuperus* in litteris ad *N. Heinsium*, Syllog. Epist. T. II. p. 690. οἱ αὐτοὶ καὶ Καλασίριες corrigit. Erant utrique ἐκ τῶν μαχίμων, sed non iidem; neque iuvat IX. 31., quippe ibidem, sicuti hic, distincti. WESS. — Ex diversis Aegyptiorum stirpibus oriundos fuisse suspicatur *Heeren* ib. pag. 609. Utrorumque nomen a diverso vestitus genere tractum fuisse censet *Hemsterh.* l. c. auctoritate *Pollucis* VII. 71. *S.*

CAP. CLXV. [3. νῆσος ἡ Προσωπῖτις. Conf. cap. 41, 17 seqq. et *Et. Quatremère Mem. sur l'Egypte*, T. I. pag. 424 seq. *S.*]

5. ὅτε ἐπὶ πλείστους γενοίατο) Revocavi Ionicum γενοίατο, toties in *Porti* Lexico ex *Musis* depositum: mallem tamen, si per msstos liceret, ἐγενέατο, quod brevi se dabit. WESS. — At propria iustaque est particulae ὅτε cum modo potentiali constructio, ubi illa *quando* vel *quoties* significat: et ὅτε - - ἐγενέατο cap. 166, 7. nonnisi variationis amore scripsit *Herodotus*. *S.*

7. ἀνέονται) Verius fortasse ἀνέωνται, ut ἀφέωνται. Sic *H. Stephanus* in Recensione vocum Herodotearum. Alioqui ex ἀνέομαι erit, quae *Porti* sententia. WESS.

CAP. CLXVI. 3. Ἀνύτιος) Aliunde nota sunt quae praecedunt: *Stephano* quoque *nomus* memoratur Ἀφθίτης. Ἀνύτιος alibi forsan non invenietur, et ad priorum normam in Ἀνυσίτης videtur refingendum: *Stephanus Byz.* Ἄνυσις, πόλις Αἰγύπτου· τὸ ἐθνικὸν Ἀνυσίτης· ὡς Ὄασις, Ὀασίτης. *Anysis* urbs memoratur *Herod.* lib. II. cap. 137. Nostri quoque loci meminit ad *Steph. Luc. Holstenius*. VALCK. — Rediit Σεβεννύτης ex cap. 155. et *Stephano Byz.*; tum Ἀνύσιος, ut c. 137. pro quo Ἀνυσίτης Ethnicographus. WESS. — Mendosum Ἀνύτιος cum aliis tenet noster *F.* De *Thmuite* districtu conf. *Quatremère Mem. sur l'Egypte*, T. I. pag. 129 seq. *S.*

5. Istud ὁ νομὸς ἐν νήσῳ οἰκέει, *Praefectura in insula sita est*, ad Homericum Ἰλ. β'. 626. Νήσων, αἳ ναίουσι πέρην ἁλὸς adcedit; expressum, quod *Eustath.* advertit, a *Sophocle* Aiac. 604., et *Apollon. Rhod.* I. 831. III. 1091. Huiusmodi *Isocratis*, in Laud. Busir. p. 214. E. τὴν πόλιν σποράδην καὶ κατὰ κώμας οἰκοῦσαν ἐς ταυτὸν συναγαγών: et *Phocylidae* πόλις ἐν σκοπέλῳ, κατὰ κόσμον οἰκεῦσα σμικρὴ, in *Dionis Chrysost.* Borysthenit. p. 441. A. WESS.

CAP. CLXVII. 10. ἥκιστα δὲ Κορίνθιοι ὄνονται τοὺς χειροτέχνας) Laurentii, *Corinthii quoque minimi faciunt opifices*, multos in fraudem induit, magnum etiam virum *Thom. Reinesium*, docte de opificibus et eorum collegiis disserentem, Inscript. Class. I. 105. pag. 144. Contrarium de Corinthiis, eos *nequaquam minimi facere opifices*, traditur, ut vere *Henr. Steph.* in Prolegom. Et quis est, qui

Κορινθιουργῆ χαλκώματα, *vasa Corinthia*, τορεύματα ὀστράκινα, tanta ambitione et studio a Romanis olim expetita, non recordatur? In urbe, mercatura celebri, opificum studia in pretio erant: Ἀνδρῶν τε ηὐπόρηκεν, *Strabo* scribit, ἀγαθῶν εἴς τε τὰ πολιτικὰ, καὶ εἰς τὰς τέχνας τὰς δημιουργικάς, lib. VIII. pag. 586. A. ubi *Casaub.* [ad pag. 382. suae ed.] WESS.

CAP. CLXVIII. [7. Καλασιρίων χίλιοι, καὶ Ἑρμοτυβίων ἄλλοι) Necessariam vocem ἄλλοι etiam *Valla* hic legerat: *Calasirii milleni et Hermotybium alii totidem.* Vide vero ne iusto minor sit numerus χίλιοι, collatus cum universo militum numero c. 165, 5. et 166, 7. edito. *S.*]

CAP. CLXIX. 6. μηδ' ἂν θεόν μιν μηδένα *etc.*) Plena stultissimae iactantiae oratio et per illi similis, quae eius (eumdem enim *Aprien* et *Hophram* esse convenit) effreni ex ore profertur *Ezechiel* XXIX, 3. ubi *H. Grotius* et *G. Raphelius* horum obliti non sunt, neque neglexit magnus *Scaliger* ad *Eusebii* Chronicon. *Aiacis, Mezentii, Capanei*, stolidas gloriationes et consimiles aliorum conduxit *La Cerda* ad Aeneid. X. 773. Verum omnium iudex et superbiae ultor μεγάλης γλώσσης κόμπους ὑπερεχθαίρει, uti *Sophocles*; καὶ ἀντιτάσσεται τοῖς ὑπερηφάνοις, belle *Petrus Apost.* Epist. I. cap. V, 5. WESS.

25. ἐν δὲ τοῖσι θυρώμασι) *Postes, in quibus urna* sive *loculus est*, Valla. Ego vero postes tanta crassitie et amplitudine non novi. Scribit III. 16. Amasim ἐπὶ τῇσι θύρῃσι ἐντὸς τῆς ἑωυτοῦ θήκης mortuum quemdam *ad fores intra conditorium suum* sepeliisse, semet vero collocari ἐν μυχῷ τῆς θήκης ὡς μάλιστα, *in intimo eius penetrali*, iussisse. Quae *postibus* παστάδος quo congruent modo? Sunt hic θυρώματα tabulata, ad fores deposita et conditorio apta. *Diotogenes*, in Serm. XLI. pag. 251. *Stobaei*, τὼς δὲ νόμως οὐκ οἰκήμασι καὶ θυρώμασι ἐνῆμεν δεῖ, quae et in *Archytae* fragmento p. 269. Uterque ad *tabulata*, [sive *tabulas*] quibus leges inscriptae promulgabantur, spectavit. WESS. — Ut θύρη apud Nostrum II. 96, 15. et VIII. 51, 9. pro *tabula* ponitur, sic in loco a *Wess.* ex *Stob.* citato. Est autem θύρωμα etiam apud *Lysiam*, apud *Demosth.* et saepius in graeca versione Vet. Test. idem atque θύρα, nisi quod grandius quiddam sonare videtur, quasi medium quoddam inter θύραν atque πύλας.

Igitur διξὰ θυρώματα sunt *geminatae fores*, *ianua bivalvis*: et ἐν τοῖσι θυρώμασι idem fuerit ac ἐντὸς τῶν θυρωμάτων. Nec vero incommode *Larcher* διξὰ θυρώματα, per metonymiam, pro *minori conclavi* vel *repositorio*, *bivalvi ianua clauso*, accepit. *S.*

CAP. CLXX. [1. τοῦ οὐκ ὅσιον ποιεῦμαι etc.) *Osirin* dici auctor est *Athenagoras* loco a *Wess.* citato in *Var. Lect. S.*]

4. ἐχόμεναι τείχου restitui postulante sententia et msstis. Idem divinaverat Cl. *Pauw*, et eo prior Editor Genevensis, sed iusto audacior. WESS.

7. ἡ τροχοειδὴς καλεομένη) De Phoebi natalibus et excellentia *Theognis* vs. 7.

Ἀθανάτων κάλλιστον ἐπὶ τροχοειδέϊ λίμνῃ.

Callimacho τροχόεσσα λίμνη Hymn. Del. vs. 261. ubi *Anna Fabri*, doctissima matronarum, et *Ios. Barnes.* in *Euripid.* Iphigen. Taur. vs. 1104. Durant hunc in diem paludis in Delo argumenta apud *Sponium* Itin. T. I. p. 136. WESS.

CAP. CLXXI. 4. εὔστομα κείσθω) Saepe *Plutarchus* εὔστομα κείσθω, καθ' Ἡρόδοτον, *Aelianus*, *Porphyrius*, *Themistius*, *Synesius*. Fuit enim paroemiae instar. Taxarunt nonnulli. Sic Critici ad *Sophoclis* εὔστομ' ἔχε παῖ, Philoct. vs. 202. Τὸ δὲ τοιοῦτο κεχίασται, inquiunt, ὅτι Ἑλλανικός ποτε ἀναγινώσκων τὰ Ἡροδότου ἔλεγε περὶ τῶνδε μοι εὔστομα κείσθω· οὐ διαιρῶν ὡς δύο λέξεις, ἀλλ' ὡς ἄν τις εἴποι, ταῦτα ἔστω εὔστομα. h. e. *ori ac palato iucunda*. Hoc si intendit Hellanicus, risui dictum elegans exposuit. Valde autem dubito, an εὖ στόμα, distracta voce, ut Grammatici innuunt, scribi legique oporteat. WESS.

CAP. CLXXII. 7. οὐκ ἀγνωμοσύνῃ) Quomodocunque vox capiatur, nemo dici potest, *quempiam* ἀγνωμοσύνῃ προταγαγέσθαι, quod si vel plures habuerint Codices, ut lectum etiam fuit *Vallae*, tamen alteri lectioni postponendum censeo. *Aegyptios* Amasis σοφίῃ, - - - οὐκ εὐγνωμοσύνῃ προσηγάγετο, *callido potius consilio, quam lenitate et clementia, sibi conciliavit.* Hominis Aegyptii σοφία hic est, ut alibi saepe, *calliditas*. *Plato* de Leg. V. p. 747. c. τὴν καλουμένην ἄν τις πανουργίαν ἀντὶ σοφίας ἀπεργασάμενος λάθοι, καθάπερ Αἰγυπτίους καὶ Φοίνικας καὶ πολλὰ ἕτερα ἀπειργάσμενα γένη νῦν ἔστιν ἰδεῖν. Qui *sibi* student *populum conciliare* viri Principes, dicuntur alios εὔνους κατασκευάσαι, ἐξιδιοποιήσασθαι: sed

inprimis προσαγαγέσθαι, variis artibus *allicere* et *ad studium sui perducere*: attigit *Andr. Dounaeus* in *Demosth.* pag. 98. Dicuntur autem *populum* προσαγαγέσθαι ἐπαγγελίαις· χρήμασι καὶ δωρεαῖς· ἀρετῇ· οἰκτῳ· ἐπιεικείᾳ· πραότητι· εὐεργεσίαις: etiam ἀπάτῃ: ut Amasis *Herodoti*, σοφίῃ. *Thucyd.* III. 43. ἀπάτῃ προσάγεσθαι τὸ πλῆθος, et III. 48. *Lenitate et clementia* προσαγαγόμενοι τοὺς Ἕλληνας, *Isocrates* in Plataica pag. 304. B. Τιμαῖς καὶ δωρεαῖς ἔτι δ' ἐπαγγελίαις προσαγόμενος, *Diodor. Sic.* XV. 8. cuius Sesosis, expeditiones suscepturus, ne quid absente se rerum novarum molirentur, subditos πάντας ταῖς ὁμιλίαις καὶ τῇ τῶν τρόπων ἐπιεικείᾳ προσηγάγετο, I. 54. Atque ob eamdem, quae movit Amasin, rationem Darius Hystaspidis, quum ad imperium pervenisset, dicitur χρήμασι καὶ δωρεαῖς τὸν Περσῶν δῆμον προσαγόμενος, *Platoni* de Leg. III. p. 695. D. VALCK.

Ibid. οὐκ ἀγνωμοσύνῃ) Non reluctor tot Codicibus, putoque idem esse atque οὐκ ἀνοήτως, et praecedens magis explicare. *Severitati* locus non convenit, sed callidae sollertiae et astutiae, uti regii actus innuunt. Solet Scriptor ἀγνωμοσύνην in *inperitia* et *fastu* frequentare VI. 10. IX. 3. Solent alii, *Euripides* Bacch. 884. *Sophocles* Trachin. 1273. [1282. ed. Iohns. 1267. ed. Br.] Neque absurde Schol. *Demosthenis* Olynth. II. pag. 17. οὕτως ἀγνωμόνως ἔχετε explanat ἀνοήτως: *Harpocratio*, ἀλογίστως καὶ ἀβούλως. WESS. — Equidem προσάγεσθαι h. l. intellexi *ad officium redigere*, coll. lin. 22. Sic *Plutarch.* in Romulo, citante *H. Stephano*, etiam πολέμῳ προσάγεσθαι ἔθνη dixit. *S.*

15. ἐκ τοῦ ποδανιπτῆρος τῶγαλμα) In Octavio *Minucii Felic.* cap. 23. *Et deus aereus vel argenteus de inmundo vasculo, ut saepius factum Aegyptio regi, conflatur.* Quae, nisi scribentis memoriae error obrepserit, rectius procederent, si *deus aureus*, et, *ut accepimus factum* scriptum prostaret. Prius in mentem venit doctissimo *Th. Gatakero*, insuper *ut legimus* vel *scimus factum* divinanti, Advers. Miscell. XIX. pag. 371. Pelvim, τὸν ποδανιπτῆρα Amasidis, personatus Chilon prudente monitu tangit in *Plutarchi* Conviv. VII. Sapient. p. 151. E. WESS.

CAP. CLXXIII. 2. μέχρι ὅτου πληθώρης ἀγορῆς) Vulgatum πληθούσης ἀγορῆς doctissimi viri *Casaubonus*, *Heraldus*, *Duckerus*, quos testes ad *Diodor.* XIII. 48. adpellavi,

ea in luce posuerunt, ut desideres nihil. Debueram et ego in eo adquiescere, nisi cultius obtulissent mssti. Ionum est πληθώρη in omni *rerum abundantiore copia*. *Eusebius* apud *Stobaeum* Serm. X. p. 130. verissime, τὸν δὲ ἀεὶ ἐπιθυμέοντα προσκτήσασθαι, καὶ πληθώρην μηδέ ποτε τοιούτου λαμβάνοντα --- πένητα καλέω. Neque de tempore, quo forum completur, recusant: χρόνον ἐπισχὼν, ἐς ἀγορῆς κου μάλιστα πληθώρην προσοδὸν ἐποιέετο habet Auctor, suum adserens, Musâ VII. 223. WESS. — Ut frequenter apud Nostrum in μέχρι οὗ, (conf. *Wess.* ad I. 181, 11.) sic hîc in μέχρι ὅτου abundat posterior particula; quod ex tacite mutato orationis tenore repetit *Hermann*, Adnot. 251. ad *Vigerum*. *S.*

5. ἦν μάταιός τε καὶ παιγνιήμων.) Secundum *Vallam*, *morionem agebat* Amasis *ac scurram*. Postquam ille seria tractaverat, ut animum relaxaret, in vino *petulantioribus indulgebat iocis*: sic interpretor Herodotea. Quia compotoribus ipsis lusus isti Regis personâ minus viderentur digni, μάταιος fuisse dicitur et παιγνιήμων. Permutantur ματαΐζειν et ἀσχημονεῖν: et fortasse solita sibi castimonia *Herodotus* turpe quid ambigua voce velavit, ut ne ab óbscoenis quidem abstinuisse iocis significaretur. Deianiram Nessus ψαύει ματαίαις χερσὶν, in *Soph.* Trach. 574. Nam τὸ παιγνιῶδες privatae sortis convivis laudi ducebatur; παιγνιήμων dicebatur *ingeniosus* et εὐφυὴς, *qui iocis urbanis indulgeret*. Placebat *Vel cavillator facetus, vel conviva cominodus* qui dicitur *Plauto* Mil. Glor. III. 1, 47. *Aristoph.* Vesp. 1205. προσμάνθανε ξυμποτικὸς εἶναι καὶ ξυνουσιαστικός. *Luciano* I. p. 552. συμβιῶναι δεξιὸς, καὶ συμπιεῖν ἱκανός. Talis fuit *Aeschines*, hac etiam in parte aquae potoris *Demosthenis* adversarius: vid. *Philostratus* de Vit. Sophist. I. p. 507. Talis ab *Euripidis* ingenio diversissimus *Sophocles*: *Euripides* Ἦν μισογέλως, καὶ τωθάζειν οὐδὲ παρ' οἶνον μεμαθηκώς, teste *Alexandro Aetolo* ap. *Gellium* Noct. Att. XV. 20. Aequalis *Ion Chius* ap. *Athen.* XIII. p. 603. F. Σοφοκλεῖ, inquit, συνήντησα ἀνδρὶ παιδιώδει ἐν οἴνῳ καὶ δεξιῷ: ubi scribi quoque potuit παιγνιώδει: permutantur enim a librariis ista; vid. *Xenoph.* Symp. p. 512, 37. et *Suidas* in Παιγνία. τὰ παιγνιώδη παρὰ Ξενοφῶντι legit *Pollux* II. 20. ubi commodum *Iungermann.* advocat *Xenophontem* Ἑλλ. II. pag. 276, 6. miratum, Therameni iam iam morituro μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιῶδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς. VALCK.

10. δι' ἡμέρης πρήσσειν) Non satis ad Aegyptiorum mentem est *interdiu: totum diem* insumtum volebant. Bene I. 97. τοῖσι πέλας δι' ἡμέρης δικάζειν, *totum diem dirimendis litibus inpendere.* VII. 210. ἐγίνετο δὲ συμβολὴ δι' ἡμέρης, iterum *interdiu*, sed contra gestae rei seriem. Talia, διὰ νυκτὸς *Aristophanis*, recte ab *Athenaeo* acceptum VII. p. 276., δι' ἔτεος supra II. 22. δι' ἐνιαυτοῦ, ἀντὶ τοῦ διὰ ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ *Harpocratio.* Mox [*l.* 12.] σὺ ἂν ἤκουες non debuerant truncare *Vind.* et *Arch.* Fert repetitum ἄν sermonis usus. Iterant ipsi IX. 27. geminatque *Euripid.* Helen. 955. et 1017. *Sophocles* Oedip. Tyr. 610. et Oed. Colon. 1524.; alterum ἄν iniuria utrobique viro docto delente, *Plato* Alcib. II. p. 142. c. Iunge, si videbitur, *Ios. Barnes.* in *Euripid.* et *Davis.* ad *Iustin. Martyr.* p. 442. ed. *Thirlb.* WESS.

15. ἐπεὰν δὲ χρήσωνται, ἐκλύουσι) Haec, etsi *Med.* et sequaces exemplum praebeant, auferre non audeo. Vetant Codices alii, suntque et vera, neque inconmoda. Utrum autem scribarum oculos deceperint terminata iisdem litteris verba, quae creberrima omittendorum occasio, non habeo dicere. *Erasmus*, hoc Amasidis neglecto, paroemiam dicto Dionysii Siculi ex *Plutarchi* de Sen. Rempubl. Administr. p. 792. c. illustravit, quem consule. WESS.

CAP. CLXXIV. 2. ὡς φιλοπότης ἐὼν) Hoc praefero. *Athenaeus*, uti multi solent, dialecti inmutavit speciem. Κατεσπουδασμένος, *Nostri* aemulatione, *Procopius* Bell. Pers. II. 8. Antiocheni εἰσὶ οὐ κατεσπουδασμένοι: et Bell. Vand. II. 4. ἦν δὲ οὗτος δραστήριός τε καὶ λίαν κατεσπουδασμένος, de Phara praefecto. Quo probo atque elegante orationem et alibi distinxit. WESS.

7. κατηλίσκετο) Si vel in omnibus legatur Codicibus, leni medela corrigendum est absque ulla controversia, καὶ ἡλίσκετο: adeo constans veterum usus Codicum auctoritati semper in talibus anteponi debet: nam quod in Lexicis καταλίσκομαι redditur *convincor*, hoc unico nititur loco, infirmo sanequam tibicine. Scripserat *Herodotus*: πολλὰ μὲν δὲ καὶ ἡλίσκετο ὑπὸ τῶν μαντηίων, πολλὰ δὲ καὶ ἀποφεύγεσκε, *saepe quidem ab oraculis etiam furti convincebatur, sed frequenter etiam absolvebatur*: postremum *Herodotus*, ut alia millena, *Wesselingio* debebit. [Vide *Var. Lect.*] Imperium ingressus Amasis templa Deorum

negligebat, qui quidem ipsum olim ἀπέλυσαν μὴ φῶρα εἶνδαι: magni contra faciebat illorum oracula, ὅσοι μιν κατέδησαν φῶρα εἶναι, [*l.* 13.] id est, a quibus ἥλω vel ἔαλω φωὶ ἐών, *qui ipsum furti convicerant.* In eumdem sensum adhibetur etiam καταδῆσαι lib. IV. c. 68. utrobique temere tentatum. Hoc rarius est atque Herodoteum; reliqua, ἁλίσκεσθαι, ἀποφεύγειν et ἀπολῦσαι sensu forensi pervulgata sunt. Ubi scripserat Noster lib. VI. cap. 82. ἀπέφυγε πολλὸν τοὺς διώκοντας, perperam posuit *Gronov.* διέφυγε. *Accusator* in Attico foro dicebatur διώκειν, *persequi; accusatus*, φεύγειν: *condemnatus*, ἁλῶναι vel ἐαλωκέναι: *absolutus*, ἀποφεύγειν, *criminibus elapsus Ciceroni* in Verr. II. c. 58. VALCK.

8. ἀποφεύγεσκε) Instauravi Ionicam ex discrepante schedarum scriptura formam. Κλέπτεσκε, ἄγεσκον, et similia conplura, veram praestabunt. Mihi liquido adparuit, nimios, sicuti in aliis, etiam in ea conmutanda temerarios fuisse scribas. Eadem fortuna Cl. *Valckenarii* καὶ ἡλίσκετο, [*l.* 7.] quo nihil certius, obtigisset merito, ni novationis metus, iusto fortasse gravior, obstitisset. Quid enim tritius ista vocum conversione? Extremo cap. 175. pro καταχθόμενον pingit optime *Arch.* καὶ ἀχθόμενον, valetque in aliis. WESS. — Conf. quae ad c. 175, 24. notamus. *S.*

14. ὡς ἀληθέως θεῶν ἐόντων) Dedi ex msstis; ne inter variantes, quas vocant, lateret. Quisque videt multo id grandius atque ad sententiam obportunius esse. Κατέδησαν φῶρα [*l.* 13.] non debebat abire in κατέφησαν, *pronuntiarant*, uti *Laurentius* Latine dederat. Iucunda est in ἀπολῦσαι et καταδῆσαι dissimilitudo, repetita IV. 68. Convenit quodam modo τοὺς δὲ ἄλλους - - - κατέδησαν τὴν ἐπὶ θανάτῳ, V. 72. WESS. — At V. 72. diversa videtur ratio esse. *S.*

CAP. CLXXV. 1 *seq.* τῇ Ἀθηναίῃ προπύλαια θωυμάσια ἃ οἱ ἐξεποίησε) θωϋμάσια οἷα divinavit Cl. *Abreschius.* Quid si duplici in dativo amplior vis insit? Amasis οἱ ἐξεποίησε *sibi* in Minervae honorem absolvit; ita πολλὸν πάντας ὑπερβαλλόμενος percommode sequitur, alioqui ob πάντας inplicatius. Eadem Cl. *de Pauw* opinio. WESS. — Vide *Var. Lect.* Si vera est scriptura οἱ, quod haud aegre mihi persuadeo, referetur hic dativus ad τῇ Ἀθηναίῃ, eritque pleonastice positus, ut passim alibi apud *Nostrum*; cuius generis plura quaedam exempla, a *Gronovio* collecta, citavi in Adnot. ad I. 86, 28 seq. *S.*

5. ἀνδρόσφιγγας) Huc spectare *Hesychianum* Ἀνδροφῆτες monuit *H. Valesius*; et corrigendum Ἀνδρόσφιγγες iam fuerat observatum in Miscell. Obs. VIII. pag. 170. Scripsisse praeterea videtur *Hesychius*: σύνθετον σῶμα ἐξ ἀνδρὸς καὶ Σφιγγός, atque huic voci corruptae sibi notam substituisse librarius. Coquum, aenigmata magnifice loquentem, Σφίγγ' ἄῤῥενα senex nuncupabat Atticus in Comoedia apud *Athen.* IX. p. 382. B. Vulgo tamen et apud Aegyptios *facie Sphinges virginea* fingebantur: vid. *Aelian.* de N. A. XII. cap. 7. *Origen.* contr. Cels. I. p. 32. Cur Sphingum figuras ante templa statuerint Aegyptii, tradunt *Plutarch.* de Is. et Osir. §. x. et *Clem. Alexandr.* Strom. V. p. 664, 20. et p. 671, 8. ubi *Sphinx* τὸ μὲν σῶμα dicitur πᾶν λέοντος, τὸ πρόσωπον δὲ ἀνθρώπου ἔχουσα. VALCK. — In voce ἀνδρόσφιγγες prior pars vocabuli non ad masculum genus refertur, sed idem valet ac si ἀνθρωπόσφιγγας diceres. *S.*

[11. οἴκημα μουνόλιθον. Vide supra, ad cap. 155, 13. notata. *S.*]

19. τὸ δὲ εὖρος, δυώδεκα πηχέων) Inest difficultatis quoddam specimen in his, a Cl. *Gronovio* studiose quaesitum et expensum; quod tolli universum si nequeat, nemo, nisi iniquus, aegre feret. In rem praesentem ire non datur, adparetque abunde, interiorem τοῦ μουνολίθου longitudinem, latitudinem et altitudinem fuisse contractiorem, nec longe cubitorum discrepare rationem. Cur verba fuerint omissa, caussa in aperto est, additionis nulla. Negligi autem non debuisse, per se adtento liquet, siquidem nota latitudinis necessaria est. WESS. — Non admodum video equidem quid difficultatis in hoc repererit *Wess.* cum *Gronov.* quod latitudo interior ab exteriori nonnisi duobus cubitis differebat, quum paullo maius in longitudine et altitudine fuerit discrimen. *S.*

22. οὐκ ἐσελκύσαι· τὸν ἀρχιτέκτονα αὐτῆς) Interpunxissem ita in *Codicum* silentio, saepe miratus insuper habitum. Advertit *Corn. de Pauw.* Inseri praeterea μὲν debet: τὸν μὲν ἀρχ. ob ea, quae succedunt. [At nullo incommodo abesse ea particula potest.] Ceterum χρόνου ἐκγεγονότος πολλοῦ [*l.* 23.] insolens videtur; χρόνου ἐγγινομένου I. 190. et II. 124., ubi ἐπιγενέσθαι schedae, uti I. 27., χρόνου διαγινομένου *Act. Ap.* XXVII, 9. et *Diodor.* III. 64. χρόνου γενομένου XX. 109. atque

alii apud *Hemsterhusium* in *Luciani* Dial. Mort. VII. 1. Vidit verbi istam insolentiam Cl. *Abresch.* [ἐγγεγονότος utique me malle, in *Var. Lect.* significavi. Ferri forsan vulgatum posset, si πολλοῦ abesset.] Ego vero non cohibeor, quin [*l.* 24.] καὶ ἀχθόμενον ex *Arch.* ex structurae nexu et *Herodoti* more reformetur: ὁ δὲ Ἄμασις τῇ δυνάμει τῶν Περσέων ἀχθόμενος III. 1. οἷα ἀχθόμενόν τε τῇ Πεισιστράτου ἀρχῇ VI. 35. iunge *Gronovii* observata II. 103. WESS. — At nihil, quod huc faciat, observavit ibi *Gronov.* nisi quod ἄχθεσθαι dativo casui iungat *Herodot.* II. 103, 12. et cap. 173, 5. Nulla autem caussa fuit, cur sperneretur compositum verbum κατάχθεσθαι, quum praesertim h. l. in particula καὶ non modo vis nulla inesse possit, sed et structura orationis magis respuat illam, quam requirat; iuncta enim intelligi debent ista, ἀναστενάξαι καταχθόμενον τῷ ἔργῳ. Alia ratio est c. 174, 7. ubi καὶ suo loco stabat, sibique ex usu *Nostri* respondebant duo orationis membra, πολλὰ μὲν δὴ καὶ ἀλίσκετο, πολλὰ δὲ καὶ ὑποφεύγεσκε. *S.*

25. ἐνθυμιστὸν) Aut fallor, aut aliunde non poterit adfirmari, nisi dubia Grammaticorum auctoritate. Ἐνθύμιστον in *Suidae* Lex. redditur ὕποπτον: et *Pollux* [II. 231.] legisse videtur in *Thucydidis* V. cap. 32. ἐνθυμιζόμενοι τὰς ἐν ταῖς μάχαις ξυμφοράς: ubi, quod Codices praebent et Edd. ἐνθυμούμενοι, *Polluci* quoque restituendum putabat *Iungermannus.* In ἐνθύμιον Herodotei Codices si conspirarent, ego sane vulgatae vocem anteferrem in talibus usitatam, etiam *Herodoto* VIII. cap. 54. εἴτε καὶ ἐνθύμιον ἐγένετο ἐμπρήσαντι τὸ ἱρόν: de qua forma loquendi egerunt *Aem. Portus* Dict. Ion. *Duker.* in *Thucyd.* VII. 18. et in Ind. *Thucydid. Wasseus. Ammonio* pag. 53. citatus *Antiphon* ἐν τοῖς Φονικοῖς, ἐπὶ τοῦ προστροπαίου vocem adhibuit p. 119, 6. p. 125, 2. p. 121, 2. ubi legi posset: αὐτῷ μὲν οὐκ ἐνθύμιον. VALCK. — Quum in usu fuerit verbum ἐνθυμίζεσθαι, (quod *Suidas* etiam ex *Dione* adnotavit: Ἐνθυμιζόμενοι, λογιζόμενοι) nulla subest caussa cur verbale adiectivum ἐνθυμιστὸν suspectum habeamus. *S.*

CAP. CLXXVI. 6. Αἰθιοπικοῦ ἑόντος λίθου.) Spectabilius hoc quam pro scribarum ingenio. Quid illi de lapide Aethiopico? Marmoris eius in Pyramidum et Propylaeorum substructionibus frequens in Aegypto usus.

Mycerini Pyramis λίθου ἐς τὸ ἥμισυ Αἰθιοπικοῦ fuit cap. 134. [ubi vide notata ad c. 134, 3.] *Inter alias spectatior Aethiopicis lapidibus* scribit *Plinius* N. Hist. XXXVI. 12. Lapidi color erat niger, aut varius, ποικίλος cap. 127., sed magna durities laborem operi reddebat sumtuosiorem: δυσέργαστος πολυτελῆ τὴν πραγματείαν παρέσχε in *Strabon.* XVII. pag. 1161. D. [pag. 808. ed. Cas.] αὐτοῦ, quod est in aliis, ex scripturae compendio restat. Mox [*l.* 8.] Laurentius, *hinc et hinc magno illi adsistentes* ex libri sui ὁ δ' ἔνθεν τοῦ μεγάλου, i. e. *colossi*, supra descripti: cui scripturae, alioqui notabili, *Codd.* calculum negant. Cl. *de Pauw* potiorem censuit. WESS. — Et ego parum absum ut unice verum putem μεγάλου: quo etiam refertur id, quod continuo adiicitur, λίθινος ἕτερος τοσοῦτος: ubi λίθινος indicare videtur, alterum ex *vulgari lapide* fuisse confectum. *S.*

CAP. CLXXVII. 4. καὶ πόλις ἐν αὐτῇ γενέσθαι *etc.*) Lege *Diodorum* I. 31. Aegypti felicitatem, Amasidis tempore, praedicatam tantopere, ex gentis sacerdotibus *Noster* accepit, multa dissimulantibus, et ultima eius regis nimium quantum augentibus. Certiora et longe diversiora *Ieremiae* et *Ezechielis* oracula docent; de quibus docte *Iac. Perizonius*, V. Cl., Origin. Aegypt. cap. ult. WESS.

7. ὅθεν βεβαιοῦται) Me quidem iudice ferri nequit: si plures dant Codices, scripsisse forsan videbitur, ἀποδεικνύναι ἔτεος ἑκάστου - - - ὅθεν (isthoc anno nimirum) βεβίωται. vid. Cl. *D'Orvillius* in *Charit.* pag. 190. Commode quoque cum *Reiskio* legi posset ὅθεν οἱ βιοῦνται, sive ὅθεν βιοῦνται, *quonam quaestu sustentaretur*: ἀποδεικνύντα ὅθεν ζῇ, habet de re eadem loquens *Aelianus* Var. Hist. IV. [c. 1.] λόγον δώσοντα, πόθεν - - - διαζῇ, *Diogen. Laërt.* VII. 168. ἀπὸ τίνων ἕκαστος πορίζεται τὸν βίον, *Diodor. Sic.* I. [c. 77.] pag. 88, 40. Τὰ τῇ βιοτῇ ἀναγκαῖα *Homero* dicuntur βίοτος, teste *Porphyrio* Schol. ad Ἰλ. χ'. 431. et usitatius τὸ πορίζεσθαι τὰ πρὸς τὸν βίον, βιοτεύειν dicebatur. Quid Aegyptium moverit ad utilissimam hanc legem ferendam, *Iac.* docet *Perizonius* V. Cl. ad *Aeliani* Var. X. 14. Quam ex Aegypto petitam civibus suis tulisse traditur *Solon*, lex *Draconi* potius videtur contribuenda velut auctori: vid. Cl. *Wesseling* ad *Diodor.* I. p. 88. et *Io. Taylor* Lect. *Lys.* p. 707 seq. Eamdem apud alios etiam populos viguisse ante *Perizon.*

ostenderat *Nic. Abramus* ad *Ciceron.* Or. pro P. Sextio cap. 48. Miror adeo quod scribit *Aristides* T. II. p. 157. νόμος παρ' ὑμῖν (Athenienses adloquitur), ὡς ἐγὼ νομίζω, μόνοις ἐστὶν, ὁ γραθὰς πεποιηκὼς ἀργίας. VALCK.

CAP. CLXXVIII. 4. ἔδωκε Ναύκρατιν πόλιν) *Eusebius* Chron. urbis initia inmani anachronismo in Olymp. VI. 4. refert, notatus ab ill. *Scaligero* Animadv. pag. 73. *Strabo* vero XVII. p. 1153. [p. 801. extr. ed. Cas.] *Milesii*, inquit, καταναυμαχήσαντες Ἴναρον, πόλιν ἔκτισαν Νάυκρατον. [Ναύκρατιν recte ed. Lips.] Inarus res Aegyptias conturbavit Artaxerxis Longimani tempore. Sic multis annis Amasidis regno urbs erit posterior. Qui dissensus, si Κτίσις Ναυκράτεως *Apollonii Rh.* superesset, discuti posset commodius. Ἔδωκε χώρους [*l.* 6.] non utique inprobum; [Cf. *Var. Lect.*] certe mutantis ratio praegnans non est. WESS.

13. προστάτας τοῦ ἐμπορίου) Naucratitae inter civitatis rectores suum sibi Τιμοῦχον habuerunt apud *Athen.* IV. 13. ab his *emporii praefectis*, modo ne fallat Cl. *Edm. Chishull* coniectura Antiq. Asiat. p. 100, titulo tenus discrepantem. Ego dubito. Quam reipublicae partem Naucrati et Teii Τιμοῦχοι et Τιμουχέοντες curaverint, decerni non potest. Προστάται τοῦ ἐμπορίου (PRAEFECTOS MERKATORUM ex *Reines.* lapide Cl. V. 16. dicere liceat) communi plurium civitatium suffragio legebantur, ut negotiatorum rebus adtenderent, et arbitri essent litium; quales recentior aetas in portubus et emporiis, descriptos in *Consolato del Mare* cap. 1. et seq., vidit et habet plures: fortassis etiam superior. Fuit enim in Delo ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΩΝ ΤΥΡΙΩΝ ΕΜΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΝΑΥΚΛΗΡΩΝ ap. *Sponium* Miscell. Erud. Antiq. p. 344. cui suus utique praefectus. Athenis decem ἐπιμεληταὶ τοῦ ἐμπορίου quibus rebus curam inpenderint, docemur ab *Aristotele* apud *Harpocrationem* in voce Ἐπιμελ. WESS.

CAP. CLXXX. 3. ὁ γὰρ πρότερον ἐὼν - - κατεκάη) Sustuli inutilem parentheseos, his circumdatam, notationem. Satis est iusta punctio. Coniiciunt statim docti viri, *Pavius*, πλανώμενοί τε οἱ Δελφ. *Reiskius*, οἱ Π, οἱ Δ. De Delphico fano, ab Alcmaeonidis instaurato, inferius V. 62. *Pausan.* X. 5. et pererudite *Dion. Petavius* in *Themistii* Or. IV. p. 391. WESS. — Cremati templi mentio facta

I. 50, 17. In ed. *Steph.* et aliis ante *Wess.* parenthesi inclusa erant verba ὁ γὰρ πρότερον - - - κατεκάη, post παρασχεῖν vero *minori puncto* distinguebatur oratio: *Wesselingius* sublatis parentheseos signis minus punctum servavit, et sic quoque *Reiz.* et *Borh.* Nos cum *Schaef.* post παρασχεῖν *maius punctum* posuimus, quo finiretur ibi periodus, cuius apodosis (ut frequenter alibi) particulam δὲ ex protasi repetitam haberet. Commodius factum foret, si omnia ista, ὁ γὰρ πρότερον - - παρασχεῖν, signis parentheseos circumdarentur, ut apodosis ab istis πλανώμενοι δὲ incipere intelligeretur. *S.*

8. στυπτηρίης τάλαντα certa praestant codicum consensiones, quibus *Medicei* compendiosa lectio melior censeri non debuerat. Vide ad *Diodori* V. 10. WESS.

CAP. CLXXXI. 5. Βάττεω, οἱ δ' Ἀρκεσίλεω) Verius puto Βάττεω τοῦ Ἀρκεσίλεω, *Batti Arcesilai F.* quem in modum *Arch. Vind. Vall.* Res et tempus congruunt optime, siquidem *Battus* ille aequales habuit Aprien et Amasin, *Nostro* auctore IV. 159.: *Batti* filium, *Arcesilaum*, minor aetas excludit. Filiam *Ladicen*, Amasidis coniugem, Λαοδίκην aut Λευδίκην vir eruditus scriptam cupiebat. At nomen idem est, tantum modo contractius. Habet *Luc. Holstenius* LADICEON numum ad *Stephan. Byz.* [p. 188.] et ΛΑΔΙΚΕΥΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΛΥΚΟΝ est in *Gudii* vetere lapide: urbem LAVDICIAM et LADICIAM pingunt mssti *Itinerarii Antonini.* WESS.

11. καὶ ἐστί τοι οὐδεμία μηχανὴ) Inconmodum, quo *Med.* ἔστι τι premebatur, cessat: neque amplius offendet ὑπολωλέναι, quod olim operarum vitium opinabar, sed *Mediceo*, etsi tacitum habuerit vir Celeb., debetur. Iam γυναικέων *Arch.* si cui scabrum tinniat, χιλιαδέων, μυριαδέων, ἀνδρέων, et quae alia *Portus* stipavit, recordetur. Ἐν τῷ νηῷ in re dubia nolui sollicitare, adposito paene, cuius se auctorem profitetur *Gronovius*, cultissimo Epigrammate. WESS.

21. ἐς ἐμὲ ἦν σόον) Non excidit memoriâ καὶ ἐς ἐμὲ ἦσαν σῶαι I. 66. [in quod ibi mssti omnes consentiunt.] Puto Ionici et veteris usus vocabulum [σόος] redire in possessionem debere. Reddunt schedae V. 96. VI. 86, 1. VIII. 39. Ἔξω τετραμμένον in Latinis *extra urbem Cyrenensem posita* ex Laurentio, qui ἱδρυμένον invenit. Si τετραμμένον locum non

migravit, statuam notabit *vultu extra urbem verso*, sive *spectantem loca suburbana*. Verum in talibus saepe anceps electio. WESS.

CAP. CXXXII. 11. τὰς τοῦ Δαναοῦ θυγατέρας) Ipsi *Danao* dedicationem tribuit *Callimachus* apud *Euseb.* Pr. Euang. III. 8. in Epigrammate, quo de ad eius Poëtae fragmenta *R. Bentleius* Vir Cl. p. 357. — Vide *Callim.* Fragm. CV. p. 477. ed. Ernest. Mox *l.* 12. ἱδρῦσθαι me invito editum est, quum ἱδρύσασθαι voluissem, ut in *Var. Lect.* significavi. Conf. Adnot. ad II. 42, 1. *S.*

13. Εἶλε δὲ Κύπρον) *Cyprum*, ab Amaside occupatam, non praeteriit *Diodor.* I. 68. Quod autem librum terminat ἐς φόρου ἀπαγωγήν, advertimus supra semel atque iterum, et frequentissime apud *Priscum Patric.* in Exc. *Hoesch.* p. 22. 26. etc. *Procopium* Bell. Goth. I. 5. p. 10. 23. etc. *Agathiam* I. p. 13. veterum studiosos imitatores. WESS.